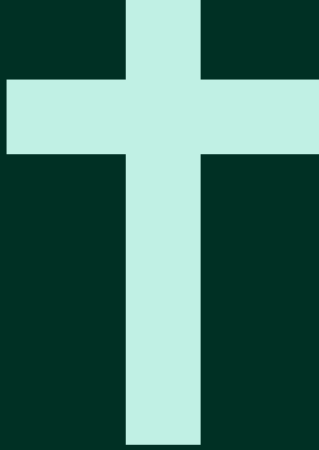

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Elu Ọhụn: Ẹkukwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a) Revision of New Testament in Ika

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1

Contents

Matiu	1
Maki	49
Luku	79
Jonu	132
Orun Ndi-Ozi	167
Ndi Rom	213
1 Ndi Korenti	235
2 Ndi Korenti	255
Ndi Galeshia	269
Ndi Efesosi	276
Ndi Filipi	283
Ndi Kolosi	289
1 Ndi Tesalonika	294
2 Ndi Tesalonika	299
1 Timoti	302
2 Timoti	308
Taitosi	312
Filemonu	315
Ndi Hibru	317
Jemisi	334
1 Pita	339
2 Pita	346
1 Jonu	350
2 Jonu	356
3 Jonu	357
Judu	358
Nghosi	360

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ

Matiu Dọn De E

Ndi Mụ Jizos' Kraịstị

¹ Ọnwan wụ Ẹkụkwọ wẹ gi gba ndi mụ Jizosị, nwa Defidi, nwa Ebrahim.

Gha Ebrahim D'e ru Defidi

² Ebrahim wụ nedi Aziki, Aziki wụ nedi Jekọpụ, Jekọpụ wụ nedi Juda lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ. ³ Juda wụ nedi Pẹrẹzi lẹ Zera. Nnẹ mụ ni wẹ wụ Tama. Pẹrẹzi wụ nedi Hez'ronu, Hez'ronu wụ nedi Aram, ⁴ Aram wụ nedi Aminadabu, Aminadabu wụ nedi Nashonu, Nashonu wụ nedi Salumonu, ⁵ Salumonu wụ nedi Buazi, nnẹ Buazi wụ Rehabu. Buazi wụ nedi Obedi, nnẹ Obedi wụ Rutu. Obedi wụ nedi Jese. ⁶ Jese wụ nedi eze wụ Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu

Eze wụ Defidi wụ nedi Solomonu, hụn nnẹ ẹ [te] wụ nwunye Yuria. ⁷ Solomonu wụ nedi Rehobuam, Rehobuam wụ nedi Abija; Abija wụ nedi Asa, ⁸ Asa wụ nedi Jehoshafati; Jehoshafati wụ nedi Joram—hụn wuzi Jehoram; Joram wụ nedi Uzia. ⁹ Uzia wụ nedi Jotam, Jotam wụ nedi Ahazi; Ahazi wụ nedi Hezikaya. ¹⁰ Hezikaya wụ nedi Manase, Manase wụ nedi Emosi; Emosi wụ nedi Josaya. ¹¹ Josaya nọ mụ Jekonaya (hụn wụ Jehoyakin) lẹ umunẹ-ẹ-ikennyẹ—ogen wẹ kẹ wẹ gi wepu wẹ alị wẹ, we wẹ si alị Babilonu.

Gha Ogen Wẹ Gi Weri Wẹ Si Alị Babilonu D'e Ru Ogen Kraịstị

¹² Ogen wẹ gi wepuguu wẹ si Babilonu, Jekonaya nọ mụ Shiatelu, Shiatelu wụ nedi Zerubabelu, ¹³ Zerubabelu wụ nedi Abiyudu, Abiyudu wụ nedi Eliyakim, Eliyakim wụ nedi Azo, ¹⁴ Azo wụ nedi Zadoku, Zadoku wụ nedi Akim, Akim wụ nedi Elayudu, ¹⁵ Elayudu wụ nedi Eleaza, Eleaza wụ nedi Matani, Matani wụ nedi Jekopu, ¹⁶ Jekopu wụ nedi Josefụ, di Meri—onye hụn mụ Jizosị, hụn w'a kpọ Kraịstị hụn wụ “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷ Ya wụ, agbọ wẹ ile gha ogen Ebrahim d'e ru ogen Defidi wụ agbọ mmẹnọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen wẹ gi we wẹ si alị Babilonu wụ agbọ mmẹnọ; gha ogen wẹ gi wesi wẹ Babilonu d'e ru ogen Kraịstị wụ agbọ mmẹnọ.

Omumu Jizos' Kraịstị

¹⁸ Enina kẹ wẹ don mụ Jizosị wụ Mezaya: e kweriọlẹ wẹ ni nnẹ ẹ wụ Meri jenko d'a lu Josefụ. Kani, ni wẹ d'a nogbama nke di-lẹ-nwunye, Meri a turuguo ime ghahanị ikẹn Mmọn-nsọ. ¹⁹ Makeni Josefụ hụn 'ya ni 'ya jenko d'a lu wụ onye ezi-omume leni ọ chonị n'o gbe ifenren ye ẹ ihun id'anya ihian ile, ọ nọ bu ẹ obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰ Kani, ogen o gi e ro ihienni, ọ nọ rọ nrọ. Ime nrọ hụ, ọ nọ hụn mmọn-ozị Di-nwonnị-enyi k'ọ bja d'e kunrun ẹ, si, “Josefụ nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa ọ ri ime ẹ gha ẹka Mmọn-nsọ bja. ²¹ O jenko d'a mụ okennyẹ; i jenko d'a kpọ nwa hụ Jesu/Jizosị* makelẹ iya jenko d'a zuofuha ndi nke ẹ ime njọ wẹ.”

* **Isi Nke Mbụ:21** Anị ẹfannị wụ Onye-nzuofuha.

22 Ihiyen ndini ile me keni we gi mezu ihiyen Onye-nwonni-enyi ku ghahani onye-amuma: o si, ²³ “Lee e, okpoho keleni marin okennyen jenkọ d'a tu ime, mu okennyen; we jenkọ d'a kpọ nwa hu 'Imanuelu', ya wu, 'Osolobue son enyi nodi'.”

²⁴ Ogen Josefu gi tenhin, o no me ihiyen mmọn-ozu Di-nwonni-enyi gwa a. O no luma Meri; ²⁵ kanị, aranhinni we nke di le nwunye d'e ru ogen o gi muguu okennyen ibuzo a ahun. Josefu no kpọ a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-enya-anwun Bia

¹ We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihiyen kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-enya-anwun bia Jerusalem, ² a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Makeni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-enya-anwun; enyi bia d'e fe e.”

³ Ogen eze wu Herodu gi nu ihenni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴ O no kpogbama ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenkọ d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵ We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, makeni onye-amuma de, si,

⁶ ‘Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda;

kanị onye-okiki jenkọ d'a gha ime i puha, hun jenkọ d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.’ ”

⁷ 'Ya Herodu no kpọ ndi hu marin ihiyen kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸ 'Ya o no zi we jen Betulehem, si, “Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bia ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e.”

⁹ Ogen we gi nuchanringuu ihiyen eze ku, we no jenne ebe we jenkọ! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰ Ogen we gi hun kokishia hu, ighogho no jun we obi. ¹¹ Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. 'Ya we no topu eka we buche ihiyen nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹² Makeni Osolobue a dole we eka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, we no ghasi uzọ uzọ lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijiptu

¹³ Ogen we gi lamaguu, mmọn-ozu Di-nwonni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro, si a, “Lihi oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijiptu; nodi ni ebahun d'e ru ogen m jenkọ d'a gwa i, makeni Herodu e buguọ a obi n'o jenkọ d'a cho nwata hu keni o gbu e.”

¹⁴ 'Ya Josefu no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijiptu. ¹⁵ We no nodi ebenu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihiyen ahun Di-nwonni-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijiptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umueka

¹⁶ Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihiyen kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d'e gbupu umueka-ikennyen ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen'e, ikennyen ndi hun ri ahua

ebuọ lẹ ndi keleni ru ahua ebuo—ogẹn ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k'o gha gbako ogẹn, me ihienni o me.

¹⁷ 'Ya ke we gi mezu ihiẹn Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si,
¹⁸ "We nu olu ohu ime obodo Rama,
 o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon.
 Rechelu ro—o ri a kwan umu a;
 o nini we huhu a,
 makeni a nwunchanriugwo we."

A Gha We Ijptu Lua

¹⁹ Ogẹn Herodu gi nwunhungwu, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no bia d'e kunrun Josefu ime nro ime ali Ijptu, ²⁰ si a, "Lihi, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu, makeni ndi ri a cho ni we gbu nwata hu a nwungwo." ²¹ O no tennin, weri nwata hu le nne e si ali Izrelu.

²² Kani, ogẹn o gi nu ni Akilahusu rikin eze nedi e wu Herodu, a ki Judia, egun anin'a jen ebehu. A doguzi w'a eka-ntin ime nro, o no si egerere Galili. ²³ O no jen d'e biri ime obodo w'a kpo Nazareti. Erira ke ihiẹn ahun ndi-amuma ku, si, "We jenko d'a kpo a onye Nazareti" gi mezu.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

¹ O ru, Jonu hun e me mirin-Chuku no fuha ime atu Judia, a hi,

² "Roghari ni, makeni Ali-eze elu-igwee a rigwo nsuel!"

³ Jonuni wu onye hu onye-amuma wu Azaya ku oku e ogẹn o gi si,
 "Olu onye ohu ri a han ime atu,
 a si,

'kwa ni ni Di-nwonni-enyi uzọ;
 memẹ ni uzọ a n'o zinrin'."

⁴ Ewuru we gi enenren anu w'a kpo kamelu* memẹ ke Jonu e yi; akpukpo-anu ke we gi memẹ akpukpo-ukun e; ihiẹn-oriri e wu igurube le mirin-enwun ri ofia.

⁵ Ndi Jerusalem le ndi Judia ile le ndi obodo ile nokunme Iyi Jodani hu e jen d'e kunrun e. ⁶ We hu e kupuha njo we, o hu e me we mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷ Kani, ogẹn o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi ke we ri a bia n'o me we mirin-Chuku ahun o ri e me, o no si we, "Igunrun agwo! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mkwọ ni nwan mkpuru ghosi ni onu e rogharigwo; ⁹ atukwole ni enwen unu ntu, a si, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, m ri a gwakwo onu, Osolobue jenko d'a saeka gha omuma ndini wepuha ni Ebrahim umu." ¹⁰ "Anyun a rigwole nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu we tuye okun. ¹¹ Mme nwen gi mirin-mmaka e me unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi ni unu e rogharigwo; kale onye hun lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onye hun jenko d'e bu akpukpo-uku a —o jenko d'e gi Mmon-nsọ le okun me onu mirin-Chuku. ¹² Ihiẹn o gi a fuchan oka ri a eka: o siko d'a fuchanpu oka ile ri ebe o no a kuko oka a, kpompuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpogbamazi efifia oka buche ime okun hu we ghaleni e ri-eka e tinyun."

* **Isi Nke Eto:4** "anyinnyan-mkpukpuka"

*Jonụ E Mę Jizọsị Mirin-Chuku**(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)*

¹³ 'Ya Jizọsị nọ gha Galili bịa Iyi Jọdanị d'e kunrun Jonụ ni Jonụ mę ę mirin-Chuku. ¹⁴ Jonụ te jụ ajụ, sị Jizọsị, "Mmę te furu ni m bịa n'ị mę m mirin-Chuku, kanị 'yụ bịa nwan d'e kunrun m?"

¹⁵ Jesu nọ sị, "Hapụ a n'ọ rị ẹrira kikenni; o furu ni ẹnyi męzukwama ihien ile Osolobue cho." 'Ya Jonụ nọ kweri mę ę mirin-Chuku.

¹⁶ Jonụ e męguu Jizọsị mirin-Chuku, hụn Jizọsị gihụ ghaguu ime mirin pụla, elu-igwee nọ kpupun'a ideminzi; ọ nọ hụn Mmọn Osolobue k'o gi ụdị nduru hidanla, bịa ebe ọ rị, bekwasị a.

¹⁷ Idumuzi, olu nọ gha elu-igwee sị, "Ọnwan wụ ezi Nwa m; ihien ę a sụọka m."

Isi Nke Ẹnọ*Ekwensu A Nwan Jizọsị*

¹ 'Ya kę Mmọn-nsọ nọ duru Jizọsị si ime atụ keni Ekwensu nwan a. ² Jizọsị bu ọnụ ukinkin lę efinnai—ọrogbo akpụ-uhuokin ọgunnai; omęguu, ęgun nọ gunma a. ³ 'Ya kę onye-ọnwunwan hụ nọ bịa, sị a, "Omęni 'yụ wụ Nwa Osolobue, sị ọmuma ndini henrinsonmę ogbe bredi."

⁴ Kanị Jesu nọ sị a, "E deguo w'a ime Ẹkukwo-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri sụọ a rị ndun, oku ile gha Osolobue ọnụ pụha kę wę gi a rị ndun.' "

⁵ 'Ya kę Ekwensu nọ weri ę si ime obodo nsọ wụ Jerusalem, w'ę tume mkp'ọnụ Ụlọ-nsọ, ⁶ sị a, "Omęlę iyụ wụ Nwa Osolobue, taha enwen i ye alị. Makele, e deguo w'a ime Ẹkukwo-nsọ, si, 'O jenkọ d'e ye ndi mmọn-ozị ę iwu banyen'i; wę siko d'a pari i, amamgbe y'a kpogburu ọmuma.' "

⁷ Jizọsị nọ sị a, "E deguozikwo w'a ime Ẹhuhuo-nsọ, sị, 'Anwankwole Dinwonnienyi wụ Chuku i.' " ⁸ Ekwensu nọ werizi ę si elu-ugu jen elu ọda-oda, ghosikwama a alị-eze ile rị ụwa lę ogho wę, ⁹ sị a, "M k'e ye i ihien ndini ile, omęni y'e keni m isi alị."

¹⁰ 'Ya Jizọsị nọ sị a, "Ekwensu, puni m! Makeni, e deguo w'a ime Ẹkukwo-nsọ, sị, 'Dinwonnienyi wụ Osolobue i k'i k'e keni isi-alị; iya sụọ k'i k'e fe.' "

¹¹ 'Ya kę Ekwensu nọ la Jizọsị to, ndi mmọn-ozị nọ pụha, yeme ę ihien rị a mkpa.

*Jizọsị E Bidon Orun A Imę Galili**(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Ogęn Jizọsị gi nụ ni e buguo wę Jonụ che ime ụlọ-ngan, ọ nọ si Galili. ¹³ Ọ nọ gha Nazaretị rị ime Galili pụ, jen d'e biri ime obodo Kapanom hụn rizi Galili, ẹhụ mirin Galili, ẹgbere Zębulonu lę Naf'talị — ¹⁴ keni ihien onye-amuma wụ Azaya ku mezu. Azaya sị,

¹⁵ "Alị Zębulonu lę alị Naf'talị,
hụn risonmę ụzo 'Ohimin' —
wę fetuguu Iyi Jọdanị;

Galili wę ile rị,
alị ndi wulen ndi Ju jun!

¹⁶ Ndi bi ime ishi
a huno lę oken ukpe;
ukpe e nwunmęguoni

ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷ Jizosi no gha ogen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, make ni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Eno

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o no hun umune-ikennyee ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwenee e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (make ni we wu ndi a kun azun). ¹⁹ O no si we, “Sonme ni m, m jenkọ d'e me unu wuru ndi a kuha ihian rike azun.” ²⁰ We no na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹ Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwenee e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O no kpo we ebuo. ²² We no lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Ori

(Luk 6.17-19)

²³ Jesu no ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo emu le oria ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴ ‘Ya ke otiti e no ghagbari ali Siria ile; we no wehe n'e ndi ile emu ri a ku, ndi bu oria ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi eje-mmom ri ime we — o no zuo we. ²⁵ Igunrun hi-ogbe no gha Galili le obodo iri hu nogbamani wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le n fetu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Ise:n

Nkuzi Jizosi No Elu Oke Kuzi

¹ Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma

(Luk 6.20-23)

² O no kuzime we, si,

³ “Ngozi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmom*,”
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴ Ngozi ri ni ndi hun ri a kwanni,
make ni we jenkọ d'a rokọ we obi.

⁵ Ngozi ri ni ndi hun e welua enwen we ali,
makele we siko d'e nwonrin uwa ile.

⁶ Ngozi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,
a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira —
make ni, efọ jenkọ d'e jun we.

⁷ Ngozi ri ni ndi hun e me ebere,
makele we siko d'e me ni we ebere.

⁸ Ngozi ri ni ndi obi we ri ochan,
make ni we siko d'a hun Osolobue.

⁹ Ngozi ri ni ndi hun e me ni udon ri,
make ni we siko d'a kpo we umu Osolobue.

¹⁰ Ngozi ri ni ndi we ri e kpo kpo make ni we ri e bi ke Osolobue don cho a,
make ni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹ “Ngozi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpo kpo unu,

* **Isi Nke Ise:n:3** ...ndi wu “igbennyee” ime mmom.

e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹² Ghoghọ ni; efo 'ya suo unu usuo —

makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!

Makeni, erira ke we don kpokpo ndi-amuma ndi hun buni unu uzọ.”

Nnu Le Ukpe

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ “Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asuzini usuo, eghani k'o jenko d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbuma w'e.

¹⁴ Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵ Ozozu, ihian a ra mnyezikwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzọ. ¹⁶ Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷ “Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu we. ¹⁸ Makeni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonna mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenko d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹ 'Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozọ erira, we siko d'a kpo a onye hun kachanrin ekerere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we siko d'a kpo a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nuguo ni we si ndi akan, 'Egbule ni ochu; we siko d'a ma onye owule gbu-ochu ikpe.' ²² Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d'a ma onye owule buni nweneghe e olulu† ikpe; onye owule kpo nweneghe e iyi jenko Ogwa Ndi-isi; okun-mmom ri e che onye owule kpo nweneghe e 'Onyeghe-nzuzu!' ”

²³ “Yawu, omeni ri e ye oyiye i ebahun w'a nodi e ye oyiye, y'a no ebegu nyanhan n'o nwon ihien i me, hun nweneghe i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebegu w'a no e ye oyiye, pu, iyu le nweneghe i suokinguu, i kebe kinhen d'e ye oyiye i.”

²⁵ “Iyu le onyeghe-ikpe i suokin egwa, ebe 'yu le 'ya keleni ru ogwa, amamgbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onyeghe ewuru-ogi, a tu we i ye ulongan; ²⁶ M ri a gwa e zoku, y'a saeka fuha d'e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ “Unu a nuguo ni we si we, 'Agherele.' ²⁸ Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onyeghe owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya eka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmom. ³⁰ Omeni eka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmom.”

† **Isi Nke Isen:**22 mobu: ...onyeghe owule buni nweneghe e olulu bu o nwonna ihien nweneghe e me.

*Nkuzi Banyeni Mkpechan**(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)*

³¹ “Wẹ sịzikwọ, ‘Onyẹ ọwụlẹ kpechan nwunyẹ ẹ jẹnkọ d’e ye ẹ ẹkụkwọ ghọsị n’o kpechanọlẹ a.’ ³² Kanị mmẹ lẹ enwẹn m rị a gwa ọnụ nị onyẹ ọwụlẹ kpechan nwunyẹ ẹ, wezuka nị nwunyẹ ẹ zọ ụkụ ye ọfia, rị e mẹ ẹ n’o zọ ọkụ ye ọfia. Onyẹ ọwụlẹ lụ okpoho wẹ kpechangụ na nwunyẹ ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ “Ọzọ, ọnụ a nụgụọzi nị wẹ sị ndị akan, ‘Ekunlẹ Osolobue tų ntụ; i jẹnkọ d’e mẹ ni Di-nwonn-enyi ihien i kunn’ẹ.’ ³⁴ Kanị mmẹ lẹ enwẹn m sị ụnụ, ekunkwọlẹ ihien-ọwụlẹ, kaka. Ekunkwọlẹ elu-igwee, makeni ‘ya wụ ukpo Osolobue; ³⁵ ekunlẹ ụwa, makele ‘ya wụ ihien o gi a tųkwasi ụkụ a; ekunlẹ Jerusalem, makeni ‘ya wụ obodo Eze uku hụ; ³⁶ ekunkwọlẹ isi i, makeni y’e ri-eka gbeghuto ntutu ohu n’o chanma ụchan mọbụ n’o gimẹ ngi. ³⁷ Sihu ‘Eghẹ’ mọbụ ‘Mba’; ihien ọwụlẹ kari ọnwani gha ẹka Eje-onye hụ bia.”

*Nkuzi Banyeni Mmegwari**(Luk 6.29-30)*

³⁸ “Unụ a nụgụọ nị wẹ sị, ‘Onyẹ tikpọ ihian enya ohu, wẹ tikpogwari a enya ohu; onyẹ tikwọn ihian eze ohu, wẹ tikwongwari a eze ohu.’ ³⁹ Kama, mmẹ lẹ enwẹn m sị i emegwari onyẹ mẹ i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ọra nti ẹka-nni, y’e bu azuun hun-ebọ zimen’ẹ. ⁴⁰ Onyẹ chọ n’o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwọ a hun i yiye elu ẹ. ⁴¹ Onyẹ waye i olu n’i jẹn maili ohu, y’e sọn ẹ jẹn maili ebọ. ⁴² Onyẹ ọwụlẹ rịọ i ihien, y’e ye ẹ; onyẹ ọwụlẹ chọ n’o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osisuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onụ a nụgụọ nị wẹ sị, ‘I siko d’e nweriri ihien-osisuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’ ⁴⁴ Kanị mmẹ lẹ enwẹn m sị ụnụ ‘E nwe ni ihien-osisuo jenni ndi-inenren ọnụ; e mẹ ni ni ndi rị e kpokpo ni ụnụ ekpere.’ ⁴⁵ Onwan siko d’a ghosị nke-esi nị ọnụ wụ ụmụ Nedi ụnụ hun rị elu-igwee. Makeni o mẹ anwun a e tikpu ke onyẹ-njọ ke onyẹ-oma; o zi mirin e jenni ndi e mẹ ihien o chọ lẹ ndi ghaleni e mẹ ihien o chọ. ⁴⁶ Makeni, omelẹ ndi ihien i a sọ sọ ke ihien wẹ a sọ i, elee ugwo-ọrụn k’i k’e nwonhen? Elee erira ke ndi a na ugwo-isi, ndi hụ wẹ gi njọ marin, e mẹ? ⁴⁷ Ozozị, omeni ndi nke i sọ ke y’e kele, k’i gi mekari ndi ozọ? Elee erira ke ndi kwerele ni e mẹ? ⁴⁸ Zu ni nwan oke ke Nedi ụnụ hun rị elu-igwee don zu oke.”

Isi Nke Isin

Emekwọlẹ Nị Wẹ Hun I

¹ “Kpachanpukwọ nị enya amangbe ihien ọnụ rị e mēni Osolobue a wuru nị ụnụ rị e mē ni wẹ hun ụnụ; makeni ụnụ mē ẹ, ọnụ anarinkozị ugwo-ọrụn ẹka Nedi ụnụ hun rị elu-igwee.”

Nkuzi Banyeni Imeni Ndi-igbennyẹ Ohunma

² “Ya wụ, ogen ọwụlẹ ọnụ rị e ye ndi igbennyẹ ihien, akule ni egogo* rike ke ndi-ihunnaị don e mē ime ulọ-ofufe lẹ okp’uzọ, keni ihian ile hun uzọ ja wẹ mma. M rị a gwa ụnụ ezioku, a narinchanringuolẹ wẹ ugwo-ọrụn wẹ. ³ Kama, ụnụ gha e ye ndi-igbennyẹ ihien, anile ni ẹka-ekpen ọnụ marin

* **Isi Nke Isin:2** Egbuleni opi.

ihien eka-nni unu ri e me, ⁴ keni ihien unu me ni ndi-igbenne wuru ihien zuerini; ni Nedi unu hun a hun ihien zuerini ku onu ugwo.”

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ “Ozoz, unu gha e me ekpere, emele ni ke ndi-ihunnai, make ni o soro we ni w'e turu ime ulo-ofufe le okp'uzo e me ekpere, keni ihian hun we. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e me ekpere, ban ni mmulo, gunma uzor, me ekpere jenni Nedi onu hun we ghaleni e legha; Nedi unu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku onu ugwo.”

⁷ “Kani unu gha e me ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue don e me, make ni we ri e ro ni otutu-oku we ke we siko d'e gi nu ekpere we. ⁸ Anole ni nwan ke we, make ni Nedi onu a maringho ihien ri unu mkpa ni unu d'a riora a.” ⁹ “Ya wu, e me ni nwan ekpere enina:

‘Nedi enyi hun ri elu-igwee,

we donme efan i nsor.

¹⁰ Ali-eze i ya bia d'a kima,

uche i ya me elu-uwara, rike ke o don e me elu-igwee.

¹¹ Ye enyi ihien enyi jenko d'e ri tanni;

¹² gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi me, noke ke enyi don gbaghari ndi hun me enyi eje-ihien.

¹³ Edule enyi ye ime onwunwan,

ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu.’ ”

¹⁴ “Eghee, onu gbaghari ndi ozor eje-ihien we me unu, Nedi unu hun ri elu-igwee siko d'a gbagharizikwo onu; ¹⁵ kani, owuni unu agbagharini ndi ozor eje-ihien ndi we me unu, Nedi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu me.”

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

¹⁶ “Ogen owule unu ri e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnai. W'e ronme ihun, keni ihian ile hun ni we ri e bu onu. Ezioku ke m ri a gwa unu, a narinchanringuole we ugwo-orun we.”

¹⁷ “Kama, onu gha e bu onu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, onu a ha ntutu, ¹⁸ amamgbe w'a marin ni unu ri e bu onu, keni Nedi unu soro, hun we ghaleni a hun, marin; Nedi onu hun a hun ihien zuerini siko d'a ku unu ugwo.”

Aku-le-uba Hun Ri Elu-igwee

¹⁹ “Akpatole ni ni enwen unu aku-le-uba ime uwani, ebe eka siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. ²⁰ Kama, a kpaton ni ni enwen onu aku-le-uba elu-igwee, ebe eka jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. ²¹ Make ni ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi onu jenko d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

²² “Enya wu ukpe hun ri ehur. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehur unu ile jenko d'e nwon ukpe. ²³ Kani, omele enya onu aru iken, ehur unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

24 “O nwɔnɔni onyẹ a saẹka e fe nna ẹbuo, makele, ohu k’a rikẹnme ẹ mkpa, hun-ẹbo arikako a mkpa; mọbu o wechanrin enwen ẹ ye ohu, legberi hun-ẹbo: y’a sako ẹka fe Osolobue le egho.”

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

25 “Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenko d’e ri mọbu ihien unu siko d’a ra gi ri ndun mọbu ihien unu jenko d’e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ẹkwa mkpa? 26 Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w’a ra kun ihien mọbu e we ihien ugbo mọbu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? 27 Onye ime unu siko d’a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? 28 Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenko d’e yi? Lekpo ni ke obobo ri ime ofia don e sue: w’a ra run onun, w’a ra kpa ẹkwa; 29 kanj, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogho, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. 30 Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu we che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! 31 ‘Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, ‘Ki enyi k’e ri?’ mọbu ‘Ki enyi k’a ra?’ mọbu ‘Ki enyi k’e yi?’ 32 Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; 33 kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d’e yezikwo unu ihien ndini ile.”

34 “Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, makeni ekile siko d’e nwon nsongbu nke ẹ; nsongbu uhuhin e zugo n’a.”

Isi Nke Ɛsa

Ikin Ibe i Ikpe

1 “Amale ndi-ozo ikpe amangbe Osolobue a ma i ikpe. 2 K’i don han enen ke Osolobue siko d’a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenko d’e gi mayen’i.

3 Ki hain i gi a hun irinrin-nkun ri nwene i enya, kanj y’a ra hun ogwe-nkun ri i enya? 4 Nani ke y’e donzi saeka si nwene i, ‘Ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya’ bu ogwe-nkun ri ‘yu le enwen i enya? 5 Onye ihunnai! Bu uzo wefu ogwe-nkun ri i enya, keni i hun uzo legha irinrin-nkun ri nwene i enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

6 “Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amangbe w’a zokpukpogu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Rio, Cho, Du Eka

7 “Rio ni, we siko d’e ye onu; cho ni, unu siko d’a hun; du ni eka, we siko d’a kpopuni onu uzo. 8 Makeni onye owule rioni jenko d’e nwonen; onye owule choni siko d’a hun; we siko d’a kpopuni onye owule du eka uzo. 9 Onye ime onu jenko d’e ye nwa a akpuru-omuma omeni o rio a bredi 10 mọbu ye ẹ agwo omeni o rio a azun? 11 ‘Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion’a ihien ka mma? 12 ‘Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i cho ni we me i: onwan weggame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

13 “Ghasi ni ọnu-mgbon hu me warara. Makeni, ọnu-mgbon we gha a banye ntikpo shia ashia, uzọ a rizikwo nfe, ndi hun a gha uzọ hu bu oda. 14 Kani, ọnu-mgbon we gha a banye ndun me warara, uzọ a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

15 “Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si we wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke we wu. 16 Unu jenko d'e gi mkpuru we marin we. Ihan a ra ghorị grepu enu abi-ogun; ihan a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika. 17 Erira k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kani mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. 18 Osisi ri mma asako eka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sako eka mi mkpuru ri mma. 19 Osisi owule hun mileni mkpuru ri mma, e gbutu we e, tu ye okun. 20 Eghẹ, mkpuru ndini mi k'i jenko d'e gi marin we.”

“A Marin M'i”

21 “Ele ndi ile hun a kpo m ‘Onye-nwonni-enyi, Onye-nwonni-enyi’ jenko d'a banye Ali-eze elu-igwee, kani, ndi hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee, uwe suo. 22 Uhuohin hu, ndi bu oda jenko d'a si m, ‘Di-nwonni-enyi, Di-nwonni-enyi! Ele efan i ke enyi gi bu amuma? Ele efan i ke enyi gi chupu eje-mmon, run oken orun-atumanya ri ichen-ichen?’ 23 Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, ‘O nwonni ogen m gi marin onu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e me eje-ihien.’ ”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

24 “Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m ri e ku, gi we run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. 25 Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere a kpokwasị ulo hu, kani o dani, makeni we runye e elu omuma. 26 Kani, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini we run orun siko d'a ri ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. 27 Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere no kpokwasị ulo hu, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

28 “Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, nkuzi e no tu igunrun hu ile enya. 29 Makeni o kuzi we noke onye oku ri eka a, ele rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Ɛsatọ

Jizosi A Zuọ Onye-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

1 Ogen Jesu gi hidan enu oke hu, igunrun hi-ogbe no sonme e. 2 'Ya Okenye ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun e, gbun'e oseku si, “Di-nwonni-enyi, owuni y'a choghọ, i k'e ri-eka zuo m, a ri m ochan.”

3 Jesu no tinpu eka, metu a, si, “A choghọ m, dinhin n'i ri ochan.” Ozigbo, oti hu no gha a ehụ pu, o no ri ochan. 4 Jizosi no si a, “Hun a n'o nwonni onye i gwa ihieni; ka we enwen i d'a ghosi onye nchu-ejan, y'e ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosi we ni y'a dinhinguo.”

Jizosi A Zuọ Odibo Onye-isi-agma Ndi Rom

(Luk 7.1-10)

5 Ogen Jizosi gi banhan ime Kapanom, onye Romu ohu wu oki-agma, hun a ki ndi-agma ogun-isen no bia d'e kunrun e, rijo a, 6 si, “Di-okpa, emu ri a ku

odibo m, o dinę edinę ụlọ—ọ ra sa ẹka męhunmę, ọ rị imę okęn afunfun.”
 7 Jizọsị nọ sị a, “M siko d'a bịa d'a zuọ a.”

8 Kanị onyeni a kị ndi-agma ọgụn-isen nọ sị a, “Di-ọkpa, eruni m onye i siko d'a banhan iwe ę, ka kuhu oku sọ, odibo m k'a dnhin. 9 Makeni, mme nwęn rị okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma rị okpuru m. M'a sị onye ohu, 'Jen,' o jen; m'a sị onye ọzọ, 'Bia,' ọ bia; sizi igbon m, 'Mę ihienni,' o mę ę.”

10 Ogen Jizọsị gi nų ihien o ku, ọ tu a ęnya; ọ nọ sị ndi rị e sọn n'e, “M rị a gwa ọnu ezioku, ahuntuni m onye Izrelų nwe okukwe nọ ęnina. 11 M rị a gwa unų, ndi bu ọda siko d'a gha azuun ile bịa, ke azuun ọwụwa-ęnya-anwun ke azuun ndidan ęnya-anwun, bịa d'e sọn Ebrahim le Aziki le Jekopu e ri oriri imę Ali-eze elu-igwee; 12 kanị umu Ali-eze,* siko d'a wu ndi wę tu ye ezi imę ishi, ebe wę jenko d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.” 13 Ọ nọ sị onye hu hun a kị ndi-agma ọgụn-isen, “Jenmę; ya rin'i k'i don kweri.”

Ogen hu hura, odibo ę nọ dnhin.

Jizọsị A Zuọ Ndi Bu Ọda

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

14 Ogen Jizọsị gi banye iwe Pita, ọ nọ hun ni nne nwunye Pita dinę edinę —emu rị a ku a, ęhu-okun rị e nwun ę. 15 Ọ nọ metu a ẹka, 'ya ęhu-okun hu nọ hapu a. Ọ nọ lihi, lemę Jizọsị obia.

16 Ogen ęnyasi hu, wę nọ wehe ni Jizọsị ndi bu ọda eje-mmọn risonmę imę wę, ọ nọ gi oku-ọnu chupusonmę mmọn ndini wę, zuozikwo ndi ile emu rị a ku. 17 Ęnina k'o don mezu ihien Chuku gi onye-amuma wu Azaya ku. Azaya sị,

“O wepu ọria ęnyi, buru emu ęnyi.”

Ihien Ison Jizọsị Cho

(Luk 9.57-62)

18 Ogen Jizọsị gi hun igunrun hi-ogbe nọhunmę n'e, ọ nọ sị umu-azuun a fetu mirin hu. 19 'Ya onye-nkuzi Iwu nọ bịa d'e kunrun ę, sị a, “Di-nwonnienyi, m jenko d'e sọn i ebe ọwule i jenko.”

20 Jizọsị nọ sị, “Ufu nwon okporo; nnunų e fe elu nwon ękuu; kanị mme wu Nwa nke Ihian e nwon ebe m'e buche isi m.” 21 Onye ọzọ imę umu-azuun a nọ sị a, “Di-ọkpa, ni m jenguu d'e li nedi m.”

22 Kanị Jizọsị nọ sị a, “Sonmę m, hapu ndi nwunni ni wę li ndi nke wę nwunni.”

Jizọsị E Tinyun Ebi

(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

23 Ogen o gi banyeguu imę ugbo-mirin, umu-azuun a nọ sọn ę banye. 24 Idemizi, ebi nọ kpoma, hun wu ni ebiri-mirin nọ kponbanma imę ugbo hu; kale Jizọsị rị uran. 25 'Ya wę nọ jen d'a kpotien ę, sị, “Di-nwonnienyi, zuopuha ęnyi! Ęnyi e d'a la iwi!”

26 Ọ nọ sị wę, “Kị haın ọnu gi a tu egun? Unų ndi okukwe nta!” 'Ya ọ nọ lihi ọtọ, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe ọwule nọ mecharin rajuu.

27 Ọ tukemę wę ęnya. Wę nọ sị, “Elee udi ihian wu onwan? Hun wu ni ufere le ebiri-mirin e humę n'e isi!”

Jizọsị A Zuọ Mmadu Ebuọ Eje-mmọn Rị Imę Wę

(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

* **Isi Nke Ɛsatọ:**12 ndi hun nke a banye n'e

28 Ogen o gi ru azuun hun-ebọ—hun wu alı ndı Gadara, ikennyẹ ebọ eje-mmọn rı ime wẹ nọ gha ikpekpẹ bịa d'e kunrun ẹ. Wẹ tumẹ ẹnya, e gbogbo, nke wu ni o nwọnni onyẹ a saẹka a ghafe azuun hu. 29 Idumuzi wẹ nọ yi oro, si, “K'i gi ẹnyi e mẹ Nwa Osolobue? I bịa d'e ye ẹnyi afunfun bu ogen e ke ru?”

30 Igunrun ezin rı ẹhu ebẹhu a kpa nni. 31 Eje-mmọn ndi hu nọ rıọ Jesu, si, “Omẹle y'a chupu ẹnyi, dodo zi ẹnyi ye ime igunrun ezin hu.”

32 'Ya o nọ si wẹ, “Jenmẹ ni!” 'Ya wẹ nọ puha, banyesomẹ ime ezin ndi hu. Igunrun ezin hu ile nọ kpọtụ, zunban ime mirin hu, ragbu enwen wẹ.

33 Ndi rı e du ezin ndi hu nọ gbasi ime obodo d'a gwa wẹ ihien ile meni le ihien mẹ ikennyẹ ndi hu eje-mmọn te rı ime wẹ. 34 'Ya ndi obodo hu nọ puha d'e kunrun Jizosi; ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ rıọ a n'ọ gha ẹgbere wẹ pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuọ Onye-orọ
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

1 Jizosi nọ banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. 2 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'ẹ okennyẹ ohu orọ kinmin. Ogen Jizosi gi hun okukwe wẹ, o nọ si onyeni orọ kinmin, “Atule egun nwa m, a gbaghariguọ wẹ i njo i.”

3 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si enwen wẹ, “Okennyeni rı e ku aru.”

4 Kanı ogen Jizosi gi marın ihien wẹ rı e ro, o nọ si, “Kı hain onu gi e ro eje-ihien ime obi onu? 5 Elee hun ka nfe: i si, 'A gbaghariguọ wẹ i njo i,' ra i si, 'Lihı otọ jenmẹ ijen?’ 6 Kanı, m jenko d'a ghosi unu ni Nwa nke İhian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwani.” O nọ si onyẹ hu orọ kinmin, “Lihı otọ! Heri ute i, lama iwe i!”

7 Okennyẹ hu nọ lihi otọ, lama iwe ẹ. 8 Ogen igunrun ihian rı ebẹhu gi hun ihienni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hun ye ihian udi ikenni mma.

Jizosi A kpọ Matiu
(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

9 Ogen Jizosi gi gha ebahun pukọ, o nọ hun onyẹ ohu efan a wu Matiu ebe o nodi alı ime ulo-orun ndi a na ugwo-isi. O nọ si a, “Sonmẹ m,” o nọ lihi otọ, sonmẹ ẹ.

10 Ogen Jizosi gi nodi alı ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi njo nọ bịa d'e du 'ya le umu-azuun a ri ihien-oriri. 11 Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, wẹ nọ si umu-azuun a, “Kı hain onyẹ-nkuzi onu gi e son ndi a na ugwo-isi le ndi njo e ri ihien-oriri?”

12 Kanı, ogen Jizosi gi nu a, o nọ si wẹ, “Ndi ehıu rı iken a ra cho dibie, kama, ndi ehıu rıleni iken wu ndi a cho dibie. 13 Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nsọ ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-egan.' Makeni, ele ndi rı-ochan ke m bịa d'a kpọ ni wẹ roghari, kanı ndi njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

14 Umu-azuun Jonu nọ bịa d'e kunrun Jizosi, ju a, si, “Kı hain ẹnyi le ndi Itu-Farisi gi e bu onu mbu-le-ebọ, kanı umu-azuun i a ra bu onu?”

15 Jizosi nọ za wẹ, si, “Ni ndi bịa agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ rı a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hun wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenko d'e bumẹ onu.”

16 “O nwonna onye e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa ohun hu we gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo. 17 W'a ra gizikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni we gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien we gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun we ebuo alako iwi.”

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunnii
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

18 Ebe o ri a gwa we ihien ndini we, onye ohu ime ndi-isi we no banhan, gbu n'e osekpụ, si, “Nwa-m-okpoho nwunhunuhu kikenmi, ka bia d'e bu eka i kwasi a—makele, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun.”

19 Ya Jizosi no lihi oto sonme e, 'ya le umu-azuun a. 20 Idenmizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuọ no ghaha azuun Jizosi, metu ntin efe Jizosi eka. 21 Makeni o si enwen e, “M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma.”

22 Jizosi no gbehuto, ogen o gi hun a, o no si a, “A tufe egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin.” Okpoho hu no dinhin 23 Ogen Jizosi gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihan ke we ri a zun uzun, 24 o no si we, “Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri.” We no mu ma a emu. 25 Ogen we gi wepuguu igunrun hu ezi, o no banye, kwondon nwata hu eka, nwata hu no lihi. 26 Ihienni no kpogbama egbere hu ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

27 Ogen Jizosi gi gha ebenu puko, ikenny ebuo enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, “Me omiken enyi nwa Defidi!”

28 Ogen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, “Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me ihienni?” We no si a, “Eghee, Di-nwonna-enyi.”

29 Ya o no metu we eka enya, si, “Ya ri ni onu ke unu don kweri.” 30 Ya enya we no shiapu, we no leghama uzo. Ya Jizosi no dokenme we eka-ntin, si we, “Anikwole ni onye owule marin ihienni.”

31 Kanj a pu we, we no kusonme oku e egbere hu ile.

Jizosi A Zuọ Onye Ghaleni E Ku Oku

32 Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin eje-mmom ri ime e d'e kunrun Jizosi. 33 Ogen Jesu gi chupuguu eje-mmom hu, onye-odin hu no kume oku. O tikenme igunrun hu enya. We no si, “A huntuni we ihien no enina ime Izrelu.” 34 Kanj ndi Itu-Farisi no si, “O gi iken onye-isi eje-mmom a chupu eje-mmom.”

Orun Rini E Hike. Kanj Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

35 Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekerere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le orja ile. 36 Ogen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no mememe e, makeni we no ke ndi obi ruleni ali, ndi nweleni onye e yeni we eka—rike atunrun nwonneni onye-ndu. 37 O no si umu-azuun a, “Thien-ugbo we siko d'a gho e hike, kanj ndi orun ebuni oda. 38 Me ni nwan ekpere rjo Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihie ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e.”

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebuọ Pu-ichen
(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jizosị nọ kpọ ụmụ-azuụn a mmẹbuo, ye we iken w'e gi chupụ eje-mmọn lẹ iken w'e gi zọ ụdi emu ile lẹ ọriā ile. ² Ndinị wụ ẹfan ndi-ozī hụ pū-ichēn mmẹbuo, ndi apostu mmẹbuo: ndi ibuzo wụ Saimon hūn w'a kpọ Pita nị Anduru nweñe ẹ; Jemisi nwa Zebedi lẹ Jonu nweñe ẹ; ³ ndi ozo wụ Filipu lẹ Batolomi; Tamosi nị Matiu (Matiu hūn e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosị lẹ Tadiosị;* ⁴ Saimonu hūn te rị ndi gi ẹka-iken e me ni we chupụ ndi Rom rị a kị alị we; onye ozo wụ Judas' Iskarotu hūn ren'ẹ ogeñ ikpazuun.

Orun Mmadu Mmẹbuo Hu
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jizosị nọ zipu mmadu mmẹbuoni, si we, “Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wulenị ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi alị Sameriā ọwule. ⁶ Kanị, jemmē ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷ Onu jenkoni, e zi ni ozioma, a si, ‘Alị-eze elu-igwee a riguo nsue.’ ⁸ Zuo nị ndi emu rị a ku, kpotiēn ni ndi nwunni, zuo nị ndi oti—keni we rị ochan, chupụ nị eje-mmọn. Unu nwonhen ẹ ofe, ye n'ẹ ofe. ⁹ Ewerile ni ego ọwule. ¹⁰ Ebule ni ẹkpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hūn unu yi; ewerile ni okpo. Makeni, o furu ni we ye ndi-orun ihien we gi e bi.”

¹¹ “Obodo ọwule onu banye, ke hūn shia ẹfo ke hūn shialeni, chorị nị onye furuni. Nodi nị iwe ẹ d'e ru ogeñ unu e gi gha obodo ahun pu. ¹² Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni we. ¹³ Omeni ndi rị ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a rị nị we; kanị omeni efuruni we, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴ Onye ọwule mobu obodo ọwule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hu mobu obodo hu, tichanpu nị ejan rị onu oku to n'a. ¹⁵ Ezioku ke m rị a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari alị Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe.”

Ukpokpo Hun Lalani
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ “Lee n'ẹ, m rị e zipu onu nọke ebe we nọ zi atunrun jēn ebe eworo† rị. E gi ni ako e bi, rikē agwo, ka rị nị ke nduru hūn ghaleni a ru onye ọwule ẹhu. ¹⁷ Kpachanpu nị enya ebe ihian rị, makeni we jenko d'e wejen onu ogwa rị ichen-ichen, fian unu mkpinsin ime ulo-ofufe we. ¹⁸ We siko d'e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Govanọ lẹ ndi-nze, onwan jenko d'e me keni unu shia nị m eri id'enya we lẹ id'enya ndi alị ndi ozo ile wulenị ndi Ju. ¹⁹ Kanị ogeñ w'e gi we onu ye we, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenko d'e ku mobu ke unu a don ku ẹ, makeni unu jenko d'e nwonhen ihien unu jenko d'e ku ozigbo hu. ²⁰ Makeni ẹle unu jenko d'e ku, kama, Mmon Nedi onu jenko d'e gi unu ku.”

²¹ “Umune jenko d'e we umune we ye we gbu; ndi nedi jenko d'e we umu we ye we gbu; umu jenko d'e bunumanị ndi muni we, me we gbu we. ²² Ize unu jenko d'a ban ihian ile make ufiri ẹfan m, kanị onye hūn din ndidi d'e ru njendemē jenko d'e nwe nzuopuha. ²³ We kpokpo onu ime obodo ohu, gbasị ni hūn sōnn'e. M rị a gwa unu ezioku nị unu gini d'e jēchanringuu obodo ile rị Izrelu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

²⁴ Onye we rị a zun ara kari onye rị a zunn'a, odibo ara kari nna a. ²⁵ O hugho mma nị onye we rị azun rị ke onye rị a zunn'a lẹ ni odibo rị ke nna a. Ọwule we kpọ nna hūn nwon ulo ‘Bezibo’ (onye-isi eje-mmọn ile), kị we jenko d'a kpọ ndi ulo a?”

* Isi Nke Iri:3 Lebayosu † Isi Nke Iri:16 wofu

Onye Hụn Furu W'a Tụ Egun Ẹ

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ya wu, atụlẹ ni nwan egun wẹ. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d'a wa. ²⁷ Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'e ifonrin-ifon; ihien wẹ kagwa unu, gi n'e yi oro elu ulo. ²⁸ Atule ni egun ndi hun siko d'a saeka gbu ehụ bu a sa wẹ eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehū ime okun-mmon. ²⁹ Ele ebuo ikobo ke w'e re achu? Kani o nwonni achu ohu hun siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan. ³⁰ Ke ntutu ri unu isi, wẹ gun wẹ a gun. ³¹ Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda.”

Ikupu A N'i Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke Ẹ

(Luk 12.8-9)

³² “Ya wu, onye owule no id'anya ihian kupu a n'o wu nke m, 'ya ke m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee kuzikwo a n'o wu nke m. ³³ Kani onye owule no id'anya ihian ghori, si n'o marin m, m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a.”

Ele Udon Kani Opiya-agma

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani opia-agma hun e kebeni. ³⁵ Makeni m bia d'e kebe okennyẹ le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. ³⁶ Ndi ulo ihian jenko d'a wu eje-inenren wẹ.”

³⁷ “Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien nwa-a-okennyẹ mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. ³⁸ Onye owule hun buruleni obe† e sonme m e furuni onye jenko d'e son ni m. ³⁹ Onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to, kani onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenko d'a hun a.”

Ugwọ-Orun Ndi-ozu Jesu Le Ndi Nabanhanị Wẹ

(Mak 9.41)

⁴⁰ “Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihen m. ⁴¹ Onye owule hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenko d'e nwonhen ugwo-orun onye-amuma; onye owule hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenko d'e nwonhen ugwo-orun onye e bi ke Osolobue cho. ⁴² Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekerẹ mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azupun m, m ri a gwa unu ezioku, ugwo-orun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanai

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe

(Luk 7.18-35)

¹ Ogen Jizosi gi gwaguu umu-azupun a mmebuo hu ihien ndi wẹ jenko d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo wẹ ndi shia-efo. ² Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti

† **Isi Nke Iri:38** Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenko d'a kpoqbun'e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebegu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

rị e mē, ọ nọ zi ụmụ-azụun a d'e kunrun ẹ, ³ sị a, “Ịyụ wụ onyẹ hụ siko d'a biani ra enyi siko d'e lemē ẹnya onyẹ ọzọ?”

⁴ Jizọsị nọ za wē, sị, “Jen ni d'a gwa Jọnụ ihien ọnụ rị a nū lē ihien ụnụ rị a hụn: ⁵ ndi ẹnya te kpu ishi a hūnmaguọ ụzọ; ndi nguro e jenmēguọ ijen; ndi oti hụ a dīnhin, a wuru ndi rị ọchan; ndi odin a nūmaguọ ihien, wē hụ e weli ndi nwunni, wē hụ e zi ndi igbennye ozioma. ⁶ Ngozi ya rị ni onyẹ gileni ihien ọ hūn m ẹhụ nwemē obi-ẹbụo!”

⁷ Ogēn ụmụ-azụun Jọnụ gi puko, Jizọsị nọ gwama igunrun hụ oku Jọnụ, sị, “Kini kē ọnụ jen imē atụ d'e lee? Ẹfifia ufere rị e buhunmē? ⁸ Kini kē ụnụ jenzi nwan d'e lee? Onyẹ yi ẹkwa nanranni? Kaka, ọgwa ndi-nze kē wē nọ a hūn ndi yi ẹkwa oma nanranni. ⁹ Kini kē ụnụ jenzi nwan d'e lee? Onyẹ-amuma? M sị ọnụ ẹghẹ, ọ karide onyẹ-amuma. ¹⁰ Hūnni wụ onyẹ hụ wē de banyen'ẹ, sị,

'Lee ẹ,
m rị e zi onyẹ ozi m
n'o buru n'i ụzọ,
kwademē n'i ụzọ.'

¹¹ Ezioku kē m rị a gwa ụnụ, imē ndi ikpoho mụ, o ke nwon onyẹ ọwule hūn ka Jọnụ hūn e mē mirin-Chuku. Kanị onyẹ hūn kachanrin ntin imē Alị-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ogēn Jọnụ hūn e mē mirin-Chuku gi bidon ọrūn a d'e ru ogēni, Alị-eze elu-igwee hū e gi ikēn-ikēn a gha ihun, ndi-ikēn hūzị e gi ikēn a banye ẹ. ¹³ Makēni ndi-amuma ile lē Iwu *Mozizi* busonmē amuma, kusonmē uche Osolobue d'e ru ogēn Jọnụ gi bja. ¹⁴ Omeni ụnụ jenko d'e kweri, Jọnụ lē enwēn ẹ wū Elaija hū wē de n'ọ lala-alala. ¹⁵ Onyẹ hūn nwon ntin 'ya nū.”

¹⁶ “Kini kē m siko d'e gi nwan ma atụ agboni? Ọ nọ kē ụmụka nodi alị imē afia, a hi ibe wē, a sị,

¹⁷ 'Enyi gi ẹkpiri bu ẹbụ a sūonị,
onụ e tēnni egu;
enyi e ye olu ẹkwan,
unụ akwannị ẹkwan.'

¹⁸ Makēni, ogēn Jọnụ gi bja, o rini, ọ ranị—wē sị, 'Eje-mmōn rị imē ẹ.'
¹⁹ Mmē wū Nwa nke Ihian a bja, m hū e ri, a ra—wē sị, 'Lee onyẹ okēn ihien-oriri, onyẹ-manya, ọwū ndi a na ụgwō-isi lē ndi ọzọ wē gi njo marin k'ọ wū.' Kanị, ihien wē gi a marin amamihiēn wū ihien ọ runpuha.”

Jesu A Banmanị Obodo Ndi Hūn Kwerilēni Ozi Wē Zi Wē Mban
(Luk 10.13-15)

²⁰ 'Ya ọ nọ banmanị obodo ndi hū ọ ka ọrūn-atumēnya a rūn imē wē mban, makēni e rogharinị wē. ²¹ “O siko d'a fū ụnụ ndi Korazin' ọrūn! O siko d'a fū ụnụ ndi Bēsajida ọrūn! Makēni omeni imē alị Taya-lē-Sidonu kē wē nọ rūn okēn ọrūn-atumēnya ndi wē rūn imē Korazin lē Bēsajida, nkē o teke ndi Taya-lē-Sidonu roghari, yiri ẹkwa ahio, kpōn ntun kpu enwēn wē gi ghosị ni e roghariguọ wē.” ²² “M rị nwan a gwa ọnụ, nke Taya-lē-Sidonu k'a ka nke ụnụ mma Ụhūohin Okinkin-ikpe. ²³ Kē iyū wū obodo Kapanom, wē siko d'e busi i elu-igwee? Mba, wē jenko d'e wetu i si alị-mmōn. Makēni, omeni imē *eje-alị* ahun wū Sodōm kē wē nọ rūn okēn ọrūn-atumēnya ndi wē rūn imē i, nkē o mē ni ọ hū a d'e ru tanni. ²⁴ M rị nwan a gwa i, nke Sodōm k'a ka nke i mma Ụhūohin Okinkin-ikpe!”

Bia Ni D'e Kunrun M Ni Onu Zu Iken
(Luk 10.21-22)

²⁵ Ogen hụ, Jizosị nọ sị, “M rị e kele i Baba, Onye nwon elu-igwee lẹ uwa, makeni i zuemēni ndi marin ihien lẹ ndi nwe uche ihien ndini, we e ghosị umu-ndu. ²⁶ Eghē Baba, enina k'o don sọ i.” ²⁷ “Nedi m e buguọ ihien ile che m eka. O nwonni onye owule marin Chuku-Nedi wezuka Nwa, lezi onye owule Nwa cho n'o me e n'o marin Chuku-Nedi.

²⁸ Bja ni d'e kunrun m, unu ndi ndun guu, ndi bu ibu nyinni, m jenkọ d'e ye unu izu-iken. ²⁹ Yiri ni agbun m—yoku m*, unu a munarın m; makeni m wu onye rị juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, umē-ndun unu e zu iken. ³⁰ Agbun yoku m† a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin.”

Isi Nke Mmēbuo

Ajuu Banyeni Uhuohin Izu-iken
(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Ogen hụ, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosị ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hụ a gun umu-azun a, 'ya we nọ ghorima oka-witi a ta. ² Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we nọ sị a, “Y'a hun a, umu-azun i e memeole ihien iwu sị w'e mele Uhuohin Izu-iken.”

³ O nọ sị we, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi rị a gun 'ya lẹ ndi 'ya lẹ we wi? ⁴ K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nsọ ahun w'e bupuhanị Osolobue, hun iwu sị n'o furuni ni iya mọbu ndi ya lẹ we wi ri e, ni ndi nchu-ejan sọ* e ri e?” ⁵ “Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-ejan rị a run orun ime Ulo-nsọ a dan iwu Izu-iken† bu ikpe amanị we?”

⁶ M rị nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nsọ rị ebeni! ⁷ Omeni unu te marin ali okuni: ‘M cho omiken ele ichu-ejan†,’ onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸ Makeni, mme wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken rị eka.”

Okennyē Eka Ohu Nwunhun
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Jesu nọ gha ebahun pu, banye ulo-ofufe we. ¹⁰ O nwon okennyē eka ohu nwunhun rị ebēhū. Ndi-Itu-Farisi ndi hū choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, we nọ ju a utaa, sị, “Iwu kwerioghọ ni we zuo ndi emu rị a ku Uhuohin Izu-iken?” ¹¹ O nọ sị we, “Omeni onye ohu ime onu nwon atunrun ohu sọ, ni atunrun hū a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko eka ye e, wepuha? ¹² Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wu, iwu e kwerioghọ ni w'e me ihien rị mma Uhuohin Izu-iken.” ¹³ 'Ya o nọ sị okennyē hū, “Tinpu eka i.” O tinpu a, o nọ rị mma ke hun-ebọ. ¹⁴ Kanj, ndi Itu-Farisi ahun nọ pu d'e ri n'e ngo ke we siko d'a don gbu e.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵ Ogen Jizosị gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o nọ gha ebahun pu, ndi bu oda nọ sonme e, o nọ zuochanrin we ile. ¹⁶ O nọ do we eka ntin w'a nile ihian marin ni iya rọ. ¹⁷ Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Azaya ku, sị,

* **Isi Nke Mmanaj:**²⁹ Griki: Yiri ni yoku m. Yoku wu ihien we gi e kengbama efin ebuo we gi a run orun-ugbo keni we saeka jen ahanmahan. † **Isi Nke Mmanaj:**³⁰ Griki: yoku m * **Isi Nke Mmēbuo:**⁴ 1 Samuēl 21.1-6 † **Isi Nke Mmēbuo:**⁵ ghahani irun orun Ulo-nsọ Uhuohin Izu-iken † **Isi Nke Mmēbuo:**⁷ Hosaya 6.6 k'o rị

18 “Ledè odibo m, hùn m hórì; ezi odibo m rọ; ihien ẹ a sùọka m. M jenkọ d'e bu Mmọn-nsọ m kwasì a; o jenkọ d'a ghọsì ndì alì ndì ọzọ ile rì uwa ezigbo enen.

19 Ọ dọkọ ndondo mọbù yi oro; o nwọnni onyẹ siko d'a a nù olu ẹ ogbara-ogbe.

20 Ọ kpagipukọ ẹfifia-ridi rì a kpagini mọbù tinyunpu ukpẹ rì e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omumẹ mmèri.

21 Ndì alì ndì ọzọ ile jenkọ d'e gidẹ ẹfan a nwọn olil'ènya.”

Jizọsì Lẹ Bẹzibọ

22 “Ya wẹ nọ wẹhèn'ẹ onyẹ eje-mmọn rì imẹ ẹ, hùn o mènì a ra legha ọzọ, a ra ku oku. Ọ nọ zọọ a, onyẹ ẹnya-mpin odin hù nọ kumẹ oku, hùnma ọzọ.

23 Ọ nọ tükemẹ igunrun hù ẹnya, wẹ nọ sị, “Onwan wudẹ nwan Nwa Defidi ra?” 24 Kanì oğen ndì Itu-Farisi gi nù a, wẹ nọ sị, “Ikẹn Bẹzibọ, onyẹ-isi eje-mmọn ile, kẹ okennyeni gihù a chupù eje-mmọn.”

25 Jizọsì a maringuo ihien wẹ rì e ro imẹ obi wẹ, ọ nọ sị, “O nwọnni alì-eze ọwulẹ kebeni hùn wẹ jenkọlèni d'a la iwi; o nwọnni obodo mọbù ikpunulo kebeni hùn siko d'a toni. 26 Omẹlẹ Ekwensù rì a chupù Ekwensù, o kebeguo enwẹn ẹ. Nanì kẹ alì-eze ẹ e dọn nwan tọ? 27 Omèni ikẹn Bẹzibọ kẹ m gi a chupù eje-mmọn, ikẹn onyẹ kẹ ndì nke unu gi a chupù wẹ? 'Ya wù, uwẹ jenkọ d'a ma onu ikpe. 28 Kanì, omèni ikẹn Mmọn-nsọ Osolobue kẹ m gi a chupù eje-mmọn, 'ya wù nì Alì-eze Osolobue e ruguolẹ ebe unu rì. 29 Nanì kẹ ihian e dọn saẹka banhan iwe dikẹn, kwari ibu ẹ, mmanì o bu ọzọ kẹmẹguo a? Ẹghẹ, o kẹmẹguo a k'ọ nọ saẹka kwari ihien rì iwe ẹ.

30 Onyẹ ọwulẹ hùn rìlèni azuun nke m rì a lusun m ogun; onyẹ ọwulẹ hùn ghalèni e sọn m e kpọnkikomẹ rì e kpọnyia. 31 M rì nwan a gwa unu nì wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo ọwulẹ, gbaghari wẹ aru ọwulẹ wẹ ku, kanì agbaghariko wẹ onyẹ ku aru banyeni Mmọn-nsọ. 32 Wẹ jenkọ d'a gbaghari onyẹ ọwulẹ kuja oku mmẹ wù Nwa nke Ihian; kanì, agbaghariko wẹ onyẹ kuja oku Mmọn-nsọ, agbaghariko w'a kẹ oğenni kẹ oğen lalani.”

Osisì Lẹ Mkpuru A

33 “Mẹmẹ osisi n'ọ rì mma, mkpuru a jenkọ d'a rì mma; mèmẹ osisi n'ọ jọ njo, mkpuru a siko d'a jọ njo—makèni mkpuru osisi kẹ wẹ gi a marin a. 34 Igunrun agwo! Nanì kẹ unu a dọn saẹka ku ihien rì mma ebe onu wù ndì-njo? Ihien jun ihian imẹ obi y'a gha a onu a puha. 35 Ezigbo ihian, a gha ihien rì mma rì a imẹ e wepuha ihien oma, kanì eje-ihian a gha eje-ihien rì a imẹ e wepuha eje-ihien. 36 M rì a gwa unu n'ọ ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwọnleni isi hùn wẹ ku. 37 Makèni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku sị nì ikpe a manì i.”

A Sị Wẹ Jesu Ghọsì Wẹ Ahima Pù-ichen

38 “Ya ndì hù imẹ ndì-nkuzi Iwu lẹ ndì Itu-Farisi nọ sị Jesu, “Onyẹ-nkuzi, ẹnyi cho n'ì ghọsì ẹnyi ahima pù-ichen hùn gha ẹka Osolobue bia.” 39 Kanì ọ nọ sị wẹ, “Eje-agbo ẹnya rìlèni ọzọ ohu sị wẹ ghọsì wẹ ahima! Kale, o nwọnni ahima wẹ jenkọ d'a ghọsì wẹ wezuka ihien mẹ onyẹ-amuma wù Jona: 40 ẹrira Jona dọn nọdì imẹ ẹfọ azun hù hi-ogbe akpu-uhuohin ẹtọ kẹ mmẹ wù Nwa nke Ihian siko d'a nọdì imẹ alì akpu-uhuohin ẹtọ.

41 Ndì Ninivẹ jenkọ d'a puha osheri Oğen Okinkin-ikpe, shiagbu ndì agboni ẹri, makèni e roghariogho wẹ oğen Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bù ihien ka Jona rì ebeni!

42 Eze-okpoho alì Shiba, alì hù rì azụun ndidan-mirin, jenkò d'a pùha òshèri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Makeni, o gha alì tegbu enwen e bia d'e gon amamihièn Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu rì ebeni!”

Ihien E Wekinhen Eje-mmøn We Chupuguu
(Luk 11.24-26)

43 “Eje-mmøn gha ime ihian pu, o ghasonme ebe mirin rileni, a cho ebe o siko d'a no zu iken. Omèni o hunni, ⁴⁴ o jenkò d'a si enwen e, ‘M siko d'e kin-azụun iwe m hun m gha pùha.’ O bia, hun a ni o nwonni ihien rin'a, ni a zachanringuo w'a, donzichanrin a, ⁴⁵ o jen d'e wehe eje-mmøn esa ozo hun ka ya le enwen e njo, 'ya le we a wi banye ebèhu d'e biri. Onodi ikpazun onye hu a ka njo kari nke mbu. Eriira k'o jenkò d'a rizikwo ni ndi eje-agboni.”

Nne Le Umune Jizosi
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

46 Ogen Jizosi gi ri a gwa igunrun hu oku, nne e le umune-e-ikennyè no bia d'e turu ihun ezi, a cho ni we gwa a oku. [⁴⁷ Ya ke onye ohu no si, “Lee, nne i le umune i ikennyè turu ihun ezi, we cho ni we gwa i oku.”] ⁴⁸ Kani, o no za onye hu gwa n'a, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyè?” ⁴⁹ O no zin umu-azun a aka, si, “Ndin ri ebeni wu nne m le umune-m-ikennyè. ⁵⁰ Makeni onye owule hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee wu nwenè-m-okennyè le nwenè-m-okpoho le nne m.”

Isi Nke Mmèto

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

1 Uhuohin hu, Jizosi no gha ime ulo pu, jen d'a nodi ali mkpenren mirin Galili. ² Igunrun hi-ogbe no fihunme e, hun wu ni o no banye ime ugbo, nodi ali, igunrun hu ile no turu mkpenren mirin. ³ O no gi ilu gwa we ihien bu oda, si, “Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴ Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime we a danye okp'uzo, nnunu no bia d'e ripu we. ⁵ Mkpuru ndi ozo a danye ali-omuma ebe ejan rileni oda, pu ozigbo makele ejan ari a oda. ⁶ Kani, ogen anwun gi wa, o ma we, we no shinwun, makeni enwon we nkpoğun. ⁷ Mkpuru ndi ozo a danye ebe ogun ri, ogun ndi hu no sue, dungbu we. ⁸ Mkpuru ndi ozo a danye ali ri mma, mi mkpuru; ndi hu ime we a mi uzo ogun isen, ndi hu uzo ogun eto, ndi hu iri kwasì ogun.

⁹ Onye nwon ntin 'ya nu.”

Ihien Haij Jesu Gi A Tasonme Ilu
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ya ke umu-azun Jizosi no bia d'e kunrun e, si, “Ki haij i gi e gi ilu a gwa we oku?”

¹¹ O no za we, si, “E yeguo we unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonme Ali-eze elu-igwee, kani eyeni we we. ¹² Makeni onye hun nwonni ke we jenkò d'e yecheni, keni o nwe mmagi-mmagi; kani onye hun nwonlèni, we k'a napu a hun o nweđe.” ¹³ “Thien haij m gi e gi ilu a gwa we oku wu ni we ri e lee ilee, kani a ri w'a hun uzo; w'e gon ntin, kani a ri w'a nu, a ri w'a ghoha. ¹⁴ Ihien onye-amuma wu Azaya ku e meguo ebe we ri—Azaya si,

'Nke esi,
 ọnụ jenkọ d'a nụ,
 kalẹ o nwọnni oge ọnụ e gi ghọha;
 ọnụ jenkọ d'e lee ilee,
 kanị o nwọnni oge ọnụ e gi legha ọzọ, ¹⁵ makęni ndịni a ra ghọha,
 ntịn wẹ a kpokingụọ,
 a nyunmaguọ wẹ ęnya,
 amamgbe w'e gi ęnya wẹ legha ọzọ, gi ntịn wẹ nụ ihien,
 gi uche wẹ ghọha,
 gbehutọ d'e kunrun m,
 a gbaghari m wẹ njo wẹ—ya kẹ Osolobue ku.' ”

¹⁶ “Kanị, wẹ gozi ęnya ọnụ agozi, 'ya haịn wẹ gi rị a hụn ọzọ; wẹ gozizikwo ntịn ọnụ agozi, 'ya haịn wẹ gi rị a nụ ihien. ¹⁷ Ezioku kẹ m rị a gwa ọnụ, ndi-amuma bu ọda lẹ ndi bu ọda hụn mę ihien Chuku cho e te choğuo ni wẹ hụn ihien ọnụ rị a hụn, kanị a hunnị w'a; a choğuozi wẹ ni wẹ nụ ihien ọnụ rị a nụ, kanị anunị w'a.”

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Nụ ni nwan nkowa ilu hụ m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Oge ihian gi nụ oku Ali-eze bu ọ ghọhan'a, Eje-onye hụ a bia, ọ junarin a ihien wẹ kunye ime obi e. Onwan wu hụn wẹ kunye okp'uzo. ²⁰ Hụn danye ali-omuma wu onye hụ hụn nụ oku hụ, gi ighoghọ nabanhan a ozigbo. ²¹ Kanị, makęni onye hụ e nwe nkogun, ọ tohu ekerę. Oge nsongbu mobu ukpokpo e gi bia make oku hụ, ọ danpu ozigbo. ²² Hụn wẹ kunye ime ogun wu onye hụ hụn nụ oku hụ, kanị uhue ihien ọwanị lẹ ihien oli'ęnya aku-le-uba ọwanị a kpangbu oku hụ, ọ mini mkpuru. ²³ Kanị, mkpuru wẹ kunye ali rị mma wu ndi hụ hụn nụ oku hụ, ghọha a, mi mkpuru ezie-ęzie: ndi hụ ime wẹ a mi ọzọ ogun-isen, ndi hụ a mi ọzọ ogun-etọ, ndi hụ a mi ọzọ iri-kwasị-ogun.”

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ Ọ nọ ta ni wẹ ilu ọzọ, si,

“Ali-eze elu-igwee rike ebe ihian nọ kun mkpuru rị mma ime ugbo e. ²⁵ Kanị, ebe ihian rị ọran, eřenren nọ bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hụ pu. ²⁶ Oge ihien-ugbo ndini gi nwan sueguu, mima mkpuru, ata-witi ndi hụ nozikwo puha.

²⁷ 'Ya ndi idibo ahun nọ bia d'e kunrun onye hụ nwe ugbo, si a, 'Di-okpa, ele mkpuru rị mma k'i kunye ime ugbo i? Nani kẹ ata-witi don banzi a?’

²⁸ Ọ nọ si wẹ, 'Onye-iwe mę ihienni.’

Ndi idibo ndi hụ nọ si a, 'Ni ęni jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hụ?’

²⁹ Kanị ọ nọ si, 'Mba, amamgbe ọnụ e huepu 'ya lẹ oka-witi. ³⁰ Hapu ni wẹ ebuo ni wẹ suegbame d'e ru oge wẹ gi e be oka-witi. O ru oge wẹ gi e be oka-witi, a si m ndi jenkọ d'e be n'e, “Bu ni ọzọ huepu ata-witi kenmesonme wẹ ukun-ukun d'a dun okun, ọnụ e bepaha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo.” ’ ”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Ọ nọ ta ni wẹ ilu ọzọ, si, “Ali-eze elu-igwee nọ kẹ akpuru mostadi ohu hūn onye ohu weri, kunye ime ugbo e. ³² Iya kacharin ntin ime mkpuru ile, kanị o sueguu, 'ya kacharin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hūn

hikęłęni, ọ handę kę osisi, nke wu ni nnunụ a bịa d'a kpa ękụu e ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Ta
(Luk 13.20-21)

³³ Ọ nọ ta ni wę ilu ọzọ, si, “Alị-eze elu-igwee rịkę yisti brędi gi a fụ hụn okpoho ohu gi gwogbama flawa wę gi e shi brędi hụn k'e jun ihien nọkę adana ęto d'e ru n'ọ ghagbari flawa hụ ile.”

Ihien Haij Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi
(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hụ ihien ndini ile. O nwonni ihien o gileni ilu gwa wę. ³⁵ Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si, “M jenkọ d'a shiapu onu m e gi ilu e ku, m jenkọ d'a gha e ku ihien zuerini kete w'a tunle iyeto uwa.”

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ Ya ọ nọ na igunrun hụ to si ime ulo. Umụ-azuun a nọ bia d'e kunrun ę, si a, “Kowa ni enyi ilu ata-witi hụ wę kunye ime ugbo.” ³⁷ Ọ nọ za, si, “Onye hụ kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hụ wu uwa; mkpuru hụ hun ri mma wu umu Alị-eze; ata-witi hụ wu umu Eje-onye hụ. ³⁹ Enenren ahun kun ata-witi ndi hụ wu Ekwensu; ogen hụ wę jenkọ d'e gi gho ihien-ugbo hụ wu ogugu ogeni; ndi ahun jenkọ d'a ghon'a wu ndi mmon-ozu.”

⁴⁰ Kę wę don huepu ata-witi ndi hụ, wegbama wę dun okun, erira k'o jenkọ d'a ri ogugu-ogen. ⁴¹ Nwa nke Ihian jenkọ d'e zi ndi mmon-ozu ę. Wę jenkọ d'e kpnpu ihien owule e buhe njo le ndi ile e me eje-ihien ime Alị-eze ę, ⁴² tu wę ye oken okun hụ. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Ogen hụ, ndi ezi-omume k'e time kę enya-anwun ime Alị-eze Nedi wę. Onye hun nwon ntin 'ya nu.”

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Ri Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ “Alị-eze elu-igwee ri kę ihien ri oken-mkpa zueri ime ugbo, hun onye ohu hun, zuemezi ę, gi ighoghọ jen d'e rechanrin ihien ile o nwon, bia d'e nonrin ali hụ.”

⁴⁵ “Ozozu, Alị-eze elu-igwee nọ kę ebe onye-afia ri a chosonme ihien ri mkpa a koni. ⁴⁶ Ogen o gi hun hun a kokonmeni rigbu enwen ę mkpa, ọ nọ jen, rechanrin ihien ile o nwe, bia d'e nonrin ę.”

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ “Ozozu, Alị-eze elu-igwee rike oga wę tuye ime ohimin, ọ nọ nwundon udi azun ile ri ichen-ichen. ⁴⁸ Ogen o gi jun, wę nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya wę nọ nodi ali, hopuha ndi ri mma, buche ime ukpali, kpón ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jenkọ d'a ri o ru ogugu-ogen. Ndi mmon-ozu jenkọ d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma ri, ⁵⁰ kpón wę ye oken okun hụ. Ebehu, ihian jenkọ d'a ri a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.”

Ezioku Nke Ohun Le Nke Akan

⁵¹ Jizosị nọ jụ, sị, “Onụ a ghọtaguọ ihien ndini ile?” Wę nọ sị a, “Egheę.”
⁵² O nọ sị wę, “Ya wu ni onye nkuzi Iwu owule wę zun make Ali-eze elu-igwee nọke onye nwon ulo, hun gha ebe o donme ihien e wefuha ke ihien ohun ke ihien akan.”

A jü Wę Jizosị Imę Nazareti

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ogen Jizosị gi taguu ilu ndini wę, o nọ gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo e. O nọ kuzime wę ime ulo-ofufe wę, hun wu ni nkuzi e nọ tu wę enya, wę nọ sị, “Elebe ke okennyeni nọ nwehen amamihienni le orun-atumęnya ndini o ri a run? ⁵⁵ Ele nwa Kapinta wu onwan? Efan nne e ele Meri? Ele Jemisi le Josefu le Saimonu le Judasi wu umune-e-ikennyę? ⁵⁶ Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebene? Elebe ke okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?” ⁵⁷ ‘Ya wę nọ weme n’e iwe. Jizosị nọ sị wę, “W’a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmanị ime ali a le ezi-le-ulo a.” ⁵⁸ O runni orun-atumęnya bu oda ebęhu make ni ekwerini ni w’e.

Isi Nke Mmęno

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

¹ Ogen hu, Herodu hun ri a ki Galili nọ nu ihien Jizosị ri e me, ² o nọ sị ndi idibo e, “Onyeni wu Jonu hun e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, ‘ya hai o gi nwon ikę o gi e me ihien ndini.”

³ Herodu ku erira make ni Herodi nwunrun Jonu, ken e egbu, bu e che ime ulo-ngan make ufiri Herodias nwunye nwe ne e wu Filipu, ⁴ make le o tegu Jonu gwama a, sị, “Iwu ekwerikwon n’i siko d’a lu a.” ⁵ O te cho n’o gbu Jonu, kale egun ihien ndi ali k’e me anin’a make ni wę weri Jonu rike onye-amuma.

⁶ Kani, o ru uhuhin hu wę gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodias mu nọ tenni wę egu, efo nọ suo Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu nọ kwe e nkwa, kun iyi, n’o siko d’e y’e ihien owule o cho.

⁸ Nne e nọ dunye e, o nọ sị Herodu, “Gi afereni ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku.”

⁹ O nọ fu eze, kani o nọ gi ifiri iyi o kun le ndi obia a sị wę ye nwata-okpoho hu ‘ya. ¹⁰ O nọ zi wę, wę nọ jen d’e bepü Jonu isi ime ulo-ngan.

¹¹ Wę nọ gi eferę buhe e, we e ye nwata-okpoho hu, o nọ w’e jenni nne e.

¹² Umu-azuun Jonu nọ bia, buru ehü a li, jen d’a gwa Jizosị.

Jizosị E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosị gi nu onwan, ya suo nọ gi uhbo-mirin gha ebęhu pu, si ebe ihian rileni. Kani ogen ndi ri ebahun gi nu n’o puguo, wę nọ gi ukü gha ime obodo ndi hu sonme e. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o nọ hun igunrun hi-ogbe. O nọ me omiken wę, zuo ndi emu ri a kü.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azuun a nọ bia d’e kunrun e, sị, “O nwonni onye bi ebene, bu eki e gigo. Sị igunrunni la, ni wę jen ime obodo ndi me ekerę-ekerę risonme ebene d’e nonrisonme ihien-oriri.”

¹⁶ Jizosị nọ sị, “Ele hun w’e gi lama; ye ni wę ihien-oriri.” ¹⁷ Wę nọ sị a, “Ogbe bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon ebene.” ¹⁸ O nọ sị wę, “Wehe ni ni m wę.”

19 'Ya o nọ si igunrun hụ nọdi alị enu irurue rị ebahun. O nọ weri ogbe brędi isen hụ lę azun ebuo hụ, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe brędi ndi hụ ye umu-azuun, wę nọ ye igunrun hụ. 20 Wę ile nọ rijunchanrin efo. 'Ya wę nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali mmebuo.

21 Ndi hun ri brędini wu ihien nọke ikennyę ogun-iri kwasị nnu-mmębuo*, wezuka ikpoho lę umueka.

Jizosi Lę Pita E Jen Ijen Elu Mirin
(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

22 'Ya Jizosi nọ si umu-azuun a banye ime ugbo-mirin buru n'e uzọ jęnme azuun hun-ębo. 'Ya lę enwen e nọ nọdi gbashia igunrun hụ. 23 O gbashiaguu wę, 'ya sọo nọ nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru oęen enyasi, 'ya sọo hụ ebęhu. 24 Kani, ugbo-mirin hụ e jęnteguo oęen hụ, ebiri-mirin hụ e ti ugbo hụ, e tikin e azuun—makeni ufere rị a gha ihun e fehe. 25 O ru uzọ-tuntun biribiri, Jesu nọ jęnhen ijen elu mirin Galili hụ d'e kunrun wę. 26 Oęen umu-azuun a gi hun a k'o jęnla ijen elu mirin hụ, 'ya egun nọ tuma wę. Wę nọ si, "Onye-mmọn rọ!" Wę nọ gi egun yi oro. 27 Kani, o nọ kuyeni wę oku ozigbo, si, "Kwondon ni obi unu, mme rọ, atule ni egun."

28 Pita nọ si a, "Di-nwonnienyi, owule iyu rọ, si m bia d'e kunrun i elu mirin." 29 Jesu nọ si a, "Bia." 'Ya Pita nọ gha ime ugbo-mirin hụ puha, jęnme ijen elu mirin, buruko Jizosi.

30 Oęen o gi hun oken ufere hụ, egun nọ bia a, o nọ rubanma ime mirin. Ya o nọ yi oro, si, "Di-nwonnienyi, zuopuha m!" 31 Jizosi nọ tinpu eka ozigbo kwondon e, si, "Onye okukwe-nta! Ki haịn i gi nwon obi-ębuo?" 32 Oęen wę gi banye ime ugbo-mirin hụ, oken ufere hụ nọ kusị. 33 Ndi hun ri ime ugbo-mirin hụ nọ gbu n'e osekpụ, si, "Ezioku-ezioku, iyu wu Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuọ Ndi Emu Imę Obodo Genęsaręti
(Mak 6.53-56)

34 Oęen wę gi fetuguu mirin, wę nọ puha obodo Genęsaręti. 35 Oęen ndi obodo hụ gi marin ni Jesu rọ, wę nọ zi ozi ghagbari eęberę hụ ile, wehesonmen'e ke wę han emu rị a ku. 36 Wę nọ rịo a ni wę metude ntin ewuru e eka; ke wę han metun'a nọ dinhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan
(Mak 7.1-13)

1 'Ya ndi Itu-Farisi lę ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, 2 "Ki haịn umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka wę kebe ri ihien-oriri." 3 O nọ za wę, si, "Ki haịn onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu? 4 Makeni Osolobue ye iwu, si, 'Gbaye nedi i lę nne i,' sizi, 'Onye owule kuja oku nedi e mọbu nne e, wę k'e gburiri onye ahun.' 5 Kani unu si, 'Onye si nedi e mọbu nne e, "E wegwo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye," o rizinį mkpa n'o gi ihien o nwę gbaye nedi e mọbu nne e.' 6 'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. 7 Ndi ihunnaị ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si, 8 'Onun-ire sọo ke ndini gi a gbaye m,

* **Isi Nke Mmęno:**21 ikennyę nnu-uku isen

obi wẹ e teke ebe m ri.

⁹ Wẹ ri e fe m mmaka,

ihien w'a kuzi

wu odinali ihian mmaka tume.' ”

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Jesu no kpozunhan igunrun hu ebe o ri, si we, “Gon ni ntin; ghota ni! ¹¹ Ele ihien banye ihian onu e meru a, kanj ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian.” ¹² 'Ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e, si a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen we gi nu ihieni i ku?”

¹³ O no za, si, “We jenkọ d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴ Hatu ni we, we wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, we ebuo jenkọ d'a danye ime olu.” ¹⁵ Ya Pita no si a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶ 'Ya o no si, “Onu nwen e ke ghatakwo nwan? ¹⁷ Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efọ, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸ Kanj ihien gha onu fuha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹ Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishja eri-ntu le nkuto. ²⁰ Ihien ndini we nwe e meru ihian. Kanj, igi eka we kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu

(Mak 7.24-30)

²¹ Jizosi no gha ebegu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²² Ogen hu hura, okpoho onye ali hu wu Kena hun gha egberẹ ahun bia no puha, yime oro, a si, “Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmom ri ime nwa-m-okpoho, o ri e songbu e oda-oda.” ²³ Kanj Jesu azan'a kaka. Umu-azuun no bia, ri o a, si, “Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro.”

²⁴ Jesu no si, “We zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo.”

²⁵ 'Ya ke okpoho hu no bia, sekpu ali ihun e, si, “Di-nwonni-enyi, ye ni m eka.”

²⁶ Jesu no si, “O rini mma ni we tu bredi umueka ye ni nkite.”

²⁷ Okpoho hu no si a, “Eghe Di-nwonni-enyi, kanj, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwonni we ri e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸ 'Ya Jizosi no si, “Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya ri ni i k'i don cho.” Nwa a hu no dnhin ozigbo.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu ọda

²⁹ Jizosi no gha ebahun pu, si mkpenren “Ohimin” Galili. O no nyinrin enu oke, nodi ali ebahun. ³⁰ We hu e huhe d'e kunrun e, e wehe n'e ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu we a to uku a. O no zuo we, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu enya ke we don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenne ijen, ndi enya-ishi a hunma uzo, we no ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosi E Yezi Igunrun Ozọ Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 8.1-10)

³² 'Ya Jizosi no kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, “Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusu akp'ohin eto, kale ihien we siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni we bu egun la, amangbe w'a dantoshme uzo.”

33 Ụmụ-azụun a nọ jụ a, si, “Elebe ke enyi jenko d'a nọ wehe bre di k'e zu igunrunni ri ime atụ ebeni?” 34 Jizosị nọ si we, “Ogbe ole ke unu gi?” We nọ si a, “Ogbe ɛsa le azun me kirikiri buleni oda.”

35 O nọ si igunrun hu ndi akpakali. 36 O nọ weri ogbe ɛsa hu le azun ndi hu; o yeguu ekele, o nọ bebe we ye umu-azun a. Umu-azun a nọ we we ye igunrun hu.

37 We ile nọ rijunchanrin efọ: we nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali ɛsa.

38 Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyee nnu-iri, wezukade ikpoho le umueka.

39 Jesu a gbashiagu igunrun hu, o nọ banye ugbo-mirin si egbere Magadan hu wu Mag'dala.

Isi Nke Mmisen

A Si We Jizosị Ghosi We Ahima

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

1 Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosi we ahima gha elu-igwee bia.

2 O nọ za we, si, “O ru ogen ɛnyasi, onu si, ‘Uhuohin siko d'a ri mma, make ni igwere fon efon.’ 3 Utuntun, unu si, ‘Mirin jenko d'e zue tani make ni igwere efonni.’ Onu marin ke we don e gi igwere a kowa ihien jenko d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi.

4 Eje-agbo ɛnya rileni uzọ ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonni ahima we jenko d'a ghosi we, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona.” O nọ na we to, gha ebegu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi

(Mak 8.14-21)

5 Ogen umu-azun a gi fetugu mirin Galili, we nọ hun a ni a zole we bre di. 6 Jizosị nọ si we, “Kpachanpu ni ɛnya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri.”

7 We nọ si ibe we, “O ri e ku ihien ni makele ɛnyi e weheni bre di.”

8 Ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o nọ si we, “Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bre di? Euu, unu ndi okukwe nta! 9 Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bre di isen hu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebu ri le ukpali ole onu kponjun ihien we rihodu? 10 Unu anyanhanni ogbe bre di ɛsa mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien we rihodu? 11 Ki hain onu gileni ghoha ni ele bre di mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni ɛnya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!” 12 Ya we nọ ghoha ni ele yisti bre di mmaka gi a fu k'o si we kpachanpu ni ɛnya, kani o gi e e ku nkuzi ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onye Jizosị Wu

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

13 Ogen Jizosị gi banye egbere Sizeria-Filipi, o nọ jụ umu-azun a si, “Onye ke we si ni 'ya ke mmẹ wu Nwa nke Ihan wu?”

14 We nọ za, si, “O nwe ndi si Jonu hun e me mirin-Chuku, ndi ozo si Elaija, ndi ozo si Jerimaya mobu onye ohu ime ndi-amuma mbu.”

15 Kani o nọ si we, “Onye ke unu si ni 'ya ke m wu?”

¹⁶ Saimonụ wụ Pita nọ za, si, “Yụ wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume, hụn wụ Kraịstị, Nwa Osolobue—Osolobue hụ rị ndun.”

¹⁷ Jizosị nọ si a, “Onyẹ wẹ gozi agozi k’i wụ Saimonụ nwa Jona*! Makeni ele ihian ghosi i ihieni, kama, Nedi m hụn rị elu-igwee ghosi i ‘ya. ¹⁸ M rị a gwa i, i wụ Pita†, m jenkọ d’a tun uka m ye elu omumanị, iken onwun a saeka meri e. ¹⁹ M jenkọ d’e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i si, ‘Mba,’ elu-üwa elu-igwee siko d’a si, ‘Mba.’ Ihien owule i si, ‘Egheë,’ elu-üwa, elu-igwee jenkọ d’a si, ‘Egheë.’ ”

²⁰ ‘Ya Jizosị nọ dokememe umu-azụun a eka-ntin, si wẹ agwale onyẹ owule ni ‘ya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraịstị.

Jizosị E Ku Oku Afunfun O Siko D’a Ta Le Onwun A
(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hụ jenme, Jizosị nọ gwama umu-azụun a, si, “M jenkọ d’e jenriri Jerusalem, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu jenkọ d’e me m ni m ta afunfun bu oda. Wẹ jenkọ d’e gbu m, kani, hụn m’e akpu-uhuohin eto, Osolobue jenkọ d’a gha onwun weli m.”

²² Kani Pita nọ weri e si usuo, jugbo a, si, “Di-nwonn-enyi, Osolobue a ju; o nwonn ogen ihieni e gi me i!”

²³ Kani Jesu nọ gbehuto, si Pita, “Ekwensu, pu ni m! I rị a nokin m uzọ, makeni y’a rị e ro nke Osolobue, nke ihian k’i rị e ro.”

²⁴ ‘Ya Jizosị nọ si umu-azụun a, “Onyẹ owule cho n’o son m, ‘ya jukwo enwen e, buru obe e, sonme m. ²⁵ Makeni onyẹ owule cho n’o ghe isi, isi e a to a, kani onyẹ owule tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d’a hun a. ²⁶ Elee erere k’o ban ni ihian e nwonchanringuu üwa ile, tuhu ume-ndun a? Kini ke ihian siko d’e gi gbari ume-ndun a?”

²⁷ ‘Egheë, Nwa nke Ihian le ndi mm̄on-ozı e jenkọ d’a bia; o siko d’e gi ogho Nedi e bia. Ogen hụ, o jenkọ d’a ku onyẹ owule ugwo ihien o me. ²⁸ M rị a gwa unu ezioku, o nwongho ndi rị ebeni hun jenkoleni d’a nwun d’e ru ni a hun wẹ Nwa nke ihian k’o lala noke Eze ki Ali-eze e.”

Isi Nke Mm̄esa

Jizosị E Nwónhuto
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ogen akpu-uhuohin isin gi ghafeguu, Jizosị nọ weri Pita le Jemisi le Jonu nwenę Jemisi, kirı wẹ si elu-ugu jen elu oda-oda; ‘ya le wẹ suo wi.

² Jesu nọ nọ id’anya wẹ nwónhuto: ihun e nọ nwunme rike enya-anwun, ewo o yi nọ henrin nke ochan, nwunme ke ukpe.

³ Idumuzi Mozizi le Elaija nọ fopuha ebe wẹ rı, wẹ le Jizosị nọ kume oku.

⁴ Pita nọ si Jizosị, “Di-nwonn-enyi, o huhọ mma ni enyi rı ebeni. Omeni y’a choghọ, m jenkọ d’e memę odu eto ebeni: ohu wụ nke i, ohu wụ nke Mozizi, ohu wụ nke Elaija.”

⁵ Ebe o rı e ku ihieni, idumuzi, orukpu nwunchani nọ kpume wẹ. Olu nọ gha ime orukpu ahun si, “Onwan wụ ezi Nwa m; ihien e a suoka m; gon n’e ntin!”

⁶ Ogen umu-azụun Jesu ndi hụ gi nı ihieni, oken egun nọ tuma wẹ, wẹ nọ dan ali, we ihun kpume ali. ⁷ Kani Jizosị nọ bia ebe wẹ rı, metu wẹ eka,

* **Isi Nke Mmisin:17** Jonu † **Isi Nke Mmisin:18** “Pita” wụ “omuma” onu Griki.

sị, “Lihi ni, atụlę ni egun.”⁸ Ogeń wę gi wesi ęnya elu, o nwọnzini onyę wę hun karị Jizọsị.

⁹ Ogeń wę gi gha elu-ugu hụ hidanla, Jizọsị nọ dọ wę ęka-ntin, sị, “Agwakwọlę ni onyę ọwụlę ihięnni ọnu hun d’e ru ogeń Osolobue e gi ghagụu ọnwun weli mmę wu Nwa nke Ihian.”

¹⁰ Ụmụ-azụun nọ ju a, sị, “Kị haịn nwan ndi-nkuzi Iwu gi a sị ni Ịlajia jenkọ d’e buriri ụzọ biaguu?”

¹¹ O nọ za wę, sị, “Ezie ro ni Ịlajia jenkọ d’e bu’zọ biaguu d’a kwademęchanringuu ihięn ile. ¹² Kanị m ri a gwa unu ni Ịlajia a biaguo bu amarinni w’a, e me w’e ihięn sọo ni wę. Eriira ke mmę wu Nwa nke Ihian jenkọ nwan d’e gi ta afunfun ęka wę.” ¹³ Ya umu-azun a nọ ghotu ni Jonu hun e me mirin-Chuku k’o ri e ku.

Jizọsị A Zuo Nwata Eje-mmọn Ri Imę E
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ogeń wę gi ru ebe igunrun hụ ri, okęnyę ohu nọ bia d’e kunrun Jizọsị, sekpu n’e ali, sị, ¹⁵ “Di-okpa, me omiken nwa-m-okęnyę! Ibobo ri a ku a. O ri a ta okęn afunfun; o danyesomme ime okun le ime mirin. ¹⁶ M wehe ni umu-azun i ‘ya, kanị asani wę ęka zuo a.” ¹⁷ Jesu nọ sị, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Agbo zinleni?! Elee ogeń ke m k’e sonru unu nodi? Elee ogeń k’e m k’e dinruni onu?! Wehe ni ni m’e.” ¹⁸ Ya k’o nọ jugbo eje-mmọn hụ, o nọ gha ime nwata hụ puha, nwata hụ nọ dindhin ozigbo.

¹⁹ Ya umu-azun a nọ bia d’e kunrun e ebe ‘ya sọo ri, ju a, sị, “Kị haịn ęnyi gilęni saęka chupu a?” ²⁰ O nọ za wę, sị, “Makęni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omęni onu nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenkọ d’a s’ęka sị uguni, ‘Gha ebeni pu si ebahun!’ O jęnme. O nwonni ihięn jenkọ d’a karị unu ęka! [²¹ Kanị udinị a ra pu wezuka ni wę bu-onu me ekpere.”]

Jizọsị E Kuzi Oku Onwun A
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²² Ogeń Jizọsị le umu-azun a gi zu ime Galili, Jizọsị nọ sị wę, “Wę jenkọ d’e we mmę wu Nwa nke Ihian che ęka ihian, ²³ wę jenkọ d’e gbu m; hun m’e akp’ohin eto, Osolobue e weli m.” Onwan nọ fukęnme wę.

Iku Ugwo-isi Ulo-nsọ

²⁴ Ogeń wę gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nsọ nọ jęnburu Pita, sị a, “Onyę-nkuzi onu ara kudę ugwo-isi* Ulo-nsọ ra?”

²⁵ Pita nọ sị, “O ku a ku.” Ogeń o gi lụa, Jizọsị nọ bu e uzọ kupuha a, sị a, “Saimonu-o, k’i ro? Onyę ke ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w’a na? Umu wę ra ndi ozọ?”

²⁶ Ogeń o gi sị, “Ndi ozọ.”

Jizọsị nọ sị a, “Ya wu ni umu wę ara ku. ²⁷ Kanị, amangbe ęnyi e me ihięn e se oku, shi mirin hụ; y’a tuye ukpo i; y’e weri azun ibuzo i siko d’e gbu—shiapu a onu, i siko d’a hun akpuru egho shekelu† ohu. Weri ę n’i gi ę ku ugwo-isi mmę le ‘yu.’”

* **Isi Nke Mmęsa:**24 ugwo-isi. Akpuru egho w’a kpo “drak’ma” ebuo ke wę gi a ku ugwo-isi Ulo-nsọni. † **Isi Nke Mmęsa:**27 “Shekelu” wu drak’ma ęnọ.

Isi Nke Mm̄esat̄o

Onye Kachanr̄inni ime Al̄i-eze Elu-igwee

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Ogeṅ hụ, ụmụ-azụun Jizos̄i nọ b̄ia d'e kunrun Jizos̄i, s̄i, “Onye kachanr̄in ime Al̄i-eze elu-igwee?” ² Ọ nọ kpọ nwata ohu, bu ẹ che etintinnai wẹ, s̄i, ³ “M r̄i a gwa unu ezioku, om̄eni unu egbehuton̄i, wuru ndi nọ ke ụmụeka, o nwonn̄i ogeṅ onu e gi banye Al̄i-eze elu-igwee. ⁴ Onye ọwule welua enwen ẹ ali, wuru onye nọ ke nwatan̄i, 'ya wu onye kachanr̄inni ime Al̄i-eze elu-igwee. ⁵ Onye ọwule nabanhan nwata nọ enina make ufiri efan m a nabanhanguo m.”

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ “Kani onye ọwule han onye ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini. ⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu we jenkọ d'a gha aka a b̄ia.”

⁸ “Om̄eni aka i m̄obu uku i a hañ i e me njo, bep̄u a tuhu. Ọ ka i mma n'i banye ndun bu ehiu i ezuni m̄obu n'i dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu aka i ebuo le oku i ebuo zu oke. ⁹ Om̄eni enya i a hañ i e me njo, gup̄u a tuhu. Ọ ka i mma n'i gi enya ohu suo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mm̄on bu enya i ebuo ri a ri.”

Ilu Jesu Gi Atunrun Hu Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Hun n'a ni unu elegberini onye ọwule ime ndini me ekere. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mm̄on-oz̄i we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun ẹ ogeṅ ile. ¹¹ Make ni mm̄e wu Nwa nke Ihian b̄ia d'a zuopuha ndi huni.”

¹² “Kini ke onu ro? Om̄eni ihian nwon atunrun ogun-isen, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-isen hoduni elu-ugu ebahun we nọ a kpa nni jenme d'a cho ohu hu kpahuni? ¹³ Ọ hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a ghoghọ n'a kari ohu-aria-ogun-isen hu kpahuleni. ¹⁴ Erirazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye ọwule ime ndini me ekere la iwi.”

Nwene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ “Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mm̄efie ẹ ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Om̄eni o gongho i ntin, 'ya wu ni 'y'e wechinhenguo nwene i azuun. ¹⁶ Kani, om̄eni o gonni i ntin, weri onye ohu m̄obu mmadu ebuo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we enya. ¹⁷ Ọ ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. Ọ ju n'o gonko uka ntin, weri ẹ rike onye ghaleni e fe Osolobue m̄obu onye a na ugwo-isi njo a ma ikpe.”

Iken Uka Kraisti Nwon

¹⁸ “Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien ọwule unu si, 'Mba' elu-uwa, elu-igwee jenkọ d'a si, 'Mba.' Ihien ọwule onu si, 'Egheṅ,' elu-uwa, elu-igwee jenkọ d'a si, 'Egheṅ.' ¹⁹ M rizi a gwa unu ezioku, om̄ele mmadu ebuo ime onu e kwerigbame elu-uwani r̄io ihien ọwule, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya. ²⁰ Make ni ebe ọwule mmadu ebuo m̄obu eto gi ufiri efan m zu, mm̄e le we ri ebegu.”

Mgbaghari

21 Pita nọ bịa d'e kunrun Jizọsị, sị a, “Di-nwọnni-enyi, mgbe ole kẹ nwẹnẹ m siko d'e mę m njo a gbagharị m'a? Mgbe ęsa?”

22 Jizọsị nọ sị, “Asịni m'ị mgbe ęsa, kanị mgbe ęsa-ęsa ụzọ iri kwasị oğun ętọ.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Ju N'ọ Gbagharikọ Ta

23 “Ya wụ, Alị-eze elu-igwee nọ kẹ ebe eze ohu nọ cho nị 'ya lę ndi idibo ę gbakọ egho wę gi ę. 24 Ogen o gi gbakọma, wę nọ wẹhẹn'e onyę ohu gi ę egho higbu enwẹn ę ogbe, k'e zu wę kusunmę ndi-orun nnu isen-kwasị-ogun orogbo ahua mmisen. 25 Kanị ọ sanị ęka ku a. Eze nọ sị wę re 'ya lę nwunye ę lę umu a lę ihien ile o nwon, wẹhę egho d'a ku a ụgwọ o gi ę.”

26 “Makę onwan, odibo hu nọ gbu osekpụ, rịokemę ę, sị, ‘Nna, nwon nị m ndidi, m jenkọ d'a kucharin i ihien ile m gi i.’ 27 Nna a nọ gi omiken hapu a, gbagharị a, sị a y'a kuzile ụgwọ hu o gi ę.”

28 “Kanị, ogen odiboni gi pu, ọ nọ hun odibo ibe ę hun gi ę egho-orun akp'ohin ogun-isen suo. Ọ nọ todon ę ękpiri, sị a, ‘Ku m ụgwọ i gi m.’ ”

29 “Ya odibo ibe ę hu nọ dan alị, rịokemę ę, sị, ‘Nwon ni m ndidi, m jenkọ d'a ku i ụgwọ i.’ 30 Kanị ọ nọ ju, jen d'e bu ę che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a ku a ụgwọ hu.”

31 “Ogen idibo ibe ę gi hun ihienni, ọ futu wę oda-oda ime obi, wę nọ jen d'a gwa Nna wę ihien ile menị. 32 ‘Ya nna a nọ kpọ a, sị, ‘Odibo ęfo-njo! M hapu i, sị i akuzile ụgwọ hu ile i gi m, makeni i rịo m ariọ. 33 O furuni n'i mę ni odibo ibe i omiken kę m don mę n'i omiken?’ 34 Nna a nọ gi olulu w'ę ye wę nị wę ye ę afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenkọ d'a kucharin ụgwọ hu ile o gi.”

35 Ya wụ, ęriřa kẹ Nedi m hun ri elu-igwee jenkọ d'e mezikwo onyę owule ime unu, omeni y'e gini obi i ile gbagharị nwẹnę i.

Isi Nke Mmitenei

Jizọsị A Kuzi Banyeni Mkpechan (Mak 10.1-12)

1 Ogen Jizọsị gi kucharingwu ihien ndini, ọ nọ gha Galili pu, shi ębereg Judia hun ri n fetu Iyi Jodani. 2 Igunrun hi-ogbe nọ sonmę ę, ọ nọ zuo wę ebęhu.

3 Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun ę, keni wę shi n'ę onyan. Wę nọ ju a, sị, “O nwęgho ihien owule iwu ku nị ya kę mę okennyę kpechan nwunye ę?”

4 Jizọsị nọ za, sị, “Onu e ke gun a ime ękukwo-nsọ nị Onyę hun keni wę ke wę oken lę onyennyę ogen mbidon? Unu e ke gun a n'ọ 5 sị, ‘Makę onwan, okennyę siko d'a nato nedi ę lę nne ę, jen d'a banye ni nwunye ę, wę ębuo a wuru ęhu ohu.’ 6 ‘Ya wụ, ęlezi wę mmadu ębuo, kanị wę wu ęhu ohu. ‘Ya wụ, ihien Osolobue wegbamaguu, ihian y'e kebele ę.”

7 Ndi Itu-Farisi hu nọ juzi a, sị, “Ki haın nwan Mozizi gi ye iwu ime ęhuhuo-nsọ, sị ni okennyę siko d'a s'ęka ye nwunye ę ęhuhuo-mkpechan, kpechanpu a?”

8 Jizọsị nọ za, sị, “Makeni obi onu e zeke—'ya haın Mozizi gi hapu unu nị unu kpechan nwunye unu; kanị ęle ęriřa k'ọ ri ogen mbidon. 9 M ri a gwa unu, onyę owule kpechan nwunye ę luma onyę ozo, wezuka nị nwunye ę zo uku ye ofia, a ghęreole.”

¹⁰ Umụ-azụun a nọ sị, “Omēni ẹrịra k’ọ rị ẹgbata okennyẹ lẹ nwunye ẹ, ọ ka mma nị alunị wẹ di-lẹ-nwunye.”

¹¹ Kanị Jesu nọ sị wẹ, “Elē ihian ile jenkọ d’a saẹka nabanhan okuni, mmanị ndị hụn ọ wụ nke wẹ. ¹² O nwọn ndị ghaleni a lụ di-lẹ-nwunye makeni ẹhụ wẹ ezuni oke kete w’a mụlẹ wẹ; ọ nwọn ndị ghaleni a lụ di-lẹ-nwunye makeni ihian mēme wẹ ẹrịra; ọ nwọn ndị sị nị alukọ wẹ make ufiri Alì-eze elu-igwee. Onyẹ hụn jenkọ d’a saẹka nabanhan okuni ‘ya nabanhan a.”

Jizọsị A Gọzi Umụ-ndu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwẹ ndị wẹhēni Jizọsị umụ-ndu keni ọ bu ẹka kwasị wẹ, mē ekpere, kanị umụ-azụun a nọ jughọ ndị hụ. ¹⁴ Kanị Jizọsị nọ sị, “Hatụ ni umụ-ndu nị wẹ bia d’e kunrun m; ẹgbondonlẹ ni wẹ, makeni Alì-eze elu-igwee wụ nke ndị nọ ẹnina.” ¹⁵ Ọ nọ bu ẹka kwasị wẹ, gha ebahun pụ.

Okorobia Odafin Hụ

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya kẹ onyẹ ohu nọ bia d’e kunrun Jizọsị, sị, “Onyẹ-nkuzi, elee ọrun-oma kẹ m sikọ d’a run nị m nwōnrin ndun itẹbite?”

¹⁷ Jizọsị nọ sị a, “Kị haịn i gi a jụ m oku ihien rị mma? Onyẹ ohu sọọ rị mma. I cho n’i banye ndun, donmẹ iwu ndị hụ rị ime Iwu.”

¹⁸ Ọ nọ sị, “Elee ndi?”

Jizọsị nọ sị, “Egbule ọchụ; agherele; ezunlẹ ohin; ebuokinlẹ ihian ọnu; ¹⁹ gbaye nedi i lẹ nne i; ihien ibe i ya sọọ i kẹ ihien enwen i don a sọọ i.”

²⁰ Okorobia hụ nọ sị, “M hụ e donmẹ ihien ndini ile, kị hoduzi m jenkọ d’e mē?”

²¹ Jizọsị nọ sị a, “I cho n’i zu oke, jenmē, rechanrin ihien ile i nwọn, y’e we eghe ẹ ye ndi igbennyẹ, gi ẹ nwọn akụ-lẹ-uba ime elu-igwee, y’a bia d’e sōnmē m.” ²² Ogen okorobia hụ gi nū ihienni, ndun nọ guu a, ọ nọ sukuru, pụ, makele ọ nwọn ihien ọda-oda.

²³ Jizọsị nọ sị umụ-azụun a, “M rị a gwa ọnu ezioku, ọ jenkọ d’a fu ọrun ebe odafin jenkọ d’a nọ banye Alì-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, ọ jenkọ d’a ka nfe nị anyinnyan-mkpukpukẹ wụ kamelụ gha oghere oloden kari nị odafin banye Alì-eze Osolobue.” ²⁵ Ogen umụ-azụun a gi nū ihienni, ọ tūkenmē wẹ ẹnya, wẹ nọ sị, “Onyẹ jenkọ d’a sazi nwan ẹka nwọn nzuopuha?”

²⁶ Kanị Jizọsị e lee wẹ ẹnya, ọ nọ sị wẹ, “Ebe ihian rị, ọ sakọ ẹka mē, kanị ebe Osolobue rị, ọ nwōnni ihien wẹ ghaleni a saẹka e mē.”

²⁷ ‘Ya Pita nọ sị, “Lee ẹ, ẹnyi a laguo ihien ile to sōnmē i, kini kẹ ẹnyi jenkọ nwan d’e nwōnhen?”

²⁸ Jizọsị nọ sị wẹ, “M rị a gwa ọnu ezioku, ime uwa ohun lalani, ogen wẹ jenkọ d’e gi mēme ihien ile nke ohun, ogen hụ Nwa nke Ihian jenkọ d’e gi nodi ukpo ẹ nwẹ ogho, unu ndi hūn sōnni m sikọ d’a nodisōnmē ukpo mmēbuo, a kị ebōn mmēbuo rị Izrelu. ²⁹ Onyẹ ọwulẹ hūn ọ mēni ọ giguo ufiri m nato ulo ndi ọ nwōn mōbu umunẹ-ẹ-ikennyẹ mōbu umunẹ-ẹ-ikpoho mōbu nedi ẹ mōbu nne ẹ mōbu umu a mōbu alì ọ nwōn, jenkọ d’e nwōnhen wẹ ọzọ ọgun-isen, nwōnhenzikwo ndun itẹbite. ³⁰ Kanị, ndi bu oda bu ọzọ jenkọ d’a kpari azuun, ndi kpa azuun e buru ọzọ.”

Isi Nke Ogun

Ihiẹn Jesu Gi Ndi Rụn Orun Imẹ Ugbo Kuzi

¹ “Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu uz’utuntun d’e weri ndi orun hun jenkọ d’a rụn ime ugbo-vaini a. ² Ogen ‘ya le we gi kwerigbamaguu n’o jenkọ d’a ku we egbo orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi we ban ime ugbo-vaini a d’a rụnma orun.”

³ “Ihiẹn nọke okuloku itenei utuntun, o no puzi, hun ndi ozọ wuzo mmaka ime afia. ⁴ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d’a rụn orun, m jenkọ d’a ku unu ugwo ohunma.’ We no jenne.

⁵ O puzikwo okuloku mmebuo, ogen hu anwun gi a ri isi le okuloku eto efinnai, o no mezikwo ihiẹn ohu ahun.”

⁶ “Ihiẹn ri ke okuloku isen enyasi, o no puzi, hun ndi ozọ turusonmeni; o no si we, ‘Ki hain onu gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’ ”

⁷ “We no si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ O no si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d’a rụn orun.’

⁸ O ru ogen enyasi, onye hu nwon ugbo-vaini hu no si onye hun e lepụ n’a ugbo-vaini hu enya, ‘Kpo ndi orun hu ni ku we ugwo we, gha ndi ikpazuun kuma d’e ru ndi ibuzo.’ ⁹ Ogen ndi hu gha okuloku isen enyasi rụnma gi bia, we no ku onye-onye ime we egbo-orun akp’ohin ohu-ohu.”

¹⁰ “Ogen ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenkọ d’a kukari we egbo-orun akp’ohin; kanj we no ku onye-onye ime we egbo-orun akp’ohin*.” ¹¹ Ogen we gi kuguu we ugwo, we no denwinwinma ni onye hun nwon orun, ¹² si, ‘Ndi ikpazuunni rụn mgbahunme okuloku ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y’a ku enyi le we ahanmahan.’ ”

¹³ “Kanj o no shari onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp’ohin ke me le yu kwerigbama? ¹⁴ Weri hun wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i. ¹⁵ Anikozide we m gi ihiẹn m me ihiẹn m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’ ”

¹⁶ “Ya wu, ndi kpa azuun jenkọ d’e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azuun.”

Hun m’e Mgbe Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

¹⁷ Ogen Jizosi gi jenkọ Jerusalem, o no wesi umu-azuun a nko ohu, si we, ¹⁸ “Lee n’e, enyi jenkọ Jerusalem; enyi ru ebahun, we siko d’e re Nwa nke Ihan ye ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We jenkọ d’a ma a ikpe-onwun, ¹⁹ we e ye ndi ali ndi ozọ ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsin, kpogbu e elu obe; kanj hun m’e akp’ohin eto, Osolobue jenkọ d’e weli e.”

Ihiẹn Nne Ohu Rịo Ni Umu A

(Mak 10.35-45)

²⁰ “Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, no wehe we d’e kunrun Jesu, o no gbu osekpụ ihun e, rịo a n’o men’e ohunma. ²¹ Jesu no si a, “Ki cho?” O no si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-m-ikennye ebuoni jenkọ d’a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

²² Kanj Jizosi no si, “Onu a mari ihien onu ri a rịo. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenkọ d’a ra?” We no si, “Enyi jenkọ d’a s’eka.” ²³ O no si we, “Ezioku-ezioku, unu jenkọ d’a ra ihien ri ime mkpu m, kanj ele

* **Isi Nke Ogun:**10 Griki: dinariosi

mme jenkọ d'e ku onye siko d'a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hu Nedi m kwademe n'e, we jenkọ d'a nodi a.”

²⁴ Ogen umu-azuun iri hoduni gi nu ihienni umune ebuo hu me, we no bumeni umune ebuo hu olulu. ²⁵ Kani Jizosi no kpozunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ozo ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. ²⁶ Ka emele ni erira. Onye owule cho n'o wuru oken ihian ime onu, 'ya wuru odibo unu; ²⁷ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu, 'ya wuru igbon onu — ²⁸ nọke ke Nwa nke Ihian don bia, ele ni we gba n'a odibo, kani, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda.”

Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikenny ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzọ hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we no yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi me ni enyi eberel!”

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kani we no yikenmede oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi eberel!”

³² Jizosi no kusị, kpọ we, si, “Kini ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzọ.”

³⁴ Jizosi no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzọ; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ọgụn

Jizosi A Banhan Jerusalem Leke Onye-mmeri
(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

¹ Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befegi, Jizosi no zipu umu-azuun a ebuo, ² si we, “Banye ni ime obodoni me ekerẹ hun ri unu ihun, onu jenkọ d'a hun Jaki we lime ebehu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m. ³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we ozigbo.” ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu,
lee e, eze onu lala d'e kunrun unu,
o welua enwen e ali:
o ri enu Jaki,
le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizosi don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosi no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzọ, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebehu, gbama we uzọ. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si,

“Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebehu Kachanrin elu ejen *”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

* **Isi Nke Ohu-kwasị-ọgụn:9** Griki: “...ime Elu-igwee kachanrin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihienni e ku.)

11 Igurunrun ahun nọ si, “Hunni wu onye-amuma hu w'a kpọ Jizosị hun gha Nazaretị rị Galili bịa.”

Jizosị E Si Ụlọ-nsọ

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

12 Jizosị nọ banye Ụlọ-nsọ, chupụ ndi ile rị a zụ afia ime Ụlọ-nsọ, hukpume teburu ndi a gbahuto ego lẹ oche ndi hun e re oluikuku. 13 O nọ si we,

“Wẹ de ẹ ime Ekukwo-nsọ, si,

‘Wẹ jenko d'a kpọ Ụlọ m ụlọ ekpere’,

kalẹ ọnu e giguọ a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

14 Ndi enya-ishi lẹ ndi-nguro nọ bịa d'e kunrun ẹ ime Ụlọ-nsọ, o nọ zụọ we. 15 Kanị ogen ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tū enya o rị e me, hunzi kẹ umu-ndu rị ime Ụlọ-nsọ rị e yi oro, a si, “Hozana (ojija-mma) rị ni nwa Defidi!”, iwe nọ weme we. 16 Wẹ nọ si a, “I hu a nū ihien umu-ndu ndini rị e ku?” Jizosị nọ si we, “Egheẹ, m hu a nū. Unu e ke guntu ebehu Ehuhuo-nsọ nọ si,

‘Ya zunguọ umuẹka lẹ ndi rị a ra eran ni wẹ ja i mma zu oke.’?”

17 O nọ la wẹ to, gha ime obodo hu pu, si Betani, d'a nodi uchinchin hu.

Jizosị A Bu Osisi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

18 Eki e fon uzotuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hu a gun a.

19 O nọ hun osisi figi ohu mkpenren uzo, o nọ jen ebe o rị; kanị, o hunni ihien owule enu ẹ, mmani ehuhuo suo. O nọ si a, “Amizile mkpuru jennin ejen.” Osisi hu nọ kpọpu-nkun ozigbo. 20 Ogen umu-azuun gi hun ihieni, o tūkenme wẹ enya, we nọ si, “Nani kẹ osisi hu don kpọpu-nkun ozigbo?”

21 Jizosị nọ si we, “M rị a gwa unu ezioku, owuni onu e nwongho okukwe bu unu enweni obi-ebu, unu jenko d'a saeka mekarị ihien wẹ me osisi figi hu; elede ohun suo, osuon'a ni onu si uguni, ‘Jen d'a tū enwen i ye ime ohimin,’ o jenko d'e me. 22 Ihien unu gi okukwe me ekpere rịo, onu jenko d'e nwonhen ẹ.”

A Ju Wẹ Jizosị Kẹ Onye Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

23 Ogen o gi banye Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi nọ bịa d'e kunrun ẹ ebe o rị a kuzi, si a, “Elee iken k'i gi e me ihien ndini, onye ye i ikenni?”

24 Jizosị nọ za we, si, “Mme lẹ enwen m jenko d'a ju unu akpu otaa ohu, unu za m'a, a gwa m onu iken m gi e me ihien ndini.” 25 “Mirin-Chuku Jonu me, elebe k'o gha bịa: o gha elu-igwee bịa ra o gha eka ihian bịa?”

Wẹ nọ tugbame iroro, si, “Enyi si, ‘O gha elu-igwee bịa,’ o siko d'a si, ‘Kị haij nwan unu gileni gi oku ẹ don?’ 26 Kanị egun igurunrunni aniko enyi si, ‘O gha eka ihian bịa,’ makeni ihian ile weri ẹ ni Jonu wu onye-amuma.”

27 ‘Ya wẹ nọ za Jizosị, si, “Enyi amarin.” O nọ si we, “Mme nwen a gwako unu iken m gi e me ihien ndini.”

Jesu E Gi Umunẹ Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

28 “Kini kẹ onu ro nwan? Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo; o jen d'e kunrun nke ibuzo, si a, ‘Nwa m, jen d'a run ọrun ime ugbo vaini tanni.’

29 O nọ si, ‘Ejenko m.’ Kanị, omeguu, o nọ gbehuto obi ẹ, jenme. 30 ‘Ya nedi ẹ nọ jen d'e kunrun hun-ebu, gwazi a ihien ohu ahun. O nọ si, ‘Baba, m siko d'e jen.’ Kanị o jenni. 31 Onye ime wẹ me ihien nedi ẹ cho?’ Wẹ nọ si, “Nke ibuzo.” Jizosị nọ si we, “M rị a gwa unu ezioku, ndi a na Ugwo-isi wẹ

gi njo we marin le ndi igbaraja hu e buni unu uzọ a banye Ali-eze Osolobue. ³² Makeni Jonu bja d'e kunrun onu, a ghoji unu ezigbo uzọ ahun Osolobue cho, kani, unu eginu oku e don. Kani ndi a na ugwo-isi *we gi njo we marin* le ndi igbaraja gi e don; ogen onu gide hun ihien ri e meni unu egiden'e cheghari, kweri ihien o ku."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo Run Ta
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ "Nu ni ilu ozo: O nwon onye ohu nwon ali, o no kun a vaini, kenhunme e ugba, gu olu ebe w'a no a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hu, tunzikwo ulo-nche ye e, bu e che aka ndi siko d'a gha a run a e-gbu-e-ke. O no si ali ozo. ³⁴ Ogen vaini e rume, o no zi ndi idibo e jenni ndi hu ri a run ugbo hu d'a nahan we ihien vaini a mi. ³⁵ Ndi hu ri a runn'a no kwondon ndi-idibo e, gbu onye ohu ili, gbu onye ohu ozun, mazi onye ohu omuma. ³⁶ 'Ya o no zizeni ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷ Omeguu, o no zijen nwa a, si, 'We siko d'a gbaye nwa m.' ³⁸ Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, 'Onyeni wu hun jenkọ d'e nwonrin ebeni omeguu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!' ³⁹ 'Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e."

⁴⁰ "Onye nwon ugbo-vaini hu bja nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?" ⁴¹ We no za, si, "O jenkọ d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenkọ d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo."

⁴² Jizosi no si we, "Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hu ndi a tun ulo ju,
a wuruole hun gi ulo;

Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni,
o tuka enyi enya!'

⁴³ 'Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenkọ d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenkọ d'a mi mkpuru a. ⁴⁴ Onye owule danye elu omumanj jenkọ d'e tikpochanrin, kani o jenkọ d'e gwerinrien onye owule o dankwasi!"

⁴⁵ Ogen ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwę k'o ri e ku. ⁴⁶ We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, makeni we weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi
(Luk 14.15-24)

¹ Jizosi no tazi ni we ilu, si, ² "Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. ³ O no zi ndi-idibo e d'a kpọ ndi we kpọ oriri-agbamekukwo hu, kani abianj we. ⁴ O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we kpọ oriri, si, "Lee n'e, a kwademeguọ m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zuntọ. A kwademeguọ m ihien ile; bja ni oriri-agbamehuhuo hu." ' " ⁵ "Kani eginu w'e don, onye-onye no jenme ebe o jenkọ: onye ohu e jenme ugbo e, onye ozo e jenme afia a, ⁶ ndi ozo no nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren ye we ihun, gbu we. ⁷ Eze hu no bumę olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. ⁸ O no si ndi idibo e, 'A kwademeguọ we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpọ d'e ri e efuruni ndi we siko d'a

kpọ. ⁹ Jensonmę ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ kę wę han unu hun; sị nị wę bja oriri.' ¹⁰ Ndi idibo hu nọ jensonmę ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile wę hun, kę ndi-oma kę ndi-eje, nke wu nị ndi-obia e junchanrin ebahun wę ri e mę mmemme."

¹¹ "Kani, oge eze hu gi bja n'ọ hun ndi obia, ọ nọ hun onye ohu yileni ewuru wę gi e jęn agbamęhuhuo. ¹² Ọ nọ sị a, 'Di-ęnyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru wę gi e jęn agbamęhuhuo?' Ọ shiarini ihien owule. ¹³ Eze nọ sị ndi hu e jenn'e ozi, 'Kęnmę n'e ukụ lę ęka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ękwan, a ta nkwenren-eze.' ¹⁴ Makęni ndi wę kpọ bu ọda, kani ndi wę hori ebuni ọda."

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Ndi Itu-Farisi nọ jęn d'a tu iroro nị wę marin kę wę a don gi ihien wę lę Jizosi k'e ku nwundon ę. ¹⁶ Wę nọ zijęn umu-azuun wę lę ndi itu Herodu d'a ju a utoani: "Onye-nkuzi, ęnyi a maringho n'i wu onye ezioku, nị i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, nị egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. ¹⁷ Gwa ęnyi nwan ihien i ro: O furugho nị ęnyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" ¹⁸ Kani Jizosi a maringho nị wę ju utoani makęni izize ę ri e ze wę. Ọ nọ sị, "Ki haın unu gi a nwan m, onu ndi ihunnai. ¹⁹ Ghosidele ni m eghe wę gi a ku ugwo-isi hu." Wę nọ wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi nọ sị wę, "Isi onye lę efan onye wu ndini?" ²¹ Wę nọ sị, "Nke Siza ro." "Ya ọ nọ sị wę, "We ni nwan ihien Siza ye Siza, unu e we nke Osolobue ye Osolobue." ²² Oge wę gi nu a, ọ tukęnmę wę ęnya, wę nọ na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bja d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri nị ndi nwunni a ra lihi: wę nọ ju a utoa, ²⁴ sị, "Onye-nkuzi, Mozizi sị nị 'Omęni okęnyę nwunhun bu ọ muni nwa, nwęne ę 'ya luma okpoho hu di ę nwun, kęni ọ mudon ni nwęne ę nwunni nwa.' ²⁵ Ikęnyę ęsa wu umunę te ri ime ęnyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, ọ nọ nwunhun bu ọ muni nwa, ọ nọ la nwunye ę to, nwęne ę hun e sonn'e nọ luma a. ²⁶ Eriazikwo kę nke ebuo ahun mę, lę nke eto, d'e ru hun mę wę ęsa, wę ile a nwunhunchanrin. ²⁷ Omęguu, okpoho hu nọ nwunhun. ²⁸ 'Ya wu, oge ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenkọ nwan d'a wu ime mmadu ęsa hu, ebe o mę ni wę ile lugbari a?"

²⁹ Kani Jizosi nọ za wę, sị, "Unu e fieguo uzo makęni unu a marin Ehuhuo-nsọ, onu amarin kę ikęn Osolobue han. ³⁰ Oge ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko wę di lę nwunye, eyeko wę wę luru, wę jenkọ d'a nọ kę ndi mmon-oz. ³¹ O mę nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuhuo-nsọ? ³² Ọ sị, 'Mmę wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki lę Osolobue Jekopu.' Osolobue ęlę Osolobue ndi nwunni, kani nke ndi ri ndun." ³³ Oge igunrun hu gi nu nkuzi ę, ọ tukęnmę wę ęnya.

Iwu Kachanrinni
(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Oge ndi Itu-Farisi gi nu nị Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, wę nọ zu, buru ę, ³⁵ onye ohu ime wę wu okaa-Iwu nọ gi ọta shin'e onyan. sị ³⁶ "Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?" ³⁷ Ọ nọ sị a, " 'Gi

obi i ile, enwē* i ile lẹ uche i ile nwẹ ihien-osisuọ Di-nwōnni-enyi wu Osolobue i.’³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni lẹ nke ibuzo. ³⁹ Nke ẹbụọ nọzi ke nke ibuzoni, o si, ‘Thien ibe i siko d’a suoriri i ke ihien enwen i don a suọ i.’⁴⁰ Iwu ẹbụoni gi Iwu Mozizi ile lẹ ihien ile ndi-amuma ku.”

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi no ju we utaa, ⁴² si, “Kinị ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k’o wu?” We no si a, “Nwa Defidi.” ⁴³ O no si we, “Nani ke Mmon-nsọ don nwan me Defidi kpọ a ‘Di-nwōnni-m’ ebẹhu Ehuhuo-nsọ no si,

⁴⁴ ‘Di-nwōnni-enyi si Di-nwōnni-m;

nođi ali ẹka-nni m,

d’e ru mgbe m bugu ndi inenren i

che okpuru uku i?” ”

⁴⁵ “O me nwan ni Defidi kpọ a ‘Di-nwōnni-m’, eghanị k’o don wuru nwa Defidi?” ⁴⁶ O nwōnni onye saeka za ihien owule. O nwōnzini onye egun ni ju a utaa ozo gha uhuhin hu jenne.

Isi Nke Ẹto-kwasi-ogun

Jizosi Si We Kpachanpukwo Enya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Le Ndi Itu-Farisi Ri

(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

¹ ‘Ya Jizosi no si igunrun hu le umu-azuun a, ² “Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nođi ali elu Ocho-Mozizi—‘ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n’e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Make ni, w’a kuzi, bu w’a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ W’e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanị we le enwen we ara tnpude mkpinsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w’e me keni ihian ile hun we: we gha e memẹ mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ekukwọ-nsọ e kenmeye ezimezi ihun, e memẹ we nke we n’o hi-ogbe. We gha e memẹ Taselu ahun ihian ile a kwaye ẹkwa ekpere, e memẹzi we nke we n’o sue, keni ihian hun we. ⁶ O suọ we ni w’a nođi isi-ochi we gha e ri oriri; a suọ we ni w’e ye we ochi pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w’e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w’a kpọ we ‘Onye-nkuzi.’ ⁸ Ka anile ni ihian kpọ onu ‘Onye-nkuzi,’ makele Onye-nkuzi ohu suọ ke unu nwon, umunẹ ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani ‘Nedi enyi,’ make ni Nedi ohu suọ ke unu nwon, elu-igwee k’o ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpọ unu ‘Nna’ make ni Nna ohu suọ ke unu nwon—Kraisti suọ wu Nna unu. ¹¹ Onye kachanrinni ime onu, k’a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d’e wetu e ali; kanị onye owule welu enwen e ali, we jenkọ d’e wesi e enu.”

Jizosi A Ban Mban Make Obibi Ihunnaị We

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ “Kanị nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Make ni onu a kpokin uzọ Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnaị! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpu kin e. ‘Ya wu, onu jenkọ d’a narin afunfun kanị.

* **Isi Nke Ẹbụọ-kwasi-ogun:37** ume-ndun

15 Nsogbu rị nị unu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehede onye ohu hun siko d'e kweri feme ofufe onu, kanị onye gbheuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmom rike unu, wukaride unu.”

16 “Nsogbu rị nị onu ndi enya-ishi rị e duni, a si, ‘Omeni ihian kun Ulo-nsọ, o nwomni ihien o wu; kanị, o kun goru rị ime Ulo-nsọ, o jenko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’ 17 Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu rị nsọ? 18 Onu a si nị ‘Omeni ihian kun ebe we no a chu-ejan, o nwomni ihien o wu, kanị o kun oyiye rị elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.’ 19 Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chu-ejan hun me oyiye hu rị nsọ? 20 Onye kun ebe we n'a chu-ejan e kungo ebe we n'a chu-ejan le oyiye ile rị elu e. 21 Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ le Osolobue hun bi ime e. 22 Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue le onye hu a nodi ali elu ukpo hu.”

23 “Nsogbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a kusonmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu ke kumini—bu unu a natogu ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run'e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozo. 24 Ndi enya-ishi rị e du ndi ozo! Unu e shenpu nzinzin rị ime manya, kanị unu e luepu kamelu, anyinyan-mkpukpuke highu enwen e ogbe!”

25 “Nsogbu rị nị onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Makeni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. 26 Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzọ chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzọ nwunchan.”

27 “Nsogbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekwame, hun magbu enwen e mma azuun a, kanị ihien jun ime we wu okpukpu ndi nwunni le ihien ile runi. 28 Eriira ke unu rizikwo: enya ihian, onu rị ke ndi e me ihien Osolobue cho, kanị ihunna le njo jun ime unu.”

*Jizosi E Ku Oku Ikpe-omuma Lalani Ni We
(Luk 11.47-51)*

29 “Nsogbu rị nị unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunna! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; 30 a si, ‘Omeni enyi rị a ogen ndi nedi enyi we kanị, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ 31 Eriira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! 32 Mezucharin ni nwan ihien ndi nedi onu kanị bidon! 33 Agwo ke unu wu! Igunrun eju-ali! Nani ke unu jenko d'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?”

34 Lee n'e nwan, m jenko d'e ziheni onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenko d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, 35 keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-owa hun uzọ rị onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbutọ ime Ulo-nsọ—egbata Ebehu-rị-nsọ le Ukpo w'a nodi a chu ejan. 36 M rị a gwa unu ezioku, agboni jenko d'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Kẹ Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi

(Luk 13.34-35)

³⁷ “Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸ Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹ M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i siko d'a si, 'Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.' ”

Isi Nke Ẹno-kwasì-ogun

Jizosi E Ku E Ni We Jenko D'e Tikpo Ulo-nsọ

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jizosi no gha Ulo-nsọ pu; ebe o pukọ, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, a ghosisonme e ulo ri ichen-ichen ri Ulo-nsọ. ² Kanì Jizosi no si we, “Onu a hunguọ ihien ndini we, ele 'ya? M ri a gwa unu ezioku, o nwonni ogbe-omuma ohu hun jenko d'a hodụ enu ibe we; we jenko d'e nutuchanrin we ile ye ali.”

Nsongbu Le Ukpokpo Lalani

(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jizosi gi nodi ali elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya suo nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenko d'e me? Kini jenko d'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogen?” ⁴ Jizosi no za we, si, “Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu. ⁵ make ni di bu oda jenko d'e gi efan m bia, si, 'Mme wu Kraisti.' We siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁶ Onu jenko d'a nusonme ukwere agha ndi we ri a lu, nusonme ni agha jenko d'a ri—kani, anile ni egun tu unu, make ni ihien ndini jenko d'e me bu ogugu-ogen e ke ru. ⁷ Make ni ali siko d'a luson ali; ali-eze a luson ali-eze, unwan le ali-omahihie jenko d'a ri ebe ri ichen-ichen. ⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu memẹ okpo.”

⁹ Ogen hu, we jenko d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenko d'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri efan m. ¹⁰ Ndi bu oda jenko d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we. ¹¹ Ndi amuma-ntu ndi bu oda jenko d'a puha, dufie ndi bu oda. ¹² Ufiri ni njo jenko d'a barahi, ihien-osusuo ndi bu oda nwe jenko d'a juu oyi. ¹³ Kanì onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenko d'e nwon nzuopuha. ¹⁴ We jenko d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-üwa ile ke n'o wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogen hu ke ogugu-ogen e gi ru.”

Arụ Hụ Hun E Buhe Ntikpo

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Ya wu, ogen onu jenko d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, noke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha), ¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebegu; ¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebegu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenko d'e weri ihien owule; ¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenko d'e weri ewuru o yiye elu e. ¹⁹ Euu, o jenko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogen hu! ²⁰ Mekwo ni ekpere amangbe oso unu a wu ogen oyi mobu Uhuohin Izu-iken. ²¹ Make ni oken nsongbu jenko d'a ri, udi hun rituleni kete üwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozì. ²² Omeni ebelunani we ogen hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belua ogen nsongbu ahun.

23 Onyẹ sị ọnu, ‘Lee ẹ, Kraịstị rị ebeni!’ Mọbụ ‘Lee ẹ ebehụ,’ ekwerikwọlẹ ni. 24 Makẹni ndị kpọ enwẹn wẹ Kraịstị jẹnkọ d’a fūha, wẹ lẹ ndị amụma-ntụ, rụnsónmẹ ihien-ahima hi-ogbe lẹ oken orun-atumẹnya, keni wẹ dufie ihian, dufiedẹ ndi Osolobue hōrị ọwunị o te k’a nị wẹ mẹ. 25 Gọn ni ntin! A gwatọgwo kwọ m ọnu ihienni o gini d’e mẹ. 26 ‘Ya wụ, wẹ sị unu, ‘Lee ẹ, ọ rị ime atu’, ejenkwo lẹ ni; wẹ sị, ‘Lee ẹ, ọ rị ime mmughe’, ekwerikwọlẹ ni. 27 Makẹni, rike kẹ amụma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—kẹ ndi rị ọwụwa-ẹnya-anwun kẹ ndi rị ndidan ẹnya-anwun—erira kẹ ọbibia Nwa nke Ihian jẹnkọ d’a rị. 28 Ebe ọwule ozun rị, ebahun kẹ udele siko d’a gbakikome.”

*Obibia Nwa Nke Ihian
(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)*

29 “Hun nsongbu ogen hu gi ghafeguhu, ẹnya-anwun jẹnkọ d’a gba ishi, ifon etikozị; kokishia jẹnkọ d’a rị a gha elu-igwere a dantusunmẹ, iken ndi rị elu-igwere jẹnkọ d’e mehunmẹ. 30 Ogen hu kẹ ahima Nwa nke Ihian jẹnkọ d’e gi puha igwere. Ndi ali ile rị uwa jẹnkọ d’a kwan ekwan ogen w’e gi hun a. Wẹ k’a hun Nwa nke Ihian k’ọ rị elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k’o gi iken lẹ ogho hi-ogbe lala. 31 O siko d’e gi oken opi hannị zipu ndi mmọn-ozị ẹ jẹn d’e wegbama ndi nke Osolobue rị ebe ọwule—ebe ile elu-igwere ru.”

*Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)*

32 “Gi ni osisi figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y’a marin ni udu-mirin e d’e bidon. 33 Erirazikwo, ogen onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni ogen hu e rugo, eghee, o rugo onumuzo. 34 M ri a gwa unu ezioku, ndi rị ogenni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. 35 Elu-igwee lẹ uwa jẹnkọ d’a ghafe, kanị oku m aghafeko.”

*O Nwonnị Onyẹ Marìn Uhuohin Hu Mọbụ Ogen Hu
(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)*

36 “O mẹ nke uhuohin o jẹnkọ d’a wụ mọbụ ogen o k’a wụ uhuohin hu, o nwonni onyẹ marinnị—kẹ ndi mmọn-ozị rị elu-igwee kẹ Nwa; kanị Chuku-Nedi suọ marin. 37 Ọbibia Nwa nke Ihian jẹnkọ d’a nọ kẹ ihien mẹ ogen Nua. 38 O k’a rị k’ọ rị ogen hu nị oken-mirin hu d’a bia: wẹ rị e ri, a ra; a lụ di lẹ nwunye, e we umu wẹ e ye di a luru—d’e ru uhuohin Nua banye ime ugbo-mirin hu, 39 amarin wẹ ihien rị e meni d’e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbuwu wẹ ile. Erira kẹ ọbibia Nwa nke Ihian jẹnkọ d’a rị. 40 Ogen hu, ikennyẹ ebuo jẹnkọ d’a rị ime ugbo a run orun, e weri wẹ onyẹ ohu na onyẹ ohu to; 41 ikpoho ebuo k’a gha a kwọ ihien, e weri wẹ ohu la ohu to. 42 ‘Ya wụ, munrun ni nwan ẹnya makeni onu amarin uhuohin Di-nwonni-onu lala! 43 Kanị, marinkwo ni nị omeni onyẹ nwon ulo marin ogen ohin gi lala iwe ẹ ime abali, nke ọ nọdị che nche, o ke nị a gbukpo ulo a banhan.” 44 “Ya wụ, unu lẹ enwẹn onu siko d’a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala ogen onu tuleni ẹnya.”

*Odibo Furu Wẹ Gi E Dọn Ẹnya Ra Hun Furulenị?
(Luk 12.41-48)*

45 “Onyẹ wu nwan odibo hu furu ni wẹ gi ẹ d’ẹnya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a ẹnya, n’o ye wẹ ihien-oriri ogen furuni? 46 O jẹnkọ d’a rị ni odibo hu mma ọwunị nna a a lua, hun a n’o hu e mẹ ihien ndi hu — 47 m ri a gwa unu ezioku, o siko d’e bu ihien ẹ ile che odibo hu ẹka

lepụ ẹnya. ⁴⁸ Kanị, omẹni eje-odibo hụ a sị enwẹn ẹ, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndị-idibo ibe ẹ ili, e ri, a ra, 'ya le ndi-manya, ⁵⁰ nna a jenkọ d'a lua uhụohin ọ tūleni ẹnya a le ogẹn ọ marinleni. ⁵¹ o jenkọ d'a jakika a, bu ẹ che ebe ndi ihunnai ri, ebahun ihian jenkọ d'a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze."

Isi Nke Isen-kwasị-ogun

Ihiẹn Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

¹ "Ogen hụ, ihiẹn jenkọ d'e mē ime Alì-eze elu-igwee jenkọ d'a nọ kẹ ebe igbagba iri nọ weri ukpẹ wẹ jenmē d'a nabanhan okennyẹ jenkọ d'a gba ẹkukwọ. ² Mmadu isen ime wẹ wu ndi marin ihiẹn, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeni, ogẹn ndi nzuzu hụ gi buru ukpẹ wẹ, ewerini wẹ mirin-ukpẹ che ni hụn ri ime ukpẹ wẹ, ⁴ kanị ndi hụ marin ihiẹn gi ihiẹn weri mirin-ukpẹ che ni hụn ri ime ukpẹ.

⁵ Okennyẹ hụ ri a gba ẹkukwọ abiani ẹgwa, uration nọ tuma wẹ ile, wẹ nọ ranhin. ⁶ Kanị, o ru ime abali, oro nọ pu, si, 'Lee n'ẹ-o, okennyẹ jenkọ d'a gba ẹhuhuo a biaguo-o! Bia ni d'e kunrun ẹ!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hụ ile nọ lihi, fisi ukpẹ wẹ elu. ⁸ Ndi nzuzu hụ nọ si ndi hụ marin ihiẹn, 'Yebeye ni ẹnyi mirin-ukpẹ onu, ni ukpẹ ẹnyi ri e tinyun.' ⁹ Kanị, ndi hụ marin ihiẹn nọ si, 'Mba! O zuko ẹnyi le onu; ọ ka mma ni unu jenburu ndi hụn e ren'ẹ d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogen wẹ gi jenmeguu d'e nonrin mirin-ukpẹ; okennyẹ hụn jenkọ d'a gba ẹhuhuo nọ banhan; ndi hụ kwademeni nọ sọn ẹ banye ime ebẹhụ wẹ k'a nọ ri oriri agbamekukwo, wẹ nọ gunma uzo. ¹¹ Omeguu, igbagba ndi ozọ hụ nọ biazikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpọpu uzọ ni ẹnyi banhan!' ¹² Kanị ọ nọ si, 'M ri a gwa unu ezioku, a marin m ndi onu wu.'"

¹³ Jizosị a taguu iluni, ọ nọ si wẹ, "Che ni nwan nche, makeni onu amarin uhuhohin mobu ogẹn o siko d'a wu."

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Eto Kuzi

(Luk 19.11-27)

¹⁴ "Ihiẹn jenkọ d'e mē ime Alì-eze elu-igwee jenkọ d'a ri kẹ ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ alì-ihian, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ, wẹ ihiẹn o nwọn che wẹ ẹka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ẹkpa isen, ye hụn-ẹbo egbo jun ẹkpa ẹbuo, ye hụn mē wẹ eto egbo jun ẹkpa ohu—onye-onye kẹ iken ẹ han. 'Ya ọ nọ jenmē. ¹⁶ Onye o ye hụn jun ẹkpa isen nọ jenmē ozigbo, gi ẹ zuma afia, ọ nọ nwonhenzi egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ. ¹⁷ Erira kẹ onye o ye hụn jun ẹkpa ẹbuo don gi ẹ nwonhen ẹkpa ẹbuo che n'ẹ. ¹⁸ Kanị onye o ye hụn jun ẹkpa ohu nọ jenmē, gu alì, zueme egbo nna a ye ẹ.

¹⁹ O tebe, nna wẹ nọ lua; ọ nọ bia ni wẹ gbako. ²⁰ Onye hụ o ye hụn jun ẹkpa isen nọ bia, wẹhezi egbo jun ẹkpa isen chen'ẹ. Ọ nọ si, 'Nna-ẹnyi, egbo jun ẹkpa isen k'i ye m; lee ẹ, e nwonhenguzi m egbo jun ẹkpa isen che n'ẹ.' ²¹ Nna a nọ si, 'Y'e meyeke, odibo oma, hụn wẹ gi e d'ẹnya! Y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i d'ẹnya ime ihiẹn mē ntin, m jenkọ d'e tumē i n'i lepụ ihiẹn bu ọda ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.' ²² Onye hụ o ye egbo jun ẹkpa ẹbuo nọ biazikwo, si, 'Nna-ẹnyi, egbo jun ẹkpa ẹbuo k'i ye m, lee ẹ, e nwonhenole m egbo jun ẹkpa ẹbuo che n'ẹ.' ²³ Nna a nọ si a, 'Y'e meyeke, odibo oma wẹ gi e d'ẹnya; y'a ghosigho n'i furu ni wẹ gi i don ẹnya ebe ihiẹn m ẹkerẹ ri, m jenkọ d'e ye i ihiẹn bu ọda n'i lepụ ẹnya. Bia d'e sọn m ghoghọ.'

24 Onyè hụ o ye ẹkpa egbo ohu nọ biazikwọ, sị, ‘Nna-enyi, a maringhọ m nị obi i e zeke, n’i y’a ghorị ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. 25 Egun rị a tū m, ya m nọ jèn d’e zueme egbo i ye ime ali; lee ẹ, weri ihien i.’ 26 Kanị nna a nọ shiari a, sị, ‘Eje-odibo! Odibo lagbu enwen ẹ nzunzun! Y’a maringhọ nị m’a ghorị ihien m kunleni, e kpọnri ihien m ghọtoleni, ẹlẹ iya? 27 Nke y’e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho*, m lụa, keni m weri hụn wu nke m lẹ omuninwa rị n’a. 28 Napu n’a nwan egbo hụ jun ẹkpa ohu, w’e ye onyè hụ nwọn hụn jun ẹkpa iri. 29 Makeni onyè gi ihien hụ wẹ ye ẹ run ọrun, e yeche ni w’e keni o nwoncheni. Kanị onyè gileni ihien wẹ ye ẹ run ọrun, a napu w’a ke ẹkẹrẹ hūn o nwọn. 30 Tū nị nwan odibo ẹti hụ ye ishi rị ezi, ebe ihian jenkọ d’a nọ a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze.’ ”

Okinkin-ikpe Ikpaazuun

31 “Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d’e gi gi ogho a bịa rikẹ eze, ‘ya lẹ ndi mmon-ozu ile, o siko d’a nodi ali ukpo ẹ nwe ogho. 32 Wẹ siko d’e wehe ndi ali ile rị ichen-ichen ebe o rị; o jenkọ d’a hopuha wẹ ohu-ohu ebe ibe wẹ rị, erira onyè e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu rị. 33 O jenkọ d’e donme atunrun ndi hụ ẹka-ihien ẹ, donme ewu ndi hụ ẹka-ekpen ẹ.

34 Ogen hụ, eze jenkọ d’a sị ndi hụ rị a ẹka-nni, ‘Bia nị, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hụ wẹ kwademe ni unu kete w’a tunle iyeto uwa. 35 Makeni, ogen ẹgun gi rị a gun m, onu ye m ihien-oriri, ẹgun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, 36 a gba m oto, unu e ye m ẹkwa, emu a ku m, unu a bịa d’e lee m, ogen m gi rị ime ulo-ngan, onu a bịa d’a hūn m.’ 37 Ogen hụ, ndi ezi-omume ahun jenkọ d’a za a, sị, ‘Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hūn i ke ẹgun rị a gun i, enyi nọ ye i ihien-oriri mobu ke ẹgun-mirin rị a gun i, enyi nọ ye i ihien-orira? 38 Elee ogen ke enyi gi hūn i n’i wu otumunye, enyi nọ nabanhan i mobu n’i gba oto, enyi nọ yime i ẹkwa? 39 Elee ogen ke enyi gizi hūn i nị emu rị a ku i mobu n’i rị ulo-ngan, enyi nọ bịa d’a hūn i?!’ 40 Eze siko d’a za wẹ, sị, ‘M rị a gwa onu ezioku, ebe unu nọ me ni onyè ohu ime ndini rikẹ sị arini wẹ mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men’e!’ ”

41 “Ogen hụ, o siko d’a sị ndi hụ rị ẹka-ekpen ẹ, ‘Pu nị nị m ebeni, onu ndi wẹ bu-onu! Shi ni okun itebite hụ wẹ kwademe ni Ekwensu lẹ ndi mmon-ozu ẹ! 42 Makeni ogen ẹgun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, ẹgun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; 43 a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oto, onu eyimeni m ẹkwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ulo-ngan, kanị onu abiani d’a hūn m.’

44 Wẹ k’a zazikwo a, sị, ‘Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hūn i ke ẹgun rị a gun i mobu ke ẹgun-mirin rị a gun i mobu k’i wu otumunye mobu k’i gba oto mobu ke emu rị a ku i mobu k’i rị ulo-ngan bu enyi eyeni n’i ẹka?’ 45 O jenkọ d’a za wẹ, sị, ‘Ezioku ke m rị a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onyè ohu ime ndini nọke sị arini wẹ mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m’e.’ 46 Wẹ jenkọ d’e zi wẹ si ime afunfun itebite, kanị ndi ezi-omume siko d’e shi ndun itebite.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini Wẹ Jizosị Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

* **Isi Nke Iseñ-kwasị-ogun:27** Ika sịzi aza

¹ Ogen Jizosị gi kuguu ihien ndini ile, o no si umu-azuun a, ² “Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafeguu Mmemme-Nghafe e ru. Uhuohin hu ke we jenkọ d’e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu.”

³ Ogen ohu hu o gi ri e ku ihien, ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-ejan, e zu. ⁴ We no tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosị gbu. ⁵ Kani, we no si, “Elekwọ ogen mmemmeni, amamgbe isusu gha ri.”

E Hukpu We Jizosị Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Ogen Jizosị gi ri Betani, iwe onye w’a kpo Saimonu onye-oti, ⁷ okpoho ohu no wehe ogo-alabasta uden nanranni ri ime e. O no hu e ye Jizosị isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸ Kani ogen umu-azuun a gi hun ihien, iwe no weme we, we no si, “Elee iwi wu onwan? ⁹ Nke w’e re udenni egbo hi-ogbe, we e ye ndi-igbennye.” ¹⁰ Kani, ogen Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o no si we, “Ki haịn onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k’o meni m. ¹¹ Unu le ndi igbennye ri ebeni ogen ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ¹² O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. ¹³ Ezioku ke m ri a gwa onu, ebe owule we no zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d’e ku ihien o me, gi e a nyanhan a.”

Judas' E Kweri N'o Re Jizosị

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Ya onye ohu w’a kpo Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu no jen d’e kunrun ndi-isi nchu-ejan, ¹⁵ si we, “Kinị ke unu jenkọ d’e ye m omeni e we m Jizosị ye unu? We no ku a mkpuru ego ola (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun.” ¹⁶ Gha ogen hu jenne, o no choma oghere o jenkọ d’e gi we Jesu ye we.

Jizosị Le Umu-azuun A E Ri Oriri Nghafe

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jon 13.21-30)

¹⁷ Uhuohin hu we gi e bidon Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu, umu-azuun no bia d’e kunrun Jizosị, ju a, si, “Elebe k’i cho ni enyi kwademe hun y’a no ri Oriri-Nghafe?” ¹⁸ O no si we, “O nwe okennye ohu m zijenko unu d’e kunrun ime obodo; jenni d’a si a, ‘Onye-nkuzi si, ‘Ogen m e ruguo, mme le umu-azuun m sikọ d’a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe.’ ” ¹⁹ Umu-azuun no me ke Jizosị don zi we, we no kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizosị le umu-azuun mmebuo hu no nodi ali e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe we ri e ri ihien-oriri hu, o no si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d’e re m.” ²² Efo asuozini we usuo, onye-onye no si, “Elekwọ mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?” ²³ Jizosị no si, “Onye hu me le iya buche eka ime afere jenkọ d’e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lakọ ke we don de banyen’e, kani nsongbu jenkọ d’a ri ni onye hu jenkọ d’e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w’a.” ²⁵ Judasi hun sikọ d’e re e ye we no si, “Onye-nkuzi, mme ro?” O no si a, “Iyu ku.”

Oriri-nso

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe we ri e ri ihien-oriri ahun, Jizosị no weri bredi, o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e ye umu-azuun a, si, “Weri ni ri, onwan wu ehii m.” ²⁷ O no weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, o no we e ye we, si, “Unu ile,

rarişonmę ni; ²⁸ makęni onwan wu ędeke m, hun wę gi biye nkwerigbama ohun hu Osolobue kwademe ęgbata iya le ndi nke e ęka; ędeke m hun wę hupu ni ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M ri a gwa onu, arakozi m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhohin hu mme le unu jenko d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m."

³⁰ Ogen wę gi buguu ebu Mmemme-Nghafe, wę no shi Ugu Olivu.

Jizosi E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marin A
(Mak 14.27-30; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

³¹ 'Ya Jizosi no si we, "Ukinkinni, unu ile jenko d'a gba m to, makęni Ehuhuo-nsọ si, 'Osolobue jenko d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.' ³² Kanị, m ghaguu onwun lihi, m siko d'e buni unu uzọ si Galili."

³³ Pita no si Jizosi, "O nwonni ogen m'e gi gba i to, osuon'a ni ndi hoduni a na i to." ³⁴ Jizosi no si Pita, "M ri a gwa i ezioku ni okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." ³⁵ Pita no si, "Kaka, aghoriko m, osuon'a ni mme le 'yu jenko d'a nwun!' Umụ-azuun ile hoduni no kuzikwo erira.

Jizosi E Me Ekpere Ime Ugba Gesemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ 'Ya Jizosi le umu-azuun a no si ebe w'a kpo Gesemani. O no si umu-azuun a, "Nodi ni ali ebeni ni m jenzuka d'e me ekpere." ³⁷ O no weri Pita le umu Zebedi ebuo, o no sukuruma, obi no ferime e. ³⁸ 'Ya o no si we, "Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi ni ebeni son m mu enya."

³⁹ O no jenshi ihun ekere, tuha enwen e ye ali, me ekpere, si, "Baba, omeni o ri nfe, ni mkpu afunfunni ghafe m; kanị, uche i y'a me, ele uche m." ⁴⁰ O no bia d'e kunrun umu-azuun a; o hun ni we ri uran, o no si Pita, "Ya wu, onu e ri-eka son m mu enya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu ni enya, me ni ekpere, amamgbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a chogho, kanị ndun guu ehụ."

⁴² O no puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a si, "Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i ya me." ⁴³ O no biazị ebe we ri, hun wę ke we ri uran, makele enya we a nyintoogu.

⁴⁴ O no lazi we to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o no bia d'e kunrun umu-azuun a, si we, "Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, ogen hu e ruguo—e we we Nwa nke ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni enyi jenme. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo."

A Nwunrun We Jizosi
(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizosi rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azuun a mmebuo bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu oia-aga le egbe. Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi zihę we. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa we ihien we siko d'e gi marin Jesu. O si, "Onye m jenko d'e gi isu-onu kele, ya wu onye hu, nwunrun n'a." ⁴⁹ O no bia d'e kunrun Jizosi ozigbo, si, "Uwa-oma, Onye-nkuzi!" O no su e onu. ⁵⁰ Jizosi no si a, "Di-enyi, me ihien i bia d'e me!" 'Ya we no kwodon Jizosi, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi we le Jizosi wi no tnpu eka, sepaha oia-aga a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin. ⁵² 'Ya Jizosi no si a, "Wekin oia-aga i azuun, makęni ndi ile e bu oia-aga, siko d'a gha oia-aga nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka rjo Nedi m, o zihę ni m ihien kari igunrun ndi mmön-ozı agha mmebuo ozigbo? ⁵⁴ Kanị, m me

erira, nani ke we jenko d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuhuo-nsọ hun ku n'o jenko d'a ri enina?"

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosi gi si igunrun hu, "Unu gi opia-agma le egbe bia d'a nwunrun m noka si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kani, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekwkwo-nsọ mezu." 'Ya umu-azun a ile no na a to, gbama oso.

E We We Jizosi Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-egan
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizosi no we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kani Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-egan, bu egbata we te e te. Ya Pita no banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendemeh ihieni.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizosi onu keni we gbu e; ⁶⁰ kani, ahunni we, osuon'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omeagu, mmadu ebuo nwan puha, ⁶¹ si, "Onyeni si, 'M jenko d'a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.'" ⁶² 'Ya onye-isi nchu-egan no lihi, si, "Y'e nwon ihien i jenko d'a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni 'ya k'i me?" ⁶³ Kani, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-egan no si a, "E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue."

⁶⁴ Jizosi no si a, "Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafegu, unu siko d'a hundeh Nwa nke Ihan ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala."

⁶⁵ 'Ya onye-isi nchu-egan no tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchu-egan yi, si, "O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nugo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kini ke unu ro?" We no za, si, "Ikpe a maol'a, o jenko d'a nwun!" ⁶⁷ We no ju a eson ihun, fian a ihien, ndi hu ime we no ma a ora, ⁶⁸ si, "Iyu hun si ni i wu Kraisti, Onye hu Osolobue Tume, bu amuma ni gwa enyi onye fian i ihien?"

Pita A Ghorị N'o Marịn Jizosi
(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agbo wu odibo no bia d'e kunrun e, si a, "Iyu le Jizosi onye Galili wizikwo." ⁷⁰ Kani, o no ghorị id'anya we ile, si, "Amarin m ihien i ri e ku."

⁷¹ Ogen o gi si ebe we gha a banye ezi-ogwa hu, nwa-agbo ozo wu odibo no hun a, si ndi turu ebegu, "Onyeni le Jizosi onye Nazareti wi." ⁷² O no ghorizi, kunde Osolobue, si, "Amarinde m okennyeh hu!"

⁷³ O no bezị ekere, ndi turu ebahun no bia d'e kunrun Pita, si a, "I wu onye ohu ime we nke-esi, asusu i e sepuhaguo i." ⁷⁴ 'Ya Pita no kunme Osolobue, si, "Amarinde m okennyeh hu." Ozigbo hu, okpa no kwan. ⁷⁵ Ya Pita no nyanhan oku Jizosi ku, ni, "Okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m." O no shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We We Jizosi Si ogwa Paileti
(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ O ru ogeṅ utuntun, ndi-isi nchu-egan ile le ndi-isi no tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosi. ² We no ken e egbun, we e jenni Paileti, onye Rom hun wu Govano ri a kini we.

Judasị E Hogbu Enwen E
(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³ Ogeṅ Judasị hun re e ye we gi hun a ni a maguwo we Jizosi ikpe-onwun, o no kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-egan le ndi-isi akpuru egho ola iri-kwasị-ogun hu, ⁴ si, "E meole m njo m gi re onye nwonleni ihien o me." Kani, we no si a, "O gbasharini enyi; ohun wu mkpa i!"

⁵ O no tu akpuru-egho ola ndi hu ye ali ime Ulo-nsọ, pu d'e hogbu enwen e. ⁶ Ndi-isi nchu-egan no tuturu akpuru-egho ola ndi hu; we no si, "O furuni ni enyi bu we che ebe we e donme ihien ime Ulo-nsọ, make ni egho edeke ro (egho-mme)." ⁷ 'Ya we no tu iroro, gi e nonrin ogige onye a kpu-ite, gi e memem ikpekpe itumunye. ⁸ 'Ya hain we gi a kpo ogige hu "Ogige Edeke" d'e rukwo tanni. ⁹ 'Ya ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku no mezu, ni,

"We no weri akpuru-egho ola iri-kwasị-ogun hu,
hun wu onu egho ndi Izrelu kweri ni 'ya ke we siko d'e non okennyeh hu;
¹⁰ gi e nonrin ogige Okpu-ite
rike ke Onye-nwonni-enyi don gwa m."

Paileti A Ju Jizosi Utaa
(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹ Ogeṅ ihien ni gi ri e me, Jizosi turu ihun Paileti wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. Paileti no si, "Iyu wu eze ndi Ju?" Jizosi no si a, "Iyu ku." ¹² Kani, ogeṅ ndi-isi nchu-egan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi we si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³ Paileti no si a, "Y'a ri a nu ihien ole we ri e ku ni 'ya k'i me?" ¹⁴ Kani, o shari ni ihien owule, ke akpu ohu—nke wu n'o tukemem Paileti wu Govano enya.

A Ma We Jizosi Ikpe Onwun
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15; Jon 18.39; 19.16)

¹⁵ Ogeṅ Mmemme-Nghafe owule, Govano a hapu ni we onye-ngan owule we cho. ¹⁶ Ogeṅ hu, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wu [Jizosi] Barabasi. ¹⁷ Ogeṅ we gi gbakikomeguu, Paileti no si we, "Onye ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosi wu] Barabasi ra Jizosi hun w'a kpo Kraisti?" ¹⁸ (Paileti ku ihien ni make ni o maringho ni iwe ke we gi we Jizosi wu Kraisti ye e.) ¹⁹ Ogeṅ o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, "Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, make ni e giguwo m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni." ²⁰ Ndi-isi nchu-egan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu we si Paileti hapuni we Barabasi, gbu Jizosi. ²¹ Paileti no siji we, "Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?" We no si, "Barabasi." ²² Paileti no si, "Ki m'e gi nwan Jizosi hun w'a kpo Kraisti me?" We ile no si, "Kpogbu e enu obe." ²³ O no si, "Ki hain? Elee eje-ihien k'o me?" Kani we ile e yikemmede, si, "Kpogbu e elu obe." ²⁴ Ogeṅ Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe we ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'anya igunrun hu, si, "Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!" ²⁵ Igunrun hu ile no si, "Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!" ²⁶ 'Ya o no hapuni we Barabasi, o fianguu Jizosi mkpinsin, o no w'e ye we kpogbu.

*Ndi-agma A Kpa Jizosị Ye Eṃu**(Mak 15.16-20; Jṛn 19.2-3)*

²⁷ 'Ya ndi-agma Pailetị nọ weri Jizosị si ime ọgwa Pailetị, kpogbama itu-agma hụ ile; ya wẹ nọ fihunmẹ ẹ. ²⁸ Wẹ nọ yipụ a ẹwuru ẹ, yime ẹ ẹwuru ñanranñi e nwun ufie-rọñi, ufie-rọñi* . ²⁹ Wẹ nọ weri agalaba osisi-ogun, gi ẹ kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi, bu ọkpọ che ẹ ẹka-ihien; e gbu n'ẹ osekpụ, a kpa a e ye ẹmụ, a sị a, "Agụ!! Eze ndi Ju!"

³⁰ Wẹ nọ jụ a ẹsọn, napụ a ọkpọ hụ wẹ te buche ẹ ẹka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen wẹ gi kpagu a ye ẹmụ, wẹ nọ yipụ a ẹwo ufie hụ, yimezi ẹ ẹwuru ẹ. Wẹ nọ duru ẹ d'a kpogbu elu obe.

*A Kpoma Wẹ Jizosị Elu Obe**(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jṛn 19.17-27)*

³² Ebe wẹ jenko, wẹ nọ kunrun onye Saṛini ohu w'a kpo Saṛmonu, wẹ nọ w'a y'ẹ olu buru obe Jizosị. ³³ Ogen wẹ gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ wẹ nọ ye Jesu manya wẹ buche olulu-anu ra, kanị, ogen o gi danmin a, o nọ jụ n'ọ rakọ a. ³⁵ Ogen wẹ gi kpomaguu a elu obe, 'ya wẹ nọ tų nkpo, gi ẹ kerị ẹwuru ndi o yi. [Onwan mẹ kenị ihien onye-amuma ku hun uzọ mezu—makeni onye-amuma sị, "E kerị wẹ ẹkwa m,

a tų wẹ nkpo,
gi ẹ kerị ẹwuru m."]

³⁶ Wẹ nọ nodi ali, e che ẹ nche. ³⁷ Wẹ de ihien wẹ gi m'a ikpe ye enu obe hụ. Ihien wẹ de wu, "Onwan wu Jizosị, Eze ndi Ju."

³⁸ Wẹ kpomazi ndi ohin ebuo che n'ẹ, onye ohu elu obe ri ẹka-nni ẹ, onye ohu elu obe ri ẹka-ekpen ẹ. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hụ a kpa a e ye ẹmụ, e finfin isi, ⁴⁰ a sị, "Iyụ hun jenko d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tundonzi ẹ, zuopuha nwan enwen i! Omēni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan." ⁴¹ Eri a ke ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye ẹmụ, a sị, ⁴² "O zuofuha ndi ozọ, kanị o sani ẹka zuopuha enwen ẹ. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, kenị enyi kweri n'ẹ. ⁴³ O tukwasị Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan ọwuni o suogho a. Makeni, o sị, 'Mme wu Nwa Osolobue.' " ⁴⁴ Eri a ke ndi ohin ndi hụ wẹ kpogbu 'ya le wẹ donzikwo kpari ẹ.

*Onwun Jizosị**(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jṛn 19.28-30)*

⁴⁵ Efinnai hụ, gha okuloku mmebuo, ogen hụ enya anwun gi a ri isi, d'e ru okuloku eto, okiki nọ gba ali hụ ile. ⁴⁶ Ihien rike okuloku eto, Jizosị nọ gi oken olu yi oro, sị, "Elai, Elai, lama Sabakitani?" 'Ya wu, "Osolobue m, Osolobue m, ki hajin i gi la m to?" ⁴⁷ Kanị, ogen ndi hụ ime ndi turu ebahun gi nu a, wẹ nọ sị, "O ri a hi Elaija!" ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime wẹ nọ gba ọsọ, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpinsin, y'ẹ 'ya n'ọ ra. ⁴⁹ Kanị, ndi ozọ sị, "Cheri ni, ni enyi lee omēni Elaija jenko d'a bia d'a zuopuha a." ⁵⁰ Jizosị nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hụ, ẹkwa wẹ gi gbonbepu Ebehu kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru ali. Ali nọ mahihie, omuma hụ e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nsọ bu oda nwunni nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizosị gi ghagu onwun lihi, wẹ nọ puha, si obodo nsọ hụ wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hun wẹ ebegu. ⁵⁴ Ogen

* **Isi Nke Eṣa-kwaṣi-ogun:28** ẹwuru ndi nze le ndi-ɔdafin

okị-agma hụ lẹ ndị-agma 'ya nị wẹ rị e che Jizọsị nche gi hụn alị-omahihie lẹ ihien ndị hụ mēni, egun nọ bịa wẹ, wẹ nọ sị, “Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!”

⁵⁵ Ikpoho bu ọda gha Galili sọnhen Jizọsị e yen'e ẹka rizi ebahun, wẹ rị a gha ebe teni e lee ihien rị e mēni. ⁵⁶ Ndị hụ ime wẹ wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi lẹ Josefụ lẹ nne umu Zebedi.

Olili Jizọsị

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁵⁷ O ru oge enyasi, ọdafiñ ohu w'a kpọ Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bịa. Okennyeni wuzikwo onye e sọn ọzọ Jizọsị. ⁵⁸ O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, sị a buye ẹ ẹhu Jizọsị. "Ya Paileti nọ sị wẹ buye ẹ ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ẹhụ hụ; gi ẹkwa linẹ nwunni fuma a, ⁶⁰ bu ẹ che ime ili ọhụn ọ kwademēni enwen ẹ, hụn wẹ gu nọkẹ okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin ọnu ili hụ, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọdị alị bu ihun zinme ili hụ.

E We Wẹ Ndị-nche D'e Chedon Ili Hu

⁶² Ogeñ uhụọhịn Nkwademe gi ghafeguu, o ru enyasi, ogeñ Uhụọhịn Izu-iken gi bidon, ndị-isi nchụ-ẹjan lẹ ndị Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paileti, ⁶³ sị a, “Di-okpa, ẹnyi a nyanhangho nị ogeñ onye-ntunị gi rị ndun, ọ sị, ‘Akpu-uhụọhịn ẹtọ ghafeguu, m jenkọ d'e lihi.’ ⁶⁴ Sị wẹ nwan d'e gbọnkinkenme ili hụ ọhunma-ọhunma d'e ru akpu-uhụọhịn ẹtọ hụ, amangbe umu-azun a abia d'e zunrun ẹhụ a, gwama ihian ile nị, ‘Ọ ghaguo onwun lihi’; ogeñ hụ ndufie ikpazun hụ a kari nke ibuzọ njo.” ⁶⁵ Paileti nọ sị wẹ, “Weri ni nwan ndị-agma; jẹn ni d'e chedon ẹ ke unu siko d'a saeka.” ⁶⁶ 'Ya wẹ nọ jẹnme, kpukinkenme ili hụ, bu ndị-nche tọ ebẹhu.

Isi Nke Ẹsatọ-kwasị-ogun

Jizọsị A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Ogeñ Uhụọhịn Izu-iken gi ghafeguu, ogeñ eki gi fonme nke uhụọhịn ibuzọ ime izu-uka (hụn wu nwan uhụọhịn Sode), Meri onye obodo Mag'dala lẹ Meri hụn-ẹbọ nọ jẹn d'e lele ili hụ. ² Idenmizi, alị nọ mahihie ọda-ọda, makeni mmọn-ozị Di-nwonnị-ẹnyi gha elu-igwee bịa, nupu omuma hụ hi-ogbe, nọdị alị elu ẹ. ³ O hụ e be nwanran-nwanran rike amuma, ewuru ẹ hụ e nwun nọkẹ igwere. ⁴ Egun ẹ nọ bịa ndị nche, ẹhụ nọ mama wẹ nni, wẹ nọ rīchanrīn ke ndị nwunhunnị. ⁵ Kanị, mmọn-ozị hụ nọ sị ikpoho ndị hụ, “Atule ni egun, a maringho m nị unu rị a cho Jizọsị, hūn wẹ kpogbu elu obe. ⁶ O rizi ebēni; o lihiguo k'o don ku. Bia nị d'e lee ebe o te rī. ⁷ Jemni ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azun a, sị wẹ, ‘Ọ ghaguo onwun lihi, o buruguo nị unu ọzọ si Galili; ebẹhu ke unu jenkọ d'a nọ hūn a!’ A gwaguo kwọ m unu.” ⁸ 'Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ighogho gha ili hụ pu ozigbo, gbama ọsọ d'a gwa umu-azun a.

⁹ Idumuzi, Jizọsị nọ kunrun wẹ, sị, “Darụ nị!” 'Ya wẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰ 'Ya Jizọsị nọ sị wẹ, “Atule ni egun, jẹn ni d'a gwa umunẹ m wẹ jẹn Galili, ebahun ke wẹ k'a nọ hūn m.”

E Ye Wẹ Ndị-nche Egho-azun, Sị W'e Kule K'o Me

¹¹ Ogeñ ikpoho ndị hụ gi jenkọ, ndị hụ ime ndị-nche hụ nọ si ime obodo d'a gwa ndị-isi nchụ-ẹjan ihien ile mēni. ¹² Ogeñ ndị isi nchụ-ẹjan lẹ ndị-isi

gi zugụ, tughamagụ iroro, wẹ nọ ye ndị-agma hụ ego hi-ogbe, ¹³ sị wẹ, “Gwakwo nị ihian ile nị, ‘Umụ-azuun a bịa d’e zunrun ẹ ime abali ebe ẹnị rị uran.’ ¹⁴ Omēni onwan e ru ntin Govanọ wụ Paileti, ẹnị jenkọ d’e mē obi ru ẹ alị, hụn a nị nsongbu arịkoni unu.” ¹⁵ ‘Ya wẹ nọ narin wẹ egbo hụ, mē ihien wẹ gwa wẹ. Echẹn kẹ wẹ rikwo a kọ akịkoni ime ndi Ju d’e ru tanni.

Orun Hu Ri Mkpa Jizosi Ye Umụ-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶ Ya umụ-azuun mmanai hụ nọ nwan si ugu hụ rị Galili, ebahun Jizosi gwa wẹ. ¹⁷ Ogen wẹ gi hụn Jizosi, wẹ nọ fe ẹ, kanị ndi hụ ime wẹ nwon obi-ebuo. ¹⁸ Jizosi nọ jenzunhan, sị wẹ, “E yeole wẹ m iken ile rị elu-igwee le elu-owa. ¹⁹ Jenme ni nwan d’e mē ndi alị ile rị ichen-ichen nị wẹ wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi le Nwa le Mmon-nsọ e mē wẹ mirin-Chuku. ²⁰ Kuzi ni wẹ, nị wẹ hụn uzọ e mē ihien ile m sị unu mē. Ezie, m nọye ni unu ogen ile d’e ru ogugu-ogen.”

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ Makị Dọn De Ẹ

Onyẹ Jẹnko D'a Kwanị Kraịstị Uzọ

(Azaya 40.3; Malakajị 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

¹ Ẹnina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraịstị, Onyẹ ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidon: ² Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhuhụọ Azaya onyẹ-amụma,

“Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onyẹ-ozị m n'o buru n'i uzọ, n'o kwan'i uzọ.’”

³ Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ,

a sị,

‘Kwa nị nị Di-nwọnni-ẹnyi uzọ; mēmẹ ni uzọ a n'o zinrin!’ ”

Jonụ Hụn E Mẹ Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Make Ọbibia Jesu

⁴ Jonụ hụn e mē mirin-Chuku nọ pūha, mama ọkwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mē wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghosị n'e roghariguọ wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵ Ndi ile rị umu-alị ndi risonmē Judia lẹ ndi Jerusalem ile hụ e jẹn d'e kunrun Jonụ, wẹ hụ e kupūha njo wẹ, ọ hụ e mē wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶ Jonụ yi ẹwuru wẹ gi ẹnenren anụ w'a kpọ kamelụ mēmē; akpukpọ-anụ k'o gi kēnmē ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁷ Ọ hụ a sị wẹ, “Onyẹ kani m lala m azuun, erudeni m onyẹ jenkọ d'e hulūa alị topu eriri akpukpọ-uku a. ⁸ M rị e gi mirin mmaka e mē onụ mirin-Chuku, kani, 'ya nwēn jenkọ d'e gi Mmọn-nsọ mē unū mirin-Chuku.”

Jonụ E Mē Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Ogen hụ, Jesu nọ gha Nazareti rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonụ nọ mē ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰ Hụn Jesu gihu gha ime mirin pūha, ọ nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmọn-nsọ gi ụdi nduru hidanla, bia d'a nọkwasi a. ¹¹ 'Ya olu nọ gha elu-igwee sị, “Iyū wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a sọka m.”

¹² Ozigbo hụ, Mmọn-nsọ nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³ Ọ nọ nodi ebahun akpu-uhuhin ogunnaị, iya lẹ eje-anụ rị ichen-ichen. Ekwensu hụ a nwan a; ndi mmọn-ozị hụ e yen'ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴ Ogen wẹ gi kpokinguu Jonụ ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵ Ọ hụ a sị, “Ogen e zuguọ, Alị-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari nị, unū e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonn'e

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶ Ebe Jizọsị ghakọ mkpenren “Ohimin” Galili, ọ nọ hụn Saịmonu lẹ Andurẹ nwene ẹ ebe wẹ rị a tu oga e ye ime mirin ahụn, makeni azun kẹ w'a kụn. ¹⁷ Jizọsị nọ sị wẹ, “Sonnē ni m, m siko d'e mē onụ wuru ndi a kūha ihian rike azun.” ¹⁸ Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonnē ẹ.

¹⁹ O jęshi ihun ękere, o nọ hun Jemisi le Jonu, umu Zebedi ebe we ri ime ugbo-mirin we e donzi oga we. ²⁰ O nọ kpọ we ozigbo; we nọ na nedi we le ndi we we orun to ime ugbo, sọme e.

Jesu A Chupu Eje-mmọn Ri Ime Okennyẹ Ohu

(Luk 4.31-37)

²¹ We nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ulo-ofufe ri ebefu d'a kuzi. ²² Nkuzi e nọ tu we enya, makele o kuzi nọke onye oku ri eka ele nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hu dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e, hun ri ime ulo-ofufe we. Okennyẹ hu nọ yi oro, si, ²⁴ "Hapu enyi ye, k'i gi enyi e me, Jesu onye Nazareti? I bia d'e tikpo enyi? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nsọ Osolobue." ²⁵ Kanị, Jizosi nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Kpume onu; gha ime e puha!" ²⁶ Eje-mmọn hu nọ se okennyẹ hu, gi oken olu yi oro, gha ime e pu. ²⁷ O nọ tu we ile enya, we hu a ju ibe we, si, "Ki wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken ri! O gwade eje-mmọn oku, we hu a gbaye e!" ²⁸ Ozigbo, otiti e nọ kpogbari egbere Galili ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Bu Oda

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hun Jesu gihu gha ime ulo-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu ri a ku nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehụ okun ri e nwun e. Ozigbo, we nọ gwa Jesu ni emu ri a ku a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun e, kwodon e eka, weli e enu, ehụ okun hu nọ hapu a; o nọ leme we obia.

³² O ru ogen enyasi, ogen anwun gi roguu, we nọ wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmọn ri ime we. ³³ Ndi obodo hu ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusonme eje-mmọn bu oda, o nini eje-mmọn ndi hu ku oku make ni a maringuo we onye o wu.

Jizosi E Zisonme Ozioma Ime Galili

(Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o nọ zopu egwa, jenme ebe ihian rileni, o nọ nọ ebefu memẹ ekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le we wi nọ choma a. ³⁷ Ogen we gi hun a, we nọ si a, "Ihian ile ri a cho i." ³⁸ O nọ si we, "Ni enyi shizi ni obodo ndi ozo ri ehụ ebeni, keni m zizikwo ozioma ime we. Make ni 'ya wu ihien m bia d'e me." ³⁹ O nọ ghagbari azuun Galili ile, e zisonme ozioma ime ulo-ofufe we ri ichen-ichen, a chupusonme eje-mmọn.

Jizosi A Zuọ Onye-oti

(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyẹ ohu emu oti ri a ku nọ bia d'e kunrun Jesu, gbu osekpụ, rịoma a, si a, "Omēni y'a choghọ, nibe i saeka zuo m, a ri m ochan." ⁴¹ Omiken e nọ me Jizosi, o nọ tnpu eka metu a, si a, "A choghọ m! Dinhi, n'i ri ochan!" ⁴² Ozigbo, oti hu nọ gha ehụ a pu, o nọ ri ochan! ⁴³ Jizosi nọ zi okennyẹ hu lama ozigbo, ogen o gi dokemegu a eka ntin, ⁴⁴ si a, "A gwakwole onye owule ihienni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchuejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hu Mozizi ku ime Iwu gi chuejan, n'i gi ghosi we ni y'a riguo ochan." O nọ si a lama. ⁴⁵ Kanị, okennyeni a ghaguu ebahun pu, o nọ kusonmede ihienni ebe ile. O kukemme ihienni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a nọ hun a, kama, o ghasonme

azuun ihian bileni, kanị we huzikwo a gha ebe ile a bja ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuọ Onye-oro

(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Akpu-uhuhin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'ọ ri ulo. ² Ndi bu oda no gbakikome, nke wu ni uzọ eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³ 'Ya ke ikennyẹ no buhen'e okennyẹ ohu ọrọ kinmin; ikennyẹ eno bu e. ⁴ Makeni ahunni we uzọ d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebegu, we no nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebegu do onye hu ọrọ kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵ Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu ọrọ kinmin, "Nwa m, a gbaghariguọ we i njo i."

⁶ O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, we hu e ro ihienni ime obi we, a si, ⁷ "Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo!?" ⁸ Ozigbo, Jesu no marin ime mmom ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hain onu gi e ro udi iroroni ime obi unu?" ⁹ Elee hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbaghariguọ we i njo i'—ra isi a, 'Lihii oto, heri ute i ni jenne ijenn?' ¹⁰ Kanị, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-awa." O no si onye-oro hu, ¹¹ "M si i, lihi oto, heri ute i, lama iwe i!" ¹² O no lihi oto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'anya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ 'Ya Jesu no jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴ Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifiosi k'o nodi ali odu ndi ugwo-isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lihi oto, sonme e.

¹⁵ Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son ne bu oda. ¹⁶ Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷ Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi ehuru ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bja d'a kpo, kama, ndi njo ke m bja d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bja d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹ Jizosi no za we, si, "Ni ndi bja agbamehuhuo bu onu ebe okennyẹ ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyẹ hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰ Kanị, ogen lala hun we jenko d'e gi wepu okennyẹ hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bume we onu."

²¹ "O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenne."

22 “O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun.”

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

23 Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorioma oka-witi. 24 'Ya ndi Itu-Farisi no si a, “Ki hain we gi a gho ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, we ri a dan Iwu.”

25 'Ya Jesu no si we, “Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi? 26 K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredi-nsọ hu w'e bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi.”

27 'Ya Jesu no nwan si, “Maka orinjima ihian ke we gi tume Uhuohin Izu-iken, egini we ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian. 28 'Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri.”

Isi Nke Eto

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

1 'Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyẹ eka ohu nwunhun rin'a. 2 We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenko d'a zuo a Uhuohin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. 3 'Ya o no si okennyẹ hu eka nwunhun, “Puha ihun ebeni.” 4 O no si we, “Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuohin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?” Kani a gba w'a nkintin.

5 Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zeke. 'Ya o no si okennyẹ hu, “Tinpụ eka i.” O no tinpụ a, eka a no ri mma. 6 Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmon A Koma Jizosi Enya

7 Jesu le umu-azuun a no pu, jenne mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. 8 Ndi bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndin bia makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. 9 O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin make ufiri igunrun hu, amangbe w'a kpanbu e. 10 Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuogu ndi bu oda mbu. 11 Ogen owule ndi eje-mmon ri ime we gi hun a, a dani w'a ali, yi oro, si, “Iyü wu Nwa Osolobue!” 12 O gbakemme eje-mmon ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosi E Tume Ndi-ozu Puchi Mmebu

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

13 Omegu, Jesu no si elu oke, kpo ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. 14 O no hori mmadu mmebu, kpo we ndi-ozu puchi, ni we du e nodi, n'o zipu we d'e zi ozioma 15 lezikwo ni we hun uzọ nwe iken w'e gi a chupu eje-mmon. 16 Mmadu mmebu hu o tume wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); 17 Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu “Bonagesi”, 'ya wu Umụ Akpabo); 18 le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi le Saimonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni

wẹ chupụ ndị Rom rị a kị alị wẹ, ¹⁹ lẹzi Judasị nwa Iskarotụ hun re Jesu ogeṅ ikpazụun.

Jizosị lẹ Bezibọ Onye-isi Eje-mmọn ile
(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Ya Jesu nọ lama; igunrun ihian nọ gbakikomezi, nke wu ni 'ya lẹ umu-azun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹ Ogeṅ ezi-le-ulo Jesu wẹ gi nu a, wẹ nọ bja ni wẹ weri e, makele wẹ nu ke ndi ihian rị e kusonme, a si, "Era a pumaguo a!"

²² Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bja nọ si, "Onye-isi eje-mmọn ile wu Bezibọ rị ime e; iken Bezibọ onye-isi eje-mmọn ile k'o gi a chupu eje-mmọn." ²³ 'Ya Jizosị nọ kpozunhan wẹ ebe o rị, gi ilu gwa wẹ oku, si, "Nani ke Ekwensu a don chupu Ekwensu?" ²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozi eka wuzo. ²⁵ Ikpun-ulo kebeni, asaeka turu. ²⁶ 'Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanị enwen e, omeni o kebuguo—o sako eka turu, nke e a guguo!

²⁷ Kani, o nwonni onye jenkọ d'a s'eka banye iwe diken, kiri ihien rị iwe e mmani o bu uzọ kenmeguu a—ogeṅ hu k'o nọ saeka banye, kiri ihien rị iwe e.

²⁸ "M rị a gwa onu ezioku, wẹ siko d'a gbaghari njo ile ihian me le eje-oku owule wẹ ku; ²⁹ kani agbaghariko wẹ onye owule ku aru banyeni Mmon-nso, onye hu e meole njo itebite." ³⁰ O ku ihienni makeṅi wẹ rị a si ni "Eje-mmọn rị ime e."

Nne Lẹ Umune Jesu
(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Nne Jizosị lẹ umune Jizosị nọ bja, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bja. ³² Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya wẹ nọ si a, "Nne i lẹ umune i ikennyẹ lẹ [umune i ikpoho] rị ihun-ezi, a ju ukwere i." ³³ 'Ya o nọ shiari wẹ, si, "Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyẹ?" ³⁴ O nọ lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, si, "Lee nne m lẹ umune-m-ikennyẹ ebeni! ³⁵ Onye owule hun e me uche Osolobue wu nwene-m-okennyẹ lẹ nwene-m-okpoho lẹ nne m."

Isi Nke Ẹnọ

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Jesu nọ nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe nọ fihunme e, nke wu ni o nọ banye ime ugbo rị ime mirin ebahun d'a nodi ali, igunrun hu ile nọ nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ² O nọ gi ilu kuzi wẹ ihien bu oda. Ime nkuzi e, o si wẹ, ³ "Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴ Ogeṅ o gi rị a gha a, mkpuru ndi hu ime wẹ a danye okp'uzo, nnunu nọ bja d'e ripu wẹ; ⁵ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeṅi o jenteni ime ejan. ⁶ Ogeṅ anwun gi wa, o ma a, o nọ shinwun, makeṅi mkpogun ari a; ⁷ mkpuru ndi hu ime wẹ a danye ime ogun, ogun ahun nọ sue, dungbu e, o mizini mkpuru; ⁸ kani ndi hu ime wẹ a danye ali rị mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime wẹ a bawaye uzọ iri kwasị ogun, ndi hu ime wẹ uzọ ogun eto, ndi hu ime wẹ uzọ ogun isen."

⁹ 'Ya o nọ si, "Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!"

Ihiẹn Haiñ O Gi E Gi Ilu A Kuzi
(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ogen 'ya sọọ gi nọdị, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebuo hu no juma a nkowa ilu hu. ¹¹ O no si we, "Onu ke we ye oghere imarin ihiẹn-mini risonme Ali-eze Osolobue, kanị nke ndi ri ogbe, ilu ke we gi a gwa we ihiẹn ile; ¹² keni ihiẹn hu Ekukwo-nsọ ku hun uto mezu, Ekukwo-nsọ si, 'We siko d'e lee ilee kale eleghako we uto, a nu onunu-onunu kanị aghotako we, amangbe we e gbehuto d'e kunrun Osolobue, o gbahari we njo we.' "

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta
(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ 'Ya o no ju we, si, "Onu aghotanị iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu ile?" ¹⁴ "M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku. ¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uto wu oku ndi hu we ghaye, hun o me ni ogen we gi nu a, Ekwensu no bia ozigbo d'e wefu oku hu we kun ime we. ¹⁶ Ndi hu we ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi we ighogho nabanhan a ozigbo, ¹⁷ kanị, e nwe we nkogun; w'a tohu ekere sọ. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun we nu bia, a danpu we ozigbo. ¹⁸ Mkpuru ndi hu we ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu, ¹⁹ kanị ufiri ni we ri e hue uhue banyeni ihiẹn uwanị le ni aku-le-uba* uwa ri a la we enya le egun ihiẹn ndi ozo, we ile banhan, a k pangbu we oku hu, o mikozi mkpuru.

²⁰ Kanị ndi hu we ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uto iri kwasị ogun, ndi hu ime we a bawaye uto ogun-eto, ndi hu ime we a bawaye uto ogun-isen."

Ukpe Ri Okpuru Afere
(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizosi no siji we, "Onye e wehe ukpe e bu e e che okpuru afere, mobu okpuru bedi? Ele enu obu-ukpe ke w'e bu e e che? ²² O nwonni ihiẹn zuerini hun jenkoleni d'a wa, mobu ihiẹn owule we kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onye nwe ntin o gi a nu ihiẹn, 'ya nu!'"

²⁴ 'Ya o no si we, "E gikwo ni ihiẹn unu nu e don! Mkpu i gi mayeni ihian ke we jenkọ d'e gi mayeni i, kanị we siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onye hun nweni ke we siko d'e yecheni; kale onye hun nwonleni a napude w'a ke hun o nwe."

Ihiẹn Jesu Gi Ihiẹn-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu no siji we, "Ali-eze Osolobue no ke ebe okennyē ohu no ghigha mkpuru ye ali ugbo, ²⁷ jenne—o hu a ranhin e tenhin uhinhin le efinnai, ihiẹn o kun no pu, sue, bu okennyē hu a marin k'o don me. ²⁸ Ali e gi eka a e yeni ihiẹn-akunkun eka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gba pu, osisi e a paha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaghu, okennyē ahun e weri ihiẹn o gi a ghọ ihiẹn-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogen igho-mkpuru e ruguo."

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

* **Isi Nke Ẹnọ:19** "Aku-le-uba" ke we ka a kpo, kanị lka a kpozị a efee.

30 Jizọsị nọ sịzi, “Kini kẹ ẹnyi e gi ma atụ Alì-eze Chuku? Elee ilu kẹ ẹnyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kachanrin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kani we kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunụ a bia d'a ku ekwu e ye elu e.”

Ilu-ilu Kẹ Jizọsị Gi E Ku Oku

³³ Jesu nọ gisonme ilu bu oda nọ enina gwa we oku-Chuku; o gwa we kẹ we a sa eka ghotā; ³⁴ o gwani we oku mmaka, ilu sọo k'o gi gwachanrin we oku; kani, 'ya le umu-azuun a sọo ndi, o kowachanrin ni we ihien ile.

Jizọsị A kusi Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogen ẹnyasi uhuohin hu, Jizọsị nọ si we, “Ni ẹnyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ.” ³⁶ 'Ya we nọ lato igunrun ahun; umu-azuun nọ banye ime ugbo hu hun Jizọsị le enwen e ri ime e, we le 'ya nọ gi ugbo ahun jenne. O nwezikwo ugbo ndi ozo son Jesu. ³⁷ Idemizi, oken ebi nọ kpoma, ebiri-mirin nọ kponbanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kani Jizọsị ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwasị ofi-isi, a ranhin uran. Umu-azuun a nọ kpoti en e, si, “Onye-nkuzi, y'a hunn'a ni ẹnyi e d'a nwunhun!”

³⁹ Jizọsị nọ tenhin, jugbo ebi hu, si “ohimin” hu, “Kusi! Me juu!” Ebi ahun nọ kusi, uzo ile nọ me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu nọ si umu-azuun a, “Ki hañ egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwọ nwan okukwe?”

⁴¹ Egun nọ tuma we oda-oda, 'ya we nọ juma ibe we, si, “Onye wude onwan, o gi me ni kẹ ufere kẹ ohimin a gbaye e?”

Isi Nke Isen

Jesu A Zuọ Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime e

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ We nọ fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)*.

² Hun Jizọsị gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime e nọ gha ikpekpe puha d'e kunrun e. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonn onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni we gi egan kpoma a. ⁴ Makeni mgbe ole-le-ole kẹ we te gipu egan kpoma a uku le eka: o tibepu egan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun ri a uku. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebahu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen e ehụ, kẹ ukinkin kẹ efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o nọ gbaburu e, gbuñe osekp. ⁷ O nọ gi oken olu yikenme oro, si, “K'i siko d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachanrinni? E gi m efan Osolobue rjo i, eyele m afunfun!” ⁸ O ku ihienni makeni Jesu a siguol'a, “Iyü wu eje-mmọn, gha ime okennyẹ ahun puha!”

⁹ 'Ya kẹ Jesu nọ ju a, si, “Ki wu efan i?” O nọ shari, si, “Efan m wu Igunrun, makele ẹnyi bu oda.” ¹⁰ 'Ya o nọ rjokenme Jesu y'a chupule we ime egbere hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwee ezin ri a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehü ebahun we ri. ¹² Eje-mmọn ndi hu nọ rjo a, si, “Chu ẹnyi yesonme ime ezin ndini; ni ẹnyi ban ime we.” ¹³ O nọ ni we; 'ya eje-mmọn

* **Isi Nke Isen:**1 mọbu: Gẹgasa

ndi hụ nọ gha ime okennyẹ hụ pūha, banyesonmẹ ime ezin ndi hụ, ezin ndi hụ ile nọ gi oso kpọt, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hụ ile ri ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hụ nọ gbajenmẹ d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi ri egberẹ hụ ihien menị. We ile nọ pūha d'e lee ihien menị. ¹⁵ 'Ya we nọ bja d'e kunrun Jesu; we nọ hun onye hụ igunrun eje-mmon te ri ime ẹ: o nodihu ali, o yi hụ ekwa, o gi hụ ezigbo uche ẹ—egun nọ tu we. ¹⁶ Ndi o me enya nọ gwa we ihien me okennyẹ hụ eje-mmon te ri ime ẹ le ezin ndi hụ.

¹⁷ 'Ya we nọ rjoma Jesu n'ọ gha egberẹ we pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugbo, okennyẹ hụ eje-mmon te ri ime ẹ nọ rjo a n'o sonmẹ ẹ.

¹⁹ Kanị Jesu nọ ju, si a, “Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue menị i, le k'o mehan n'i omiken.”

²⁰ 'Ya okennyeni nọ pu, ghagbama obodo iri hụ nogbamanị w'a kpo Dikapolisi, a gwa we ihien Jesu men'e. O nọ tu we ile nū n'a enya.

*Jesu A Zuo Okpoho Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhumi
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Ogen Jizosi gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunmẹ ẹ mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpo Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bja; ogen o gi hun Jesu, 'ya o nọ dannị Jesu ali; ²³ rjokenmẹ ẹ, si, “Emu ri a ku nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bja d'e bu eka i kwasi a, zuo a, keni o ri ndun!”

²⁴ 'Ya Jizosi nọ sonmẹ ẹ. Igunrun hi-ogbe nozi sonmẹ we, we ile hụ a fufa Jizosi.

²⁵ Ime igunrun hụ, o nwe okpoho ihien ri a gba kete ahua mmebu. ²⁶ O hunjuguo enya eka ndi idibie, d'e ru ni ihien a guu a eka, kanị, hun nke o gi dnhin, o hude a jowaye njo. ²⁷ Make ni o nuguo banyeni Jizosi, o nọ gha azuun nokunmẹ Jizosi ime igunrun hụ, metu ekwa a eka; ²⁸ make ni o si enwen ẹ, “Omēni m k'a sahu eka metu ekwa a eka, m siko d'a ri mma.” ²⁹ Hun o gihu metu ekwa Jesu eka, ihien ri a gban'a nọ kus ozigbo—ke ehu don me ẹ, o nọ marin n'ọ dnhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbehuto ime igunrun hụ, si, “Onye metu ekwa m eka?”

³¹ Umu-azuun a nọ si a, “I hụ a hun igunrun ihian ri a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m eka?’ ” ³² Kanị Jizosi hukwo e lehunmẹ enya n'ọ hun onye o wu. ³³ Make ni okpoho hụ a maringuo ihien me n'e, ya o nọ gi egun le ehju-omuma-nni bja d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu nọ si a, “Nwa m, okukwe i e meguo i dnhin; lama, udon 'ya ri ni i, dnhinchanrin ime nsongbu i.”

³⁵ Ebe Jizosi rikwo e ku, ndi-ozī nọ gha iwe Jairosi bja, si a, “Nwa i a nwunhinguo, k'i nozi e songbuni onye-nkuzi?” ³⁶ Kanị, ogen ihieni we ri e ku gi feban Jesu ntin†, o nọ si Jairosi, “Atule egun, ka kwerihu!”

³⁷ Jesu anini ndi ozō son ẹ kari Pita le Jemisi le Jonu nwenē Jemisi. ³⁸ Ogen we gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hụ wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu le ndi ri a kwan ekwan, e goshi elu. ³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o nọ si we, “Ki wu isusuni? Ki onu ri a kwanni? Nwata ahun a nwunhumi, o rihu uran!” ⁴⁰ 'Ya we nọ muma Jesu emu. Kanị, ogen o gi chupuguu we ile ezi, o nọ weri nedi le nne nwata ahun le umu-azuun a eto ahun ya le we wi, we

† Isi Nke Isen:36 mọbu: Kanị, Jesu egondeni ntin ihien we ri e ku.

ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hu dine. ⁴¹ 'Ya o nọ kwonon nwata hu eka, si a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m si i lihi!"

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jenhunmeme. (Nwata hu wu nwa ahua mmebuo.) O nọ tugenme we ile enya. ⁴³ Jesu nọ dokemwe we eka ntin, si we a gwakwole onye owule ihien meni, o nọ si we, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosi
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jizosi a gha ebefu pu, o nọ si obodo e wu Nazareti*, umu-azuun a nọ sonme e. ² O ru Uhuohin Izu-iken, o nọ kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda ri a nun'a enya, we hu a si, "Elebe ke okennyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elee amamihen wu hunni we ye e? Elebe k'o nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumenya ndini o ri a run?" ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwenem Jemisi le Josisi† le Judasi le Saimonu? Ele enyi le umuneg-ikpoho ri ebeni?" 'Ya ke izize e nọ ban we, we nọ legberi e.

⁴ Jizosi nọ si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e le ebe ndi nke e ri le ime ezi-le-ulo a."

⁵ O sani eka run orun-atumenya ebefu, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu eka kwasi zuo. ⁶ O nọ tu a enya ni enwe we okukwe.

Jesu E Zipu Umu-azuun Mmefu Hu
(Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nọ jensonmeme obodo-obodo mesonme eker-eke ri egbere hu, a kuzi we. ⁷ O nọ kpo umu-azuun a mmefu hu, zipu we mmadu ebuo-ebu, ye we iken w'e gi a chupu eje-mmom. ⁸ O si we, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu eghe, ebule ni eka. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozọ che ni hun onu yi. ¹⁰ O siji we, "Ulo owule onu banye, ndi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko we onu ntin, unu pukoni, kpukupu ni ejan ri onu uku toni we. Iya jenko d'a wuru ihien w'e gi shigbu we eri."

¹² 'Ya we nọ jenne d'e gwasonme we roghari; ¹³ a chupusonme we ejemom bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo we.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu nọ nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpogbariole. O nwe ndi ri a si, "Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumenya ndini." ¹⁵ Ndi hu ime we si, "Elaija ro." Ndi ozọ si, "Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu." ¹⁶ Kani, ogen Herodu gi nu a, o nọ si, "Jonu hun m bepụ isi a ghaole onwun lihi."

¹⁷ Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi we d'a nwunrun Jonu, ken e egbin, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodias nwunye nwenem Herodu wu Filipo, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, "Iwu ekwerini n'i weri nwunye nwenem i luma; i ri a dan Iwu Osolobue." ¹⁹ Ize Jonu nọ zeme Herodias; o te cho n'o gbu Jonu, kale o sani eka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume

* **Isi Nke Isin:1** obodo o nọ sue † **Isi Nke Isin:3** Josefụ

lẹ onyẹ rị nso, Herọdu anịni wẹ gbu ẹ. O sọ Herọdu n'o gọn ntịn oku Jọnu ọsọn'a n'o gbu ẹ mgbu obi oge ọwulẹ o gi nū a.

²¹ Omeḡuu, efe nọ puhan Herọdiasi uhuoḡin hụ wẹ gi a nyanhan omumu Herọdu. O ru uhuoḡin hụ, Herọdu nọ kpọ oriri hi-ogbe. Ndi ọ kpọ 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo lẹ ndi ọki-agma, lẹ ndi wẹ marin amarin ime Galili.

²² Oge nwa Herọdu okpoho hun w'a kpọ Herọdiasi[†] gi puha, ten egu, ọ nọ sọ Herọdu lẹ ndi-obia a usọ ọda-oda; Herọdu nọ si nwata hụ, "Riọ m ihien sọ n'i, m jenko d'e ye i y'e." ²³ O nọ kun iyi, si, "Ihien ọwulẹ i riọ m, m siko d'e ye i y'e, ọsọn'a n'i si m kebe ali-eze m ọzọ ẹbuo ye i azuun ohu."

²⁴ Nwata okpoho hụ nọ jen d'a ju nne ẹ, si, "Kinị ke m siko d'a riọ?" Nne ẹ nọ za a, si, "Isi Jọnu hun e me mirin-Chuku." ²⁵ Ozigbo, ọ nọ gbakin-azuun buru eze, si a, "M cho n'i gi mgbadon[§] ye m isi Jọnu hun e me mirin-Chuku kiken!" ²⁶ Ihieni nọ fu eze, kanị, make iyi o kun lẹ ndi obia a, ọ chonị n'ọ si nwata-okpoho hụ mba. ²⁷ O nọ zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che ẹ nche jen d'e behe isi Jọnu. Onye-agma hụ nọ jen ime ulo-ngan, bepụ Jọnu isi. ²⁸ O nọ gi mgbadon buhe ẹ, bu ẹ ye nwata-okpoho hụ, nwata-okpoho hụ nọ bu ẹ jenni nne ẹ. ²⁹ Oge umu-azuun Jọnu gi nū ihieni, wẹ nọ bia d'e buru ẹhụ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jọn 6.1-14)

³⁰ Oge ndi-ozu hụ pu-ichen gi lua, wẹ nọ fihunme Jizosi; wẹ nọ gwa a ihien ile wẹ run lẹ ihien ile wẹ kuzi. ³¹ O nọ si wẹ, "Puha ni, ni enyi si ebe ihian bileni keni unu zu iken ekere!" (O ku ihieni makeni ndi bu oda ri a bia, a la, nke wu ni Jesu lẹ umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri.) ³² Iya lẹ wẹ sọ nọ banye ugbo-mirin si ebe ihian bileni. ³³ Ndi bu oda hun wẹ ke wẹ jenko, wẹ nọ marin ni uwe ro, ya wẹ nọ gha obodo ri ichen-ichen weri ọkọ gbama osọ, buni wẹ ọzọ ru ebahun. ³⁴ Oge Jesu gi gha ime ugbo puha, ọ hun igunrun ahun hi-ogbe, omiken wẹ e jun ẹ obi, makeni wẹ nọ ke atunrun nwonleni onye-ndu, ọ nọ kuzime wẹ ihien bu oda.

³⁵ Oge eki gi gime, 'ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun ẹ, si, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohii a gbamaguo; ³⁶ gbashia ndini ni wẹ shi ali-ofia lẹ obodo ndi mesonme ekere-ekere ri ehụ ebeni d'e nonrin ihien wẹ jenko d'e ri." ³⁷ Jesu nọ si wẹ, "Onu lẹ enwen unu, ye ni wẹ ihien wẹ siko d'e ri." Wẹ nọ ju a, si, "Ni enyi hun egbo ọrun akpu-uhuohin ogun-iri nonye ndini ile bredi wẹ k'e ri?" ³⁸ Jesu nọ si wẹ, "Ogbe bredi ole ke onu gi? Jen ni d'e lele ẹ." Oge wẹ gi leleguu a, wẹ nọ si a, "Ogbe isen lẹ azun ẹbuo." ³⁹ O nọ si wẹ gwa ndi hụ nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebegu.

⁴⁰ Ndi hụ nọ nodisonme okudu-okudu: ndi hụ ime wẹ madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hụ ime wẹ iri-kwasị-ogunnai, iri-kwasị-ogunnai. ⁴¹ O nọ wesi ogbe bredi isen hụ lẹ azun ẹbuo hụ enu, lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele. O nọ bebe bredi ndi hụ buye umu-azuun a d'e ye wẹ. O nọ kebezikwo ni wẹ azun ẹbuo ndi hụ.

⁴² Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. ⁴³ Oge wẹ gi tutukomeguu bredi lẹ azun wẹ rihodu, o jun ukpali mmebuo. ⁴⁴ Ikennyẹ ri ime ndi ri ihien-oriri hụ wu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmebuo, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin
(Mat 14.22-23; Jọn 6.15-21)

[†] Isi Nke Isin:22 mọbu: nwa Herọdiasi okpoho [§] Isi Nke Isin:25 afere

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azuun a ozigbo, si we banye ime ugbo keni we bu n'e uzo si Besaida hun ri azuun ohimin hu hun-ebọ. 'Ya nwen nke nọ gbashia igunrun hu. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiagu we, o nọ si elu ugu d'e me ekpere. ⁴⁷ O ru ogen enyasi, ugbo e ru etintina mirin ahun bu Jesu suo ri akpakali. ⁴⁸ O nọ hun a n'o ri a fu we orun inyanshi ihun makele ufere ri e bukin we azuun. Ihiẹn rike okuloku eto utuntun, o nọ jenhen ijen elu mirin d'e kunrun we. O te k'a ghafe we. ⁴⁹ Ogen we gi hun a k'o jenko ijen elu mirin, we ro ni onye-mmọn ro, 'ya we nọ yi oro — ⁵⁰ makeni egun tuma we ke we ile hun a. Jesu nọ kuye ni we oku ozigbo, si, "Mme ro, atule ni egun!" ⁵¹ Ya o nọ banye ni we ime ugbo, ufere hu nọ kusị. O nọ tikenme umu-azuun a enya, makeni ⁵² aghotanị we orun-atumenya ahun o gi bredi hu run, makeni obi we ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti
(Mat 14.34-36)

⁵³ Ogen we gi fetuguu "ohimin" hu, e ru we obodo Genesareti, we nọ lime ugbo-mirin we ebegu. ⁵⁴ Ozigbo we gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebegu nọ marin ni Jesu ro. ⁵⁵ We nọ gi oso ghagbame egbere hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule we nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶ Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, we hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rifo Jesu ni we metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka nọ dnhin.

Isi Nke Ɛsa

Odinali Ndi Nedi Kani
(Mat 15.1-9)

¹ Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia nọ fihunme Jesu. ² We nọ hun a ni ndi hu ime umu-azuun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka we kwoleni ke we don a kwọ.

³ (Make ni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani we kwọ aka hun we gi e donme enwen we nsọ. W'e gi e e mezu omenalị ndi nedi we kani; ⁴ we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we;* o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun we gi e donme omenalị; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozọ we gi igwe memem, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien we gi e dine.)

⁵ Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun nọ nwan ju Jesu ajuju, si, "Ki hain umu-azuun i gileni e donme omenalị ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?"

⁶ O nọ si we, "Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunna ebegu we nọ de e ni:

'Ndinị gi ugbon-onu
a gbaye m,
kale obi we
e teke ebe m ri;

⁷ ofufe olal'iwu
ke we ri e fe m,

w'a kuzi omenalị ihian tume
nọke si Iwu Osolobue ro.'

⁸ Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenalị ihian."

* **Isi Nke Ɛsa:4** ...we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we ke we don a chanchan gi donme enwen we nsọ.

⁹ Ọ nọ sị wẹ, “Ọnụ marin kẹ unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzọ e donme odinali unu! ¹⁰ Makeni, Mozizi sị, ‘Gbaye nedi i le nne i’, sizi, ‘Onye owule kpari nedi e mobu nne e, wẹ k’e gburiri a.’ ¹¹ Kani, unu sị ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E wegwo m ihien nke m’e ye i ye Osolobue oyiye,’ ¹² ohun e higwo, unu a nikozi a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³ Enina kẹ unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzọ chedon omenali unu a kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina.”

*Ihien Ndi E Meru Ihian
(Mat 15.10-20)*

¹⁴ Jesu no kpozunhanzi igunrun hu, si we, “Onu ile, gon ni m ntin, ni unu ghota: ¹⁵ O nwonni ihien a banye ime ihian hun e merun’a. Kama, ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun’a.” ¹⁶ [Onye nwe ntin o gi a nu ihien y’a nu.] ¹⁷ Ogen o gi na igunrun hu to banye ime ulo, ‘ya umu-azupu a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸ ‘Ya o no si we, “Ya wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime ihian e meru a? ¹⁹ Makeni o banyeni ime obi e, kani, ime efo a k’o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin.” (O gi ihieni ku ni ihien-oriri ile ri ochan†.) ²⁰ Ọ nọ sịzi, “Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun’a. ²¹ Makeni, ime ihian, ime obi ihian, kẹ ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi ‘mme-nwon-enwen-m,’ enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian kẹ eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a.”

*Okukwe
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Jizosi no gha ebegu buli, shi egerere Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin n’o ri ebahun, kani o sani aka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmom ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen’e, ‘ya okpoho hu no bia d’e gbu’n’e osekpu. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rijo Jesu n’o chupu eje-mmom hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, “Ni umueka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umueka tuye ni nkite.” ²⁸ ‘Ya okpoho hu no si a, “Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umueka no e ri a danto ali.” ²⁹ ‘Ya Jesu no si a, “Maka ufri ihieni i ku, lama, eje-mmom hu a ghaole ime nwa i pu.” ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k’o dine elu bedi, eje-mmom hu a puguo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghaleni E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha egerere ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azupu obodo iri hu nogbamani hun w’a kpo Dikapolisi, hun nokunme “Ohimin” Galili. ³² We no wehe n’e okenny e ohu, onye ntin-okin hun ghaleni e ku oku ohunma, we no rijo Jesu n’o bu aka kwasia a. ³³ Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpinsi eka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsi-eka, gi eson hu de e ire. ³⁴ ‘Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlwa si, “Efata.” Efata wu “Shiapu”.

³⁵ Ozigbo, ntin okenny e hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma. ³⁶ Jizosi no si we agwale onye owule; kani k’o don ri a gwa we ekule, erira kẹ wẹ don ri e kukemẹ e. ³⁷ Ọ tu wẹ ile enya oda-oda, wẹ no

† **Isi Nke Ēsa:19** Ya wu ni wẹ jenkọ d’a saaka ri wẹ ile.

sị, “O mę ihien ile oħunma! O męde onye ntin-okin numa ihien, męde onye odin kume oku!”

Isi Nke Ɛsato

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri

(Mat 15.32-39)

¹ Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o meguu, make ni ihien we siko d'e ri aria, Jizosi no kpo umu-azuun a, si we, ² “Omiken igunrunni ri e me m, make ni mme le we a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwonzi we ihien we jenko d'e ri. ³ M si we bu egun lama, we siko d'a suohito uzo makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia.” ⁴ Umu-azuun a no ju a, si, “Elebe ke ihian jenko d'a no hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efu ime ebeni ihian bileni?” ⁵ O no ju we, si, “Ogbe bredi ole ke onu nwon?” We no za, si, “Esa.” ⁶ Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azuun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azuun a no ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ We nwonzikwo azun me kirikiri buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azuun a kezikwo ni we 'ya. ⁸ Igunrun hu no ri, efu e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpali esa. ⁹ Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no gbashia igunrun hu. ¹⁰ Ya le umu-azuun a no banye ugbo-mirin ozigbo si egerere Damanuta.

Ndi Itu-Farisi Si A Ghosi We Ihien Ahima

(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jesu, dosonme e ndondo, si a ghosi we ahima hun siko d'a ghosi we no gha elu-igwee bia. We gi ihienni shi n'e onyan. ¹² Kani, Jesu no sun oken uden, si, “Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwonni ahima owule we jenko d'a ghosi agboni!” ¹³ O no na we to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azuun hun-ebu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umu-azuun a nyanhanni weri bredi; ogbe ohu suo ke we gi ime ugbo-mirin ebegu. ¹⁵ Jizosi no do we aka ntin, si we, “Elekwu ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi Itu-Farisi le nke Herodu.” ¹⁶ We no si ibe we, “O ku ihienni make ni enyi e gi bredi.” ¹⁷ Jesu a maringwo ihien we ri e ku, o no si we, “Ki hain unu gi e ku oku bredi onu gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzo? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpo kingwo we obi unu? ¹⁸ Onu nwe enya bu unu a ra gi e legha uzo? Unu nwe ntin bu onu a ra gi we nu ihien? Unu a nyanhanni? ¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwas-nnu-mmebuo ogbe bredi isen, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?” We no si a, “Mmebuo.” ²⁰ O sizi we, “Ogen m gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bredi esa, ukpali ole ke ifunfun e we rihodu jun?” We no si a, “Esa.” ²¹ Ya o no si we, “Unu e ke ghotakwo nwan?”

Jesu A Zuo Okennyne Enya-ishi Ime Obodo Besaida

²² E ru we Besaida, we no weheni Jesu okennyne enya-ishi, rio a n'o metu a aka. ²³ O no weri okennyne hu aka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi buguu eson che e enya, buguu aka kwasia a, o no ju a, si, “O nwongho ihien i hun?” ²⁴ Okennyne hu e lee enya elu, o no si, “M hu e legha ihian, kani we no ke osisi ri e jen ijen.” ²⁵ Ya Jizosi no buzi aka che e enya; o kparapu enya, o no

leghamazị ụzọ, leghama ihien ile ọhụnma. ²⁶ 'Ya Jizọsị nọ zi ẹ lama, sị, "Ị lakonị, abanyekwọle ime obodo d'a gwa wẹ."

Pita E Ku Onye Jizọsị Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu le ụmụ-azụun a nọ si obodo ndi me ekerẹ-ekere hụn nọkunme obodo Sizeria-Filipi; ebe wẹ jenkọ, ọ nọ ju ụmụ-azụun a, sị, "Onye ke wẹ sị ni 'ya ke m wu?" ²⁸ Wẹ nọ za a, sị, "O nwe ndi sị ni i wu 'Jonu hūn e me mirin-Chuku' ndi ọzọ sị, 'Elajja' ndi ọzọ sị, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.' " ²⁹ Ọ nọ ju wẹ, sị, "Onye ke ọnu le enwen unu sị nwan ni 'ya ke m wu?" Pita nọ za a, sị, "Iyū wu Kraisti*, Onye Hụ Osolobue Tume." ³⁰ Jesu nọ dokemme wẹ ẹka ntin, sị wẹ agwakwọle onye ọwule onye ọ wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu nọ kuzime ụmụ-azụun a, ni, Nwa nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi le ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. Wẹ jenkọ d'e gbu e; kanị, hūn m'e akpu-uhuohin eto, o jenkọ d'a gha onwun lihi. ³² Ọ gwapu wẹ ihien ndini, o gini ilu ku e. Pita nọ weri e si usuo jugboma a. ³³ Kanị, o gbehuto, lee ụmụ-azụun a, ọ nọ jugbu Pita, sị, "Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Make ni y'a rini e ro nke Osolobue, kanị, nke ihian!"

³⁴ Ọ nọ kpozunhan igunrun hu le ụmụ-azụun a, sị wẹ, "Onye cho n'ọ wuru nwa-azụun m, onye hu jenkọ d'a juriri enwen e, buru obe† e, sonme m. ³⁵ Make ni, onye ọwule cho n'ọ ghe isi, isi e jenkọ d'a to a; onye ọwule tuhu ndun a make ufiri mmẹ le ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶ Elee erere ke ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷ Eghẹ, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸ Onye ọwule hūn ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen e enya rileni uzọ ohu, mmẹ wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mmẹ le ndi mmon-ozu ri nsọ jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia."

Isi Nke Iteneji

¹ Jesu nọ siji wẹ, "Ezioku ke m ri a gwa ọnu, o nwon ndi wuzo ebeni hūn jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe wẹ hūn Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia."

Jizọsị E Nwọnhuto

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Akpu-uhuohin isin a ghafegwu, Jesu nọ weri Pita le Jemisi le Jonu, duru wẹ shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le wẹ suo nọ nodi ebegu. Id'enya ụmụ-azụun a ebegu, Jesu nọ nwonhuto, ³ ekwa a nọ henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hūn onye ọwule ri ime uwa jenkọ d'a saeka su wẹ. ⁴ 'Ya ke Elajja le Mozizi nọ nwonpuha ebegu wẹ ri, e son Jesu e ku oku. ⁵ Pita nọ sị Jesu, "Onye-nkuzi, ọ rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi memẹ odu eto, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elajja." ⁶ (Ọ marinzi ihien o siko d'e ku, make ni egun ri a tu wẹ). ⁷ 'Ya orukpu nọ puha

* **Isi Nke Ɛsatọ:**²⁹ Mezaya † **Isi Nke Ɛsatọ:**³⁴ Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-aga hūn jenkọ d'a kpozun'e. Wẹ kpomagwu a elu-obe, a nodi wẹ ebegu e che nche d'e ru n'ọ nwunhūn.

d'e kpumę wẹ; olu nọ gha ime orukpu ebehu hanpuha, si, "Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!"⁸ Wẹ nọ lehunme enya ozigbo, kanị a hunzini wẹ onye owule kari Jesu suọ.

⁹ Ogen wẹ le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o nọ si wẹ, "Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghaguu onwun lihi."

¹⁰ Wẹ noleni gwa onye owule, kanị wẹ suọ nodi, wẹ hu e ku e, a ju ihien "igha onwun lihi" wu. ¹¹ Ya wẹ nọ ju Jizosi, si, "Ki haın ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenko d'e bu'zo biaguu?" ¹² O nọ za wẹ, si, "Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya haın Ekwkwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenko d'a ta oken afunfun, ni wẹ siko d'e legberi e?" ¹³ M ri a gwa unu ni Elaija a biaguo, kanị e meguo w'a ihien suọ ni wẹ—rike ke Ehuhuo-nsọ don ku banyen'e."

Jizosi A Zuọ Nwata Okenny Eje-mmọn Ri Ime E
(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Ogen wẹ gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, wẹ nọ hun igunrun hi-ogbe fihunmeni wẹ, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke wẹ ri a doson wẹ ndondo.

¹⁵ Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu wẹ enya oda-oda, wẹ nọ gbaburu e d'e kele e. ¹⁶ Jesu nọ ju umu-azuun a, si, "Kini ke onu le wẹ ri a do?" ¹⁷ Onye ohu ime igunrun hu nọ za a, si, "Onye-nkuzi, m wehe n'i nwa-m-okenny; eje-mmọn hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime e; ¹⁸ ogen owule o gi kwondon e, o bu e e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehii a ile e shiri. M si umu-azuun i wẹ chupu eje-mmọn hu, kanị asani wẹ eka."

¹⁹ Jizosi nọ si wẹ, "Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogen ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogen ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!" ²⁰ Wẹ nọ wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmọn hu gihu hun Jesu, o nọ doma nwata hu, nwata hu nọ dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu.

²¹ Jesu nọ ju nedi nwata hu, si, "Kete elee mgbe ke ihieni bidon e?" O nọ si, "K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogen, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kanị, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka." ²³ Jesu nọ si a, "I si, 'Omeni i saeka?' O nwonni ihien wẹ ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe." ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu nọ dankopu ekwan, si, "E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!"

²⁵ Ogen Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun wẹ, o nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Iyu eje-mmọn odin hun ri a napu nwatanị iku-oku le inu-ihien, m si i gha ime nwatanị pu! Abanzile ime e ozo!" ²⁶ Mmọn hu nọ yi oro; o dokemeguu nwata hu, o nọ gha ime e puha. Nwata-okenny hu nọ richanrin ke ozun, nkesini ndi bu oda nọ si, "O nwunole!" ²⁷ Kanị, Jesu nọ kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o nọ turu oto.

²⁸ Ogen Jizosi gi banyeguu ime ulo, umu-azuun a nọ ju a ebe ya le wẹ suọ ri a, si, "Ki haın enyi gileni saeka chupu a?" ²⁹ O nọ si wẹ, "Ekpere* suọ ke wẹ gi a sa eka a chupu uđini."

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lihi
(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosi le umu-azuun a nọ pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achoni ni onye owule marin ebe wẹ ri, ³¹ makeni o ri a kuzi umu-azuun a, a si wẹ, "Wẹ siko

* **Isi Nke Itenei:**29 mọbu: ekpere le ibu-onu

d'e we Nwa nke Ihian ye ndi siko d'e gbur'e; kani, we gbugu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.”³² Kani aghotani we ihien o ri e ku, bu egun anini we ju a utaa.

Onye Kachanrin Ibe E Ime Umụ-azụm Jesu?

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, ogen we gi banyegu ime ulo, Jizosi no ju umu-azum a, si, “Ki unu rida a do ogen enyi gi ri uzọ?”³⁴ Kani azani we Jesu, makei ke we ri uzọ, we ri a do onye kachanrinni ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpo umu-azum a mmebuo hu, si we, “Onye owule cho no wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile.”³⁶ Ya o no weri nwata ohu, bu e tumo ihun we. O no kon eka ye e olu, si we,³⁷ “Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhan m, ele mme k'o nabanhan, kani onye hun zihē ni m k'o nabanhan.”

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azum Nke Unu

(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu no si Jesu, “Onye-nkuzi, enyi hun okennyo ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmom, enyi no si a kusi a, makei o rini e son enyi.”³⁹ Kani Jesu no si a, “Akusile n'a; makei o nwonna onye gi efan m runghu orun-atumanya hun siko d'e kujakenrin oku m.⁴⁰ Makei onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azum nke enyi.⁴¹ Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Kraisti, jenko d'a narin ugwo orun a.”

Ihien E Buhe Njo

(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² “Onye owule hun me onye ohu ime umeka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hi-ogbe olu, tu a ye ime ohimin.⁴³ Ya wu, omeni eka i a hain i me njo, bepū a. O ka mma ni i gi ehuzuleni oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmom, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴ Ohori ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.]⁴⁵ Omeni ukū i a hain i e me njo, bepū a: o ka mma ni dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho ukū ebuo bu y'e si okun-mmom. [⁴⁶ Ohori ri ebahu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.]⁴⁷ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a, o ka mma ni gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu we i ye okun-mmom.⁴⁸ Ohori ri ebahu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.”

⁴⁹ “We k'e gi okun me ihian suo ke we don e gi nnu e me ihien a suo.⁵⁰ Nnu ri mma; kani, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e no suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Jesu no gha Kapanom shi egerē Judia le n fetu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O no kuzime we ke o don e me ogen owule.

² Ya ke ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, “Iwu enyi e kwerigho ni okennyo kpechan nwunye e?”

³ O no za we, si, “Kini ke Mozizi gwa onu?”

⁴ Wẹ nọ sị a, “Mozizi sị nị okennyẹ jenkọ d'a saẹka de ẹhuhuo-mkpechan, kpechan nwunye ẹ.” ⁵ Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Ufiri nị obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶ kalẹ, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke wẹ oken le onyennyẹ' rike ke Ẹkukwo-nsọ don ku ẹ, o nọ sị: ⁷ 'Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a lato nedi ẹ le nne ẹ, d'a banye ni nwunye ẹ, wẹ ẹbuo e henrin ohu.' ⁸ Wẹ ẹbuo a wuru ẹhu ohu. 'Ya wu, ẹlezi wẹ ẹbuo, kanị ẹhu ohu. ⁹ 'Ya wu nwan nị ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele ẹ.”

¹⁰ Ogen wẹ gizi rị ime ulo, 'ya umu-azun a nọ juzi a oku mkpechanni. ¹¹ O nọ sị wẹ, “Onye owule kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye ẹ njo. ¹² Ẹrirazikwo, okpoho kpechan di ẹ, luma okennyẹ ozo ghere aghere—o zogu oku ye ofia.”

Jesu A Gozi Umu-ndu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ O nwon ndi rị e wehe ni Jesu umueka n'o metu wẹ ẹka, kanị umu-azun a nọ jugbo ndi hu weheni wẹ. ¹⁴ Ogen Jesu gi hun a, iwe nọ we ẹ, o nọ sị wẹ, “Nị nị umueka bia d'e kunrun m; akusile ni wẹ, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ enina. ¹⁵ Ezioku ke m rị a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku nọke nwa-ndu, abanyeko a.” ¹⁶ O nọ pari umueka hu, bu ẹka kwasị wẹ, gozi wẹ.

Odafin Hu

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ogen Jesu gi puko, okennyẹ ohu nọ gbaha d'e gbun'e osekpụ, sị a, “Onye-nkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itẹbite?” ¹⁸ Jesu nọ sị a, “Ki haịn i gi kpo m onye-oma? O nwonni onye rị mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien ẹ, gbaye nedi i le nne i.' ”

²⁰ Okennyẹ hu nọ sị Jesu, “Onye-nkuzi, m hu e donme iwu ndini ile kete m'a marinle ihien*”

²¹ Kanị Jizọsị nọ gi ihien-osusuo lee ẹ, sị a, “O nwe ihien ohu rị a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we egbo ẹ ye ndi igbennye—y'e gi ẹ nwe aku-le-uba ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m.” ²² Ogen okennyẹ hu gi nu ihieni, o nọ ronme ihun, sukuru pu, makeni o nwe aku-le-uba oda.

²³ Jizọsị e lehunme ẹnya, o nọ sị umu-azun a, “N'o fuka orun ebe ndi idafin jenkọ d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!” ²⁴ Okuni nọ tu umu-azun Jizọsị ẹnya. Kanị Jizọsị nọ sị wẹ, “Umu m, nị Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe nị anyinnyan-mkpukpuka wu kamelu ghafe ẹnya oloden kari nị odafin banye Ali-eze Osolobue.”

²⁶ O tu wẹ ẹnya oda-oda, wẹ nọ juma ibe wẹ, sị, “Onye siko d'a sazi nwan ẹka nwe nzuopuha?”

²⁷ Jesu e lee wẹ, o nọ sị, “Ebe ihian rị, o niko me, kanị ele ebe Osolobue rị, makeni ihien ile rị nfe ebe Osolobue rị.”

²⁸ Pita nọ sị a, “Lee ẹ, ẹnyi a latogu ihien ile sonme i.”

²⁹ Jesu nọ sị, “Ezioku ke m rị a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o gigu ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-ẹ-ikennyẹ mobu umune-ẹ-ikpoho, mobu nne ẹ mobu nedi ẹ mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le

* **Isi Nke Iri:20** Ndi Ju weri ẹ ni ahua mmeto ke nwata-okennyẹ gi a marin ihien rị mma ẹnya Osolobue le ihien rileni mma.

nne le umu le ali—nwonhen we uzo ogun-isen, nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalani. ³¹ Kani, ndi bu oda wu ibuzo jenkō d'a kpari azuun, ndi ikpazuun e buru uzo.”

Hun M'e Mgbē Eto Jizōsi Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shikō D'e Lihī
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azuun a ri uzo hun we gi jenkō Jerusalem. Jizōsi ri we ihun, o hu a tu umu-azuun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkoni we. Jizōsi nō werizi uwe mmebuo si usuo, gwama we ihien jenkō d'e mne'e; ³³ o si we, “Gon ni ntin, enyi jenkō Jerusalem; we siko d'e we Nwa nke Ihian che eka ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ma a ikpe-onwun, w'e ye ndi wuleni ndi Ju. ³⁴ We jenkō d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsin, gbu e; kani hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi.”

Ihien Jemisi Le Jonu Rijo Jesu
(Mat 20.20-28)

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu nō puha ihun Jesu, si a, “Onye-nkuzi, o nwon ihien enyi cho ni enyi rijo i; enyi cho n'i me ni enyi 'ya.”

³⁶ “Ya o nō si we, “Ki onu cho ni m me ni unu?” ³⁷ We nō si a, “Kweri ni onye ohu ime enyi jenkō d'a nodi ali eka-nni i, onye ohu a nodi ali eka-ekpen i, ime Ali-eze ogho i.”

³⁸ Kani Jizōsi nō si we, “Onu a marin ihien unu ri a rijo. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenkō d'a gha—hunjun enya ke mme?”

³⁹ We nō si a, “Enyi jenkō d'a s'eka.” Jesu nō si we, “Ezioku, onu jenkō d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo enya ke mme; ⁴⁰ kani ele mme jenkō d'e ku onye k'a nodi eka-ihien m mobu eka-ekpen m; nke ndi we kwademe n'e ro.”

⁴¹ Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, we nō bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴² Jesu nō kpozunhan we ebe o ri, si, “Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo, ndi hun a kini e me noka si we nwon ndi we ri a ki, ndi nwe okwa ri ime we a ghosi ndi ri okpuru we ni we ka we. ⁴³ Kani emele ni erira; onye owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴ onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenkō d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵ makeni, ke Nwa nke Ihian abiani ni we gba n'a odibo, kale, o bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda.”

Onye Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e
(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ “Ya we nō ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkoni we gi gha ime Jeriko puko, onye enya-ishi ohu, hun a rijo urio nodi ali mkpenren uzo ebahun, efan a wu Batimosi nwa Timosi. ⁴⁷ Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, o nō yime oro, si, “Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!”

⁴⁸ Ndi bu oda ime ndi ri ebahun nō jugbo a, si a gba nkintin; kani o nō yikenmede oro ahun, si, “Nwa Defidi, me ebere m!”

⁴⁹ Jizōsi nō wuzo, si, “Kpoha n'a.” We nō kpō onye enya-ishi hu, si a, “Kwondon obi i, lihi oto, o hu a kpō i.”

⁵⁰ O nō fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihī oto d'e kunrun Jesu. ⁵¹ Ya Jizōsi nō si a, “K'i cho ni m me ni i?” “Ya onye enya-ishi hu nō si a, “Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzo.” ⁵² Jesu nō si a, “Jenme, okukwe i e meguo i ri nma.” Ozigbo, o nō leghama uzo, o nō sonme Jesu.

Isi Nke Mmanajị

Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmeri
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jọn 12.12-19)

¹ Ogen wẹ gi rume Jerusalem, nokunmemẹ Bẹtani lẹ Bẹtani, e ru wẹ ẹhu Ugu Olivu, Jesu nọ zi umu-azuun a ẹbuo ozi, ² si wẹ, “Jen ni ime obodoni me ẹkerẹ ri onu ihun: hun unu gihu banye ime ẹ, unu jenkọ d'a hun nwa-jaki wẹ keleni nyintu wẹ limeto; topun'a, onu e weheni m'e.” ³ Onye si unu, ‘Ki unu ri e meni ihienni?’ Si n'a hu, ‘Nna cho a, o jenkọ d'e wekinhen ẹ kikenni.’” ⁴ Wẹ nọ jenne. Wẹ nọ hun nwa-jaki wẹ limeto ihun-ezi ẹhu onumuzo ogele uzọ. Ogen wẹ gi ri a topu a, ⁵ ndi hu ime ndi wuzo ebẹhu nọ si wẹ, “Ki unu ri a topu ni nwa-jaki hu.” ⁶ Wẹ nọ ku ihiẹn Jesu si wẹ ku; wẹ nọ kweri ni wẹ weri ẹ. ⁷ Wẹ nọ weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ẹwuru wẹ ye enu ẹ, o nọ nodi ali elu ẹ. ⁸ Ke Jizosi nyinko a, ndi bu oda nọ gbama ẹwuru wẹ e yiye elu ẹ ye uzọ, ndi ozo nọ gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wẹ ye uzọ. ⁹ Ndi hun ri ihun lẹ ndi hun ri e sọnn'ẹ hu e yi oro, a si, “Hozana!

Onye ahun gi ẹfan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! ¹⁰ Ali-eze hu lalani wu ali-eze Chuku gozi agozi —

Ali-eze nedi enyi kanị wu Defidi.

Ojija-mma ya ri ni Osolobue ebahun kacharin elu e jen ime elu-igwee!”

¹¹ ‘Ya Jizosi nọ banye Jerusalem, si Ulo-nsọ. O nọ lehunmẹcharin ihiẹn ile. Kanị, ebe o meni ohihi a gbago; ‘ya lẹ umu-azuun a mmebuo nọ si Bẹtani.

Jesu A Bu Osisi Figi Hu Onu
(Mat 21.18-22)

¹² Eki e fon, ebe wẹ gha Bẹtani lala Jerusalem, ẹgun hu a gun Jesu. ¹³ O lee enya, o nọ lecheni osisi figi ẹhuhuo jun elu ẹ. O nọ jen d'e lele ke mkpuru figi hu elu ẹ. Kanị, ogen o gi ru ebahun, ẹhuhuo sọ k'ọ hun elu ẹ, makeni ogen figi gi a mi e ke ru. ¹⁴ Jesu nọ si osisi figi hu, “O nwonni onye siko d'e rizi mkpuru i!”

Umu-azuun a nughọ ke o ku ihienni.

Jizosi E Jen Ulo-nsọ
(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jọn 2.13-22)

¹⁵ Ogen wẹ gi ru Jerusalem, Jesu nọ si ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri a zu afia ebẹhu—ke ndi ri e nonni ke ndi ri e reni. O nọ hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egho lẹ oche ndi ri e re nduru. ¹⁶ O nwonni onye o ni bu ihiẹn owule ghafe ime Ulo-nsọ. ¹⁷ O kuzi ndi ri ebẹhu, si, “Wẹ de ẹ ime Ẹkukwo-nsọ, si, ‘Wẹ siko d'a kpo Ulo m ulo-ekpere ndi ali ile ri ichen-ichen’, kanị onu e gigo a henrin ebe ndi ohin a wari!” ¹⁸ Ndi-isi nchu-ẹjan lẹ ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, wẹ nọ cho ma uzọ w'e gi gbu Jesu. Egun ẹ hu a tu wẹ makele nkuzi ẹ a nwungu igunrun hu ile ri. ¹⁹ O ru enyasi, Jizosi lẹ umu-azuun a nọ gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe
(Mat 21.20-22)

²⁰ Eki e fon uzọ utuntun, ebe wẹ ghako uzọ hu, wẹ nọ hun ni osisi figi hu a kpo guo nkun d'e ru nkogun. ²¹ Pita nọ nyanhan ihiẹn meni, o nọ si Jesu, “Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hu i bu-onu a nwunhuguo!” ²² Jesu nọ za wẹ, si, “Nwe ni okukwe ime Osolobue. ²³ Ezioku ke m ri a gwa unu,

onye sị uguni, ‘Wẹ buli i elu, tū ị ye ime ohimin’ bụ onye hụ enwēni obi ẹbụọ, kama o kwerigho nị ihien o ku jenkọ d’e mē, wẹ jenkọ d’e men’e ‘ya. ²⁴ Ifiri ẹ, m rị a gwa unu, unu mē ekpere rịọ ihien owule, kweri nị nị unu e nwēhengwo a, unu k’e nwōnhen ẹ ²⁵ Ogēn owule ị rị e mē ekpere, gbaghari—omēni o nwōn onye mē i eje-ihien, kēni Nēdi i hūn rị elu-igwee gbaghari ị njo ị.’ ²⁶ [Kanị, omēni y’a gbagharini, Nēdi i hūn rị elu-igwee agbagharikokwo ị njo ị.]

A Ju Wẹ Jizosi Onye Zi E
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Ya wẹ nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenkọ ijēn ime Ụlọ-nsọ, ndi-isi nchụ-ẹjan lē ndi-nkuzi Iwu lē ndi-isi ndi Ju nọ bia d’e kunrun ẹ. ²⁸ Wẹ nọ ju a, si, “Elee ikēn k’i gi e mē ihien ndini wẹ? Onye ye i ikēni?” ²⁹ Jesu nọ za wẹ, si, “M jenkọ d’a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hụ, a gwa m onu ikēn m gi rị e mē ihien ndini wẹ: ³⁰ Mirin-Chuku Jōnu mē, o gha elu-igwee bia ra o gha ẹka ihian bia? Za ni m’a?” ³¹ Wẹ wẹ nọ tugbama iroro, si, “Kinị kē ẹnyi jenkọ d’e ku? Ẹnyi si, ‘O gha elu-igwee, ẹka Osolobue, bia,’ o jenkọ d’a si, ‘Ki hañ nwan unu gilēni kweyeni Jōnu?’ ³² Kanị ẹnyi asiko, ‘O gha ẹka ihian bia.’ ”

(Egun rị a tū wẹ makēni ihian ile marin nị Jōnu wu onye-amuma nke-esi.)

³³ ‘Ya wẹ nọ za Jesu, si, “Ẹnyi a marin.” Jesu nọ si wẹ, “Mmē nwēn nkē agwakokwo unu ikēn m gi e mē ihien ndini wẹ.”

Isi Nke Mmèbụọ

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo Lefu Ẹnya Ta
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Jesu nọ tama nị wẹ ilu, si, “Okēnyē ohu nwē alị vaini, hūn o kēhunmē ugba, guzi olu wẹ nọ a pīnpuha manya-vaini ye ime ẹ, tūn ulo nche ime ẹ, bu ya wu alị vaini che ẹka ndi siko d’a rūn n’a e-gbu-e-ke, o nọ jēnmē alị ihian. ² O ru ogēn vaini, o nọ zijēn odibo ohu d’e kunrun ndi hū ugbo hū rị ẹka d’e wēhē hūn wē keton’a. ³ Wẹ nọ kwōndon onye hū o zijēn, gbu e ili, gbama a ẹka chupū. ⁴ Okēnyē hū nọ zijēn ni wē odibo ozo, wẹ nọ ti ẹ ihien isi, gbe ifenrēn ye ẹ ihun. ⁵ O nọ zijenzi ozo, wẹ nọ gbu ẹ. Erira kē wē mēzi ndi bu oda o zijenzi; e gbu wẹ ndi hū ime wẹ ili, gbu ndi hū ime wẹ ozun.

⁶ Onye ohu sūọ hōdu o kelēni zi: ezi nwa a. Omēguu, o nọ zijēn ni wē nwa a, si, ‘Wẹ jenkọ d’a gbaye nwa m.’ ⁷ Kanị ndi hū nọ si ibe wẹ, ‘Onyēni siko d’e weri uku ẹ ile omēguu, bia nị nị ẹnyi gbu ẹ kēni ihien nkē e ru ẹ ẹka wuru nke ẹnyi!’ ⁸ ‘Ya wẹ nọ kwōndon nwa a hū, gbu ẹ, gha ime ugbo hū tūpu a.’

⁹ “Kị onu ro nị ‘ya kē onye hū nwē ugbo hū jenkọ d’e mē? O siko d’a bia d’e tikpo ndi hū, wē alị-vaini hū ye ndi ozo.

¹⁰ Unu e ke guntu ẹ ime Ehuhuo-nsọ nị
‘Omuma hū ndi rị a tūn ulo ju a wuruole omuma gi ulo.

¹¹ Di-nwōnni-ẹnyi ‘ya mē ẹ,
ihien a tū ẹnya rō ebe ẹnyi rị!’ ”

¹² Makēni ndi-ndu ndi Ju a ghōtagwo nị uwē k’o ta nị ilu hū, wē te nọ cho nị wē nwunrūn a, kanị egun ndi rị ebahun anini wẹ. Wẹ nọ la a tō, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu no zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni we gi e kwondon e. ¹⁴ We no bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o ri. Gwa enyi nwan, o hugho mma ni enyi ku eze-kanj wu Siza ugwo-isi ra o ri mma? ¹⁵ Ni enyi ku we ra enyi akule?" Kanj, Jesu a hunguọ a ni we gi ero bia, o no si we, "Ki hain unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele e."

¹⁶ We no wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. O no si we, "Isi le efan onye wu hunni?" We no si a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi no si we, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien o za no tukemwe we enya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lih
(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri e ni ndi nwunni ara lihi. We no ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ "Onye-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, si, 'Omēni okennyē a nwunhun, latọ nwunye e, bu o munj nwa, nwehe-e-okennyē y'a luma nwunye nwehe e hu, keni o mudonni nwehe e nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umune ikennyē esa; onye ibuzo ime we a lu nwunye, o nwunhun bu o munj nwa. ²¹ Hun me we ebuo no luma okpoho hu, o nwunhunzi bu o munj nwa. Erija ke hun me we eto jenzi. ²² We mmadu esa lugbari okpoho hu, nwunhunchanrin, bu a munj we nwa. Omegu okpoho hu no nwunhun. ²³ Ogen ndi nwunni jenkọ d'e gi lihi, onye k'o jenkọ d'a wu nwunye e, ebe o me ni we esa lugbari a?"

²⁴ Jesu no si we, "Unu a marin Ekukwo-nsọ, onu a marin iken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenkọ d'a ri ke ndi mmom-oziri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebeku o no ku banyeni aku-ofia hu ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?' ²⁷ 'Ya wu n'o wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuọ uzọ."

Iwu Kachanrin Mkpa
(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu no jenzunhan, nu ke we-we ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za we ohunma, o no ju Jesu otaa, si, "Elee iwu kachanrin mkpa?"

²⁹ Jesu no za a, si, "Hun kachanrinni wu onwan: 'Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya suo wu Nna.' ³⁰ 'I jenkọ d'e gi obi i ile le enwen* i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.' ³¹ Hun me e buo wu onwan: 'Ihien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.' O nwonni iwu ozo ka ndini."

³² Onye-nkuzi Iwu hu no si Jizosi, "Y'e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k'i ku ni Di-nwonni-enyi suo wu Osolobue, ozo ari a, ³³ leni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Osolobue le inihien ibe i a suo i ke ihien enwen i don a suo i kachanrin ejan ile we dun okun le ejan ndi ozo ile mkpa a ri."

* **Isi Nke Mmēbụọ:**30 umē-ndun

³⁴ Ogen Jizosị gi hun a n'ọ za ọhunma, ọ nọ sị onyẹ-nkuzi Iwu hụ, “Y'a nọkunmègụọ Alì-eze Osolobue.”

Ogen ọnwani gi mègụ, o nwọnzini onyẹ egun nì jụ Jesu ajujụ.

Ajujụ Banyeni Mezaya, Onyẹ Hụ Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi rị ime Ụlọ-nsọ a kuzi, ọ nọ sị, “Kì haịn ndị-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraịstị wụ nwa Defidi?” ³⁶ “Bụ Defidi lẹ enwẹn ẹ ku oku ghahani Mmọn-nsọ, sị,

‘Di-nwọnni-ẹnyi sị Di-nwọnni-m;

nọdị alì ẹka-nni m,

d'e ru mgbe m bugụ ndi inenren i

che okpuru ụkụ i’

³⁷ Ebe o mē ni Defidi lẹ enwẹn ẹ kpọ a ‘Di-nwọnni-m,’ nani k'o dọn nwan wuru nwa Defidi?”

Ihiẹn ọ rị e ku hụ a sọọ igunrun hụ ụsọ.

Jesu A Dọ Wẹ Ẹka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K'o dọn rị a kuzi, ọ sị, “Kpachanpụ nì ẹnya banyeni ndi-nkuzi Iwu, ọ sọọ wẹ nì w'e yi ẹkwa tueni a ghahunmē; ọ sọọzi wẹ nì wẹ e kele wẹ ekele pụ-icheñ ime afia; ³⁹ ọ sọọ wẹ nì w'a nọdị isi-ochọ ime ụlọ-ofufe, a nọdị isi-ochọ wẹ gha e ri oriri. ⁴⁰ W'e gi ẹro e rigbu ikpoho di wẹ nwun lẹ ụlọ wẹ, e gi ekpere sueni e kpumẹ ẹ. Ikpe-omuma wẹ jenkọ d'a ka njo.”

Oyiye Ogbennyẹ Di E Nwun Ye

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nọdị alì bu ihun zinmē ebe w'e buche oyiye, e lee kẹ igunrun hụ rị e buche egbo ime ebehụ. Ndị idafin bu ọda hụ e buche egbo hini.

⁴² Ogbennyẹ ohu di ẹ nwun nọ bia d'e buche akpuru egbo kọpa ẹbụ mē ẹkẹrẹ, 'ya wụ ikọbọ. ⁴³ Jizosị nọ kpọ umu-azuun a, sị wẹ, “Ogbennyeni di ẹ nwun buchekari ihian ile hun rị e buche ego ime ebe w'e buche oyiye.

⁴⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu ọda wẹ nwẹ ye, kanị 'ya lẹ enwẹn ẹ, k'o mēhan ogbennyẹ, yechanrin ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmèto

Jesu E Ku E Nì Wẹ Jenkọ D'e Tikpọ Ụlọ-nsọ

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Ogen Jizosị gi gha Ụlọ-nsọ puko, onyẹ ohu ime umu-azuun a nọ sị a, “Onyẹ-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen wẹ mma-o!”

² Jesu nọ sị a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonni ogbe-omuma ohu hun siko d'a hodụ elu ibe ẹ, wẹ jenkọ d'a tū wẹ ile ye alì.”

Nsongbu Lẹ Ukpokpo

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu sọọ gi nọdị alì elu Ugu Olivu hun rị nchetari ihun Ụlọ-nsọ, Pita, Jemisi, Jonu lẹ Anduru nọ bia d'e kunrun ẹ, jụ a ajujụ ebe 'ya lẹ wẹ sọọ rị a, sị, ⁴ “Gwa ẹnyi, elee ogen kẹ ihien ndini siko d'e mē? Kì wụ ahima w'e gi marin nì ihien ndini ile e d'e mē?”

⁵ Jesu nọ gwama wẹ, sị, “Kpachanpukwọ nì ẹnya amamgbe w'e dufie unu. ⁶ Ndị bu ọda jenkọ d'e gi ẹfan m bia, sị, ‘Mmē wụ Kraịstị, Onyẹ Ahun Chuku Tume!’ Wẹ siko d'e gi ẹ dufie ndi bu ọda. ⁷ Ogen unu jenkọ d'e gi nu

ukwere agha rị ichen-ichen lę kari-kari agha ndi wę risonme a lu, atukwole ni egun. Ihięn ndini jęko d'e me bu njendeme oge e ke ru.

⁸ Alı siko d'a lusun ibe we, ali-eze ohu jęko d'a lusun ali-eze ozo, alı-omahie siko d'a rı ebe rı ichen-ichen; unwun siko d'a rı; kanı, ihięn ndini no ke ebe ime nọhu męme okpoho.”

Ukpokpo

⁹ “O me nke onu lę enwen unu, kpachanpu ni enya; make ni wę jęko d'e wejen onu ogwa rı ichen-ichen; wę siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe* rı ichen-ichen; onu jęko d'e wuzo ihun ndi-Govanọ rı a kini lę ndi-nze make ufiri m—unu k'e gi ę shia ni m eri ebe wę rı.

¹⁰ Wę k'e bu uzọ zigbariguu ndi ali ile ozioma. ¹¹ Oge wę siko d'e gi nwunrun unu, we onu si ogwa, ehuele ni uhue ihięn unu jęko d'e ku, kale, ku ni ihięn owule Osolobue jęko d'e ye unu oge hu, make ni ele unu jęko d'e ku, kama, Mmon-nsọ siko d'e gi unu ku. ¹² Umune jęko d'e we umune wę ye wę gbu; ndi nedi jęko d'e we umu wę ye wę gbu; umu jęko d'a lusun ndi munı we, me wę gbu wę. ¹³ Ize unu jęko d'a ban ihian ile make ufiri m. Kanı onye hu din ndidi d'e ru njendeme ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danęlu 9.27; Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Kanı, oge onu jęko d'e gi hun 'Eje-uru ahun' k'o wuzo ebe furuleni n'o rı (onye hun rı a gun ihięni 'ya ghoha a), oge hu, ndi rı Judia wę gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun rı elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'o jęko d'e weri ihięn owule. ¹⁶ Onye rı ugbo ekinhenkwole d'e weri ekwa a. ¹⁷ O jęko d'a fu ndi rı ime lę ndi pa nw'eka orun oge hu! ¹⁸ E me ni ekpere amamgbe o gha e me oge oyi! ¹⁹ Make ni oken afunfun jęko d'a rı oge hu—udi hun rituleni, gha oge Osolobue gi ke uwa d'e ru oge ni; udi a arikozi. ²⁰ Omeni Di-nwonni-enyi e te beluanı oge hu, o nwonni onye siko d'a s'eka wanahinni. Kanı, o giguọ ufiri ndi o horı, ndi nke ę, belua oge hu.”

²¹ “Oge hu, onye si i, 'Lee ę, Kraısti rı ebeni!' Mọbu, 'Lee ę, o rı ebahun,' ekwerikwole ihięn o rı e ku. ²² Ndi kpọ enwen wę Kraısti lę ndi-amumanu jęko d'a puha. Wę jęko d'a runsonme orun-atumenya, ihięn-ahima rı ichen-ichen keni wę dufie ihian, keni wę dufiede ndi Osolobue horı—omeni o te k'a ni wę me. ²³ Kpachanpukwo ni nwan enya, n'a gwatoguo m unu!”

Obibia Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ “Oge hu, oge afunfun hu ghafegu, enya-anwun jęko d'a gba ishi, ifon etikozi, ²⁵ kokise jęko d'a gha elu-igwere a danye ali, iken rı elu siko d'e zinzin. ²⁶ Oge hu ke ihian ile jęko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken lę ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷ O jęko d'e zipu ndi mmon-ozı ę jęn ime uwa ile, d'e wegbama ndi nke Osolobue rı ebe owule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

Ihięn Jesu Gi Osisı Figi Kuzi

(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)

* **Isi Nke Mmęto:9** Iya wuzikwo ogwa obodo owule oge ahun.

28 “Gi ni osisi figi mụnrun ihien: Hun o gihu forima onu a marin ni udu-mirin e d'e bidon. 29 Eriira k'ọ rizikwo, ogen unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni Nwa nke Ihian a riguo ehụ nsue, o ruguo onumuzo. 30 Ezioku ke m ri a gwa onu, agboni a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. 31 Elu-igwee le ụwa siko d'a ghafe, kanị ihien ndi m ku a ghafeko.”

O Nwonna Onye Marin Uhuohin Hu Mọbu Ogen Hu
(Mat 24.36-44)

32 “Kanị, o nwonna onye marin uhuohin o jenko d'e me mọbu ogen o jenko d'e gi me ime uhuohin ahun, ke ndi mmon-oziri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marin. 33 Kpachanpu ni enya, mnrun ni enya, makeni unu amarin ogen o jenko d'a wu. 34 Obibia Nwa nke Ihian jenko d'a ri ke ebe okennyehi ohu no jenko ali-ihian, o no bu ihien e che aka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya chemenche. 35 'Ya wu, mnrun ni nwan enya, makele onu amarin ogen nna nwe ulo e gi lua—ke ogen enyasi k'o gi lua-o, ke ime abali ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonna onye marinni. 36 Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhin uran. 37 Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: mnrun ni enya!”

Isi Nke Mmęno

E Rini We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)

1 Ogen o gi hodu akpu-uhuohin ebuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Bredi nwonneni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. 2 We no si, “Enyi emekokwo a ogen Mmemme, amangbe isusu gha a ri.”

E Hukpu We Jesu Uden

(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)

3 Ogen Jesu gi ri obodo Betani, iwe Saimonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden ahun nanran oda-oda—nadi ke we gi memen e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. 4 Kanị ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, “Ki we ri e wiwini udenni nanranni? 5 Nke e rekarị we udenni ihien nọke egbo orun akp'ohin ogun-mmisen, we egbo e ye ndi igbennye.” We no koriamani okpoho hu oda-oda.

6 Kanị, Jesu no si we, “Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. 7 Onu le ndi igbennye ri ebeni ogen ile, unu nwe iken meni we ohunma ogen owule unu cho; kanị mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. 8 Okpohoni a nwanguo iken e; o hukpuguo m udenni ehio n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. 9 Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime ụwa, we jenko d'e ku ihienni o me, e gi e a nyanhan a.”

Judasị E Kweri N'ọ We Jesu Ye We

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

10 'Ya Judasi nwa Iskarotu, onye ohu ime we mmebuo hu no jenne d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzọ re Jesu ye we. 11 Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suo we usuo ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenko d'e ye e gho. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Lẹ Ụmụ-azụun A E Ri Oriri-Nghafe

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jọn 13.12-30)

12 O ru ụhụọhịn ibuzọ Mmēmmē wẹ gi e ri Brēdi nwonlēni yisti o gi a fụ, ụhụọhịn hụ wẹ gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, ụmụ-azụun Jesu nọ jụ a, sị, “Elebe k’i chọ n’i enyi kwademē hụn y’a nọ ri Oriri-Nghafe?”

13 ‘Ya Jesu nọ zi mmadu ẹbuọ ime ụmụ-azụun a, sị wẹ, “Jen ni ime obodo hụ, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d’e kunrun onụ; sọnmēn’ẹ. 14 Sị n’i onyẹ nwe ụlọ o jenkọ d’a banye, ‘Onyẹ-nkuzi sị, “Elee hụn wụ mmughe m ahun mē lẹ ụmụ-azụun m siko d’a nọ ri Oriri-Nghafe?” ’ 15 O jenkọ d’a ghoṣi unu mmughe ohu shian’i rị ibe elu, hụn wẹ kwademēguu ohunma, nọ n’i ebēhụ kwademē ni enyi ihien ile.”

16 ‘Ya ụmụ-azụun hụ nọ shi ime obodo hụ, hụn ihien ile kẹ Jesu don ku; wẹ nọ kwademē ihien-oriri Nghafe.

17 O ru oge enyasi, Jesu lẹ ụmụ-azụun a mmēbuọ nọ bịa ebēhụ. 18 Oge wẹ gi nọdiguu al’i e ri ihien-oriri, Jesu nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onyẹ ohu ime unu jenkọ d’e re m—onyẹ mmē lẹ ‘ya rị e ri ihien-oriri.”

19 Efo asuozini ụmụ-azụun a usuo; onyẹ-onyẹ hụ a sị a, “Ełkwọ mmē! Mmē ro?”

20 Jesu nọ za wẹ, sị, “Onyẹ ohu ime onu mmēbuọ ro, onyẹ hụn mmē lẹ iya gba e suru brēdi ime afere ohu e ri. 21 Eghẹ, Nwa nke ihian k’a la rike kẹ Ehuhuo-nsọ don ku; kan’i nsongbu jenkọ d’a rị n’i onyẹ hụn siko d’e we Nwa nke ihian ye wẹ! O te ka onyẹ hụ mma n’i amuni w’a!”

Oriri-nso

(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

22 Oge wẹ gi rị e ri ihien-oriri ahun, Jesu nọ weri brēdi, o goziguu a, o nọ bebe ẹ, w’ẹ ye ụmụ-azụun a, sị, “Weri n’ẹ, onwan wụ ẹhụ m.”

23 ‘Ya o nọ weri ope, o yeguu Osolobue ekele, o nọ ye wẹ ile ‘ya. Wẹ ile nọ rarisonmē. 24 O nọ sị wẹ, “Onwan wụ edeke m, hụn wẹ gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hụn wẹ gi biye nkwerigbama * Osolobue tumē ẹgbata ‘ya lẹ ndi nke ẹ. 25 M rị a gwa unu ezioku, arakoz’i m manya vain’i d’e ru oge m jenkọ d’a ra a nke ohun ime Al’i-eze Osolobue.” 26 Wẹ nọ bu ẹbu Mmēmmē-Nghafe; a buguu w’a, wẹ nọ gha ebahun jennē Ugu Olivu.

Jesu E Ku E N’i Pita Jenko D’a Ghor’i N’o Marin A

(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jọn 13.36-38)

27 Jesu nọ sị wẹ, “Unu ile jenkọ d’a gba m to, make’ni Ekukwọ-nsọ sị, ‘M jenkọ d’e gbu onyẹ-ndu atunrun, atunrun ile jenkọ d’a gbayial’

28 Kan’i m ghaguo onwan lihi, m k’e bu n’i unu uzọ si Galili.”

29 Pita nọ sị a, “Anako m’i to! Osuon’a n’i ndi ozọ ile a la i to!”

30 Jesu nọ sị Pita, “Ezioku kẹ m rị a gwa i, n’i tanni, ime abalini, okpa gini d’a kwan mgbe ẹbuọ, i jenkọ d’a ghor’i mgbe eto n’i y’a marin m.”

31 Kan’i, Pita e kusi ẹ iken, sị, “O nwonni oge m’e gi la i to, osuon’a n’i mmē lẹ ‘yu siko d’a nwun!” Ụmụ-azụun ile hoduni nọ kuzikwo ẹrira.

Jesu E Mē Ekpere Imē Geshmani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

32 ‘Ya wẹ nọ shi ebe w’a kpọ Geshmani, Jesu nọ sị ụmụ-azụun a, “Nodi n’i al’i ebeni, n’i m jen d’e mē ekpere.” 33 O nọ weri Pita lẹ Jemisi lẹ Jọn jennē.

* **Isi Nke Mmēnọ:**24 mọbu: nkwerigbama ohun

Ya obi nọ ferime ẹ, obi eruzin'ẹ alị. ³⁴ O nọ sị wẹ, “Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; nọdị nị ebeni, unu a munrun ẹnya.”

³⁵ O nọ jenzukazi, tuha enwen ẹ ye alị, kpe ekpere, nị mbunị o jenkọ d'a nị mē, nkẹ a napu w'a oge afunfun hu. ³⁶ O nọ sị, “Baba, Baba Nēdi m! O nwōnni ihien i ghaleni a s'eka e mē; napu m mkpu afunfunni. Kanị uche i mē, ẹlẹ nke m.”

³⁷ Oge n o gi kin-azuun, o hun wẹ ke wẹ ri uran. O nọ sị Pita, “Sajmonu, i ri uran? 'Ya wu y'a s'eka munrun ẹnya mgbahunmē okuloku ohu?” ³⁸ O nọ sị wẹ, “Munrun nị ẹnya; e mē ni ekpere, amangbe onu a danban ime onwunwan; mmōn ihian a chogho, kanị ndun guu ẹhu.”

³⁹ O nọ puzi d'e mē ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. ⁴⁰ O kinhenzi azuun ebe umu-azuun a ri, hunzi wẹ ke wẹ ri a ranhin—ezigbo uran gi wẹ, asani wẹ ẹka shiapu ẹnya. Amarinzini wẹ ihien wẹ siko d'a si a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe ẹto, o nọ sị wẹ, “Unu rikwo a ranhin, e zuru iken? O higuo! Oge n e ruguo. Lee n'ẹ, e we wẹ Nwa nke Ihian che ẹka ndi-njo. ⁴² Lihi ni nị ẹnyi jenne. Lee n'ẹ, onye ri e reni m e ruguo ẹhu ebeni!”

A Nwunrun Wẹ Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Ozigbo hu, ke Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime umu-azuun a nọ bia, 'ya le igunrun busonmē ihien ogun—ke o pia-agma, ke ẹgbe. Ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi zihē wẹ. ⁴⁴ (Onye hun ri e ren'ẹ wu Judasi gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi mari Jesu, si, “Onye hun m jenkọ d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenmē ẹ, duru ẹ jenne.”) ⁴⁵ Oge Judasi gi nwan bia, o nọ jemburu Jizosi, si a, “Onye-nkuzi!” O nọ su ẹ onu. ⁴⁶ Ndi hu nọ kwondon Jesu, nwunrun a. ⁴⁷ Kanị, onye ohu ime umu-azuun a ndi ahun turu ebenu nọ sepula o pia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ẹjan ntin. ⁴⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Kị unu buhe ni o pia-agma le ẹgbe d'a nwunrun m—noke si m wu onye-ohin? ⁴⁹ M ri ime igunrun unu ime Ulo-nsọ uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kanị ihien ndini ri e mē keni ihien Ehuho-nsọ ku hun ọzọ mezu.”

⁵⁰ Umu-azuun a ile nọ la a to, gbama oso. ⁵¹ Okoro bia ohu, hun yihu ẹkwa line w'e yiye elu ẹ sọ, nọ sonmē Jesu. Wẹ nọ dodon ẹkwa a, cho nị wẹ nwunrun a, ⁵² kanị o nọ la ẹkwa a toni wẹ, gi oto gha ebahun gbapu.

E We Wẹ Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵³ Wẹ nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-ẹjan. Ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ile nọ gbakikome ebenu. ⁵⁴ Kanị, Pita sonko Jizosi; ẹgbata wẹ e teyezi ẹkere. O banye ezi ogwa Onye-isi nchu-ẹjan, o nọ son ndi-nche nọdị alị nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchu-ẹjan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien wẹ k'e gi hangbu Jizosi enen, keni wẹ gbu ẹ, kale ahunni wẹ — ⁵⁶ osun'a nị ndi bu oda e buokinole Jesu onu, oku wẹ adangbamani. ⁵⁷ 'Ya ke ndi hu ime ndi ri ebenu nọ lihi oto, buokin Jesu onu, si, ⁵⁸ “Enyi nu k'o ku n'o jenkọ d'e tikpo Ulo-nsoni wẹ gi ẹka tun, gi akpu uhuhin ẹto tun hun wẹ ghaleni e gi ẹka a tun.” ⁵⁹ Kanị, eri wẹ a dangbamaziwoni.

⁶⁰ 'Ya ke Onye-isi nchu-ẹjan nọ lihi oto ihun wẹ ile, ju Jesu nju, si, “O nwōnni ihien y'e ku banyeni ihienni ile wẹ ri e ku nị iya ke i mē?”

⁶¹ Kanị Jesu a gba nkintin, o shiarini ihien owule. Onye-isi nchu-ẹjan nọzi ju a, si, “Iyū wu Kraisti, Nwa Onye Hu Rihanrin mma?”

⁶² Jesu nọ sị, “Mmē rọ; ọnu jenkọ d'a hunde Nwa nke Ihian ebe o nọdị alị azuun eka-nni Osolobue, Onye ahun Iken ile wu nke e, hunzi a k'o gi arukpu gha elu-igwee lala!”

⁶³ 'Ya Onye-isi nchu-egan nọ tika ekwa 'ya le enwen e wu Onye-isi nchu-egan, sị, “Kị enyi rizi a chonị osheri ozọ?! ⁶⁴ Unu a nuguo arunị o ku. Kị wu uche unu?” We ile nọ sị nị ikpe-onwun a maguo a.

⁶⁵ Ndi hu ime we nọ juma eson kpu Jesu, e kpume w'e enya, fian a ihien, sị a, “Bu amuma!” Ndi-nche nozi weri e, gbu e ili.

Pita A Ghorị N'ọ Marị Jizosị

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ke Pita ri ibe alị ime ezi-ogwa hu, okpoho ohu ime ndi idibo Onye-isi nchu-egan nọ bja ebeku. ⁶⁷ Ogen o gi hun Pita ebe o ri a nyan okun, o bu enya tuma a, sị a, “Iyü le Jizosị onye Nazareti hu wizi kwọ.”

⁶⁸ Kanị Pita nọ ghorị, sị, “Amarinde m ihien i ri e ku, aghotanị m ihien i ri e ku.” O nọ pu ebeku, si onu-mgbon. 'Ya ke okpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hu a hunzi a ebahun, o nọ gwama ndi wuzo ebeku, sị, “Onyeni wu onye ohu ime we!” ⁷⁰ Kanị Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi sị Pita, “Ezioku-ezioku, i wu onye ohu ime we, makeni i wu onye Galili.”

⁷¹ Kanị, Pita nọ buma enwen e onu, kunde Osolobue, sị, “A marin m okennyeni onu ri e ku oku e.”

⁷² Ozigbo, okpa nọ kwan nke mgbe ebuo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; nị “Okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto nị y'a marin m.” 'Ya ndun nọ guu a, o nọ kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri We Jesu Jenni Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Hun eki gihu fon, ndi-isi nchu-egan le ndi-isi le ndi-nkuzi Iwu le ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien we siko d'e me. We nọ ken Jesu egbun, duru e pu, we e ye Paileti, hun wu Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. ² Paileti nọ ju a, sị, “Iyü wu Eze ndi Ju?” Jesu nọ za, sị, “Iyü ku e.”

³ Ndi-isi nchu-egan nọ kusonme ihien bu oda we sị nị 'ya k'o me. ⁴ Paileti nọ juzi a, sị, “O nwonni ihien y'a za? Lee ihien ndini ile we ri e ku nị iya k'i me.”

⁵ Jesu ekuzini ihien owule, nke wu nị o tu Paileti enya.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe owule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha nị we onye ohu owule we cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyehi ohu w'a kpo Barabasi hun ri ime ngan, iya le ndi ri a luson ndi-okiki; ndi ahun ya le we ri ime ngan gbu ochu ogen isusu. ⁸ Ya ke igunrun hu nọ nwan bja d'a rịo Paileti n'o me ni we k'o don e me mbu, ⁹ Paileti nọ ju we, sị, “Unu a choghọ nị m hapu nị unu Eze ndi Ju?” ¹⁰ (Paileti ju we erira makeni o maringuo nị enya-ufu ke ndi-isi nchu-egan gi we Jesu ye e.)

¹¹ Ndi-isi nchu-egan nọ sị igunrun hu gwa a n'o wepuha nị we Barabasi hun nke o gi wepuha Jizosị. ¹² Paileti nọ ju we, sị, “Kị onu cho nwan nị m gi okennyeni unu a kpo 'Eze ndi Ju' me?”

¹³ We nọ yi oro, za, sị, “Kpogbu e!”

14 Paileti nọ jụ wẹ, sị, “Kị haịn? Elee njo k'o me?”

Kanị, wẹ nọ yikemmede oro, sị, “Kpogbu e!”

15 Makeni Paileti cho n'o me ihien siko d'a sọ igunrun hu usuo, o nọ hapu Barabasi yeni wẹ; o fianguu Jesu mkpinsi, o nọ w'e ye ndi jenkọ d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu

(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

16 Ya ndi-agma ri okpuru Paileti nọ weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; wẹ nọ kpogbama itu-agma wẹ. 17 Wẹ nọ yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; wẹ nọ gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. 18 'Ya wẹ nọ keleme e, a sị, “Eze ndi Ju, isi i che!” 19 A fian w'a mkpinsi isi, jukpu e eson; e gbuni w'e osekpụ, e liyen'e eka. 20 A kpaguu w'a ye emu, wẹ nọ yipu a efe popu hu, yimezi e nke e. 'Ya wẹ nọ weri e d'a kpogbu.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

21 E ru wẹ uzọ, wẹ nọ hun okennyẹ ohu w'a kpọ Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hu nọ wa a ye e olu n'o buru obe ahun wẹ jenkọ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda le Rufosi, onye ali Sairini k'o wu). 22 Wẹ nọ we Jesu si ebe w'a kpọ Gogota, hun wu “Ebe Okpokom'isi.” 23 Ebehu ke wẹ nọ ye e manya we gwogbama 'ya le ihien e lu ilu w'a kpọ Maa n'o ra, kanị Jizosi aran'a. 24 'Ya wẹ nọ kpoma a enu obe. Wẹ nọ kebe eka a, tu nkpo keni wẹ marin hun onye-onye jenkọ d'e weri.

25 Okuloku itenei utuntun ke wẹ gi kpoma a elu-obe. 26 Ihien wẹ deye elu obe ni iya ke wẹ gi ma a ikpe wu “Eze ndi Ju.” 27 Wẹ kpoma Jizosi le ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu ri elu obe ri eka-ihien Jizosi, hun-ebu ri elu-obe ri eka-ekpen e, 28 [keni ihien Ekukwọ-nsọ ku hun uzọ mezu—makeni Ehuhuo-nsọ sị, “Wẹ gun a yeni ndi a dan iwu.”] 29 Ndi ghafekoni hu e finfin isi, a kpari e, a sị, “Ha! Ele i sị n'i jenkọ d'e tikpo Ulo-nsọ, gi akpu-uhuhin eto tundonzi e?! 30 Zupuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hu hidan.”

31 Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun wẹ, a sị ibe wẹ, “O zupuha ndi ozọ, kanị o sani eka zupuha enwen e! 32 Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hun, kweri!”

Ndi ohin ebuo hu wẹ kpoma wẹ le iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

33 O ru ogen enya-anwun gi a ri isi, ali hu ile nọ gba ishi d'e ru okuloku eto efinnai hu. 34 Ogen ihien nọke okuloku eto gi ku, Jesu nọ gi oken olu yi oro, sị, “Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!” hun wu “Osolobue m! Osolobue m!! Kị haịn i gi gbakito m azun?!”

35 Ndi hu ime ndi wuzo ebehu a nu ihien o ku, wẹ nọ sị, “Gon ni ntin, o ri a hi Elajia!” 36 Onye ohu ime wẹ nọ gba osọ, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsi, ye e ra, sị, “Cheri ni, ni enyi lele ke Elajia jenkọ d'a bia d'e wetu e enu obe!”

37 'Ya Jesu nọ gizi oken olu yikemoro, kwonbepu.

* **Isi Nke Mmisen:**17 ewuru ndi nze le ndi-idafin

³⁸ Ẹkwa wẹ gi gbọnbepu Ebehu- kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ nọ bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹ Oki-agma hun wuzo ihun e ebehu a hun ke Jesu don nwun, o no si, "Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue."

⁴⁰ O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi†. ⁴¹ Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e eka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozo bu oda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(*Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42*)

⁴² O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³ 'ya Josefu onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefu wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e ehio Jesu. ⁴⁴ Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpọ oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵ Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefu jen d'e buru ehio hu. ⁴⁶ Josefu no nonrin ekwa line, butu ehio Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu e che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷ Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi‡ ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehio Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lihi

(*Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10*)

¹ Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma keni we jen d'e gi e te ehio Jesu. ² Uzọ-utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuohin Sonde), ogen anwun gi wama, we no jenne ili Jesu. ³ Ogen we gi jenko, we hu a ju ibe we, si, "Onye jenko d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?" ⁴ Ogen we gi ru ebehu, lee enya, we no hun a ni e nupugole we omuma hu higbu enwen e ogbe. ⁵ 'Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali eka-nni, o no tu we enya.

⁶ Okenye hu no si we, "Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lihiguo! O rizi ebeni. Lee ni ebe we te buto a! ⁷ Jen ni nwan d'e zi umu-azun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzọ shi Galili; ebehu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.' "

⁸ 'Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonna onye we gwa ihien owule uzọ make ni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omeuu, Jesu le enwen e no zipu umu-azun a, we gha owuwa-enya-anwun ru ndidan enya-anwun, we d'e zi ozi nzuopuha-itēbite, ozi hu ri nsọ, ri ndun jennin ejen. Isee.]

Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu Ogen O Gi Ghaguu Onwun Lihi

(*Mat 28.9-10; Jon 20.11-18*)

⁹ Uz'utuntun uhuohin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpọ uhuohin-uka tanni), ogen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmón

† **Isi Nke Mmisin:**40 Josefu ‡ **Isi Nke Mmisin:**47 Josefu

ęsa. ¹⁰ Ọ nọ jęnme d'a gwa ibe ę ndi wę ile wi e sọn Jesu, ebe wę ile sukuru, a kwan ękwan. ¹¹ Kanị, oęen wę gi nụ k'o ku ni Jizosị rizi ndun, n'o hụnguo a, egini w'ę dọn.

Jesu E Nwọnpuha Ebe Umụ-azụun A Ebuo Jęko Emausu Ri
(Luk 24.13-35)

¹² Onwan e meguu, 'ya ke Jesu nọ gi udi ozo nwọnpuha ebe umụ-azụun a ębuo jęko ali-ofia ri. ¹³ Wę nọ kin-azụun d'a gwa umụ-azụun a ndi hodunị, kanị egizikwoni w'a dọn.

Jesu E Nwọnpuha Ebe Umụ-azụun A Mmanai Ahun Ri
(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁴ Omeguu, Jesu nọ nwọnpuha ebe umụ-azụun a mmanai ahun ri e ri ihien-oriri. Ọ nọ jugbo wę make obi-ębuo wę le obi wę zeni, make ni egini wę ihien ndi hunn'a n'o ghaguo onwun lihi gwa wę dọn. ¹⁵ Ọ nọ ye wę iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihian ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me wę ę mirin-Chuku, jęko d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerileni, ikpe jęko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini sikọ d'e sọn ndi kwerini: wę sikọ d'e gi ęfan m chupu eje-mmọn; wę jęko d'a su asusu ndi ozo ri ichen-ichen wę marinleni; ¹⁸ wę k'a saęka gi ęka buru agwo; wę ri nshi, o nwonni ihien o jęko d'e me wę; wę jęko d'e bu ęka kwasị ndi emu ri a ku, a dnhin wę."

E We Wę Jesu Si Elu-igwee
(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

¹⁹ Oęen Di-nwonni-ęnyi wu Jesu gi gwaguu umụ-azụun a oku ndini, Osolobue nọ we ę si elu-igwee d'a nodi ali ęka-nni Osolobue. ²⁰ 'Ya umụ-azụun a nọ jęnme d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonni-ęnyi nọ noyeni wę, e gi orun-atumęnya o gi ri e sọn ę a ghosi ni ozi wę wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rikę Kę Luku Dọn De E

Ihięn Wę De Ni Ekwkwọni

¹ Tiofilosị Ikpen ile rị nị, ndi bu oda a lili maguọ depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, make ni a kpachanpuogo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron den'i k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozị E Węę Ozi Nị Wę K'a Mụ Jonu Hun E Mę Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-ejan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ejan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzikwo onye ebọn Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmcharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kanị amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nsọ a run orun nchu-ejan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenali ndi nchu-ejan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nsọ ime Ulo-nsọ Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ Ya ke mmön-ozị Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya ime ebahun; mmön-ozị hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozị hu no si a, “Atule egun Zekaraya! Osolobue a nuguo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenkọ d'a mun'i okennyę! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenkọ d'a ghoghọ oda; efo siko d'a suo onu usuo oda-oda; ndi bu oda jenkọ d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ make ni o jenkọ d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nsọ siko d'a gha ebe o ri efo nne e jun ime e. ¹⁶ O jenkọ d'e me ndi Izrelu bu oda gbewuto d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenkọ d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbewuto si ebe umu we ri, me ndi nnupu-isi gbewuto d'e romę iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi.”

¹⁸ Zekaraya no si mmön-ozị hu, “Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozị egedi.” ¹⁹ Mmon-ozị hu no shiari a, si, “Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i oziomanị. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenkọ d'e mezu ogen e ru, i jenkọ d'a wu odin: ya sakozị eka ku oku d'e ru uhuohin ihien m ku jenkọ d'e me.”

²¹ Ogen ihienni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, “K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nsọ?” ²² Ogen o gi puha, o sani eka gwa we oku, ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nsọ—make ni o to e gi eka a gwa we oku, o sazi ni eka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omeguu, Elizabethi nwunye e no turu ime. Elizabethi aghani ime ulo pu orogbo ifon isen. ²⁵ O si, “Di-nwonni-enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi nke m ri!”

Mmon-ozì E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efo-ime Elizabethi gi ri ifon isin, Osolobue no zi mmnon-ozì ahun w'a kpọ Gebrelu jen obodo ohu me ekerere w'a kpọ Nazaretì hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kunrun nwa-agbọ ohu keleni marin okennyè. Efan nwa-agbọ hu wu Meri. Nwa-agbọ ahun le okennyè ohu w'a kpọ Josefụ kwerighama ni we jenkọ d'a lu; Josefụ wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo Defidi. ²⁸ Mmon-ozì hu no bia d'e kunrun Meri, si a, “Darù! Onye Chuku gozi agozi! Chuku noyeni i anoyeni.”

²⁹ Oku mmnon-ozì hu gwa Meri anizini obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e ke elee udi ekele wu onwan. ³⁰ Mmon-ozì hu no si a, “Atule egun. Osolobue e meguo ni ohunma. ³¹ I k'a tu ime, mu okennyè; i jenkọ d'a kpọ a Jizosi/Jesu. ³² O k'a wu oken ihian; we jenkọ d'a kpọ a Nwa Onye Hu Kachanrini. Di-nwonni-enyi wu Osolobue jenkọ d'e ye e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; ³³ o k'a ki Izrelu, ikpun-ulo Jekopu, jenin ejen; ali-eze e aguko!”

³⁴ Meri no si mmnon-ozì hu, “Nani k'o don me —bu m'e ke marin okennyè?”

³⁵ Mmon-ozì hu no si a, “Mmon-nsọ jenkọ d'a biakwasì i; iken Onye Hu Kachanrini jenkọ d'e kpume i. Ya wu, nwa i jenkọ d'a mu k'a ri nsọ—we k'a kpọ a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozosi, Elizabethi nwene i a turuguo ime—ebeni o kagu egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye nwen we te si n'ọ wu agan! ³⁷ Make ni, o nwonni ihien Osolobue ghaleni a saeka e me!”

³⁸ Ya Meri no si, “Iyaa; odibo Di-nwonni-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don ku!” 'Ya mmnon-ozì hu no la a to, pu.

Meri E Jen D'a Hun Elizabethi

³⁹ Omeguu, 'ya Meri no kwademe ozigbo-ozigbo jenne obodo ohu hun ri oke ali Judia. ⁴⁰ O ru ebeku, o no banye iwe Zekaraya, kele Elizabethi. ⁴¹ Ogen Elizabethi gi nu ekele Meri, nwa ri a efo no tusi elu. 'Ya Mmon-nsọ no gbajun Elizabethi. ⁴² 'Ya Elizabethi no gi oken olu dopupu oro, si, “Iyu ke we kachanrin a gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d'a mu wu onye we gozi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma han enina don me m, ni nne Di-nwonni-m bia d'a hun m? ⁴⁴ Make ni, hun m gihu nu k'i kele, nwa ri m efo no gi ighogho tusi elu! ⁴⁵ Ngozi ri ni okpoho hu hun kweri ni oku hun Di-nwonni-enyi gwa a jenkọ d'e mezul!”

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri no si,
“Obi m ri a ja Di-nwonni-enyi mma;

⁴⁷ mmnon m ri a ghogho ime Onye-nzupuha m wu Osolobue,

⁴⁸ make ni o giguọ enya ri mma lee m —

mme, hun wu odibo e mmakalaka!

Ezioku-ezioku, gha nwan kiken ni e jen,

agbo ile siko d'a gha a kpọ m onye we gozi agozi,

⁴⁹ make ni Onye Hu Nwon Iken e meole ni m oken ihien ri ichen-ichen; efan a rizi kwọ nsọ!

⁵⁰ O mesonme ni ndi hun e humen'e isi omiken —
gha agbo d'e ru agbo.

- 51 O t̄inpuḡo ẹka a, kpa ik̄en,
kponȳiya ndi mpache l̄e ihien w̄e r̄i e ro.
- 52 O wetuḡo ndi-nze uku elu ukpo w̄e,
bushi ndi nw̄onl̄eni ihien w̄e wu enu.
- 53 O giguḡo ihien r̄i mma yejun onȳe ẹḡun r̄i a ḡun ẹfo,
gbama odaf̄in ẹka, chupu a.
- 54 O yeguḡo odibo ẹ wu Izrel̄u ẹka;
o nyanhanguo omik̄en ya l̄e enw̄en ẹ wu Osolobue.
- 55 O nyanhanguo a
k'o don kwe ndi n̄edi ̄enyi kan̄i nkwa —
k'o don kwe Ebrahim l̄e ẹbon a ile nkwa j̄enrin ẹj̄en!”
- 56 Ya Meri n̄o s̄on Elizabet̄i n̄odi ihien rik̄e ọrogbo if̄on ẹto, o n̄o lakin iwe ẹ.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

- 57 O ru oḡen Elizabet̄i k'e gi mu, o n̄o mu ok̄ennȳe. 58 Ndi bikunm̄en'e l̄e ndi nke w̄e n̄o nu ni Di-nw̄onni-̄enyi e meḡuḡo n'a ok̄en omik̄en, w̄e n̄o s̄on ẹ ghogho. 59 Nke akpu-uh̄uḡh̄in ̄esato, w̄e n̄o bia d'a kwa nwata hu ugun; w̄e te k'a ḡun a Zekaraya n̄ok̄e n̄edi ẹ, 60 kal̄e n̄n̄e ẹ n̄o si, “Mba-o! W̄e j̄enk̄o d'a kp̄o a Jonu.” 61 W̄e n̄o si a, “O nw̄onni onȳe nke un̄u hun a za ẹfan hu!” 62 W̄e n̄o gi ẹka ju n̄edi ẹ ẹfan w̄e sik̄o d'a kp̄o a. 63 O n̄o si w̄e y'ẹ omuma hun w'a kaye ihien, 'ya o n̄o de, “Efan a wu Jonu.” O n̄o tu w̄e ile ̄enyi! 64 Idumuzi, onu a n̄o shiapu, ire ẹ a topu, o n̄o kume oku, jama Osolobue mma. 65 Egun n̄o tuma ndi ile bikunm̄eni w̄e; ndi ihian hu e ku oku ihien ndi ẹgh̄ere oke Judia ile. 66 Onȳe ọwule nun'a hu e ro ẹ, a si, “Kin̄i k̄e nwatani j̄enk̄o d'a wu?” W̄e r̄i a ju ̄eniina mak̄eni ẹka Di-nw̄onni-̄enyi r̄i ime ndun a ezioku-ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

- 67 Mm̄on-nso n̄o jun ime n̄edi ẹ wu Zekaraya, 'ya o n̄o bu amuman̄i:
- 68 “Ojija-mma ya r̄i ni Di-nw̄onni-̄enyi wu Osolobue Izrel̄u!
Mak̄eni o biaḡe d'e yeni ndi nke ẹ ẹka,
o gbapuhaguo w̄e.
- 69 O wepuhaguo ̄enyi Mp̄in,
Ok̄en Onȳe-nzuḡpuha, hun j̄enk̄o d'a zuḡpuha ̄enyi —
onȳe ikpun-ulo odibo ẹ wu Defidi.
- 70 O meḡuḡo a k'o don ku ẹ ẹdei,
ghahani ndi-amuma ns̄o a,
- 71 n'o j̄enk̄o d'a zuḡpuha ̄enyi ẹka ndi in̄enren ̄enyi ile
l̄e ndi iwe ̄enyi r̄i e we;
- 72 n'o sik̄o d'e m̄eni ndi n̄edi ̄enyi kan̄i omik̄en
nyanhan nkwerigbama ns̄o a —
- 73 nyanhan ẹfan a,
hun o kunni n̄edi ̄enyi kan̄i wu Ebrahim
oḡen o gi kwe ẹ nkwa —
- 74 n'o sik̄o d'a gbapuha ̄enyi ẹka ndi in̄enren ̄enyi,
amamgbe egun ghazi a tu ̄enyi ̄enyi gha e fe ẹ,
- 75 kama, ̄enyi e gi iri-nso l̄e ime-ihien o cho
e fe ẹ,
ogologo ndun ̄enyi ile.”
- 76 “Nke iȳu wu nwa,

wę jęnkọ d'a kpọ i

onye-amụma nke Onye Hụ Kachanrinni;

i siko d'e buru ni Di-nwonn-enyi ụzọ,

keni i hụn ụzọ kwa n'a ụzọ a;

77 i jęnkọ d'e mę ndi nke ę marin

ke w'a don nwonhen nzuopuha

ghahani inwonhen mgbaghari njo we.

78 Onwan jęnkọ d'e mę

make efoma le omiken Osolobue enyi,

hun o jęnkọ d'e gi mę ukpe nzuopuha nwunmeni enyi,

79 mę ę gha elu-igwee nwunmeni

ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-onwun;

du ukụ enyi

ye ụzọ udon."

80 Nwata hụ wụ Jonu e sue, wuru onye zeni ime mmon; o no biri atu d'e ru uhuhin hụ o puha d'a runma orun a id'anya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi

(Mat 1.18-25)

1 Ogen hụ, eze-kanj w'a kpọ Siza Ogostusu no ye iwu, si we detuchanrin efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzọ we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosisi gi wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.) ³ Onye owule hụ e jen obodo ę d'e deye efan.

⁴ Ya Josefụ no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we no mu Defidi—make ni ikpun-ulo Defidi k'o gha puha.

⁵ Iya le Meri hun we ebuzọ kwerigbama ni we jęnkọ d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hụ. ⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hụ e ru, ime no memę ę. ⁷ O no mu nwa ibuzọ a, mu a okennyę, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu ę dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—make ni ụzọ aria hun we siko d'a nodi ime ulo ndi-ijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸ Uhinhin hụ, o nwe ndi e du anu ri ofia egberę ahun, e lepụ anu we enya.

⁹ Mmon-ozu Di-nwonn-enyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonn-enyi no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we. ¹⁰ Kanj mmom-ozu hụ no si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun siko d'e weheni ihian ile eregede ighoghọ. ¹¹ A muguo ni we unu Onye-nzuopuha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume, hun wu Di-nwonn-enyi! ¹² Onwan ke unu jęnkọ d'e gi marin a: unu jęnkọ d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³ Idenmizi, igunrun ndi mmom-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmom-ozu hụ, a ja Chuku mma, a si,

¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue

ebehu kachanrin elu ejen;

udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa,

ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵ Mgbe ndi mmom-ozu hụ gi lagu we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hụ no si ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihienmeni, hun Di-nwonn-enyi gwa enyi." ¹⁶ We no jennme ozigbo-ozigbo. We no hun Meri le Josefụ

le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri. ¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmoun-ozu hu gwa we banyeni nwa hu. ¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya. ¹⁹ Kan Meri e buchanrin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰ Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, make ni ihien ile we nu le ihien ile we hun richanrin ke mmoun-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹ Nke akpu-uhuhin esato, ogen we jenkọ d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmoun-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nso

²² O ru ogen Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-nso rike ke Iwu Mozidi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwounni-enyi 'ya, ²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwounni-enyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwounni-enyi nwa-okennye ibuzo owule we mu"). ²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwounni-enyi, ebeku Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu oluikuku ebuo."

²⁵ Ogen hu, o nwoun okennye ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmoun-nso noyen'e anoyeni. ²⁶ Mmoun-nso me e marin no nwunko d'e ru no hun Kraisti, Onye Hu Di-nwounni-enyi Tume. ²⁷ Mmoun-nso no duru Simionu si ime Ulo-nso. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho, ²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,

²⁹ "Di-nwounni-enyi,
i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama,
noke ke i don ku;

³⁰ makele e giguon m enya m hun nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri ichen-ichen:

³² Ukpe hun jenkọ d'a ghosi ndi ali ndi ozọ uche i,
ukpe hun jenkọ d'e wehe ni ndi nke i wu ndi Izrelu ogho."

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata hu no tu nedi e le nne e wu Josefu le Meri enya. ³⁴ Ya Simionu no gozi we; ya o no si nne e wu Meri, "Gon ntin, we tume nwatanu no wuru onye we siko d'e gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo a busi ndi bu oda elu ime Izrelu."

"O siko d'a wu ahima, hun gha eka Osolobue bia, hun ndi ihian jenkọ d'a luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e ro hun uzọ puha ifon—ihien ufụ jenkọ d'e zupuzi iyü nwen obi rike opia-agma make ufiri nwatanu."

³⁶ O nwoun onye-amuma ohu wu okpoho, hun w'a kpo Ana*, nwa Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o kaguo egedi; di e a nwunhuguo—ahua esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno kwasị ogun-eno. A ra gha Ulo-nso pu, o hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele, kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che ni Osolobue gbapuha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josefu le Meri gi meguu ihien ile Iwu Di-nwounni-enyi cho, we no lakin obodo we bi wu Nazareti hun ri ime Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehü, marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu e son e.

* **Isi Nke Ebuo:**36 Griki: Hana

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nso K'o Ri Nwata

⁴¹ Ahu ile ke ndi mu Jizosi gi e jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe. ⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahu mmebuo, we no jenzi mmemme hu ke we don e jen mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we no lama, kan nwata hu wu Jesu no dino Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro n'o ri ime igunrun ihian hu we ile gba lako, we noleni cho a d'e ru ni e jenu we ijen akpu-uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a chobe w'e, ahunni w'a, ya we no kin-azuun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me akpu-uhuhin eto ke we gi hun a ime Ulo-nso, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza a atukemme ndi ile ri e gon e ntin enya. ⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu we; nne e no si a, "Nwa m, ki meni enyi ihieni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a cho i."

⁴⁹ O no si we, "Ki unu chomazi ni m? Unu amarin ni m jenk'o d'a riri iwe† Nedi m?" ⁵⁰ Kan aghotani we ihien o za we. ⁵¹ 'Ya Jesu no sonme we, we ile no lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne e a nacharin ihien ndini ile to ime obi e. ⁵² Jesu hu e sue, a ka ehii, a marinwaye ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

¹ Hun me e ahu mmisen ime okiki eze-kanj w'a kpo Siza Taiberias, ogen hu Pontus' Paleti gi wu Govano ri a ki Judia—we kebe Izrelu le ali ndi nokunme n'e uzo eno ogen hu: Herodu hu a ki Galili; Filipo nwene e hu a ki Ituria le Trakonitis; Lisanias hu a ki Abileni. ² Anasi le Kayafasi wu ndi-isi nchu-egan. Ogen hu ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³ 'Ya o no ghagbamacharin egeri Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi e ghosi n'e roghariguu we—keni Osolobue hun uzo gbahari we njo. ⁴ Eri a ke we don de e ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni,

"Olu onye ohu ri a han ime atu,

a si,

'Kwa ni ni Di-nwonni-enyi uzo;

meme ni uzo a n'o zinrin.

⁵ We jenk'o d'e hakin odanmbugbu ile,
me ugu le oke ile henrinsonme ali-aradan;
we jenk'o d'e me uzo-ngirigo ile zinpu,
me uzo-mkpoke ile rienpu —

⁶ ihian ile a hun nzuopuha Osolobue! "

⁷ Ya Jonu no ri a gwa igunrun ndi hu ri a bia d'e kunrunne n'o me we mirin-Chuku oku, a si, "Igunrun eju-ali! Onye si unu gba ni iwe le onuma Osolobue lalani oso?! ⁸ Mikwo ni nwan mkpuru hun jenk'o d'a ghosi ni unu e roghariguu! Aghakwole ni a si enwen unu, 'Ebrahim wu nedi enyi nu!' Makeni, ezioku ke m ri a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. ⁹ Anyun a rigoule nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mileni mkpuru ri mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun."

† **Isi Nke Ebuo:**49 mabu: orun

10 Igunrun ndi ahun hu a si a, “Kini ke enyi siko d'e me nwan?” 11 O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebuo jenko d'e weri ohu ye onye nwonlani; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira.” 12 Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenko d'e me?” 13 O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” 14 Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si, “Enyi nwen? Kini ke enyi jenko d'e me?” O no si we, “Aghazile ni e gi aka-iken a narin ihian ego; ebuokinzile ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efu.”

15 Make ni we ri a tikenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hu Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenko d'e zihē, lezi make ni we ri a ju enwen we ke Jonu ro, 16 Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kani onye kani m lala: efurudeni m onye jenko d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko d'e gi Mmon-nsọ le okun me unu mirin-Chuku.

17 O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenko d'a fuchanchanrin oka ile ri ebe o no a kupo oka, kpon akpuru a ye ebe o kponto oka, kponkikomē efifia kponye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

18 Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

19 Jonu no jugbo eze wu Herodu make ni o jen d'a luma Herodias wu nwunye nwenē e lezi make eje-ihien ndi ozọ bu oda Herodu me. 20 Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

21 Ogen we gi ri e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E megwu w'a 'ya, ebe o ri e me ekpere, elu-igwee no kpupu, 22 Mmon-nsọ no gi udi nduru hidan, bekwasị a. Olu no gha elu-igwee si, “Iyū wu ezi Nwa m; ihien i a sọka m.”

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

23 Jizosi ri ihien rike nwa ahua iri-kwasị-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi nọke nwa Josefū.

Josefū wu nwa Heli,

24 Heli wu nwa Matitati,

Matitati wu nwa Livai,

Livai wu nwa Meki,

Meki wu nwa Janai,

Janai wu nwa Josefū,

25 Josefū wu nwa Matatiasị,

Matatiasị wu nwa Emosi,

Emosi wu nwa Nahum,

Nahum wu nwa Es'li,

Es'li wu nwa Nagai,

26 Nagai wu nwa Maati,

Maati wu nwa Matatiasị,

Matatiasị wu nwa Semei,

Semei wu nwa Joseki,

Joseki wu nwa Joda,

27 Joda wu nwa Johanani,

Johanani wu nwa Resa,

Resa wu nwa Zerubabelu,

Zerubabelu wu nwa Shiatelu,

Shìatẹ̀lụ wụ nwa Neri,
²⁸ Neri wụ nwa Mẹki,
 Mẹki wụ nwa Adi,
 Adi wụ nwa Kosam,
 Kosam wụ nwa Ẹmadam,
 Ẹmadam wụ nwa Ẹh,
²⁹ Ẹh wụ nwa Joshua,
 Joshua wụ nwa Ẹliẹza,
 Ẹliẹza wụ nwa Jorim,
 Jorim wụ nwa Matitai,
 Matitai wụ nwa Livi,
³⁰ Livi wụ nwa Simiọnu,
 Simiọnu wụ nwa Juda,
 Juda wụ nwa Josefụ,
 Josefụ wụ nwa Jonam,
 Jonam wụ nwa Ẹliakin,
³¹ Ẹliakin wụ nwa Mẹli,
 Mẹli wụ nwa Mena,
 Mena wụ nwa Matata,
 Matata wụ nwa Natani,
 Natani wụ nwa Defidi,
³² Defidi wụ nwa Jese,
 Jese wụ nwa Obedi,
 Obedi wụ nwa Buazi,
 Buazi wụ nwa Salumonu,
 Salumonu wụ nwa Nashonu,
³³ Nashonu wụ nwa Aminadabu,
 Aminadabu wụ nwa Adimini,
 Adimini wụ nwa Ani,
 Ani wụ nwa Hez'ronu,
 Hez'ronu wụ nwa Peręzi,
 Peręzi wụ nwa Juda,
³⁴ Juda wụ nwa Jekopu,
 Jekopu wụ nwa Aziki,
 Aziki wụ nwa Ebrahim,
 Ebrahim wụ nwa Tera,
 Tera wụ nwa Nahọ.
³⁵ Nahọ wụ nwa Serugu,
 Serugu wụ nwa Reu,
 Reu wụ nwa Pẹlęgi,
 Pẹlęgi wụ nwa Eba,
 Eba wụ nwa Shẹla,
³⁶ Shẹla wụ nwa [Kainani],
 [Kainani] wụ nwa Afasadi,
 Afasadi wụ nwa Shem,
 Shem wụ nwa Nua,
 Nua wụ nwa Lameki,
³⁷ Lameki wụ nwa Metusela,
 Metusela wụ nwa Enokụ,
 Enokụ wụ nwa Jaredi,
 Jaredi wụ nwa Mahalalelu,

Mahalalelụ wụ nwa Kenan* ,
 38 Kenan wụ nwa Ẹnọsị,
 Ẹnọsị wụ nwa Setị,
 Setị wụ nwa Adam,
 Adam wụ nwa Osolobue.

Isi Nke Ẹnọ

Onwunwan Ekwensụ Nwan Jesu
 (Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ 'Ya Jesu nọ gha Iyi Jodani lụa. Mmọn-nsọ jun ime ẹ; Mmọn-nsọ nọ duhunmeme ẹ ime atụ, ² Ekwensụ nọ nwan a ebehụ orogbo akp'ohin ogunnaị. O rini ihien ọwule ogen hụ ile. Mgbe akp'ohin ogunnaị ahun gi zuguu, egun hụ a gun a ọda-ọda. ³ Ekwensụ nọ si a, "Ọwule i wụ Nwa Osolobue, si omumani henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu nọ si a, "E deguo w'a ime Ẹkukwo-nsọ ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun.*,' "

⁵ 'Ya ke Ekwensụ nọ w'e si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-uwaa; ⁶ si a, "M jenkọ d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwē ile che m eka—onye suni m ke m'e y'e." ⁷ Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenkọ d'e me nke i." ⁸ Jesu nọ si a, "Ẹkukwo-nsọ si, 'Ke ni Di-nwonn-enyi wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!' "

⁹ 'Ya ke Ekwensụ nọ weri Jesu si Jerusalem, bu e che mkp'onunu Ulo-nsọ, si a, "Omēni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰ Makeni, e deguo w'a ime Ehuho-nsọ, si, 'O siko d'a si ndi mmọn-ozī ẹ chemē i; ¹¹ wē jenkọ d'a pari i, amamgbe y'a kpogburu omuma.' "

¹² Kani, Jesu nọ si a, "Ehuho-nsọ si, 'Anwankwole Di-nwonn-enyi wu Chuku i.' "

¹³ Ekwensụ a nwanchanringuu Jesu, 'ya o nọ la a to, e che oghere ozọ.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili
 (Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ 'Ya ke Jizosi nọ kinhen Galili. Iken Mmọn-nsọ jun ime ẹ. Efan a nọ kpogbari obodo ile ri egberē hụ. ¹⁵ O nọ kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hụ a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O Nọ Sue
 (Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶ 'Ya Jesu nọ si Nazareti, ebe o nọ sue; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. O nọ lihi oto n'ọ gun Ẹkukwo-nsọ, ¹⁷ wē nọ y'e ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro;* o nọ chori ebēhū wē deye ni

¹⁸ "Mmọn Di-nwonn-enyi nokwasị m anokwasị, makeni o tumeguo m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguo m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we,

si ndi enya-ishi hunma uzọ;

mme d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

¹⁹ mme d'a ma okwa ni ahua hū e ruole

hūn Di-nwonn-enyi e gi meni ndi nke ẹ ohunma."

* **Isi Nke Ẹtọ:**37 mọbu: Kajinani (Onu-Hibru) * **Isi Nke Ẹnọ:**4 Ditoronmi 8.3

²⁰ Jesu nọ fifimazị ẹhuhuo hụ, we ẹ ye onye e donme n'ẹ; 'ya o nọ nodi alị. Ihan ile ri ime ulo-ofufe e bu ẹnya tuma a, ²¹ o nọ gwama we, si, "Ebeni we gun ime ẹkukwo-nsọ e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a."

²² We ile hu e ku oku ẹ ohunma, oku oma ndi hu ri a gha a onu a puha a tu we ẹnya. We nọ si, "Onyeni ele nwa Josefu?" ²³ O nọ si we, "A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni: 'Dibiẹ, zuo nwan enwen i!' 'Ihien ndi hun ẹnyi nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi ẹ nwan ime obodo i.' "

²⁴ "M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo ẹ; ²⁵ kani, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Elaija, ogen ahun mirin gileni zue orogbo ahua eto le ifon isin, oken unwun nọ mugbame ali ile, ²⁶ kani o nwonna hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; o na we ile to, zi ẹ jẹn ali ozo—obodo Zarefatị hun ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di ẹ nwun ri ebegu.

²⁷ Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Elaisha onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonna hun o zuo; o na we ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo."

²⁸ Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hu gi nu ihienni, iwe nọ weme we. ²⁹ A fulihi we, nupu Jesu ime obodo hu, we si mkpenren oke hu obodo we ri. We te cho ni we gha elu ebahun kwantu ẹ, ³⁰ kani Jesu nọ jenghafa etintinnaị igunrun ahun, jemma nke ẹ.

Jizosi A Zuo Okennyẹ Eje-mmọn Ri Ime Ẹ

(Mak 1.21-28)

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpọ Kapanom, hun ri Galili. O nọ kuzime we Uhuohin Izu-iken; ³² nkuzi ẹ nọ tu we ẹnya, makeni o ku lekẹ onye oku ri ẹka. ³³ Okennyẹ ohu eje-mmọn ri ime ẹ ri ime ulo-ofufe hu; o nọ yi oken oro, si, ³⁴ "Euu! Hapu ẹnyi ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo ẹnyi? A maringho m onye i wu: yu wu Onye-nsọ Osolobue!"

³⁵ Kani, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hu, si a, "Gba nkintin! Gha ime ẹ puha!" Eje-mmọn hu nọ bu okennyẹ hu gbe ali id'ẹnya we ile, o nọ gha ime ẹ pu, kani o run'a ẹhu.

³⁶ O tu ndi hu ile ẹnya, we hu a si ibe we, "Ki wu onwan? O nwe iken hun o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku ri ẹka, we hu a puha" ³⁷ Oku Jesu nọ kpogbari ẹgbere hu ile.

Jizosi A Zuo Ogo Pita Le Ndi Ozo Bu Oda

(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosi nọ gha ime ulo-ofufe hu pu, si iwe Saimonu. Oken ẹhu-okun ri e nwun nne nwunye Saimonu; we nọ juma Jizosi nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosi nọ jẹnburu ẹ, wuzo ebegu, jugbo ẹhu-okun hu, ẹhu-okun hu nọ hapu a. O nọ lihi otọ ozigbo, leme we obia.

⁴⁰ Ogen anwun gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen ri a ku nọ we we jenni Jizosi, o nọ bu ẹka kwasi onye-onye, zuochanrin we ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha ime ndi bu oda we risonme ime we a pu, e yi oro, a si, "Iyu wu Nwa Osolobue!" Kani, Jizosi hu a jugbo eje-mmọn ndi hu—o nini we ku oku, makeni a maringuo we ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma

(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hu pu, si ebe ihian bileni, kani igunrun ahun hu a cho a. Ogen we gi hun a, we nọ cho ni we gbondon ẹ

make ọ gha a la we to. ⁴³ Kani ọ no si we, “M siko d'e ziriiri ozioma Ali-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, make ni 'ya ke Osolobue zihen m.” ⁴⁴ Eriira k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ulo-ofufe ndi risonme ime Judia.†

Isi Nke Isen

Umụ-azụun Ibuzo Jesu Kpo
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹ Uhuohin ohu, Jesu turu mkpenren “Ohimin” Genesareti*, igunrun ihian hu a fufa a, keni we nu oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo we limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi we e gbu azun nato we d'a su oga we. ³ Jesu no banye ohu ime we hun wu nke Saimonu, o no si a gha mkpenren ebenu nyanshi ihun ekere. Ya Jesu no nodi ali ime ugbo hu, gha ebenu kuzime igunrun hu.

⁴ Ogen o gi kuguu, o no si Saimonu, “Nyanshi ugbo ebe mirin no mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun.” ⁵ Saimonu no si a, “Di-okpa, enyi no ebeni eki e we fon, enyi anwunni ihien-anai. Kani, ebe o me ni i si enyi tuye, m jenko d'a tuye oga ndi hu.” ⁶ We no tyesonme oga we: we no nwun azun bu oda, nke wu ni oga we e te tikama. ⁷ Ya we no fe ibe we ri ime ugbo hun-ebu eka we bia d'e yeni we eka. A bia we, 'ya we no kpon azun kponjun ime ugbo ebuo hu, nke wu ni e te rubanma we ime mirin. ⁸ Ogen Saimonu wu Pita gi hun ihien meni, o no gbuni Jesu osekp, si, “Gha ebe m ri pu, Di-nwonna-enyi, ni m wu onye njo!” ⁹ O ku eriira make ni o tu ya le ndi 'ya le we wi enya ni we gbu azun buhan oda eriira. ¹⁰ Eriira k'o rizi umu Zebedi wu Jemisi le Jonu, ndi hun we le Saimonu gba a run.

Ya Jesu no si Saimonu, “Atule egun; gha kiken ni jenne, ihian k'i siko d'a gha a kha rike azun.” ¹¹ A dokpunpughuu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we no la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹² Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okenny e ohu oti fukpo ehụ ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o no dan ali, riona a, si, “Di-nwonna-enyi, mbuni y'a chogho, i jenko d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!” ¹³ Jesu no tinpu eka, metu a, si a, “A chogho m, ri ochan!” Ori hu no gha ehụ okenny e hu pu ozigbo. ¹⁴ Jesu no si a, “Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chu-ejan ahun Mozizi si onye dnhinguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dnhinguo.” ¹⁵ Kani, oku Jesu no kparide k'o kpan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶ Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-oro
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebenu. Iken Di-nwonna-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu jenko d'e gi gwọ ori. ¹⁸ Ogen ahun hura, ikenny e gi ute bula okenny e oro kinmin no bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹ kani, ahunni we uzo bubanhan a make ni igunrun hu jun ebenu. 'Ya we

† Isi Nke Ẽnọ:44 ali ndi ju * Isi Nke Isen:1 Efanni ke w'a kpozị “Ohimin” Galili

nọ nyinrin elu ụlọ hụ, be oghe ye okpukpu ẹ, gha ebahun dọ 'ya lẹ ute ẹ ye etintinnai igunrun hụ ihun Jesu.

²⁰ Ogen Jesu gi hun okukwe we, o nọ si okennyẹ hụ, “Ọwụ m, a gbaghariguo wẹ i njo i.” ²¹ Ya ndi-nkuzi Iwu hụ lẹ ndi Itu-Farisi nọ juma ibe we, si, “Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue sọ?” ²² Jesu a maringuo ihien ri we obi, 'ya o nọ si we, “Ki hain unu gi e ro udi iroroni? ²³ Elee hun ka nfe okuku: i si, 'A gbaghariguo wẹ i njo i' ra i si, 'Lih i o to n'i jennme ijen'?” ²⁴ “M jenkọ nwan d'a gho si unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa.” 'Ya o nọ si okennyẹ hụ o ro kinmin, “M si i nihi o to, heri ute i n'i lama!”

²⁵ Okennyẹ hụ nọ nihi o to ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hụ o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶ O nọ tu we ile enya o da-o da, we nọ ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hụ a si, “Enyi a hunole ihien enyi huntu leni tanni!”

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Livai (Matiu)

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Onwan e meguu, Jizosi nọ pu; 'ya o nọ hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi nọ si a, “Sonme m.” ²⁸ Livai nọ lihi o to, nato ihien ile, sonme ẹ.

²⁹ 'Ya ke Livai nọ gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe ẹ; igunrun ndi Ugwo-isi lẹ ndi ozo huzi teburu ebenu e du we e ri ihien-oriri. ³⁰ Ndi Itu-Farisi lẹ ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi nọ son umu-azuun Jizosi kpeme, a si, “Ki hain unu gi e du ndi Ugwo-isi lẹ ndi-njo e ri, a ra?” ³¹ Jizosi nọ shiari we, si, “Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku sọ, uwe wu ndi a cho dibie. ³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kan ndi-njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we nọ si Jesu, “Umu-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebọ, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kan umu-azuun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu nọ shiari we, si, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we lẹ okennyẹ ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyẹ hun ri a gba ekukwo lala, we jenkọ d'e bu onu ogen hụ.”

³⁶ Jizosi nozi tuni we iluni: “O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hụ e tikapu; mpekele nke ohun hụ efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manya akan a gbaye manya ohun. Make ni, o m'e, manya ohun hụ siko d'a gbawa ihien-manya hụ, manya hụ a kwanhu, ihien-manya hụ a la iwi. ³⁸ 'Ya wu, gba manya ohun ye ime ihien-manya ohun! ³⁹ O nwonni onye a ragu manya akan hun a cho nke ohun; make ni o jenkọ d'a si, 'Nke akan hụ mma.’ ”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a nọ ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ juma we, si, “Ki unu ri e meni ihien Iwu si we e mele Uhuohin Izu-iken?” ³ Jesu nọ shiari we, si, “Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya lẹ ndi 'ya lẹ we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hụ w'e bupuhani Osolobue, ri ẹ—yezi ndi 'ya lẹ we wi, bu Iwu

sị onyè ọwụlẹ erilẹ brẹdi hụ mmanị ndị nchụ-ẹjan sọ.”⁵ Ya Jesu nọzi sị wẹ, “Nwa nke Ihian kẹ oku Uhuoḥin Izu-ikẹn rị ẹka.”

Jesu A Zuọ Onyè Eka Nwunhun

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuoḥin Izu-ikẹn ozo, Jizosị nọ banye ime ụlọ-ofufe ohu, kuzime. Okennyẹ ohu ẹka-nni nwunhun rị ebẹhụ. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi hụ a cho ihien wẹ k'a sị Jesu mẹ; wẹ hụ e ke ẹ nke keni wẹ hun omeni o siko d'a gwọ ọriá Uhuoḥin Izu-ikẹn, ni wẹ gi e ma a ikpe. ⁸ Kanị Jizosị a maringwo ihien wẹ rị e ro. O nọ sị okennyẹ hụ, “Lihi ọtọ n'ị bia ihun ebeni d'e turu.” Okennyẹ hụ nọ lihi ọtọ, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Ni m ju unu ajuju: Kini kẹ Iwu sị enyi mẹ Uhuoḥin Izu-ikẹn? O sị wẹ mẹ ihien rị mma ra eje-ihien? O sị wẹ zuọ ihian ra o sị wẹ gbu ihian?” ¹⁰ O lehunmeguu wẹ ile, o nọ sị okennyẹ hụ, “Tinpụ ẹka i.” Okennyẹ ahun nọ tinpụ a, ẹka a nọ rizi mma. ¹¹ Kanị, eje-olulu nọ bumẹ wẹ, wẹ nọ zume umẹ ihien wẹ jenkọ d'e mẹ Jizosị.

Jesu A Hori Ndi-ozu Pu-ichen Mmẹbuo

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hụ, Jesu nọ si enu ugu d'e mẹ ekpere, nochanrin uchinchin hụ ile e mẹ ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o nọ kpọ umu-azuun a, hori mmadu mmẹbuo ime wẹ, kpọ wẹ ndi-ozu pu-ichen. Wẹ wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpọ Pita,

Anduru nwenẹ Pita,

Jemisi,

Jonu,

Filipu,

Batolomi,

¹⁵ Matiu,

Tamosi,

Jemisi nwa Alifiosị;

lẹ Saimonu hun w'a kpọ “Onyè-Zilotu”, makeni o te rị ndi gi ẹka-ikẹn e mē ni wẹ chupu ndi Rom rị a kị alị wẹ;

¹⁶ ndi ozọ wu Judasi nwa Jemisi lẹ

Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuọ Wẹ Emu

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosị lẹ ndi-ozu hụ pu-ichen gi hidanguu, o nọ turu alị-aradan, 'ya lẹ igunrun umu-azuun a. Imerinmē ndi ozọ ndi hun gha ebe ile rị ime Judia lẹ Jerusalem lẹ azuun alị Taya-lẹ-Sidonu rị mkpenren Ohimin bia rizi kwọ ebahun; ¹⁸ wẹ bia keni wẹ gon ẹ ntin lẹ n'ọ zuọ wẹ emu rị a kuni wẹ. Ndi hun eje-mmọn rị e ye nsongbu biazikwo ebẹhụ, wẹ nọ dnhin. ¹⁹ Igunrun hụ ile hụ a cho ni wẹ metu a ẹka, makeni ikẹn rị a gha ime ẹ a puha, a zuọ wẹ ile.

Ndi Nke Wẹ Ka Mma

(Mat 5.1-12)

²⁰ O nọ bu enya zinmẹ umu-azuun a, sị,

“Ngosi wu nke unu ndi la enwen wẹ toni Osolobue*, makele Alị-eze Osolobue wu nke unu!

* **Isi Nke Isin:20** ndi igbennyẹ

²¹ Ngozi wu nke unu, ndi hun egun ri a gun ogeenni, make ni efo jenkọ d'e jun unu! Ngozi wu nke unu ndi hun ri a kwan ekwan ogeenni, make ni unu siko d'a mu emu.

²² Ngozi wu nke unu we gha a e gi ifiri Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghoghọ ni, a tusi ni elu oge onwule we m'e! Make ni ugwo orun hi-ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Make ni, erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma oge mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu odafin ogeenni, make ni unu e riguo nke unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efo jun ogeenni, make ni egun siko d'a gun unu! Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu ogeenni, make ni unu jenkọ d'a gha a kwan, e goo!

²⁶ Nsongbu wu nke unu oge onwule ihian ile gi e ku oku unu ohunma, make ni erira ke ndi nedi we kani me ndi amuma-ugha oge mbu."

E Nwe Ni Ihien-osusuo Jenni Ndi Inenren Unu
(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ "Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon m ntin: e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e we ihien ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hun a bu unu onu; e me ni ni ndi hun e meja ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu, y'e zinmen'e hun-ebọ; onye napu i ewo i yiye elu e, yezi e hun i yi ime e. ³⁰ Onye onwule riu i ihien, y'e ye e. Onye weri ihien i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozo ke i cho ni we e me i."

³² "Omeni ndi ihien i a suo susuo ke ihien we a suo i, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo ihien-osusuo jenni ndi ihien we a suo! ³³ Omeni ndi hun e me n'i ohunma ke y'e me ni ohunma, elee ihien-oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a kukin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezikwo erira, keni we kukin we ihien we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi inenren unu, e me ni ni we ohunma. E zinye ni onye onwule, k'a tule ni enya ni we jenkọ d'a kukin unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenkọ d'e hi-ogbe, unu jenkọ d'a wuru ezigbo umu Onye Hu Kacharinni. Make ni, o me ni ndi ohunma-ogodan le ndi-njo efoma. ³⁶ E me ni ebere ke Nedi unu don e me ebere."

Amale Ndi Ozo Ikpe
(Mat 7.1-5)

³⁷ "Amale ndi-ozo ikpe, make Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozo make Chuku gha e kutu i; gbaghari ndi ozo keni Osolobue gbaghari i."

³⁸ "Ye ndi ozo keni Osolobue ye i: i siko d'e nwehen hun we kponjun ohunma, biantu e ali, zinzin, o junpuha—e hu we e ye i ngadan. Make ni, ke i yehan ndi ozo ke Chuku jenkọ d'e ye i."

³⁹ Jizosi nozi tu ni we iluni: "Onye enya-ishi as'eka du enya-ishi ibe e. N'o sa eka? O m'e, ele we ebuo a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onye we ri a kuzi ara kari onye-nkuzi e; kama, onye we kuziguu siko d'a no ke onye hun kuzin'e. ⁴¹ K'i ri a hunni irinrin-nkun ri nwehe i enya, bu y'a hunni ogwenkun ri i enya? ⁴² Nani ke y'e don si nwehe i, 'Nwehe-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya,' bu y'a hundeni ogwe-nkun hun ri 'yu le enwen i enya? Onye ihunnai! Bu uzo bupu ogwe-nkun ri i enya, keni i legha uzo ohunma wepu irinrin-nkun ri nwehe i enya."

Osisi Le Mkpuru A
(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osisi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osisi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osisi owule mi ke we gi a marin osisi hu: w'a ra ghorị figi elu ogun-le-ekirika; w'a ra ghorị grepu elu abi-ogun w'a kpọ brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi e e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Make ni, ihien hun junpuha ime obi ke onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuo Ri A Tun Ulo Kuzi
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki ha in unu gi a kpọ m 'Di-nwonn-enyi, Di-nwonn-enyi,' bu unu ara me ihien m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu ke onye hun bia d'e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi e a run orun, no; ⁴⁸ o no ke onye hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide e no hukunrun ulo hu, kani, o sani aka mehunme ulo hu—make ni we tun a ohunma, [we tun a ye enu omuma].”

⁴⁹ “Kani, onye hun nu oku m bu a ra gi e run orun ri ke onye hu tun ulo ye ali-mmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, o dan ozigbo—dankpochanri!”

Isi Nke Ɛsa

Jizos' A Zuọ Igbon Onye-isi Agha Ndi Rom
(Mat 8.5-13)

¹ Ogen Jesu gi gwachanringuu we oku ndini, 'ya o no si Kapanom. ² Onye-ndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ogun isen ri ebegu. Onyeni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d'a nwun. ³ Ogen onye-ndu aghani gi nu banyeni Jesu, o no zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d'a ri o a bia d'a zuo igbon e. ⁴ Ogen we gi kunrun Jesu, we no riokenme e, si, “Okennyeni furu onye i jenko d'e yeni aka, ⁵ makele ihien ali enyi wu Izrelu suo a asuo—iya tun ulo-ofufe enyi.” ⁶ Jesu no sonme we. Kani, ogen o gi rumeghiu iwe onye-ndu-agma hu, 'ya okennyeghu no zihedni owu a d'e kunrun e, si a, “Di-okpa, esongbule enwen i, make ni eruni m onye hun i jenko d'a banhan iwe e. ⁷ Ya ha in m gi weri e ni eruni m hun jenko d'a bia d'e kunrun i. Ka kuhu oku suo, igbon m k'a dinhin.”

⁸ “Make ni, mme nwen nwon ndi m ri okpuru we, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jenne; m'a siji hun-ebog, 'Bia!' O bia; m'a si igbon m, 'Mehieni!' O me e.”

⁹ Ogen Jesu gi nu ihieni, o tu a enya; o no gbeghuto, bu ihun zime igunrun hu sonko n'a, si, “M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu udi okukweni, ke ime Izrelu!” ¹⁰ Ogen ndi hu onye-ndu agha hu zijen gi lua, we no hun a ni igbon ahun a dinhinguo.

Jizos' E Weli Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹ O nobe ekere, Jesu no si obodo ohu w'a kpọ Neni. Umuzuu a le igunrun hi-ogbe sonjen e ebegu.

¹² Hun o gi rumeghiu onu-mgbon obodo hu, e lee ozun we bupuko d'e li—akpu-okennyeghu ohu hu suo nne e mu ro bu di okpoho hu a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hu sonko okpoho hu. ¹³ Ogen Di-nwonn-enyi gi hun a, ebere okpoho hu no me e oda-oda, 'ya o no si a, “Akwanle ekwan.”

¹⁴ O no jenuha d'e metu ekpeti-ozun hu aka; ndi bun'e no wuzo uzu ohu.

'Ya o nọ si, "Okorobia, m si i lihi oto!"¹⁵ Okennyẹ hu nwunhunni nọ nodi ali, kume oku. Jizosi nọ w'e ye nne e.¹⁶ Egun nọ tu w'e ile; w'e nọ ja Osolobue mma, si, "Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime enyi!" "Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke e ohunma!"¹⁷ Ihienni Jesu me nọ kpogbama Judia ile le ali ile nokunmen'e.

Ndi-ozu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi
(Mat 11.2-19)

¹⁸Ogen umu-azuun Jonu gi gwachanringuu a ihiẹn ndini ile Jesu ri e me, 'ya o nọ kpọ mmadu ebuo ime we,¹⁹ zi we jẹn d'e kunrun Di-nwonni-enyi d'a ju a, si, "Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?"²⁰ Ogen we gi bia d'e kunrun Jesu, we nọ si a, "Jonu hun e me mirin-Chuku zi enyi d'a ju i, si, 'Iyu wu onye hu Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni enyi leme enya onye ozo?' "²¹ Ogen ohu hu, Jizosi nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusunme eje-mmọn ime ndi bu oda, me ndi enya-ishi bu oda hunma uzo.²² 'Ya o nọ si we, "Unu ru, unu a gwa Jonu ihiẹn unu hun le ihiẹn unu nu: ndi enya-ishi e leghama uzo; ndi nguro e jẹnme ijen; ndi-oti a dinhin, ri ochan; ndi odin a numa ihiẹn; we hu a kpotiẹn ndi nwunni; e zi ndi igbenye ozioma."²³ Ngozi wu nke onye hun gileni ifiri ihiẹn o hun m ehụ nweme obi-ebuol!"

²⁴Ogen ndi ahun Jonu zihę gi puguu, Jesu nọ gwama igunrun hu oku Jonu, si, "Kini ke unu jẹn ime atu d'e lee ogen unu gi jẹn d'e kunrun Jonu ime atu? Efiifia ufere ri e buhunme?"²⁵ Kini ke unu jẹn nwan d'e lee? Onye yi ekwa oma nanranni? Kaka akp'ohu! Ime ogwa ndi-nze ke we nọ a hun ndi hun e kon erira le ndi hun e bi obibi ehụ-ufu.²⁶ Kini ke unu jẹn nwan d'e lee ebahun? Onye-amuma? Eghęę, m ri a gwa unu n'ọ karide onye-amuma.²⁷ Makeni, Jonu wu onye hu we ku oku e ebahun Ehuhuo-nsọ nọ si,

'Lee e,
m jenkọ d'e zihę onye-ozu m
n'ọ buru n'i uzo,
keni o kwan'i uzo i.' "

²⁸Jesu nozi si, "M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onye ka Jonu. Kanj, onye hun kachanrin ekere ime Ali-eze Chuku ka Jonu."

²⁹Ndi ile nu ihiẹn o ku kweri ni ke Osolobue don e me ihiẹn e ri mma —ke ndi ugwo-isi ri ime we, makeni we gon Jonu ntin, ni a me we mirin-Chuku.³⁰ Kanj, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ju ihiẹn Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹"Ki m'e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we nọ?"³² "We nọ ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si,
'Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a sọni,

unu etenni egu;
enyi e ye olu ekwan,
unu a kwanni ekwan.' "

³³"Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, 'Eje-mmọn ri ime e!' "³⁴Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, 'Lee okennyeni! Onye oken ihiẹn-oriri, onye-manya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!' "

³⁵"K'osilerị, ihiẹn amamihien mupuha ke we gi a marin a."

Jesu E Jẹn Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶Onye Itu-Farisi ohu kpọ Jesu d'e sọn e ri ihiẹn-oriri iwe e, Jesu nọ jẹn, nodi ali, e ri ihiẹn-oriri.³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin

hụn r̄i ime obodo hụ. Ọ nụ n̄i Jesu r̄i iwe onȳe Itu-Farisi hụ e ri ih̄ien-oriri, 'ya ọ n̄o w̄eḗ ọḡo-alabasta ud̄en e shin ọh̄unma jun ime ẹ.

³⁸ Ọ n̄o n̄oḗi azuḗun ebe ụk̄u-al̄i Jesu r̄i, a kwan ẹkwan: ọ hụ a kwan ẹnyamirin e ye Jesu ụk̄u-al̄i, e gi ntutu ẹ e fik̄oḗi a; ọ hụ e su ụk̄u-al̄i Jesu ọn̄u, e hu ud̄en hụ e kpu ẹ ụk̄u-al̄i. ³⁹ Ogen onȳe Itu-Farisi hụ kp̄o Jesu oriri ah̄un gi h̄un ih̄ienni, ọ n̄o s̄i enw̄en ẹ, "Om̄eni ok̄ennȳeni te w̄u onȳe-am̄uma nke-esi, nk̄e ọ mar̄in onȳe okpohoni r̄i e m̄et̄u a ẹka w̄u—nk̄e ọ mar̄in ud̄i ih̄ian ọ w̄u—n'ọ w̄u onȳe-n̄j̄o!" ⁴⁰ Jesu n̄o s̄i a, "Saiḗmon̄u, m n̄w̄on ih̄ien m ch̄o n̄i m gwa i." Ọ n̄o s̄i a, "Onȳe-nkuzi, kume." ⁴¹ Jesu n̄o s̄i, "O n̄w̄on onȳe mmad̄u ẹb̄uo gi ụgw̄o. Onȳe ohu gi ẹ egho ọr̄un akp'oh̄in iri kwas̄i ọgun̄nai, h̄un-ẹb̄o gi ẹ egho ọr̄un akp'oh̄in ọgun-is̄en kwas̄i nn̄u. ⁴² Asan̄i w̄e ẹka k̄u ụgw̄o h̄u; 'ya ọ n̄o gbaghari w̄e ẹb̄uo, s̄i w̄e akuz̄il̄e ụgw̄o h̄u. Onȳe ime w̄e k̄e ih̄ien ok̄ennȳe ah̄un gbaghariḗi w̄e k'a ka nwan a s̄uḗ?" ⁴³ Saiḗmon̄u n̄o s̄i, "M weri ẹ n̄i onȳe h̄un ọ gbaghari ụgw̄o kan̄i r̄o." Jesu n̄o s̄i a, "Y'a zaḡuḗo a ọh̄unma."

⁴⁴ 'Ya ọ n̄o gb̄ehuto, bu ih̄un zinme okpoho h̄u, s̄i Saiḗmon̄u, "Y'a h̄ungh̄o okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan ụk̄u m, kal̄e o giguḗo ẹnyamirin ẹ chanchan m ọk̄u, gi ntutu ẹ fik̄oḗi a; ⁴⁵ k̄e m banhan, y'e suni m ọn̄u gi kele m, kan̄i 'ya n̄w̄en e ke subehikw̄o m nwan ọn̄u ụk̄u kete m'a b̄ial̄e; ⁴⁶ y'e huyeni m ud̄en isi, kan̄i o huḡuḗo ud̄en e shin ọh̄unma ye m ụk̄u. ⁴⁷ M r̄i nwan a gwa i n'a gbaghariḗuḗo w'a n̄j̄o bu ọda o m̄e, 'ya hāin o gi a gh̄os̄i ok̄en ih̄ien-ọs̄us̄uḗoḗi; kan̄i onȳe w̄e gbaghariḗi n̄j̄o m̄e ẹk̄ere o m̄e a gh̄os̄i ih̄ien-ọs̄us̄uḗo m̄e ẹk̄ere."

⁴⁸ Ya Jesu n̄o s̄i okpoho h̄u, "A gbaghariḗuḗo w̄e i n̄j̄o i."

⁴⁹ Nd̄i h̄u ya l̄e w̄e r̄i e ri ih̄ien-oriri n̄o j̄uma enw̄en w̄e, "Onȳe k̄e onȳeni w̄ud̄e o gi a gbaghariḗi n̄j̄o?"

⁵⁰ 'Ya Jesu n̄o s̄i okpoho h̄u, "Okukwe i a zuḗp̄uhaḡuḗo i. Lama, ud̄on y'a r̄i n̄i i."

Isi Nke ̄sat̄o

Ikpoho Nd̄i S̄on Jiz̄os̄i A Ghahunme

¹ Otebe ẹk̄ere, Jiz̄os̄i n̄o ghas̄onm̄e obodo nd̄i hi-ogbe l̄e nd̄i m̄e ẹk̄ere, e zi oziḗma Al̄i-eze Osolobue; 'ya l̄e ụm̄u-azuḗun a mm̄eb̄uo h̄u w̄i, ² l̄e ikpoho nd̄i h̄u ime nd̄i ọ ch̄upu eje-mm̄on ime w̄e l̄e nd̄i ọ zuḗo ọrīa r̄i ich̄en-ich̄en. Ikpoho nd̄iḗi w̄u Meri h̄un w'a kp̄o onȳe obodo Mag'dala, h̄un ọ ch̄upu eje-mm̄on ̄sa ime ẹ ³ l̄e Juana h̄un Chuz̄a di ẹ w̄u onȳe-isi ọr̄un ime ọgwa Her̄odu, l̄e Suzana, l̄ezi ikpoho nd̄i-ọz̄o bu ọda h̄un gi ih̄ien w̄e e yeni Jesu l̄e ụm̄u-azuḗun a ẹka.

Ilu Jesu Gi Onȳe-ugbo Ta (Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Nd̄i bu ọda n̄o r̄i a gha obodo r̄i ich̄en-ich̄en a b̄ia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeḗguḗ, Jesu n̄o ta n̄i w̄e iluni: ⁵ "O n̄w̄on onȳe-ugbo h̄un j̄en d'a gha mkp̄ur̄u a. K'o d̄on r̄i a gha mkp̄ur̄u ime ugbo, nd̄i h̄u ime w̄e a danye okp'uz̄o, w̄e n̄o z̄ogbu ẹ, nn̄un̄u n̄o rip̄u a. ⁶ Nd̄i h̄u ime w̄e a danye elu ọm̄uma, ogen w̄e gi pup̄uha, a kp̄oḗu w̄e nk̄un, mak̄eni e n̄w̄en w̄e mirin. ⁷ Mkp̄ur̄u nd̄i h̄u ime w̄e a danye ime ọgun—w̄e l̄e ọgun h̄u e suep̄uha, ọgun n̄o d̄ungbu w̄e. ⁸ Nd̄i h̄u ime w̄e a danye ezigbo al̄i, e pu w̄e, sue, m̄i mkp̄ur̄u mm̄agi-mm̄agi, m̄irud̄e ụz̄o ọgun-is̄en." Ogen o gi kuḡuḗ ih̄ienni, ọ n̄o wesi olu elu, s̄i, "Onȳe n̄w̄on nt̄in o gi a n̄u ih̄ien, 'ya n̄u!"

Ihiẹn Haiñ O Gi Rì A Ta Ilu
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹ Ụmụ-azuụn Jesu nọ sị a kowa ilu hụ. ¹⁰ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Osolobue e yeguo unu oghere ịmarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'We hụ e lee ile, kanị arị w'a hụn, wẹ hụ a nụ, kanị arị w'a ghota.' ”

Jesu A Kowa Ilu Onyẹ-ugbo
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹ Jesu nọ sị, “Onwan wu nkowa inu hụ: Mkpuru hụ wu oku Osolobue. ¹² Mkpuru ndi hụ danye okp'uzo wu ndi hụ nuni, kanị, Ekwensu a bia d'e wefu ozi wẹ nụ ime obi wẹ amangbe wẹ e kweri, nwon nzuopuha. ¹³ Mkpuru ndi hụ danye elu omuma wu ndi hụ nụ ozi hụ, gi ighoghọ nabanhan a. Kanị enwe wẹ nkogun—o jennini ime obi wẹ; w'e kwerihu ekere ogen, kanị nlele bia, a danpu wẹ. ¹⁴ Mkpuru ndi hụ danye ime ogun wu ndi hụ nun'a—kanị, ebe wẹ biko elu, uhue le aku-le-uba* le ihien a suo usuo ri uwanị a kpangbu wẹ, mkpuru wẹ akazini.”

¹⁵ “Mkpuru ndi hụn danye ezigbo ali wu ndi hụ nụ oku hụ, gi obi wẹ ile nabanhan a, kwonkenme ẹ, dikenme ndidi—d'e ru ni a mipuha wẹ mkpuru.”

Ukpe Wẹ Gi Afere kpume
(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Ihian ara muye ukpe, gi ihien kpume ẹ mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu ẹ e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhanni legha uzo.” ¹⁷ “Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hūn jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule wẹ kpume hūn jenkoleni d'a wa.” ¹⁸ “Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nū e me; makeni ndi hūn nweni gi ẹ run orun ke wẹ siko d'e yecheni; kale, ndi hūn nwonleni ihien wẹ gi nke wẹ run, wẹ siko d'a napude wẹ hūn nta wẹ nwon.”

Nne Le Umune Jizosi
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Ya nne le umune Jizosi nọ bia d'e kunrun ẹ, kale asani wẹ eka nochime ẹ make igunrun hū ri ebeku. ²⁰ Onyẹ ohu nọ sị Jizosi, “Nne i le umune-ikennyẹ turu ezi e che; wẹ cho ni wẹ hūn i.” ²¹ Jizosi nọ sị wẹ, “Ndi hūn a nū oku Chuku e gi ẹ e bi—uwẹ wu nne m le umune m!”

Jesu A Kusi Ebi
(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Uhuohin ohu, Jesu le umu-azuun a nọ banye ime ugbo-mirin, ọ nọ sị wẹ, “Ni enyi fetu ni azuun hūn-ebọ.” 'Ya wẹ nọ jenne. ²³ Ebe wẹ nyanko, uran nọ buru Jizosi. Idumuzi, ebi nọ kpoma mirin hū, mirin nọ junme ime ugbo, nke wu ni wẹ ile nọ ri eje-onodi. ²⁴ Umụ-azuun a nọ jennburu ẹ, kpotiẹn ẹ, e yi oro, a sị, “Onyẹ-nwonni-enyi! Onyẹ-nwonni-enyi! Enyi e d'a nwun!” Jizosi nọ tenhin, jugbo ebi hū le ebiri-mirin hū; wẹ ile nọ kusi, ebe ile nọ me rajuu. ²⁵ 'Ya ọ nọ sị umu-azuun a, “Elebe ke okukwe unu ri?” Kanị ọ tu wẹ enya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onyẹ wukwo nwan okennyeni? O yede ebi le ebiri-mirin iwu, a gbaye w'e!”

* **Isi Nke Ɛsatọ:14** “Aku-le-uba ke wẹ ka a kpọ, kanị İka a kpọzi a ẹfee.”

Jesu A Zuọ Onye Eje-mmọn Rị Ime Ɛ

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ 'Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hụn bu ihun zinme Galili. ²⁷ Hụn Jesu gi hụ gha ime ụgbọ hidan ye mkpenren mirin hụ, 'ya okennyẹ ohu eje-mmọn rị ime ẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wu onye obodo hụ.

O tekemeke okennyeni yibeme ekwa; a ra nodi ime ulo—ikpekpe k'o nodi. ²⁸ Mgbe o gi hụn Jesu, o nọ dobepe oro, dan ni Jesu ali; gi ndun ile o nwe yi, "Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini ke i cho n'i gi m me? Dodo, eyekwole m afunfun!" ²⁹ O ku ihieni makele Jesu a gwaguo eje-mmọn hụ 'ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmọn hụ e kwondon ẹ mbu-le-ebo: o kwondon ẹ, osuon'a ni we kpoma a egan oku le eka—chedon ẹ, o siko d'e tibepu egan ndi ahun, eje-mmọn hụ e nurun ẹ si ime ofia le ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ si a, "Ki wu efan i?" 'Ya o nọ si, "Efan m wu 'Igunrun.'" O za enina make ni eje-mmọn bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmọn ndi hụ nọ rịo Jesu y'a chule we ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hụ migbu enwen ẹ rị ali-mmọn.

³² O nwon igunrun ezin bu oda rị nkpotu-oke nokunme ebahun a kpa nni. 'Ya ke eje-mmọn ndi hụ nọ rịo Jesu 'ya ni we banyesomme ime ezin ndi hụ. Jesu nọ ni we banye. ³³ 'Ya eje-mmọn ndi hụ nọ gha ime okennyẹ hụ puha, banyesomme ime ezin ndi hụ. 'Ya igwee ezin hụ ile nọ kpotu oke hụ, zunban ime mirin Galili hụ, ragbu enwen we.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hụ rị e du ezin ndi hụ gi hụn ihien meni, we nọ gbapu, weri oku hụ ghagbame ime obodo hụ ile le umu-ali ndi risomme egbere ahun. ³⁵ 'Ya ndi bu oda nọ puha d'a hūn ihien meni. Ogen we gi ru ebe Jesu rị, a hūn we okennyẹ ahun eje-mmọn ndi hụ gha ime ẹ pu k'o nodi ali ehụ ukụ Jesu: o yihu ekwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma we. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihieni gi me nọ gwa ndi hụ ke okennyẹ hụ don dinhin. ³⁷ Ya ndi Gadara le egbere ahun ile nọ si Jizosi 'ya gha ebepu puni we, make ni egun rị a tu we oda-oda. 'Ya Jizosi nọ banyezi ime ụgbọ mirin hụ, kinazuun. ³⁸ Okennyẹ hụ eje-mmọn ndi hụ gha ime ẹ pu nọ rịo Jizosi n'ọ ni a somme ẹ, kanj Jizosi nọ zipu a, si a, ³⁹ "Lashi iwe unu d'a gwa we oken-ihien Osolobue meni i." Ya okennyẹ hụ nọ jenne, ghasomme ebe ile ime obodo hụ, kuko ihien hụ Jizosi me n'e.

Jesu Le Okpoho Ihien Rị A Gba Le Nwata Nwunni

(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha ali ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebepu nọ nabanhan a, make ni we ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebepu ke okennyẹ ohu w'a kpọ Jairosi nọ bịa; okennyeni wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe we. O nọ dan ni Jesu ali, rịo a n'ọ bịa iwe ẹ, ⁴² make ni akpu nwa okpoho ohu o mu hūn wu ihien nọ ke nwa ahua mmebuọ rị a nwunhūn. Ogen Jesu gi jenko, igunrun ihian hū a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmebuọ rị ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringuo hūn o gi e jen eka ndi dibie, kanj o nwonni onye hūn saeka zuon'a. ⁴⁴ O nọ ghaha ibe azuun Jizosi metu ntin-ekwa Jizosi eka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo. ⁴⁵ Ya Jizosi nọ si, "Onye metu m eka?"

Ogen we ile gi ghorị ni ele we, Pita nọ si Jizosi, "Di-nwonni-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!"

⁴⁶ Kanj Jizosi nọ si, "O nwongho onye metu m eka. A maringho m ni o nwele iken gha ime m pu." ⁴⁷ Ogen okpoho hū gi hūn a n'ọ sakọ eka zueri, o nọ puha—ehū hū a ma a nni; o nọ dan ni Jesu ali, nọ id'enya ndi rị ebepu

gwa a ihien haịn o gi metu a eka le k'o don dnhin ozigbo. ⁴⁸ Jizosi no si, a, "Nwa m, okukwe i e meguo i ri mma. Lama, udon 'ya ri ni'."

⁴⁹ Ogen Jizosi gi ri e ku ihieni, onye ohu no gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a si a, "Nwa i a nwunhuguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu."

⁵⁰ Ogen Jizosi gi nu a, o no si Jairo, "Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a dnhin."

⁵¹ Ogen Jesu gi ru iwe Jairo, o nini onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵² We ile ri ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kanj Jesu no si we,

"Akwanzile ni; nwata hu anwunni, o rihu uran!"

⁵³ We no muma Jizosi emu, make ni a maringuo we ni nwata hu a nwunhuguo.

⁵⁴ Kanj Jizosi no kwondon nwata hu eka, si, "Nwata, lihi oto!"

⁵⁵ Mmon nwata hu no kinhen, o no rizi ndun; 'ya o no lihi oto ozigbo. Jizosi no si we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶ O tu ndi mun'a enya oda-oda, kanj Jizosi no si we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umụ-azụun Mmēbuo Hu

(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹ Jesu no kpokikome umu-azun a mmebu hu, ye we iken hun eje-mmom ile e gi ri okpuru we le hun we e gi gworo. ² Ya o no zipu we ken i we jen d'e zi ozi Ali-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu ri a ku. ³ O no si we, "Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke eka, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni eka ozọ che ni hun unu yi. ⁴ Ulo owule we no nabanhan unu, ndi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ⁵ Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukpupu ni ejan ri unu uku n'ọ wuru ihien we gi shagbu we eri." ⁶ Umụ-azun hu no jenne, a ghasonme we umu-ali ile ri ichen-ichen, e zi ozioma, a gworo ozi ebe ile we ru.

Obi Eruzini Herodu Ali

(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Ogen Herodu, hun ri a ki azun Galili, gi nu ihien ile ri e meni, obi eruzin'e ali. Make ni o nwe ndi ri a si ni Jonu hun e me mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ ndi hu ime we si ni Elaija a puhaguo; ndi hu ime we siji ni onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹ Herodu no si, "E bepuguo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m ri a nu otiti e?" 'Ya o no choma n'o hun Jizosi.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Ndi-oz i hu pu-ichen a luha, we no gwa Jesu ihien ile we mesonme ebe we jen. O no gi nzue weri we pu, we no si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹ Kanj ogen igunrun ndi ahun gi nu a, we no rusonme e. O no nabanhan we, gwa we oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

¹² Ogen anwun gi roma, umu-azun a mmebu hu no bia d'e kunrun e, si a, "Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me eker-ekele le ali-ofia ri eghereri d'a chori ihien we siko d'e ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi ri." ¹³ Kanj Jizosi no si we, "Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenko d'e ri."

Wẹ nọ sị a, “Ogbe-brẹdi isen lẹ azun ẹbuo sọọ kẹ ẹni nwọn—mmani i cho ni ẹni jẹn d’e non ni igunrunni ile ihien-oriri.”¹⁴ Makeni wẹ ri ihien ri kẹ ikennyẹ ogun-iri-kwasị-nnụ-mmẹbuo (hụ wu nnụ-uku isen). ‘Ya o nọ sị umu-azun a, “Dọmēsomme ni wẹ okudu-okudu—ihien noke mmadu iri-kwasị-ogunnai nodisomme okudu-okudu.”¹⁵ Umu-azun a nọ me k’o ku, wẹ nọ sị ndi hu ile nodisomme ali. ¹⁶ Jesu nọ weri ogbe-brẹdi isen hu lẹ azun ẹbuo hu, o lee ẹnya elu-igwee, ye Osolobue ekele, ‘ya o nọ bebe wẹ, weye umu-azun a ni wẹ kesomme ni igunrun hu ‘ya. ¹⁷ Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. Wẹ nọ kpọnkikome hun hoduni, o nọ jun ukpalị mmẹbuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu
(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸ Uhuohin ohu, Jesu sọọ nodi e me ekpere. Umu-azun a sọọ nokunme e. O nọ ju wẹ, sị, “Onye kẹ wẹ sị ni iya kẹ m wu?” ¹⁹ Wẹ nọ sị, “Ndi hu ime wẹ sị ni i wu Jonu hun e me mirin-Chuku; ndi hu ime wẹ sị ni i wu Elaija; ndi ozo sị ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k’i wu.”

²⁰ O nọ nwan sị wẹ, “Onye kẹ unu lẹ enwen unu sị ni iya kẹ m wu?” Pita nọ za, sị, “Iyü wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume.”

Jesu E Ku E N’o K’a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi
(Mat 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹ ‘Ya Jizosi nọ dokemme wẹ aka-ntin, sị wẹ agwakwole onye owule ihieni. ²² O nozi sị wẹ, “Nwa nke Ihian jenkọ d’a tariri oken afunfun aka ndi-isi lẹ ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu. Wẹ siko d’a ju a, gbu e—kale, nke akp’ohin eto Osolobue siko d’a gha onwun weli e.”

²³ O nọ sị wẹ, “Onye owule cho n’o somme m, ‘ya ju enwen e, buru obe* e uhuohin ile, somme m. ²⁴ Makeni onye owule cho n’o ghe isi e, isi e a to a; kanị, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenkọ d’a zuopuha a. ²⁵ Elee erere k’o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, ‘ya lẹ enwen e e tuhu?”

²⁶ “Makeni, onye owule hun me ifenren mme lẹ oku-onu m, onye hu kẹ mme wu Nwa nke Ihian siko d’e mezi ifenren e ogen m jenkọ d’e gi gi ogho m lẹ nke Chuku-Nedi lẹ nke ndi mmon-ozị nso bja. ²⁷ M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d’e ru ni a hun wẹ Ali-eze Osolobue.”

Jizosi E Nwonhuto
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸ O ri ihien ri kẹ akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o nọ weri Pita lẹ Jonu lẹ Jemisi si elu ugu d’e me ekpere. ²⁹ K’o ri e me ekpere, ihun e nọ nwonhuto, ekwa a nọ nwunme nke ochan, gbukepuma. ³⁰ Idemizi ‘ya lẹ ikennyẹ ẹbuo nọ kumẹ oku. Ikennyẹ ndi ahun wu Mozizi lẹ Elaija; ³¹ wẹ gi ogho pu-ichen puha; wẹ lẹ Jizosi ri e ku oku ula o jenkọ d’a la ghaghani onwun o k’a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue. ³² Enya uran ri e me Pita lẹ ndi ‘ya lẹ wẹ nodi oda-oda, kanị ogen uran gi fon wẹ ẹnya, wẹ nọ hun ogho Jizosi, hunzikwo ikennyẹ ẹbuo ahun turuye ni n’e. ³³ Hun ikennyẹ ẹbuo hu gi latoko Jesu, Pita nọ sị Jesu, “Di-nwonni-ẹni, o rika mma ni ẹni nodichanrin ebeni! Ni ẹni tun odu eto: nke i wu ohu, nke Mozizi wu ohu,

* **Isi Nke Iteneji:**23 Ogen ahun, ndi Rom e gi obe wẹ gi osisi memẹ e gbu onye wẹ ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, somme ndi-agma hun jenkọ d’a kpogbun’e. Wẹ kpomaguu a elu-obe, a nodi wẹ ebẹhu e che nche d’e ru n’o nwunhun.

nke Elaija wu ohu.” (O marin ihien o ri e ku, kaka!) ³⁴ Ogen o gi ri e ku ihienni, orukpu no paha d'e kpume we; egun no tuma umu-azuun a ndi hu ogen orukpu hu gi ri e kpume we. ³⁵ Olu no gha ime orukpu hu si, “Onwan wu Nwa m, Onye hun m hori—gon n'e ntin!” ³⁶ Mgbe olu hu gi kuguu, Jesu suo ke we hunzi.

Umu-azuun a eto hu ekupuhadeni oku ihienni we hun ogen hu we gi hun a; agwan we onye owule ihien we hun.

Jesu A Zuo Nwata Okennyē Eje-mmōn Rī Imē E
(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fon, ogen Jesu le umu-azuun a eto ahun gi gha elu ugu hu hidan, igunrun hi-ogbe no kunrun Jesu. ³⁸ Okennyē ohu no gha ime igunrun hu yi oro, si, “Onyē-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya suo ke m mu! ³⁹ O nwe eje-mmōn e kwōndon n'e: o m'e a dōbepu oro, ufofo a puhama a onu; o ru a ehū; a ra yen'e efe! ⁴⁰ M riō umu-azuun i we chupu a, asani we eka.” ⁴¹ Jesu no shiari, si, “Eje-agbo nwonlani okukwe ke unu wu! Nani ke mme le unu jenkō d'a nobiehan?! Elee ogen ke m k'e dinruni unu ndidi?!” ‘Ya o no si okennyē hu, “Wehe nwa i ebeni.” ⁴² Ogen nwata-okennyē ahun gi pula, eje-mmōn hu no kwantuzi e, doma a, kan Jesu no jugbo eje-mmōn hu, zuo nwata hu, we e ye nedi e. ⁴³ Ikenni hi-ogbe Osolobue kpa no tu ndi hu ile enya.

Jizos' E Kuzi Oku Onwun A
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Ke ihien ile Jesu ri e me rikwo a tu ihian ile enya, o no si umu-azuun a, ⁴⁴ “Azokwole ni ihienni m jenkō d'a gwa unu kikenni: We siko d'e re Nwa nke Ihian ye ndi ihian.” ⁴⁵ Kan umu-azuun a aghotani ihien o ri e ku. We zueme ni we iya, amamgbe w'a ghota a—bu egun anini we ju a ihien o gi e ku.

Onyē Kacharin Ibe E

⁴⁶ Ogen ohu, umu-azuun Jesu no doma oku onye hun jenkō d'a kacharinni ime we. ⁴⁷ Jizosi a maringuo ihien we ri e ro ime obi we, 'ya o no weri nwa-ndu ohu, w'e wuzo ehū a, ⁴⁸ si we, “Onyē owule gi ufiri efan m nabanhan nwata no enina nabanhan m, bu onye hun nabanhan ni m nabanhan onye hun zini m. Make ni onye hu kacharin ekere ime unu ile, iya wu onye hun kacharinni.”

Onyē Ghaleni A Nokin Unu Uzo Ri Azuun Nke Unu
(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jonu no si Jizosi, “Di-nwonni-enyi, enyi hun okennyē ohu ri e gi efan i a chupu eje-mmōn, enyi no si a kusj a, make ni ele onye itu enyi.” ⁵⁰ Kan Jesu no si 'ya le umu-azuun ndi ozo, “Akusile n'a, make ni onye owule ghaleni a nokin unu uzo ri azuun nke unu.”

Obodo Ju Jesu

⁵¹ Mgbe ogen hu we jenkō d'e gi we Jizosi si elu-igwee gi rume, o no kwademecharin obi e jenne Jerusalem, o leni enya azuun. ⁵² O no zi ndi-ozu buru n'e uzo. We no banye obodo ohu ri ime Sameria d'a kwademe n'e ihien. ⁵³ Kan ndi ri ebegu anabannan'a make ni Jerusalem ke enya a ri. ⁵⁴ Ogen umu-azuun a wu Jemisi le Jonu gi hun ihienni, we no si, “Dinwonni-enyi, y'a chogho ni enyi gha elu-igwee kpotu okun n'o ripu we [ke Elaija don me?!” ⁵⁵ Kan Jesu no gbehuto, jugbo we, [si, “Unu amarin udi

obi unu nwon!† [Mme wu Nwa nke Ihian abiani d'e tikpo ndun ihian, kama, m bia d'a zuopuha we].”⁵⁶ Ya le we no si ali ozo me ekere.

Ndi Hu Cho Ni We Sonme Jizosi

(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ogen we gi jenko, okennyehi ohu no si Jesu, “M k'e son i ebe owule i jenko.”⁵⁸ Jesu no si a, “Ufu nwon okporo ebe w'e bi; nnunu nwonzikwo ekwu; kani mme wu Nwa nke Ihian enwon ebe m'e buche isi m.”

⁵⁹ Jesu si okennyehi ozo, “Sonme m.” Kani okennyehi hu no si, “Di-okpa, ni m bu uzo jen d'e ligwu nedi m.”⁶⁰ Ya Jesu no si, “Hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni. Iyu nwen, jennme d'e zi ozi Ali-eze Osolobue.”

⁶¹ Onye ozo siji, “Di-okpa, m jenko d'e son i, kale, ni m bugwu uzo jen d'a si ezi-le-ulo m, 'Nodi ni ohunma.' ”⁶² Jizosi no si a, “Onye owule hun e buhegwu aka orun e lee enya azuun, efuruni Ali-eze Osolobue.”

Isi Nke Iri

Jizosi E Zipu Mmadu Mmebu-kwasi-ogun-etọ Ozo

¹ Onwan e megwu, Di-nwonni-enyi no hori ikennyehi mmebu-kwasi-ogun-etọ ndi ozo. O no zipu we mmadu ebuo-ebu, ni we buru n'e uzo jen obodo ile le ebe ile 'ya le enwen e jenko d'e jen. ² O no si we, “Ihiengbo we jenko d'a gho ebuke, kani ndi jenko d'a ghon'a ebuni oda. Me ni nwan ekpere rijo onye nwon ugbo n'o zi ndi orun d'a ghon'a ihien-ugbo e.

³ Jennme ni! Lee e, m ri e zipu unu rike atunrun e ye ime igunrun eworo*.
⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ekpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni uzo d'e kele onye owule. ⁵ Ulo owule unu banye, bu ni uzo kele, si, 'Udon 'ya ri ni uloni.'
⁶ Omeni onye udon ri ulo hu, udon unu a noyen'e; kani, omeni o nwonni onye udon rin'a, udon unu e kinhen ni unu.

⁷ Nodi ni ulo ohu ahun ndi rin'a nabanhan unu, e ri, a ra ihien owule we ye unu, makeni o furu ni we ku ndi orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule unu banye, ni a nabanhan we unu, ri ni ihien owule we ye unu; ⁹ zuo ni ndi emu ri a ku ime obodo hu; si ni ndi ri n'a, 'Ali-eze Osolobue a rigwo nsue.' ¹⁰ Kani obodo owule unu banhan ni anabanhanni we unu, shi ni ogbara-ogbe, unu a nodi ebeku si, ¹¹ 'Ke ejan obodo unu hun ri enyi uku, enyi ri e tichanpu a atoni unu n'o shiagbu unu eri. Kani, nyanhan ni ni Ali-eze Osolobue a rigwo nsue!' ¹² M ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a ri ni eje-ali ahun wu Sodom nfe Uhuohin Okinkin-ikpe kari obodo hu!”

Jizosi A Ban Ni Obodo Ndi Hu Kwerileni Mban

(Mak 11.20-24)

¹³ “Oken nsongbu jenko d'a ri ni ndi obodo Korazin! Oken nsongbu jenko d'a rizikwo ni ndi obodo Besaida! Makeni, omeni ime eje-ali wu Taya-le-Sidonu ke we no run orun-atumenya ndi hun we run ime unu, nke o teke ndi Taya-le-Sidonu roghariguu, yiri ekwa-ahio, buo ntun kpu enwen we, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguu we! ¹⁴ Unu jenko d'a takari ndi Taya-le-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe.”

¹⁵ “Nke unu ndi obodo Kapanom, unu ro ni we siko d'e busi unu eluigwee? Mba! We jenko d'a tutu unu ye ali-mmoti!”

¹⁶ O no si umu-azuun a, “Onye owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye owule ju unu ri a ju m; onye owule ju ni m ri a ju onye hun zihen m.”

† Isi Nke Itenei:55 mọbu: “udi Mmon unu wu nke e” * Isi Nke Iri:3 Griki: wofu

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omeguu, ikennyē mmēbuo-kwasị-ogun-eto hu nọ gi oken ighoghọ lua. Wę nọ sị, “Di-nwōnni-ēnyi, ke eje-mmōn rị ichen-ichen humeni ēnyi isi hūn ēnyi gihu gi efan i gwa we oku!” ¹⁸ Jesu nọ sị wę, “A hūngho m ke Ekwensu gha elu-igwee dan ‘nwain!’, rike ebe amuma nọ be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hūn unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hūn unu e gi meri iken ile Enenren hū nwon—o nwōnni ihien siko d’a ru unu ehū. ²⁰ K’osilerị, egile ni ifiri ni eje-mmōn hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ ni makeni e deyegwo wę efan unu ime elu-igwee.”

Jesu A Ghoghọ

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu nọ ghoghọ ime Mmōn-nsọ, sị, “Baba, Onyē nwōn elu-igwee le uwa! M rị e kele i makele ‘y’e zuemegwo ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we wę ghosi umu-ndu. Eghęe Baba, enina ki cho n’o rị.” ²² “Nedi m e bugwo ihien ile che m eka. O nwōnni onyē marin onyē Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwōnzikwoni onyē marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onyē owule Nwa a cho n’o me e marin a.”

²³ Ya ke Jizosi nọ gbewoto, bu ihun zime umu-azuun a, kagwa wę, sị, “Unu wu ndi wę gozi agozi ni enya unu rị a hūn ihien ndini unu rị a hūn! ²⁴ M rị a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a chogwo ni wę hūn ihien unu rị a hūn, ahunni w’a; a chozikwo wę ni wę nū ihien unu rị a nū, anuni w’a.”

Onyē Sameria Hūn Mę Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d’e shini Jesu onyan. O sị Jesu, “Onyē-nkuzi, kini ke m jenkọ d’e me ni m nwōnhen ndun-itēbite?” ²⁶ Jesu nọ sị a, “Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?” ²⁷ Okennyē hu nọ za, sị, “‘Gi obi i ile, enwen† i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osisuwo Di-nwōnni-ēnyi wu Osolobue i; lezikwo ‘ihien ibe i k’a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’” ²⁸ Jesu nọ sị a, “Y’a zagwo ohunma; me onwan keni i rị ndun.” ²⁹ Kanị Okaa-Iwu hu cho n’o kuni enwen e ohunma, o nọ ju Jesu, sị, “Onyē wu nwan ibe m?”

³⁰ Jesu nọ za, sị, “Okennyē ohu gha Jerusalem jenkọ Jeriko. O nọ danban eka ndi ohin, wę nọ napuchanrin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekerę n’o nwun, wę nọ la a to uzọ. ³¹ O nọ nwan me ni onyē nchū-ajan ohu ghako uzọ hu; kanị, ogen o gi hūn okennyē hu, o nọ ghakpen e. ³² Erira k’o gi mezikwo ni onyē Livai, onyē a run ime Ulo-nsọ, ghako uzọ hu; o hūn okennyē ahun, o nọzi ghakpen e. ³³ Kanị, ogen onyē Sameria ohu hūn ghako uzọ hu jenkọ ali-ihian gi puha ebe okennyē hu rị, hūn a, omiken e nọ me e. ³⁴ O nọ jen d’e kunrun e, hu uden le manya yesonne ebe ile o ru ehū, kenmęchanrin a wę ile. Onyē Sameria hu gi anyinnyan—o nọ bu okennyē hu che enu anyinnyan hu, we okennyē ahun si ulo ndi ijen a nodi, nọ ebęhu lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o nọ wepuha egwo orun akpu-uhwohin ebuo, ye onyē hūn e lepu ulo ndi ijen hu enya, sị a, ‘Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin m’i ihien hoduni hūn i gi lepu a enya.’”

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sị onyē-nkuzi Iwu hu, “K’i ro? Onyē ime mmadu etoni henrin ibe okennyē hu danban eka ndi ohin?”

³⁷ Onyē-nkuzi Iwu hu nọ za, sị, “Onyē hūn me n’e efoa.” Ya ke Jesu nọ sị a, “Jenme nwan d’e me erira.”

Jizosi A Bia Iwe Mata Le Meri

³⁸ Ogen Jesu le umu-azuun a gi jenko, we no banye obodo ohu me ekere. Okpoho ohu efan a wu Mata no nabanhan a iwe e: ³⁹ Mata nwe nwen-okpoho efan a wu Meri, hun nodi ali ehụ uku Di-nwonni-enyi, e gon ntin ihien o ri e ku. ⁴⁰ Kanị, Mata asani eka nodi make orun bu oda o ri a run mmulo; 'ya o no bia d'e kunrun Jesu, si, "Di-nwonni-enyi, o nwonni ihien i kpo a ni nwen m la orun ile toni mme suo? Gwa a nwan ya d'e yeni m eka." ⁴¹ Kanị Di-nwonni-enyi no za a, si, "Mata, Mata! I ri e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — ⁴² bu ihien ohu suo ri mkpa; Meri a horiguo hun ka mma; anapuko w'a ya."

Isi Nke Mmanaj

Jizosi A Kuzi Ke We Don E Me Ekpere

(Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Jizosi ri ebe ohu e me ekpere; ogen o gi meguu, nwa-azuun a ohu no si a, "Di-nwonni-enyi, kuzi enyi ekpere—ke Jonu don kuzi umu-azuun a."

² Jizosi no si we, "Unu gha e me ekpere, si ni:

'Baba,

ni we donme efan i nsq;

Ali-eze i 'ya bia d'a kima.

³ Ye enyi ihien-oriri siko d'e zu enyi uhuhin-uhuhin;

⁴ Gbaghari enyi njo enyi,

makeni enyi a gbaghari onye owule mejani enyi a gbaghari.

Edubanle enyi ime onwunwan, [ka gbapuha enyi eka Eje-onye hu*].'

⁵ 'Ya Jizosi no si umu-azuun a, "Ni enyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe owu a ime abali d'a si a, 'Di-enyi, zinye m ogbe-bredi eto. ⁶ Owu m hun ri uzo-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kanị enwe m ihien-oriri owule m siko d'e ye e.' ⁷ Ni enyi werizikwo a ni owu i ahun gha ime ulo si, 'Eyele m nsongbu; a kpokinguo we uzo; mme le umu m e dineguo. Asa m eka lihi oto d'e ye i ihien owule.' ⁸ M ri a gwa i ni osuon'a n'o gini ifiri ni i wu owu a lihi ye i bredi, o siko d'e ye 'ye makeni y'a riobehini.

⁹ 'Ya wu, m ri a gwa i: riq, i k'e nwonhen; cho, i jenko d'a hun; du eka, we siko d'a gunpun'i uzo. ¹⁰ Makeni ndi ile hun rionj jenko d'e nwehen; ndi hun chonj jenko d'a hun; we siko d'a gunpuzikwonj ndi ile du eka uzo.

¹¹ Ime unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o riq a azun ¹² mobu ye e akpi omeni o riq a ekwan? ¹³ O me nwan ni unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani ke Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi riq a Mmon-nsq? O yekariko we?"

Jesu Le Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuhin ohu, Jesu chupu eje-mmon odin. Ogen eje-mmon hu gi puguu, okennyeh hu o te ri ime e no kume oku. O tukenme igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kanị, ndi hu ime ndi ri ebehu no si, "Bezibo, hun wu onyeh-isi eje-mmon ile, 'ya ri e ye e iken o gi a chupu eje-mmon." ¹⁶ Ndi ozq no shini Jesu onyan, si a runghosi we orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bia. ¹⁷ Kanị Jesu a maringuo ihien we ri e ro, o no si we, "Ali-eze owule kebeni, nwon itu ri ichen-ichen ri a luson ibe we ogun, jenko d'e henrin ofia; ezi-le-ulo owule ndi ri n'a kebe, a luson ibe we ogun siko d'a dan."

* **Isi Nke Mmanaj:**⁴ mobu: eje-ihien

18 “Ya wu, omeni ali-eze Ekwensu kebe ekebe, nwe itu ichen-ichen ri n'a hun a lusun ibe we ogun, eghanị ke ali-eze e e don turu?—bu unu si nwan ni m gi iken Bezibo a chupu eje-mmom. 19 Omeni iken Bezibo ke m gi a chupu eje-mmom, iken onye ke ndi nke unu gi a chupu we? Uwe jenkọ d'a ma unu ikpe!” 20 “Kani, o me nwan ni iken Osolobue ke m gi a chupu eje-mmom, 'ya wu ni Ali-eze Osolobue e ruguole ebe unu ri.”

21 “Owule diken a kwademecharinguu ihien ogun a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e me ihien o nwe. 22 Kani, omeni onye ka a iken a maye e ogun, meri e, o jenkọ d'a napucharin a ihien ogun ile hun o gi don enya, buru ihien e ile, kesonme ni ndi ozo ya.” 23 “Onye owule rileni azuun nke m ri a lusun m ogun; onye owule hun ghaleni e ye ni m eka a kkwama ri e kponyiya.”

Ihien E Wekinhen Eje-mmom We Chupuguu
(Mat 12.43-45)

24 “Eje-mmom ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nodi zu iken. Omeni o hunni, o siko d'a si enwen e, 'M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.' 25 O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, 26 o jen d'e wehezi eje-mmom esa ozo ka 'ya le enwen e njo, a bia we d'e biri ebegu. Onodi onye hu a ka njo kari ke o ri mbu.”

Ndi We Gozi Agozi

27 Ogen Jesu gi ri e ku ihienni, okpoho ohu ri ime igunrun hu no gha ebahun si a, “Efo mun'i le eran i ra wucharin ihien we gozi agozi!” 28 Kani Jesu no si, “Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi e e bi!”

Ihien Me Onye-amuma Wu Jona Wu Ahima
(Mat 12.38-42)

29 Ogen ndi ri e ruhe ebe Jizosi ri gi ri e buwaye oda, o no kumezi, si, “Agboni jo njo! We si m ghosi we ahima pu-ichen, kani o nwonni ahima owule pu-ichen we jenkọ d'a ghosi we wezuka ihien me onye-amuma wu Jona. 30 Ke Jona don wu ahima ebe ndi Ninive ri, erira ke Nwa nke Ihian jenkọ d'a wu ahima ebe agboni ri. 31 O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho ali Shiba, ali hu ri azuun ndidan-mirin, jenkọ d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha ali hu tegbu enwen e bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onye ka Solomonu ri nwan ebeni. 32 O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni we roghari eroghari ogen we gi nu ozi Jona zi—bu onye ka Jona ri nwan ebeni!”

Ukpe Hun Ri Ehu
(Mat 5.15; 6.22-23)

33 “O nwonni onye hun a muye ukpe e bu e e zueme mobu e bu e che okpuru aferu. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onye owule banhanni gi e legha uzo.” 34 “Enya i wu ukpe ri i ehụ. Omeni enya i ri mma, ukpe jenkọ d'e juncharin i ehụ. Kani omeni enya i a ri mma, ishi jenkọ d'e juncharin i ehụ. 35 Hunkwo a ni ukpe hun ri ime i ele ishi. 36 ‘Ya wu, omeni ukpe juncharin i ehụ ile, bu o nwonni mkpamkpa owule ri ime ishi, ehụ i ile siko d'e me ukpe-ukpe noke ebe ukpe no e nwunkpu i.”

Jesu A Jugo Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

37 Ogen Jesu gi kuguu, onye Itu-Farisi ohu no si a bia iwe e d'e du e ri ihien-oriri. ‘Ya o no jenne; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

38 Ogeṅ onye Itu-Farisi hụ gi hụn nị Jesu a chanchannị ẹhụ a kẹ wẹ dọn a chan n'ọ d'e rime ihien-oriri, ọ nọ tū a ẹnya. 39 Ya kẹ Di-nwōnni-ẹnyi nọ sị a, "Lee nwan, ụnụ ndị Itu-Farisi a chanchan azuṅ mkupe lẹ afeṛe ụnụ, kanị ẹnya-uku lẹ eje-ihien jun ime ụnụ. 40 Ndi-nzuzu! Eḷe onye hūn memẹ azuṅ a memēzikwọ ime e? 41 Ka we ni nwan ihien ndi hūn rị ime e ye ndi igbennye; ụnụ me e, m rị a gwa ụnụ, ihien ile jenkọ d'e nwunchan nị ụnụ.

42 Nsongbu rị nị ụnụ ndi Itu-Farisi! Ụnụ a kusunmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sūo—kẹ arabasi-minti kẹ riu kẹ ihien-akunkun ndi ozo rị ichen-ichen—bū ụnụ a nato iye onye owule ihien run'e lẹ inwe ihien-osisuo jenni Osolobue—ndini te furu ụnụ k'a gha e me; kanị, eḷe hūn ụnụ e gi lato ihien ndi ahun ụnụ a ku."

43 "Nsongbu rị nị ụnụ ndi Itu-Farisi! O sūo ụnụ nị ụnụ a nodi isi-ochu ime ulo-ofufe lezi nị wẹ e kele ụnụ ekele pu-ichen ime afia ebe ihian rị. 44 Nsongbu rị nị ụnụ! Ụnụ nọ kẹ ili w'a ghafe elu e bu a marin wẹ nị ili rọ."

45 Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu nọ sị a, "Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini wẹ, i rị a kparizikwo ẹnyi nwen!"

46 Jesu nọ sị a, "Nsongbu rizikwoni ụnụ nwen, ndi-nkuzi Iwu! Ụnụ e buyesonme ndi ozo ibu a fu orun obubu, kanị ụnụ lẹ enwen ụnụ ara tinpude mkpinsi-eka ohu yeni wẹ eka bu ibu ndi ahun. 47 Nsongbu rị nị ụnụ! Ụnụ a tun ili ndi-amuma hū ndi nedi ụnụ kanị gbu — 48 hūn ụnụ gi a ghosi nị ụnụ kwadon ihien ndi nedi ụnụ me—makeni, uwẹ gbu ndi-amuma, ụnụ nwen nọ tun ili ndi-amuma ahun wẹ gbu. 49 Ufiri ihienni kẹ Osolobue gi gi Amamihien e si, 'M jenkọ d'e zijen ni wẹ ndi-amuma lẹ ndi-ozu pu-ichen: wẹ jenkọ d'e gbu ndi hū ime wẹ, kpokpo ndi hū ime wẹ' — 50 keni wẹ ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile wẹ gbu kete w'e kele uwa — 51 ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya wẹ gbuto Ulo-nsọ, egbata Ukpo nchu-egan lẹ Ebehu-ri-nsọ. Eghẹe, m rị a gwa ụnụ, wẹ siko d'a ju agboni ukwere wẹ ile!"

52 "Nsongbu rị nị ụnụ ndi-nkuzi Iwu! Ụnụ e wepuguo isafin amamihien: ụnụ lẹ enwen ụnụ abanyeni, ụnụ eyeni ni ndi rị a cho nị wẹ banye efe banye!"

53 Ogeṅ Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ korjama n'a oda-oda, juchanma a onu ihien bu oda, 54 a cho ihien rị a onu, keni wẹ hūn ihien wẹ e gi kwodon e.

Isi Nke Mmēbūo

Gbakwoni Ni Ihunnaị Osọ!

(Mak 10.26-27)

1 Kẹ mmadu nnu ole-le-ole don rị a gbakikome, nke wu nị wẹ hū a zo ibe wẹ uku, Jizosi nọ bu uzọ sị umu-azuṅ a, "Kpachanpu nị ẹnya banyeni yisti* ndi Itu-Farisi—hūn wu ihunnaị wẹ. 2 O nwōnni Ihien owule kpumeni hūn jenkoleni d'e kpupu; o nwōnni ihien zuerini hūn jenkoleni d'a wa. 3 'Ya wu, ihien owule ụnụ ku ime ishi, ihian jenkọ d'a nū a ifonrin-ifon; ihien owule ụnụ gunma enwen ụnụ ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo."

Onye Wẹ K'a Tu Egun E

(Mat 10.28-31)

* **Isi Nke Mmēbūo:**1 yisti: ihien brēdi gi a fu

⁴ “Ndi ọwụ m, m rị a gwa ụnu, atule ni egun ndi e gbu ehụ sọọ bụ o nwonzini ihien we siko d'a s'eka me kari ohun. ⁵ Kama, ni m ghosị unu onye unu siko d'a tu egun e: tu ni egun Osolobue, onye hun o me ni o gbuchanrin ehụ, o nwonghozikwo iken o gi a tu ihien e ye okun-mmøn. Egheę, tu ni egun e! ⁶ Ele isen 'ikobo' ebuo ke we re achu† Kanị, Osolobue ara zo ke akp'ohu ime nnunụ ndini. ⁷ Ke ntutu ri unu isi, Osolobue a gunguo a. Atule ni nwan egun: unu ka achu mkpa a ri ebe Osolobue ri —osun'a ni achu bu oda ro!”

Ikweri Ni Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Y'ele Nke E
(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “M ri a gwapu unu ezioke, onye owule no id'anya ihian kweri no wu nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenkọ d'a no id'anya ndi mmøn-ozì Osolobue kwerezikwo ni onye hu wu nke m. ⁹ Kanị, onye no id'anya ihian ghorì ni ele nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenkọ d'a no id'anya ndi mmøn-ozì Osolobue kuzikwo ni onye hu ele nke m.” ¹⁰ “Ozozì, we siko d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian, kanị agbagharikọ we onye owule kuja oku Mmøn-nsọ. ¹¹ Ogen we jenkọ d'e gi wehe unu ulo-ofufe mobu ebe ndi hun a kinì mobu ndi-nze ri d'e kin unu ikpe, ehuekwole ni uhue ke unu k'a don kinrin onu unu mobu ihien unu k'e ku. ¹² Makeni, ogen hu ru, Mmøn-nsọ jenkọ d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu We Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³ Okenye ohu ri ime igunrun hu no si Jizosi, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenę m n'o keye m uku nedi enyi lato ni enyi.” ¹⁴ Jizosi no si a, “Owu m, onye tumę m onye a hannì unu ebuo enen mobu onye e keni unu ihien?”

¹⁵ 'Ya o nozi si we, “Kpachanpukwo ni enya, unu e gbondon enwen unu make udi enya-uku owule gha a ri ime ndun unu; makeni, ele ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, osun'a n'o meke odafin.” ¹⁶ 'Ya Jizosi no ta ni we iluni: “O nwon okenye ohu wu odafin, hun nwon ali. Ali hu no men'e ihien oda-oda. ¹⁷ O no si enwen e, 'Enwon m ebe siko d'e zu m buto ihien ugbo m. Kinì ke m jenkọ d'e me?’ ¹⁸ O no si enwen e, 'Lee ihien m siko d'e me: m k'a totusunme oban m ile, tun ndi kanì we; ebegu ke m jenkọ d'e donme oka m le ihien m ndi ozo. ¹⁹ Ogen hu, m k'a si enwen m, “Enwen m, y'e nwonguo ihien ile ri mma siko d'e zu i bi ahua bu oda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya sọma i usuo!” ²⁰ Kanì Osolobue no si a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni ke we jenkọ d'a napu i ndun i—onye jenkọ nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto ni enwen i?’”

²¹ Igi mekin iluni, Jizosi no si, “Enina k'o ri ni ndi hu a kpatọ ni enwen we aku-le-uba kanì ele we odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Don Enya
(Mat 6.25-34)

²² 'Ya Jesu no si umu-azuun a, “Ya ke m gi ri a si unu ehuele uhue ihien unu jenkọ d'e ri ri ndun mobu ekwa unu jenkọ d'e yi. ²³ Ndun ka ihien-oriri; ehia ka ekwa. ²⁴ Lekpo ni nnunụ: w'a ra kun mkpuru mobu we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mobu oban w'e buto ihien—kanì Osolobue hu e ye we ihien-oriri! Bu unu kade mkpa a ri oda-oda kari nnunụ! ²⁵ Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁶ Omeni y'a s'eka me ihien mehan ntin enina, k'i ri nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozo?”

† Isi Nke Mmèbụ̀ọ̀:6 sparo

27 Lekpọ ni kẹ obobo ofia dọn e sue: w'a ra nungbu enwen wẹ mọbu kpa ẹkwa—kani m ri a gwa unu ni, kẹ eze wu Solomonu eyini ihien owule rihan mma kẹ obobo ohu ime ndini. 28 Omẹle Osolobue e yime ẹfifia ihien ri mma enina—ẹfifia hun a ri ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

29 'Ya wu, atole ni e ro ihien unu jenkọ d'e ri le ihien unu siko d'a ra; esongbulẹ ni enwen unu banyen'e. 30 Make ni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chusonme ihien ndini—bu Nedi unu a maringho ni ihien ndini ri unu mkpa. 31 Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo unu ihien ndini we.”

Kpatọ Aku-le-uba Elu-igwee

(Mat 6.19-21)

32 “Umụ-atunrun m, atole ni egun, make ni o sọ Nedi unu usuo n'o ye unu Ali-eze. 33 Reputi ni ihien unu nwe, we egbo e ye ndi igbennye, unu e gi uzoni memẹ ni enwen unu ẹkpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako ẹka ru e; ẹkika a sako ẹka ripu we. 34 Make ni, ebe aku-le-uba unu ri, iya kẹ obi unu jenkọ d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwonnien-eyi Lala

35 “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe unu e nwunsonme; 36 no ni kẹ idibo ri e che nna we n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du ẹka, keni unu saeka gunpu n'a uzọ ozigbo. 37 O jenkọ d'a ri ni idibo ndi hu mma omeni nna we a lua, hun a ni we mu enya, kwademe, e che e! M ri a gwa unu ezioku, o jenkọ d'a si we weri onodi we teburu, o konrin, gi ẹka a buye we ihien-oriri. 38 O siko d'a ri ni idibo ndi ahun mma owuni ogen o gi lua—o sọ n'a ni ime abali mọbu igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademe guo we!

39 Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. 40 'Ya wu ni unu le enwen unu jenkọ d'a kwademezikwo, make ni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen unu tuleni enya a.”

Odibo Furu We Gi E D'anya Ra Hun Furuleni?

(Mat 24.45-51)

41 Pita no si, “Di-nwonnien-eyi, enyi kẹ i ri a tu ni iluni ra i ri a tu ni ihian ile ya?” 42 Di-nwonnien-eyi no za, si, “Onye wu onye-nlepu-enya ahun furu we gi e d'anya, hun marin ihien, hun nna a tume n'o lehu n'a idibo ri ulo a enya, e ye we ihien-oriri we ogen o furu? 43 O jenkọ d'a ri n'a mma omeni nna a lua, o hun a n'o hu e me ihien ahun o si a me! 44 Ezioku kẹ m ri a gwa unu, nna a ahun jenkọ d'e we ihien ile o nwe che e ẹka lepu enya.”

45 “Kani, omẹle odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua', o gbume idibo ibe e hoduni ili—kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, 46 'ya wu ni nna a jenkọ d'a lua idumuzi—uhuhin odibo hu tuleni enya a le ogen hun o marinleni. O siko d'a jakika a, we e che ebe ndi nnupu-isi ri.”

47 “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o me, bu o kwademeni enwen e n'o me e mọbu o men'e, we siko d'a fian a mkpinsi n'oda-oda. 48 Kani, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o me ihien w'e gi a fian mkpinsi, we jenkọ d'a fian a hun buleni oda.”

“Thien bu oda kẹ w'a tu enya a ẹka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda kẹ w'a tu enya a ẹka onye we ye hun ka oda.”

*Jesu E Kebe Ihian**(Mat 10.34-36)*

⁴⁹ “M bia d'a mụ okun ye uwa; k'ọ rị m, ọ dụnmaguọle! ⁵⁰ Kanị wẹ jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehụ efuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. ⁵¹ Unu rị e ro ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m rị a gwa unu, ele iri-ohu kanị nkebe. ⁵² Gha ogenni jennme, mmadu isen hun rị ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a lusun ebuo ogun, ebuo hu a lusun eto; ⁵³ nedi ihian gha a lusun nwa a okennyẹ, nwa-okennyẹ hu a lusun nedi e; nne gha a lusun nwa-a-okpoho, okpoho hu a lusun nne e; nne-di siko d'a gha a lusun nwunye nwa a, nwunye ihian jenkọ d'a gha a lusun nne-di e.”

*Ighota Ihien Rị E Mēni**(Mat 16.2-3)*

⁵⁴ Jizosị nọ sịzikwọ ndi hu, “Unu hun ke mirin rị e ru azuun ndidan enya-anwun, unu si ni mirin jenkọ d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenkọ d'a rị—o me. ⁵⁶ Ndi ihunnai! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenkọ d'a rị; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien rị e me ogenni rị a ghosi?”

*Iyụ Lẹ Onyẹ Ikpe I Dọnkwo Egwá**(Mat 5.25-26)*

⁵⁷ “Kị hain unu gileni a marinde ihien rị mma unu jenkọ d'e me? ⁵⁸ Lili ma ni iyụ lẹ onyẹ-ikpe i dọn, unu gini d'e ru ogwa, amangbe ọ dokpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onyẹ ewuru-ogi—o tu i ye ime ụlo-ngan. ⁵⁹ M rị a gwa i ezioku, i k'a to ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile wẹ be i—d'e rude ikọbo ka ntin.”

Isi Nke Mmèto

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

¹ Ogẹn ohu hu ke ndi hu ime ndi rị ebẹhu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Pailetu gbu ebe wẹ rị a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke wẹ gwọ ejan ahun wẹ rị a chụ. ² Jesu nọ shari wẹ, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwẹ ka ndi Galili ndi ozo ile njo e me? ³ Mba! M rị a gwa unu ni omeni unu lẹ enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntipko ke wẹ. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ụlo-nche uku ahun rị Siluam dangbu ka ndi ozo ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M rị a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenkọ d'a la ntipko ke wẹ.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu nọ ta ni wẹ iluni: “Okennyẹ ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a chọha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O nọ si onyẹ hun e lepun'a ali vaini hu enya, Lee e, kete ahua eto enwai ke m biama d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'ọ rị e wiwini ali?” ⁸ Kanị, onyẹ e lefu ugbo hu enya nọ si a, ‘Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzọ guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omēni ọ mị mkpuru akan-ile, ọ hu mma; kanị, ọwuni ọ mịni, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.’”

Jizosị A Zuo Okpoho Eje-mmọn Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu rị ụlo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmọn rị ime e rị ebẹhu. Eje-mmọn hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogẹn Jizosị gi hun a, ọ nọ kpọche n'e, si, “Okpoho,

y'a dnhnle emu i!" ¹³ Ya Jesu no bu aka kwasi a, o no tnpu ozigbo; o no jama Osolobue mma.

¹⁴ Kanj iwe no we onye-isi ulo-ofufe ni Jizosi zuo emu Uhuohin Izu-iken, o no si ndi ri ebefu, "Akp-uhuhin isin ri a hun furu enyi e gi run orun—bia ni ogen hu d'a zuo isi, ele Uhuohin Izu-iken!" O hu e ku e, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwonni-enyi no si a, "Ndi ihunna! Onye-onye ime unu a topu oken-efin e mobu jaki e ulo-anu we limeto a Uhuohin Izu-iken, du e e si ebe o jenko d'a no ra mirin; ele iya?"

¹⁶ "Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hun Ekwensu ken egbun kete ahua mmesato; o runi hun w'a topu Uhuohin Izu-iken?" ¹⁷ Ogen o gi ku ihieni, ifenren no me ndi ineren e. Kanj igunrun ahun ri ebefu hu a ghoghọ make ihien ile a tu enya o ri e me.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta
(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Ya Jesu no nwan si, "Kini ke Ali-eze Osolobue yi? Kini ke m'e gi ghosi k'o no? ¹⁹ Ali-eze Osolobue no ke ebe onye ohu no weri mkpuru mostadi, kun a ye ugbo-nta a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu no bia d'a ku ekwu we ye agalaba a."

Ilu Jesu Gi Yisti Bređi Gi A Fu Ta
(Mat 13.33)

²⁰ Jesu no siji, "Kini ke m'e gi ghosi ke Ali-eze Osolobue no? ²¹ Enina k'o no: o no ke ebe okpoho ohu no weri ekerę yisti bređi gi a fu, gwogbame ya le adana aka eto we gwe—d'e ru ni we ile a fuchanrin."

Onumuzo Hun Me Mwara
(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jenko Jerusalem, o hu a banyesonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekerę-ekerę, a kuzi ndi ri ime we. ²³ Onye ohu no ju a ajuju, si, "Di-nwonni-enyi, ndi buleni oda suo jenko d'e nwe nzuopuha?" Jesu no si we, ²⁴ "Gikwo ni ndun ile unu nwe lilima ni unu banye onumuzo hu me mwarara! Make ni ndi bu oda jenko d'e me ni we banye, kanj asako we aka."

²⁵ "Make ni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzọ, unu e turu ezi ebahun duma aka onumuzo, a si, 'Di-nwonni-enyi, dodo gunpuni enyi uzọ!' O jenko d'a za unu, si, 'Amarin m ebe unu gha bia!' ²⁶ Ogen hu, unu jenko d'e kume, si, 'Ele enyi le iyu wi ri, ra? Y'a noguozide ogbe enyi kuzi!' ²⁷ Kanj o siko d'a si, 'Amarin m ebe unu gha bia! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e me njo!' ²⁸ Ikwan-ekwa le ita nkwenren-eze jenko d'a ri ogen unu jenko d'e gi hun Ebrahim le Aziki le Jekopu lezikwo ndi-anuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu we unu le enwen unu ye ezi!"

²⁹ "Ihian jenko d'a gha ebamin-enọ uwa bia d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—we k'a ghasonme azun owuwa-enya-anwun le ndidan enya-anwun le azun ugu le ndidan-mirin bia. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azun ogeni jenko d'a wuru ndi bu uzọ ogen ahun le ndi bu uzọ kikenni hun k'a wuru ndi kpa azun."

Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi
(Mat 23.37-39)

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jizosi, si a, "Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu i!" ³² Jesu no si we, "D'a

gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, 'Gon ntin, m ri nwan a chopu ejemmon, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuhin eto, a runchanrin m orun m.' "

³³ Jesu nozi si, "K'osileri, m puko apuko—m siko d'a ririri uzo tanni le ekile le nwehe-eki—makele Jerusalem suo ke we no e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo."

³⁴ "Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku e, kanj y'a nini m! ³⁵ Lee e, a la we nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i jenk d'a si 'Onye hu gi efan Di-nwonna-enyi a bia wu onye we gozi agzi.' "

Isi Nke Mmepo

Jesu A Zuo Okennyeh Ehu A Fun

¹ Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi no jen d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. ² Ya ke okennyeh ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebehu. ³ Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, "Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?"

⁴ Kanj we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okennyeh hu, zuo a, si a lama. ⁵ 'Ya o no si we, "Omehi nwa i okennyeh mobu oken-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?" ⁶ Kanj, asani we aka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Ime Ni Ndi Igbennyeh Ohunma

⁷ Jesu a hun ke ndi obja ri a horisonme isi-ocher, o no kuzime we, si, ⁸ "Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, ejenkwole d'a nodi ali isi-ocher. Ikenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozi oriri hu. ⁹ Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jenk d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jenne nwan d'a nodi ali ocher mmaka. ¹⁰ Kama, we kpo i oriri, jen d'a nodi ali ocher mmaka, keni onye hun kpo i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ocher.' Ogen ahun ogho e jun i ehuh ihun ndi we kpo 'yu le we oriri ahun."

¹¹ "Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu w'e ali; onye welua enwen e ali, e wesi w'e elu."

¹² 'Ya Jizosi no si onye hun kpo a oriri, "I kpo oriri, akpole ndi owu i mobu umune i mobu ndi idafin ibe i amangbe w'a kpo gwari i—o wuru ni a kunguo we i ugwo."

¹³ "Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyeh le ndi nguro le ndi uku rileni iken le ndi enya-ishi."

¹⁴ "I jenk d'e nwehen ngozi makeni asa we aka kukin i y'e—Osolobue siko d'a kukin i y'e uhuhohin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi."

Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihieni, o no si, "Ndi hu siko d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!"

¹⁶ Jizosi no si a, "Okennyeh ohu kpo oriri hi-ogbe; o no kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷ Ogen oriri hu e ru, o no zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bia ni ni a kwademeguo we ihien ile!' "

18 “Kani, wē ile nọ kumē ihien jenkọ d'e mē wē abiale. Onyē ibuzọ sị odibo hụ, ‘M nōnhụ alị; m siko d'e jēnriri d'e lele ẹ. Dodo, asa m ẹka bia.’¹⁹ Onyē ozo nọ sị, ‘M nōnhụ oken-efin iri wē gi a rụn ugbo, m jenkọ nwan d'e lele wē—dodo asa m ẹka bia.’²⁰ Onyē ozo sị, ‘M luhụ nwunye ma!—Asa m ẹka bia.’²¹ ‘Ya odibo hụ nọ bia d'a gwa nna a k'o jēn. Olulu nọ bumē onyē hụ nwe ụlo, o sị odibo ẹ, ‘Jensonmē nwan oghara-ogbe lē ụzo-ụpụ ozigbo, d'e wēhesonmē ndi igbennyē lē ndi-nguro lē ndi ẹnya-mpin lē ndi ukụ wē rileni iken.’²² Omēguu, odibo hụ nọ bia d'a sị a, ‘Di-okpa, e meguo m ihien i zi m, kani ebēhū eke junkwo.’²³ Ya nna odibo hụ nọ sị a, ‘Shi nwan ụwaya lē nwa-ozue: lili ma n'i mē ihian bia—keni ụlo m jun.’²⁴ M rị a gwa unū nị o nwōnni akpū onyē ohu ime ndi hū wē bu ụzo kpọ hūn jenkọ d'a danmīn ihien-oriri m!’ ”

Ihien Isọn Jesu Cho
(Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sōnkọ Jesu, o nọ gbēhuto, sị wē,²⁶ “Onyē o wūlē hūn bia d'e kunrunni m, bu ihien m asūn'a kari ihien nēdi ẹ lē nne ẹ lē nwunye ẹ lē umu a lē umunē-ẹ-ikennyē lē umunē-ẹ-ikpoho—egheē, kē ndun a dē, o sakọ ẹka wūrū nwa-azūn m; ²⁷ onyē o wūlē buruleni obe ẹ sōnmē m asakọ ẹka wū nwa-azūn m.”

²⁸ “Onyē o wūlē ime unū hūn cho n'o tun oken-ulo ebukọ ụzo nōdị alị, chopuhaguū ihien jenkọ d'a ban n'a—n'o marin kē o nwōngho ego jenkọ d'e zu ẹ runchanrin a? ²⁹ Omēni y'e mēni ẹrira, i gbeguū iyeto a nī y'a sazi nī ẹka tunguū a, onyē o wūlē hūn ihien mēni siko d'a mu i emu. ³⁰ Wē jenkọ d'a sị, ‘Onyēni jēn d'a tunma ulo bu o sanī ẹka tunguū a!’

³¹ Ra o nwēdē eze jenkọ d'e kunrun eze ozo hūn lala d'a lūson ẹ agha, hūn jenkoleni d'e bu ụzo nōdị alị leleguū kē n'o saeka gi mmadu nnu isenkwasi-ogun o nwē lūson eze hū gi mmadu nnu iri-kwasi-ogunna lala d'a lūson ẹ agha? ³² Omēni o sakọ ẹka, o siko d'e zi ozi jenni eze hūn-ēbọ ogēn o keleni nōkunmē ẹ—keni wē ku kē w'e mē dōn.”

³³ “Eri razikwo, o nwōnni onyē o wūlē ime unū hūn jenkọ d'a s'eka wū nwa-azūn m mmanī o latochanrin ihien ile o nwōn!”

Nnu Tuhu Usuo A
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu rī mma; kani omēni nnu e tuhu usuo a, nani kē wē jenkọ d'e gi mē ẹ n'o suomazi usuo a? ³⁵ O nwōnni erere o ban: o rikọ mma alị; o rikọ mma ihien wē gi e ye ihien-akunkun. W'a m'a e tuhu. Onyē hūn nwōn ntin o gi a nū ihien, y'a nū.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta
(Mat 18.12-14)

¹ Uhuohin ohu, ogēn ndi ile hūn a na ugwo-isi lē ndi wē gi njo marin gi rī a bia d'e gōn Jizosi ntin, ² ndi Itu-Farisi lē ndi-nkuzi Iwu nọ dēnwinnwinma, a sị, “Okennyeni a nabanhan ndi njo, e sōn wē e ri ihien-oriri.”

³ Ya Jizosi nọ ta nī wē iluni: ⁴ “Omēni onyē ohu ime unū nwe atunrun ogun-isen, nī ohu e tuhu ime wē, kinī k'o jenkọ d'e mē? O hapuko ohu-aria-ogun-isen hū ogige ebēhū wē rī a kpa nni d'a cho ohu hū tuhuni d'e ru mgbe o hūn a? ⁵ O hūn a, o ghoghoma—nke wū nī o siko d'a pa a che uvun, ⁶ bulua a ulo. O ru ulo, o kpogbama ndi o wū a lē ndi bikunmē n'e,

sị wẹ, ‘Sọn ni m ghoghọ, makañi a hunguọ m atunrụn m te tuhuni.’ ⁷ M rị a gwa unu ni ẹrira kẹ ighoghọ jenkọ d’a rị elu-igwee ọda-ọda makẹ ufiri onye-njọ ohu rogharini kari ndi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hun o me ni o rini mkpa ni wẹ k’e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, omeni okpoho donme egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k’o jenkọ d’e me? Elee o jenkọ d’a muye ukpe, zachanrin ulọ a, cho a itan, cho a imon—d’e ru mgbe o hun a? ⁹ O hun a, o kpokikome ndi owu a le ndi bikunme n’e, si wẹ, ‘Sọn ni m ghoghọ makañi a hunguọ m egho m te tuhuni.’ ” ¹⁰ “M rị a gwa unu ni ẹrira kẹ ighoghọ don a rị ebe ndi mmọn-ozị Osolobue rị makẹ ufiri onye-njọ ohu rogharini.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosi no sizi, “Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo. ¹² Hun-nta no si nedi e, ‘Baba, kebe ihien ile, y’e ye m hun k’e runi m.’ ‘Ya o no kebe ni wẹ ihien ile o nwe. ¹³ O ke mehu akpu-uhuohin ole, hun-nta no kponkwame ihien ile wẹ keye e, bu e re, gha ulọ pu, si ali ohu teni, ebahun k’o no ritita ego e ebe o rị e bi obibi nwonleni isi.

¹⁴ Ogen o gi riguu ihien ile o nwon, oken unwun no mugbama ali hu, elu no fuma a. ¹⁵ ‘Ya o no jenne d’a runma ni onye ali hu orun. Onye ahun no zi e si ebe o no a zun ezin d’e yeme ezin ndi hu ihien-oriri. ¹⁶ O te rị a n’o gi ihien-oriri ezin e gbon egun, kale o nwonni onye y’e ihien owule.

¹⁷ Ogen uche e gi kinhen, o no si, ‘Ke ndi ile nedi m we orun nwon hun w’e ri e rihodu, mme nwen hu ebeni a ka enwen m egun?’ ¹⁸ ‘M jenkọ d’e lihi, buru nedi m; m jenkọ d’a si a, ‘Baba, e meole m elu-igwee njọ, mezikwo ‘yu le enwen i njọ. ¹⁹ Efuruzini m onye wẹ siko d’a kpọ nwa i; weri m kẹ onye ohu ime ndi hun i we orun.’ ”

²⁰ Ya o no buli, buru nedi e. Kani, ebe o rị ebe teni, nedi e no lechen’e; omiken e no me nedi e ọda-ọda, ‘ya o no gbaburu nwa a, dide e, su e onu. ²¹ Ya nwa a no si nedi e, ‘Baba, e meole m elu-igwee njọ, mezikwo ‘yu le enwen i njọ, efuruzini m onye w’a kpọ nwa i*!’

²² Kani, nedi e no kpọ ndi idibo e, si wẹ, ‘Ogbahu-ogbahu! Wehe ni ekwa hun kachanrin mma yime e! Yime n’e ọla mkpinsiñ-eka! Yimen’e akp’uku! ²³ Wepuha ni nwa-efin ahun kachanrin mma enyi zuntọ ni unu gbu e! Ni enyi ri ni oriri, ni enyi ghoghọ— ²⁴ makañi nwa m ni te nwunhun anwunhun, kani o rị nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani a hunguọ m’a nwan.’ Wẹ no rime oriri, ghoghoma.”

²⁵ “Ogen hu, nwa a hun kani rị ugbo. Ogen o gi lala, o rume ehụ ulọ, o no nu ukwere egu wẹ rị a kpọ, e ten. ²⁶ ‘Ya o no kpọ odibo ohu, ju a, si, ‘Kini rị e me?’ ²⁷ Odibo hu no si a, ‘Nwene i bia abia; nedi i e gbuguọ nwa-efin ahun kachanrin mma wẹ zuntọ, makañi o nwehenzi nwa a ebe o rị ndun, o nwonni ihien men’e.’ ²⁸ Iwe no weme nwene e hun kani, nke wu ni o kwerini banye ime ulọ; ‘ya nedi e no puha, rioma a. ²⁹ Kani, o si nedi e, ‘Lee e, kete ahua ole-le-ole m rị a run ni kẹ igbon, enuputuni ni m’i isi. Kani, y’e yetudeni m kẹ nwa-ewu mmaka ni mme le ndi owu m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguu ihien i ile bupu igbaraja a lua nwan, y’e gbun’e nwa-efin hu kachanrin mma enyi zuntọ!’ ³¹ Ya Nedi e no si a, ‘Nwa m, mme le yu richanrin ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kani, o furu ni enyi ri

* **Isi Nke Mmisen:**21 ...weri m noke onye ohu ime ndi i we orun.

oriri, ghoghò, makele nwene i ni te nwunhun anwunhun, kale o ri nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hunguò w'a nwan.' ”

Isi Nke Mmisiin

Ilu Jesu Gi Onye-nlepu-nya Nwe Ako Ta

¹ Jizosi nozi si umu-azuun a, “O nwon odafin ohu, hun nwon onye e lepun'a ihien e nya. Odafin hu no numa ni onye hu ri e lefun'a ihien nya ri e ritita ihien e. ² Ya o no kpo a, si a, ‘Ki wu ihienni m ri a nu ni 'ya ke i ri e me? Kowacharin ni m k'i don run—make ni y'e lepukozi ihien m nya.’ ³ Onye nlepu nya hu no si enwen e, ‘Hunni nna m jenko d'a chu m nwan onun, kini ke m jenko d'e me? Enwe m ndun m'e gi run onun-ugbo, bu ifenren aniko m rio urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenko d'e me, omeni a chu we m onun, keni m hun ndi jenko d'a nabanhan m iwe we.’

⁵ “Ya o no kpo ndi gi nna a uguo ohu-ohu. O no ju onye ibuzo, si, ‘Ole k'i gi nna m?’ ⁶ O no za, si, ‘Galonu uden-olivu ogun-isen.’ Onye-nlepu-nya hu no si a, ‘Lee ehuhuo we gi de e ebeni. Nodi ali, ejije-ejije, ni dehuto a si galonu iri-kwaso-ogunna.’ ⁷ Ya o no juzi hun me e ebuo, ‘Ole ke 'yu nwen gi?’ O no si a, ‘Eka oka-witi ogun-isen.’ Onye-nlepu-nya hu no si a, ‘Lee ehuhuo we gi de e ebeni, dehuto a si ogun-ono.’ ⁸ Ufiri ihienni o me, odafin hu no ja onye-nlepu-nya hu hun furuleni we gi e don nya mma—make akoni o nwon. Eghere, make ni ndi uwan ka umu ukpe ako e nwon ebe we n'e son ibe we.”

⁹ Jizosi no si, “M ri a gwa i: gi aku-le-uba uwan han owu, omeni o guu keni i hun onye jenko d'a nabanhan i iwe e biri jenrin ejen.”

¹⁰ “Onye owule hun furu we gi e don nya ebe ihien me ekeri ri furuzikwo we e gi don nya ebe ihien hi-ogbe ri; onye owule hun furuleni ni we gi e don nya ebe ihien me ekeri ri efuruko we e gi don nya ebe ihien hi-ogbe ri.”

¹¹ “O me nwan ni y'a ghosiole ni y'e furuni we gi e don nya ebe aku-le-uba uwan ri, onye jenko d'e ye i ezigbo aku-le-uba lepu nya?” ¹² “Omeni y'e donmeni ihien onye ozo ohunma, onye jenko d'e ye i nke i?”

¹³ “O nwonni odibo jenko d'e ri-eka fe nna ebuo; o jenko d'e ze ize ohu, nwe ihien-osusuo hun-ebu mobu o wechanrin enwen e ye ohu, lelja hun-ebu. Y'a sako eka fe Osolobue le egho.”

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozo (Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nuguu ihienni ile, we no ru Jesu imi, make ni egho a soka we.

¹⁵ Kani Jizosi no si we, “Unu wu ndi hun e me ke si unu a rika mma id'nya ndi ozo, kani, Osolobue a maringuo obi unu. Make ni, ihien hun ihian weri n'o rika mkpa wu aru nya Osolobue.”

¹⁶ “Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ke we gi run onun d'e ru ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi bidon onun a. Kete mgbe hu, we hu e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi iken a zuo ni we banye e.”

¹⁷ “O ka nfe ni elu-igwee le uwa ghafe kari ni akpu ihien ohu ri ime Iwu a danpu, o suo n'a ihien kacharin ntin we kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu.”

¹⁸ “Okennye owule hun kpechan nwunye e luma okpoho ozo ghere aghere; okennye hun luma okpoho we kpechan ghere aghere.”

Odafin Hu Le Lazarosị

¹⁹ “O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuohin ile.”

²⁰ “O nwonzikwo okennyę ohu w'a kpo Lazarosị, ogbennye ro, ete jun e ehụ a ile. W'e bu Lazarosị a to onu-mgbon odafin hu ogen ile. ²¹ Lazaros' a chode n'o gi ifunfun ihien-oriri hun a dannahin odafin hu o gha e ri ihien-oriri gbọn egun. O ru, nkite a biade d'a rachan ete ndi hu ri a ehụ.”

²² “Omęguu, ogbennye hu no nwunhun, ndi mmon-ozu no bu e si ebe Ebrahim ri. Odafin hu a nwunhunzikwo, we no li e. ²³ Imę ali-mmon, ebe odafin hu ri a ta afunfun, o wesi enya elu, o no gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosị k'o nodiyen'e. ²⁴ 'Ya o no kpochen'e, si, 'Nedi enyi Ebrahim! Me omiken m zi Lazarosị n'o gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzọ juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!' ”

²⁵ “Ebrahim no si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehenchanrin ihien ile ri mma ogen i gi ri ndun, bu Lazarosị nwehen ihien ile jo njo. Kani, ehụ fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. ²⁶ Wezukade ihien ndini ile, o nwonzikwo oghe shigbu enwen e we donme egbata enyi le unu, nke wu ni onye owule cho n'o fetu shi ebe unu ri asako eka, bu o nwonni onye owule ri ebahun jenko d'a saeka fetu bia ebe enyi ri.' ²⁷ 'Ya odafin hu no si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosị jen iwe nedi m— ²⁸ ni m nwon umunę ikennyę isen. Y'a jen d'a do we eka-ntin make we gha a bia ebeni afunfun ri.' ”

²⁹ “Kani, Ebrahim no si a, 'E nwegho we Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umunę i we gon we ntin.' ³⁰ Odafin hu no si a, 'Mbakwo nedi enyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun we, we jenko d'e roghari.' ³¹ Kani, Ebrahim no si a, 'Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osuwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa we.' ”

Isi Nke Mmęsa*Njo Le Igbaghari-njo*

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

¹ Jizosi no si umu-azun a, “Thien ndi hun a han ihian e me njo jenko d'a bjariri; kani, nsongbu ri ni onye hun we k'a gha eka a bia! ² O ka onye hu mma ni we kenme olo y'e olu, tu a ye ime ohimin kari n'o han onye ohu ime ndi-ntani me njo.”

³ “Ya wu, kpachanpu ni enya! Nwene i me njo, jugbo a; o gbehuto obi, y'a gbaghari a. ⁴ Osuon'a n'o me i njo mgbe esa ime uhuohin, bu o bichanrin mgbe esa hu d'a si i, 'E gbehutoguo m obi; dodo.', i siko d'a gbaghaririri a.”

Okukwe

⁵ Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonni-enyi, “Me okukwe enyi waye.” ⁶ Di-nwonni-enyi no si we, “Omeni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen e ntin, i jenko d'a sa eka si osisi Muberi-ni higbu enwen e ogbe ri ebeni, 'Hueri, y'e jen d'a gbori ime ohimin!' O jenko d'a gbye i.”

K'o Furu Ni Odibo E Me

⁷ “Onye ime unu k'o me ni odibo e hun gha ebe o jen d'a run onun ime ugbo mobu ebe o jen d'e lepu atunrun enya luhaha, y'a si a 'Bia ozigbo d'a

nọdị alị n'i ri ihien-oriri'? ⁸ Mba nụ! I jęnkọ d'a sị a, 'Meme ni m ihien-oriri ęnyasi, y'a kwademe n'i buye m 'ya wu ihien-oriri; y'e cheri m ni m riguu, ra, n'i kipu ihien; i kebe ri, ra.' ⁹ Eghęę, y'e keleko odibo hu kaka ebe o nọhu me ihien i sị a me. N'i kele e?"

¹⁰ "Eriira k'ọ rizikwo ni unu: unu mecharinguu ihien ile we sị unu me, sị ni, 'Idibo mmaka furuleni w'e kele ke ęnyi wuhu, make ni ihien furu ni ęnyi me sọọ ke ęnyi mehu.' "

Onye Bia D'a Kpanmịn Jizosị

¹¹ Ogen Jizosị gi jęnkọ Jerusalem, ọ nọ ghasi ęgbata Sameriya le Galili. ¹² Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ękere, ndi oti iri nọ kunrun e. Anokunmecharini w'a; ¹³ we nọ hijenn'e, si, "Jizosị! Di-nwonn-ęnyi! Me omiken ęnyi!" ¹⁴ Jizosị a hun we, ọ nọ sị we, "We ni enwen unu d'a ghosi ndi nchu-ęjan ni we ghosi we ni unu a dingingo." E ru we uzo, 'ya we nọ ri mma. ¹⁵ Ogen onye ohu ime we gi hun a n'ọ riguo mma, ọ nọ kin-azuun, yiko, jako Osolobue mma. ¹⁶ O nọ dan ni Jizosị alị, kpanmịn a. Okennyę hu wu onye Sameriya. ¹⁷ Jizosị nọ sị, "Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchani? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? ¹⁸ Ya wu, o nwonn onye hun kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?"

¹⁹ Ya Jizosị nọ sị okennyę hu, "Lih ioto n'i lama, okukwe i e meguo i dnhin."

Ke Ali-eze Don A Bia (Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nwon ndi Itu-Farisi ju Jesu ogen Ali-eze Osolobue jęnkọ d'e gi bia. O nọ shiri we, si, "Ele ęnya ke we gi a marin ni Ali-eze Osolobue a bialę d'a kima. ²¹ O nwonn onye jęnkọ d'a sị, 'Lee e, ebeni k'ọ ri!' mọbu 'Ebeni k'ọ ri', make ni, ezie, Ali-eze Osolobue a rigoule ime igunrun unu."

²² Ya ọ nọ sị umu-azuun a, "Ogen lala hun o gi ri unu ni unu hunde osuon'a akpu-uhuohin ohu hun ri ime ogen Nwa nke Ihian, kan unu ahunko a. ²³ We k'a sị unu, 'Lee e ebeni!' mọbu 'Lee e ebeni!' Kan, ekwerikwole ni; esonkwole ni we d'a choma a. ²⁴ Make ni, ke amuma don e be elu-igwere, a gha we azuun ile hun a, erira ke Nwa nke Ihian jęnkọ d'a ri uhuohin o jęnkọ d'a bia. ²⁵ Kan, o jęnkọ d'e bu uzo taguu afunfun bu oda, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'ọ don ri ogen nke Nua k'ọ jęnkọ d'a rizikwo ogen nke Nwa nke Ihian. ²⁷ We hu e ri, a ra; we hu a lu di le nwunye, e we we e ye we a luru—d'e ru uhuohin hu Nua banye ime ugbo hu pu-ichen, oken-mirin hu nọ bia d'e gbupucharin we ile.

²⁸ O jęnkọ d'a rizikwo ke ogen Lotu. Ihian ile hu e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kan, uhuohin hu Lotu gha Sodom pu, okun le nsin-ęnyanwun nọ gha elu-igwee zuetu ke mirin, gbu we ile. ³⁰ Eriira k'ọ jęnkọ d'a ri uhuohin hu Nwa nke Ihian jęnkọ d'e kinhen.

³¹ Uhuohin hu, onye ri elu ulo a, hun ihien e ri mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'ọ jęnkọ d'e weri ihien owule. Eriiazikwo, onye owule ri ime ugbo y'a lashikwole ulo n'ọ jęnkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo ni ihien me nwunye Lotu! ³³ Onye owule cho n'ọ ghe isi e, isi e a to a; onye owule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M ri a gwa unu ni uhinhin hu, mmadu ebuo jęnkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri we onye ohu, na hun-eboto. ³⁵ Ikpoho ebuo jęnkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri we onye ohu, a la

wę hun-ębọ tọ. [³⁶ Ikęnyę ębuọ jęnkọ d'a rị imę ugbo a run ọrun, e weri wę onyę ohu, a la wę onyę ohu tọ.”]

³⁷ Ụmụ-azụun a nọ jụ a, sị, “Di-nwọnni-ęnyi, elebe kę ihięnni jęnkọ d'a nọ mę?” Jizọsị nọ sị wę, “Ebe ọwụlę ozun rị kę udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmęsato

Imę Ekpere Ogen Ile

¹ Ya Jizọsị nọ lu ni ụmụ-azụun iluni, gi ę ghọsị wę mkpa ọ rị ni wę e mę ekpere ogen ile bu anikọ wę ndun guu wę. ² Ọ sị, “O nwę okęnyę ohu a han enęn hun rị imę obodo ohu. Okęnyęni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwọnzikwọ okpoho di ę nwun, hun rị imę obodo hu, hun a biasonmę d'a sị a, ‘D'a hagbuni m onyę rị e męgbuni m enęn!’ ⁴ Ọ biabe, okęnyę hu a jụ n'o lekọ a ęnya ihun. Kanị, ọ nọbe, okęnyę ahun nọ sị enwẹn ę, ‘Ọsụn'a ni m'a ra tu egun Osolobue mọbu gbaye ihian, ⁵ m sikọ d'a hun a ni wę ye okpohoni di ę nwun ihięn run'e, makę nsongbuni ọ rị e ye m, makę ęhiu gha a ghanahin m makę ọbibięni ọ rị a bia ogen ile!’ ”

⁶ Di-nwọnni-ęnyi nọ sị, “Unu a nughọ ihięn eje okęnyę ahun a han enęn ku. ⁷ Osolobue ahunkọ a ni wę ye ndi nke ę hun a kwanghọsị a efinnai lę uhinhin ihięn runi wę? N'o bieke d'e yeni wę ęka?”

⁸ “M rị a gwa unu n'o jęnkọ d'e mę ezioku puha ifon, męde ę ngwa, e nwęhęn wę ihięn furu ni wę. Kanị, ni Nwa nke Ihian hun ndi nwę okukwe imę uwa ogen o gi bia?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndi Hun Ro Ni A Rika Wę Mma

⁹ Jizọsị nọ tani ndi ahun ro ni a rika wę mma, e lenia ndi ọzọ ile iluni: ¹⁰ Ọ sị, “Ikęnyę ębuọ jęn Ulo-nsọ d'e mę ekpere: ohu wu onyę Itu-Farisi, hun-ębọ wu onyę a na ugwo-isi wę gi njo marin. ¹¹ Onyę Itu-Farisi nọ wuzo n'o mę ekpere: ọ nọ kumę banyeni enwẹn ę ęnina: ‘Osolobue, a kpanmın m'i ni anọni m kę ndi ọzọ: ęlę m onyę a tunarin ihian ihięn mọbu onyę-ntu mọbu onyę-ugherę. A kpanmın m'i ni anọđeni m kę onyę ugwo-isi hu rị ebęhu. ¹² M'e bu onu mgbe ębuọ imę izu-uka, m'e ye i uzọ-ohu-imę-uzọ-iri ihięn ọwụlę m nwe.’ ”

¹³ “Kanị, onyę ugwo-isi nọ wuzo ebe teni; ọ sadeni ęka bu ihun zinmę elu-igwee, kama, ọ hu a fian ęka obi, a sị, ‘Osolobue, dodo mę omikęn m, onyę njo kę m wu!’ ” ¹⁴ Jesu nọ sị, “M rị a gwa unu ni onyę ugwo-isi hu kę Osolobue kuni ọhunma n'o d'a lama iwe ę, ęlę onyę Itu-Farisi hu. Makęni, onyę busi enwẹn ę elu, e wetu w'e ali; onyę welua enwẹn ę ali, e busi wę ę enu.”

Jizọsị A Gọzi Umụęka

(Mat 19.13-15; Mak 10.10-16)

¹⁵ O nwę ndi rị e węhede umụęka wę pa ęka keni Jesu metu wę ęka, gozi wę. Kanị, ogen umu-azụun a gi hun ihięnni, 'ya wę nọ jugboma wę. ¹⁶ Kanị, Jizọsị nọ sị wę węhę umụęka hu, ọ nọ sị, “Ni ni umu-ndu bia d'e kunrun m; akusile ni wę—makęni Ali-eze Osolobue wu nke ndi nọ ęnina. ¹⁷ M rị a gwa unu ezioku, onyę ọwụlę hun nabanhanlęni Ali-eze Osolobue rike nwata abanyekọ a.”

Onyę-ndu Ahun Wu Odafin

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Onyę-ndu ohu jụ Jizọsị ajuju, sị a, “Onyę-nkuzi ọma, kini kę m jęnkọ d'e mę ni m nwęhęn ndun itebite?”

19 Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, “K’i r̄i a kp̄on̄i m onȳe-oma? O nw̄onni onȳe r̄i mma wez̄uka Chuku s̄o. 20 ‘Ya mar̄ingh̄o Iwu nd̄in̄i w̄e: ‘Aghēr̄e; egbul̄e ōch̄u; ezunl̄e ohin; ebuokinl̄e ih̄ian on̄u; gbaye n̄edi i l̄e nn̄e i.’ ”

21 Ok̄ennȳe h̄u n̄o s̄i a, “M h̄u e d̄onm̄e iwu nd̄in̄i ile kete m'a mar̄inl̄e ih̄ien.” 22 Ogen Jiz̄os̄i gi n̄u ih̄ienni, o n̄o s̄i a, “O nw̄e ih̄ien ohu i kel̄eni m̄e: rep̄u ih̄ien ile i nw̄on, y'e we eḡho ̄e ye nd̄i igb̄ennȳe, gi ̄e wur̄u onȳe nw̄on aku-l̄e-uba im̄e elu-igwee; y'a b̄ia d'e s̄onm̄e m.” 23 Kan̄i, ogen ok̄ennȳe h̄u gi n̄u ih̄ienni, ̄ef̄o a s̄ōz̄in'a us̄o kaka—mak̄eni o hike ̄odaf̄in.

24 Ogen Jiz̄os̄i gi h̄un n̄i ̄ef̄o as̄ōzi n'a us̄o, o n̄o s̄i, “Nibe o f̄uka or̄un ebe nd̄i id̄af̄in a n̄o banye Ali-eze Osolobue! 25 Ezioku-ezioku, o ka nfe n̄i anȳinn̄yan-mkp̄ukp̄uke w̄u kam̄el̄u gha ̄enya oloden kari n̄i ̄odaf̄in banye Ali-eze Osolobue.” 26 Nd̄i h̄un n̄u ih̄ienni n̄o s̄i, “Onȳe k'a sazi nwan ̄eka nw̄e nzūop̄uha?”

27 Jesu n̄o s̄i w̄e, “Ih̄ien ih̄ian ghal̄eni a sa ̄eka e m̄e, Osolobue k'a sa ̄eka m̄e ̄e.”

28 Ya Pita n̄o s̄i, “Lee ̄e, ̄enyi a lagūokw̄o ih̄ien ile ̄enyi nw̄on t̄o s̄onm̄e i!”

29 Jiz̄os̄i n̄o s̄i w̄e, “M r̄i a gwa un̄u ezioku, o nw̄onni onȳe ōwul̄e h̄un o m̄e ni o nat̄ōgūo ul̄o m̄ob̄u nwun̄ȳe m̄ob̄u umun̄e m̄ob̄u n̄edi l̄e nn̄e m̄ob̄u um̄u —mak̄e ufiri Ali-eze Osolobue, 30 h̄un j̄enk̄ol̄eni d'e nweh̄en w̄e mmagi-mmagi ogen̄ni, nweh̄en nd̄un it̄eb̄it̄e ogen h̄un lalani.”

*Hun Me E Mgbe Et̄o Jesu Ku E N'o J̄enk̄o D'a Nwun, Lihizi
(Mat 20.17-19; Mak 10.30-34)*

31 Jiz̄os̄i n̄o weri mmadu mm̄ebūo h̄u si us̄o, s̄i w̄e, “Ḡon ni nt̄in! Enyi j̄enk̄o nwan Jerusalem; ih̄ien ile nd̄i-am̄uma de banyeni mm̄e w̄u Nwa nke Ih̄ian j̄enk̄o d'e m̄ezuchanr̄in.”

32 “W̄e sik̄o d'e we ̄e che ̄eka nd̄i al̄i nd̄i ōz̄o wul̄eni nd̄i Ju; w̄e j̄enk̄o d'a kpa a ye ̄em̄u, kpari ̄e, ju a ̄es̄on.”

33 “W̄e sik̄o d'a f̄ian a mkp̄ins̄in ̄oda-oda; w̄e k'e gbu ̄e; kan̄i, h̄un m̄e ̄e akpu-uh̄ōhin ̄eto, o j̄enk̄o d'e lihi.”

34 Kan̄i, o nw̄onni ih̄ien mmadu mm̄ebūo h̄u gh̄ota im̄e ih̄ienni ile o ku; oku nd̄i h̄u w̄u ih̄ien zuerini ebe w̄e r̄i; agh̄otan̄i w̄e ih̄ien Jiz̄os̄i r̄i e ku.

*Jesu A z̄uo Onȳe ̄Enya-ishi
(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)*

35 Ogen Jiz̄os̄i gi n̄okunm̄em̄e Jeriko, ok̄ennȳe ̄enya-mp̄in ohu n̄od̄i al̄i mkp̄enr̄en uz̄o h̄u, a r̄io ur̄io.

36 Ogen onȳe ̄enya-mp̄in h̄u gi n̄u uz̄un igunrun ghafek̄on̄i, o n̄o ju w̄e k̄e k̄i r̄i e m̄e?

37 ‘Ya we n̄o s̄i a, “Jesu onȳe Nazaret̄i ghafeko.”

38 Ya o n̄o yi oro, s̄i, “Jiz̄os̄i, Nwa Defidi, m̄e omik̄en m!”

39 Nd̄i r̄i ihun igunrun h̄u n̄o juḡo a, s̄i a kpum̄e on̄u. Kan̄i, o n̄o yik̄enm̄ed̄e, s̄i, “Nwa Defidi, m̄e omik̄en m!”

40 ‘Ya Jesu n̄o wuzo, s̄i w̄e w̄eh̄e ok̄ennȳe h̄u. Ogen o gi n̄oz̄unhan, Jesu n̄o ju a, s̄i, 41 “K’i ch̄o n̄i m m̄e n’i?” O n̄o s̄i, “Di-nw̄onni-̄enyi, m ch̄o n̄i m leghama uz̄o.”

42 Jiz̄os̄i n̄o s̄i a, “Leghama uz̄o! Okukwe i a z̄ōgūo i.”

43 Ozigbo, o n̄o leghama uz̄o; o n̄o s̄onm̄e Jiz̄os̄i, a ja Osolobue mma. Ih̄ian ile h̄un n'a n̄oz̄ikw̄o ja Osolobue mma.

Isi nke Mmiteneji

Jizosị Lẹ Zakiōsị

¹ Ya Jizosị nọ banye obodo Jeriko. Ogen Jizosị gi ghafekọ ime ẹ, ² okennyẹ ohu w'a kpọ Zakiōsị rị ebẹhụ. Zakiōsịni wụ onyẹ ohu ime ndị-isi ndị a na ụgwọ-isi; ọdafin rọ. ³ O hụ a chọ n'o legha Jesu, kanị o mę mkpuru, ọ sanị ẹka legha Jesu makẹ igunrun hụ.

⁴ 'Ya ọ nọ gbaghafẹ igunrun hụ, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpọ Sikamo, keni ọ hụn Jesu, makeni ụzọ ahun ke Jesu jenkọ d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenu ebahun, o lee ęnya elu, ọ nọ sị a, "Zakiōsị, męngwa hidan, makelę m jenkọ d'a nodiriri iwe i tanni."

⁶ Zakiōsị nọ hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ihian ile hunn'a nọ denwinwinma, a si, "Okennyeni e jennęguo iwe onyẹ-njo!"

⁸ Zakiōsị nọ wuzo ụzọ ohu, si, "Di-nwonni-ęnyi, lee ẹ, m rị nwan e kebe ihien ile m nwe ụzọ ẹbuo; m jenkọ d'e we azuun ohu ye ndi igbennye. Omeni o nwon onyẹ m męgbu, m jenkọ d'a kụkin ẹ 'ya ụzọ ęno."

⁹ Ya Jizosị nọ sị a, "Nzuopuha a biaole ezi-le-ulonị tanni, makeni okennyeni wuzikwo nwa Ibrahim. ¹⁰ Mmę wu Nwa nke Ihian bia d'a chọ ndi tuhuni ni m zuopuha we."

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta (Mat 25.14-30)

¹¹ Ke we don rị e gon ntin ihien ndini ọ rị e ku, Jizosị nọ ta ni we ilu. Makeni o rumęguo ẹhụ Jerusalem, we rị e ro ni Alị-eze Osolobue d'a biyahụ d'a kima kikeni-kikeni. ¹² 'Ya ọ nọ sị, "O nwe okennyẹ ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenkọ alị ohu teni ni w'e d'e kin ẹ eze. Uche ẹ wu ni we kinguo a eze, ọ luahazi. ¹³ N'o d'e jenme, ọ nọ kpokikomę ndi idibo ẹ iri, we egho ọrun uhuohin ọgun-isen ọgun-isen ụzọ iri ye we, si we, 'Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.' ¹⁴ Kanị, ize okennyẹ ahun rị e ze ndi alị a. We nọ zi ndi-ozị sọmę ẹ, d'a si, 'Enyi achonị ni okennyeni kị ęnyi.' "

¹⁵ "Kanị, e kinkwo w'a eze nwen.

Ọ nọ lua; ozigbo, ọ nọ kpọ ndi idibo ẹ ndi hụ o ye ego, keni ọ marin erere we nwehen.

¹⁶ Nke ibuzo a puha, si, 'Nna-ęnyi, e giguo m egho i ye m nwehen ụzọ iri elu ẹ.' ¹⁷ O nọ sị a, 'Odibo oma! Y'e męke. Ebe o mę ni y'a ghosiguo n'i furu onyẹ we gi e don ęnya ime ihien mę ẹkerę, weri obodo iri kima.' ¹⁸ Hun mę ẹ ẹbuo nọ puha, si, 'Nna-ęnyi, e giguo m egho i ye m nwehen ụzọ isen chen'ẹ.' ¹⁹ O nọ sị a, 'Yu nwen, weri obodo isen kima.' ²⁰ Odibo ọzọ nọ puha, si, 'Nna-ęnyi, lee egho i; m gi ẹkwa kenme ẹ, bu ẹ to ọhunma. ²¹ Egun i rị a tu m, makeni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kunleni.' ²² Eze nọ sị a, 'Eje-odibo! M jenkọ d'e gi oku onu i kin i ikpe. 'Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kunleni. Elee iya? ²³ O hugho nwan mma. Kị hañ nwan i gileni bu egho m che ni m ime ulo-egho*, keni, m bia, e weri m 'ya lẹ omuninwa rin'a?' "

²⁴ "Ya eze hụ nọ sị ndi turu ebẹhụ, 'Napuha n'a ego hụ, we ẹ ye odibo ahun nwe ụzọ iri.' ²⁵ Kanị we nọ sị a, 'Nna-ęnyi, o nweguo ụzọ iri nū!' ²⁶ Eze nọ sị we, 'M rị a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien ye we runpuha ke we jenkọ d'e yecheni. Kanị, ndi nweheleni ihien we gi nke we runpuha, we jenkọ d'a napude we hun we nwon. ²⁷ O mę nke ndi inenren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'ęnya m ebeni.' "

* Isi nke Mmiteneji:23 aza

*Onye Mmēri A Banhan Jerusalem
(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jōn 12.12-19)*

28 Ogen Jesu gi kuguw ihienni, o no jenne Jerusalem o jenko. O hu ihun; ndi 'ya le we wi hu e son e. 29 O rume Befiji le Betani, hun ri ugu w'a kpo Ugu Olivu, o no zi umu-azuun ebuo ozi, 30 si we, "Banye ni obodo ahun me ekere ri ihun; unu banye, unu siko d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni kaka; topu n'a, unu e wehe e ebeni. 31 Onye si unu, 'Ki unu ri a topu n'a?' Si n'a hu, 'Nna cho a.' "

32 Ya ndi o zi ozi no jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. 33 Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwonn'e no si we, "Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?"

34 We no si, "Nna cho a." 35 Ya we no weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We no gbama ewuru we yiesonme elu e ye elu anu hu; ya we no yeni Jesu aka nyinrin enu e. 36 Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiesonme elu e a gbama uzo.

37 Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, uzo ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a no ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

38 "Eze ahun gi efan Di-nwonn-enyi bia
wu onye Chuku gozi agozi!

Udon 'ya ri elu-igwee,
oghō 'ya ri ni Osolobue
ebe hu kachanrin elu ejen."

39 Kanj ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu no si Jesu, "Onye-nkuzi, jugbo umu-azuun i!"

40 Jizosi no si we, "M ri a gwa unu, ndini gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenko d'e yime oro hu."

Jizosi A Kwan Ni Jerusalem Ekwan

41 Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, 42 si, "Eghē, iyū, iyūde! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kanj, e zueme guo ni we i 'ya! 43 Ogen lala, hun ndi inenren i jenko d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmēchanrin i, gha azuun ile zunbanhan ime i. 44 We jenko d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonn ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenko d'a lato elu ibe e, make ni y'a marinni ogen Osolobue gi bia d'e meni i ohunma."

*Jizosi A Chupu Ndi Ri Ulo-nsọ A Zu Afia
(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jōn 2.13-22)*

45 'Ya ke Jizosi no banye ime Ulo-nsọ, chupuma ndi ri ebahun a zu afia, 46 a si we, "We de e ime Ekukwo-nsọ ni Osolobue si, 'Ulo m jenko d'a wu ulo w'a no e me ekpere', kanj unu e gigu a nwan henrin 'ebe ndi ohin a wari'."

47 Uhuohin ile, Jizosi hu a kuzi ime Ulo-nsọ. Ndi-isi nchu-egan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni we gbu e, 48 kanj, a hunni we uzo w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguo igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

*A Ju We Jesu Ke Onye Zi E
(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)*

¹ Uhuoñin ohu, ebe Jesu ri a kuzi, e zi ozioma ime Ulo-nsò, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi no puha, ² si a, “Gwa enyi, elee iken k’i gi e me ihien ndini? Onye ye i ikenni?” ³ Jesu no za we, si, “Mme nwen jenko d’a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, ⁴ mirin-Chuku Jonu me, elebe k’o gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha aka ihian bia?”

⁵ “Ya we no tugbame iroro yen’e, si ibe we, “Kini ke enyi jenko d’e ku? Enyi si, ‘O gha elu-igwee bia,’ o jenko d’a si, ‘Kini hañ unu gileni gi ihien Jonu ku don?’ ⁶ Kani enyi si, ‘O gha aka ihian bia,’ we jenko d’e gi omuma magbu enyi makeni we ile kweri ni Jonu wu onye-amuma.”

⁷ “Ya we no si a, “Enyi amarin ebe o gha bia.”

⁸ “Ya Jizosi no si we, “Me nwen agwako unu onye ye m iken m gi e me ihien ndini.”

*Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Ugbo-vaini Run Ta
(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)*

⁹ O no ta ni ndi ile ri ebahun iluni: “Okennyè ohu run ugbo-vaini, ‘ya o no we e ye ndi jenko d’a runn’a e-gbu-e-ke, o no si ali ozo d’a nobie. ¹⁰ Ogen vaini e ru, ‘ya o no zi odibo ohu jenni ndi hu ri a run ‘ya wu ugbo ni we keye e ihien run’e; kani, ndi hu no gbu e ili, gba a aka la. ¹¹ O no zizenzi odibo ozo; kale ndi hu nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a aka la. ¹² O no zizenzi odibo hun me we eto; we no rude ohun ehù, chupu a. ¹³ ‘Ya onye hu nwe ugbo-vaini hu no si enwen e, ‘Kini ke m’e me nwan? M jenko d’e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye we e!’ ¹⁴ Kani, ogen ndi hu gi hun a, we no si ibe we, ‘Onwan wu hun siko d’e nwonrin ugboni omeguu, ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e aka henrin nke enyi!’ ¹⁵ ‘Ya we no gha ime ugbo-vaini hu dokpunpu a, gbu e.’”

Jesu no si, “Kini ke onye hu nwon ugbo hu jenko d’e me ndi hu ri a run ugbo hu? ¹⁶ O siko d’a bia d’e tikpo we, we ugbo hu ye ndi ozo.”

Ogen we gi nu ihienni, we no si, “Chuku a ju!”

¹⁷ Kani, Jesu e lee we, ‘ya o no si, “Ki we den’e nwan ime Ehuho-nsò ni ‘Omuma hu ndi a tun ulo jutò, e henringuo omuma hun gi ulo.’ ”

¹⁸ “Omuma hu jenko d’e tikpo onye owule dankwasì n’a; kani o siko d’e gwerien onye owule o dankwasì.”

¹⁹ Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchu-ejan no cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwè k’o tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini we.

*Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi
(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)*

²⁰ “Ya we no keme Jesu nke. We no zi ndi we zi d’e kunrun e, si we me leke si we gi ezioku bia—keni we hun uzo gi ihien o k’e ku kwondon e, we che aka Govano ri a kidon ni ndi Rom. ²¹ We no si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringho ni oku-onu i le nkuzi i kuru-oto; y’a ra lee ihian enya ihun, kama, y’a kuzi uzo Osolobue k’o richanrin. ²² Gwa enyi, Iwu enyi e kwerigho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?”

²³ Kani, Jizosi no ghotà ni ero ke we gi bia, o no si we, ²⁴ “Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye le efan onye ri a?” We no za, si, “Nke Siza ro.”

²⁵ “Ya Jesu no si we, “We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue.”

²⁶ Ahunzini we ihien we siko d'e gi nwundon e id'anya ndi hu. Oku hun o shari we a tukemwe we enya, we no kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi
(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi no bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸ We no ju a ajuju, si a, "Onye-nkuzi, Mozizi de ni enyi 'ya ime Ekwkwo Iwu, ni: 'Omene okennyee a nwunhun bu nwunye e amuni nwa, nwenee okennyee hu nwunni ya luru nwunye e, ni we mudonni nwenee e nwa.' ²⁹ O nwon nwan umune ikennyee esa. Nke ibuzo a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ³⁰ Hun me e ebuo no luma okpoho hu; omeguu, o no nwunhun bu o muzikwoni nwa. ³¹ Ihien ohu hu mezikwo hun me we eto le ndi ozo ile hoduni, d'e ru ni we esa lugbari okpoho hu— a nwunhunchanrin we, bu amuni we nwa. ³² Omeguu, okpoho nwen no nwunhun. ³³ O ru ogen ndi nwunni e gi lihi, nwunye onye ke okpoho hu jenko d'a wu ime we ile ebe o me ni we esa lugbari a?"

³⁴ Jesu no si we, "Ndi ogenni suo a lu di le nwunye, e ye we a luru; ³⁵ kani o riko erira ogen hu lalani. Makeni, ndi hu we jenko d'e weri ni we furu efuru, hun we jenko d'a gha onwun weli keni we bi ogen hu a luko di le nwunye, eyeko we we luru. ³⁶ We siko d'a no ke ndi mmon-ozu; anwunkozu we. We wu umu Osolobue—makeni we wu ndi gha onwun lihi—elezi we ihian-mmaka. ³⁷ O me nke iweli ndi nwunni, Mozizi le enwen e e kuguod'a ime Ekwkwo-nsu ni we siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu o no ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu o dunni okun k'o no ku e, ebehu o no kpọ Di-nwonn-enyi 'Chuku Ebrahim le Chuku Aziki le Chuku Jekopu'. ³⁸ Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, makeni ebe o ri, ihian ile ri ndun."

³⁹ Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu no si, "Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunma!"

⁴⁰ Egun anizini we juzi a ajuju.

Nwa Onye Ke Kraisti Wu?
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ 'Ya Jesu no si we, "Ki hain we gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴² Bu Defidi le enwen e e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si,

'Di-nwonn-enyi si Di-nwonn-m,

"Nodi ali eka-nni m,

⁴³ d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i

henrin ihien i gi a zoma uku."'

⁴⁴ O me nwan ni Defidi kpọ Kraisti 'Di-nwonn-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Ebehu ihian ile ri e gon e ntin, Jizosi no si umu-azuun a, ⁴⁶ "Kpachanpu ni enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o suo we ni w'e yi ewuru tueni a ghahunme; o suo we ni w'e kelesonme we ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonme; o suo we ni we a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe le ebe we no e ri oriri. ⁴⁷ We rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! We jenko d'a narin afunfun ka njọ."

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Oyiye Ogbennyẹ Di E Nwun Ye
(Mak 12.41-44)

¹ Jesu nọ lee ẹnya, hụn kẹ ndị idafin rị e bu oyiye wẹ e che ime ebẹhụ w'e buche oyiye ime Ụlọ-nsọ; ² ọ hụnzị ogbennyẹ mgbeleke ohu di ẹ nwun k'o buche ikọbọ ẹbụọ. ³ 'Ya ọ nọ sị, "Ezioku kẹ m rị a gwa unu nị okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di ẹ nwun kachanrịn wẹ ile e ye. ⁴ Makẹni wẹ ile gha ime hụn bu ọda wẹ nwẹ wepuha, ye—kalẹ 'ya nwẹn, kẹ o mēhan ogbennyẹ, o yechanrịn ihien ile o nwẹ o gi bi."

Jizọs' E Ku E Nị Wẹ K'e Tikpọ Ụlọ-nsọ Rị Jerusalem
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hụ ime umu-azun a hụ e ku oku Ụlọ-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwẹn wẹ mma lẹ oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hụn wẹ gi chọ Ụlọ-nsọ mma. Kanị, Jizọsị nọ sị wẹ, ⁶ "O mē nke ihien ndini unu rị a gba-ilee, ogen lala hụn o gi mēni o nwonni kaka ogbe omuma ohu hụn k'a hodu elu ibe ẹ, wẹ k'e tituchanrịn wẹ ile."

Nsongbu Lẹ Ukpokpo Lalani
(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ nọ ju a, sị, "Onye-nkuzi, elee mgbe kẹ ihien ndini jenkọ d'e gi mē? Kị wu ahima hụn siko d'a ghosị nị ihien ndini e d'e mē?"

⁸ Jesu nọ sị wẹ, "Dorin ni ẹnya makẹ wẹ gha e dufie unu. Makẹni, ndi bu ọda siko d'e gi ẹfan m bia, sị, 'Mmẹ wu Kraistị', a sizi, 'Ogen hụ e ruguo!' Kanị, esonkwolẹ ni wẹ. ⁹ Unu nū otiti agha ichen-ichen lẹ otiti ndi risonmẹ a lusun ndi okiki, anikwolẹ ni egun tu unu. Makẹni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu ọzọ mē—kanị ogugu-ogen abiakọ ozigbo hụ."

¹⁰ 'Ya ọ nozi sị wẹ, "Alị lẹ alị jenkọ d'a lụ agha; alị-eze siko d'a lusun alị-eze agha. ¹¹ Oken alị-omahihie lẹ unwun lẹ eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a rị ebe rị ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun lẹ ihien ndi a tu ẹnya jenkọ d'a puha igwere.

¹² Kanị, ihien ndini ile gini d'e mē, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; wẹ unu ye wẹ nị wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe rị ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri ẹfan m wẹ unu jenni ndi nze lẹ ndi Gwanọ. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia nị m ẹri ebe wẹ rị. ¹⁴ Kwademẹ ni nwan obi unu nị unu erotokọ kẹ unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makẹni m siko d'e ye unu amamihien lẹ oku-onu hụn ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shari mobu papu.

¹⁶ Ndi munị unu lẹ umune unu—ikennyẹ lẹ ikpoho—lẹ ndi nke unu lẹ ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hụ ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile makẹ ufiri ẹfan m. ¹⁸ Kanị o nwonni akpu ntutu ohu rị unu isi hụn jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenmẹ ni ndidi keni unu hụn ọzọ nwẹ nzuopuha."

Jesu E Ku E Nị Wẹ Jenko D'e Tikpọ Obodo Jerusalem
(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ "Kanị, unu hụn kẹ ndi-agma fihunmẹ Jerusalem, unu a marin nị ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpọ a ariguo nsue. ²¹ Ogen hụ, ndi hụn rị Judia wẹ gbasị elu-ugu ndi risonmẹ ebẹhụ; ndi hụn rị ime Jerusalem wẹ gha ime ẹ pu; ndi rileni ime ẹ abanyekwọlẹ ime ẹ. ²² Makẹni ogen hụ siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hụn w'e gi mezuchanrịn ihien ile wẹ de ime

Ekukwo-nsọ. ²³ O jenkọ d'a fu ndị rị ime lẹ ndị pa nw'eka orun uhuohin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a rị alini; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴ We jenkọ d'e gi opia-agma gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si ali ile rị ichen-ichen. Ndi ali ndi ozọ wuleni ndi Ju jenkọ d'a gha a zo Jerusalem uku d'e ru ni ogen ali ndi ozọ e zu."

Obibia Nwa Nke Ihian
(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ "We jenkọ d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun lẹ ifon lẹ kokishia rị igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenkọ d'a rị ime nsongbu, make oken uzun ohimin rị a zun lẹ ebiri o rị a kpo; o siko d'a gba we nghari-nya. ²⁶ Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenkọ d'e me uwa ile, makeni iken ndi rị igwere jenkọ d'e mehunme. ²⁷ Ogen hu ke we jenkọ d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken lẹ ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸ Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gba puha unu a riguo nsue!"

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi
(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Ya Jizosi no tu ni we ilu: "Lekpo ni osisi figi lẹ osisi ndi ozọ ile: ³⁰ Hun we gihu foma ehuhuo, unu lẹ enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹ Erirazikwo, unu hun ke ihien ndini rị e me, unu a marin ni ali-eze Osolobue a riguo nsue."

³² "M rị a gwa unu ezioku, ndi rị ogenni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³ Elu-igwee lẹ uwa jenkọ d'a ghafe, kanị, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri."

Kwademe Enwen I!

³⁴ "Kanị, kpachanpu ni enya, amamgbe oken ehufu-ufu, oken oriri-lerira lẹ uhue ihien uwanị a nyindan obi unu, uhuohin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵ Makeni, uhuohin hu siko d'e kunrun ihian ile rị elu- uwa. ³⁶ Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenkọ d'e meririni, sazikwo eka turu ihun Nwa nke Ihian."

³⁷ Uhuohin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsọ, kanị ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸ Uzo utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsọ, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ² ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzọ w'e gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali rị a tu we.

Judasị E Kweri N'ọ Siko D'e Re Jesu
(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. ⁴ O no pu, jemme d'e son ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsọ ku ke o don re Jesu ye we.

⁵ Ogen wẹ gi nụ a, efo nọ sụo wẹ usụo, wẹ nọ kweri nị wẹ jenkọ d'e ye ẹ egbo. ⁶ Ya ọ nọ kweri. Ọ nọ chọma ezigbo efe o jenkọ d'e gi wẹ Jesu ye wẹ ebe ndị bu ọda rịlẹni.

Oriri-Nghafe

(Esoḍoṣi 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jọn 13.21-30)

⁷ Ụhụọhịn hụ wẹ gi e bidon Mmemme wẹ gi e ri Bredi nwonlẹni yisti o gi a fụ e ru, ụhụọhịn ahun wẹ gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosị nọ zipu Pita lẹ Jonu, sị wẹ, “Jemẹ ni d'a kwademẹ ihien nị ẹnị ri Oriri-Nghafe.”

⁹ Wẹ nọ jụ a sị, “Elebe k'ị cho nị ẹnị nọ memẹ ẹ?”

¹⁰ Ọ nọ sị wẹ, “Gon ni ntin: unu banyekoni ime obodo, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sonm'e banye ulo o siko d'a banye. ¹¹ Sị nị onye nwon ulo hụ, ‘Onye-nkuzi sị i, “Elebe kẹ mmughe hụ obia a nodi ri, hun mme lẹ umu-azuun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?’” ¹² Ọ siko d'a ghoṣi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun wẹ kwademeguun ohunma-ohunma; nọ nị ebẹhụ kwademechanrin ihien ile.”

¹³ ‘Ya wẹ nọ jemẹ. Wẹ nọ hunchanrin ihien ile k'o don gwa wẹ, ‘ya wẹ nọ kwademẹ Oriri Nghafe.

Oriri-nso

¹⁴ Ogen e ru, Jizosị nọ weri oche, ndi-ozu hụ pu-ichen nọ son ẹ nodisonmẹ ali—nị wẹ ri Oriri hụ. ¹⁵ Jizosị nọ sị wẹ, “A chokenmẹkẹ m nị mmẹ lẹ unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makeni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien wẹ gi ẹ e ku jenkọ d'e gi mezu ime Ali-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya ọ nọ weri mkpu, o yeguun Osolobue ekele, ọ nọ sị, “Weri ni onwan keru. ¹⁸ M ri a gwa unu nị arakozi m manya vaiñi d'e ru mgbe Ali-eze Osolobue bia.”

¹⁹ ‘Ya ọ nọ weri ogbe-bredi, ye Osolobue ekele, bebe ẹ, we ẹ ye wẹ, sị, “Onwan wu ehiu m, hun wẹ ri e gi ufiri unu e ye. E me ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Eriira k'o donzikwo weri mkpu hụ ye wẹ, ogen wẹ gi riguu, sị, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hụ Osolobue tume, hun wẹ gi edeke m biye eka—edeke m wẹ gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'e, mmẹ lẹ onye jenkọ d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke ihian siko d'a nwun kẹ Osolobue don ku, kanị nsongbu ri nị onye hụ jenkọ d'e ren'e!”

²³ ‘Ya wẹ nọ juma ibe wẹ kẹ onye ime wẹ jenkọ d'e me ihienni.

Onye Kachanrin?

²⁴ Ndi-ozu ahun pu-ichen nọ domazikwo ndondo ime igunrun wẹ onye wẹ siko d'e weri ni 'ya kachanrin ime wẹ ile. ²⁵ Jizosị nọ sị wẹ, “Ndi-nze uwa a ki ndi wẹ ri a ki rikẹ sị uwe nwe wẹ; ndi ri a kinị a za ‘Ome-oghof’ ²⁶ Kanị, emekwofe ni erira. Kama, onye kachanrinni ime unu 'ya nọ kẹ onye kachanrin nwata; onye-ndu 'ya nọ kẹ odibo. ²⁷ Eghee, onye kadẹ ibe ẹ? Onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ra onye hun ri e buhe ihien-oriri, e jen ozi rin'a? Eje onye hun nodi ali e ri ihien-oriri ka? Kanị, m ri nwan ime igunrun unu lekẹ onye e jen ozi.”

²⁸ “K'osilerị, unu wu ndi son m nodi ime nsongbu ile wẹ gi lele m, unu anatonị m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Ali-eze a ki—noke kẹ Nedi m don ye m, ³⁰ kenị unu hun uzọ son m ri, son m ra ime Ali-eze m; unu siko d'a nodisonmẹ enu ukpo-eze, e kin ikpun-ulo mmebuọ ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku E Nị Pita Jenko D'a Ghorị N'ọ Marịn A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jọn 13.36-38)

31 “Sajmọnu, Sajmọnu! Gọn ntịn! Ekwensu a siguo Osolobue nị a lele unu ile, keni o yo unu ke we don a yo oka. 32 Kani, e meguo nị m'i ekpere Sajmọnu, amamgbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi gbहतoguu obi kinhen azuun, y'a gba umune i ume.”

33 Kani, Pita no si, “Di-nwonnị-enyi, a kwademegu m nị m jenko d'e son i jen ngan, sonda i nwunhun!”

34 Jizosi no si a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghorị mgbe eto nị y'a marin m.”

Ekpa Le Opi-a-gha

35 Ya Jesu no ju umu-azuun a ajuju, si, “Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egbo mofu buru ekpa mofu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” We no si a, “Mba, o nwonnị.”

36 Jesu no si we, “Ujeni, onye nwon egbo ya weri e nwan; onye nwe ekpa ya buruzikwo a. Onye nwonleni opia-gha 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin opia-gha. 37 Makeni, m ri a gwa unu nị ihien ahun Ekukwo-nsoku, nị

‘We jenko d'a gun a yeni ndi a dan iwu’ jenko d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nsoku banyeni m hu e mezu.”

Umu-azuun a no si a, “Di-nwonnị-enyi, lee e, opia-gha ebuo ri ebeni!”

38 ‘Ya o no si we “Ohun e higu.”’

Jesu A No Elu Ugu Olivu Me Ekpere

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jesu no gha ime obodo hu pu, jenme elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a no sonme e. 40 Ogen o gi ru ebahun, o no si we, “Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

41 ‘Ya o no jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu oseku, me ekpere, 42 si, “Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m.” 43 Ya mmon-ozì no gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche n'e iken. 44 Makeni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e no ke edeke ri a tatuni.

45 Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o no bia d'e kunrun umu-azuun a; o no hun nị we ri uran, makeni ehuru we we gi kwan ekwan.

46 ‘Ya o no si we, “Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”’

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun W'a

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jọn 18.3-16)

47 Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian no bia. Onye hu w'a kpo Judasi, onye ohu ime ndi-ozì pu-ichen mmebuo hu, duhe we. O no jenburu Jizosi d'e su e onu. 48 Kani Jizosi no si a, “Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

49 Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenko d'e meni, we no si Jesu, “Di-nwonnị-enyi, nị enyi gi opia-gha enyi lu ogun?!” 50 Onye ohu ime we no banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin eka-ihien.

51 Jesu no si we, “Kusi nị ihienni!” ‘Ya o no metu okenye hu eka ntin, zuo a.’

52 Ya Jizosi no si ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsoku le ndi-isi—hun we ile gba bia ebahu d'a nwunrun a, “Ki unu buheni opia-gha le egbe,

rike sị m wu onye-ohin? ⁵³ Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nsu uhuonin ile, unu anwunni m. Kanị hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!”

Pita a Ghori N'o Marin Jizosi

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ 'Ya we no nwunrun Jesu, duru e jenne, we si iwe onye-isi nchu-egan. Kanị Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi. ⁵⁵ Ogen ndi ri ebehu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-egan hu, nonunme okun ahun, Pita no nodiyeni we. ⁵⁶ Ogen nwa-agboho ohu hun wu odibo gi gi okun ahun we fiye legba Pita k'o nodi ebahun a nyan okun, o bu enya tuma a, o no si, “Okennyeni le Jizosi te wizi kwol!”

⁵⁷ Kanị Pita no ghorị, si, “Okpoho, amarin m'a!”

⁵⁸ O tebe, onye ozọ a hun Pita, o no si a, “I wuzi onye ohu ime we!” Pita no si a, “Di-enyi, ele mme!”

⁵⁹ Ihi eno ke mgbahunme okuloku a ghafeguu, onye ozọ nozi si, “Iru-uka ari a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'o wu!”

⁶⁰ Pita no si a, “Di-enyi, amarin m ihi en i ri e ku!”

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa no kwan.

⁶¹ 'Ya Di-nwonni-enyi no gbehuto, bu enya zinme Pita. Pita no nyanhan oku Di-nwonni-enyi gwa a, k'o don si a, “Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” ⁶² Pita no pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu we Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyeni ndi hu gi Jesu e che e nche no kpama a e ye emu, e gbu e ili. ⁶⁴ E kenkin we e enya, a ju a, a si, “Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihi en?!” ⁶⁵ We no kusunmezi ihi en ndi ozọ bu oda, e gi e a kpari e.

E Weri We Jizosi Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jon 18.19-24)

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile no zu ogwa—ke ndi-isi nchu-egan ke ndi-nkuzi Iwu. 'Ya we no duru Jizosi, duhe e Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni.

⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun no si a, “Omēni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?” O no si we, “M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako. ⁶⁹ Kanị, gha kiken jenne, Nwa nke Ihan jenko d'a nodi ali eka-nni Chuku, Onye nwe iken ile.” ⁷⁰ We ile no si, “Iyu wu nwan Nwa Osolobue?”

O no si we, “Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu.”

⁷¹ We no si, “Ki enyi ri a chozi ni osheri! Enyi e gigo ntin enyi nu ihi en o ku!”

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

E We We Jizosi Jenni Govano Wu Paleti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jon 18.28-38)

¹ 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile no lihi oto, weri Jizosi jenni Paleti, hun wu Govano ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke we no kinme, si, “Enyi nwundon okennyeni k'o ri e dufie ndi ali enyi, a si we akuzile eze-kanị wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze.”

³ Paleti no ju Jesu, si, “Iyu wu eze ndi Ju?”

O nọ sị a, “Y'e kuguọ a.”

⁴ Ya Paileti nọ sị ndi-isi nchụ-ejan lẹ igunrun hụ, “Ahunnị m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe.”

⁵ Kanị, wẹ hukwo e ku ẹ, a sị, “O gi nkuzi ẹ e buheni ndi ile ri ime Judia isusu. Ime Galili k'ọ gha bidon, o ruguọ nwan ebenu.”

Paileti A Si We We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nū ihienni, o nọ jū wẹ ke okennyẹ hū wū onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'ọ gha bia, 'ya o nọ zi ẹ jenni Herodu, hūn rizi ime Jerusalem ogen hū. ⁸ Ogen Herodu gi hūn Jesu, ẹfo nọ suọ a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'ọ hūn a. Makeni, o nuguọ otiti ẹ, a tū ẹnya n'ọ siko d'a hūn a ebe o ri a run ọrun-atumẹnya. ⁹ 'Ya o nọ jusonme Jizosi ajuju bu oda, kale Jizos' a sharin'a ihien ọwule. ¹⁰ Ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kukenme eje-ihien bu oda wẹ sị ni 'ya k'o mẹ.

¹¹ Herodu lẹ ndi-agma a nọzi mẹ Jesu rike onye-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu nọ yime ẹ ẹkwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹² Uhuohin hū ke Herodu lẹ Paileti henrin ọwū; wẹ te wū enenren mbu.

E Wehe We Jizosi Ebe Ihian Ile Ri

¹³ Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-isi lẹ ndi ali hū ile, ¹⁴ sị wẹ, “Unu wehe ni m okennyeni; unu sị n'ọ ri e dufie ndi alini. E leguo m'a nwan id'ẹnya unu; ahunnị m eje-ihien ndi hū unu sị ni 'ya k'o mẹ. ¹⁵ Herodu lẹ enwen ẹ ahunzikwoni eje-ihien ọwule o mẹ, 'ya k'o gi zikinhen ni ẹnyi 'ya azuun. Lee ni ẹnya, o nwonni ihien okennyeni mẹ hūn wẹ gi gbu ẹ. ¹⁶ 'Ya wū, m jenko d'a sị wẹ fian a mkpinsin, a hatu m'ẹ n'ọ lama.”

¹⁷ (Ogen Mmemme-Nghafe ọwule Paileti k'e wepuhariri ni wẹ onye-ngan ohu.)

¹⁸ Kanị igunrun hū ile nọ yime oro, a sị, “Wepu onyeni! Gbu ẹ! Wepuha ni ẹnyi Barabasi!” ¹⁹ (Barabasi ni wū okennyẹ ohu wẹ buche ime ulo-ngan make ufiri isusu mẹ ime obodo hū lẹ ochu o gbu.)

²⁰ Makeni Paileti te cho n'ọ hapu Jizosi ye, o nọ gwamazị igunrun hū oku. ²¹ Kanị wẹ ile hukwo e yi oro, a sị, “Kpogbu ẹ! Kpogbu ẹ!”

²² Paileti nọ gwazi ndi ahun oku hūn mẹ mgbe eto, sị, “Ki haịn? Elee eje-ihien k'o mẹ? Ahunnị m ihien ọwule o mẹ hūn wẹ e gi gbu ẹ! 'Ya wū, m jenko nwan d'a fian a mkpinsin, hatu ẹ ye.”

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jon 18.39—19.16)

²³ Kanị wẹ hukwo e yi oro, a gwakenme ẹ 'ya kpogbu Jizosi. Oro wẹ nọ kari ẹka; nke wẹ nọ bun. ²⁴ 'Ya Paileti nọ ma Jizosi ikpe hū wẹ cho n'ọ ma a. ²⁵ O nọ hatu onye hū wẹ cho—onye hūn wẹ gi ufiri isusu lẹ igbu-ochu buche ime ngan.

O nọ we Jizosi ye wẹ kpogbu—nọke ke ndi hū don cho.

E Duru We Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27)

²⁶ Ebe ndi-agma dukọ a, wẹ nọ hūn okennyẹ ohu w'a kpo Saimonu, onye obodo Saırini, hūn gha ali-ofia lala ime obodo. Wẹ nọ kwondon ẹ, bu obe hū kwasị a uvun, sị a buru ẹ sonme Jesu.

²⁷ Igunrun ihian hū e son Jizosi, wẹ lẹ ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosi ẹkwan, e ti ẹka obi, e gon'ẹ. ²⁸ Jesu nọ gbehuto, sị wẹ, “Ikpoho Jerusalem!

Akwanlę ni ni m ękwan, ka kwanmanị nị enwęn unu lę umu unu. ²⁹ Makęni oęę zeni lalariri, hun wę e gi si, 'Ndi-agan lę ikpoho mutulęni nwa lę ndi yetulęni nwa ęran e nwekę isi-oma.' ³⁰ Oęę hun ihian jenko d'a gha a si ugu, 'Dankwasị ęnyi ndo-o!', a si oke, 'Kpume ęnyi ndo-o!' ³¹ Makęni, o mę nwan nị wę ri e mę ihienni oęę osisi gi ri ndun, kini k'e mę o kpogu nkun?"

A Gun W'a Yeni Ndi Njo
(Azaya 53.12)

³² O nwon ikennyę ębuo ozo hun wę duru wę lę Jesu d'a kpogbu—kani ndini mę eje-ihien.

A Kpoma Wę Jesu Elu Obe

³³ Oęę wę gi ru ebęhu w'a kpo "Okpokom'isi", wę no no ebęhu kpoma Jesu elu obe, iya lę ndi hu mę eje-ihien—onyę ohu azuun ęka-nni ę, hun-ębo azuun ęka-ekpen ę.

³⁴ Jesu no si, "Baba, gbaghari wę, makele amarin wę ihien wę ri e mę." Wę no tu-nkpọ, gi ę kerị ękwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebęhu, e lee ile; kani, ndi-isi ndi Ju hu a kpa a e ye emu, a si, "O zuo ndi ozo. 'Ya zuo nwan enwęn ę nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume, Onye Hu o hori!'"

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia wę d'e kunrun ę, ye ę manya ru-uka, ³⁷ si a, "Omęni iyu wu Eze ndi Ju, zuopuha enwęn i!"

³⁸ O nwezikwo ihien wę deye elu obe hu. Ihien wę de wu, "Onwan wu Eze ndi Ju."

³⁹ Onye ohu ime ndi hu mę eje-ihien hun wę kpoma elu obe no kparime ę, a si a, "Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwęn i, y'a zuopuhazikwo ęnyi!"

⁴⁰ Hun ębo no jugbo hun ku ihienni, si, "Y'a ra tudę egun Osolobue—ebe o mę ni ikpe ohu kę wę ma 'yu lę iya? ⁴¹ Ikpe wę ma ęnyi nwen furu efuru, makęni ihien ęnyi cho kę ęnyi ri a hun; kani o nwonni ihien okennyęni mę."

⁴² 'Ya o no si Jesu, "Jizosi, oęę y'e gi bia rikę Eze, dodo nyanhankwo m-o!"

⁴³ Jesu no si a, "M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izu-iken wu Paradaisi."

Onwun Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihien nọkę okulokwu mmebuo efinnai, oęę hu ęnya-anwun gi a ri isi, ohiji no gbachanrin ali hu ile d'e ru okulokwu eto efinnai, ⁴⁵ makęni anwun amuzini. ękwa wę gi gbombepu Ebęhu-kachanrin-nsọ ime Ulo-nsọ no bawapu ębuo*. ⁴⁶ Ya Jesu no gi okęn olu yi oro, si, "Baba, e bu m mmon m che i ęka!" O kuguu ihienni, o no kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Oęę onye-isi agha hu hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihien meni, o no ja Osolobue mma, si, "Ezioku-ezioku, ęka okennyęni ri ochan!" ⁴⁸ Oęę ndi hu ile gbakikome ebahun e lee lee gi hungu ihien meni, wę no tiri ęka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma lę ikpoho ndi hu gha Galili sonhen ę notezi ękere, e lee ihien ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:45** ęsodosi 26.31-33

⁵⁰ Ogeṅ hụ, o nwọn okennyẹ ohu ẹfan a wụ Josefụ, hụn gha obodo Arimatia rị Judia bịa. O wụ ezigbo ihian lẹ onyẹ e bi obibi rị ochan. O rị e che obibia Alì-eze Osolobue.

O wụ onyẹ ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanị, o kweyeni ni wẹ ime ihien wẹ ku lẹ ihien wẹ me Jesu.

⁵² O nọ jẹn d'e kunrun Paileti, si a buye ẹ ehu Jizosi. ⁵³ 'Ya o nọ gha elu obe butu ẹ, gi ẹkwa line kwama a, bu ẹ che ime ili wẹ liyetuleni ihian hụn wẹ gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hụn wẹ gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguọ ẹnyasi hụn Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen Jizosi nọ sonme Josefụ, wẹ nọ hụn ili hụ, hūnzị kẹ wẹ don donme ehu Jizosi. ⁵⁶ Ya wẹ nọ lama d'a kwademe ihien ndi e shin ohunma lẹ udeṅ wẹ jenkọ d'e gi te ehu hụ.

O ru Uhuohin Izu-iken, wẹ nọ zu iken—makeni erira kẹ Iwu ku.

Isi Nke Ẹno-kwasị-ogun

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Kanị, uzo-utuntun biribiri uhuohin ibuzo ime izu-uka (hūn wụ nwan uhuohin Sode), ikpoho ndi hụ nọ weri ihien ndi ahun e shin ohunma wẹ kwademeṅu, jenne ili hụ. ² Wẹ nọ hūn a ni e nupuguo wẹ omuma wẹ gi nukin onu ili hụ. ³ 'Ya wẹ nọ banye ime ẹ; kale ahunni wẹ ehu Di-nwonni-enyi wụ Jesu. ⁴ O nọ gba wẹ nghari-nya. Kẹ wẹ don rị e ro ẹ, idenmizi ikennyẹ ebuo yi ẹkwa rị e be nwanran-nwanran nọ wuzoye ni wẹ. ⁵ Oken egun nọ tuma wẹ, 'ya wẹ nọ bu ihun koma ali. Ikennyẹ ndi hụ nọ si wẹ, "Ki haṅ unu gi a cho onyẹ rị ndun ebe ndi nwunni rị?" ⁶ O rizi ebeni; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihien o gwa unu ogeṅ o gi rị Galili: ni, ⁷ 'Wẹ jenkọ d'e bu mme wụ Nwa nke Ihian che ẹka ndi njo, a kpogbu wẹ m; kanị hūn m'ẹ akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi.' "

⁸ Ya ikpoho ndi hụ nọ nyanhan ihien Jesu ku, ⁹ a gha wẹ ili ahun lua, wẹ nọ gwa madu mmanai hụ lẹ ndi ozo ile hoduni. ¹⁰ Ikpoho ndi hụ wụ Meri onyẹ Mag'dala lẹ Juana lẹ Meri nne Jemisi; uwe lẹ ikpoho ndi ozo wẹ ile wi gba gwa ndi-ozu hụ pu-ichen ihien ndini. ¹¹ Kanị, ndi-ozu hụ pu-ichen egini ẹ don makeni ihien wẹ rị e ku rị wẹ hụ kẹ oku nwonlani isi.

¹² Kanị Pita nọ lihi oto, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o nọ hūn ẹkwa line hụ wẹ te gi kwama Jesu, kanị o nwonzini ihien ozo o hūn. O nọ pu, e ro ihien meni.

Umụ-azuun A Jenko Emausu A Hūn Jesu K'o Ghaguu Onwun Lih

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47; Jon 5.39, 45-47)

¹³ Uhuohin ohu ahun zi, umu-azuun Jesu ebuo jenkọ obodo ohu me ekerẹ w'a kpo Emausu. (Gha Jerusalem d'e ru Emausu wụ ihien rị kẹ maili esa.) ¹⁴ Wẹ hụ e ku oku ihien ndi hụ ile meni. ¹⁵ Kẹ wẹ rị e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi lẹ enwen ẹ nọ nochime wẹ, son wẹ jensonme; ¹⁶ kanị anini wẹ wẹ koma a nya. ¹⁷ Ya Jizosi nọ si wẹ, "Elee inyenren kẹ unu shiko ihieni ile jenkọ?"

Wẹ nọ biwuzo, ronme ihun. ¹⁸ 'Ya onyẹ ohu ime wẹ w'a kpo Klopasi nọ si a, "O nọkẹ si 'yu suo wụ onyẹ obia rị ime Jerusalem hūn marinlani ihien ndi me ebahun kete uhuohinni?"

¹⁹ Jesu nọ si, "Ki me?"

Wẹ nọ sị a, “Thiẹn ndị gbashịarị Jesu onyẹ Nazaretị: Okennyeni gi ọrụn a lẹ oku-onye a ghoşichanrịn n'ọ wu oken onyẹ-amuma ri mkpa—kẹ ebe Osolobue ri kẹ ebe ihian ri—²⁰ lẹzi kẹ ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi enyi don we ẹ ye nị wẹ ma a ikpe-onwun; 'ya wẹ nọ ma a ikpe onwun, kpogbu ẹ; ²¹ kanị enyi te nwon olile-nya nị iya wu onyẹ hun jenkọ d'a gbapuha Izrelu!”

“Egheẹ, wezukade ihien ndini ile, onwan me ẹ nwan akpu-uhuohin eto ihien ndini me. ²² Ozozị, ikpoho ndi hu ime ndi itu enyi me ihien tu enyi enya; wẹ jẹn ili ẹ ụzọ-utuntun tanni, ²³ kanị ahunni wẹ ẹhu a. Wẹ nọ kinhen d'a gwa enyi nị a hunguode wẹ ohun ebe ndi mmọn-ozị pūha d'a gwa wẹ nị ọ hu ndun. ²⁴ Ndi hu ime ndi enyi lẹ wẹ wị e jenguzi ili hu, wẹ nọ hunzikwo a nị ọ richanrịn kẹ ikpoho ndi hu don ku; kanị ahunni wẹ 'ya lẹ enwen ẹ.”

²⁵ 'Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Euu! Unu e zuzuke; ọ fuka unu ọrụn ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ! ²⁶ Ekuni w'ẹ nị Mezaya jenkọ d'a tagu afunfun ndini o kebe banye ogho a?” ²⁷ 'Ya Jizosị nọ gha ihien Mozizi de ime Ekukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrịn nị wẹ ihien ile Ekukwo-nsọ ku banyeni 'ya lẹ enwen ẹ.

²⁸ Hun wẹ gi rumẹ ẹhu obodo hu wẹ jenkọ, Jizosị nọ me rike sị o k'e jenghafa; ²⁹ wẹ nọ riokemẹ ẹ, sị a, “Du enyi nodi ndo-o, nị ohi a gbamaguo, uhuhin tanni a gumaguo ma.” 'Ya ọ nọ banye d'e son wẹ nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'ọ son wẹ ri ihien-oriri, ọ nọ weri bredi, gozi ẹ; ọ nọ bebe ẹ, wẹ ẹ ye wẹ. ³¹ Ebehu kẹ enya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin nị iya ro. 'Ya ọ nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ sị ibe wẹ, “Ogen o gi a gwa enyi oku uzọ lẹ ogen o gi ri a kowa nị enyi Ehuhuo-nsọ, ẹlẹ ọ nọ kẹ sị okun ri ime obi enyi a dun?”

³³ Wẹ nọ lihi ọto ozigbo ahun, kin-azun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azun mmanai hu lẹ ndi ozọ wẹ lẹ wẹ wị kẹ wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hu a sị, “Ezioku ro! Di-nwonni-enyi e lihiguo, Saimonu a hunguo a!”

³⁵ Wẹ ẹbubuo nọ nwan gwa wẹ ihien me uzọ, gwazikwo wẹ kẹ wẹ don ghoha nị Di-nwonni-enyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umu-azun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ẹbuo hu ri a gwa wẹ ihieni, Jizosị lẹ enwen ẹ nọ nwonpuha idemizi, turu etintinai wẹ. Ọ nọ sị wẹ, “Udon 'ya ri nị unu.”

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hu e ro n'a hun wẹ onyemmon. ³⁸ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Kị hain egun gi a tu unu? Kị hain unu gi e nwe obi-ẹbuo? ³⁹ Lee ni ẹka m; lee ni ukwu m: Mmẹ ro! Metu nị m ẹka nị unu hun a nị mmẹ ro; onyemmon ara nwe uru lẹ okpukpu kẹ unu don hun nị e nwongho m.”

⁴⁰ O kuguu ihieni, ọ nọ ghoşị wẹ ẹka a ẹbuo lẹ oku a ẹbuo. ⁴¹ Ebe omeni ekwerikwonj wẹ—makelẹ ọ tu wẹ enya leni ighoghọ jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, “Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebeni?” ⁴² Wẹ nọ ye ẹ mkpiki azun wẹ shi, ⁴³ ọ nọ narin wẹ iya, ri ẹ id'anya wẹ.

⁴⁴ 'Ya ọ nọ sị wẹ, “Thiẹn ndini kẹ m gwa unu ogen mmẹ nị unu gi ri: nị ihien ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi lẹ ime ihien ndi-amuma de lẹ ime Ebu-oma jenkọ d'e mezuchanrinri.”

⁴⁵ 'Ya ọ nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-eka ghota Ekukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, “Onwan wu ihien wẹ de: nị Kraisti, Onyẹ Hu Osolobue Tume, siko d'a ta

afunfun, nwunhun, nke akpu-uhuohin eto o gha onwun lihi; ⁴⁷ ni we jenkọ d'e gi ẹfan a zi ndi ali ile ozi nroghari le mgbaghari njo—ni Jerusalem ke we jenkọ d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu enya. ⁴⁹ Lee n'e, m jenkọ nwan d'e zihẹ ni unu Mmon-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo ni ime obodo ebeni d'e ru ogen we yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia.”

Jizosi E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ O no duru we gha ime obodo hu puha, duru we rukwori Betani; e ru we ebenu, o no kishi eka enu, gozi we. ⁵¹ Ogen o gi ri a gozi we, 'ya o no gha ime igunrun we pu, e we w'e shi elu-igwee. ⁵² Ya we no fe e.

We no gi oken ighoghọ lakin Jerusalem. ⁵³ We hu a no ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọke Ke Jonu Don De E

Jesu Wụ Oku Osolobue

¹ Ogen mbidon, oku hu ri ari; Oku hu le Osolobue ri; Oku hu wu Osolobue. ² Oku ahun le Osolobue ri ogen mbidon. ³ Osolobue ke ihien ile rini ghahan'a; o nwonni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime e ke ndun ri; ndun hu wu ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hu e nwun ime ishi, kanishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mobu ghoha a.

⁶ O nwon okennyehi ohu Osolobue zihie; efan a wu Jonu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hu, keni ihian ile nu eri e, kweri. ⁸ Ele 'ya wu ukpe hu, kale o bia d'a shia eri banyeni ukpe hu. ⁹ Onye hu wu Ezigbo Ukpe hu hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰ Osolobue ke uwa ghahan'a, kanu uwa amarinn'a ogen o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanu ndi nke e anabanhann'a. ¹² Kanu, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobue: ¹³ ele ihian mu we; eginu we uche ihian mu we, o nwonni okennyehi owule han we mu we, kama, Osolobue mu we.

¹⁴ Oku hu no henrin ihian, o no son enyi biri elu-uwa. Efoma le ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jonu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wu onye hun m ri e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalani m memeguu ka m, makele o ri a ri ni we d'a mu m.' "

¹⁶ Make ihien ahun jun ime e, enyi hu e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷ We ye Iwu ghahani Mozizi; kanu efoma le ezioku ghaha eka Jesu Kristi. ¹⁸ O nwonni onye huntu Osolobue, kanu akpu Nwa ohu o mu suo, hun wu Osolobue, hun nokunme n'e, e meguo enyi marin a.

Osheri Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Shia (Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Onwan wu eri Jonu shia ogen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihie ndi nchu-ejan le ndi Liva d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰ Jonu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ele m Kraistị Onye Nzuopuha hu Osolobue Tume." O ghorini.

²¹ We nozi ju a, si, "Onye k'i wu? Iyu wu Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyu wu Onye-amuma hu pu-ichen?"

O si, "Mba."

²² We no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi siko d'a gwa ndi zihie ni enyi. K'i jenko d'e ku banyeni enwen i?"

²³ O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za we, si, "Mme wu

'Olu hu ri e yi oro ime atu,

a si,

"Kwa ni uzo Di-nwonni-enyi n'o zinrin!" ' ' "

²⁴ Ndi Itu ndi Farisi hun ri ime ndi hu we zi ²⁵ no ju a, si, "Ki hain nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mobu Elaija mobu Onye-amuma hu pu-ichen?"

26 Jonu no za we, si, “M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanị o nwon onye ri ime unu hun unu marinleni. 27 Iya wu onye hu lalani m memegu. Erudeni m onye siko d'a topu akpukpo-uku a.”

28 Onwan me ime Betani, n fetu Jodani, ebe Jonu no e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

29 Eki e fon, o no hun Jizosi k'o lala ebe o ri, Jonu no si, “Lee n'e! Onwan wu Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo uwa! 30 'Ya wu onye m ri e ku ogen m gi si, 'Omeguu, okennyee ohu kanị m lala; iya ka m make ni o ri a-ri ni we d'a mu m. 31 E te marin m'a, kanị m ri e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.' ” 32 Jonu no shia eri, si, “M hun Mmon-nsọ k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasị a. 33 E te marin m'a, kanị onye hun zi ni m si m, 'Onye i jenkọ d'a hun ke Mmon-nsọ hidan d'a nokwasị a d'e son e nodi, iya wu onye hu jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me ihian mirin-Chuku.' 34 A hunole m'a; e kuole m ni iya wu Onye Hu Osolobue Tume.”

Umu-azuun Ibuo Jesu Kpo

35 Eki e fon, Jonu ni umu-azuun a ebuo wuzo, 36 'ya Jonu no hun Jesu k'o ghafeko, o no si, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” 37 Umu-azuun Jonu ebuo ahun a nu k'o ku ihien ni, we no sonme Jesu. 38 Ogen Jesu gi gbehuto, o hun we ke we ri e son e, o no si we, “K'i unu ri a cho?” We no za, si, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wu “onye-nkuzi.”)

39 O no si we, “Bia ni d'e lee e.” We no jen d'a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai ri a ku ogen hu; we no du e nodichanrin uhuhin hu.

40 Onye ohu ime umu-azuun ebuoni nu ihien Jonu ku sonme Jesu wu Anduru nwe ne Saimonu Pita. 41 O no bu uzo chojen nwe ne e wu Saimonu, si a, “Enyi a hunole Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti.” 42 Anduru no weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, o no si a, “Yu wu Saimonu nwa Jonu. Efan i jenkọ d'a wu Kefasi.” (Ani efanni asusu Griki wu Pita, 'ya wu “omuma.”)

43 Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o no si a, “Sonme m.” 44 (Filipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) 45 Filipu a hun Natanelu, o no si a, “Enyi a hunole onye hu Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onye Nazareti nwa Josefuru ro.”

46 Natanelu no si a, “Ni ihien owule ri mma s'eka gha Nazareti puha?” Filipu no si a, “Bia d'e lee.” 47 Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o ri, o no si, “Onwan wuchanrin onye Izrelu hun nwonleni ero!”

48 Natanelu no ju a, si, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi no za, si, “A hunguọ m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpo i!”

49 Natanelu no si, “Onye-nkuzi, ezie iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!”

50 Jizosi no si a, “Y'e kweri ole make ni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenkọ d'a hun ihien ndi ka onwan!” 51 O no si we, “M ri a gwa unu ezioku, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmon-osi Osolobue ri e jenen, e jenua d'e kunrun Nwa nke ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

1 Hun me e akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. 2 We kpozikwo Jizosi le umu-azuun a agbamekukwo hu. 3 Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, “Manya we a

gụu.” 4 Jizosị nọ sị a, “Okpoho, hatu m ye nū, oge m e ke ru.” 5 Nne ẹ nọ sị ndị rị e jẹn ozi, “Ihiẹn ọwụlẹ ọ sị unu m, unu e me.”

6 O nwọn ite-mirin isin wẹ gi omuma mēme rị ebahun. Ohu-ohu ime wẹ jenkọ d'e rịpan ogbogoro mirin isen mọbu ẹsa. W'e gi wẹ e donmẹ mirin wẹ gi a chanchan ihien, hun wẹ gi e mezu omenalị ndi Ju.

7 Jesu nọ sị idibo ndi hu, “Gbajun ni ite ndi hu mirin.” Ya wẹ nọ gbajun wẹ d'a pu onu. 8 O nọ sị wẹ, “Kuru ni nwan ẹkẹrẹ jenni onye-isi ocho.” Ya wẹ nọ mē ihien o ku.

9 Onye-isi ocho nọ danmin mirin hu henringuu manya, bu ọ marin ebe ọ gha bia, (kani, ndi hu rị e jẹn ozi a maringho), ọ nọ kpọ okennyẹ hu rị a gba-ekukwo, 10 sị a, “Ndi ọzo ile e bu ọzo e wepuha manya ka a sụọ, ihian ile rajunguu ẹto wẹ kebe wepuha hun sụọleni; kale y'e bu hunni sụọni to d'e ru ogenni.”

11 Ime Kana rị Galili ke Jesu nọ run ọrun-atumanya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a nọ kweri n'e. 12 Omeguu, Jesu nọ si Kapanom—'ya le nne ẹ le umune ẹ le umu-azuun a, wẹ nọ nodi ebegu ẹkẹrẹ.

Jesu E Jen Ulo-nsọ

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

13 Oge ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu nọ si Jerusalem. 14 O nọ hun ndi rị Ulo-nsọ ebegu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe wẹ nodiyesonme ni teburu wẹ. 15 O nọ kpa iberi (aya), gi e chupu wẹ ile le oken-efin wẹ le nduru wẹ ime Ulo-nsọ, buoyiya egbo ndi a gbahuto egbo, hukpumesonme teburu wẹ. 16 O nọ sị ndi rị e re nduru, “Wepu ni ihien ndini wẹ ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe wẹ nọ a zu afia!” 17 Umu-azuun a nọ nyanhan ni wẹ de ẹ ime Ekukwo-nsọ ni, “Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri.”

18 Ya ndi-ndu ndi Ju nọ nwan sị a, “Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue sị i me ihienni.”

19 Jizosị nọ za wẹ sị, “Tikpo ni Ulo-nsoni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu.”

20 Ndi-ndu ndi Ju nọ sị a, “Ulo-nsoni wẹ gi ahia isin-kwasị-ogunna tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?” 21 Kani Ulo-nsọ Jesu rị e ku oku ẹ wu ẹhu a. 22 Oge nọ gi ghaguu onwun lihi, umu-azuun a nọ nyanhan n'o kuoghọ ihienni, wẹ nọ gi ihien Ehuho-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian Nọ

23 Oge Jesu gi rị ime Jerusalem oge Mmemme-Nghafe, ndi bu oda nọ kweri n'e make ni wẹ hun ọrun-atumanya ndi ọ rị a run. 24 Kani Jizosị ebuni enwen ẹ ye wẹ, make ni ọ maringuo ke ihian ile nọ. 25 Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian nọ, make ni 'ya le enwen ẹ a maringuo ihien rị ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D'a Hun Jizosị

1 O nwon okennyẹ ohu w'a kpọ Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k'ọ wu. 2 O gi ime uhinhin bia d'e kunrun Jizosị, sị a, “Onye-nkuzi, enyi a maringuo n'i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue rị bia, makele o nwoni onye jenkọ d'e ri-eka run ọrun-atumanya ndini i rị a run mmani Osolobue nuyen'e.”

3 Jesu nọ za, sị, “Ezioku ke m rị a gwa i, mmani wẹ mudonzi ihian, ọ saeka hun Ali-eze Osolobue.” 4 Nikodimosi nọ sị a, “Nani ke w'a don mudonzi

ìhian ebe ọ kaguu egedi? Nì ìhian sazi ẹka banye ẹfo nne ẹ, a muzi w'a nke mgbe ẹbuo?" ⁵ Jizosi no za a, si, "Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ìhian ghahani mirin le Mmon-nsọ, ọ sako ẹka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ìhian mu wu ìhian; hun Mmon-nsọ mu wu mmon. ⁷ Y'a tula i enya ni m si ni we siko d'a mudonziriri unu." ⁸ Ufere e fesi ebe owule ọ cho—unu a nu uzun a, kanj unu ara marin ebe ọ gha a bia mọbu ebe ọ feko—erira k'o ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, "Nani ke onwan e don saeka me?"

¹⁰ Jizosi no si a, "I wu onye-nkuzi ime Izrelu, bu y'a ghotani ihien ndini? ¹¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, enyi ri e ku ihien enyi marin, a shia eri ihien enyi hun, kanj unu ara nabanhan eri enyi. ¹² Ebe o me nwan ni m gwa unu ihien ndi ri elu-uwu bu unu e kwerini, nani ke unu a don kweri omeni a gwa m unu ihien ndi ri elu-igwee? ¹³ Make ni, o nwonni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian."

¹⁴ "Eriira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwerini n'e hun uzọ nwon ndun itebite."

¹⁶ "Make ni Osolobue nwe ihien-osisuọ jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru ni onye owule hun kwerini n'e alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e keni we hun uzọ nwon nzuopuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amanj onye owule kwerini n'e, kanj ikpe a magwo onye owule hun kwerileni, make ni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biagwo ime uwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, make ni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe ri make eje-ihien we ri e me gha a puha ifon."

²¹ "Kanj ndi hun e me ihien ri mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a ni we ri e me ihien Osolobue cho."

Jizosi Le Jonu Hun E me Mirin-Chuku

²² Omegwu, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, ọ no du we nodi ebegu, e me ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jonu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku make ni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, ọ hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jonu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jonu le onye Ju no doma oku ichan-ehu w'a chansonne hun wu odinali ofufe we gi e don enwen we nsọ. ²⁶ We no bia d'e kunrun Jonu, si a, "Onye-nkuzi, onye hu yu le 'ya ritan n fetu Jodani, onye hun i gwasonne ndi ihian oku e, lee e nwan k'o ri ebeni e me mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun e."

²⁷ Jonu no za, si, "O nwonni onye hun e nwehen ihien owule mmani we gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu le enwen unu wu osheri m ni e kugho m'a ni 'Ele m Kristi, kanj we zi m buru n'e uzọ.' ²⁹ Okpoho hun we ri a lu wu nke okennyehun ri a lu n'a. Owu okennyehun ri a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon e ntin, a ghoghọ oda-oda ọ nu olu okennyehun ri a gba ekukwo. Ya wu ni ighoghọ m e zuole nwan oke. ³⁰ O k'a riwaye mkpa, kanj mme nwen k'e belu."

³¹ Onye hun gha elu bia ka ihian ile; onye hun gha uwa bia wu nke uwa, o ku oku ihien ri ime uwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. ³² O hu a shia eri ihien ọ hun le ihien ọ nu, kanj o nwonni onye e gi eri e e don. ³³ Onye owule gi oku e don a ghosiole ni Osolobue wu onye-ezioku. ³⁴ Make ni

onye Osolobue zihę k'ọ wu, oku Osolobue k'ọ rị e ku, makaeni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nsọ. ³⁵ Ihięn Nwa a a sọọ Chuku-Nędi, ọ weguo ihien ile che ę ęka. ³⁶ Onye hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onye hun ju n'o kwerekoni Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma ke Osolobue k'e gi ssonme e."

Isi Nke Eno

Jizosi Le Okpoho Onye Sameria

¹ Ogen ahun, Jesu no nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguo ni umu-azuun ndi Jesu ri e nwehen e me mirin-Chuku kadę nke Jonu. ² (Kani, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a soro ri e me.) ³ Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. ⁴ O no ghasi ali Sameria makele o ri mkpa n'o k'a ghari ri ebęhu. ⁵ 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpọ Sika, hun ri ime Sameria, ehụ ali hu Jekopu ye nwa a wu Josefụ. ⁶ Omi Jekopu ri ebęhu; ndun guu Jesu make ijęn o jęn; otudęni, o no nodi ali ehụ omi hu. (Ihięn rike okuloku mmebuo efinnai ro, ogen hu anwan gi a ri isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a dori mirin. Jesu no si a, "Ye m mirin ra." ⁸ (Ogen hu, umu-azuun a e jęnme guo ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onye Sameria hu no si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a roro mme wu okpoho onye Sameria mirin?" (O ku onwan makeni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) ¹⁰ Jizosi no za a, si, "Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a roro a, o ye i mirin hun e ye ndun." ¹¹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a no nwan nwehen mirin hu e ye ndun?" ¹² 'Yu ka Jekopu nedi enyi kani hun ye enyi omi ni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?" ¹³ Jesu no si a, "Onye owule hun ra mirinni, egun mirin jenko d'a gunzi a. ¹⁴ Kani, onye owule hun ra mirin hu m jenko d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hu m siko d'e ye e jenko d'e henrin n'e isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hu amangbe egun-mirin gha a gunzi m mabu a biamazi m ebeni d'a do mirin." ¹⁶ Jizosi no si a, "Jen d'a kpọ di i, y'e kinhen azuun." ¹⁷ Okpoho hu no si a, "Enwon m di." Jesu no si a, "Ezioku ke i ku ebe i no si, 'Enwon m di', ¹⁸ makaeni y'a lupuguo di isen, bu okennye hun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i ku!"

¹⁹ Okpoho hu no si a, "Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-nedi enyi we kani no uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenko d'a noriri e fe ofufe." ²¹ Jesu no si a, "Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mabu ime Jerusalem ke unu siko d'a no fe Chuku-Nędi. ²² Unu amarin onye unu ri e fe; kani, enyi a maringho onye enyi ri e fe, makaeni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kani ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nędi ofufe ime-mmon le nke ezioku. Makaeni ndi hun e fe ofufe no erira ke Chuku-Nędi cho ni w'e fe e ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmon, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmon, gi ezioku fee e." ²⁵ Okpoho hu no si a, "A maringuo m ni Onye Hu Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile." ²⁶ Jesu no si a, "Mme hun ri a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a no lua. O no tu we enya oda-oda n'o ri e son okpoho e ku oku; kani o nwonna onye si, "K'i cho", mabu "Ki hain i gi ri

e sòn ẹ e ku oku.”²⁸ Ya okpoho hụ nọ la ite mirin ẹ tọ, kin-azuun si ime obodo; ọ nọ sị ndị rịn'a,²⁹ “Bịa nị d'e lee onyẹ hụn gwa m ihien ile m mę. Onyẹ ma kę 'ya wụ Onyẹ Hụ Osolobue Tume wụ Kraistị?”³⁰ Wę nọ gha ime obodo pụha, ruheme ebe Jesu rị.

³¹ Ogen hụ, umu-azuun hụ a rịọ Jesu, a sị, “Onyẹ-nkuzi, dodo ri ihien-oriri.”³² Kanị ọ nọ sị wę, “M nwon ihien-oriri m'e ri hụn unu marinleni.”³³ Ya umu-azuun a nọ juma ibe wę, sị, “O nwonde nwan onyẹ wẹhẹ n'ẹ ihien-oriri ra?”³⁴ Jizosị nọ sị wę, “Ihien-oriri m wụ ime uche onyẹ zini m lę irunchanrin orun a.”³⁵ Eļę unu a sị, ‘O hodụ ifon eno nị ogen wę gi a ghọ ihien-ugbo ru?’ Kanị m rị a gwa unu, lehunmę ni enya ebe unu rị nị unu hụn nị ihien-ugbo a kaguole hụn w'a ghọ.³⁶ Onyẹ hụn a ghonị rị nwan a ghọ, a narin ugwo-orun a; ọ hụ e kponkikomę mkpuru a toni ndun itebite, keni onyẹ hụn kunn'a lę onyẹ hụn ghon'a hụn uzọ nwongbame ighoghọ.³⁷ O meguo nwan kę wę don e ku,

‘Onyẹ ozo a kun,
onyẹ ozo a ghọ.’ ”

³⁸ “M zi unu d'a ghọ ihien unu runleni; ndi ozo a runguole orun, unu a banhanguo d'a ghọ mkpuru wę runpụha.”

Ndi Sameria A Bịa D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wụ ndi obodo hụ nọ kwerini Jesu makeni okpoho hụ sị, “O gwa m ihien ile m mę!”⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bịa d'e kunrun Jesu, wę nọ rịọ a n'o sòn wę nodi. ‘Ya ọ nọ sòn wę nodi akp'ohin ebuo.’⁴¹ Ndi bu oda nọ gi ufiri ihien ndi ọ rị e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo.⁴² Wę nọ sị okpoho hụ, “Eļęzi ihien i ku sụo kę enyi gi kweri, makele enyi lę enwen enyi a nuole onu a, marin nị ezioku-ezioku, onwan wụ Onyę-nzuopụha ụwa.”

Jizosị A Zuo Nwa Onyę-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafeguu, Jesu nọ gha Sameria si Galili.⁴⁴ (Jizosị lę enwen ẹ e kuguo a nị w'a ra ye onyę-amuma mgbaye ime ali onyę-amuma ahun.)⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili nọ nabanhan a, makeni a hunguo wę ihien ile o mę ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (makeni wę nwen e jenghozi mmemme hụ).

⁴⁶ O nọ biazị obodo Kana hụn rị ime Galili ebe ọ nọ gi mirin henrin manya.

O nwe okennyę ohu emu rị a kụ nwa-a-okennyę ime Kapanom. Okennyęni wụ onyę ohu ime ndi-isi-orun eze.⁴⁷ Ogen okennyę hụ gi nū nị Jizosị a ghaguo Judia kinhen Galili, ọ nọ buru ẹ, rịọ a 'ya bịa d'a zuo nwa a makeni o d'a nwun.⁴⁸ ‘Ya Jesu nọ sị a, “Mani unu hūn ahima lę ihien atumenya, unu ekweriko.”⁴⁹ Onyę-isi orun hū nọ sị a, “Di-okpa bịa ndo-o, nwa m gini d'a nwun.”⁵⁰ Jizosị nọ sị a, “Lama, nwa i jenkọ d'a rị ndun.” Okennyę hū nọ kweri oku Jizosị gwa a, ọ nọ lama.⁵¹ Ebe ọ lakọ, ndi idibo ẹ nọ kunrun ẹ; wę nọ gwa a nị nwa a hū a riguo mma.⁵² O nọ jū wę kę eļę ogen k'o gi rima mma. Wę nọ sị a, “Okuloku ohu efinnai unyanhūn kę ehū-okun hū gi hapu a.”⁵³ Nedi ẹ nọ nyanhan nị ogen hū kę Jizosị gi sị a, “Nwa i jenkọ d'a rị ndun.” Ifiri ẹ, kę ya lę enwen ẹ kę ikpun-ulo a nọ kwerini Jesu.⁵⁴ Onwan wụ orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghaguo Judia bịa Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwoneni Onye E Yen'e Eka

¹ Omeḡuu, Jesu nọ kin-azụun si Jerusaleḡm maḡeni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusaleḡm, o nwon mirin ri ehu Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mọbu mirin Be'zata], hun nwon uzọ isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzọ ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Maḡeni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzọ banye ime mirin hu oḡen we gi mehunmeḡuu a, o dnhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunna. ⁶ Oḡen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a choghọ n'i dnhin?" ⁷ Okennyeh hu emu ri a ku no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni oḡen owule we gi mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozọ e bu m uzọ banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lihi oto! Heri ute i, jenne ijen!" ⁹ Ozigbo, okennyeh ahun no dnhin; o no buru ute e, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyeh hu Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za we, si, "Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.' " ¹² We no ju a, si, "Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jenne ijen?' " ¹³ Kani okennyeh hu we zuo amarin onye o wu, maḡeni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omeḡuu, Jizosi no hun a ime Ulo-nsọ, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amangbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyeh hu no jemburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu maḡeni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kani Jizosi no si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen siko d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihieni ni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kani, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; maḡeni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Maḡeni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenkọ d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozozu, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihē n'e."

²⁴ "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwun banye ndun.

25 Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. 26 Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwo Nwa iken n'o nwon ndun ime enwen e. 27 O yeguwo Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—makeni iya wu Nwa nke ihian. 28 Anile ni onwan tu unu enya, makeni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenko d'e gi nu olu e 29 puha—ndi hun me mma jenko d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

30 “Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makeni arim m e me uche m, kale uche onye hun ziheni m. 31 M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

32 M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. 33 Unu e ziguwo we jenni Jonu, o shiaguwo eri wu ezioku. 34 (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kanj m ri e ku ihieni keni unu hun uzo nwon nzuopuha.) 35 Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghoe ekere ogen.”

36 “Kanj m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi ziheni m.”

37 “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'o no; 38 oku e arim ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o ziheni.”

39 Unu a mu ihien ndi ri ime Ekukwo—nsa a mukememe, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun—itebite; bu Ehuhuo—nsa ri a shiani m eri, 40 kanj unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. 41 Ele m choko ojijamma ihian; 42 kanj a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. 43 M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanj m, kanj onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. 44 Nanj ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kanj o nwonni ihien unu kpo ija-mma hun gha eka onye hu 'ya suo wu Osolobue bia. 45 Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. 46 Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. 47 Kanj omeni unu egin ihien Mozizi de don, nanj ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuọ Ihiẹn-oriri
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

1 Onwan e megwu. Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpọzi “Ohimin” Galili ohimin Taiberiasị. 2 Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. 3 Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. 4 (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpo Mmemme-Nghafe e rumegu.) 5 Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, “Elebe ke enyi a no non bredi keni ndini ri?” 6 (O ku ihieni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringho ihien o jenko d'e me.) 7 Filipu no za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bredi siko d'e rusonme we eka—osun'a ekere-ekere.” 8 Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru,

hụn wụ nwēnē Saimon' Pita, nọ sị a, ⁹ “O nwōn nwata-okennyē bu ogbe brēdi isen wē gi oka bali mēmē lē azun ēbuo ebeni; kalē, ebe wē siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosị nọ sị, “Gwa nị wē nōdị alị.”

(Irurue rị ebēhū oda.)

Ya ndị hụ nọ nōdị alị—ihien rīkē ikennyē ogun-iri-kwasị-nnū-mmēbuo rī ime wē, ('ya wū ihien nōkē nnū-uku isen). ¹¹ Jesu nọ weri ogbe brēdi ndị hụ, o yegū Osolobue ekele, o nọ keni ndị nōdị alị 'ya; o nọ mēmēzi azun erira, wē nọ rī kē wē cho. ¹² Ogen efō gi jungū wē, Jesu nọ sị umū-azuun a, “Kpōnkwama nī ifunfun ē hōdunī, amamgbe ihien-anaị a la iwi.” ¹³ 'Ya wē nọ kpōnkwamē wē, che ime ukpalī. Ifunfun brēdi hōdunī ime ogbe-brēdi bali isen hū ogen ndị hū gi rigū jun ukpalī mmēbuo.

¹⁴ Ogen ndị hū gi hūn orun-atumēnya hūn Jizosị run, wē nọ gwama ibe wē, sị, “Ezioku-ezioku, onwan wū onyē-amūma hū enyi rī e lee enya a n'o jenkō d'a bīa ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hūn nī w'e d'a bīa d'e gi ikēn weri ē, kin ē eze, o nọ gha ebahūn pu, 'ya sūo nọ kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umū-azuun Jesu nọ shi “Ohimin”, ¹⁷ banye ime ugbo mirin, buli, jenkō Kapanom. (Ohīnī nọ gbachanrīn bụ Jesu eke bīakwō d'e kunrun wē.) ¹⁸ Mirin hū e mēhunmē oda-oda makelē okēn-ufere rī a kpō. ¹⁹ Ogen wē gi nyanru ihien rīkē maīlī etō mōbu enō, wē nọ hūn Jesu kē o jēnla ijen elu mirin, a nōkunmē ugbo. Egun nọ tuma wē. ²⁰ Kanī o nọ sị wē, “Mmē rō, atulē ni egun!” ²¹ Wē nọ cho n'ō banye ni wē ime ugbo; ozigbo, ugbo hū nọ ru mkpenren mirin alī hū wē jenkō.

Igunrun Hū A Choma Jizosị

²² Eki e fon, o nọ wē ndī ahūn nōdī azūn “Ohimin” hū hūn-ēbō hūn umū-azuun Jizosị gha bīa Kapanom enya nī ugbo ohu sūo te rī ebēhū; nī Jesu esonni umū-azuun a banye ime ugbo lē nī umū-azuun a sūo gba gha ebēhū pu. ²³ Kanī ogeni, ugbo ndī ozō gha Taiberiasī bīa rī nwan ehīu ebahūn wē nọ rī brēdi ogen Di-nwōnmi-enyi gi yegū ekele. ²⁴ Ogen ndī hū gi nwan hūn nī kē Jesu kē umū-azuun a arizī ebahūn, wē lē enwēn wē nọ banye ugbo ndī hū chosōnmē Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wū Ihien-oriri Hū Hūn E Ye Ndun

²⁵ Ogen wē gi hūn Jesu azūn “ohimin” hū hūn-ēbō, wē nọ sị a, “Onyē-nkuzi, elee ogen k'i gi pūha ebeni?” ²⁶ Jesu nọ za wē, sị, “Ezioku kē m rī a gwa unū, unū rī a cho m makēni unū rī brēdi, o jun unū efō, elē makēni unū hūn orun-atumēnya ndī hūn m run. ²⁷ Egilē nī ifiri ihien-oriri hūn e wiwini a rŭngbu enwēn unū, ka gi nī ifiri ihien-oriri ahūn siko d'a tō jēnrin ejēn, e ye ndun itēbitē, rŭngbu enwēn unū, ihien-oriri hū Nwa nke Ihian jenkō d'e ye unū; makēni iya wū Nwa nke Ihian kē Chuku wū Nēdi tumē.”

²⁸ Wē nọ sị a, “Kī enyi jenkō d'a run hūn wū orun Osolobue cho nī enyi run?”

²⁹ Jesu nọ za wē, sị, “Onwan wū orun Osolobue cho nī unū run: O cho nī unū kweri nī onyē hūn o zihē.”

³⁰ Wē nọ sị a, “Elee orun-atumēnya k'i jenkō nwan d'a rŭnghōsī enyi keni enyi hūn a, enyi e kweyeni ihien i ku? Kīnī kē i jenkō d'e mē?” ³¹ Ndī nēdi enyi kanī rī mana ime atū; ya kē wē de ime Ekukwō-nsō, sị, “O ye wē brēdi gha elu-igwee bīa rī.” ³² Jizosị nọ sị wē, “Ezioku kē m rī a gwa unū, elē Mozizi

ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. ³³ Makeni bredi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun.” ³⁴ We no si a, “Di-okpa, yeme enyi bredini ogen ile.”

³⁵ Jizosi no si we, “Mme wu bredi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d'e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kani, noka ke m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kani unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m siko d'a bia d'e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d'e kunrun ni m.” ³⁸ Makeni ele m gha elu-igwee bia d'e me uche m, kani m bia d'e me uche onye hun ziheni ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye ziheni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkod'a gha onwan weli we Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Makeni uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n'e, jenkod'e nwon ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju no denwinwinma n'a makeni o si, “Mme wu bredi hu hun gha elu-igwee bia.” ⁴² We hu a si, “Ele Jesu nwa Josef wu onwan—hun enyi marin ndi mun'a? Nani k'o don nwan a si, ‘M gha elu-igwee bia?’ ”

⁴³ Jizosi no za we, si, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkod'a s'eka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun ziheni ni m d'oha a; m jenkod'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de e ime Ekwuko ndi-amuma ni, ‘Osolobue siko d'a kuzi we ile.’ Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a mumarin a, iya wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, 'ya s'og huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mme wu bredi hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kani ri mana* hu we ri ime atu, kani, a nwunhughu we. ⁵⁰ Kani onwan wu bredi hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri n'e anwunhunko. ⁵¹ Mme wu bredi hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri bredini jenkod'a ri ndun jennin ejen. Bredi hu m siko d'e ye make ufiri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m.”

⁵² ‘Ya ke ndi Ju ahun no doma ndondo ime we, a si, “Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?”

⁵³ ‘Ya Jizosi no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehụ Nwa nke Ihian, ra edeke e,—unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ehụ m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime e.”

⁵⁷ “Ke m don ri ndun makeni Chuku-Nedi hun ziheni ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo bredi hun gha elu-igwee bia; o noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omegwu a nwunhunkwo we. Onye hun ri bredini jenkod'a ri ndun jennin ejen.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihienni, we no si, “Okuni e zekkwok! Onye siko d'a saeka nabanhan a?”

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee ziheni ni ndi Izrelu ime atu ogen Mozizi.

⁶¹ Kani, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihienni o ku. O no si we, "Onwan k'e me unu ekwerizile?" ⁶² Ki unu jenko d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lako elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọọ e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmön le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu ekwerini." (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenko d'e re n'e.) ⁶⁵ O no siji, "Onwan hain m gi si unu n'o nwönni onye jenko d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi me e n'o bia."

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi no si umu-azuun a mmebuho hu, "Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?" ⁶⁸ Saimonu wu Pita no za a, si, "Di-nwönni-enyi, onye ke enyi jenburuko? Iyu nwön oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marizikwo, ni iyu wu Onye-nsö Osolobue." ⁷⁰ Jizosi no si we, "Mme hori unu mmebuho, ele 'ya? Kani onye ohu ime unu wu Ekwensu!" ⁷¹ (Judasi nwa Saimonu Iskarotu k'o ri e ku, make ni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebuho hu bu 'ya jenko d'e re e.)

Isi Nke Eṣa

Ogen Umune Jesu Keleni Kweri N'e

¹ Omeguu, Jesu no ghagbari ime Galili, latoguu Judia; o jenhunmeni ime Judia, make ni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu* e ruguo. ³ Ya umune Jesu no si a, "O furu ni' gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun orun-atumanya ndi i ri a run. ⁴ Make ni o nwönni onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa." ⁵ (Onwan me make ni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ Ya Jizosi no si we, "Ogen furu ni m e ke ru, kani ogen ile furu unu. ⁷ Iziwe unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mme le enwen m eke jenko mmemme hunni, make ni ogen furu ni m e ke ru." ⁹ O kuguu ihienni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kani ogen umune Jesu gi jenmeguu mmemme hu, o nozi jenme, kani nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, "Elebe k'o ri?" ¹² Ndi ri igunrun risonme ebehu hu a kasonme murinmurin. Ndin si, "Ezigbo ihian k'o wu," ndini si, "Mba, o rihu e dufie ndi ali." ¹³ Kani, make ni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwönni onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsö d'a kuzime. ¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?" ¹⁶ Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kani nke onye ziheni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenko d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kani onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntü a ri ime e."

* Isi Nke Eṣa:2 Livitikosj 23.34

19 “Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kani o nwonna onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?”

20 Igunrun hu no za, si, “Eje-mmom ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?”

21 Jesu no si, “M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. 22 Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kani ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kani bidon e.) Unu a kwade okennyegun unu Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzọ mezu iwu hu. 23 Omeni we hu a kwa okennyegun unu Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyeni ehụ a ile Uhuohin Izu-iken? 24 Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzọ han enen ri mma.”

Onye Ke Jesu Wu?

25 Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, “Ele onwan wu okennyegun hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? 26 Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? 27 Kani enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; ogen Kraisti jenkọ d'e gi bia, o nwonna onye jenkọ d'a marin ebe o gha bia.”

28 Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsọ, o no weshi olu elu, si, “Ezie, unu a maringho m, marinzi kwọ ebe m gha bia! Kani, egin m ihien eka m bia; onye hun zihę ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! 29 A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya zihę m.”

30 'Ya we no cho ni we nwunrun a; kani o nwonna onye metu a eka, makeni ogen e e ke ru. 31 K'osilerị, ndi bu oda ri ebegu no kwerini n'e; we hu a si, “Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkarị okennyeni orun-atumanya?”

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsọ D'a Nwunhan Jesu

32 Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndini we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi no zi ndi unakpa Ulo-nsọ d'a nwunhan a.

33 Jizosi no si, “M jenkọ d'e son unu ndi ekere, omegu, a laburu m onye hun zihę ni m; 34 unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-eka bia.” 35 Ndi-isi ndi Ju no si ibe we, “Elebe ke okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke enyi risomme d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? 36 K'o gi ihienni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bia a.'?”

Mirin Hun E Ye Ndun

37 Uhuohin ikpazuun mmemme hu, hun wu uhuohin kachanrin mkpa, Jesu no wuzo oto, yi oro, si, “Omeni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bia d'e kunrun m n'o ra! 38 Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a ke Ehuho-nsọ don ku:

‘Mirin hun e ye ndun
jenko d'a gha ime e
e hupuha ke iyil.’”

39 Jizosi gi onwan e ku oku Mmon-nsọ hun ndi kwerini n'e jenkọ d'e nwehen. W'e ke ye we Mmon-nsọ ogen hu makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Oḡen wẹ gi nū oku ndiṅi, ndi hū ime igunrun hū nọ si, “Ezioku, ọnwān wū onyẹ-amūma Hū pu-ichen.” ⁴¹ Ndi ọzọ si, “Ọnwān wū Kraiṣṣi, Onyẹ Hū Osolobue Tumẹ!” Kanị ndi hū ime wẹ si, “Kraiṣṣi k'a ghadẹ nwan Galili bia ra?!” ⁴² Eḡhūḡo-nsọ e kuguḡon'a ni Kraiṣṣi, Onyẹ Hū Osolobue Tumẹ, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Bẹtulẹhem, obodo Defidi te bi bia?” ⁴³ Oku banyeni Jizọsi nọ kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hū ime wẹ te chọ ni wẹ nwunrun a, kanị o nwonni onyẹ metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikonị Wẹ Jesu

⁴⁵ Oḡen ndi-unakpa Uḡo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Ki haṅ unu gileni wehe ẹ?”

⁴⁶ Ndi unakpa Uḡo-nsọ hū nọ za, si, “O nwonni onyẹ kutu oku ke okennyeni!”

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra?”

⁴⁸ O nwongho kaka akpu onyẹ-ndu mọbu onyẹ Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi wẹ bu onu ke wẹ wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onyẹ ohu ime wẹ nọ si wẹ, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni wẹ uzọ nu onu a mọbu chopuha ihien o me ra?”

⁵² Wẹ nọ za, si, “I wuzide onyẹ Galili ra? Mu Eḡukwo-nsọ n'i marin ni onyẹ-amuma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onyẹ owule nọ lashi iwe ẹ.

Isi Nke Eṣatọ

Okpoho Hū Zọ-uku-ye-ofia

¹ Kanị, Jesu nọ si Ugu Olivu. ² O ru uzọ-utuntun, o kinhenzi Uḡo-nsọ. Ndi hū ile nọ bia d'e kunrun ẹ, o nọ nodi ali, kuzime wẹ.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọ wehe okpoho ohu wẹ nwun ebe o ri a zọ-uku-eye-ofia. Wẹ nọ bu ẹ tumẹ ihun ihian ile. ⁴ Wẹ nọ si Jizọsi, “Onyẹ-nkuzi, wẹ nwun okpohoni ebe o ri a zọ uku e ye ofia. ⁵ Imẹ Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho nọ enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'ẹ?” ⁶ (Wẹ ju a ihienni ni wẹ gi ẹ kwondon Jizọsi, keni we hun ihien wẹ k'a si ni ya k'o me.) Ya ke Jizọsi nọ hulua ali, gi mkpinsin-eka a demẹ ihien ali. ⁷ Oḡen wẹ gi to a ju a, o nọ lihi oto, si wẹ, “Onyẹ owule ime unu metuleni njo, 'ya bu uzọ ma a omuma.” ⁸ “Ya o nọ huluzi ali, demẹ ihien ali. ⁹ Oḡen wẹ gi nū ihienni, wẹ ile nọ puma, ohu-ohu, ndi kanị bu uzọ puma, d'e ru n'ọ hodụ Jizọsi sọ; okpoho hū turuhukwo ebẹhu ihun Jizọsi. ¹⁰ Ya Jesu nọ lihi oto, si a, “Okpoho, elebe ke wẹ ri? O nwonni onyẹ ma i ikpe?” ¹¹ O nọ si, “Di-okpa, o nwonni.” Jizọsi nọ si a, “Mme nwen ẹ amakokwo i ikpe. Jenme. Kanị, gha kikenni jenme, emezile njo.”]

Jizọsi Wū Ukpe Uwa

¹² Jizọsi nọ sizi ndi ahun o te ri a kuzi, “Mme wu ukpe uwa. Onyẹ owule hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hū hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiarị a, si, “I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko wẹ eri i don.”

¹⁴ Jesu nọ za, si, “Osun'a ni m shia ni enwen m eri, eri m furu wẹ gi don, makele a maringho m ebe m gha bia lẹ ebe m jenkọ. Unu amarin ebe m gha bia mọbu ebe m jenkọ. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni

onye m'a hannị enen. ¹⁶ Kanị o sụọ n'a nị m jenkọ d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, makeni ele mme sụọ a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zihę ni m gba a han a.

¹⁷ Imę Iwu unu, we de ę ni ęri mmadu ębuọ ke we gi e don. ¹⁸ M ri a shiani enwen m ęri; Nedi m hun zihę ni m ri a shiazikwo ni m ęri.” ¹⁹ Ya we no si a, “Elebe ke Nedi i ri?” Jesu no za, si, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri ęhu ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onye nwunrunn'a makeni ogen ę e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizosi nozi gwa we, si, “M jenkọ d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenkọ d'a nwunto ime njo unu. Unu asako ęka bia ebe m jenkọ.”

²² Ndi-ndu ndi Ju no si, “O si ni ęnyi asako ęka bia ebe o jenkọ. 'Ya wu n'o jenkọ d'e gbude nwan enwen ę ra?’ Iya k'o gide nwan ihieni e ku ra?”

²³ Jizosi no za we, si, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwanị, kanị ele m nke uwanị. ²⁴ 'Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njo unu. Unu jenkọ d'a nwunto ime njo unu mmani unu kweri ni m wu onye ahun m si ni 'ya ke m wu.’”

²⁵ We no si a, “Onye k'i wu?” Jesu no si we, “Ihien hu m gwa unu isi mbidon ke m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k'a saęka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kanị, onye hun zihę ni m furu we gi e don ęnya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.” ²⁷ (Kanị aghotanị we n'o ri a gwa we banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ 'Ya Jizosi no si, “Ogen unu jenkọ d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenkọ d'e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien owule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini we ke Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onye hu zihę ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, makeni ogen ile ke m gi e me ihien a sụn'a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini we, ndi bu oda no kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosi no si ndi Ju hun kwerini n'e, “Omeni unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi. ³² Unu me ę, unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenkọ d'e me unu nwonrin enwen unu.” ³³ We no za a, si, “Enyi wu umu Ebrahim, ęnyi awutuni igbon onye owule. K'i ri a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwen unu?’” ³⁴ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun e me njo wu igbon njo. ³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenin ejen, kanị, nwa nwon onodi ime ezi-le-ulo jenin ejen. ³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwen unu nke-esi. ³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ebrahim, kanị unu ri nwan a cho ni unu gbu m, makeni oku m enwon onodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ We no za a, si, “Ebrahim wu nedi ęnyi.” Jesu no si we, “Omeni ezie ro ni unu wu umu Ebrahim, nke unu hu e me ihien Ebrahim me. ⁴⁰ Kanị unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ebrahim e meni ihien no ęri! ⁴¹ Unu rihu e me ihien nedi unu e me.”

We no si a, “Enyi ele umu owu; Osolobue le enwen ę sụọ wu Nedi ęnyi nwon.”

⁴² Jizosi no si we, “Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a sụọ unu, makeni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi

ihien ẹka m bja, iya zihę m. ⁴³ Kị haịn unu gilęni a ghọta ihien m ri e ku? Unu ari a ghọta makęni unu asani ẹka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nędi unu, ihien Ekwensu nędi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'ọ wu gha isi mbidon lala; ọ kwadontuni ezioku—makęni ezioku ari ime ẹ. O gha a tu ntu, o nwonni ihien ọ wu ebe ọ ri, makęni onye ntu le nędi ntu ile k'ọ wu. ⁴⁵ Ya haịn unu gilęni kweri ihien m ri e ku, makęni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saęka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, kị haịn nwan unu gilęni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye owule hun wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien haịn unu gilęni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameriya, ni eje-mmọn ri ime i?” ⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmọn a ri ime m; m'a gbaye Nędi m, kanị unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanị, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nędi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmọn ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanị i si, ‘Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ Yu ka nędi enyi wu Ebrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosi no za, si, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nędi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkọ d'a wu onye ntu ke unu; kanị a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nędi unu kanị wu Ebrahim ghogho n'o jenkọ d'a hun ogen m; ọ hun a, efo no suo a usuo.”

⁵⁷ Ya ndi Ju no si a, “Ye ke ru ahua iri-kwasị-ogunnai, y'a hunole Ebrahim?”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanị Jesu no wari, gha ime Ulo-nsọ pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuọ Okennyę We Mu Enya-ishi

¹ Ogen Jizosi gi ghafeko, ọ no hun onye enya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umụ-azuun a no ju a, si, “Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni enya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?” ³ Jesu no za, si, “Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanị we mu a enya-ishi keni iken Osolobue hun uzọ puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hun zihę ni m ebe eki keleni gi, makęni, ohi gba, o nwonni onye jenkọ d'a saęka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa.”

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ no ju eson to ali, gi eson hu memę urua, gi e te onye enya-ishi hu enya. ⁷ O no si a, “Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam.” (Ali efanani wu “E zijenguo.”) O no jen d'e fin ihun ẹ, ọ no leghama uzọ, luhaha. ⁸ Ndi nochimen'ele ndi marin n'ọ te rijo urio hu a si, “Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo urio?” ⁹ Ndi hu ime we hu a si, “Iya ro.” Ndi ozo si, “Mba, ele ya; kanị o yi ẹ eyi.”

Kanị 'ya nwen nọ sị, “Egheę, mme wu okennyę hu.” ¹⁰ We hu a ju a, a judonzi, a sị, “Nanị k'i don nwan leghama ụzọ?” ¹¹ O nọ sị, “Okennyę hu w'a kpọ Jizọsị/Jesu mēme ụrụa gi ę te m ęnya, ọ nọ sị m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jęnme d'e fin ihun, m nọ leghama ụzọ!’” ¹² We nọ ju a, sị, “Elebe k'ọ rị?” O nọ sị, “Amarin m.”

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Enya

¹³ We nọ weri onye hu ęnya te kpu-ishi jęnni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuoñin Izu-iken ke Jesu mēme ụrụa gi ę shiapu a ęnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a k'ọ don leghama ụzọ. O nọ sị we, “O bu ụrụa che m ęnya, e fin m ihun m— e leghamaguo m nwan ụzọ.” ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ sị, “Okennyęni ele nke Osolobue makeñi ọ rini e donme iwu Izu-iken.” Ndi ozo sị, “Nanị ke onye-njo don saeka a run orun-atumęnya ndini?” We nọ kebe. ¹⁷ We nọ sịzi onye ęnya-ishi hu, “K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ęnya?” O nọ sị, “O wu onye-amuma.”

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ęnya te kpu ę ishi d'e ru n'a kpọ we ndi mun'a. ¹⁹ We nọ ju ndi mun'a, sị, “Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ęnya-mpin? Nanị k'o don nwan leghama ụzọ?” ²⁰ Ndi mun'a nọ za, sị, “Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ęnya-mpin. ²¹ Kanị, enyi amarin k'o don nwan leghama ụzọ mobu onye shiapu a ęnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a.” ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we. Makeñi, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hañ ndi mun'a gi sị, “O ruguo ogo; jun'a.”)

²⁴ 'Ya we nọ kpọzi okennyę hu ęnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, “Ku ezioku n'i ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyęni wu onye-njo.” ²⁵ O nọ za, sị, “Amarin m omeni ọ wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanị ihien ohu m marin wu ni ęnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan ụzọ!” ²⁶ 'Ya we nọ sị a, “K'o me i? Nanị k'o don shiapu i ęnya?” ²⁷ O nọ sị we, “A gwaguo m unu, kanị unu eginu ę don; ki hañ unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?”

²⁸ 'Ya we nọ kpoma a iyi, sị, “Nwa-azuun a k'i wu, kanị enyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanị nke okennyęni, enyi amarinde ebe ọ gha bia!” ³⁰ Okennyę hu nọ za, sị, “Onwan wu ihien a tu ęnya! Unu amarin ebe ọ gha bia, bu ọ shiapu m ęnya. ³¹ Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onye-njo ntin, kanị o gon onye hun e fe n'e le onye hun e me uche ę ntin. ³² Kete uwa e bidonle, anutuni we ni onye owule shiapu ęnya onye we mu ęnya-mpin. ³³ Owule okennyęni ele nke Osolobue, o ke sa eka me ihien owule.”

³⁴ We nọ za a, sị, “Imę njo ke we nocharin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi ęnyi?!” We nọ chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Imę-mmọn

³⁵ Ogen Jizọsị gi nu ni a chupuguo w'a, ọ hun a, ọ nọ sị a, “Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihian?”

³⁶ O nọ za, sị, “Onye k'ọ wu di-okpa? Gwa m, keni m hun ụzọ kweri n'e!”

³⁷ Jizọsị nọ sị a, “Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro.”

³⁸ O nọ sị, “Di-nwonni-ęnyi, e kwerigho m.” O nọ sekpu ali, fe ę.

³⁹ Jesu nọ sị, “M bia uwan d'a han enen, keni ndi ęnya-ishi leghama ụzọ, ndi hun e legha ụzọ a wuru ndi ęnya-ishi.”

40 Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihienni o ku, we no ju a, si, "Enyi wuzikwo ndi enya-ishi?"

41 Jizosi no za we, si, "Omeni unu wu ndi enya-mpin, we e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hu e legha uzọ, njo unu hukwoni unu."

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

1 "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun ghalenị onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanị o gha uzọ ozo nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzọ a napu a ihien e. 2 Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. 3 Iya ke onye nche a kpopu ni uzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. 4 O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzọ; atunrun ndi hu e son e makeni we marin olu e. 5 Esokko we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, makeni amarin we olu e."

6 Jizosi gi iluni gwa we oku, kanị a ghotani we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

7 "Ya Jizosi nozi si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. 8 Ndi ozo ile bu m uzọ bia wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanị atunrun ndi hu egonni we ntin. 9 Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jen, a lụ, a hunsonme efiifa o siko d'e ri. 10 Onye ohin ara bia wezuka n'o bia n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanị m bia keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi."

11 "Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. 12 Nke onye we wehu orun, hun wuleni onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wuleni nke e, o hun eworo* k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gbapu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we. 13 Onye we we orun a gbapu makeni o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

14 Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m— 15 rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrun. 16 M nwon atunrun ndi ozo rileni ime igunrunni. M jenkọ d'e wehezi we. We jenkọ d'e gon ntin olu m, keni o wuru igunrun ohu le onye-ndu ohu. 17 Ihien m suo Nedi m makeni m ri e we ndun m e ye keni m werizi e. 18 O nwonni onye ri a napu m ndun m; kama, mme ri e gi uche m e ye e. O ri m eka iyen'e; o rizi m eka iwerizin'e. Nedi m si m me ihienni."

19 Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kebezi make ihien ndini o ri e ku. 20 Ndi bu oda ime we hu a si, "Eje-mmom ri ime e; era ri a pu a! Ke enyi ri e gon n'e ntin?" 21 Ndi ozo hu a si, "Oku ndini ele oku onye eje-mmom ri ime e. Ni eje-mmom saeka shiapu enya onye enya-ishi?"

A Ju We Jesu

22 Ogen hu wu ogen oyi. We ri ime Jerusalem, e me Mmemme we gi e don Ulo-nsọ nsọ†, 23 Jizosi ghako etu-ulo Solomonu hun ri Ulo-nsọ, 24 'ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunme e, si a, "Elee ogen ke y'e konmeru enyi obi elu? Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwapu enyi?"

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu † **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka

25 Jizosị nọ za, sị, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumēnya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; 26 kale unu ekwerini makele unu ele atunrun m. 27 Atunrun m a maringho olu m; a maringho m we; w'e son m eson. 28 Mm'e ye we ndun itebite; alako we ntikpo. O nwonni onye siko d'a napu ni m we. 29 Nedi m hun we we che m eka ka ihien ile; o nwonni onye jenkọ d'e ri-eka wepu we eka Nedi m.”

30 “Mme le Nedi m wu ohu.”

31 Ndi-ndu ndi-Ju nọ burusonmezi omuma, cho ni we magbu e. 32 Jizosị nọ za we, sị, “A runghosiguu m unu orun-oma bu oda gha eka Nedi m bia: elee hun ime we ke unu jenkọ d'e gini ufiri e ma m omuma?” 33 Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, sị, “Ele orun ri mma ke enyi k'a ma ni omuma, kanị, aru i ku. Make ni ihian mmaka k'i wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue.” 34 Jesu nọ za we, sị, “Ele we de e ime Iwu unu, sị, ‘M si ni unu wu chi.’ 35 Ebe o me ni w'a ra seka gbehuto oku ri ime Ehuho-nso, omeni o kpo ndi hu we zijenni oku Osolobue mbu ‘chi’, ‘ndi ri ke Chuku’, 36 nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nedi don nso zihē ime uwa, ri e ku aru, make ni m si, ‘M wu Nwa Osolobue?’ 37 Omele aru m a run ihien Nedi m a run, egile ni ihien m ku don. 38 Kanị omeni m hu a run we, osuon'a ni unu egin ihien m ku don, gi ni orun-atumēnya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nedi ri ime m, mme nwen ri ime Chuku-Nedi.” 39 “Ya we nọ chozi ni we nwunrun a, kanị o nọ gbunahin we.

40 Jizosị nọ kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebeku Jönü nọ me mirin-Chuku ogen mbu, o nọ nodi ebeku. 41 Ndi bu oda nọ bia d'e kunrun e, we hu a sị, “Jönü a runni orun-atumēnya kaka akpu-ohu, kanị, ihien ile Jönü ku banyeni okennyeni wu ezioku.” 42 Ndi bu oda nọ kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanaj

Onwun Lazarosị

1 O nwon okennyē ohu w'a kpo Lazarosị hun emu ri a ku. Onye Betani, obodo Meri le nwene e okpoho wu Mata ro. 2 Merini wu hun hu ude e shin ohunma ye Di-nwonni-enyi wu Jesu uku, gi ntutu e fikori a; nwene e wu Lazarosị ke emu ri nwan a ku. 3 “Ya umune-ikpoho ebunoni nọ zi ozi jenni Jizosị, sị, “Di-nwonni-enyi, emu ri a ku onye ahun ihien e a suo i.”

4 Kanị, ogen Jizosị gi nu ihienni, o nọ sị, “Emuni ele nke onwun, kama, o k'e weheni Osolobue ogho; o jenkọ d'a wu uzọ Nwa Osolobue jenkọ d'e gi nwonhen ogho.” 5 (Ihien Mata le nwene-e-okpoho wu Meri lezi Lazarosị a suokwo Jesu asuo.)

6 O nuguu ni emu ri a ku Lazarosị, kuguu ihienni o ku, o nọ nodizi ebeku o ri akpu-uhuhin ebuo.

7 Omeugu, o nọ nwan si umu-azuun a, “Ni enyi kin ni azuun si Judia.” 8 Umu-azuun a nọ sị a, “Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni we ma i omuma ebeku, i choko ni kinzi ebeku?” 9 Jesu nọ sị, “Ele mgbahunme okuloku mmebu ke anwun gi a ri elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki ri elu ara kpoqburu, make ni we gi ukpe uwan e legha uzọ. 10 Kanị ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpoqburu akpoqburu, make ni ukpe a ri ime we.” 11 Ogen o gi kuguu ihienni, o nozi sị we, “Uran e buruole owu enyi wu Lazarosị, kale, m jenkọ ebeku d'a kpotien e.”

¹² Ụmụ-azụun a nọ sị a, “Di-nwọnni-enyi, omēni ọ rị ụran, o siko d'a rị mma.” ¹³ (Jizọsị gi ẹ e ku ni ọ nwunhūnguo, kanj wẹ rị e ro n'ọ rị e ku ụran mmaka.) ¹⁴ 'Ya Jizọsị nọ gwapu wẹ, sị, “Lazarosị a nwunhūnguo, ¹⁵ kanj, make ufiri unu, ẹfọ rị a sọọ nị ari m ebahun, make ni o k'e m ẹ unu kweri. Kanj, bia nị nwan nị enyi jẹn d'e kunrun ẹ.” ¹⁶ Tamosị (hụn w'a kpọ Ejime) nọ sị ụmụ-azụun ibe ẹ, “Nị enyi nwẹn jenzi, keni enyi sọn onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wụ Onye Hụn E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizọsị gi ru ebahun, ọ nọ hụn a nị Lazarosị a rịọle ime ili kete akpu-uhuohin ẹnọ. ¹⁸ Betani nọkunmē Jerusalem, ẹgbata wẹ wu ihien rike maịli ẹbuo. ¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata nị wẹ rokọ wẹ obi make onwun nweñe-wẹ-okennyẹ.

²⁰ Ogen Mata gi nu nị Jizọsị lala, ọ nọ jẹnmē d'e kunrun ẹ, kanj Meri nọdị alị ime ulo. ²¹ Mata nọ sị Jesu, “Di-nwọnni-enyi, omēni i te rị ebeni, nweñe m e ke nwun. ²² Kanj a maringho m nị ke kikenni ọ nwunhūguu, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien owule i rịọ a.”

²³ Jizọsị nọ sị a, “Nweñe i jenkọ d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata nọ sị a, “A maringho m n'o jenkọ d'e lihi ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazun.”

²⁵ Jizọsị nọ sị a, “Mme wu onye hụn e weli ndi nwunni; mme wu onye hụn e ye ndun. Ndi hụn kwerini ni m, ọ sọọ n'a nị wẹ nwunhun anwunhun, wẹ siko d'a rị ndun; ²⁶ onye owule rị ndun hụn kwerini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

²⁷ Mata nọ za a, sị, “Eghe ẹ Di-nwọnni-enyi, e kwerigho m nị 'yụ wu Onye Hụ Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hụn wẹ rị e lee ẹnya a n'ọ lala ime ụwa.”

Jizọsị Kwan Ekwan

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihienni, ọ nọ kin-azun d'a kpọ nweñe ẹ wu Meri. Ọ nọ kagwa a, sị, “Onye-nkuzi rị ebeni, ọ rị a kpọ i.” ²⁹ Ogen ọ gi nu ihienni, ọ nọ lihi ọto ozigbo, jẹn d'e kunrun ẹ. ³⁰ Ogen hụ Jesu e ke banye ime obodo hụ—echen k'ọ rikwo ebe Mata nọ kunrun ẹ. ³¹ Ndi Ju ahun wẹ le Meri rị ime ulo rị a rokọ a obi a hụn Meri k'o lihi ọto ozigbo pu, wẹ nọ sọnmē ẹ make ni wẹ ro n'o jenkọ ili hụ d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebahu Jizọsị rị, hụn Jizọsị, ọ nọ dann'a alị, sị a, “Di-nwọnni-enyi, omēni i te rị ebeni, nweñe m e ke te nwun!”

³³ Ogen Jizọsị gi hụn a k'ọ rị a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le wẹ wị ke wẹ rị a kwan, ọ nọ metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ Ọ nọ sị wẹ, “Elebe ke unu liye ẹ?” Wẹ nọ sị a, “Di-nwọnni-enyi, bia d'e lee ẹ.”

³⁵ Jizọsị nọ kwan ekwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun nọ sị, “Euu, lee ke ihien ẹ sọhan a!”

³⁷ Kanj ndi hụ ime wẹ nọ sị, “Onyeni shiapu ẹnya onye ẹnya-ishi, o ke sa ẹka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizọsị A Gha Ime Onwun Weli Lazarosị

³⁸ Ọ metukemēzi Jesu obi, ọ nọ bia ebe ili hụ rị. Ili hụ wu okporo hụn wẹ gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizọsị nọ sị, “Nupu nị omuma hụ.”

Mata, nweñe okennyẹ hụ nwunhūnni nọ sị a, “Di-nwọnni-enyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuohin ẹnọ wẹ li ẹ.”

40 Jizosì nò sị a, “Agwanì m'ì n'ì jenkò d'a hùn kẹ Osolobue hihan ogbe omèni y'e kwerigho?”

41 E nupụ wẹ ọmụma hụ, Jizosì nọ wesi ọnya elu, sị, “E kele m'ì Baba, makèni y'a nugo ekpere m, 42 a maringuo m ni y'a nọ ekpere m oge ile, kanì ifiri ndinì rì ebeni kẹ m gi ku ihienni, keni wẹ kweri ni 'yù zihè m.” 43 Oge n o gi kuguu ihienni, o nọ gi oken olu yi oro, sị, “Lazarosì, pùha!” 44 Okennyè nwèn nwunni nọ pùha, ẹkwa wẹ gi li ẹ a fukpumẹ ẹ: ohu fukpumẹ oku lẹ ẹka, ohu fukpumèzi ẹ ihun. Jizosì nọ sị wẹ, “Tọpụ n'a n'o jènme.”

E Rini Wẹ Jesu Ngo Keni Wẹ Gbu E
(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

45 Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu me, wẹ nọ kweri n'ẹ. 46 Kanì ndi hụ ime wẹ nọ jèn d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa wẹ ihien Jizosì me. 47 'Ya ndi Itu-Farisi lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan nọ kpọ Ogwá Ndi-isi Nkikwama, sị, “Kì ẹnyi jenkò nwan d'ẹ me? Lee ni orun-atumènya ile okennyèni rì a run! 48 Omèni ẹnyi a nì a rùnsonmẹ ẹnina, ihian ile jenkò d'ẹ kweri n'ẹ; oge hụ, ndi Rom rì a kini ẹnyi siko d'a bia d'ẹ me ihien banyen ẹ, wẹ siko d'ẹ tikpọ Ulo-nsọ ẹnyi lẹ alì ẹnyi!”

49 Ya kẹ onye ohu ime wẹ ẹfan a wụ Kayafasi, hun wụ onye-isi nchụ-ẹjan ahua hụ, nọ sị wẹ, “Unu a marin ihien kaka! 50 Unu a marin n'ọ ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi alì ẹnyi ile a la iwi?” 51 (Kanì, ezioku rì n'a wụ ni ebe o me ni Kayafasi wụ onye-isi nchụ-ẹjan ahua hụ, amuma k'o bu ihien hụ—ni Jesu jenkò d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. 52 Eledè ndi Ju sọọ k'o k'a nwunni, kanì, keni o gizi onwun a wegama ndi nke Osolobue ile risonmẹ ebe ile.)

53 Gha uhuhin hụ jènme, ndi-ndu ndi Ju nọ tuma iroro kẹ w'e don gbu Jesu. 54 Ufiri ẹ, Jesu akpazini ebe ihian rì ime Judia, kama o nọ gha ebèhụ pụ, shi obodo ohu w'a kpọ Ifrem, hun rì ẹgbere nokunmẹ atụ—iya lẹ umu-azun a nọ nọdi ebèhụ.

55 Oge Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda nọ ghasonmẹ alì ofia si Jerusalem d'ẹ me omènalì w'e gi e don enwen wẹ nsọ, hun wẹ gi a kwademè mmemme hụ. 56 Wẹ hụ a cho Jesu, a ju ibe wẹ ebèhụ wẹ wuzo ime Ulo-nsọ, sị, “K'ì ro? O biakode mmemmenì ra?” 57 Oge hụ, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi Itu-Farisi e yeguo wẹ iwu banyeni Jesu: ni owuni onye owule marin ebe o rì, 'ya bia d'a gwa wẹ, keni wẹ hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmèbuò

E Hukpu Wẹ Jesu Uden
(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

1 Oge n o gi hodụ akp'ohin isin ni Mmemme-Nghafe ru, Jizosì nọ jèn Betani, iwe Lazarosì, okennyè hụ o gha onwun weli. 2 Wẹ nọ shi ni Jesu ihien-oriri ẹnyasi ahun. Mata hụ e jèn ozi, e buye wẹ ihien-oriri ahun; Lazarosì rì ndi rì e sọn ẹ e ri ihien-oriri.

3 'Ya kẹ Meri nọ wehe uden e shin ohunma nanrani wẹ gi osisi nadi memè, hun wẹ gwaleni. Uden hụ k'e jun ihien nọ kẹ ogo-nta ohu lẹ nkirishi. O nọ hu ẹ ye Jesu ukụ, gi ntutu rì a isi e fikori a; ishin uden hụ nọ kungbama ulo hụ ile. 4 Kanì onye ohu ime umu-azun Jizosì, 'ya wụ Judasi nwa Iskarotu (hun jenkò d'ẹ re n'ẹ), nọ sị, 5 “Kì haìn wẹ gilèni re udenni, we egbo ẹ ye ndi igbenyè? O ruguo ihien rike egbo-orun akp'ohin ogun-mmisen.” 6 (Ele ni

ndi igbennyē ri a mkpa haịn o gi ku ihienni. Kanị, onyē-ohin k'ọ wụ: iya nwē e dōmē ni Jesu wē egbo; o werisonmē egbo wē ye ẹ dōmē.)

⁷ Kanị Jizosị nọ sị, “Hatu n'ẹ, n'ọ gi ẹ kwademē olili m.

⁸ Ụnụ lẹ ndi igbennyē ri ogeń ile, kanị mmē nwēn esonko ụnụ nọdi ogeń ile.”

E Rini Wē Lazarosị Ngo

⁹ Ndi Ju bu ọda a nụ ni Jesu ri Bētani, 'ya wē nọ bia ebahun. Kanị, ẹlẹ ifiri Jesu sọọ kẹ wē gi bia, kanị, wē chozi ni wē hụn Lazarosị, hụn ọ gha onwun weli. ¹⁰ “Ya ndi-isi nchụ-ẹjan nọ rimēni Lazarosị ngo ni wē gbuzi ya nwēn, ¹¹ makele ufiri ẹ kẹ ndi Ju bu ọda gi ri a ju nke wē a to, e kwerini Jesu.

Onyē Mmēri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Ogeń eki gi fon, igunrun hi-ogbe hụn bia Mmēmme-Nghafe nọ nụ ni Jesu lala Jerusalem. ¹³ “Ya wē nọ werisonmē iguru, jẹn d'e kunrun ẹ. Ya wē nọ yimē,

“Ja ni Osolobue mma;

onyē ahun gi ẹfan Di-nwōnni-ẹnyi bia

wụ onyē Chuku gozi agozi!

Egheę,

Eze Izrelu

wụ onyē Chuku gozi agozi.”

¹⁴ Jesu nọ chozi nwa jaki, nyinrin ẹ jẹmē, nọkẹ kẹ Ekwkwọ-nsọ don ku —Ehuhuo-nsọ sị,

¹⁵ “Obodo Zayonu, a tule egun!

Lee Eze i k'ọ lala,

ọ ri elu nwa jaki.”

¹⁶ Ụmụ-azuun Jesu a ghotani ihienni ogeń hụ, kanị, ogeń Jesu gi nweringuọ ogho, wē nọ nyanhan ni Ekwkwọ-nsọ ku ihienni banyen'ẹ, nyanhanzikwo ni wē mē n'ẹ ihien ndini.

¹⁷ Ndi ri igunrun ahun wē lẹ Jizosị wi ogeń o gi gha ili kpọpọha Lazarosị, ogeń o gi gha imē onwun weli ẹ, hụ a gwasonmē ndi ọzo ihien menị.

¹⁸ “Ya haịn igunrun hụ gi bia d'e kunrun ẹ—makeni wē nụ n'ọ run orun-atumenyani.

¹⁹ “Ya ndi Itu-Farisi nọ sị ibe wē, “Ụnụ hụ a hụn a?! Ihien ile ẹnyi ri e mē a ri a danye kaka! Lee nwan, ụwa ile e sonmego a!”

Ndi Griki Hụn Cho Ni Wē Hụn Jesu

²⁰ Ogeń hụ, o nwē ndi Griki hụn ri ndi jẹn Jerusalem d'e fe ofufe ogeń mmēmme hụ. ²¹ Wē nọ jẹn d'e kunrun Filipu hụn wụ onyē obodo Besaida ri imē Galili. Wē nọ sị a, “Di-okpa, ẹnyi cho ni ẹnyi hụn Jesu.” ²² Filipu nọ jẹn d'a gwa Anduru, ya wē ebubuo nọ wiri jẹmē d'a gwa Jesu.

²³ Jesu nọ za wē, sị, “Ogeń e ruguo hụn w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho.

²⁴ M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nọdi nke ẹ akariko ohu sọọ wezuka n'ọ dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wụ ọ mi mkpuru ọda-oda. ²⁵ Nke ndi hụ ndun wē ka wē mkpa, ndun wē siko d'e tuhunahin wē; kanị, nke ndi hụ o mē ni ndun wē akanị wē mkpa elu ụwani, ndun wē k'a rini wē—e nwē wē ndun itebite. ²⁶ Onyē owule hụn cho n'ọ gba ni m odibo jenkọ d'e sonriri m, keni odibo m hụn ọzo son m nọdi ebe m ri; Nedi m jenkọ d'e ye onyē owule gba ni m odibo ogho.”

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

27 “Obi rị nwan e feri m. Kẹ m k'e ku nwan? Nị m sị, ‘Baba, anilẹ oge-afunfunni bja nị m’? Mba! Makeni, ‘ya haịn m gi rị ebeni—m bja keni m hun ụzọ ta afunfunni. 28 Baba, ye efan i ogho!’ ‘Ya kẹ olu nọ gha elu-igwee sị, “E yeguolẹ m efan m ogho. M jenkọ d’e yezi ẹ ogho.”

29 Igunrun ahun rị ebēhụ nụ olu hụ. Ndi hụ sị akpabọ rọ, ndi ọzọ sị mmọn-ozị a gwaol’a oku!

30 Kanị, Jesu nọ sị wẹ, “Eļẹ ufiri m kẹ olu hụ gi bja, kalẹ ufiri unu. 31 Kikenni kẹ wẹ jenkọ d’a ma ụwanị ikpe; kikenni kẹ wẹ sikọ d’a chupụ onyẹ hun a kị ụwanị. 32 Mmē nwen, oge wẹ k’e gi gha alị wesi m enu, m jenkọ d’a dōhani enwen m ihian ile.” 33 (O gi ihienni o ku ghosị ụdi onwun o jenkọ d’a nwun.)

34 Igunrun hụ nọ sị a, “Iwu ẹnyi gwa ẹnyi nị Kraistị, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, jenkọ d’a rị ndun jenrin ejen. Kị i rị a sini nị wẹ sikọ d’e wesi Nwa nke ihian elu? Onyẹ wu Nwa nke ihianni?”

35 Jesu nọ sị wẹ, “Ukpe jenkọ d’e sonzi unu nodizi ekere sọ. A gha nị ogeenni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Makeni, onyẹ hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkọ. 36 ‘Ya wu, kwerini ni ukpe ogeenni unu nwon ukpe, keni unu hun ụzọ wuru umu ukpe.”

Oge Jesu gi kuguu ihienni, o nọ gha ebe wẹ rị pu d’a wari, ahunzini w’a.

Ndi Hụ Ekwerini Ni Jesu

37 Osuon’a nị Jesu runchanrin orun-atumēnya bu oda id’ēnya wẹ, ekwerini ni wẹ ẹ, 38 keni ihien onyẹ-amuma wu Azaya ku hun ụzọ mezu: Azaya sị, “Di-nwonnị-ēnyi, onyẹ kweri ozi ẹnyi zi?”

Onyẹ kẹ Di-nwonnị-ēnyi ghosị iken ẹ?”

39 Asani wẹ ẹka kweri, makeni, rikẹ kẹ Azaya donzi ku ẹ,

40 “Chuku e meguo ẹnya kpu wẹ ishi,

tikin obi wẹ—

amangbe wẹ e gi ẹnya wẹ legha ụzọ,

gi obi wẹ ghota,

e gb hutọ wẹ d’e kunrun m;

a zuo m wẹ—‘ya kẹ Chuku ku.”

41 Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosị, o nọ ku banyeni ogho a.

42 K’osilerị, ndi bu oda hun ride ime ndi-ndu wẹ kwerini Jesu ekweri. Kanị, egun ndi Itu-Farisị anini wẹ ku ẹ ebe ihian rị, amangbe wẹ a chupụ wẹ ime ulo-ofufe.

43 “Ojija-mma ihian k’a ja wẹ ka wẹ a sọo kari hun Osolobue k’a ja wẹ.”

Thien Jesu Ku Kẹ Wẹ K’e Gi Han Enen

44 Jesu nọ weshi olu elu, sị, “Onyẹ ọwule hun kwerini ni m eļẹ mmẹ k’o kwerini, kanị onyẹ hun zihenị m k’o kwerini. 45 Onyẹ ọwule hun nị m, a hunguọ onyẹ hun zihẹ ni m. 46 M banhan ime ụwa d’a wu ukpe, amangbe ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. 47 Onyẹ nụ ihien m ku bu o mē n’ẹ, amako m’a ikpe. Makeni, abiani m d’a ma ụwa ikpe, kama, m bja d’a zuopuha a. 48 Onyẹ hun ju nị m, hun kwerileni oku m, nwon onyẹ k’a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d’a ma a ikpe Uhuohin-ikpazun. 49 Makeni, eļẹ m gi uche m e ku, kanị Nedi m hun zihenị m ye m iwu ihien m sikọ d’a sị lẹ ihien m sikọ d’e ku. 50 A maringho m nị iwu ẹ e ye ndun itebite. ‘Ya wu, ihien m’e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi sị m ku.”

Isi Nke Mmeto

Jesu Chanchan Umụ-azụun A Uku

¹ Nị Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringwo nị oge e ru guo hun o gi hapu uwanị, buru Nedi e. Ebe o nwe ihien-osisuo ndi nke e ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osisuo d'e ru isi e.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'o re e.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringwo nị Chuku-Nedi e weole ihien ile che e aka, n'o gha ebe Osolobue ri bia le n'o laburuko Osolobue: ⁴ o no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu e, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we ya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonnini-enyi, iyu k'a chanchan m oku?" ⁷ Jizosi no za, si, "Ya marin ihien m ri e me kikenni; kanị omegu, i k'a ghotu a." ⁸ Pita no si a, "O nwonnini oge y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omēni achanchan m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu nị eledē uku m suo ki k'a chan, Di-nwonnini-enyi—chanzi m nwan aka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wugu ehū, o rizini mkpa n'o wuzi ehū, mmani uku a—make ni o nwunchanringwo. Unu e nwungwo nke-esi—kanị ele unu ile." ¹¹ Make ni Jesu a maringwo onye hun jenkō d'e ren'e, 'ya ha n o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchanguu we oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotaghō ihien m me ni unu?" ¹³ Unu a kpo m 'Onye-nkuzi', a kpo m 'Di-nwonnini-enyi'; o furu efuru, make ni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan nị mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu nị unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenkō d'e son, keni unu mezikwo nị ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omēni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenkō d'a gozi unu omēni unu e me we.

¹⁸ Kanị, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kanị, we jenkō d'e gi ihien k'e menī mezu ihien Ehuho-nsō ku, nị, 'Onye hun ri bredi m e bugu numan m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihien ni o gini d'e me, keni—o me, nị unu kwere nị mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan nị m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Siko D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkō d'e we m ye we." ²² Umụ-azun a no lemē ibe we, make ni ihien o ku gba we nghari-nya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azun a, onye hun ihien e a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi aka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azun hu no nokunmekeme Jizosi, si a, "Di-nwonnini-enyi, onye ro?" ²⁶ Jesu no za, si, "Onye hun m jenkō d'e ye bredini, m suruguu a ime afere ro." 'Ya o no suru bredi hu ime afere, we e ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringuu bredi ahun, Ekwensu no banye ime e. Jesu no si a, "Me ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanị, o nwonnini onye ozō ri ebahun

e ri ihien-oriri hun ghotà ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwondon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmemme hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringuu bredi hu, o no pu ozigbo; ime uchinchin ro.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu no si, “We jenko nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen e; o jenko d'e busi e elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d'a nodiji ekeresuo. Unu jenko d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndindu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako eka bia ebe m jenko.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azuun m.”

Jesu E ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorì N'ọ Marìn A

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Saimonu w'a kpo Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, elebe k'i jenko?” Jizosi no za, si, “Ebe m jenko, y'a sako eka son m kikenni—kanị omeguu, i jenko d'e son m.” ³⁷ Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, kị haịn o gi me ni asako m eka son i kikenni? M k'a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu no za, si, “N'i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan, i jenko d'a ghorì mgbe eto ni 'ya marin m.”

Isi Nke Mmèno

Jesu Sọọ Kẹ W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nèdì

¹ Jizosi no si we, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerezikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira, nke m'a gwa unu. M shiko nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi. ³ M jenguu d'a kwademe ni unu ebe unu jenko d'e bi, e kinhen m azuun d'e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebehu m jenko.”

⁵ Tamosi no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi amarin ebe i jenko, eghanị ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi no si a, “Mme wu uzo le ezioku le ndun. O nwonni onye siko d'a sa eka bia d'e kunrun Chuku-Nedi mmanị ghahani m. ⁷ Omeni unu a maringuo m, unu jenko d'a marinzikwo Nedi m. Unu a maringuo a nwan gha kikenni jenme; unu a hunguo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, 'ya marin m? Onye owule hunni m, a hunguo Chuku-Nedi. K'i ri a sini, 'Ghosị enyi Chuku-Nedi.'? ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kani, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d'a run orun ndi hun m ri a run; o jenko d'a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rìo, m siko d'e me e,

keni *mmę wu* Nwa hun ụzọ wẹhẹ ni Chuku-Nędi ogho. ¹⁴ Ụnu gi ẹfan m rịo m ihien ọwụlẹ, m jenkọ d'e mę ẹ.”

Jizosị E Kwe Nkwa N'o K'e Zihę Mmọn-nso

¹⁵ “Omęni ihien m a suoghọ ụnu, ụnu jenkọ d'e dọnmę iwu m, ¹⁶ a rịo m Chuku-Nędi n'o zihę ni ụnu Onyę-nkasị-obi ọzọ n'ọ nọyeni ụnu jęrin ejęn. ¹⁷ Onyę ahun wu Mmọn-nso—onyę hun a ghosị ezioku; ụwa asaęka nabanhan a, makęni ụwa as'ęka hun a mọbu marin a. Kanị ụnu a maringhọ a, makęni o bi ime ụnu; o k'e bisonmę ime ụnu. ¹⁸ Ełe m k'a lato ụnu rike ndi nwonłeni nne lę Nędi; m siko d'a bja d'e kunrun ụnu.

¹⁹ O hodu ẹkere ni ụwa hunbehi m, kanị ụnu jenkọ d'a hun m. Makęni m rị ndun, ụnu lę enwęn ụnu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhọhin hu, ụnu jenkọ d'a marin ni m rị ime Nędi m, ni ụnu rị ime m, mmę nwen rị ime ụnu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi wẹ e bi, uwe wu ndi ihien m sụo. Ndi ihien m sụo kę ihien wẹ k'a sụo Nędi m; ihien wẹ jenkọ d'a sụozikwo mme nwen, e we m enwęn m ghosị wẹ.”

²² Nwa-azuun a ohu w'a kpo Judasị (kalę ełe nwa Iskarotu) nọ si a, “Dinwonn-ęnyi, kị mezi i k'e gi ghosị ęnyi enwęn i bu 'y'a ghosikọ ụwa?”

²³ Jesu nọ za a, si, “Onyę ọwụlẹ ihien m a sụo jenkọ d'e mę ihien m ku. Ihien ẹ k'a sụo Nędi m, mmę lę Nędi m a bja d'e kunrun ẹ, du ẹ bi. ²⁴ Onyę ọwụlẹ ihien m ghaleni a sụo ara mę ihien ndi m ku—bu oku ndini ụnu rị a nu ełe nke m, wẹ wu nke Chuku-Nędi hun zihęni m. ²⁵ A gwagwo m ụnu ihien ndini hunni mmę lę ụnu rị; ²⁶ kanị, Onyę-nkasị-obi wu Mmọn-nso, hun Chuku-Nędi jenkọ d'e gi ẹfan m zihę, jenkọ d'a kuzi ụnu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni ụnu ihien ile m gwa ụnu.

²⁷ Udon kę m rị a lato ni ụnu; udon nke m kę m rị e ye ụnu—ełe kę ụwa don e ye kę m'e ye. Anile ni obi ụnu songbu ụnu, atule ni egun. ²⁸ Ụnu a nughọ kę m si ụnu, 'M pukọ apukọ' lę ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun ụnu.' Omęni ihien m sụo ụnu, nke ụnu hu a ghoghọ ni m jenkọ d'e kunrun Chuku-Nędi, makęni 'ya ka m. ²⁹ A gwatogwo m nwan ụnu ihienni hunni o kelęni mę—keni, o mę, ụnu e kweri. ³⁰ Ogen aria m'e gi gwamazi ụnu ihien bu oda, makęni onyę hun a kị ụwanị lala; o nwęni ikęn ọwụlẹ o nwon ebe m rị, ³¹ kanị, m rị e mę ni ụwa marin ni ihien Chuku-Nędi sụo m a sụo, ni ihien Chuku-Nędi si m mę kę m'e mę; lihi ni nwan ni ęnyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisi-vaini Lę Aganaba A

¹ “Mmę wu ezigbo vaini; Nędi m wu hun e lepụ a ęnya. ² Agalaba ọwụlẹ rị ime m hun miłeni mkpuru, o bepụ a; kanị agalaba hun mi mkpuru, o befon ẹ, keni o miķenmę. ³ Oku m gwa ụnu e befongwo ụnu, mę ụnu nwunchan, keni ụnu miķenmę mkpuru. ⁴ Nodisonmę ni ime m, mmę nwen a nodisonmę ime ụnu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke ẹ ara saęka mi mkpuru, nmanị o nyankunma osisi ẹ, ẹrira k'o don wuru ni ụnu asakọ ẹka mi mkpuru wezuka ni ụnu nodisonmę ime m.”

⁵ “Mmę wu ukun vaini, ụnu nwen wusonmę agalaba rin'a; Onyę hun nodi ime m, mmę nwen hu ime ẹ, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makęni, wezuka m, ụnu a s'ęka mę ihien ọwụlẹ. ⁶ Onyę ọwụlẹ hun nodilęni ime m, e tuhu w'a, lękẹ ebe wẹ nọ bepụ agalaba, o kpọpụ nkun; w'e kpongbame agalaba ndi nọ ẹrira, tu wẹ ye okun, dunpu. ⁷ Omęni ụnu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime ụnu, rịo ni ihien ọwụlẹ ụnu cho; Osolobue jenkọ d'e mę

ni unu 'ya. ⁸ Omēni unu a mī mkpuru o-da-o-da, o jenkō d'a ghosī nī unu wu umu-azuun m: oḥun jenkō d'e wehe nī Nēdi m ogho.

⁹ Kē Chuku-Nēdi don nwe ihien-osusuo ebe m rī kē m don nwe ihien-osusuo ebe unu rī; risonmekwo nī ndi ihien wē a suo m. ¹⁰ Omēni unu e donmē iwu m, unu siko d'a risonmē ndi ihien wē a suo m—leke kē m don donmē iwu Nēdi m ye m, gi ẹ wusonmē onye ihien ẹ asuo Nēdi m. ¹¹ A gwatoḡuo m unu ihien ndini, keni ighoghō m rī ime unu le nī ighoghō unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe nī ihien-osusuo ibe unu kē m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwōnni onye nwe ihien-osusuo ka onwan: nī ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m kē unu wu—omēni unu e mē ihien m sī unu mē. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwōnni'e rī e mē. Kama, m kpo unu ndi owu m makeḡni a gwaguo m unu ihien ile m nu onu Nēdi m.”

¹⁶ “Ele unu hōri m; mba, mme hōri unu, tumē unu keni unu jen d'a mī mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nēdi ye unu ihien owule unu gi efan m rīo. ¹⁷ M rī e ye unu iwuni: e nwe nī ihien-osusuo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

¹⁸ “Omēni izize unu rī e ze uwa, nyanhankwo nī nī izize m bu uzo ze ẹ. ¹⁹ Omēni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke ẹ. Kani, ebe o mē nī unu ele nke uwa makeḡni a hōpuguo m unu ime uwa, 'ya haḡn izize unu gi e ze uwa. ²⁰ Nyanhan nī ihien m gwa unu, nī, 'Odibo ara ka nna a.' Omēni wē kpokpo m ekpokpo, wē siko d'e kpokpozikwo unu; omēni wē mē ihien m sī wē mē, wē jenkō d'e mezikwo ihien unu sī wē mē. ²¹ Wē k'e mē unu ihien ndini wē makeḡni unu wu nke m, unu rī a za efan m, makeḡni amarin wē onye hun zihēni m. ²² Omēni abiani m d'a gwa wē oku, ikpe njo e ke ma wē; kani o nwōnzini nwan ihien wē k'e gi wanahin njo wē mē. ²³ Onye owule rī e ze izize m rī e zezikwo izize Nēdi m. ²⁴ Omēni arunni m orun wē runtulenī ime wē, ikpe njo e ke ma wē; kani, a hunchanringuo wē nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mme le Nēdi m hukwo e ze wē. ²⁵ Kani, o rī enina nī wē hun uzo mezu ihien hu wē de ime Iwu wē, nī, 'Izize m rī e ze wē bu o nwōnni ihien m mē.’

²⁶ Kani, Onye nkasi-obi hu m jenkō d'a gha ebe Chuku-Nēdi rī zihēni unu bia, o jenkō d'a shiani m eri. Onye nkasi-obi hu wu Mmon-nsō—Onye hun a ghosī ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nēdi rī bia. ²⁷ Unu le enwen unu siko d'a shiazikwo nī m eri, makeḡni mme le unu rī gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisin

¹ “A gwatoḡuo m unu ihien ndini amangbe unu a danpu ime okukwe. ² Wē jenkō d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenkō d'e weride ẹ nī orun oma k'o rī a runni Osolobue. ³ Wē jenkō d'e mē ihienni makele w'e ke marin Chuku-Nēdi mōbu mme le enwen m. ⁴ Kani, a gwatoḡuo m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi mē, unu a nyanhan nī a gwatoḡuo m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, makeḡni m rī ime igunrun unu. ⁵ Kani m jenkō nwan d'e kunrun onye hun zihēni m, bu o nwōnni onye owule ime unu ju m kē elebe kē m jenkō? ⁶ Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru makeḡni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nsō Siko D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omeni a pu m; make ni, Onye-nkasi-obi abia ko mmani m lama alama. Kani, m lamaguu ke m'a no zihē ni unu 'ya. ⁸ Ogen o jenko d'e gi bia, o siko d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—make ni njo wu ni e kwerini ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—make ni mme nwen jenko ebe Nedi m ri, unu ahunkozi m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no make ni Osolobue a maguo onye hun a ki uwanj ikpe.

¹² Ihien bu oda hodu hun m cho ni m gwa unu, kani unu asako eka ghota a kiken ni. ¹³ Ogen Mmon-nsọ, Onye hun a ghosi ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du unu ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenko d'e ku. O jenko d'a gwazikwo unu ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenko d'e ye m ogho, make ni o siko d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unu ya— ¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hain m gi si ni Mmon-nsọ jenko d'e weri ihien wu nke m gwa unu.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghō

¹⁶ “O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenko d'a hun m.” ¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a no si ibe we, “K'o gi ihien ni o ri a gwa enyi e ku—ni, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenko d'a hun m,’ o siji, ‘Make ni m jenko ebe Chuku-Nedi ri?’” ¹⁸ We hu a si, “K'o gi ‘O nobe ekere ni’ e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!”

¹⁹ Jesu a maringuo ni we cho ni we ju a ajuju, o no si we, “Unu ri a jutari ibe unu ihien m gi si, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m, o nobezi ekere, unu jenko d'a hun m.’” ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, unu jenko d'a kwan ekwan, goo—kani uwa jenko d'a ghoghō; o k'a gha a fu unu. Kani, o nobe, ufu ahun e henrin ighoghō.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, o turu a aturu make ni ogen e e ruguo; kani o muguu, o nyanhankozi afunfun hu ebe o n'a ghoghō n'o mubanhaguo nwa ime uwa. ²² Erija ke unu ri nwan a kwan; kani, m k'a hunzi unu—ogen hu, ighoghō siko d'e jun unu obi, o nwonni onye jenko d'a napu unu ighoghō unu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien unu jenko d'a rijo m. Ezioku ke m ri a gwa unu, gi ni efan m rijo Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye unu 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogenni, unu egituni efan m rijo ihien owule; rijo ni, unu jenko d'e nwonhen, keni ighoghō unu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa unu ihien ndini; kani ogen lala hun m siko d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nedi, egikozi m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, unu jenko d'e gi efan m rijo. Ekuni m ni m jenko d'a riodonni unu Chuku-Nedi, ²⁷ make ni ihien unu a suo Chuku-Nedi le enwen e a suo; ihien unu a suo a asuo make ni ihien m a suo unu a suo, lezi make ni unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bia ime uwa; m pukozu nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi.” ²⁹ ‘Ya umu-azuun a no si a, “I ri e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marinchanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguonwan?” ³² Ogen lala—o ruguode nwan, ogen unu jenko d'e gi gbaiya, onye-onye e si iwe e, na mme suo to. Kani, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguo

m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu ali. Imę uwa, unu jenko d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi unu, n'e meriguo m uwa!"

Isi Nke Mmęsa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, "Baba, ogen hu e ruguo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzọ ye i ogho—² ebe o me ni y'e buguo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihę."

⁴ "E yeguo m'i ogho ime uwanı ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon."

⁶ "E meguo m ndini marın i, marın efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. ⁷ A marınguo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a marınguo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweriguo we ni 'yu zihę m."

⁹ "M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arıkozi m nwan ime uwa, kanı we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsọ, gi efan i chemę we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemę we—efan ahun i ye m. E chemęguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo-nsọ ku hun uzọ mezu. ¹³ Kanı, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzọ nwe ighoghọ m ime ndun we, nwe e hun zu oke."

¹⁴ "E yeguo m we oku i, izize we no zeme uwa—make ni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. ¹⁵ Ari m a rıo i n'i gha ime uwa wepu we; kama, m ri a rıo n'i chemę we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶ Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. ¹⁷ Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. ¹⁸ Ke i don zihę m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa."

¹⁹ "M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

²⁰ Ele ndini suo ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenko d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹ M ri a rıo ni we ile wuruchanrin ohu, noke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rıo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihę m. ²² E wegua m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³ keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marın ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi."

²⁴ "Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-qsusuo i nwe jenni m n'i d'e kedę uwa."

²⁵ "Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarın n'i, mme nwen a marıngho i, ndini we a marınghozi ni iyu zihę m. ²⁶ E meguo m we marın i, m jenko d'a gha e mezikwo we a marın i, keni ihien-qsusuo i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we."

Isi Nke Mmesato

A Bia We D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Odanmbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebegu; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. ² (Judasi, hun ren'e a maringhozi ebahun, maka ni Jesu le umu-azuun a a no ebegu e zu mbu-le-ebu.)

³ 'Ya Judasi no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsu, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihie, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringhozi ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" ⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judasi hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihienni.) ⁶ Ogen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkin azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." ⁸ Jizosi no si, "A gwaguo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzo mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu opra-agma, no sepuha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin opra-agma i onodi a! Ni m ju n'a rako m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kanj le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. ¹³ We no bu uzo we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-egan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'o kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorj N'o Marj Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozu no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-egan marin nwa-azuun ozu hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-egan.) ¹⁶ Kanj Pita abanhanni. Ya nwa-azuun ozu hu no kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyehu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-egan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchu-egan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'enya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulu-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsu—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringhozi we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehue ebahun no fian Jesu ihien, si, "Eri ke ya a gwa onye-isi nchu-egan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omehi o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kanj, mbuni ezioku ke m ku, k'i fiani m

ihien?" ²⁴ Ya Anasi nọ si wẹ weri ya lẹ egbun hụ wẹ ken ẹ jenni Kayafasi onye-isi nchụ-ẹjan.

Pita A Ghọrị N'ọ Marị Jesu

(*Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62*)

²⁵ Pita turukwọ ebẹhụ a nyan okun. "Ya ndi ọzọ nọ si, "Y'elẹ onye ohu ime umu-azụun okennyẹ hụ?" Kani, Pita nọ ghọrị, si, "Mba, elẹ mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchụ-ẹjan, hụn wu nwene okennyẹ hụ Pita banpu ntin nọ si Pita, "Ahunni m 'yụ ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita nọ ghọrị. Ozigbo, okpa nọ kwan.

E We Wẹ Jesu D'e Kunrun Paileti

(*Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5*)

²⁸ Uzo-utuntun biribiri, wẹ nọ gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Gowan hụn ri a kini. Kani, abanyeni wẹ ime ogwa hụ, makeni achoni wẹ ni wẹ meru enwen wẹ, ken wẹ hụn uzo ri Oriri-Nghafe hụ. ²⁹ Ya Paileti nọ jemburu wẹ ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ Wẹ nọ si a, "Omeni okennyeni ele eje-ihian, enyi eke wehēni i y'e." ³¹ Paileti nọ si wẹ, "Weri n'e, ni unu lẹ enwen unu d'e gi iwu unu kin ẹ ikpe." Ndi-ndu ndi Ju nọ si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbulẹ onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti nọ sizi ime ogwa a, zi wẹ kpọ Jesu; ya ọ nọ juma Jesu, "Iyū wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu nọ si a, "Uche i k'i gidẹ nwan a ju ajujuni ra ndi ọzọ gwa i oku m?" ³⁵ Paileti nọ si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i lẹ ndi-isi nchụ-ẹjan we i che m eka; k'i me?" ³⁶ Jesu nọ si, "Ali-eze m ele nke uwan. Omeni ali-eze m te wu nke uwan, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon wẹ ebule m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ Ya Paileti nọ ju a, si, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi nọ shiari a, si, "Iyū ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri ẹ ke wẹ gi mu m; iya hai m gi bia ime uwa. Onye owule hūn wu nke ezioku e gon ntin oku m." ³⁸ Paileti nọ ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, ọ nọ jemburu ndi hụ ezi.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(*Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25*)

Ya Paileti nọ si ndi hụ ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hūn m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omenali unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghọ ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ni ri ndi a lusun ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

¹ Ya Paileti nọ weri Jesu, we ẹ ye ndi-agma, wẹ nọ gbu ẹ mkpinsi.

² Ndi-agma hū nọ gi mkpinsi ogun risonme kpa okpu-eze, bu ẹ che ẹ isi; e yime w'ẹ ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ Wẹ nọ bia d'e kunrun ẹ mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'e, a fian a ihien.

⁴ Paileti nọ jenzi d'a gwa wẹ, si, "Lee ẹ, m jenkọ d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" ⁵ Ya Jizosi nọ puha: o kpuhu okpu ogun; o yi hu ewuru popu hū wẹ yime ẹ. Paileti nọ si wẹ, "Lee ni okennyẹ hū ebeni!"

* **Isi Nke Mmitenei:2** ewuru ndi nze lẹ ndi-idadfin

⁶ Ogen ndi-isi nchu-ejan le unakpa Ulo-nsọ gi hun a, we no yi, “Kpogbu e! Kpogbu e!” Paileti no si we, “Weri n'e nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe.” ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, make ni o weri enwen e no wu Nwa Osolobue.”

⁸ Ogen Paileti gi nu hunni, egun no tukarid'a k'o tuhan a mbu. ⁹ O no shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, “Elebe k'i gha bia?” Kan Jesu ashjarin'a. ¹⁰ Paileti no si a, “I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?” ¹¹ Jesu no shjari a, si, “O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che eka i me njo kan.” ¹² Gha ogen Paileti gi nu hunni jenme, o no mememe n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu no yi oro, si, “I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanj wu Siza; makele, onye owule weri enwen e no wu eze ri a lusun Siza ogun!”

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo “Mgba-nkpo Omuma.” (Kan “Gabata” ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogen anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, “Lee ni eze unu!” ¹⁵ We no yi oro, si, “Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!” Paileti no ju we, si, “Unu cho ni m kpogbu eze unu?” Ndi-isi nchu-ejan no shjari a, si, “Siza, eze Rom, 'ya suo wu eze enyi nwon!” ¹⁶ Ya Paileti no we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha no weri Jesu. ¹⁷ O no buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo “Ebe-Okpokom'isi.” (“Gogota ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehu ke we no kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikennye ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azunni, onye ohu ri azunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti no de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, “Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu oda gun a, make ni ebahun we no kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi make ni we gi asusu ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ejan ndi-Ju no si Paileti, “Edele e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, 'Mme wu eze ndi Ju.’ ” ²² Paileti no shjari, si, “E deguo m ihien m de.”

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzo eno, onye-onye no weri uzo ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwoneni ebe we gi wegbama a make ni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, “Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e.” Onwan me keni ihien Ehuho-nsọ ku hun uzo mezu, Ekukwo-nsọ si, “E keru we ewuru m, tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e.”

'Ya ke ndi-aghanj me.

²⁵ Ndi wuzo ehụ obe Jesu ogen ahun wu nne e, nwene nne e okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azun hu ihien e a suo Jesu ke we turu ebehu, o no si nne e, “Okpoho,

† **Isi Nke Mmitenei:**¹⁷ Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, somme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

hunnì wu nwa ì.”²⁷ O nozi sị nwa-azuun a ahun, “Hunnì wu nne ì.” Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

Onwun Jesu

(*Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49*)

²⁸ Omeguū, makeni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, o no si, “Egun mirin ri a gun m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsò ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinyin ihien-akunkun w'a kpò haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, “O guguo!” Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dun We Jesu Obo Ekunkun

³¹ Makeni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehū ndi ahun elu-obe ebēhū, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmēke nsò. 'Ya we no si Paleti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukū†, keni we butusonme ehū we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jēnme d'a kpagisonme ikennyē ndi hu we kpogbu we le Jesu ukū—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebō.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhunguole, 'ya we noleni kpagi e ukū. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gbaṣha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihieni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzò kweri. Ihien o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo-nsò ku hun uzò mezu: Ehuho-nsò si, “O nwonni akpu okpukpu a ohu hun jenkò d'a kpaginiŦ.” ³⁷ Ekukwo-nsò e kuguzi ebe ozò, si, “We jenkò d'a gba onye hu we dun ihien ilee.”

Olili Jesu

(*Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56*)

³⁸ Omeguū, Josefū, onye obodo Arimatia, no jēn d'a si Paleti 'ya buye e ehū Jizosi (Josefū gi nzuzue e sɔn uzò Jesu makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Paleti no kweri, si a d'e buru ehū Jesu; 'ya o no jēn d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbu no sɔnme Josefū. Nikodimosi wehe ude e shin ohunma we gi ehuhuo maa le alo memē, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikennyē ebūo hu no buru ehū Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we kelēni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makeni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehū Jesu che ili ahun ri ebēhū.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(*Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12*)

¹ Uzò-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki kelēni fonguu, Meri onye Magidala no jēn ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi osò jēn d'e kunrun Saimonu

† **Isi Nke Mmitenei:**31 Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin. § **Isi Nke Mmitenei:**36 Eṣodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20 * **Isi Nke Ogun:**1 hun wu nwan uhuhin Sɔnde

hụn w'a kpọ Pita lẹ nwa-azuun ọzọ hụ ihien ẹ a sọ Jesu, si wẹ, “E bupuguo wẹ Di-nwonn-enyi ime ili hụ bu enyi amarin ebe wẹ buche ẹ.”³ 'Ya ke Pita lẹ nwa-azuun ọzọ hụ nọ gbashi ili hụ.⁴ Nwa-azuun hụn-ẹbo hụ nọ gbaghafe Pita, bu ọzọ ru ebahun.⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya ọ nọ hụn ẹkwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kanj ọ banyeni ime ili hụ.⁶ Saimon' Pita hụn sọnkọ a azuun e ru ebegu, ọ nọ shi ime ili hụ ozigbo-ozigbo. Ọ nọ hụn ẹkwa line ndi hụ ali ebegu,⁷ hunzi ẹkwa hụ te ri isi Jesu. Ẹkwa hụ te ri isi Jesu lẹ line ndi ahun ari ọzọ ohu; kama, wẹ fuma ẹkwa hụ te ri isi Jesu, bu ẹ tọ nko ohu.⁸ Ya nwa-azuun hụn-ẹbo hụ, hụn bu ọzọ ru ili hụ nọ banyezikwo; ọ hụn, ọ nọ kweri.⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghotakwo ihien hụ Ehuhuo-nsọ ku—n'o jenkọ d'a gha onwun lihi.)¹⁰ Ya umu-azuun a ndi ahun nọ lashisonme iwe wẹ.

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lih
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kanj Meri e turukwo ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'o don ri a kwankwo, o hulua ali, nyonye ime ili hụ,¹² ọ nọ hụn ndi mmọn-ozii ebuo yi ẹkwa ochan ke wẹ nodi ali ebahun ehio Jesu te ri, onye ohu ri ibe isi ẹ, hūn-ẹbo ri ibe oku a.¹³ Wẹ nọ ju a, si, “Okpoho, k'i ri a kwanni?” Ọ nọ shari wẹ, si, “E wepuguo wẹ Di-nwonn-m, bu a marin m ebe wẹ buche ẹ!”¹⁴ Ogen o gi kuguu ihieni, ọ nọ gbeguto, hūn Jesu k'o turu ebegu, kanj ọ marin ni Jesu ro.¹⁵ Jesu nọ ju a, si “Okpoho, k'i ri a kwanni? Onye k'i ri a cho?” Meri ro ni onye hūn e lefu ugbo-nta hū ẹya ro, 'ya ọ nọ si a, “Di-okpa, ọwuni 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jẹn d'e buru ẹ.”¹⁶ Jizosi nọ hi a, “Meri!” Meri nọ gbeguto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju)¹⁷ Jesu nọ si a, “Ekwondonle m ẹka, make ni m'e ke jẹn elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jẹn d'e kunrun umune m, y'a si wẹ, 'M lakọ elu-igwee d'e kunrun Nedi m hūn wuzi Nedi unu, Osolobue m hūn wuzi Osolobue unu.’ ”¹⁸ 'Ya ke Meri onye Magidala nọ jẹn d'a gwa umu-azuun Jesu, si, “A hūnguo m Di-nwonn-enyi!” Ya k'ọ nozi gwacharin wẹ ihien ndi hụ ọ gwa a.

Jesu E Nwonnpuha Ebe Umu-azuun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhin hū, hūn wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen wẹ ye ebe wẹ ri make ni egun ndi-ndu ndi-Ju ri a tu wẹ. Ya Jesu nọ nwonnpuha idemizi d'e turu ime igunrun wẹ, si, “Udon 'ya ri ni unu.”²⁰ Ogen o gi kuguu ihieni, ọ nọ ghoji wẹ ẹka a ebuo lẹ ẹkunkun a. Ogen umu-azuun a gi hūn Di-nwonn-enyi, ighoghọ e jun wẹ obi.²¹ Jizosi nozi nwan si wẹ, “Udon 'ya rin unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m ri nwan e zi unu.”²² O kuguu ihieni, ọ nọ horokpu wẹ, si, “Narin ni Mmọn-nsọ.”²³ Unu gbaghari ihian njo wẹ, Osolobue a gbaghari wẹ ya; omeni unu agbaghari ni wẹ njo wẹ, Osolobue agbaghariko wẹ.”

Jesu Lẹ Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hūn w'a kpọ Ejime), hūn wu onye ohu ime wẹ mmebu, ari ime wẹ ogen Jesu gi bia.²⁵ 'Ya umu-azuun ibe ẹ nọ si a, “Enyi a hūnguo Di-nwonn-enyi.” Kanj Tamosi nọ si wẹ, “Mani m hūn ebe wẹ dusonme ẹ ntu ndi hū ẹka ebuo, bu mkpinsin-ẹka m che ebe ntu ndi hū rusonme ẹ ehū ẹka ebuo, e bu m ẹka che ẹkunkun a—ekweriko m!”

²⁶ Hūn me ẹ izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe lẹ Tamosi ri. Uzo kpokin akpokin, kanj Jesu nọ nwonnpuha, turu ime igunrun wẹ, si, “Udon

'ya rịnị unu.' ²⁷ 'Ya ọ nọ sị Tamosị, "Bu mkpịnsin-ẹka ị che ebeni, lee ẹka m ẹbuo; tịnpụ nwan ẹka ị buche m ẹkunkun. Aruzile ụka; kweri!" ²⁸ Tamosị nọ za a, sị, "Di-nwonnim le Chuku m!" ²⁹ Jesu nọ sị a, "I kweri makelẹ y'a hunguọ m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we."

Ihiẹn Wẹ Deni Ẹkukwọni

³⁰ O nweghozi orun-atumanya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kanị, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwọnpuhazị Ebe Umu-azuun A Ri

¹ Ihiẹn ndini e meguu, Jesu nọ nwọnpuhazị d'e kunrun umu-azuun a mkpenren "Ohimin" Taiberias. Enina k'o don me: ² Saimonu hun wu Pita, le Tamosị (hun w'a kpọ Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana ri Galili) le umu-ikennyẹ Zebedi lezi umu-azuun Jesu ẹbuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita nọ sị ndi ahun ya le we ri, "E shi m d'e gbu azuun." We nọ sị a, "Enyi siko d'e sonme i." 'Ya we nọ jenne. We nọ banye ụgbọ-mirin d'e gbume. Kanị, egbuni we ihiẹn owule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu nọ turu mkpenren mirin; kanị umu-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o nọ ju we, sị, "Umuẹka, o ke nwon azun unu gbu?" We nọ za, sị, "Kaka akp'ohu." ⁶ O nọ sị we, "Tu ni oga unu ye azuun ẹka-nni ụgbọ unu, unu jenkọ d'e gbu azun." 'Ya we nọ tuye oga hu, o te nizini we dobanhan ime ụgbọ, makeni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihiẹn e a suo Jesu nọ sị Pita, "Di-nwonnienyi ro mai!" Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonnienyi ro, o nọ yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o nọ tuban ime mirin. ⁸ Umu-azuun isin ahun hodu ime ụgbọ nọ gi ụgbọ dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebenu we ri d'e ru mkpenren-mirin eten—ihiẹn rike amauku iri kwasị ogun-isin suo ro; o rucharinini polu ẹbuo. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we nọ hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bredi huzikwo ebenu. ¹⁰ Jesu nọ sị we, "Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kikenni." ¹¹ Ya Saimonu wu Pita nọ si ime ụgbọ-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmekẹ oda bu oga hu etikani. ¹² Jesu nọ sị we, "Bia ni nwan d'e ri ihiẹn-oriri utuntun." Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, "Onye k'i wu?" makeni a maringho we ni Di-nwonnienyi ro. ¹³ 'Ya ke Jesu nọ jenne d'e weri bredi hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen we gi riguu ihiẹn-oriri utuntun ahun, Jesu nọ sị Saimonu wu Pita, "Saimonu nwa Jónu, ihiẹn m a suoghọ ị kari ndini?" O nọ za, sị, "Eghe Di-nwonnienyi, 'ya maringho ni ihiẹn i a suoghọ m." Jesu nọ sị a, "Lefu umu-atunrun m enya." ¹⁶ Jesu nọ ju a hun me e mgbe ẹbuo, sị, "Saimonu nwa Jónu, ihiẹn m a suoghọ ị?" O nọ za, sị, "Eghe Di-nwonnienyi, 'ya maringho ni ihiẹn i a suoghọ m." Jesu nọ sizi a, "Lefu atunrun m enya." ¹⁷ Jesu nọ juzi a 'ya hun me e mgbe eto, "Saimonu nwa Jónu, ihiẹn m a suoghọ ị?" O nọ fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, "Ihiẹn m a suoghọ ị?" Pita nọ sị a, "Di-nwonnienyi, 'ya maringho ihiẹn ile; 'ya maringho ni ihiẹn

i a sụoghọ m.” Jesu nọ sị a, “Lefu atunrun m ẹnya. ¹⁸ M rị a gwa i ezioku, oge n' i gi rị okoro, y'e kōrin, e jẹn ebe ọwule sụo n'i; kanị i kaguu egedi, i jenkọ d'a tnpu ẹka i, ndi ọzọ e kōmẹ i, we i si ebe i choleni n'i jẹn.” ¹⁹ (Jesu gi ihienni o ku ghosị ụdi ọnwun Pita jenkọ d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihienni, o nọ sị Pita, “Sonme m!”

Jesu Le Pita Le Nwa-azuun Ahun Ihen E A Suo Jesu

²⁰ Pita e lee ẹnya azuun, o nọ hun nwa-azuun ọzọ hu ihen e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi oge n' we gi rị e ri ihen-oriri ẹnyasi ahun, nwa-azuun hu hun ju Jizosi, si, “Di-nwonni-ẹnyi, onye jenkọ d'e re i?”) ²¹ Oge n' Pita gi hun a, o nọ ju Jesu, si, “Di-nwonni-ẹnyi, okennyeni?” ²² Jizosi nọ sị a, “Omẹni m cho n'ọ rị ndun d'e ru mgbe m bja, ele hun biri i? Sonme m!” ²³ 'Ya okuni nọ kpogbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kanị, Jizosi ekuni n'ọ nwunko, ihen o ku wu, “Omẹni, m cho n'ọ rị ndun d'e ru mgbe m bja, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun rị nwan e ku oku ihen ndini; ịya detuzikwo nwan ndini we; ẹnyi a maringho ni ihen o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kanị, o nwezikwo ihen ndi-ozọ bu oda Jesu me. Omẹni we dechanrin we ile ohu-ohu, e rogho m'a ni ụwa ile eruguko ehuhuo we siko d'e gi de we.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'enya Ndi E Sọn N'e

¹ Tiofilosị-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nsọ gwa Ndi-ozị hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkọ d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhuguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozị hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzọ ri ichen-ichen a ghosị we n'ọ ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihe, hun m gwa onu oku e." ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kani, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nsọ me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafuha enyi ndi Izrelu eka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosị no shari we, si, "Ele hun onu e gi mari ongen mobu mgbe Chuku-Nedi gi eka a tume. ⁸ Kama, unu jenkọ d'e nwonhen iken ogen Mmon-nsọ k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihieni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lako, ikennyee ebuo yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹ si we, "Ikennyee Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkọ d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'o nakọ enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya unu-azuun Jesu no gha ugu hu w'a kpo Oliveți hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveți d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuhin Izu-iken hun wu nkirishi maiji ohu.) ¹³ Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifiosị le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi eka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴ Ndinile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozo le Meri nne Jizosị lezikwo umune Jizos' ikennyee.

¹⁵ Ogen hu, Pita no lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebegu); ¹⁶ o no si, "Umune m, Ekukwo-nsọ jenkọ d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri noke ke Mmon-nsọ don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Makeni, okennyee ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani; o dan, gi isi zu ali, etintin e no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihieni, we no gi asusu we kpo ali hu, "Hakedama" ya wu "Ogige edeke.")

²⁰ Ya Pita no kusonme, si, "Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, si,

‘We la ulo a to okpokoro,
onye owule ebile e;
onye ozo ya weri okwa a.’

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jenko d'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennye ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi— ²² ghakworì ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matiasì. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonni-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozì pu-ichen hun Judasi lato jenne ebefu furu ne.” ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matiasì; we no we e cheni ndi-ozì pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

*Mmon-nso A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu**

¹ Ogen o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzò ohu. ² Idemizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nso no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noke ke Mmon-nso don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-awa, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-enya oda-oda; we no si, “Ndiri ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” ¹² O tikenme we ile enya, gba we nghari-enya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, “E giguwe manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nso Gi Biakwasiguu We

(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozì pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienri ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndiri ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloke itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienri ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wu ihien noke akp'ohin ogunnaì (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasi ogunnaì.

“Ogè ìkpazụun,
m jenkò d'e hu Mmò-nso m kpu ihian ile.
Ụmụ ụmụ ikennyè lẹ ụmụ ọmụ ikpoho
k'e bu amụma;

ikoròbịa ọmụ k'a hụn ọhụn;
ikennyè-ọba ụmụ k'a rọ nrọ.

¹⁸ Eghèè, ogè hụ,
m k'e hude Mmò-nso m kpu ndị idibo m—
kè ikennyè kè ikpoho,
e bu wè amụma.

¹⁹ M k'a ghòsìsonmezìkwò ihien a tų ẹnya elu-igwere,
ghòsìsonmè ahìma elu-ụwa—
kè edeke kè okun kè ẹnwunrụn.

²⁰ Ẹnya-anwun jenkò d'a gba ishi,
ifon e nwunmè edeke-edeke,
Ụhụọhìn Di-nwònni-ẹnyi kebe ru—
okèn ụhụọhìn hụ nwè ogho.

²¹ Ogè hụ,
onyè ọwụlè hụn k'a kpòku ẹfan Di-nwònni-ẹnyi
k'e nwon nzuopuha.”

²² Ndị Izrelụ, gón ni m ntin! Osolobue wụ onyè hụn zihè okennyè hụ
wụ Jizos' onyè Nazaretì. Ọ nọ gi ẹ rún ọrún-atumènya lẹ ahunlele lẹ ihien
ahìma bu ọda ebe ọmụ rì, gi ẹ ghòsì ụmụ nì 'ya zihè ẹ. Ụmụ lẹ enwèn ọmụ
a marìnguo ihien ndìnì ọhùnma-ọhùnma. ²³ Kanì, nòkè kè Osolobue hụn
marìn ihien k'e mè ihun dón kwademè, wè nọ we ẹ che ẹka ụmụ, ọmụ nọ
we ẹ ye ndì anì ndì ọzọ hụn marìnlèni Osolobue—wè nọ kpoma elu-obe,
kpogbuni ụmụ 'ya. ²⁴ Kanì Osolobue nọ gha ọnwun weli ẹ, gha ikèn ọnwun
gbafuha a, makèni ọnwun asako ẹka kwòndon ẹ. ²⁵ Makèni Defidi ku oku
ẹ, sị,

'M'a hụn Di-nwònni-ẹnyi ogè ile ebe ọ nọyeni m;
makèni ọ rì ẹka-nni m,
emèhunmekò m.

²⁶ Ya haìn obi gi a sụọ m ụsụọ;
ya haìn m gi a bụ ẹbụ.
Èhụ m enwèkòde nsongbu,
makèni m nwè olile-ẹnya.

²⁷ Makèni, y'a lakò m tọ ime ili;
y'a nìkò Onyè-nso ì rehi.

²⁸ Y'e mèguo m marìn ụzọ ndun;
ì k'e mè m ghògho ebe ì rì.'

²⁹ Umunè m, o furu nì m gwapu ọmụ nì nèdi ẹnyi kanì wụ Defidi a
nwunhughò, e li wè ẹ—ìli ẹ rìkwò nwan ebeni d'e ru tannì. ³⁰ Kanì,
makèni ọ wụ onyè-amụma, makèni ọ marìnguo nì Osolobue kwe ẹ nkwa,
kun enwèn ẹ, n'o jenkò d'e tumè nwa Defidi ohu eze n'ọ nòdì ukpo ya lẹ
enwèn ẹ wụ Defidi, ³¹ Defidi hụn ihienni n'o d'e mè. Ọ nọ ku ẹ nì Kraistì,
Onyè Hụ Osolobue Tume, jenkò d'a gha ọnwun lihi, nì ananì w'a tọ ime
ìlì lèni èhụ a eretòni ime ìlì. ³² Osolobue a ghaguo nwan ọnwun weli
Jesuni: ẹnyi ile wụ oshèrì. ³³ E wesiguo w'a ọnòdì oghò ẹka-nni Osolobue;
ọ nahanguo Chuku-Nèdi Mmò-nso hụ Nèdi kwe nkwa a. Ọ nọ nwan

hupuha ihienni unu ri a hun, a nu. ³⁴ Makeni Defidi le enwen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee, kanj 'ya le enwen e ku, si, 'Di-nwonn-enyi si Di-nwonn-m, "Nodi ali aka-nni m,

³⁵ d'e ru
mgbe m giguu ndi-inenren i
meme ihien i gi a zoma uku." '

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpogbu elu obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a, hun wu Kraisti."

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihienni, o gbu we mgbu obi oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kini ke enyi k'e me?" ³⁸ Pita no za we, si, "Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo, o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-nso. ³⁹ Makeni unu ke Osolobue kwe nkwan n'o k'e zihem Mmon-nso—onu le umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule Di-nwonn-enyi wu Osolobue enyi k'a kpori."

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do we aka-ntin, a rio we, si, "Zuopuha ni enwen onu ime agboni zinleni!" ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan ozi e mirin-Chuku. Ihien noka madu ogun-iri kwasii nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndinj ile no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen, imegbama ihien ile, iri Oriri-nso le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsonme orun-atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini hu a nogbama; o nwonzini onye weri e ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵ We resonme ihien we nwon, e keyesonme onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nso uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nso ulo-ulo; a shiapu efo e gi ighogho e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a suo ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonn-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuo Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenko Ulo-nso ogen ekpere, ihien noka okuloku eto nke efinnai. ² O nwe okennyeh ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nso hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzọ a rio ndi ri a banye ime Ulo-nso ihien. ³ Ogen o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nso, o no rioma we ihien. ⁴ Pita no bu enya tuma a. (Erija ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita no si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyeh hu no bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kanj Pita no si a, "Enwon m eghe owule, kanj, m jenko d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jenne ijen!" ⁷ O no kwondon e aka-nni, weli e. Ozigbo, uku-ali a le olu-uku a no kenren. ⁸ Okennyeh hu no tusi elu, turu oto, jenne ijen. O no son we banye ime Ulo-nso, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we no

† **Isi Nke Ebuo:**⁴¹ madu nnu-uku eto

lepūha a nī iya wū onyē hūn te a nōdī anī Onū-mgbōn Ma-mma a rīō urīō. Ihiēnni mē n'ē nō tū wē ɛnya, gba wē ngharī-ɛnya.

Ozi Pita Zi Imē Ulo-nsō

¹¹ Ebēhū ọ nyankūnma Pita lē Jōnū imē ebēhū w'a kpō Etu-ulo Solomōnū, ihian ile nō gbaha d'e fihunmē wē makēni ihiēnni mēni tū wē ile ɛnya ọda-ọda. ¹² Ogen Pita gi hūn ihiēnni, ọ nō sī ndī hū, “Ndi Izrelū, kī ihiēnni rī a tūnī unū ɛnya? Kī ọnū gbanī ɛnyi ilee nōkē sī ikēn ɛnyi mōbū ezi-omumē ɛnyi kē ɛnyi gi mē okēnnyēni jēnmē ijēn? ¹³ Osolobū Ebraham lē Aziki lē Jekōpū, Osolobū ndī nēdi ɛnyi wē kanī, e yegūo odibo ẹ wū Jizōs' ogho—Jizōsī, hūn unū wē ye wē, hūn unū jū id'ɛnya Paileti—osūon'a nī Paileti e te kugūo n'ō k'a hafū a. ¹⁴ Unū a jū Onyē-nsō hū, Onyē ahūn rī ọchan—sī wē hapū nī unū izighe. ¹⁵ Unū nō gbu onyē hūn e ye ndūn, kanī Osolobū nō gha ọnwūn weli ẹ. ɛnyi wū ọsheri ihiēnni. ¹⁶ Makēni wē gi okukwe gi ẹfan a dōn ɛnya, ẹfan a e mēgūo okēnnyēni kēnren—okēnnyēni unū a hūn, okēnnyēni unū marīn. Eghēẹ, itūkwasī Jesu obi kē okēnnyēni gi nwan dīnhīn idēnya unū ile.

¹⁷ Umunē m, a marīngho m nī amarīn haīn unū gi mē ihiēnni—kē unū kē ndī-isi unū. ¹⁸ Kanī ɛnīna kē Osolobū gi nwan mēzu ihien ndī ọ gha ọnū ndī-amūma ile ku mbū-mbū—nī Kraisti a, Onyē-nzuopūha hū o tumē, k'a ta afūnfūn. ¹⁹ Rogharī nī nwan, unū e kinhen d'e kunrun Osolobū. Unū mē ẹ, o jenkō d'a fichanpū unū njō, ²⁰ kēni ogen igba-umē ihien gi a rī mma hūn uzō gha ebe Di-nwōnni-ɛnyi rī bīa, o zihēzikwō nī ọnū Kraistī, Onyē Nzuopūha hū o tumē nī unū, hūn wū Jizōsī.

²¹ Kanī, Jizōsī k'a rīgudē elu-igwee d'e ru ogen Osolobū k'e gi dōnzichanrīn ihien ile, nōkē kē Osolobū dōn ku mbū-mbū ghahanī ọnū ndī-amūma a rī nsō. ²² Mozizi sī, ‘Di-nwōnni-ɛnyi wū Osolobū ọnū jenkō d'a gha imē ndī nke unū wepūha nī unū onyē-amūma—k'o dōn wefūha m. Unū k'e gōnrirī ntīn ihien ile onyē-amūma hū k'a gwa ọnū. ²³ Onyē ọwulē gilēni ihien o ku dōn, e gbupū w'a imē ndī Izrelū.’ ²⁴ Ndi-amūma ndī ọzō ile e kughōzī oku ihien ndīnī rī e mē ogēnni—ghakwōrī Samuēlū d'e ru ndī amūma ndī ọzō ile sōnn'ẹ. ²⁵ Unū kē ihien ndī-amūma ndī ahūn ku ru nwan ẹka; unū kē Osolobū kwetōnī nkwa o gi tumē nkwerigbama hū o tumē ẹgbata 'ya lē ndī nēdi ọnū kanī. Ọ sī Ebraham nēdi unū, ‘Eka onyē hū k'a gha ehū i pūha kē ndī alī ile rī elu-uwa k'a gha nwē ngozi.’ ²⁶ Ogen Osolobū gi wepūha odibo ẹ, ọ nō bu uzō zihē nī ọnū ya, n'ọ gozi unū—ghahanī imē onyē-onyē imē ọnū gha imē njō a pūha.”

Isi Nke Eno

E Wēhe Wē Pita Lē Jōnū Ogwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Ogen Pita lē Jōnū gi rī a gwa ndī hū oku, ndī nchū-ẹjan lē onyē hūn a kī ndī unakpa Ulo-nsō lē ndī hū imē ndī itu-Sadusi nō bīa d'e kunrun wē. ² Ize hū e ze wē ọda-ọda makēni ndī-ozī ahūn pū-ichēn rī e gi ihien wē rī a kuzi banyeni Jesu a gwa ndī ahūn nī ndī nwūnnī jenkō d'a gha ọnwūn lihi. ³ Wē nō nwūnrūn Pita lē Jōnū. Kanī, makēni eki e gīgūo, wē nō bu wē tō imē unō-ngan d'e ru mgbe eki fōn. ⁴ Kanī ndī bu ọda imē ndī nū oku hū kweri-ekweri; wē nō mē ndī hūn kwerini ihien nōkē ikēnnyē ọgūn-iri kwasi nū mēbūo, ya wū nūn uku isēn.

⁵ Eki e fōn, Ndi-isi Nkikwama ile: kē ndī-isi nchū-ẹjan rī a kīnī kē ndī-isi kē ndī nkuzi-Iwu nō zu imē Jerusalem. ⁶ Anasī wū onyē-isi nchū-ẹjan lē

Kayafasi lẹ Jonu lẹ Alezanda lẹ ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-ejan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷ We no wefuha Pita lẹ Jonu ihun we, juma we, si, “Elee iken mobu efan ke unu gi me ihienni?” ⁸ Ya Pita, hun Mmon-nso jun ime e no za we, si, “Ndi-ndu lẹ Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dnhin, ¹⁰ mari ni nwan, onu lẹ ndi Izreli ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehu okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹ Jesuni wu ‘Omuma hu’ unu ‘ndi ri a tun ulo ju’, hun ‘wuruguu nwan omuma gi ulo.’

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, make ni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu.”

¹³ Ogen we gi hun ke Pita lẹ Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringwo we ni we wu ndi mmaka jeni jeni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we lẹ Jesu a wiole. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyen hu dnhinni turuyeni we ebehu, asazini we eka ku ihiyen owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si Pita lẹ Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶ “Kini ke enyi jenk'o d'e gi ndini me? O wegwo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷ Kani, amamgbe okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efanni.” ¹⁸ Ya we no kpobanzani we, gbakeme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule! ¹⁹ Kani Pita lẹ Jonu no shari we, si, “Omeni o hugh'o mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰ kani, enyi lẹ enwen enyi e kubehiko ihiyen enyi hun lẹ ihiyen enyi nu.” ²¹ Ogen we gi ronguzi Pita lẹ Jonu egun, we no hafu we ni we lama. Ahunzini we ke w'a don ye we afunfun, make ni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihiyen hu meni— ²² make ni okennyeni we gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunna.

Ndi Kwerini A Rio Osolobue N'o Wepu We Egun Enya

²³ Ogen we gi hatuguu we, we no laburu ndi itu-Kraisti ibe we. We no gwa we ihiyen ile ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-isi gwa we. ²⁴ Ogen we gi nu ihienni, we ile no gi obi ohu wesi olu we enu, me ekpere, kpoku Osolobue, si, “Di-nwonni-enyi, Onye ihiyen ile ri eka a, Onye hun ke elu-igwee lẹ uwa lẹ ohimin lẹ ihiyen ile ri ime we, ²⁵ iyu gi Mmon-nso ku oku ghahani onu nedi enyi kani wu Defidi, hun wu odibo i*, si,

‘Kini ke ndi ali ndi ozo ri e buni olulu?

Kini ke ihian ri a tuni iroro na iwi?

²⁶ Ndi-nze uwa e konrinsonmegwo agha;

ndi ri a kini e zugbamagwo

d'e bulumani Di-nwonni-enyi lẹ Kraisti a—Onye hun o tume.’

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu lẹ Pontus' Paleti lẹ ndi ani ndi ozo lẹ ndi Izreli zugbama ime obodon, bulumani odibo-nso i wu Jizosi hun i tume. ²⁸ Ihiyen ile we me danye k'i don cho lẹ k'i don kwademe e. ²⁹ Di-nwonni-enyi, lee nwan egun we ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni we eka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu eka zuo ndi emu ri a ku, runsonme orun ahima lẹ orun-atumenya ghahani efan odibo-nso i wu Jesu.” ³¹ Ogen we gi

* **Isi Nke Ẹnọ:**25 mobu: nwa i

meguu ekpere, ebefu we nodi no mehunme, Mmon-nso no jun ime we ile, egun no pu we enya; we no kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke we ile. ³³ Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken we gi ghosichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jesu a ghaguo onwon lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni we aka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwonni onye ihien a ko ime we. Makeni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe egbo we re e, ³⁵ e bu e a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefufu me. Josefufu wu onye ebun Livai le onye ali Saiprosi. Ndi-ozu ahun pu-ichen tu e "Banabasi" (ali efanni wu, "Onye akasi obi"). Erira ³⁷ k'o don re ani a, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen egbo e.

Isi Nke Isen

Ananayasa Le Nwunye E Wu Safaira

¹ Ya okenye ohu efan a wu Ananayasa le nwunye e w'a kpọ Safaira nozi re ali. ² O no bu mgbube egbo e to, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihienni o me. ³ Kanj Pita no si, "Ananayasa, ki Ekwensu nu n'i tu Mmon-nso ntụ, me i bu mgbube egbo i re ali hu to? ⁴ N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gide reguu a, egbo e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien no enina? Ekwewo ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayasa gi nu ihienni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndi nu ihien men. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru e pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafeguu, nwunye e no banhan, kanj o marin ihien men. ⁸ Pita no ju a, si, "Onu-eghoni ke yu le di i re ali hu?" O no si, "Eghe, 'ya ro.'" ⁹ Ya Pita no si a, "Ki hain unu gi kwerigbama ni onu lele Mmon-nso Di-nwonni-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenkọ d'e bupuzi i!" ¹⁰ O no danto ehụ ukụ Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hun w'a n'o nwunhuguo, we no buru e pu d'e li e nokunme di e. ¹¹ Oken egun no tuma ndi uka Kraisti ile le ndi ile nu ihien ndini men.

Ndi-ozu Pu-ichen A Zu Ndị Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozu ahun pu-ichen hu a runsonme orun-atumenya le ahima ichen-ichen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebefu w'a kpọ Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenme oda hu e kweri ni Di-nwonni-enyi nke-esi, a banni we, ke ikennye ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndi emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndi ozo we gi e dine, ken onyinyon Pita hun uzo kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nophonme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmom ri e ye nsongbu. We ile hu a dinhin.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-egan no cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we no gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kani, ime uhinhin hu, mmọn-ozì Di-nwọnni-ẹnyì nọ kpọpu ụzọ ụlọ-ngan, dufuha wẹ, sị wẹ, ²⁰ “Jenme ni d'e wuzo ime Ụlọ-nsọ; gwachanrìn nì wẹ oku ndun *ohun* nì.” ²¹ Anụgụu wẹ ihienni, eki e fọn, wẹ nọ banye Ụlọ-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi ya lẹ wẹ wị gi bia, wẹ nọ kpọgbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama anị Izrelu. Wẹ nọ zi ihian jen unọ-ngan d'e wehe Ndi-ozì hu pu-ichen. ²² Kani, ogen ndi unakpa Ụlọ-nsọ hu wẹ zijen gi ru ebẹhu, ahunni wẹ ndi-ozì hu pu-ichen ime ụlọ-ngan, wẹ nọ kinhen d'a gwa ndi-isi, sị, ²³ “Wẹ kpọkin ụlọ-ngan *ohunma-ohunma*; ndi nche turuhu onumuzo, kani ogen ẹnyì gi kpọpu ụzọ, o nwonni onye ri ime ẹ.” ²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ụlọ-nsọ lẹ Ndi-isi nchụ-ẹjan gi nọ ihienni, o gba wẹ nghari-ẹnya, wẹ hu a ju enwen wẹ ihien ri e menì. ²⁵ Ya onye ohu nọ bia d'a gwa wẹ, sị, “Lee n'ẹ, ndi hu unu buche ime unọ-ngan turuhu ime Ụlọ-nsọ, a kuzi wẹ!” ²⁶ Ya kẹ onye hun a ki ndi unakpa Ụlọ-nsọ lẹ ndi unakpa a nọ jenme d'e wehe wẹ—kani, egun ndi ri ebẹhu anini wẹ gi ẹka-iken me ẹ, amamgbe w'e gi omuma magbu wẹ.

²⁷ A ghagụu wẹ Ụlọ-nsọ wehe wẹ, wẹ nọ bu wẹ tumẹ ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchụ-ẹjan nọ juma wẹ ụta, ²⁸ sị, “Enyi a gbaguọ nì unu mkpịnsin-ẹka, sị onu e gizile ẹfan onyeni a kuzi? Kani unu a kuzibamaguọ Jerusalem ile ihienni, a chozi nì onu bu ẹdeke okennyeni che ẹnyì isi.”

²⁹ Pita lẹ Ndi-ozì ahun pu-ichen hodunì nọ shiari wẹ, sị, “Osolobue kẹ ẹnyì jenkọ d'e humeni isi, ẹlẹ ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi ẹnyì kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu ẹ elu obe wẹ gi osisi memẹ. ³¹ Osolobue e wesiguo a nwan elu, bu ẹ che ẹka-nni ẹ, ebẹhu ogho ri, memẹ ẹ Onye-ndu lẹ Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari wẹ njo wẹ. ³² Enyi wu ndi ri a shia ẹri ihien ndini, ẹnyì lẹ Mmọn-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'ẹ isi.”

³³ Ogen wẹ gi nọ ihien ndini, ize nọ zeme wẹ oda-oda, wẹ nọ cho nì wẹ gbu wẹ. ³⁴ Kani, onye ohu ime wẹ, hun ri Itu-Farisi nọ lihi oto: ẹfan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'ọ wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O nọ sị wẹ wefuguu ndi-ozì ahun pu-ichen ezi ẹkere.

³⁵ Ya o nọ sị Ndi-isi Nkikwama ibe ẹ, “Ikennyẹ Izrelu, lebankwo nì ihien onu cho nì unu me ikennyẹ ndini ẹnya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, sị n'ọ wu oken-ihian, ihien nọ kẹ madu nnu nọ sonme ẹ. Kani e gbu wẹ ẹ, ndi hu sonn'ẹ nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasi onye Galili' nọ puha ogen hu wẹ gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme ẹ. E gbuzikwo w'a, ndi son n'ẹ a gbayiya.

³⁸ O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenkọ d'e ye unu wu onwan: la nì ndini to! Hatu nì wẹ! Makeni, omeni ihien wẹ bu obi mọbu ihien wẹ ri e me gha ẹka ihian bia, o k'a dan. ³⁹ Kani, omeni o gha ẹka Osolobue bia, unu eri-ẹka kusì wẹ; o ru ẹ, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya wẹ nọ kweri ihien o ku.

⁴⁰ A kpọbanhan wẹ ndi-ozì ahun pu-ichen, wẹ nọ fian wẹ mkpịnsin, gba wẹ mkpịnsin-ẹka ẹnya, sị wẹ kubehi oku ẹfan Jesu; ya wẹ nọ hatu wẹ. ⁴¹ Ndi-ozì ahun pu-ichen nọ gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghọ nì Osolobue weri wẹ kẹ ndi ru ogo inarin ifenren make ẹfan Jesu. ⁴² Uhuohin ile, kẹ ime Ụlọ-nsọ kẹ ụlọ-ụlọ, wẹ hu a kuzi, e zi ozi nì Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusinì wẹ kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Eṣa

¹ Ogeṅ hụ, kẹ ndi ri e sọn Kraistị gi ri e buwaye ọda, ndi Ju hụn a sụ Grikị (ya wu ndi te ri alị ihian) nọ kpeme—ni ndi Ju hụn a sụ Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho wẹ di wẹ nwun ihien runi wẹ wẹ gha e ke ihien-oriri hụ w'e ke uhuhin-uhuhin. ² Ya ndi-ozị pu-ichen mmebuo hụ nọ kpoḡbama ndi ile kwerini, si wẹ, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³ Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku wẹ ohunma hūn Mmon-nso jun ime wẹ a ki wẹ, hūn marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye wẹ orunni— ⁴ enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue.”

⁵ Okuni nọ suo ndi aka ile usuo; wẹ nọ hophuha okennyẹ ohu w'a kpo Stivin', hūn nwon okukwe ọda-oda, hūn Mmon-nso jun ime e, a ki a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kanị o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶ Ya wẹ nọ wepuha ndini ihun Ndi-ozị ahun pu-ichen, Ndi-ozị ahun pu-ichen nọ me ni wẹ ekpere, bu eka kwasị wẹ.

⁷ Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu ọda eka, ndi kwerini hụ e buwaye ọda ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu ọda nọ gbहतo sọnmẹ Uzo Jesu.

A Nwunrun Wẹ Stivin'

⁸ Ogeṅ hụ, makeni eka Osolobue rikemme ime okennyẹ hụ w'a kpo Stivin', o hụ a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hūn ihian ile ri a hūn. ⁹ Kanị ndi hụ ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo “Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen wẹ”, nọ lihi, dọnsomme e. Ndinị wu ndi Ju ghasomme Saṛini le Alezandria le ndi ghazi Azuun Silisia le Eshia bia. ¹⁰ Kanị a sanị wẹ eka sọn amamihiēn le Mmon-nso hūn Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ Wẹ nọ gha azuun zi ndi wẹ zi d'a si, “Enyi nọ kẹ Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi le Osolobue.” ¹² Wẹ nọ kpasu ndi alị le Ndi-isi le ndi nkuzi-Iwu, wẹ nọ jemburu Stivin', nwunrun a, wehe e Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ Wẹ nọ kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hū nọ si, “Okennyeni ara kujabehi oku ebeni ri nso le Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenkọ d'e tikpo ebeni, gbहतo odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hụ ile ri ime Ogwa hū nọ bu enya zime Stivin', wẹ nọ hūn a ni ihun e nọ kẹ ihun mmon-ozị.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchu-ejan nọ ju Stivin', si, “Thien ndini wẹ ri e ku wu ezioku?”

² Stivin' nọ za, si, “Umune m le ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hūn nwon ogho me nedi enyi kanị wu Ebrahim hūn a ime alị Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jen anị Haran d'e biri. ³ O nọ si a, ‘Latọ alị i le ndi nke i, n'i si alị m jenkọ d'a ghosi i.’ ⁴ Ya k'o nọ la alị ndi Kal'di to, jen d'e biri anị Haran. Ogeṅ nedi e gi nwunhūn, Osolobue nọ zihē e alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'e alị owule ime e—osun'a ama-uku ohu de. O kwe e nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya le umu a iya, bu o k'e mu nwa ogeṅ hū. ⁶ Osolobue nọ sizi a, ‘Umu i jenkọ d'a wu itumunye ime alị ozọ; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye alị hū gi wẹ

hēnrin igbōn afunfun. Omēguu, umu i k'a fūha, bja d'e fe m ebeni'—'ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue nō kwademe nkwerigbama, tumē e egbata ya lē Ebrahim. Ahima nkwerigbamani wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nō kwa a ugun. Aziki nō mu Jekopu, Jekopu nō mu ndi nedi enyi mmebuo hu."

⁹ "Umu Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nō gi enya-ufu re nweñe we wu Josefu ye ndi w'e si Ijiptu. Kani Osolobue nō noyen'e; ¹⁰ o nō zuopuha a ime nsongbu e ile. O nō m'e ni ihien e suo Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefu amamihien pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nō tumē e n'o ki ani Ijiptu lē ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omēguu, oken unwan nō nwan muma ime ali Ijiptu ile lē Kenan' ile, oken afunfun nō bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi wē ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wē gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijiptu, o nō zi ndi nedi enyi wē jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wē jen Ijiptu. ¹³ Ogen umunē e gi bja Ijiptu hun mē e mgbe ebuo, Josefu nō nwan mē wē marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefu. ¹⁴ Ya Josefu nō zi ozi si nedi e lē ebōn wē ile bja ali Ijiptu. Wē ile biani wu madu isen aria ogun-eno. ¹⁵ Jekopu nō nwan jenmē ani Ijiptu. Omēguu, o nō nwuntō ebēhu, ke iya ke ndi nedi enyi wē kani. ¹⁶ Wē nō bukin wē ile obodo Shekem, li wē ye ime ili hu nō ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamō."

¹⁷ "Ogen e rumē hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi nō bakenmē uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omēguu, Fero ozo hun marinleni Josefu nō kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi wē oda-oda, gi eka-iken mē wē lato umu wē mu nke ohun, keni onwan gbu wē. ²⁰ Ogenni ke wē gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e suo Osolobue. Ndi mun'a nō gi nzuzue zun a iwe wē ifon eto. ²¹ Ogen wē gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero nō munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² Wē nō kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o nō wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun."

²³ "Ogen o gi ri nwa ahua ogunnai, o nō ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke wē wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijiptu ri e meja onye ohu ime wē, o nō nō onye wē ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijiptu hu ri e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umunē e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha wē, kani aghotani wē. ²⁶ Eki e fon, Mozizi nō hun ndi Izrelu ebuo ke wē ri a lu ogun. O cho n'o gbōn wē: o nō si, 'Ikennyē, onu wu umunē, ki unu ri a runi enwen onu ehū?' ²⁷ Kani hun cho oku nō kwan a ye usuo, si, 'Onye tumē i n'i kima enyi, a hannī enyi enen?' ²⁸ I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijiptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihien, o nō gbasi Midiani d'e biri ebēhu rike abiamabia, nō ebēhu mu ikennyē ebuo."

³⁰ "Ogen ahua ogunnai gi ghafeguu, mmon-ozī nō bja d'e kunrun e ime atū hun nokunmē Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime akū-ōfia ke mmon-ozī ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihien, o tu a enya, o nokunmē e n'o legha a ohunma, ya o nō nu olu Di-nwonni-enyi k'o gha ebēhu si a, ³² 'Mmē wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim lē Aziki lē Jekopu.' Ehu nō mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonni-enyi nō si a, 'Gbupu akp'uku i, makeni ali i turu ri nso. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijiptu; a nule m uden wē ri a sun; a bjaole m nwan d'a zuopuha wē. Bja nwan ni m zijen i Ijiptu.' "

35 “Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, ‘Onye tumé i n’i kima enyi, a hann’ enyi enen?’ , iya ke Osolobue zi nwan d’a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmón-ozí hụ ọ hụn ime akụ-ọfía hụ. 36 Mozizi nọ gha alí Ijiptu dufuha we—runko orun-atumanya le ihien-ahima ime aní Ijiptu le Ohimin ufie le ime atụ, orogbo ahua ogunnai. 37 Mozizini wu hún sị umu Izrelu, ‘Osolobue k’a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k’o don wepuha m.’ 38 Mozizini wu onye hụ ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atụ ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmón-ozí ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; ọ nọ nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi.”

39 “Kani ndi nedi enyi kani a ju n’e humekoni w’a isi; hún nke w’e gi me ihien o ku, a judé w’a; we nọ lakin alí Ijiptu ime obi we. 40 We nọ si Erónu, ‘Meme ni enyi mmón ndi k’e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha alí Ijiptu dupuha enyi.’ 41 Ogen hụ ke we gi kpú nwa-efin, chuyen’ e ejan; we nọ rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghó. 42 Ya ke Osolobue nọ gbakito we azuun, ha we ye ni we femé ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we nọ de, si,

‘Euu, ikpun-ulo Izrelu!
Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
chuyesonmeni ejan ndi ahun

ime atụ
orogbo ahua ogunnai ra?

43 Bu unu e buru unu-mmón Moleki
le kokise mmón onu wu Refani,
mmón ndi unu kpú
ni unu hún uzo e fe we;

m k’e gi ifiri e chu onu shikworí Babilonu*.’ ”

44 “Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atụ hụ, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hụ hún a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n’o ri ke hún ọ ghosi a. 45 Odu hụ e ru eka ndi nedi enyi hún ri ogen Joshua gi wu onye-ndu, we nọ bubanhan a ime alí hụ Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d’a nafu ndi alí ndi hụ Osolobue chupu ni we ani. Ọ nọ nodi ebefu d’e ru ogen Defidi. 46 Defidi nwón ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, riọ Osolobue n’o ni a tun ni ‘ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. 47 Kani Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hụ.

48 Kani Onye Hụ Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

49 ‘Osolobue si,

“Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m’a zoma uku.
Elee udi ulo k’i k’a tun ni m,
elebe ke m’a nọ zu iken?

50 Ele mme meme ihien ndini ile?” ’

51 Unu ndi isi-iken, hún kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmón-nsọ ogen ile riké ndi nedi unu don me! 52 Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kani kpokpoleni? Uwe gbu ndi hún ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren’e le ndi gbun’e; 53 ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmón-ozí bia, kani unu emen’e!”

* Isi Nke Eṣa:43 M k’a chu unu ghafekworí Babilonu.

E Gi Wẹ Ọmụma Magbu Stivin'

⁵⁴ Ogen wẹ gi nū ihienni Stivin' rị e ku, oken ọnuma nọ bịa wẹ, nkesini wẹ nọde ta n'a eka eze†. ⁵⁵ Kanj, nke Stivin, Mmọn-nsọ jun ime ẹ, a kị a; ọ nọ lee ẹnya enu-igwee, hụn ọgho Osolobue, hūnzị Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. ⁵⁶ Ọ nọ si, "Lee ni! M rị a hūn elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hūn Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!"

⁵⁷ Kanj, wẹ nọ gi eka kikin ntin, do oro ye onu, zunburu ẹ. ⁵⁸ Wẹ nọ gha ime obodo dokpupufuha a; ya wẹ nọ nwan mama a omuma—ogen ndi osheri hu wehen'e gi gbupusonmeguu ekwa wẹ, yoto wẹ ukọ okorojia ohu efan a wu Solu n'o lepu ẹnya. ⁵⁹ Ogen wẹ gi rị a ma Stivin' omuma, ọ nọ me ekpere, si, "Di-nwonn-enyi wu Jesu, nabanhan mmọn m!" ⁶⁰ Ya ọ nọ gbu osekp, wesi olu elu, yi, "Di-nwonn-enyi, agunkwole njoni yeni we!" O kuguu onwan, ọ nọ nwunhūn.

Isi Nke Eṣaṭo

Solu E Kpokpo Ndị Uka

¹ Solu hu ebegu ogen wẹ gi rị a magbu Stivin', e ye wẹ ndu wẹ gbu ẹ.

Gha uhuhin hu jenne, wẹ nọ kpokpome ndi uka rị Jerusalem oda-oda. Wẹ ile nọ gbayiya, gbashisonme egerere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ² Ikenny ndi a tu egun Osolobue nọ bịa d'e buru ozun Stivin' d'e li; wẹ nọ kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhūn. ³ Kanj Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpufuha ikenny le ikpoho kweri ni Jesu, e we wẹ e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴ Ogen hu, ndi hūn gbayiyani hu e zi ozioma ebe owule wẹ ru. ⁵ Filipu nọ jen Isi obodo Sameria, gwa wẹ banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogen igunrun ndi risonme ebegu gi nū ihien Filipu rị e ku, hūnzị orun-atumanya ọ rị a run, wẹ nọ gonkenme ẹ ntin, ⁷ makeni eje-mmọn rị ime ndi bu oda hu a puhasonme ime wẹ, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸ Oken ighogho nọ rị ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogen ahun, o nwe okenny ohu rị ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile ẹnya; ọ hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰ Wẹ ile e gonkenme ẹ ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹ Wẹ e gon ẹ ntin makeni o tekemeke o gi iken eje-mmọn e me ihien a tu ẹnya. ¹² Kanj, ogen wẹ gi kweri ihien Filipu rị e ku ebe ọ rị e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, wẹ nọ me wẹ mirin-Chuku, ke ikenny ke ikpoho. ¹³ Saimonu nwen nọ kwerezide; e meguu w'a mirin-Chuku, ọ nọ sonhunmeme Filipu; oken orun-atumanya le ihien ahima ndi ọ rị a hūn Filipu rị a run hu a tu a ẹnya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndị-ozu hu pu-ichen hūn rị Jerusalem gi nwan nū ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, wẹ nọ zijenni wẹ Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen wẹ gi ru ebegu, wẹ nọ me ni ndi kwerini ekpere keni wẹ nwonhen Mmọn-nsọ — ¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmọn-nsọ biakwasi ime wẹ ile, wẹ gihu efan Di-nwonn-enyi wu Jizosi me wẹ mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu nọ bu eka kwasị wẹ, wẹ nọ nwonhen Mmọn-nsọ.

† **Isi Nke Eṣa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

18 Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozu hu pu-ichen buhu aka kwasị we, e nwehen we Mmon-nsọ, o no wehe egbo n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu aka kwasị ihian, o nwonhen Mmon-nsọ."

20 Pita no si a, "Iyu le egbo i na iwi! Makeni i ro ni k'a saeka gi egbo nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Y'a ri ime ihienni, o nwonzikwonị ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihienni, y'e me ekpere, riọ Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro iroroni. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbo."

24 Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, riọ Di-nwonni-enyi, make ihienni unu ku gha e me m."

25 Ogen Pita le Jonu gi shiaguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lakọ, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

26 Ya mmon-ozu Di-nwonni-enyi no si Filipu, "Lih, gha azuun ndidan-mirin si uzọ hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzonu ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenne; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro —o lunu nwunye*. Iya wu onye hun e donme egbo le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kandesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lakọ nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsọ no si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyu hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghotu ihien i ri a gun?"

31 Okennyu hu no za, si, "Nani ke m'e don saeka ghotu omeni o nwonni onye kowanu ni m'a?" O no riọ Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebeku Ekukwo-nsọ no si,

"We no duru e
 noke atunrun we dushiko
 ebe we no e gbu atunrun;
 o gba we nkintin
 noke ke atunrun we ri a ko enenren
 don a gba nkintin.

33 We no kpari e;
 we no ma a ikpe—
 bu o nwonni ihien o me.
 Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,
 ebe o meni e wepugo we ndun a enu uwa?"

34 Oken-okporo hu no si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanu ri e ku oku e? 'Ya le enwen e ra onye ozọ?" ³⁵ Ya ke Filipu no gha ebeku o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenkọ nwan, we no hun mirin, oken-okporo hu no si, "Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?" ³⁷ [Filipu no si a, "Omeni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku." O no za, si, "E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue."]

38 Ya o no si onye ri a nyann'a ugbo-anyinyan hu kusị; 'ya le Filipu no banye ime mirin, Filipu no me e mirin-Chuku. ³⁹ Ogen we gi gha

* **Isi Nke Esato:**27 O nwe ikennyu ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozọ.

ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Di-nwonna-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jemma nke e.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpọ Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egerere hu d'e ru n'ọ puha Sizaria.

Isi Nke Itenei

Kę Solu Don Gbehuto Sonme Uzo Jesu

(Orun Ndi-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

¹ Kanị Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonna-enyi. Ya o nọ jemburu Onye-isi nchu-egan, ² si a deye e ekukwo-ozu jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebegu, o kemehen we Jerusalem—ke ikennyę ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenko, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha elu-igwee nwunhunme e. ⁴ O nọ dan; o nọ nu olu hun si a, “Solü, Solü, ki hajin i gi e kpkpo m?”

⁵ O nọ si, “Onye k'i wu, Di-nwonna-m?” Olu hu nọ si, “Mme wu Jizosi hun i ri e kpkpo. ⁶ Ka lihi nwan, n'i banye ime obodo, ebegu ke we k'a nọ gwa i ihien i jenko d'e me.”

⁷ Ikennyę ndi 'ya le we wi turuhu ebegu—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzo. We nọ kwondon e aka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghani uzo, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpọ Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. O nọ hun ohun ebe Di-nwonna-enyi nọ si a, “Ananayasi!” O nọ za, si, “Di-nwonna-enyi, lee m.”

¹¹ Di-nwonna-enyi nọ si a, “Lihi n'i jen ogele ahun w'a kpọ Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyę ohu wu onye Tasosi hun w'a kpọ Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyę ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu aka kwasị a, keni o leghamazi uzo.”

¹³ Kanị Ananayasi nọ za, si, “Di-nwonna-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyęni le eje-ihien ile o me ndi-nsọ i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makeni onye-isi nchu-egan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpkpo efan i.”

¹⁵ Kanị Di-nwonna-enyi nọ si a, “Jemma, makeni okennyęni ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wuleni ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenko d'a ghosi a oken afunfun o jenko d'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi nọ jemma. O ru ebegu, o nọ banye ime ulo ahun, bu aka kwasị Solu, si a, “Solu nwenę m, Di-nwonna-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihę m—keni i leghamazi uzo leni Mmon-nsọ jun ime i.”

¹⁸ Ozigbo hu, ihien nọke okpukpu-azun nọ gha Solu enya danfuha, o nọ leghamazi uzo. Ya o nọ lihi, we nọ me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi nọ nodi uhuhin ole-le-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kosi

²⁰ Ozigbo, o nọ kume oku Jesu ime un-ofufe ndi Ju risonme ebegu, a si we ni, “Okennyęni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

21 O tu ke we han nun'a enya, we hu a si, “Onwan ele okennyeni te ri e kpokpo ndi hun a kpoku efanni ime Jerusalem? Ele ya k'o biani nwan ebeni, keni o kennonrin we jenni ndi-isi nchu-ejan?”

22 Kani Solu hu e zewaye ime ozi o ri e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asani eka e son e do make ni o hu a ghosichanrin ni Jizosi we ri e ku oku e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

23 O tebe, ndi Ju no rin'e ngo ni we gbu e. 24 Kani Solu no nu ihien we romo. We hu e che nche onu-mgbon risonme obodo hu uhinhin le efinnai ni we gbu e. 25 Kani ndi kweri oku e ri e son'e no gi ime uhinhin bu e che ime ukpali, gha oghere ri mgbon obodo hu do a ye azuun hun-ebor.

Solu A Bia Jerusalem

26 Ogen o gi ru Jerusalem, o no cho n'o banyeni ndi ri e son Uzor-Jesu, kani egun e ri a tu we ile make ni ekwerini we n'o henringuo onye nke Jesu. 27 Ya ke Banabasi no nwan we Solu jenni ndi-ozu ahun pu-ichen, kowa ni we ke Solu don hun Di-nwonni-enyi uzor, kowazini we ni Di-nwonni-enyi a gwaguo Solu oku; o gwazi we ke Solu don ku oku efan Jizosi ime Damas'kosi, e ku e e kusi e iken. 28 'Ya le we no wima ime Jerusalem, ni we ile wu ohu. O hu e ku oku Di-nwonni-enyi, e kushi e iken. 29 O hu a gwa ndi Ju te ri ali ndi ozor hun a su Griki oku Jesu, e son we a do—kani, we hu a cho ni we gbu e. 30 Ogen ndi kweri ni Kraisti gi marin ni we ri a cho ni we gbu e, we no we e si Sizarja, gha ebegu zipu a si Tasosi.

31 Ya udon no rini ndi uka ri Judia le Galili le Sameria. Mmon-nsor hu a gba we ume, we hu e zekenne, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonni-enyi e bi.

Pita E Jen Lida le Jopa D'a Run Orun Di-nwonni-enyi

32 Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini no, o no jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. 33 Ebegu k'o no hun okennyehi ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahua esato enwai, make ni orok kinmin e. 34 Pita no si a, “Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi n'i gbama bedi il!” Ya o no lihi otoro ozigbo hu. 35 Ndi ile bi Lida le Sharonu no hun Enasi n'o lihiguo, we no roghari, sonme Di-nwonni-enyi.

36 Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzor Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu “Ele.”) O me oghe oda-oda, e yezikwo ni ndi igbenyehi eka ohunma-ohunma. 37 Ogen hu, emu no kuma a, o no nwunhun. Ogen we gi wuguu a ehur, we no bu e dine ime mmughe ri ibe elu. 38 Make ni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzor Jesu gi nu ni Pita ri Lida, we no zi ikennyehi ebuo d'a rior a, si, “Dodo, biakenrin d'e kunrun enyi.” 39 Ya Pita no lihi, sonme we. Ogen o gi ru ebegu, we no w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di we nwun no fihunme Pita, a kwan ekwan, a ghosisonme e ewuru tueni le ekwa ndi ozor Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. 40 Pita no si we ile pu; o no gbu osekpuru, me ekpere. Ya o no gbeguo, bu ihun zime ozun hu, si, “Tabita, lihi.” Ya Tabita no shiapu enya. Ogen o gi hun Pita, o no nodi ali elu bedi. 41 Pita no we eka a ye e, yen'e eka lihi otoro. Ya Pita no kpod ndi-nsor ile le ikpoho ndi ahun di we nwun, we Tabita ghosi we, we no hun a n'o rizi nwan ndun. 42 Ihien ni no kpogbari Jopa ile, ndi bu oda no kweri ni Di-nwonni-enyi. 43 Pita no nodi Jopa uhuhin ole-le-ole, iwe onye ohu w'a kpo Saimonu, hun a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Konehusu

¹ Ime obodo Sizeria, o nwon okennyeh ohu efan a wu Konehusu. Onye a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpo Itu Itali. ² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenyeh ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³ Uhuohin ohu, ihien noke okuloku eto nke efinnai, o no hun ohun. Ime ohun ahun, mmnon-ozu Osolobue no banhan, si a, "Konehusu!" ⁴ Ya Konehusu no bu enya tuma mmnon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonni-m, ki ro?" Mmnon-ozu hu no si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenyeh e ruguo ebe Osolobue ri noke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyeh ohu efan a wu Saimonu hun w'a kpo Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehuh Ohimin." ⁷ Ogen mmnon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konehusu no kpo ndi idibo e ebue le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'ezu. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o no zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien noke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyeh ahun no rumeh obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o no choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e mephe ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noke ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴ Kanj Pita no za, si, "Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so."

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebue, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu no ri ochan ihien w'a so." ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Konehusu zi gihu ru ebegu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo Pita hu ebegu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmnon-nsu no si a, "Lee e, ikennyeh eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihewe." ²¹ Ya Pita no buru ikennyeh ndi hu, si, "Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bia?"

²² We no za, si, "Konehusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmnon-ozu ri nsu gwa a d'a kpo i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku." ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Konehusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Konehusu no jen d'e kunrun e, gbun'eh osekp, fe e. ²⁶ Kanj Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Konehusu e ku, o banye ime ulo, o no hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ O no si we, "Unu le enwen onu a maringho ni Iwu kwondon onye Ju k'e son onye ali ozo meko mobu jen iwe e. Kanj Osolobue a ghosiguo m m'a kpolo onye

owule onye runi mọbu onye we k'a so. ²⁹ Ya haịn m gileni tu ke we bia d'a kpo m; m ri nwan a ju, ki unu kponi m?"

³⁰ Kọnelusu no za, si, "Nweñe mgbeni taịno, m ri iwe m e me ekpere, ihien no ke okuloku eto nke efinnai; ya okemye ohu no wuzo m ihun idemizi. O yi ewuru ri e gbukeni. ³¹ O no si, 'Kọnelusu, Osolobue a nuole ekpere i, o nyanhanguo aka i ri e yeni ndi igbenye. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun ri ehụ Ohimin.' ³³ Ya m no zi we d'a kpo i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile ri nwan id'anya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonni-enyi si i ku."

Ozi Pita Zi Iwe Kọnelusu

³⁴ Ya ke Pita no gwama we oku, si, "A hunguo m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijienni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k'o gha bidon—ogon we gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tumo Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun e; le k'o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu ri a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hun o me ime obodo we kanj wu Jerusalem. We no gbu e ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi meme. ⁴⁰ Kanj hun m'e akp'ohin eto, Osolobue no weli e. Osolobue no ni ihian hunsonme e, ⁴¹ kanj ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhaguu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son e ri, son e ra, k'o ghaguu onwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hun a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hun Osolobue tumo hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye owule hun kwerini ne e nwonhen mgbaghari no ghahani efan a."

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ no biakwa si we ile nu oku-Chuku hun Pita ri e ku. ⁴⁵ O no tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ "Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwe we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen" ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

¹ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi ozọ kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kanj, ogon Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, "Ki haịn i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!" ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamanj we ke o don me, si,

⁵ "Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hun ohun. Ime ohun hu, m no hun ihien no ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogon m

gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rinj le nnunụ e fee elu ime e. ⁷ M no nu olu si m, 'Pita, lihi, gbu n'i ri.' ⁸ Kanj, m no si, 'Mba Di-nwonnị-enyi, makeni ihien runj mọbu ihien enyi a so a bantu ni m onu.' ⁹ Kanj olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, 'Ihien Osolobue meguu n'o ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.' ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dorj ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyẹ eto we gha Sizaria zi ozi bia ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikennyẹ isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okennyẹ hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozì ohu puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpo Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonnị-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kanj Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonnị-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!?"

¹⁸ Ogen we gi nu ihienni, o nwezini ihien we ku. We no ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e yegozide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbehuto ime njo we, nwon ndun!"

Uka E Bidon ime Antiokwu

¹⁹ Ndi uka gbayiani ogen ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukworj Finishia, Saiprosi le Antiokwu, ziko ozioma; kanj ezini we onye owule mmanj ndi Ju suo. ²⁰ Kanj, o nwegho ikennyẹ wu ndi alj Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antiokwu, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonnị-enyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonnị-enyi noyeni we, igunrun ihian no kweri, roghari, sonme Di-nwonnị-enyi.

²² Ogen ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we no zi Banabasi jen Antiokwu. ²³ Ogen o gi ru e, hun efoma Osolobue k'o ri orun, o no ghogho; o no dun we odun we wusonme ndi Di-nwonnị-enyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonnị-enyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogen hu, ndi bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonnị-enyi.

²⁵ Ya Banabasi no jennme Tasosi d'a cho Solu. ²⁶ Ogen o gi hun a, o no wehe e Antiokwu. Uwe le ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antiokwu ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti "Kristiens'," ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

²⁷ Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antiokwu. ²⁸ Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nsọ, ni oken uani k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodiosi gi wu eze-kanj ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzọ Jesu no kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmèbùọ

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogen hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eje-ihien.

2 O giguu opia-agma gbu Jemisi nweñe Jonu, 3 o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) 4 Ogen o gi nwunrunghu Pita, o no bu e che ulongan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-enon risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'anya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. 5 Ya we no bu Pita to ulongan; kanj ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozu E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

6 W'a kpo a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehunonmuo unon-ngan ahun e che nche.

7 Idennmizi, mmon-ozu Di-nwonni-enyi no fopuha ebegu; ukpe no nwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulo-ngan. Mmon-ozu hu no kpa Pita eka ekunkun, kpotien e, si, "Lihi oto ozigbo!" Ya egan ndi hu no gha a olu-eka danfu. 8 Mmon-ozu hu no si Pita, "Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita no me ihi en o ku. O nozi si Pita, "Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m." 9 Pita no son e gha ime ulo-ngan pu. Pita amarin ni ihi en we ri e gi mmon-ozu ahun e me wu enya-uke, o ro n'o ri a hun ohun. 10 A ghafegu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi eka a gunpuni we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idennmizi mmon-ozu hu no na Pita to.

11 Ya enya no fon Pita, o no si, "O weguo m nwan enya ni Di-nwonni-enyi zi mmon-ozu e d'a zuopuha m eka Herodu le ihi en ile ndi Ju te ri a tu enya a."

12 Hun o gihu ghota ihi en meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. 13 Ogen o gi du eka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpo Roda no puha d'a za. 14 Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighoghon no jun e obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu onu-mgbon hu, o gbabanzu ime ulo d'a gwa we ni Pita turu onu-mgbon. 15 We no si a, "Era ri a pu i!" Kanj o hukwo e ku e ni ezioku ro. We no si, "Mmon-ozu e ro." 16 Kanj Pita hukwo a du eka. Ogen we gi nwan gunpu onu-mgbon, a hun w'a, o no tu we enya. 17 O no gi eka si we gba nkintin, o no kowa ni we ke Di-nwonni-enyi don wepuha a ime ulo-ngan. O nozi si, "Gwa ni Jemisi le ndi uka hoduni ihienni." Ya ke o no pu, si uzo ozu.

18 Ogen eki gi fon, oken isusu no ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihi en meni, we gileni marin k'o jen.

19 Ogen Herodu gi chogu a, o humn'a; o no jukem ndi nche hu onu—o no si we gbu we. Ya o no gha Judia pu, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

20 Ogen hu, Herodu ri e bu ni ndi Taya le Sidonu olulu. Ya we no zugbama d'a hun a. E buguu we uzu jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu enya, keni o kwere yeni we eka. Ya we no nwan jen d'e kunrun Herodu d'a rijo a ni ya le we don—makeni ani Herodu ri a ki ke ali we gha e nwehen ihi en-oriri.

21 Uhuohin we kaye e ru, Herodu no yiri ewuru-nze e, nodi ali ukpo e, gwama ndi hu oku. 22 Ndi ahun hu e yi oro, a si, "Oluni wu olu mmon, ele olu ihian-mmaka!" 23 Ozigbo, mmon-ozu Osolobue no titu Herodu, makeni

ọ narịn ojija-mma hụ hụn nkẹ o gi we ẹ ye Osolobue. Ohorị nọ bu ẹ ri, ọ nọ nwunhụn.

²⁴ Kani oku Osolobue hụ a gha ihun, ndi bu-oda hụ e kweri.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antiokū

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi rungū ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we nọ gha Jerusalem kinhen Antiokū. Ogen hụ we gi kinko, we nọ weri Jonu hūn w'a kpozị Maki.

Isi Nke Mmēto

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma le ndi-nkuzi ri uka ri Antiokū. Ndinu wu: Banabasi, Simionu (w'a kpo Onye-ogi), Lushios (onye ali Sairin'), Maneni (hun ya le Herodu hun ri a kini wu opu gha ali lala) lezi Solu. ² Ogen we gi ri e fe Dinwonnienyi, e bu onu, Mmon-nso nọ si, "Wefuha ni ni m Banabasi le Solu, ni we hun uzo d'a run orun m kpo we d'a run." ³ Ogen we gi bugu onu, meguu ekpere, we nọ bu aka kwasị Banabasi le Polu, zipu we.

Banabasi Le Polu E Zi Ozi Ime Ali Saiprosi

⁴ Mmon-nso e zipuguu Banabasi le Solu, ya we nọ si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebegu si ani Saiprosi hun mirin nōhunme. ⁵ Ogen we gi ru Salamisi hun ri ime Saiprosi, we nọ ku oku Osolobue ime ulo-ofufe ndi Ju risonme ebegu. We le Jonu wizi kwọ, keni ọ hun uzo e yeni we aka.

⁶ Ogen we gi ghagbariguu ali hū mirin nōhunme d'e rukwori Pafosi, we nọ kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosi. ⁷ 'Ya le Govano ri a kini wu Sejos' Polosi ri. Sejos' Polosini wu onye nwe uche, ọ nọ zi we kpo Banabasi le Solu, makeni ọ cho n'o nu oku Osolobue. ⁸ Kani onye hū e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hun w'a kpozikwo Elimasi (makeni efan a wuzikwo Elimasi) hū a papu oku we, a lili ma n'o me Govano hū wefu obi e, amangbe o kwerini Jizosi. ⁹ Kani Solu hun w'a kpozikwo Polu hun Mmon-nso jun ime e, a ki a, nọ bu enya zime onye hū gi eje-iken a run, ¹⁰ si a, "Nwa Ekwensu! Eñenren ihien ile Chuku cho k'i wu! Ero le eje-ihien ile ri ichen-ichen jun ime i! Y'a rukpobehiko ezioku Di-nwonnienyi, e me e n'o ri ke ntu?" ¹¹ Gon nwan ntin: aka Dinwonnienyi jenkọ d'e bitu i kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozu uzo ekere ogen!"

Ozigo ahun, ebe ile nọ me Elimasi' igirigi-igirigi, gba a ishi enya. Ọ nọ bisonmeme aka, jenhunmeme, a cho onye jenkọ d'e kwondon e aka, e du e. ¹² Ogen Govano hū gi hun ihien meni, ọ nọ kweri ni Di-nwonnienyi; nkuzi banyeni Di-nwonnienyi tu a enya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antiokū Ri Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wi nọ gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebegu ke Jonu hun w'a kpo Maki nọ la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We nọ jenshi ihun, gha Pega si Antiokū hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we nọ banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we nọ nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi unu-ofufe hū nọ zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni une, ku ni nwan."

¹⁶ Ya Polu nọ lihi oto, gi aka gwa we gba nkintin, ọ nọ kume, si,

“Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kani, memewe ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijptu wepuha we. ¹⁸ O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunna. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We no bi ebegu orogbo ahua iri-kwasi-ogunna kwasi nnu. Omeogu, o no yesonme we ndi ahun hannj we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu no ki we orogbo ahua ogunna. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tumewe we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hungu m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghagu ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e ziguole ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kani, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akp'uku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihegu ni we enyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kani, makeni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarin ni ya ro, makeni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marin we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paleti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekwwo-nsu, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kani Osolobue no gha onwun weli e. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha Galili bia Jerusalem. Ndinj wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

³² Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kani, ³³ a wurugu nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebu, si, 'I wu Nwa m;

a ghosigu m tanni ni wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekwwo-nsu, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nsu
hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzoz ozi ime ebu-oma, si,
'Ya nik Onye-nsu i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi megu uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li we ebe we liye ndi nedi e kani, o no rehi. ³⁷ Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbaghari njo; ³⁹ ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan enya amangbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—

makeni m ri e me ihien
 ogen nke unu,
 ihien unu jenkoleni d'e kweri,
 osuon'a ni ihian gwa onu ya.' ”

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi puko, ndi hu no rifo we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukenme ime efoma Osolobue menyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebegu ile no jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, “O te ri mkpa ni we bu'zo gwagu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugu a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Makeni ya ke Di-nwonni-enyi si enyi me. O si enyi,

'E tumegu m unu
 ni onu wuru ukpe
 ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri,
 keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' ”

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihienni, efu no suo we usuo, we no ja oku Di-nwonni-enyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Eriira ke oku Di-nwonni-enyi don ghagbarichanrin egbere hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyu we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egbere we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghọ le Mmon-nso e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antioku Pisidia.

Isi Nke Mmeto

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antioku ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebegu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu lumanı ndi kwerini.

³ We nobie ebegu, e zi ni Di-nwonni-enyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonni-enyi no gi we runsomme ihien-ahima le orun-atumenya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozı hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozı hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozı hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensomme obodo ndi ri ebegu—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra le Debe

⁸ Ime Litra, o nwe okennyu ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyu ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku.

Polu nọ bu ẹnya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dinhin. ¹⁰ Polu nọ yi, "Gi uku i ebuo wuzo oto!" Okennyẹ hu nọ tusi elu, jenme ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebehu gi hun ihien Polu me, we nọ gi asusu Likonia yi oro, si, "Ndi mmon e giolẹ udi ihian hidan d'e kunrun ẹnyi-oo!" ¹² We nọ kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Polu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. ¹³ Ulo-mmon we nọ e fe mmon ahun w'a kpọ Zeusu rihu mkpenren obodo hu. Ohen-mmon Zeusu nọ wehe oken-efin bu oda le obobo onu-mgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni we chuyeni ndi-ozu hu pu-ichen ejan. ¹⁴ Kanj ogen ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu gi nu ihienni, we nọ doka ewuru we, yisonme oro, gbaban ime igunrun hu, ¹⁵ si, "Ikennyẹ, ki unu ri e meni ihienni? Enyi wuhu ihian mmaka nọke unu. Enyi weheni onu ozioma, keni unu hun uzọ gbewoto, la ihien ndini nwonleni-isi to puha d'e kunrun Osolobue ri ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we. ¹⁶ Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile ri ichen-ichen ni we bi k'o suọ we. ¹⁷ Kanj, o gibehini ihien-oma o ri e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghorị ogen we, e yesonme unu ihien-oriri hun unu gi e rijun efo, e me ighogho e jun onu obi." ¹⁸ Ke okuni ile Polu le Banabasi kude, o fukwo we orun ni we d'a s'eka gbondon we achuyele ni we ejan.

E Kinhen We Antioku Ri Siria

¹⁹ Kanj ndi hu ime ndi Ju nọ gha Antioku le Ikoniom bja Listra. We nọ dorj igunrun hu ye azuun nke we. Ya we nọ ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'ọ nwunhuguo. ²⁰ Kanj, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o nọ lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi nọ si Debe.

E Kin We Azuun Si Antioku Ri Siria

²¹ Ogen we gi ziguu ozioma ime Debe, kpohaguni Jesu ndi bu oda, we nọ kin-azuun, si obodo Listra, gha ebehu si Ikoniom, gha Ikoniom si Antioku ri Pisidia: ²² meko ihien ndi ri e son Uzọ-Jesu ime obodo ndi hu gi zekenme; a gba we ume, a si we wuzo ime okukwe. A si we, "Enyi k'a tariri afunfun bu oda emeni ẹnyi jenko d'a banye Ali-eze Osolobue." ²³ Ogen we gi ghagbariguu uka ndi ri ebehu, tumesonmeguni we ndi-isi, we nọ gi ekpere le ibu-onu ha we ye eka Di-nwonna-ẹnyi hun we kwerini. ²⁴ Ya we nọ ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen we gi ziguu ozioma ime Pega, we nọ jenme Atalia. ²⁶ Ya we nọ gi ugbo-mirin gha Atalia kin-azuun si Antioku ebe we nọ bu we che eka Osolobue ni we d'a runma orunni we runguu nwan. ²⁷ Ogen we gi ru Antioku, we nọ kpogbama ndi uka, gwa we ihien ile Osolobue gi we run le k'o don kpogu ni ndi ali ndi ozo uzọ okukwe. ²⁸ We nọ son ndi kwerini ri ebehu ndi ekerẹ.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bja Antioku, a kuzi ndi uka, a si, "Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako eka nwon nzuopuha." ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka nọ han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d'e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi keni we ku okuni. ³ Ya ndi uka nọ zifu we. Ogen we gi jenko, we nọ banyesonme ali Finishia le ali Sameria, gwasonme we ke ndi ani ndi ozo ri ichen-ichen wuleni ndi Ju don ri e roghari, e sonme Jesu; ozini nọ me

ndi kwerini ghoghọ ọda-ọda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kani ndi hu ime ndi kwerini hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, si, “We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k'a kwari ugungun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, “Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopuha m ime unu mbu-mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marin obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nsọ k'o don ye enyi. ⁹ O nwonni ihien o si n'o ri ichen egbata enyi le we, make ni o chanchanpuzikwo obi we make ni we kweri ekweri. ¹⁰ Ki hai nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o meni ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani eka bu?” ¹¹ Pita no siji, “Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onye-nweni-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe.”

¹² Ndi hu ile zu ebegu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi ri a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumenya Osolobue gi we runsonme ime igunrun ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, “Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzo gha ime we wepuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Make ni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, si,

¹⁶ Ihienni meguu,
m k'e kinhen;
m k'a tundonzi ulo† Defidi,
hun dann;
m k'a tundonzi ihien wiwini;
m k'e me e riji k'o ri mbu,
¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni
hun uzo bia d'e kunrun Di-nwonni-enyi—
ke ndi ali ndi ozo ile ahun
hun m k'a kpọ d'a za efan m.

Di-nwonni-enyi hun me we marin ihien ndini ¹⁸ ketekete ri e ku e.

¹⁹ Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbukwo ndi ani ozo ahun wuleni ndi-Ju hun ri e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule we gi rua mmon, make ni o ru a ru; w'a gherere; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹ Make ni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozu We Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kwerigbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antiohu. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpọ Basabasi le Sailasi—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ We no we ekukwo-ozu ye we. Ihien we de ime e wu:

* **Isi Nke Mmisen:**14 Erija ke ndi Ju don a kpọ Sajmonu. † **Isi Nke Mmisen:**16 Emosi 9.11 Ali-eze

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozii ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenne umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonne oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵ enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu— ²⁶ ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufiri Di-nwonne-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Saïlasi, keni we gizi onu we gwa unu ihien ndi hu enyi de. ²⁸ Make ni o huguo Mmon-nsò le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihien-oriri we gi ru mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherere ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antioku. Ogen we gi kpoqbamaguu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozii hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghò make ni ozi rin'a gba we ume. ³² Judasi le Saïlasi, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini ume, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lanu ndi zihè ni we. ³⁴ [Kani Saïlasi no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonne ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonne-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonne-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenne nke e. Banabasi no weri Maki, we no chori ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Saïlasi. Ndi uka no ha a ye eka Di-nwonne-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisen

Timoti E Sonme Polu le Saïlasi

¹ Polu e ruguu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebegu weri e d'a kwa a ugun—make ni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonne obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozii ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwò a ni we e donmeharun we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhuhin-uhuhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ We no fetu Azuun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nsò a siguo we ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we no memè ni we banye ime Azuun Bitinia, kani Mmon nke Jizos' anini we. ⁸ Ya we no ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹ Ime uhinhin ahun, Polu no hun ohun: hun ke okennyeh ohu, onye Masedonia turuhu, a rijo a, si, “Bia Masedonia d’e yeni enyi aka ndo-o!”
¹⁰ Ogen o gi hunguuh ohun hu, enyi no kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, make ni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d’e zi ndi ri ebefu ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹ Ya enyi no banye ugbo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi no ru Njapolisi. ¹² Enyi no gha ebefu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi no nobie ebefu.

¹³ O ru Uhuohin Izu-iken, enyi no gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w’a no e me ekpere, enyi no nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebefu oku. ¹⁴ Okpoho ohu w’a kpọ Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranni hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonnienyi no shiapu obi e n’o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen we gi meguu ‘ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o no rijo enyi, si, “Omeni unu e kwerigho ni m wu onye kwere ni Di-nwonnienyi, bia ni iwe m d’a nodi nwan.” Nke e no bun.

A Tu We Polu Le Sailasi Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuohin ohu, ebe enyi jenkọ ebe we a nodi e me ekpere, enyi no hun nwa-agbooh ohu wu igbon, hun eje-mmom o gi a hun uzọ ri ime e. O gi ihieni a kpahani ndi nwonn’e egbo oda-oda. ¹⁷ Nwa-agbooni hu e sonhunme Polu le enyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, “Ndin wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! We ri a gwa onu ke unu k’a don nwon nzuofuha.” ¹⁸ O mepu ihieni akp’ohin ole-le-ole, o nizini Polu din; Polu no gbehoto, si mmom hu, “M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime e puha!” O no puha ozigbo.

¹⁹ Kani ogen ndi nwonn’e gi hun a ni ihien we gi a kpa egbo a la, we no kwodon Polu le Sailasi, dokpun we si ime afia d’e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Ogen we gi weguu we ru aka ndi-isi okiki, we no si, “Ikennyeh ndin ri e ye obodo enyi nsongbu; ndi Ju ke we wu, ²¹ we ri a kuzisonme odinali hun iwu enyi ndi Rom si enyi anabanhanle, enyi emele.” ²² Igunrun hu no son we bulumanı we. Ndi-isi okiki no si we gbupu we ekwa, gbu we mkpinsin. ²³ Ogen we gi gbuguu we mkpinsin oda-oda, we no tu we ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon we ohunma-ohunma. ²⁴ O no me ihien ndi-isi si a me, bu we che mmughe hun richanrin ime-ime unon-ngan. O no kpodon we ukọ che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasi hu e me ekpere, a bu efu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon we ntin. ²⁶ Idemizi, oken ali-omahihie no bidon, mahihie oda-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzọ ile no gunpu, egan we gi kpodon onye owule a ganpuhanrin. ²⁷ Ogen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzọ ngan ri oghe, o no sepuha opia-agma a n’o gbu enwen e, make ni o ro ni ndi ngan a gbauguo.

²⁸ Kani Polu no yi oken-oro, si, “Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!”
²⁹ Ya okennyeh hu no si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasi oseku, efu hu a ma a nni. ³⁰ Ya o no wepuha we ezi, si, “Ndi nwonnienyi, k’i me ni m nwon nzuofuha?” ³¹ We no si a, “Kwari ni Di-nwonnienyi wu Jesu, i k’e nwon nzuofuha—ke ‘yu ke ezi-le-ulo i!” ³² We no gwa ‘ya le

ndi ile ri iwe ę oku nke Di-nwọnni-ęnyi* .³³ Ọ nọ weri wę ime abali hu d'a chanchan wę ebe wę ruşonme ęhu, wę nọ me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o nọ we wę si ime ulo iwe ę, bupuha ni wę ihien-oriri; o hu a ghogho n'o kwerigu o ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki nọ zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, "Hapu ikennyę ndi hu ni wę lama." ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu nọ we ozi hu jenni Polu, si a, "Ndi-isi okiki zihę ozi, si wę hatu onu ni onu lama. Puhani ni nwan ni unu gi udon lama." ³⁷ Kani Polu nọ si, "E gbugu wę ęnyi ili id'ęnya ihian ile bu e lebanni wę oku ęnya; a tugu wę ęnyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; wę cho nwan ni wę gi nzuzue hatu ęnyi? Mba! Wę gi ęka wę bia d'e wepuha ęnyi." ³⁸ Ndi ewuru-ogi nọ bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nu ni wę wu umu-di-ali Rom, egun nọ tuma wę. ³⁹ Ya wę nọ bia d'a riọ wę. Wę nọ wepuha wę, si wę gha obodo hu pu—a gwa wę, a gwadonzi. ⁴⁰ Ogen wę gi ghagu ulo-ngan fuha, wę nọ si iwe Lidia. A hunguu wę ndi kwerini, gbaqu wę ume, wę nọ gha ebehu pu.

Isi Nke Mmęsa

Nsongbu Hun Biani Polu Wę Imę Tesalonika

¹ Ogen Polu le Sailasi gi ghagu ime Amfipolisi le Apolonia, wę nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebehu. ² Polu nọ jenne unofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jen ę Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Erira k'o jen ę mgbe ęto. Hun ahun ile o ri e jen, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuhuonso a gwa wę oku, ³ a kowa ni wę, a ghoşi wę ni Ehuhuonso ku ę ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si wę, "Jesuni m ri a gwa onu oku ę wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume." ⁴ Ndi hu ime wę nọ kweri, wę nọ sonme Polu le Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju le ikpoho ndi wę marin amarın bu oda nozi kweri. ⁵ Kani ęnya nọ fuma ndi Ju, wę nọ chorı ndi isi-mgbaka ri ime afia, wę nọ yeni wę ęka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hu. A zunban wę ime ulo iwe Jasın' d'a cho Polu le Sailasi, keni wę wepuha wę weye ndi ali. ⁶ Kani ahunni wę wę; wę nọ dokpunrun Jasın' le ndi hu ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, "Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biazile ebeni, ⁷ Jasın' a na wę ye ulo! Wę ile ri a dan iwu eze-kani wu Siza, e ku n'o nwe eze ozorini w'a kpo Jesu." ⁸ Ogen ndi obodo hu le ndi-isi wę gi nu ihienni, obi eruzini wę ali. ⁹ Wę nọ be Jasın' le ndi ozonhan; a nagu wę wę ęka mbe, ya wę nọ hatu wę ni wę lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndi kwerini nọ gi ime uhinhin ahun zifu Polu le Sailasi si obodo Beria. E ru wę, ya wę nọ si ime ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹ Ndi Ju ri Beria ka obi wę a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, wę gichanrin obi wę ile nabanhan oku hu, e leban ęnya Ehuhuonso uhuohin ile keni wę marin ke ihien ndi hu Polu ku wu ezioku. ¹² Ufiri ę, ndi bu oda ime wę nọ kweri—ke ikpoho bu oda wę marin amarın wuleni ndi Ju ke ikennyę bu oda wuleni ndi Ju. ¹³ Kani, ogen ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, wę nọ biazile ebehu d'a kpasu ndi ri ebehu. ¹⁴ Ya ndi kwerini ri

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Ogen hu, onye ani owule a s'ęka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mọbu n'o fe ani-eze Rom ohunma mọbu n'o gi egbo nọrin ę.

ebehụ nọ zipu Polu si alị rị ẹhụ Ohimin; kanị Sailasi lẹ Timoti nọ nodiḡuḡu Beria ebefu. ¹⁵ Ndi hūn dupu Polu nọ du ẹ rukwori obodo Atensi; ọ nọ zi wẹ gwa Timoti lẹ Sailasi bjakennin d'e kunrun ẹ, ya wẹ nọ la a to.

Ozi Polu Zi Ndi Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶ Ogen Polu gi rị e che Timoti lẹ Sailasi ime Atensi, izize hu e ze ẹ makeni ọ hūn nị alị hu ile wu mmon-mmōn. ¹⁷ Ọ nọ gi ifiri ẹ, ọ nọ gwama ndi Ju lẹ ndi wuleni ndi Ju hūn e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e sōn wẹ a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule rị ebefu oku uhuhin ile.

¹⁸ Ndi hu ime ndi hūn a cho anị oku hūn rị itu ndi Epikuria lẹ itu ndi Stojki nọ sōn ẹ doma. Ndi hu ime wẹ si, “Kini ke onye ita-le-okuni rị e ku?” Ndi ozo si, “Ọ nọ ke si ọ rị e ghorō mmōn ohun.” (Wẹ ku erira makeni ọ rị e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya wẹ nọ wẹ jẹn ogwa hu w'a kpọ Eropagosi, si a, “Kowa nị nwan enyi ihien ohunni i rị a kuzi. ²⁰ Enyi anutuni ihien ndini i rị e ku; enyi cho nwan nị enyi ghota wẹ.”

²¹ Ọ nweni ihien ndi obodo Atensi ile lẹ ndi obia bi ebefu gi nwan ogen wẹ e mē kari iku ihien ohun lẹ inu ihien ohun.

²² Ya Polu nọ wuzo ihun ndi rị ogwa Eropagosi, si, “Ndi Atensi, a hūnole m'a nị unu e feke ihien wẹ e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m nọ hūn ulo-mmōn wẹ deye ihienni: ‘Onwan wu nke mmōn hu enyi marinleni.’ Ihien hu onu rị e fe, hūn unu marinleni, ya ke m rị nwan a gwa unu oku ẹ.

²⁴ Osolobue hūn ke uwa lẹ ihien ile rị ime ẹ, Onye hūn nwe elu-igwee lẹ uwa, ara bi ime unu-mmōn wẹ gi eka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha eka ihian bia e fe ẹ, nọke si o nwe ihien rị a kon'a. Mba, makeni 'ya lẹ enwen ẹ wu hūn e ye ihian ndun lẹ umeren lẹ ihien ile. ²⁶ Ọ gha onye ohu wepuha ndi alị ile nị wẹ bigbari elu uwa ile, ọ nọ tumesomme ni wẹ ogen nke wẹ lẹ alị wẹ k'e bi. ²⁷ Ọ mē ihienni keni wẹ hūn uzo cho Osolobue—ikenkwo a hūn w'a ebe wẹ rị e bisomme eka a cho a—kanị, ọ nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime ẹ ke enyi nọ a rị ndun; ime ẹ ke enyi nọ e jenhunme; ime ẹ ke enyi nọ a rị.' Ọ nweghode ndi nke unu e deni hūn de ẹ, si, 'Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o mē ni enyi wu umu Osolobue, ele hūn enyi e gi e ro ni Osolobue enyi nọ ke goru mobu ona (siva) mobu omuma—ihien ndi hu wẹ gi akole-uche lẹ iroro ihian kpū. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kanị, ọ siguo nwan ihian ile rị ebe ile wẹ roghari. ³¹ Makeni, ọ kayeguo uhuhin ọ jenkọ d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahani okennyē ohu o tumē. Ọ meguo ihian ile marin onye okennyē hu wu ghahani iweli ẹ ogen o gi nwuhunguu.”

³² Ogen wẹ gi nū banyeni igha onwun weli ihian, ndi hu ime wẹ nọ kpa a ye emu; kanị ndi ozo si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu nọ gha iko hu pu. ³⁴ Kanị ikennyē ndi hu ime wẹ nọ ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime wẹ wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya lẹ okpoho ohu w'a kpọ Damarisi, lezi ndi ozo wẹ ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Rūn Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu nọ gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebefu k'ọ nọ hūn onye Ju w'a kpọ Akwila, onye Azuun Pontusu, hūn 'ya lẹ nwunye ẹ wu Prisiia gba gha alị Itali bia ebefu nke ohun, makeni eze-kanị wu

Klodiosị Siza sị ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e memem odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a lilima n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju.

⁵ Ogen Saịlasi le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraịsti. ⁶ Ogen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenị jenne, e buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebenu pu, si iwe okennyehi ohu w'a kpo Taiťiosị* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taiťiosị ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposị wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ makeni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k'e metu i eka, ru i ehụ, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebenu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kanị ogen Galio gi wu Gwanọ ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Gwanọ. ¹³ We no si Gwanọ, “Okennyehi ri a si ihian gi uzọ ozọ wuleni hun Iwu ku femẹ Osolobue.” ¹⁴ Kanị ogen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omeni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni eka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwodon Sostenesi wu onye-isi unofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kanị Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antiokwu

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwerini ri ebenu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi anị Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no kọ ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosi, o no na we to ebenu: kanị ya le enwen e no jenguu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kanị, ogen o gi pukọ, o si, “M k'e kinhen, omeni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesosị jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antiokwu.

²³ Ogen o gi nobe ebenu, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosi Run Ime Efesosi le Korenti

²⁴ Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosi, hun we no Alezandria mu no bia Efesosi. Okennyehi ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguu w'a Uzọ-Di-nwonni-enyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kanị mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kanị, ogen Prisilia le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya,

* **Isi Nke Mmesato:7** mobu: Taiťiosị

o yekememe ni ndi hun ri ebefu Osolobue yeguni aka kwere aka. ²⁸ Makeni o no id'anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuho-nsoghosichanrin ni Kraisti hu Ehuho-nsori e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebefu k'o no hun ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsogogen onu gi kwere?" We no si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsori a ri." ³ Ya o no si we, "Elee mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We no si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu no si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwere onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kwere ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihieni, we no gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu aka kwasi we, Mmon-nsogodiakwasi we, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihien noka madu mmebuo.)

⁸ Polu no jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orubo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-nya, keni we kwere. ⁹ Kani ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime uno-ofufe hu, Polu no la we to. O no weri ndi kwere pu d'a kuzime we uhuohin ile ime ulo hu onye w'a kpo Tairanosi a ndi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihieni orubo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azun Eshia no nu oku Di-nwonna-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umu Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumanya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehujenni ndi oria, emu we a la, eje-mmon a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmon no cho ni we gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu chufu eje-mmon: we hu a si eje-mmon ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umu-ikennyesa onye Ju ohu w'a kpo Skiva ri ndi ri e me ihieni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchu-egan kani. ¹⁵ Kani eje-mmon hu no si we, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kani onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyehun eje-mmon hu ri ime e no wukwasi we, kari we aka, me we mmonuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gbapu, we le ehujen rusonme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju no nu ihieni; egun no tuma we ile; efan Di-nwonna-enyi wu Jesu no nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozu, ndi hu ime ndi kwere ni no fuha id'anya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmon a run le ndi a gwo eje-ogun no kponhensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'anya ihian ile. Ogen we gi gbako onu eghehuho ndi hu, o gba ihien no ke eghe orun akp'ohin nnu isen-kwasi-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonna-enyi no ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmon-nsogogogu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebefu jen Jerusalem. O nozi si, "M

* **Isi Nke Mmitenei:**10 Griki: ndi Griki

jenguu Jerusalem, m k'e ruziri Rom.”²² Ya o no zi madu ebuo ime ndi ri e yen'e aka—Timoti le Erastos—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyeh ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmoh we n'e fee mmoh w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, “Ikennyeh, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e giguoh ihien ni o ri e ku, ni mmoh we gi aka memeh ele mmoh, dori ndi bu oda; ele ime Efesosi suo k'o ri e me ihien ni, kan, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Elede eje-efan ihien ni k'e ye orun enyini suo, kan, ulo-uku mmoh-onyenyeh uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!”

²⁸ Ogen we gi nu ihien ni, olulu e bumeh we, we no yime oro, a si, “Mmoh-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!” ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kan, ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijeh n'e ozi, rijo a, y'a makwole-ama ru ebegu we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—make ni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikome ni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi aka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kan, hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, “Okenn-mmoh ke Atemisi mmoh ndi Efesosi wu!” We ile hu e yi ihien ni ihien noke orogho mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, “Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmoh uku wu Atemisi ri aka, ni aka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo? ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru aka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Make ni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmoh; e kujani we oku mmoh-onyenyeh enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nweonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenne ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kan, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Make ni, ihien ni me tanni nwon ikhen buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—make ni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni.” ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihien ni, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

† Isi Nke Mmitenei:39 hun e zu mgbe eto ahua

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebegu ume, o no puha ali Grisi* ; ³ o no nodi ebegu ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Dobe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndinu we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafegu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebegu izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nso, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwunhuguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunu, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun†." ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nso, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenne. ¹² We nwen no weri nwata-okenye hu le ndun lama, obi no rucharin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenneguu obodo Asosi, ebe Polu jenko d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebegu pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kios; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu— ¹⁶ makeni Polu a kwademegu ni ele o k'a banye Efesos, amangbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesos

¹⁷ Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesos bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakworu uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluacharin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonni-enyi, e dingbucharin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonni ihien owule m marin k'e yeni unu eka, e seri m isi; alatonu m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu.

²² Kani, m jenko nwan Jerusalem noke onye Mmon-nso tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebegu. ²³ Ihien m marinhw wu ni ime obodo owule, Mmon-nso ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri. † **Isi Nke Ogun:**10 Ekwkw Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36

che m. ²⁴ Kanị o nwonni ihien m kpọ ndun m, sukpan ni m gbaguu ọsọ† Osolobue si enyi gba, runguu orun Di-nwonni-enyi wu Jesu buche m eka— orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonni onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenko d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonni onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeni, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nso buche unu eka enya. O tumeguun unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa a S nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenko d'a rukpomade ezioku keni we gi e doru ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni miken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nso.

³³ O nweni onye owule egbo e mobu goru e mobu ekwa a na m enya.

³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E giguu m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonni-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.'

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebegu si Patara. ² Ebegu ke enyi no choru ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusu ali Taya—makeni ebegu ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴ Enyi no choru ndi ri e son Uzo-Jesu ri ebegu, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nso we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kanị, ogen enyi le we gi noogu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukworu mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebegu me ekpere, ⁶ enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷ Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemaisi; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebegu, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipu hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipu ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu.

† **Isi Nke Ogun:**²⁴ nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 § **Isi Nke Ogun:**²⁸ edeke ya le enwen e

⁹ Umụ Filipu ẹno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Enyi nodi ebefu akp'ohin olele-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebefu, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bia. ¹¹ O no bia d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le aka, o no si, "Mmon-nsọ si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'e che aka ndi wuleni ndi Ju.'"
¹² Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozo ri ebefu no rima Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³ Polu no si, "Ki unu rife e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademegu m ni m jenkọ Jerusalem—osun'a ni we jenkọ d'e gbu m ebefu make ufiri efan Di-nwonni-enyi wu Jesu—eledede ni we kenme m suo." ¹⁴ Ebe o meni enyi asani aka gbehuto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, "Uche Di-nwonni-enyi ya me."

¹⁵ Enyi a noberi ebefu, enyi no kwademe, si Jerusalem. ¹⁶ O nwe ndi ri e son Uzọ-Jesu gha Sizaria hun sonmezi enyi, weri enyi si iwe Nnasin ebe enyi k'a nodi. Nnasin wu onye ohu ime ndi ibuzo kwerini, onye ani Saiprosi k'o wu.

Ihien Ndi-isi Si Polu Ya Meni Uka Ri Jerusalem

¹⁷ Ogen enyi gi ru Jerusalem, ndi hun kwerini no nabanhan enyi ohunma-ohunma. ¹⁸ Eki e fon, enyi le Polu no wiri d'a hun Jemisi; ndi-isi uka ile rizekwọ ebefu.

¹⁹ Polu e kelegu we, o no gi uri-uri kwachanrin ni we ihien ile Osolobue gi orun 'ya wu Polu me ime ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.

²⁰ A nuguu w'a, we no ja Osolobue mma. Ya we no si a, "Polu nwe enyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu olele-ole kwerini; we ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. ²¹ A gwaguo we we ni i ri a kuzi ndi Ju ile hun bisonme ali ndi ozo we lato Iwu Mozizi, a si we a kwazile umu we ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

²² Ki enyi e me nwan? We k'a nuriri ni y'a biaguo. ²³ Me nwan ihienni enyi jenkọ d'a gwa i. O nwon ikennyẹ ẹno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyẹ ndini, 'yu le uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsọ: y'a ku ni we ugwo w'e gi kopu we ntutu. Ihian ile k'e gi e marin ni ezioku a ri ime ihien we nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo we ni 'yu le enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hun kwerini, enyi e zifengu ni we ekukwo-ozu gwa we ihien enyi kwerigbama we siko d'e me. Enyi si we erile ihien owule we gi rua mmon; w'e rife edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherele."

²⁶ Ya Polu no kweri. Eki e fon, o no weri ikennyẹ ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nsọ. Ogen ya le we gi mezuguu omenali idon-nsọ, o no banye ime Ulo-nsọ d'e me we marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia no hun Polu ime Ulo-nsọ. We no kpasu igunrun hu ile, we no kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, "Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyẹ hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Eledede ohun suo, o webanhanguozi nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni ri Nso!" ²⁹ (We ku ihienni makeni we hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhanguo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hụ ile nọ susuhu, ihian ile nọ zunpuha. We nọ kwondon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi nọ ru onye-isi-agma kanị a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kanị hụ nọ werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hụ, ya we nọ gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-agma kanị hụ nọ jenburu Polu, nwunrun a. O nọ si we gi egan ebuo kpoma a; ya o nọ si we, “Onye wu okennyeni? K'o me?” ³⁴ Igunrun hụ hụ e yi oro: ndini hụ e yi ihien ohu, ndini hụ e yi ihien ichen: onye-isi-agma kanị hụ asazini eka chopuha ihien hun meni makeni isusu hụ e hike. Ya o nọ si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebeku uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenru we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hụ nọ buru Polu makeni enya tumu igunrun hụ. ³⁶ Igunrun ahun hụ e son we, e yi, “Gbu n'el! Gbu n'el!”

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hụ gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebeku we bi, Polu nọ si onye-isi-agma kanị hụ, “N'i cheri ni m gwa i oku?” Onye-isi-agma kanị hụ nọ ju a, si, “Y'a su Griki? ³⁸ Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hụ bulumani ndi ri a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹ Polu nọ si, “M wu onye Ju. Tasosi ri Azuun Silisia ke we nọ mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku.” ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kanị hụ gi ye e efe n'o ku, Polu nọ wuzo enu nkponyi, fe eka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbaguu nkintin, Polu nọ gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

¹ “Umune m le ndi-ndi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!” ² Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we nọ gbakenme nkintin. Ya Polu nọ kume: ³ “M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azuun Silisia ke we nọ mu m, kanị ime Jerusalem ebeni ke we nọ zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m ani ebe Iwu ndi-ndi enyi kanị ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunna tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo we ru onwun. M'a kpoma ke ikennyu ke ikpoho egan, a tu we e ye ime ulongan. ⁵ Onye-isi nchu-egan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebeku ri e son Uzoni egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto

(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ogen m gi jenko, e rume m ehụ Damas'kosi ogen hụ anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen e nọ gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m nọ nu olu hun ri a si m, ‘Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m?’ ⁸ M nọ za, si, ‘Onye k'i wu, Di-nwonna-m?’ O nọ si m, ‘Mme wu Jesu onye Nazareti—hun i ri e kpokpo.’ ⁹ Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hụ, kanị aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰ Ya m nọ si, ‘Di-nwonna-m, kini ke m k'e me?’ Di-nwonna-enyi nọ si m, ‘Lihitoto ni shi Damas'kosi—ebeku ke we k'a nọ gwa i ihien ile Osolobue keton'i i jenko d'e me.’ ¹¹ Ebe o meni asazini m eka legha uzo—makeni ukpe hụ e nwunkenneke, ndi mme le we wi nọ kwondon m eka, duban m ime Damas'kosi.”

12 “Ime obodo hu, o nwon okennyehi ohu w'a kpọ Ananayasi, hun e fekenme ofufe nọke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebefu e ku oku e ohunma. 13 O no bia d'e kunrun m, turuye ni m, si, ‘Solu nwenem, leghamazi uzo!’ Ozigbo, m no leghamazi uzo, m no hun a. 14 Ya o no si, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horiguo i ni marin uche e, ni hun Onye hu Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. 15 Makeni i jenkọ d'a wu osheri e, hun jenkọ d'e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! 16 Ki ri nwan e che!? Lihini we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.’ ”

Kẹ Osolobue Don Kpo Polu

17 “Ogen m gi luaguu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nsọ uhuhuhin ohu e me ekpere, idenmizi, o nọke si uran buru m bu ele uran. 18 M no hun ohun. M no hun Jesu k'ọ ri a si m, ‘Me nwan ni gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhako we ihien i jenkọ d'e ku banyeni m.’ 19 Ya m no si, ‘Di-nwonnienyi, we le enwen we a maringuo ni m'e jensonme ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini ni ili, a tu we ngan; 20 a maringhozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin’, ogen hu we gi ri e gbu e, ni mme kwondon ni ndi ri e gbuwe ewuru we.’ 21 Ya o no si m, ‘Jenme! M k'e zi i jen ebe teni d'e kunrun ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju.’ ”

22 Igunrun ahun hu e gon Polu ntin d'e ru ebe o no ku okuni, ya we no yime, “Wefu ni onye no enina ime uwan! O furuni onye w'a ni ri ndun.” 23 We hu e yi, e fe ekwa we, a buosi uzunzun elu. 24 Ya onye-isi-agma kan hu no si ndi-agma a webanhan Polu ime ebefu we bi; si we fian a mkpinsi n'o hun uzo ku ihien hain ndi Ju gi ri a hi a hunni ile, e yi udi oroni. 25 Kan ogen we gi kenmeguu a ni we fian ihien, Polu no si onye ohu turu eh nsue hun a ki ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom' ihien bu ahangbuni we enen owule?” 26 Ogen hun a ki ndi-agma ogun-isen gi nu ihienni, o no jemburu onye-isi-agma kan hu, si a, “Ki cho ni me? Okennyehi hu wukwo nwa-di-ali Rom!”

27 Ya ke onye-isi-agma kan hu no jen d'e kunrun Polu, si a, “Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?” Polu no si a, “Eghe.” 28 Onye-isi-agma kan hu no si, “Egho m ku ni m d'a wuru nwa-di-ali Rom' e hikekwol!” Kan Polu no si, “We mudem nwa-di-ali Rom.” 29 Ozigbo hu, ndi ile te k'a fian Polu mkpinsi, n'o ku ihien meni, no seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kan hu nke makeni o hunguo ni Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

30 Makeni onye-isi-agma kan hu cho n'o marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o no kpogu Polu egan, kpogu ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ile. Ya o no wehe Polu, bu e tume ihun we.

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

1 Polu no bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, “Umune m, e giote m obi ri ochan bi elu m id'anya Osolobue d'e ru tanni.” 2 Ya onye-isi nchu-egan wu Ananayasi no si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. 3 Ya Polu no si a, “Osolobue k'a fian 'yu nwen ihien; usuo-egan we gi ihien ochan tekin k'i wu! Inodi oche ebefu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i no si we fian

m ihien?!”⁴ Ndi hu nochime Polu no si a, “Egun a ni kpari onye-isi nchu-
ejan Osolobue?”⁵ Polu no si, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-ejan
ro; make ni e deguo w’a ime Ekwkwọ-nsọ, si, ‘Ekujale oku onye-ndu onu.’ ”

Polu E Gi Akọ Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi
Itu-Farisi, o no yi oro, si, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi.
We ri nwan e kin m ikpe make olil’anya ni ndi nwunni jenko d’e lihi!”

⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi
Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe. ⁸ (Make ni ndi itu-Sadusi a si
ni ndi nwunni elihiko, a siji ni ke ndi mmon-ozu ke mmon ari. Kanj, ndi
Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) ⁹ Eregede isusu no bidon. Ndi
hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, doma okuni, si, “Enyi
ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mibu mmon-
ozu gwa a oku?!” ¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kanj
hu ni w’e d’a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d’e gi iken napuha
we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonni-enyi no nwonpuha, wuzoyeni Polu, si a,
“Kwondon obi i! Make ni, k’i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k’i k’a
don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si
eriko we, arako we, d’e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunna
zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-ejan le Ndi-isi, si we, “Enyi e
kunguo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d’e ru ni
enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-
isi-agma kanj ndi Rom, n’o wehe ni unu Polu. Ku n’e nokesi unu cho ni unu
lebankenme oku e enya; enyi nwen a kwademegu ni enyi gbu e o gini d’e
ru ebeni.”

¹⁶ Kanj okorobia ohu nwen Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no
jennme baraki hu ndi-agma bi d’a gwa Polu. We no ni a banye d’a gwa a.
¹⁷ Polu no kpo onye ohu ri ebegu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-
isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kanj, n’o nwon ihien o k’a gwa
a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d’e kunrun onye-isi-agma hun
kanj, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpo m, si m wehe n’i nwata-okennyeni n’o
nwon ihien o k’a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kanj no kwondon nwata hu
eka, we e si usuo, ju a, si, “K’i nwon y’a gwa m?” ²⁰ O no si a, “Ndi-ndu
ndi Ju e kwerigbamagu ni we k’a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama
ekile. We k’e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankenme oku e enya. ²¹ Kanj,
egonkwole we ntin, make ni ikennywe we hun wari ofia e che e kari ogunna.
E kunguo we Osolobue, ni eriko we, arako we d’e ru mgbe we gbugu e;
a kwademegu we nwan e che n’i kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-agma hun
kanj no si a, “Agwakwole onye owule ni ‘y’a gwaguo m okuni.” Ya o no zi
nwata-okennywe hu la.

E We We Polu Jenni Gvango Wu Felisi

²³ Ebegu ke onye-isi-agma hun kanj no kpo madu ebuo hun a ki ndi agha
ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-
agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasị ogun-eto ndi e gi eshin a lu

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekwkwọ iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

agma lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkinni jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Gova wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e." ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kani no de ekukwo-ozu. Ihienni k'o de:

²⁶ "Mme wu Klodiosi wu Laisiasi ri e dejenni Gova wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwodon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonna ihien o me hun w'e gi tu a ngan mabu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihē n'i y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me."

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikwori Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi ukū no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Gova, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, "M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia." O no si ndi-agma chodon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebegu.

Isi Nke Eno-kwasi-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasa wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a kpo Tetulosi no bia ogwa Gova. We no kpe Polu aka Gova. ² Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe n'e, si,

"Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzō ile ke efo gi a sukemme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a rimo nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsō, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laisiasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me."

⁹ Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Gova gi fe aka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, "A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efo ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebu kete m'e jenne Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonna onye owule we hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsō; o nwonna ndi we hun m ri a kpasu—ke ime uno-ofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako we aka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzō hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de

ime ẹkukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenko d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan ikem n ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷ “O teguo m biademẹ Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi we gi yeni ndi igbennye aka, leni m hun uzo chu-ẹjan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ: o me nke omenalị idon-nsọ, a rigulo m uchian ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwonị isusu rini. ¹⁹ Kani o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebegu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mọbu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: ‘Unu ri e kinkwo m ikpe tanni make ni m kweri ni ndi nwunni jenko d'e lihi!’ ”

²² Kani Govano wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzo-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenko d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisasi bia m kebe han ni unu enen.” ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govano le Nwunye E Oku-Chuku

²⁴ O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. ²⁵ K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, “I k'e jenmeguu, m nwon efe a kpozị m'i.” ²⁶ O huzi a tu enya ni Polu jenko d'e ye e egbo; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. ²⁷ Ahua ebuo a ghafeguu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Make ni Felisi choko ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kani Wu Siza

¹ Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. ² Ebegu ke ndi-isi nchu-ẹjan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rjo a ³ n'o me ohunma zihę ni we Polu Jerusalem. Make ni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzo, o lalani. ⁴ Festosi no za we, si, “Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebegu egwa. ⁵ Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyę hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me.” ⁶ Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarini akp'ohin esato mọbu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷ Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we aka ghosi ni ezioku ro. ⁸ Kani Polu no kin onu a, si, “Adanni m iwu ndi Ju mọbu iwu Ulo-nsọ mọbu iwu eze-kani wu Siza.”

⁹ Kani Festosi cho n'o meyen ndi Ju, ya o no juma Polu, “Y'a chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'anya m kin i ikpeni ebegu?”

¹⁰ Polu no si, “Ogwa eze-kani wu Siza tume ke m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a

maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omēni m mē eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho ụzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omēni o nwēni ihien w'e kwondon eka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m mē, o nwōnni onye jenkọ d'a saeka bu m che we eka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi eka a kin m ikpe!”

¹² Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi no si Polu, “Y'a siguo we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko.”

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anua. ¹⁴ Ogen ahun we gi nodi ebeku akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, “O nwon okennyē ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-egan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpọ ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyē hu. ¹⁸ Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we no kinsomme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyē ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kani Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'o chogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebeku kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me. ²¹ Kani ogen Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kani wu Siza e gi eka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saeka zi e jenni Siza.” ²² Agiripa no si Festosi, “Nke o suo m ni m gi ntin m nu onu okennyeni.” Festosi no si a, “Ekile y'a nu onu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi no gi oken ogho ndi-nze banhan ime ulu uku hu, we le ndi-isi-agma kani le ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi no zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we no webanhan a. ²⁴ Festosi no si, “Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe eka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kani ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kani, hunni o si enyi we e jenni eze-kani wu Siza, e kwerigho m ni m jenkọ d'e zi e jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon eka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon eka de ya wu ekukwo-ozu, enyi juguu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kani bu o nwēni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me.”

Isi Nke Isin-kwasi-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa no si Polu, “I nwon iken kinrin onu i.” Ya Polu no tinpu eka, kinme enina:

² “Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenkọ d'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m

mẹ; ³ makañi y'a maringwo omenalì ndi Ju ile lẹ ihien ndi hun e se ni wẹ oku, marin a ru ali. Dodo, nwẹ nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho kẹ m don bi gha ali lala, kẹ ime ali m kẹ ime Jerusalem. ⁵ Omeni wẹ te k'e ku ezioku, a maringwo wẹ ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kacharin e ze ime ofufe enyi lẹ ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanị wẹ ri nwan ebeni e kin m ikpe makañi m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi wẹ kanị nkwa; ⁷ ihien hu* ikpunulo mmebuo ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin lẹ efinnai. Eze, olil'enyanị m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya kẹ m me! ⁸ Ki hañ o gi a fukemẹ unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?"

⁹ "Ezioku-ezioku, mme lẹ enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun kẹ m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-egan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eledẹ ohun suo, wẹ cho ni wẹ ma wẹ ikpe-onwun, e biye m aka. ¹¹ Imerinme ogen, m'a ghasonme unu-ofufe ile, e ye wẹ afunfun, a lilima ni m me wẹ ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu wẹ bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu wẹ e rude obodo ndi ri ani ozọ d'e kpokpo wẹ."

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Ebe m no a chu wẹ erira, m no narin ndi-isi nchu-egan iken lẹ ekukwo jenkọ Damas'kosi.

¹³ Eze, e ru m uzọ, ogen anwun gi a ri isi, ya m no hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme lẹ ndi 'me lẹ wẹ wi. ¹⁴ Enyi ile no dan. Ya m no nu olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehụ nọkẹ oken-efin ri a gba egbe di-nwon'ẹ uku.' ¹⁵ M no si, 'Di-nwonni-m, onye k'i wu?' Ya Di-nwonni-enyi no shari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶ Kanị, lihi ni turu oto. Ihien hañ m gi me i ni hun m wu keni m tume i ni wuru odibo m lẹ osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozọ ihien ndi i hun lẹ ihien ndi m jenkọ d'a ghosi i. ¹⁷ M k'a gbapuha i aka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i aka ndi ali ndi ozọ hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸ M ziko i d'a shiapu wẹ enya, keni wẹ hun uzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari wẹ njo, ye wẹ onodi ime ndi hun wẹ don nsọ, ndi ahun wẹ don nsọ makañi wẹ kweri ni m.' "

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹ "Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰ Kanị, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E zigwu m ndi ri Damas'kosi ya, m nozi zi e ime Jerusalem lẹ egerẹ Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozọ ya, a si wẹ gha ime njo wẹ gbehuto, buruhe Osolobue, mme ihien k'a ghosi ni e gbehuto guo wẹ. ²¹ Ufiri ihienni kẹ ndi Ju gi kwondon m ime Ulo-nsọ, a cho ni wẹ gbu m. ²² Kanị d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m aka; ya kẹ m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa kẹ onye uku kẹ onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma lẹ Mozizi ku n'o jenkọ d'e me kẹ m ri e ku oku e, o nwonni ihien ozọ: ²³ ni Kraisti k'a tari ri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzọ k'a gha onwun lihi; ni, nọkẹ onye ibuzọ gha onwun lihi, o jenkọ d'e wẹhe ni kẹ ndi ali enyi kẹ ndi ani ndi ozọ ozi ukpe."

* **Isi Nke Isin-kwasị-ogun:**7 Nkwa Hu hun

²⁴ Hụn Ọlụ gi ri e kin ọnụ a ẹnina, Fẹstọsị nọ weshi olu elu, yi, “Era rị a pụ i, Ọlụ! Oken-ekwkwọ i marin rị a pụ i era!”

²⁵ Kanị Ọlụ nọ sị, “Fẹstọs' ikpen ile rini, era ari a pụ m! Onye ọwule ẹnya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringwo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa nọ si Ọlụ, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Ọlụ nọ shari, si, “Ihien m ri a rifo Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni edede yu suo, kanị, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzọ ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!”

³⁰ Ebehụ ke eze le Govano wu Fẹstọsị le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche nọ lihi oto. ³¹ Ogen we gi pukọ, we hu a si ibe we, “O nwonni ihien okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mobu bu e che ime ulo-ngan.” ³² Agiripa nọ si Fẹstọsị, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ele hun o si we we oku e jenni eze-kanị wu Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi We Ugbo-mirin Buru Ọlụ Jenme Rom

¹ Ogen we gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, we nọ we Ọlụ le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpọ Juliosị, hun a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpọ “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile nọ banye ugbo-mirin gha Adramitum bja, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hun we nọ a banye ugbo-mirin. Ugbo hu nọ buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi nọ ru Sidon'. Juliosị nọ gi eka ri mma son Ọlụ, ni a jen d'a hun ndi ọwụ a ni we ye e ihien ri a mkpa. ⁴ Enyi nọ gha ebehụ buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi—makeni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafegu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi nọ fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶ Ebehụ ke onye-isi ndi agha hu nọ hun ugbo-mirin gha Alezandria jenkọ Itali, ya o nọ bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi nọ gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eke ahun, enyi nọ ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸ Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kanị o fukemke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpọ “Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma”, hun nochime Lasia. ⁹ Makeni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu*—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpọ ohimin hu e ruguole, enyi si ni enyi jenmezi, ijen jenkọ d'a jo njo, Ọlụ nọ dun we odun, si,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguo m'a ni enyi jenkọ d'a banye eje-onodi omeni enyi jenmezi, ihien bu oda jenkọ d'e huzikwo; edede ibu le ugbo suo, kanị kezị ndun enyi.” ¹¹ Kanị onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Ọlụ. ¹² Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hun w'a nodi ogen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpọ okpukpu,

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:**9 ib'eke Septemba le Octoba

ndi ka o da no kwere n'o ka mma ni enyi jenne. We ri a tu enya ni, ikenkwo, we k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebeku ogen mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugo e ziento ali Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan enya-anwu.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Ogen ufere reberebe hun a gha azuun ndidan-mirin a bja gi feme, we no ro ni a hun we ihien we ri a cho; we no tofu ugo hu ebe we lime e, ghasonme usuo-usuo ehụ ali Kriti. ¹⁴ Kanj o ke me-eme, oken ufere hun a kpokenmeni no kpoma. “Not-ista” ke w'a kpofere hu, make ni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-enya-anwu. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ O no kpokenme ugo hu, o nizini we gbeku ugo hu zime ufere hu. Ya enyi no la ugo toni ufere hu, o no buru enyi jenne!

¹⁶ Enyi no kuban azuun ndidan-mirin ali ohu me ekere w'a kpo Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zume ugo hu ekere. Enyi no lili ma wezuhan ugo-nta ri ugo hu ebe w'a no saeka dohanhan a, kanj o fu enyi orun o da-oda. ¹⁷ We no dohanhan ugo-nta hu ime ugo. Ebeku ke we no gi eriri kenhunme ugo, kenhunme e. Make ni egun ri a tu we amamge w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi†, we no gbatopu eriri we gi kenme igwe hu nyini w'a kpo drag'anko, nu igwe hu ye ime mirin—make ugo hu ghazi a gbakennin. Ya ufere no buru we le ugo jenne. ¹⁸ Ebi hu a kpokenme enyi, e buhunme enyi, nke wu ni, ogen eki gi fon, we no tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'e akp'ohin eto, o no ru hun we gidu gi eka we kpon ihien we gi a run orun ime ugo-mirin ye ime mirin. ²⁰ Ogen o gi me ni enyi ahunni ke enya-anwu ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme enyi, enyi enwenzini olil'anya ni enyi jenko d'a hun isi puha.

Polu A No Ime Nsongbu Hu Kasi We Obi

²¹ Make ni we ke ri ihien-oriri kete-ele-mge, Polu no turu oto ime igunrun we, si, “Ikennye, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kanj, m ri nwan a rjo unu, kwodon ni obi unu make ni o nwonni onye owule ime unu jenko d'a nwunni—ugboni suo jenko d'a na iwi. ²³ Make ni mmön-ozì Chuku bja d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴ O si m, ‘Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozì, Osolobue e meguon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we ri ime ugo, anwunko we.’ ²⁵ Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennye, make ni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenko d'a ri ke we don gwa m. ²⁶ Kanj ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusì.”

²⁷ Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmeno, ogen ebiri-mirin hu gi buko ugo enyi elu Ohimin Adria‡, o ru ihien noke etintinnai abali, o no ri ndi a run ime ugo ke si ali ri nsue. ²⁸ Ya we no gi eriri we kenme ye igwe lele ke mirin mihan, we no hun n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi we, we no lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwe-nku eto suo. ²⁹ Make ni egun ri a tu we ni enyi jenko d'a sunkunma omuma, we no gbatopu eriri anko§ eno ri ibe azuun hun we gi e lime ugo hu, ni, ikenkwo o hun uzo zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon keni we legha uzo.

³⁰ Kanj, ndi a run orun ime ugo hu no wetu ugo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugo pu, gi ugo-nta ahun wanahin; we

† **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:**17 hun ri mkpenren ani Libja ‡ **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:**27 Iya ke w'a kpõ nwan Ohimin Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:**29 igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

hụ mē kē sị wē rị a gbatopu ankọ rị ihun ugbo. ³¹ Ya kē Polu nọ sị Kaptin hụ lē ndi-agma a, “Mani ikennyeni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun.” ³² Ya kē ndi-agma hụ nọ bepụ eriri wē gi kwondon ugbo-nta hụ, mirin nọ buru ugbo-nta hụ.

³³ Uz'utuntun biri-biri, Polu nọ rịọ wē ri ihien-oriri, si, “Tanni mē e akp'ohin mmenọ unu rị enina, obi eruni unu anị, unu e rini ihien-anai. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka rị ndun wanahin, makeni o nwonni onye owule ime unu jenkọ d'e tuhu kē akpu ntutu ohu rị a isi.” ³⁵ Ogen o gi kuguu onwan, o nọ weri bredi, ye Osolobue ekele id'anya wē ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun nọ ban wē ile, wē lē enwen wē nọ rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile rị ime ugbo hụ rị madu eno aria ogun-mmenọ.) ³⁸ Ogen wē ile gi rijunchanringuu efọ, wē nọ tu oka-witi hodụ ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hụ E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, wē nọ legha alị ihun—bụ ndi hụ a marin alị o wu, kani wē nọ hun ngugu-mirin—ebe mirin nọ tu onu hi ogbe. Ejan rị mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya wē nọ bu obi ni wē k'a nyanban ugbo ebefu, omeni o k'a ni wē mē. ⁴⁰ Wē nọ tofu ankọ ndi hụ ye ime mirin. Ebefu kē wē nọzi toluu eriri ndi hun kwondonsome amala wē gi a nyan ugbo ahun, wē nọ se eriri gi wesi ekwa rị ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hụ ihun. Wē nọ nyanrin ugbo hụ don ihun ngugu-mirin hụ keni ugbo wē kusị mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hụ nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebefu; ebiri-mirin nọ kpukpupuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hụ te nọ cho ni wē gbukwama ndi-ngan hụ, amamgbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hụ cho n'ọ zuopuha Polu, o ninị wē mē ihien wē ro. Kama, o sị ndi saeka gu mirin wē buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ sị ndi hoduni wē sonme wē, ndi hụ ime wē e kwondon ibe-osisi, ndi ozọ e kwondon ibe ihien ndi ozọ gha ugbo hụ kpagipuha. Eriira kē onye owule mē ru alị mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Eṣato-kwasi-ogun

Ihien Polu Mē Ime Alị Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi nọ marin ni efan alị hụ mirin nophonmē wu Mota. ² Ndi alị hụ nọ mē ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin rị e zueni lē oyi rị a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu nọ kpari nkun. Ogen o gi rị e bu wē e che okun hụ, uwowo okun hụ nọ chupuha agwo, agwo hụ nọ fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi anị hụ gi hun agwo hụ k'o konrin e eka, wē nọ sị ibe wē, “Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Oson'a n'ọ wanahinguo ohimin, eje-ihien o mē hukwo e son e, o niko a rị ndun.” ⁵ Polu nọ fe agwo hụ ye ime okun hụ, agwo hụ a run'a ehụ. ⁶ Wē nọ tuma enya ni ehụ Polu fun mọbu n'ọ dan idumuzi, nwunhun. E cheberị wē, wē nọ hun a n'ọ nwonni ihien mē n'e, wē nọ kuhuto onu, kumē n'ọ wu mmon.

⁷ Onye-isi alị hụ wu okennyē ohu w'a kpọ Poblisi. Iya nwon alị ndi nokunmē ebe ahun enyi rị. O nọ nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin efọ. ⁸ Ogen ahun, nedi Poblisi dine edine, emu rị a kụ a: ehụ-okun rị e nwun e; o rizi kwọ a nyun—a nyunde edeke. Polu nọ jen d'a hun a, mē n'e ekpere,

bu eka kwasị a, o nọ dịnhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime anị hu nọ bịa, o nọ zuochanrịn wẹ ile. ¹⁰ Wẹ nọ mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, wẹ nọ bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi nọ banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenme. Ugboni gha Alexandria bịa, efan wẹ deye e wẹ gi marin a wu “Ejime”, efan mmọn ebuo ahun wẹ marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebehu akp’ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebehu si Regiomu. Eki e fon, ufere nọ gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp’ohin ebuo, enyi nọ ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi nọ hun ndi kwerini ri ebehu. Wẹ nọ si enyi d’e du wẹ nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, wẹ nọ ghakwori ebe wẹ ri bia d’e kunrun enyi Afia Apiosi le ebehu Odu Uku Eto hu w’a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun wẹ, o nọ kele Osolobue, ndun nọ ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, wẹ nọ ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n’e. ¹⁷ Hun m’e akp’ohin eto, o nọ kpo ndi-ndu ndi Ju ri ebehu. Ogen wẹ gi biaguu, o nọ si wẹ, “Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenalị ndi nedi enyi, kanị a nwunrun wẹ m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a juguu m ajuju, wẹ nọ cho ni wẹ hatu m, makeni o nwonni ihien owule m me hun w’e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kanị, ogen ndi Ju gi ju, si w’a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kanị wu Siza—eleni m nwon ikpe m k’e kpe ndi alị m. ²⁰ Ya hain m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil’nya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni.”

²¹ Wẹ nọ si a, “Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nwehe enyi owule ime ndi ri a gha ebehu a bia hun kujatu oku i. ²² Kanị, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: makeni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni wẹ ri e kuja oku e ebe owule.” ²³ Wẹ nọ kaye uhuhon wẹ jenko d’a bia d’e kunrun e.

O ru uhuhon hu, wẹ nọ ruhe ebehu o ri. Gha utuntun d’e ru enyasi, o hu a gwa wẹ oku Ali-eze Osolobue, a lili ma n’o gi ihien Ekukwo-nsọ ku me wẹ kweri ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime wẹ nọ kweri ihien o ku, kanị ndi ozo a ju n’e kweriko wẹ.

²⁵ Wẹ wẹ nọ dosonme ndondo. Ni wẹ d’a lama, Polu nọ kuzi oku ohu: o si, “Ezioku ke Mmon-nsọ ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kanị oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ ‘Jen d’e kunrun ndini, d’a gwa wẹ, si,

“unu k’a nu, kanị

unu aghotako;

onu k’e lee ile,

kanị onu ahunko

ihien unu ri e lee.

²⁷ Makeni obi ndini arizi a ghota;

ntin wẹ e kinguo;

a nyunmaguo wẹ enya,

amangbe w’e gi enya wẹ legha uzọ,

gi ntin wẹ nu ihien,

gi obi wẹ ghota, gbehuto,
a zuo m wẹ.” ’

²⁸ Marị nị nwan nị e ziguọ wẹ ozi nzuọpụhanị gha ẹka Osolobue bia jenni ndị alị ndị ọzọ; wẹ k'e gọn ntịn!”

[²⁹ Oge n o gi kugụ ihienni, ndi Ju hu no donsonme ndondo lama.]

³⁰ Pọlu bi nke ẹ ebẹhu ọrọgbọ ahua ebụọ; ọ hụ a nabanhan ke wẹ han rị a bịa d'a hunn'a; ³¹ ọ hụ e zi ozi Alị-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwọnni-onyi wu Jesu Kristi, e kusi ẹ iken, o nwọnni onye gbondonn'ẹ.

Èhuhụọ-Ozi Pọlu Dejeñni Ndi Rom

¹ Mmẹ wụ Pọlu de ẹkụkwọ-ozini. M wụ igbọn Jizọs' Kraịstị. Osolobue kpọ m, tumẹ m onyẹ-ozị pụ-ichẹn makẹ Ozioma Osolobue.

² Oziomanị wụ banyeni ihien hụn Osolobue kwe nkwa a ẹdeì ime Èhuhụọ-nsọ ghahanị ndi-amụma a. ³ Oziomanị wụ banyeni Nwa a wụ Jizọs' Kraịstị Di-nwọnni-enyi—hụn bịa nọkẹ ihian; ebọn Defidi kẹ wẹ mụ a ye; ⁴ Osolobue gi ikẹn Mmọn-nsọ a ghosizikwọ n'ọ wụ Nwa Osolobue ghahanị igha ọnwun weli ẹ.

⁵ Makẹ ufiri ẹfan Osolobue, Osolobue e meguonị enyi ẹfoma ghahanị Nwa a nị wụ Jesu Kristi Di-nwọnni-enyi; o yeguozị enyi orun ndi-ozị pụ-ichenni ghahan'a, keni enyi hụn ụzọ duhe ndi alị ndi ọzọ ile wụleni ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶ kezi unu le enwen unu, makeni wẹ kpozikwọ onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷ M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hụn ri Rom, ndi wẹ kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹfoma le udon gha ẹka Osolobue Nedi enyi le Di-nwọnni-enyi wụ Jesu Kristi a bịa ya rinị unu.

Pọlu A Kpanmịn Osolobue

⁸ Nke ibuzọ, m ri a kpanmịn Osolobue m ghahanị Jesu Kristi makẹ unu ile, makeni wẹ ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹ Osolobue, hụn m gi obi m ile e fe ghahanị izisonme ozioma Nwa a, wụ osheri m nị m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰ M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere nị m saeka bịa nwan d'a hụn onu—omeni uche ẹ ro. ¹¹ Makeni unu ri a da m—makeni m cho nị m yebeye unu ngozi ime-mmọn, keni unu zekemme. ¹² Mba, keni mmẹ le unu hụn ụzọ gi okukwe enyi gbatarị ibe enyi umẹ.

¹³ Umunẹ m, m cho nị unu marin n'o teke m choma nị m bịa d'a hụn unu. (Kani wẹ eke nị m bịa.) M ri a cho nị m bịa, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian kẹ m don me ime ani ndi ọzozị wụleni ndi Ju. ¹⁴ M gi ihian ile ugwo: kẹ ndi wa-anya kẹ ndi waleni anya, kẹ ndi jen ulo-ehuhụọ kẹ ndi jenleni— ¹⁵ ya hain o gi a du m nị m bịa d'e zizikwọ unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶ Ifenren ozioma arị e me m, makeni ya wụ ikẹn Osolobue gi a zuopuha onyẹ ọwule kwerini, ndi Ju wụ ibuzọ, o son ndi wulenị ndi Ju. ¹⁷ Makeni, ozioma ya nwe a ghoị kẹ Osolobue don e me ihian a wuru onyẹ ri kẹ Osolobue cho: o me ẹ ghahanị okukwe onyẹ ahun—gha mbidon d'e ru njendeme. O nọhụ kẹ Èhuhụọ-nsọ don ku ẹ, si, “Onyẹ ri kẹ Chuku cho ghahanị okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hụn Ma Ihian Ile

¹⁸ Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasị njo ile le ihien ile rileni mma hụn ndi-ẹje e me, ndi hụn gi eje-ihien wẹ e me e gbondon ezioku.

¹⁹ Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we wẹ anya, makeni Osolobue le enwen ẹ e meguo n'o we wẹ anya. ²⁰ Makeni, kete Osolobue e kele uwa, ikẹn-itẹbite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Oson'a nị ẹle wẹ ihien wẹ e legha anya, wẹ e gi

ihien ndi hun Osolobue ke a ghotu we, a hun ke we no. Ya wu, o nwonna ihien ndi no erira k'e kin, dodo arikonu we ya, kaka! ²¹ Makeni, osuon'a ni a maringho we Osolobue, eyeni we e mgbaye run'e, akpanmini w'a. Kama, iroro we a wuru ihien olal'iwi, uche we hun ghazileni a run a gbaguo ishi. ²² Ebe we ri e ro ni we marin ihien, e henrin we ndi-nzuzu; ²³ hun nke we gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesomme we ihien we kpu akpu—ke ndi no ke ihian hun a nwunni ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe uku-eno ke nnunu ke ihien ndi hun a rin!

²⁴ Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesonme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehụ we mesonme ihien-ifenren; ²⁵ we no gi ntụ nokin enya ezioku Osolobue, fesomme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-ali hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onyokike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶ Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷ Erira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgbah a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narinzikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸ Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesonme ihien furuleni. ²⁹ Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbu-ochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpari ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasonme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi muni we. ³¹ E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³² A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledel ni we e me we suo, we huzi e ye ndi ozọ ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

¹ Ya wu, y'e nwonkwọ ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozọ ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ² Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³ Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozọ enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴ Ra i ri e lelial oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni i efoman keni i hun uzọ roghari? ⁵ Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kpontọ ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenkọ d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶ Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷ Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸ Kani, Osolobue k'e hu iwele-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹ Eje-ufu le nsongbu k'a rin! onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

10 Kanị Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. 11 Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

12 Kanị wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kanị we me njo, a na we iwi, osun'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. 13 Makeni ele ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e kuni ohunma, kanị, ndi e me ihien Iwu ku. 14 Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonlani Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osun'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. 15 We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihori we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroro we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. 16 Erija k'o jenko d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

17 Kanị, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; 18 a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguwe we Iwu Mozizi zun i; 19 i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, n'i wu ukpe ndi ri ime ishi, 20 ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umueka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

21 Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kanị yu nwen, i hu e zun? 22 I hu a si, “agherele;” Kanị yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Aruale mmom, ni eje-ihien ro.” Kanị yu nwen, y'e jen unom mmom d'e zun ihien rin'a? 23 Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? 24 Ehuhuo-nsos, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kutu Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

25 Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kanị, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. 26 Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun—o suo n'a ni akwannu we? 27 Ya wu ni ndi kwaleni ugun nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osun'a ni unu ke we detun'e, osun'a ni unu a kwaguo ugun. 28 Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. 29 Mba. Kanị, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmom le Mmom-nsoro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we eka Osolobue ele eka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozo Mma?

1 Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozo mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? 2 O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu paha che eka ndi Ju.

3 Kanị, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? 4 Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o sun'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekwukwo-nsodon ku e, si,

“Wẹ k'a hụn a
 nị ihien i ku wụ ezioku;
 wẹ kin i ikpe, i k'e ri enen;
 i han enen,

w'e k'a hụn nị enen i han wụ ezioku.”

⁵ Kani, o mę nwan nị eje-omumę ęnyi a ghoị ke Osolobue męhan onye ezi-omumę, kị ęnyi e ku nwan? Nị ęnyi sị nwan nị Osolobue mę njo omęni o ye ęnyi afunfun? (M ri e ku ę hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omęni Osolobue wụ onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kani, omęni ntụ m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wẹhen'e ogho, ke w'a mazini m nwan ikpe nị m wụ onye-njo? ⁸ Kị haịn ęnyi gilęni sị, “Nị ęnyi mesonme nwan njo keni ihien ri mma hụn uzọ a puha ifon?” (Ya ke ndi ri e kutọ nị ęnyi sị nị 'ya ke ęnyi e ku.) Wẹ furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonni Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹ Kị mezi? ęnyi ndi Ju ka ndi hụn wulenı ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! ęnyi e kuguo! a nị njo ri a kị ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wulenı ndi Ju. ¹⁰ Erija ke Ehuhuo-nsọ don ku ę, sị,

“O nwonni onye ri ke Osolobue don cho,
 o nwondenı kaka akpı onye ohu;

¹¹ O nwonni onye a ghotani,
 o nwonni onye a cho Osolobue.

¹² Wẹ ile a kpahugo;
 wẹ ile e henringuo ihien-eti;
 o nwonni onye e me efoma,

o nwondenı kaka akpı onye ohu.

¹³ Oku a gha wẹ ekpiri a puha ri ke
 ishin gha ili ri oghe a puha;

wẹ gi ire wẹ e dufie,
 edide agwo ke

oku ri wẹ ugb'onu wu.

¹⁴ Ikpọ-iyi le eje-oku jun wẹ onu.

¹⁵ Uku a kereka wẹ igbu-ochu.

¹⁶ Ebe owule wẹ jen,

wẹ le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷ Amaritudeni wẹ ihien ezigbo udon wu.

¹⁸ Egun Osolobue aride wẹ ęnya.”

¹⁹ ęnyi a maringho nị ihienı ile Iwu ku, nị ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile ęnya nị wẹ ile jenko d'a ko nị Osolobue ke wẹ jen. ²⁰ Makeni, “O nwonni onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke wẹ gi e me ihian a marin nị ihian e meguo njo.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

²¹ Kani Osolobue a ghoisigo uzọ ihian gi a ri ochan—bu ele ghahanı Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien ndi-amuma ku, Ehuhuo-nsọ a shiaguo eri nı ya wu uzọ ke ihian gi a ri ochan.

²² Uzoni hụn gha ęka Osolobue bja, hụn wẹ e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri ę n'o riguo ochan—o tuni onye wẹ wu. Makeni, o nwonni ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³ makeni ihian ile e

meguo njo, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴Ya wu ni efoma *Osolobue* suo ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njo ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njo te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihieni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njo ihian mesonme mbu enya— ²⁶makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonni onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpọ onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonni, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya hain ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹Makeni, Osolobue wu ohu suo. Ra Osolobue ndi Ju suo rode? Elezi nke ndi wulen ndi Ju? Eghē, o wuzikwo nke ndi wulen ndi Ju, ³⁰ebe o me ni Osolobue wu ohu suo. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozọ, kuni we ohunma.

³¹Enyi rیده nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

¹Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

²Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwan ihien o gi nyan isi, kani ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³Ki Ehuho-nsọ ku? O si, "Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpọ a onye ri uchan."

⁴Lee e nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we "ye" e ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵Kani nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpọ we ndi ri ochan. ⁶Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi ku oku ighoghọ hun rini onye hun Osolobue weri e n'o wu onye ri ochan—bu o nwonni orun oma owule o run: o si,

⁷"Ngọzi arikakwo ni

ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,

ndi hun o fichanpu njo we;

⁸ngọzi arikakwo ni

onye hun Di-nwonni-enyi jenkoleni

d'a gun ni njo a!"

⁹Onye nweđe nwan ngọzi hu Defidi ku oku e? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpo a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihienni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanj k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye e ahima, gi ghosi n'o rigochan, ya wu n'o riguole ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonhen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴ Makeni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonni ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵ makeni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanj ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanj ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Makeni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (noke ke Ehuho—nso don ku e, si, “E meguo m'i wuru nedi ndi ani ri ichen-ichen bu oda.”) O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kwerikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkọ d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozọ o kwondon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi ali ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eriira ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluni, osun'a n'o nyanhangho ni ehụ a anwunhuguo (makeni o wu ihien noke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'o nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; ²⁰ o nini obi-ebuo nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe e, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi “gun a yen'e, kpo a onye ri ochan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, “We no gun a yen'e.” ²⁴ Kanj, we dezikwo ni enyi nwen ya; makeni we jenkọ d'a gun a yen'i enyi ni enyi a riguo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'o nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzọ kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

¹ Ebe o me nwan ni Osolobue e gigu ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi—² onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodini o me efoma ye enyi, efomanj hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenkọ d'a banye ogho Osolobue!

³ Ẹnyi a ñanzikwo a ñan ime nsongbu ndi hun a biasonmeni enyi, make ni enyi a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsomme agungun ri mma; ni igunsomme agungun ri mma e buhe olil'anya— ⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, make ni Osolobue nwe ihien-osisuo jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osisuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmon-nso a o ye enyi.

⁶ Make ni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikenme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osisuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguo ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenko nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Make ni, omeni ogen enyi gi wu ndi-ihenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya donguu, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Elede ohun suo, kani, enyi huzi a ñan ime Osolobue ghahani Dinwonna-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan eka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha eka okennyeh ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile eka make ni ihian ile me njo. ¹³ Eghete, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian “Lee njo i me.” ¹⁴ Kani, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyeh ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi me meni ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozoz, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyeh ohu hu wu Adam' buhe. Make ni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyeh ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha eka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyeh ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Make ni, eka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo make ni okennyeh ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue siko nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri make ni okennyeh ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi ruḅanhan d'e mē ni ihian danwaye iwu, gi ẹ marinwaye ke wē mēhan ndi-njo. Kanị ebe ime-njo nọ ba uba, ebehu ke efoma Osolobue nọ bakaride uba— ²¹ keni o hun uzọ mē ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi erira mē ihian nwehen ndun-itēbite ghahani Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

¹ Kị enyi k'e ku nwan? Nị enyi mesonmē nwan njo keni efoma *Osolobue* hun uzọ a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke enyi, hun nwunnahingwu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we bugu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e bugu we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e gigu we mirin-Chuku we mē enyi ligbama enyi le Jesu, gi ẹ mē enyi wuru ndi son ẹ nwun, keni enyi nwen hun uzọ lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi enyi wu *Osolobue* gi nwe ogho.

⁵ Ebe o mē ni enyi le ya a wugu ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igha onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ make ni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzọ nafu eje-ihian ahun enyi te wu iken, amangbe njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Make ni onye hun nwunhunni a wanahingwo njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O mē nwan ni enyi e songu Kraisti nwunhun, enyi kweri ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun— ⁹ make ni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghagu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Make ni, onwun o nwun, njo k'o nwunnahin; mgbe ohuni suọ k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Eriazikwo, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu noke ndi nwunnahingwu njo le ndi nọ ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹² Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e mē unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsonmē ehụ unu; ¹³ ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e mē eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghagu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e mē ihien o cho. ¹⁴ Njo akiko unu—make ni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵ Kị enyi e mezi nwan? Nị enyi mesonmē nwan njo make ni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶ Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e mē unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷ Kanị, ekele ya rini Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e gigu nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸ a gbapuhagu we unu aka njo, unu nọ henrin igbon iri-ochan. ¹⁹ (M ri e ku ẹ hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te

gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan eka ohu hu we mkpamkpa-ehu unu ye ezi-omume, keni unu ri nsọ.

²⁰ Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwonni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹ Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²² Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguo unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nsọ. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³ Makeni, ugwo-orun njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eṣa

Ihien We Gi Olulu Di-le-nwunye Kowa

¹ Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ² Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu di-le-nwunye egizi e. ³ Ya wu, omeni ya le okenny eozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhuguo, iwu hu egizi e. O luma okenny eozo, o zoni uku ye ofia.

⁴ Umune m, erira k'o rizi ni unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ehu hu Kraistj gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzọ we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵ Makeni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensonme ri orun ime mkpamkpa-ehu enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶ Kani, enyi e nweringuo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzọ gi uzọ ohun ahun Mmon-nsọ a ki feme Osolobue, elezi uzọ akan, uzọ ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷ Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Makeni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, “Anile ihien owule na i enya,” m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸ Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e kpotienchanrin ihien olila-nya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹ M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua— ¹⁰ m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹ Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹² Ya wu, Iwu le enwen e ri nsọ; ihien hu Iwu ku rizikwo nsọ, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³ Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴ Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmon, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmon-nsọ—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon. ¹⁵ M'a ra ghota ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho

nị m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶ Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷ Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kanj, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸ Makeṅi, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeṅi, m'a cho ni m me ihien ri mma, kanj, m'a ra saeka me e. ¹⁹ M'a ra me mma hun m cho ni m me, kanj eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰ O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e —njo hun ri ime m ri e me e.

²¹ Ya wu, a hunguṛo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suṛo ke m'a sa eka e me.

²² Ezie, Iwu Osolobue a suṛo m asuṛo, a suṛu m akpakali obi. ²³ Kanj, a hun m iwu ichen ri orun ime ehū m, a lusun Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehū m a run.

²⁴ Euu, uya e gbuṛe m! Onye k'a gbapuha m eka ehū ni ri e buheni m onwun?!

²⁵ Ekele ya rinj Osolobue n'o jenk'e me e ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kanj, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Eṣato

Ndun Mmon-nsṛo Ri A Ki

¹ Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi. ² Makeṅi, iken iwu ahun Mmon-nsṛo gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguṛo enyi eka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun.

³ Makeṅi Osolobue e meguṛo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni eka me, hun Iwu saleni eka me makeṅi iken ari ime ihian. Osolobue e meguṛo a ghahani igi ifiri njo zihē Nwa a n'o wuru ihian nōke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴ Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzṛo mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kanj ke Mmon-nsṛo don cho.

⁵ Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kanj ndi hun e bi ke Mmon-nsṛo don cho e ro iroro ke Mmon-nsṛo, e me ihien Mmon-nsṛo cho. ⁶ Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kanj, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsṛo don cho e ye ndun le udon. ⁷ Makeṅi, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako eka gbaye e. ⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efo suṛo Osolobue usuo.

⁹ Kanj, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nsṛo ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kanj, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehū unu a nwunguṛo make njo, kanj mmon unu ri ndun makeṅi unu e henringuṛo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o riji ndun, siko d'e mezikwo ni ehū unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeṅi, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunri. Kanj, unu ghaha Mmon-nsṛo gbupu eje-ihien ndi hun ehū e me,

unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue. ¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kanj Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!" ¹⁶ Mmon-nsọ le enwen e a shja eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru eka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru eka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzo ruzikwo enyi eka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenkọ d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue ghosj ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kanj, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbon we ri, amangbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden nọke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nsọ hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosj ni ogho ahun ile lalachanrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehụ enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguu ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kanj, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nsọ

²⁶ Mmon-nsọ huzikwo e yeni enyi eka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihien enyi k'a rijo ime ekpere, kanj Mmon-nsọ le enwen e gi isun-uden a riodonni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihien Mmon-nsọ ri a rijo, makeni Mmon-nsọ a riodon ni ndi-nsọ ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kpo make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringuole we mbu-mbu n'o d'a kpo we. O maringuu we, o no hoto we n'o jenkọ d'e me we ni we ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzo ime umu bu oda. ³⁰ Ndinj o hoto k'o kpo; o kpo guu we, o no kuni we ohunma, ya o no nwan we ogho ye we.

Ihien-osusuo Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o me ni ihien ndini no enina, ke enyi k'e ku nwan? O me nwan ni Osolobue ri azun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanrinko enyi ihien ndi ozo ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o me ni Osolobue le enwen e ri e kuni we ohunma? ³⁴ Onye k'a ma we nwan ikpe—ebe o me ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a riodonni enyi!? Jesu Kristi hun nwunhuni; elede

onwun suo k'o nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihien-osusuo Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka me e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra ophia-agma we gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekwkwonso gi si,

“Ifiri i

ke onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile;
we e me enyi ke atunrun
we duko d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka! Ime ihien ndini ile, enyi wu ndi-mmere ka ndi-mmere ile, ghahani onye ahun nwe ihien-osusuo enyi!
³⁸ Make ni, o wegwo m enya ni ke onwun ke ndun, ke ndi mmon-ozu ke ejemmon ndi ri a kini, ke ihien ri ogenni ke ihien ri ihun, ke iken ile rini;
³⁹ ke ihien jen elu ke ihien mi mgbugbu, ke ihien ozu owule we ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu enyi ime ihien-osusuo Osolobue nwe ebe enyi ri, ihien-osusuo a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

¹ M ri e ku ezioku id'anya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoni m idenya Mmon-nsu ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'o gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke we e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'o ghosi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu we marin amarin wu ndi nke we; ebon we ke we muye Kraisti rike ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihien ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihien oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Make ni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehue Ebrahim puha wu umu a nke-esi, make ni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu we jenkwo d'a kpo umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghosi ni ele umu we mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kanj, umu we mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke we a gunye ni we wu umu nke-esi. ⁹ Make ni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihien o ku wu: “Mgbeni akan-ile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyu.”

¹⁰ Elede ohun suo. Make ni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke we nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kanj, ni we d'a mu we, ke we keleni me ihien owule—ke mma ke njo—Osolobue no gwa Ribeka oku, igi ghosi ni omeni Osolobue cho n'o me ihien, o gi eka a a hori ihian, a kpo a—¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kanj siko d'e fe hun-nta.” ¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nsu, si, “M nwe ihien-osusuo jenni Jekopu; kanj, enwen m ihien-osusuo jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka!
¹⁵ Make ni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.” ¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mabu ihien ihian run ke we gi e me e, kanj omiken Osolobue suo. ¹⁷ Ime Ehuhuo-nsu, Osolobue si eze ali Ijiptu wu Fero, “M

tumẹ i eze keni m gi i ghosị iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.”¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kani ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kani unu k'a si m, “Omēni enina k'o me, ki haizị Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?”²⁰ Kani, iyu wu ihian-mmaka, onye k'i wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki haizị i gi kpu m enina?”²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-uru kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghō, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-uru kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omēni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademeguun toni ntikpo, keni o ghosị iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e?²³ Kini ri a, omēni o me e keni o we oken oghō a ghosị ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeṭo n'o k'e ye oghō,²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha korị enyi kani ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju.²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nsō, ime ehuhuo Hozia, si,

“Ndi wuleni ndi nke m

ke m k'a kpo 'Ndi nke m.'

Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo

'ali hu ri m obi.'

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,

'Unu ele ndi nke m'

ke we k'a nozi kpo we

'umu Osolobue ahun ri ndun.' ”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

“Osuon'a ni ndi Izrelu buhan oda

ke ejan ri mkpenren iyi,

ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ makeni,

Di-nwonn-enyi sikō d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku,

ye we ya ru ali!”²⁹ Erija ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omēni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te menī ni we gbuhodu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodom, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen;³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan.³² Ki haizị we gileni sa eka? Makeni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu—³³ rike ke we don de e ime Ekukwo-nsō, si,

“Lee enya,

e butoguo m omuma ime Zayonu

hun k'e me ihian kpogburu;

nkume hun k'e me we dan.

Kani,

o kpuyeko ndi kwerini n'e.”

Isi Nke Iri

Ekpere Polu E Meni Ndi Izrelu

¹ Umunę m, ihien hụn a ụn m ęn ụn lę ihien m'a riọ Osolobue ime ekpere n'o menị ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ² M k'a saęka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kanj, amamihien ari. ³ Makeni, ifiri ni amarin we uto ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uto nke we, eweni we enwen we che uto hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴ Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uto henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵ Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun*." ⁶ Kanj, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekwkwonso ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷ mobu 'Onye k'e jen nwan animmon' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸ K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue —o ri unu ugb'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰ Makeni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹ Makeni, Ehuhuo-nsu si, "O kpuyeko onye owule kwerini n'e." ¹² Makeni eka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³ Makeni Ehuhuo-nsu si, "Onye owule kpoku efan Onye-nwonni-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴ Kanj, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵ Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi-ozu d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuhuo-nsu gi si ni "Obibia ndi-ozu hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶ Kanj, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷ Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwenen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸ Kanj, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nuguo w'a. O rihu ke Ehuhuo-nsu don ku, si, "Olu we a puole, o ruole uwa ile; ihien we ri e ku e rugu njendeme uwa."

¹⁹ M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si, "M k'e gi ndi nwonlani ihien we wu, me enya fuma unu ufu; m k'e gi anj ndi nzuzu kpasu unu iwe."

²⁰ Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni, "Ndi rileni a cho m, uwe hun m; e we m enwen m ghosi ndi ghaleni a ju ukwere m."

* **Isi Nke Iri:5** Livitikosi 18.5

²¹ Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, “M shiafu aka m ke uhuhon han keni m nabanhan ndi nnupu-isini, ndi isi-ikenni.”

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

¹ Ni m ju nwan ajuju, “Osolobue a jugo ndi nke e wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ibrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ² Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanii ihien Ehuhuo-nsu ku ebenu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu aka Osolobue? Ke Elaija don si, ³ “Di-nwonna-enyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpopusonme ebe ndi w'a no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!” ⁴ Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasi nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmon Baa oseku.”

⁵ Erira k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶ O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷ Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kpokin obi ndi hoduni, ⁸ rike ke Ekwuko-nsu don ku, si, “Osolobue no me we amarinzile

ihien we ri e me;
me enya we eleghale uzo;
me ntin we anule ihien—
d'e rukwo nwan tanni.”

⁹ Defidi si,
“Ihien-oriri we ya wuru onyan,
onyan we gi nwundon we,
ya wuru omuma hun e me we a kpogburu;
ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰ Enya ya kpu we ishi,
amangbe w'e legha uzo;
we hieto jennin ejen!”

¹¹ A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpogburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biagunni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹² O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuofuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³ M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukemme ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵ Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanii we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶ Omeni hun we bu uzo beri ye Osolobue hugo nsu, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsu; omeni mkpogun osisi ri nsu, agala ndi rin'a huzikwo nsu.

17 Omēni wē kwapụsọnmē agala olivu wē kụn akun, wē unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son wē ri erere ri olivu hu, 18 elenjakwole ni agala ndi hu mōbu nyanma ni wē isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

19 Kani i k'a si, “Eghee, ifiri m ke wē gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzọ.” 20 Ezioku ro. Kani, wē kwapu wē makeni ekwerini wē, bu unu nwen wē buche ebuche ri ebēhu makeni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! 21 Makeni, omēni Osolobue ahatuni ndi Ju hun wu ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-ol!

22 Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le aka-iken e: o gi aka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omēni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. 23 Nke ndi Ju hu wē kwapu makeni ekwerini wē, wē kweri, Osolobue k'e we wē che osisi hu—makeni o k'e ri-eka me e. 24 Omēni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien wē ghaleni e me, wē unu che olivu wē kụn akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi wē kwapu che osisi hun wē gha kwafu wē.

Omiken Suo Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

25 Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasonmeko isi-akwanran jenin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu. 26 Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenkwo nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuhuo-nsọ don ku, si,

“Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

27 “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le wē,
ogen m k'e gi wefu njo wē.”

28 Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien wē a suo Osolobue ke wē wu—make ndi nedi wē kani hun o hori. 29 Makeni Osolobue ara gbehuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpo.

30 K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwonhenguo nwan omiken aka Osolobue makeni ndi Ju nupu isi, 31 erira k'o donzi me ni wē nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzọ wē e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue. 32 Makeni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzọ me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

33 Euu! Osolobue e mekenmeko odafin!

Amamihiēn e le ako-le-uche e

e mikel!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! 34 Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye marin uche Di-nwonni-enyi?

Onye a dun a odun?

35 Onye yetu e ihien owule,

hun o gi kugin e ya?”

36 Eghē! Makēni, ihien ile gha ẹka a bia; ihien ile a ri ghanan'a; ihien ile a rizi kwọ n'a.

Ojja-mma ya rin'a jenin ejen! Ise.

Isi Nke Mmēbuo

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

¹ Umunē m, m gi nwan ifiri omikēn Osolobue mēni ẹni a riọ unu, we ni ẹhu unu ye Osolobue nọkē ejan ri ndun wē chuyen'e, ejan ri nsọ, ejan hun a sọọ n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinle ni obibi uwan, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghahan igbehutochanrin iroro unu. Mē n'e kēni unu hun uzọ marin wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a sọọ a usọọ, hun zu oke.

³ Ghahan oyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin ẹnya lele enwen i, n'i marin ke Osolobue yehan i okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpo enwen i.

⁴ Ke onye-onye ime ẹni don nwe ẹhu ohu hun nwe mkpamkpa-ẹhu bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵ erira k'o ri ime Kraisti. Ẽnyi ndi ri ime Kraisti bu oda, kani, ẹni ile wu ẹhu ohu. Onye-onye ri ime ẹhu Kraisti hu wu nke ndi ozọ ile. ⁶ Ẽnyi nweşonme oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonme ẹni. Omēni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷ Omēni oyiye ijēn-ozu ro, ya jēnme ozi; omēni nkuzi ro, ya kuzime nkuzi; ⁸ omēni igi oku-Chuku a kpotiēn obi ihian ro, ya mēme e; omēni iyeni ndi nwonleni ẹka ro, y'a ha ẹka ohunma-ohunma; omēni okiki ro, ya runshi ikēn; omēni ime omikēn ro, ya gi ighoghọ e me e.

Ihien-osusuo

⁹ E nweni ihien-osusuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien ri mma. ¹⁰ Ihien ibe onu ya sọoma unu oda-oda nọkē umunē; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹ Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenme ni ime-mmōn, a runni Di-nwonni-ẹni orun. ¹² A ghoghọ ni make olil'ẹnya unu nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi we gi e don ẹnya ebe ime-ekpere ri. ¹³ E sọn ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a kọ ẹka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴ A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵ Sọn ni ndi ri a ghoghoni ghoghọ, unu e sọn ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶ E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mọbu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozọ mkpa a ri.

¹⁷ Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni ẹnya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma ẹnya. ¹⁸ Lilimakenme ni y'e me ihien ile furu n'i me hun udon e gi ri ẹgbata 'yu le onye owule. ¹⁹ Ndi owu m, e megwarile ni; ka la ni mmegwari to ni Osolobue, makēni Ẽkukwo-nso si, "Di-nwonni-ẹni si, 'Mme k'e megwari; mme k'a kukin.'" ²⁰ Kama, "Omēni ẹgun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omēni ẹgun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makēni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi*." ²¹ Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

* **Isi Nke Mmēbuo:**20 mọbu: ...ifenren e megbu e.

Isi Nke Mmęto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

¹ Ihian ile we humę ni ndi-okiki isi. Makęni, o nwonnı okiki rini hun Osolobue tumęleni. Osolobue ya tume okiki ile rini. ² Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e me erira ri e wehęni enwen we afunfun. ³ Makęni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghọ nwan ni egun onye ri a kini tubehi i? Meme nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma. ⁴ Makęni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make orinimma i. Kani, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makęni o pia hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵ Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶ Ya haizikwo unu gi a ku ugwo-isi: makęni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷ Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e: omęni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omęni eghe-ali mọbu eghe ndi ozo w'a na ro, y'a ku a; omęni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omęni ogho ro, y'e ye we ogho.

Ugwọ Enyi Gi Ihian Ile

⁸ Eghę, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmanı ihien-osusuo, w'a ra gibehi ugwo ihien-osusuo. Makęni, onye owule nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: “Agherele; egbule ochu, ezule ohin; anile ihien owule la i enya” le ihien ozo owule Iwu ku ke we wegbama ime iwuni hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.” ¹⁰ Onye nwe ihien-osusuo ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osusuo ibe e e mezugwo Iwu.

Obibi Ndi Ri Imę Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina makęni unu a maringwo ogen enyi ri ime e: ni ogen e rugwo unu e gi gha uran tenhin, makęni ogen nzuofuha enyi a rigwo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri. ¹² O tegwo ohihi gba; eki e d'e fon. Ni enyi mebehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, enyi e yiri ewuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni enyi e bi ni ohunma ke ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. Enyi esonko ni we e jen eje-mmemme mọbu a ra manya a tu; enyi aghereko ni mọbu bime eje-obibi; enyi emeko ni ndi ikpe mọbu ndi enya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonnı-enyi wu Jesu Kristi noke ewuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ehụ unu egun.

Isi Nke Mmęto

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

¹ A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e kelęni ze, kani, elękwọ hun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kani onye hun okukwe e zelęni e ri mkp'ehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e leliale onye ghalęni e ri ihien ile; onye hun a so nsọ ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, makęni Osolobue a nabanhangwo a. ⁴ Onye k'i wu i gi a ma odibo onye ozo ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kani o k'e turu, makęni Di-nwonnı-enyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhin ohu ka nsọ a ri kari uhuhin ndi ozo; kanị onye ozo weri e ni uhuhin ile wu ohu. Onye-onye ya kwonkenme hun we e enya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhin ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonna-enyi e me erira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonna-enyi e ri, makeni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a soni gi ifiri Di-nwonna-enyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonna onye owule ri ime enyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwoni onye owule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omeni enyi ri ndun, enyi ri ni Onye-nwonna-enyi ndun; omeni enyi a nwunhun, enyi nwunni Onye-nwonna-enyi. Ya wu, osun'a ni enyi ri ndun mobu ni enyi nwun a nwun, enyi wu nke Onye-nwonna-enyi. ⁹ Onwan hain Kraisti gi nwun, nwunguu, rizi ndun: keni o hun uzo wuru Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyu nwen, ki hain nwan i gi a ma nwene i ime Kraisti ikpe? Ki hain i gi e lelia nwene-i-ime-Kraisti? Enyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin enyi ikpe. ¹¹ Makeni Ehuhuo-nsọ si,
 “Di-nwonna-enyi si,
 ‘Ebe o me ezie ni m ri ndun,
 onye owule k'e sekpu ni m;
 onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!’ ”

¹² Ya wu nwan ni, onye owule ime enyi sikọ d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwole Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni enyi mabehi ni nwan ibe enyi ikpe. Kama, ni enyi kwademe obi enyi ni enyi ebutokoni nwene enyi ime Kraisti omuma kpoqburu mobu bu uke che n'e.

¹⁴ Rike onye nke Di-nwonna-enyi wu Jesu, o we m enya ohunma-ohunma n'o nwonna ihien-oriri owule rileni ochan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri owule n'o ru aru, ya wu ni o ru aru ebe onye hu ri. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwene i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osusu e bi. Egikwole ihien-oriri y'e ri tikpo onye Kraisti nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo enya, amamgbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighoghọ hun Mmon-nsọ e ye. ¹⁸ Onye owule ri e gi uzoni e fe Kraisti, ihien onye hu a suo Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ohunma.

¹⁹ Ni enyi lili nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun enyi e gi e me ibe enyi a gha ihun ime okukwe. ²⁰ Egikwole ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonna ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me nwene i ime Kraisti dan.

²² Ya wu, ihien owule i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata 'yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'o hughọ mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kanị, omeni ihian gi obi-ebu e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinmma Ndi Ozo

¹ O furu ni enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni enyi. ² Ni enyi e me ni ihien a suo ibe enyi hun k'a rinj we mma, keni enyi hun uzọ enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Kraistị emedeni k'ọ suo ya le enwen ẹ; kama, o mehụ ke Ẹkukwo-nsọ don ku, ebefu we de, si,

“Mkpari hu we kpari i,
mmẹ gi isi buru ẹ.”

⁴ We de ihien ile we deye ime Ẹhuhuo-nsọ keni we gi ẹ kuzi enyi, keni enyi hun uzọ gi umẹ hun Ẹkukwo-nsọ a gba enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-nya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu ẹka e gi obi ohu e bi —k'ọ furu ime Kraistị wu Jizosị, ⁶ keni onu ile hun uzọ gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonn-nyi wu Jizosị Kraistị ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraistị don nabanhan unu, keni unu hun uzọ e weheni Osolobue ogho. ⁸ Makeni Kraistị bja d'a runni ndi Ju keni oghosị ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kani; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erija ke we don de ẹ ime Ẹhuhuo-nsọ, si,

“Make ufiri ẹ, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju ri; m k'a bu ni ẹfan i ebụ ija-mma.”

¹⁰ O siji, “Ndi ali ndi ozọ hun wulen ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghogho.”

¹¹ O siji, “Ani ndi ozọ ile wulen ndi Ju, ja ni Di-nwonn-nyi mma; ali ile, buni n'a ebụ ija-mma.”

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenko d'e lihi, kima ndi ali ile; iya ke ndi wulen ndi Ju k'e gi don nya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-nya gha ẹka a abia, ya gi ighogho le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi ẹ e don nya. Y'a me ẹ, keni unu nwe olile-nya, nwe ẹ oda-oda, ghahani iken Mmon-nsọ.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o wegwo m nya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihien jun ime unu, ni unu k'a sazikwo ẹka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make ẹka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tumẹ m onye a runni Kraist' wu Jizosị ime igunrun ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-egan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozọ hun uzọ wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nsọ don nsọ. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraistị gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraistị gi m run ime igunrun ndi ali ndi ozọ wulen ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e humẹ ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me ẹ, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringwo m ozioma Kraistị ghakworị Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu ẹfan Kraistị, amangbe m'a tunyezi ebe onye ozọ tunmagu. ²¹ Kama, m ri e me n'ọ ri ke Ẹhuhuo-nsọ don ku, ni, “Ndi we gwatulen banyen'e k'a hun;

ndị nütulēni banyen'ē k'a ghōta.”

Pọlu A Tụ Iroro Ijēn Rom

²² Ifiri ē kē m gilēni sa ēka bja d'a hūn unū ogeṅ ile m gi chō nī m bja.

²³ Kani, hūnni o mē nwan n'o nwezini ebe hōdunī m k'a nō rūn orūn azūnni ile bu o mepūguo ahua ole-lē-ole m chōma nī m bja d'a hūn unū, ²⁴ a kwademēguo m nī m k'a bja m jēnkōni Speni. M bu ē obi nī m k'a banhan d'a hūn unū m jēnkōni, kēni unū ye nī m ēka m jēnkōni ebēhū—mme lē unū nōguū ēkēre.

²⁵ Kani, m jēnkō nwan Jerusalem kikēnni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebēhū ēka. ²⁶ Makēni ndi kwēri nī rīsonmē Azūn Masēdonia lē Akaya e wepūhaguo obi, shiapū ēfō tuni ndi igbēnyē rī imē ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwē gi uche wē mē ihien. Ezioku-ezioku, o furugho, makēni wē gi ndi kwēri nī rī Jerusalem ugwo. Makēni, omēni ndi wūlēni ndi Ju e songuo uwē wū ndi Ju kerī ngozi imē-mmōn wē, o furu nī ndi wūlēni ndi Ju gizi ihien uwanī wē nwe yeni wē ēka.

²⁸ M rūnguū ogboni, wegūū ihien ile wē tū ye wē, m k'e jēn Speni; m jēnkōni a banhan m d'a hūn unū. ²⁹ Ogeṅ m'e gi bja d'a hūn unū, a maringhō m nī m k'e gichanrīn ngozi Kraistī bja.

Pọlu A Rīo Wē Ekperē

³⁰ Umunē m, m rī e gi ēfan Di-nwōnni-ēnyi wū Jizos' Kraistī le ifiri ihien-ōsūsuo gha ēka Mmōn-nso bja hūn ēnyi nwe jēnni ibe ēnyi a rīo unū nī unū sōn m mēkēnmē ekperē, unū a rīōkēnmē nī m Osolobue. ³¹ A rīo n'a n'ō gbapūha m ēka ndi kwēri lēni hūn rī imē alī Judia; a rīōzin'a nī ndi nke Osolobue rī imē obodo Jerusalem nabanhan ihien m jēnkō ebēhū d'e mēni wē, ³² kēni m gi ighoghō bja d'e kunrun unū, omēni Osolobue a choghō, e sōn m unū nōdiguū—gi ē zu ikēn, ndun a banzi m. ³³ Osolobue, onyē hūn e ye udōn, ya nōyeni unū ile. Iseē.

Isi Nke Mmisin

Pọlu Ekele Ndī Rī Ichēn-ichēn

¹ Nabanhan nī nwēnē-ēnyi-okpoho wū Fibi, hūn wū onyē ohu imē ndi-orūn ūka rī Sēnkre; o lala d'a hūn onū. ² M sī unū gi ēfan Di-nwōnni-ēnyi nabanhan a k'o furu nī ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'ē ēka o wūlē o chō nī unū yen'ē, makēni ya lē enwēn ē e yepūkani ndi bu o da ēka, kē mme nwēn.

³ Kele ni Prisilia lē Akwila, ndi mme lē wē gba a rūn orūn Kraistī Jizōsi. ⁴ Oku m te k'e gbu wē. Elē mme sūo rī e kele wē, kē ndi ūka ile rīsonmē alī ndi wūlēni ndi Ju rī e kele wē. ⁵ Kelezi ni ūka hūn a nō iwe wē e zu. Kele ni ezi o wū m wū Epenētōsi. Iya wū onyē ibuzō kwēri nī Kraistī imē Azūn Eshja. ⁶ Kele ni Meri, hūn rūnkēnmē nī unū orūn. ⁷ Kele ni Andronikōsi lē Juniasī, ndi Ju ibe m kē wē wū, mme lē wē wī nō unō-ngan. Wē wū ndi w'a gbaye imē ndi-ōzi pū-ichēn, uwē bu m ūzō wūru ndi nke Kraistī.

⁸ Kele ni Amplayatōsi, ezi nwēnē m imē Di-nwōnni-ēnyi. ⁹ Kele ni Obanōsi wū onyē-orūn ibe ēnyi imē orūn Kraistī lē ezi o wū m wū Stakisi. ¹⁰ Kele ni Apelesi, hūn wē e ku oku ē o hūnma imē Kraistī. Kele ni ezi-lē-ulo Aristobulosi. ¹¹ Kele ni Herodionu, hūn mme lē iya wū onyē alī ohu. Kele ni ndi hūn kwēri nī Di-nwōnni-ēnyi imē ezi-lē-ulo Nasisosi.

¹² Kele ni Traifina lē Traifosa, ikpoho ndi hū a rūnkēnmēni Di-nwōnni-ēnyi orūn. Kele ni ezi o wū m wū Pēsisi, hūn rūnkēnmēni Di-nwōnni-ēnyi

orun. ¹³ Kele ni Rufosi, hun Di-nwonn-enyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴ Kele ni Asinkritosi le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵ Kele ni Filologusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwe-e-okpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶ Dide ni ibe unu ndide ri nsu.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpazuun

¹⁷ Umune m, dodo, o ri aka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸ Make ni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kanj we ri e fe efo we le ihien a gunni we. We gi onu-oma le oku a suo usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹ Ihian ile a nuguoke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efo ri a suo m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰ O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwonn-enyi wu Jizos ya noyeni unu.

²¹ Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²² Mme wu Tetiosi, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwonn-enyi e zi ekele unu. ²³ Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastosi, hun e donmeni obodoni eghe le nwe-e enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴ [Efoma Di-nwonn-enyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Isee.]

Ojija-mma Ya rini Osolobue!

²⁵ Ojija-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime oziomanj m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekemne. Oziomanj le okwanj ri e ku oku ihien-mini hun te zueri edei.

²⁶ Kanj, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme ime Ehuhuo-nsu e me ndi ali ile a marin a; Osolobue hun ri ndun jenrin ejen ya ye iwu si we me erira, keni ndi anj ile hun uzọ kweri, gi okweri hu we kweri humen'e isi.

²⁷ Eghue, ojija-mma ya rini Osolobue! Osolobue hun ya suo marin ihien ile! Ya rin'a jenrin ejen ghahani Jizos' Kraisti! Isee.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Ibuzo

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwokwo-ozini, mmẹ lẹ nwene ẹnyi wu Sostenesi. Kraisti wu Jizosi kpọ m, tumẹ m onye-ozii ẹ pu-ichen make ni uche Osolobue ro. ² Ẹnyi ri e dejenni ndi uka Osolobue hun ri obodo Kọrẹnti; ndi Osolobue don nsọ ime Jesu Kristi; ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Ẹnyi ri e dejenni uwe lẹ ndi ile ri ebe owule, hun a kpọku ẹfan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi—Nna ẹnyi lẹ we. ³ Ẹfoma lẹ udon hun gha ẹka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti bia ya nọyeni unu.

Ngọzi Hun Ri Ime Kraisti

⁴ Oge ile ke m gi e gi ifiri unu a kpanmịn Osolobue, make ihien ile o gi gozi onu ime Kraisti wu Jizosi. ⁵ Make ni, ime Kraisti, unu e nweguo oyiye bu oda uzo ile—ke oyiye iku-oku ke udi amamihien ile ri ichen-ichen—⁶ ke o donzi ri a puha ifon ni ozi Kraisti e weriguọ onodi ime unu. ⁷ Ya wu, oyiye Mmon-nsọ akoni unu, ke unu don ri e che obibia Nna-ẹnyi wu Jizos' Kraisti.

⁸ Nna ẹnyi wu Jizos' Kraisti k'e mezikwo unu turu d'e ru njendeme, make unu gha e nwon nkoriani Uhuohin Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hun kpọ unu d'e son Nwa a wu Jizos' Kraisti Nna-ẹnyi meko wu onye we e gi don ẹnya.

Ikpe Lẹ Nkebe Ime Uka

¹⁰ Umue, m gi ẹfan Nna-ẹnyi wu Jesu Kristi a riu unu, ni unu ile e kweyeni ibe unu, amangbe nkebe gha a ri ime igunrun unu, kama, ni unu e nwe obi ohu, a chu ihien ohu.

¹¹ Umue m, m ri e ku onwan make ni ndi hu ime ndi ikpun-ulo Klo a gwaole m ni ikpe lẹ nkebe ri ime igunrun unu.

¹² Ikpe lẹ nkebe m ri e ku wu ni ndi hu ime unu ri a si, "Polu ke m'e son;" ndi hu si "Apolosi ke m'e son;" ndi hu si, "Kefasi wu Pita ke m'e son;" ndi hu si, "Kraisti ke m'e son."

¹³ Kraisti kebe ekebe? Polu ya nwunni unu onwun? Ra ẹfan Polu ke we gi me unu mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwo m Osolobue n'o nwonni onye m me mirin-Chuku ime unu mmanị Krisosi lẹ Gayosi—¹⁵ ya wu, o nwonni onye owule k'a si ni we gi ẹfan m me unu mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghee, e meghozikwo m ndi ikpun-ulo Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanzanini m ke o nwongho onye ozo m me mirin-Chuku) ¹⁷ Make ni, ele mirin-Chuku ke Kraisti zi m d'e me; kama, o zi m d'e zi ozioma; ele nke onye ma donye oku, amangbe o no ke si elezi iken gha onwun Kraisti welua enwen e ali nwun elu obe ke we gi a run a.

Kraisti Wu Iken Lẹ Amamihien Osolobue

¹⁸ Make ni, ozi banyeni onwun Kraisti nwun elu obe wu ihien nzuzu ebe ndi lakọ ntikpo ri; kanị ebe ẹnyi ndi Osolobue ri a zuopuha ri, iken Osolobue k'o wu. ¹⁹ Make ni Ehuhuo-nsọ si,

"M k'e wiwi amamihien
ndi marin ihien;

m k'e budan ako-*le-uche*
ndi nwon uche.”

²⁰ Elebe ke onye hu marin ihien ri? Elebe ke oka-ehuhuo ri? Elebe ke onye hun kacharin ali-oku amarin ri? Osolobue e meguoni ni amamihiem uwan wuru ihien nzuzu?! ²¹ Make ni, ebe o me ni uwa asani aka gi amamihiem we marin Osolobue ebe o no gi amamihiem e e me ihien, o suo Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi enyi ri e zi zuopuha ndi hun kwerini.

²² Ndi Ju si we k'a hunri orun-atumanya pu-ichen we kebe kweri; ndi elu Griki si mmani ya le amamihiem we dangbama, ekweriko we. ²³ Kani enyi hu e zisonme ozi Kraisti hun we gi obe kpogbu: ebe ndi Ju ri, ihien atu-enya we e lenia a kpogburu ro; ebe ndi wuleni ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴ Kani, nke ndi Osolobue kpo, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju, Kraisti wu ikem Osolobue le amamihiem Osolobue. ²⁵ Make ni, “nzuzu” nwen gha aka Osolobue bia ka amamihiem ihian; “ndun-ogugu” nwen gha aka Osolobue bia ka ikem ihian.

²⁶ Umune m, lekpo ni ihien unu wusonme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷ Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu enya uwa, keni o gi we gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi we gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸ Osolobue hori ihien ndi hu lua ali, hun w'e lenia elu uwan, le ihien ndi hu nwonleni ihien we wu ime uwan, keni o gi we wetu ihien ndi hu ri mkpa ali. ²⁹ Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰ Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihiem enyi— amamihiem hun gha aka Osolobue bia, make ni Kraisti k'o gi me enyi wuru ndi ri ochan, don enyi nsq, gbafula enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuho-nsq don ku, si, “Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonni-enyi me suo nyan isi.”

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihiem Ihian

¹ Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuhuo mobu ndi wakenme enya. ² Make ni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³ M bi ke onye nweni ihien o wu ogen ahun, a kpachanpu enya ohunma-ohunma, e gi eh-omuma-nni e bi. ⁴ Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a suo ihian usuo ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi unu ni aka Mmon-nsq le ikem e ri a. ⁵ M me erira keni unu gi ifiri ikem le aka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihiem ihian.

Amamihiem Osolobue

⁶ Kani, enyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehu ime okukwe ri, kani ele amamihiem eluni—mobu nke ndi ri a ki ogeni hun lako iwi. ⁷ Mba, enyi ri e ku oku amamihiem Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kedee uwa n'o k'e gi e ye enyi ogho. ⁸ Ime ndi ri a ki uwan, o nwonni hun ghota ihienni; make ni, omeni we te ghota a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹ Kani, nokwe ke Ehuho-nsq don ku, “Enya ahuntuni,

ntin anutuni,
ihian erotuni
ihien Osolobue kwademe ni
ndi o nwe ihien-osusuo we.”

¹⁰ Chuku a ghosiguo enyi ihien ndini gahanị Mmon-nsọ a. Makeni, Mmon-nsọ a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹ Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Eriira k'o gizi wuru n'o nwonni onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue.

¹² Bu ele mmon nke uwani ke enyi nwehen, kanj ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni enyi hun uzọ marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye enyi ofe. ¹³ Ihien ndini we Osolobue ye enyi ke enyi e ku nwan; enyi ara gi oku we gi amamihien ihian kuzi enyi ku we, kama, enyi e gi oku Mmon-nsọ kuzi enyi e ku we; e gi oku gha eka Mmon-nsọ bia a kowa ihien ime-mmon hun gha eka Mmon-nsọ bia.

¹⁴ Onye hun nwonlani Mmon-nsọ ara nabanhan ihien gha eka Mmon Osolobue bia, makeni we wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota we, makeni Mmon-nsọ suo e me ihian a ghota we. ¹⁵ Onye nwon Mmon-nsọ a ghotachanrin ke ihien ile no, kanj o nwonni onye hun a saeka a ghota ya le enwen e. ¹⁶ Ya ke Ehuhuo-nsọ gi si, “Onye marin obi Di-nwonni-enyi? Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kanj, enyi e nwongho obi Kraisti hun enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Ẹto

Ndi-uka Ri A Zuọ Eka-nke!

¹ Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nsọ; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraisti. ² Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³ makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonlani Mmon-nsọ, ke ihian-mmaka. Eghẹe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonlani Mmon-nsọ? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴ Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son,” ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵ Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka we kweri ke we wuhu—onye-onye ime we runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: ⁶ mme kun; Apolosi gba a mirin; kanj, Osolobue wu onye me e sue. ⁷ Ya wu ni, ke onye hun kunni ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue suo, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸ Onye hun kunni le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a narin ugwo a k'o don run. ⁹ Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rungbama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰ Gahanị eka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbequo m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozo ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹ Makeni onwonni onye owule k'a sa eka gbe iyeto ozo kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹² Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o—¹³ ke orun ihian no jenko d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalani jenko d'e wepuha a ifon: we gi gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴ Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a narin ugwo-orun a.

¹⁵ Kani, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onye ahun, kani ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onye we gha ime okun lofuha.

¹⁶ Unu amarin ni unu wu Ulo-nsọ Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷ Onye owule meru Ulo-nsọ Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nsọ Osolobue ri nsọ—bu 'ya wu Ulo-nsọ ke unu wu. ¹⁸ Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwan, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹ Makeni, amamihien uwan wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nsọ gi si,

“O nwundon ndi marin ihien ime ero we.”

²⁰ Ehuhuo-nsọ siji,
“Di-nwonni-enyi a maringwo
ni iroro ndi marin ihien
wu ihien olal'iwii.”

²¹ Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, makeni ihien ile wu nke unu: ²² ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; ²³ unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Ẹno

Ndi-orun Kristi

¹ Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che aka. ² Ihien w'a cho aka onye we bu ihien che aka wu k'o furughọ onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwekeni ihien o wu ebe m ri ni unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kani, ohun aghosini ni o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonni-enyi bia. O jenkọ d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojija-mma run'e aka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguọ m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu mumarin enyi ali oku ahun hun si, “Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nsọ,” make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenja ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kini k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi nọke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu aka enyi aria! K'o ri m, unu e henringuole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Makeni, o ri m ke si Osolobue e wegwo enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Makeni, enyi a wurugwo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kani unu a marinka ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kani unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kani we hu e lelia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwọ nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo aria. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehụ a gboro enyi. We kpari enyi, enyi a gozi we; we kpokpo enyi, enyi e din e; ¹³ we kuto

ẹnyi, ẹnyi e gi ọnu-oma sọn wẹ; ẹnya ọwa, ẹnyi e hẹnringuo ẹfifia mmaka lẹ unyin w'a chanpu—d'e rukwo tannj.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun noke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghee, o suo n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedu bu oda, make ni m henrin nedu unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don ẹnya ime Onye-nwonni-ẹnyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihien ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi e ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndi hu ime unu a pacheme guo nwan make ni we ri e ro ni abiakọ m. ¹⁹ Kani m lala egwa, omeni Di-nwonni-ẹnyi a chocho. M bia, a hun m iken ndini ri a pache ni nwon, ele oku-onu we suo. ²⁰ Make ni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke we gi a marin a. ²¹ Elee hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsin ra ni m gi ihien-osusuo le eka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a ruu mmon ghaleni a gherede—ebe okennyẹ no na nedu e nwunye! ² Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihienni ime igunrun onu?!

³ Ya wu, osuon'a ni ari m ebehu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmon; a hangbugule m okennyẹ me ihienni enen rike si m hu ebehu. ⁴ Unu gihu efan Nna ẹnyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebehu ime-mmon, iken Nna ẹnyi wu Jizosi k'a rizikwo ebehu— ⁵ unu e we onyeni che eka Ekwensu ni we hun uzọ tikpo ehu a, keni mmon a hun uzọ nwon nzuopuha Uhuohin Nna ẹnyi wu Jesu Kristi. ⁶ Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni we buchehu ekerẹ yisti, o ghagbama ogbe hu ile we gi e meme bre di, fuchanrin a? ⁷ Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nke-esi. Make ni e gbuguo we Kraisti wu Ebulu-nghafe ẹnyi, gi e chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸ Ya wu, ni ẹnyi gi nwan bre di hu yisti rileni, hun wu ishlapu-efo le ezioku, me ya wu memme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹ E deguo ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰ Elekwọ ndi uwanj kwerileni hun a ghereni mobu ndi ẹnya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien we mobu ndi a ruu mmon ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwanj pu. ¹¹ Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpo enwen e onye-kwerini meko, omeni o ghere aghere mobu ni o nwe ẹnya-uku mobu ni o ruu-mmon mobu ni o kpari ihian, a kpo iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹² Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hannj enen? ¹³ Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: “Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.*”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

* **Isi Nke Isen:**13 Ditononmi 17.7

¹ Onyę ọwụlę rị ime ụnụ hụn ya lę ibe ę rị e se oku, o ru egun a nị a we oku ahun jęn ęka ndị kwerilęni, hụn nkę o gi jęnburu ndị kwerini? ² Ụnụ a marin nị ndị-kwerini, ya wụ ndi-nsọ, jęnkọ d'a hannị ụwa eřen? Omęni ọnụ k'e kin ụwa ikpe, kị wunị ọnụ a saęka dọnzị oku męhụ ękẹrę? ³ Ụnụ amarin nị ęnyi jęnkọ d'e kin ndi mmọn-ozị ikpe? O rị wuzi ikpe mmaka rị ime ụwanị! ⁴ O mę nwan nị ụnụ nwọn ikpe nọ ęrira, kị ụnụ e bun'e e jenni ndi hụn oku rị ime ụka gbasharilęni? ⁵ M rị e ku ihienni kęni ifenren mę ụnụ! Ya wụ nị o nwọnni onyę marin ihien ime ụnụ, hụn k'a s'ęka dọnzị oku rị ęgbata ndi-kwerini— ⁶ hụn onyę kwerini gi e wejęn ibe ę ęka ndi-kwerilęni?!

⁷ Ezie, nị ikpe ridę ime igunrun ụnụ ghosị nị e merichanringuolę wę ụnụ. Ibe i mę i njo, y'a ra wefu ęnya? Wę męgbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸ Hụn nkę ụnụ e gi mę ęrira, ụnụ lę enwęn ụnụ hụ e mędę ibe ụnụ eje-ihien, e męgbudę wę—kę ndi-uka ibe ụnụ!

⁹ Ụnụ a marin nị ndi e mę eje-ihien abanyekọ Alị-eze Osolobue? Anikwole ni wę dufie ụnụ! Ndi-ugherę lę ndi a ru-a-mmọn (*ndi e fe ihien ozo*) lę ndi hụn a zo-uku-eye-ọfią lę ndi a na nwunye ihian lę ikęnyę hụn ikęnyę ibe wę a gba lę ikęnyę hụn a gba ikęnyę ndi ahun, lę ¹⁰ ndi-ohin lę ndi ęnya-uku lę ndi-manya lę ndi a kpari ihian, a kpọ iyi lę ndi a tunarin ihian ihien ę abanyekọ Alị-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini kę ndi hụ ime ụnụ te wụ, kanị Osolobue nọ chanchan ụnụ; ọ nọ dọn ụnụ nsọ; ọ nọ gi ifiri ęfan Jizos' Kraistị wụ Nna ęnyi kuni ụnụ ọhụnma ghahani Mmọn Osolobue ęnyi.

Gba Nị Nị Ughere Oso

¹² “M nwọn ikęn mę ihien ọwụlę m chọ nị m mę”—kanị, ęlę ihien ile e ye ęka. “M nwọn ikęn mę ihien ọwụlę m chọ nị m mę”—kanị emękọ m igbọn ihien ọwụlę. ¹³ “Thien-oriri wụ nke ęfọ; ęfọ wụ nke ihien-oriri.” Kanị, Osolobue k'e tikpọ wę ębuo.

Ęhụ ęlę nke ugherę, kanị, nke Di-nwọnni-ęnyi rọ; Di-nwọnni-ęnyi wuzikwo nke ęhụ. ¹⁴ Osolobue gi ikęn ę gha ọnwun weli Onyę-nwọnni-ęnyi; o k'e welizikwo ęnyi nwęn. ¹⁵ Ụnụ amarin nị ęhụ ụnụ wuchanrin mkpamkpa ęhụ Kraistị? Nị m gi nwan mkpamkpa ęhụ Kraistị hęnrin mkpamkpa ęhụ igbaraja? O mękọ! ¹⁶ Ụnụ amarin nị onyę ya lę igbaraja gba ranhin lę igbaraja e hęnringuọ ęhụ ohu? Makęni, ime Ęhuhụ-nsọ, wę sị, “Wę ębuo e hęnrin ęhụ ohu.” ¹⁷ Kanị, onyę hụn we enwęn ę cheni Di-nwọnni-ęnyi lę Di-nwọnni-ęnyi e hęnringuọ ohu ime-mmọn. ¹⁸ Gbakwo nị nị ugherę oso! Njo ndi ozo ile ihian e mę ęlę ime ęhụ, kanị, onyę hụn gheręni mę ęhụ a njo. ¹⁹ Ra ụnụ amarinde nị ęhụ ụnụ wụ Ulo-nsọ Mmọn-nsọ hụn rị ime ụnụ, *Mmọn-nsọ* hụn ụnụ gha ęka Osolobue nwọnhęn, nị ęlę ụnụ nwọn enwęn ụnụ? ²⁰ Wę nọn ụnụ e nọn. E gi ni nwan ęhụ ụnụ e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Ɛsa

¹ Nị ęnyi leban nwan ihien ndi hụ ụnụ de ęnya.

Ọlulọ Di-lę-nwunye

“O hugho mma omęni okęnyę ebuni uku tukwasị okpoho.” ² Kanị, makęni ugherę jun ụzọ ile, okęnyę ọwụlę ya luru nwunye; okpoho ọwụlę ya luru di. ³ Di k'a gha e mę ni nwunye ę ihien run'e ime ọlulọ di-lę-nwunye; nwunye ya e mezikwo nị di ę ęrira. ⁴ Makęni, ęlę nwunye k'e ku ihien o k'e gi ęhụ a mę, di ę nwę ku; ęrirazikwo, ęlę di k'e ku ihien o k'e gi ęhụ a mę, nwunye ę nwę ku. ⁵ Egilę ni ęhụ ụnụ a jọ ibe ụnụ ęfọ, mmani

unu kwerigbama ni unu ye efe ekefe oge, keni onu hun uzo bu enwen onu che ime ekpere. Omequu, onu a nogbamazi, amamgbe Ekwenwu a nwan onu, make ni unu a saeka kwondonsome enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha eka Osolobue bia—hunni nwe nke e, hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we eka kwondon enwen we, we luru—make ni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwonni-enyi ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e sukun.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonni-enyi): omeni okennyee wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹⁴ Make ni di hun kwerileni ni Kraisti a wuruole onye we don nsọ make ifiri nwunye e hun kwerini Kraisti; nwunye hun kwerileni a wuruole onye we don nsọ make ifiri di e hun kwerini. Omeni ele erira, umu unu e ke ri nsọ, kani we hu nwan nsọ.

¹⁵ Kani omeni hun kwerileni ni Kraisti a ju hun kwerini Kraisti, ya ri erira. O ri erira, o nwonni iwu gi hun kwerini, make ni udon ke Osolobue kpọ ni enyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke eka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke eka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nodi Onodi I Ri Ke Osolobue Kpo I

¹⁷ K'osileri, onye-onye ya bime obibi Di-nwonni-enyi keye e; we nodi ke we no oge Osolobue gi kpọ we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraisti ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwaguo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwanu ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraisti, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwagun enwonni ihien o wu; akwanu-ugun enwonni ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nodi onodi o ri oge Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon oge o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kani omeni y'a hun uzo y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Make ni, omeni ihian wu igbon oge we gi kpobanhan a ime Di-nwonni-enyi, onye weriguu enwen e k'o wu ime Di-nwonni-enyi. Erirazikwo, onye hun wulen igbon oge we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraisti. ²³ Osolobue non unu enon; awurulen igbon ihian.

²⁴ Umune m, nodi ni nwan onodi owule unu ri oge Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndi Nwonleni Di Mobu Nwunye

²⁵ Ni enyi ku nwan nke ndi luleni di mobu nwunye. O nwonni ihien Di-nwonni-enyi si m ku banyeni onwan, kani m ri e ku uche m, noke onye

furu wẹ gi e dọn ẹnya ghahani ẹfoma Di-nwọnni-ẹnyi. ²⁶ Kẹ ihien ri ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nodi ke unu no.

²⁷ Omeni i nwon nwunye, achole ni ju a mobu kpechan a; omeni y'e nwonni nwunye, achole ni luru. ²⁸ Kani, i luru nwunye, y'e meni njo; okpoho keleni lu di luru di, o meni njo.

Kani, ndi luni jenkọ d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hoduni ehizini; gha kikenni jenne, ndi hun nwonde nwunye we bime nọke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime nọke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime nọke si a ri we a ghoghọ; ndi hun e nonni, we bime nọke si o nwonni ihien we nwe; ³¹ ndi hun gi ihien uwa e bi, we ewerile e ke si o rika mkpa, w'e gile e don-nya. E bi ni erira makeni uwan ri ogenni ghafeko aghafeko.

³² Achoni m ni unu e rogbu enwen unu. Okennyẹ hun gileni nwunye e ro ihien Di-nwọnni-ẹnyi, o ro k'o don me ihien ẹfo gi a suo Di-nwọnni-ẹnyi usuo. ³³ Kani onye hun nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don me ihien ẹfo gi a suo nwunye e usuo— ³⁴ erira ke obi e e kebe. Okpoho mobu nwa-agbo hun nwonlani di e ro ihien Di-nwọnni-ẹnyi, o ro k'o don donmecharin ehụ a le mmọn a nsọ; kani okpoho hun nwon di e ro ihien uwa, o ro ke o don me ihien ẹfo gi a suo di e usuo. ³⁵ M ri e ku ihienni keni o ri ni unu mma, ele ni m gi e gbondon unu, kani, keni unu hun uzọ bi k'o furu, bucharin obi unu che ebe Di-nwọnni-ẹnyi ri.

³⁶ Kani, omeni ihian ri e ro ni o rinj e memẹ onye hun we ebuo kutọ ni we k'a lu ohunma, bu o temeguọ hun okpoho mobu ni hun okennyẹ a sakozị aka din—o ri hun okennyẹ ni we luma, ya me ihien hu o cho, we luma, ele njo.

³⁷ Kani onye hun kwademeguọ obi e n'o luko, n'o luko okpoho hu ya le iya kutọ, bu o rinj a du a n'o luma a—kama, o hu a sa aka e kwondon enwen e—onye ahun e meghozikwo ohunma omeni o luni. ³⁸ Ya wu, onye hun luni me ihien ri ma, kani onye hun luleni me ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di e, ka si a me ni di e ahun hu ndun. Kani di e nwunhun, o nwon iken luru onye suo n'a—ka si a me ni onye nke Di-nwọnni-ẹnyi k'o nurun. ⁴⁰ O me uche m, o nodi k'o ri, ya ke o k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kani e rogho m'a ni mme le enwen m nwonzikwo Mmọn Osolobue.

Isi Nke Ẹsatọ

Ihien-oriri We Gi Rua Mmọn

¹ Ni enyi ku nwan nke ihien-oriri we gi rua mmọn.

Enyi a maringho ni, “Enyi ile marin ihien” bu imarin-ihien e me ihian a honron mmaka, kani, ihien-osusuo ke we gi e me ihian e sue hun wu usue nke-esi.

² Onye owule ri e ro ni o nwongho ihien o marin eke marin ihien o furu n'o marin. ³ Kani, onye hun nwe ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onye Osolobue marin.

⁴ O me nwan nke iri ihien-oriri we gi rua mmọn, enyi a maringho ni, ime uwa ile, o nwonni ihien mmọn we kpu akpu mobu hun we koma wu, enyi a maringhozi ni Chuku ohu suo ri—ozo a ri a. ⁵ Ikenkwo o nwongho ihien ndi w'e fe nọke si we wu Chuku bu ele we Chuku—ke ndi ri elu-igwee ke ndi ri elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmọn w'e fe barahi a barahi; ndi w'a

kpọ “nna” barahizikwọ a barahị.) ⁶ Kanị, nke ẹnyi wu nị Chuku ohu sọọ rị; iya wu Nedi ẹnyi; ihien ile gha ẹka a a-bia; iya ke ẹnyi rị a rị nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghan'a; ẹnyi rị a rị ghan'a.

⁷ Kanị, ẹle ihian ile nwe amamihienni. Makeni, o nwegho ndi o me ni irua-mmọn a mumaringuo, nkesini, we rihu ihien-oriri we gi rua mmọn, e weri w'e ke ihien we gi rua mmọn, obi we a ru, gbume we mgbu—makeni obi we ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara me ẹnyi nochime Osolobue: ẹle ẹnyi ka njo omeni ẹnyi erini, ẹle ẹnyi ka mma omeni ẹnyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan ẹnya amangbe unu e memẹ nị onu e weriguo enwen onu, meghafe e oken, o henrin ihien umune onu zeleni k'a kpogburu. ¹⁰ Makeni, omeni onye nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyu, hun si n'i marin ihien, ebe i rị ulo-mmọn e ri ihien-oriri, o kpokinko obi ri ihien-oriri we gi rua mmọn? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onye itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihien i ni” na iwi. ¹² Unu gha e me umune unu njo enina, a han we e me ihien obi we zeleni gi a rusonme, Kraisti ke unu rị e me njo.

¹³ Ya wu, omeni ihien m'e ri k'e me nwenę m danye ime njo, erikozi m anu ahun m'e ri, amangbe m'e me nwenę m dan.

Isi Nke Iteneji

Ihien Ru Onye-ozu Pu-ichen

¹ Ẹle mme nwon enwen m? Ẹle onye-ozu pu-ichen ke m wu? Ahunni m Jesu wu Nna ẹnyi? Unu ẹle ihien m runpuha ime orun m rị a runni Di-nwonn-ẹnyi? ² Osun'a nị ẹle m onye-ozu pu-ichen ẹnya ndi ozo, m wu onye-ozu pu-ichen ebe unu rị! Ni unu rị ime Onye-nwonn-ẹnyi a ghosiguo nị m wu onye-ozu pu-ichen ime Di-nwonn-ẹnyi.

³ Ihienni ke m rị a za ndi hun rị e kin m ikpe.

⁴ Ẹnyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-oriri le ihien-orira? ⁵ Ẹnyi enwe iken iluru onye kwerini keni ẹnyi le iya a wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi ozo le umune Onye-nwonn-ẹnyi le Kefasi (wu Pita) don e me? ⁶ Ra we memeni mme le Banabasi sọọ ya nị ẹnyi k'e giriri ẹka ẹnyi nurun ihien ẹnyi e gi e bi? ⁷ Elee onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru gha ime e puha? Onye e du anu hun ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu wepuha?

⁸ M ride nwan e ku ihienni nọke ihian mmaka ra? Ẹle enina ke Iwu Osolobue ku e? ⁹ Ime Iwu Mozizi, we de si, “Ekenmele oken-efin onu o gha a zopuha mkpuru oka-witi.” Efin ke Osolobue ride e ro ra? ¹⁰ Ẹle ifiri ẹnyi k'o gi ku e? Iya-nu, ifiri ẹnyi ke we gi de e. Makeni, onye rị a kun oka le onye rị a kukponi furu nị we e me e, e nwon olile-ẹnya nị o nwegho hun k'e ru we ẹka. ¹¹ Omeni ẹnyi a kunguo ihien ime-mmọn ime igunrun unu, o hike omeni ẹnyi a ghonarun unu ihien uwan unu nwe? ¹² Omeni unu hu e ye ndi ozo rị a run orun Osolobue ihien ndini runi we, ẹle ẹnyi k'o te furu nị unu ka e ye?

Kanị ẹnyi a don unu ihien ndini runi ẹnyi, kaka! Hun nke ẹnyi e gi me erira, ẹnyi no dingbucharin ihien owule—hun nke ẹnyi e gi bu uke cheni ozioma Kraisti. ¹³ Unu amarin nị ndi hun a run orun ime Ulo-nsọ gha Ulo-nsọ e nwonhen ihien w'e ri? Unu a marin nị we e keye ndi a run orun ebe

w'a nọ a chụ ejan ihien wẹ gi chụ ejan? ¹⁴ Erirazikwo, Di-nwonn-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma k'a gha ozioma e nwonhen ihien wẹ gi e bi.

¹⁵ Kani, adotuni m kaka akpu ihien ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni m nwan e de ihienni keni unu meni m wẹ. O kade m mma ni m nwunhun anwunhun kari ni ihian a napu m ihienni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kani, anyanko m isi ni m ri e zi ozioma, make ni iwu ro ni m k'e ziriri a. Nsongbu k'a ri ni m omeni ezini m ozioma! ¹⁷ M wefuha obi m ile run ya wu orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni ewepuhani m obi m ile run a, orun wẹ ye m run ro, m k'a runiri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸ Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra do wẹ ye m ihien runi m nọke onye ri e zi ozioma.

¹⁹ Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni ari m okpuru ihian. Kani, e gigo enwen m henrin odibo ihian ile—keni m hun uzọ wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰ M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke onye Ju, keni m hun uzọ wehe ndi Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu. (Elekwọ ni mme le enwen m ri okpuru Iwu.) M'e me e keni m hun uzọ wehe ndi hun ri okpuru Iwu d'a marin Kraisti. ²¹ M ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m hun uzọ wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a marin Kraisti. (Elekwọ ni iwu Osolobue a ri a ki m, kani m ri okpuru iwu Kraisti.) ²² M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye zeleni, keni m hun uzọ wehe ndi zeleni d'a marin Kraisti.

E henringuo m ihien ile ri ichen-ichen ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi uzọ owule rini zuopuha ndi hu ime wẹ.

²³ Ifiri ozioma ke m gi e mesonme ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m ngozi rin'a. ²⁴ Unu amarin ni wẹ gha a gba oso wẹ gi a do onu, a zuo ihien ohu, ndi hun a do onu e bu oda, kani onye ohu suo e nwehen ihien wẹ ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehen ihien ahun unu ri a chụ.

²⁵ Onye owule hun a do onu ime egumegu, a napsomme enwen e ihien ile ri ichen-ichen. W'e mecharin ihienni ile keni wẹ gi okpu onye-mmeri ahun wẹ ri do tu wẹ ugon—okpu mmeri hun e wiwini. Kani, enyi ri e me nke enyi ni enyi hun uzọ nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye ri a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi e e henrin igbon m—amamgbe m'e ziguo ndi ozo ozioma, mme nwen a wuru onye wẹ ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmọn Oso

¹ Umune m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi wẹ kani, marin a ohunma-ohunma. Wẹ ile ke orukpu hu du; wẹ ile ghafecharin Ohimin-Ufie hu; ² wẹ ile henrinsonme ndi e son uzọ Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun wẹ me wẹ—orukpu hu du ni wẹ le Ohimin hu wẹ ghafe ke wẹ gi me wẹ mirin-Chuku. ³ Wẹ ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mmọn bia; ⁴ wẹ ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mmọn bia—make ni wẹ ra mirin hun gha omuma hu sonkonị wẹ puha, hun gha ime-mmọn bia. Omuma hu wu Kraisti. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme wẹ emeni ihien suo Osolobue usuo efe, wẹ nọ nwuntosonme ime atu.

6 Ihięn ndiņi wę męni nọ wuru ni ęnyi ihięn-nghosi wę gi a do ęnyi ęka-ntin, amamgbe eje-ihien gha a na ęnyi ęnya k'o don la wę. ⁷ Emękwolę ni ndi a rua mmon kę ndi hu ime wę—hun wę de ime Ehuhuo-nsọ, ni “Ndi hu nọ nodi ani,

e ri, a ra;
wę nọ lihi ọto, tẹnme egu,
męsonme ihien wę gi a rua mmon.”

⁸ ęnyi agherekokwo ni kę ndi hu ime wę don mę, hun madu nnu-uku ęto-kwasị-ogun (madu ogun-iri kwasị nnunaị arią nnu-ogun-ęto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ ęnyi a chokokwo ni ihien ri Di-nwonni-ęnyi onu kę ndi hu ime wę don mę, agwo nọ tagbu wę; ¹⁰ edenwinwinkwolę ni kę ndi hu ime wę don mę, mmon-ozị ahun etikponi nọ gbupu wę.

¹¹ Ihięn ndiņi mę ni wę wusonme ihien nleri. Wę detu ihien ndiņi igi do ęnyi ęka ntin—ęnyi ndi ri e bi oęen ikpazuunni ihien ile e gi mezuchanrin. ¹² Ya wu, onye hun ri e ro n'o wuzokę, ya kpachanpukwo ęnya amamgbe ọ dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hun ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onye wę gi e don ęnya, ọ niķo onwunwan k'a kari unu ęka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu kę unu a don mę ę, keni unu sa ęka meri ę.

¹⁴ Ifiri onwan, umune m, gba ni ni irua-mmọn ọso! ¹⁵ Ndi nwe uche kę m ri a gwa oku; gi ni ęka unu lele ihien m ri e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun ęnyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmekọ kę ęnyi ile le edeke Kraisti ri e mekọ? Bređi ahun ęnyi e ye Osolobue ekele, e kerị, ele mmekọ kę ęnyi ile le ęhu Kraisti ri e mekọ? ¹⁷ Ebe o mę ni bređi ohu sọo ro, ya wu ni ęhu ohu kę ęnyi wu, ọson'a ni ęnyi bu ọda—makeni ęnyi ile gba e ri bređi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'o ri ndi ali Izrelu: wę ile hun e ri ihien wę gi chụ ejan e songonị wę me ihien wę ri e mę ebe ahun wę nọ a chụ ejan? ¹⁹ Kiri kę m ri nwan e ku? M gi ę nwan ri e ku ni ihien-oriri wę gi rua mmon nwon ihien ọ wu mọbu ni mmon nwon ihien ọ wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni eje-mmọn kę ndi a rua mmon a chuye ni ejan w'a chụ, ele Osolobue. Achonị m ni unu le eje-mmọn mekọ. ²¹ Unu asako ęka a rari ihien ri mkpu Di-nwonni-ęnyi, a rariķkwọ ihien ri mkpu eje-mmọn. Unu asako ęka e ri okwa ihien-oriri Di-nwonni-ęnyi, e rizi okwa ihien-oriri eje-mmọn. ²² Kiri? ęnyi ride nwan a cho ni ęnyi mę ęnya fuma Osolobue ufụ ra? ęnyi ka a e ze?

Bu ęnya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ Wę si, “Ihien ọwule ihian cho n'o mę ya mę ę” Kani, ele ihien ile ihian e mę e ye ęka. Wę si, “Ihien ọwule ihian cho n'o mę ya mę ę.” Kani, ele ihien ile e mę okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye ọwule y'a choma orinmma ndi-ozo, ele nke ę.

²⁵ Ri ni ihien ọwule wę re ọdun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni makeni Ehuhuo-nsọ si, “Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonni-ęnyi.” ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraisti kpo i oriri, bu y'a chogho n'i jen, i ru ę, ri ihien ọwule wę ye i, ajusonmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, “Wę gi ihieni ru mmọn,” erile ę nwan—make ufiri onye hu gwa n'i le make obi gha e gbume ihian mgbu, makeni, [“uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue.”] ²⁹ M si, “Make obi gha e gbume ihian mgbu.” Obi onye ahun kę m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, “Ki wę ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi mę ihien m marin ni ele eje-ihien? ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, keleguu Osolobue, ni m d'e rime ę, ki wę ri e gini ihien m ri e kuto m, bu e yegugho

m Osolobue ekele ni m d'e rime?"³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me —e mecharin ni we ile uzọ o k'e gi weheni Osolobue ogho.³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo ke ndi uka-Osolobue.³³ E bi ni hu ke mme: m'a lilima uzọ ile ni m'e me ihien a suo onye owule. Make ni ele orinimma m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzọ nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanai

¹ Eson ni nzom'oku m ke m don e son nzom'oku Kraisti.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M ri a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmecharin omenal ndi itu-Kraisti ndi hu ke m don gwasonme unu ni 'ya ke we e me e.

³ Kani, m cho ni unu ghotu ni Kraisti wu onye-isi okennyewe owule, di wu onye-isi nwunye e, Osolobue wu onye-isi Kraisti.⁴ Okennyewe owule kpume isi e e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e.⁵ Kani, okpoho owule bu isi-oghe e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e ebe o no bu isi-oghe, make ni ya le ikpunpu ntutu wu ohu.⁶ Make ni, omeni okpoho ekpumeke isi e, ya kofu nwan ntutu e. Kani, omeni ihien-ifenren ro ni okpoho ko ntutu e mobu kpunpu a, ya kpume e.

⁷ Okennyewe efuruni n'o kpume isi e ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okennyewe.⁸ Make ni, aghani we okpoho memewe okennyewe, kama, we gha okennyewe memewe okpoho;⁹ egini we ifiri okpoho ke okennyewe, kama we gi ifiri okennyewe ke okpoho.¹⁰ Ya hain o gi me ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosi ni o nwongho onye o ri okpuru e—make ifiri ndi mmom-ozu.

¹¹ Kani, ime Di-nwonni-enyi, okennyewe ri okpoho mkpa, okpoho ri okennyewe mkpa.¹² Make ni, k'o don me ni okennyewe ke we gha memewe okpoho, erira k'o don me ni okpoho ke we gha a mufuha okennyewe. Bu ihien ile gha aka Osolobue bia.¹³ Gi ni aka unu lele ihieni: o hugho mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere?¹⁴ We k'a gwazi unu a gwa ni ntutu okennyewe ruke o wuru n'a ihien-ifenren?¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, make ni we ye e ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'o doma ihieni, enyi enwe uzọ ozo enyi gi e me e—ke enyi ke ndi uka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenkọ d'e ku, a jakọ m onu mma. Make ni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzọ, a nuguo m ni onu zu ozuzu uka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hain m gi gi don.¹⁹ W'a ru uka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma.²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elokwo Oriri-nsọ Di-nwonni-enyi. Kaka!²¹ Make ni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi ozo, nke wuni onye ohu e buru egun, kani ibe e e gigo manya rajuncharin efo, o hu a tudewe!²² Kini! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi uka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi nwonlani ihien

owule ihun? Kiri ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhinhin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yegwu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m." ²⁵ Erira k'o mezikwo ogen we gi rigwu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihieni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m." ²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mobu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi uzọ furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpguu enwen e, o kebe ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mobu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hañ ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhinni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpguu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amangbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya rigwu ihien-oriri iwe e, amangbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma. Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenko d'e me.

Isi Nke Mmębuo

Oyiye Mmon-nsọ E Yesonme

¹ Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nsọ. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e feme mmon ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwoni onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmon-nsọ me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kani Mmon-nsọ ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kani Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue e me ri ichen-ichen, kani Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nsọ e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi uka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nsọ ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozọ oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nsọ ohu hu ye onye ozọ okukwe, ghazi ya wu Mmon-nsọ ye onye ozọ oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozọ oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozọ oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozọ oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozọ oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozọ oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nsọ ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehụ Ohu, Bụ Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ẹhụ ohu sụọ kẹ ihian nwẹ, kanị mkpamkpa-ẹhụ bu ọda rị ime ẹ. Kanị, kẹ mkpamkpa ndi hụ buhanlẹ ọda, ẹhụ ohu sụọ kẹ wẹ wụ. Ẹrira k'ọ rizikwọ ẹhụ Kraistị. ¹³ Makeni, Mmōn-nsọ ohu hụ kẹ wẹ gha gi mirin-Chuku wẹ me ẹnyi bu ẹnyi ile che ime ẹhụ ohu—kẹ ndi Ju kẹ ndi alị ndi ọzọ wụleni ndi Ju; kẹ ndi wụ igbōn kẹ ndi wụleni igbōn; wẹ nọ me ẹnyi ile rarịsonmẹ Mmōn-nsọ ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ẹhụ ẹlẹ mkpamkpa ohu sụọ, kanị mkpamkpa bu ọda rọ. ¹⁵ Ụkụ ihian sị, “Makeni ẹlẹ m ẹka, ẹlẹ m nke ẹhụ,” ẹlẹ ọhun k'e me ẹ awuzilẹ mkpamkpa-ẹhụ. ¹⁶ Omēni ntin sị, “Makeni ẹlẹ m ẹnya, ẹlẹ m nke ẹhụ,” ẹlẹ ọhun k'e me ẹ awuzilẹ mkpamkpa-ẹhụ. ¹⁷ Omēni ẹhụ ile wụ ẹnya-ẹnya, k'o k'e gi nụ ihien? Omēni ẹhụ ile wụ ntin-ntin, k'o k'e gi nụ ishin? ¹⁸ Mba, ezioku rị n'a wụ ni, Osolobue e giguọ ẹka a dōnmēsōnmẹ mkpamkpa ọwulẹ rị ẹhụ k'o dōn chọ a. ¹⁹ Omēni wẹ ile wụ mkpamkpa ohu, elebe nkẹ ẹhụ a rị? ²⁰ Kanị, k'ọ rị wụ ni mkpamkpa-ẹhụ bu ọda, kanị ẹhụ ohu sụọ rọ. ²¹ Ẹnya e ri-ẹka sị ẹka, “O nwōnni ihien m gi i e me!” Isi e ri-ẹka sị ụkụ, “O nwōnni ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ẹhụ ndi hụ nọkēsị wẹ ka anunua rikēmmede mkpa nkesinị omēni arị w'a, ẹhụ ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ẹhụ ndi ahun ẹnyi e weri ni enwōn wẹ ọghọ kẹ ẹnyi e yede ọghọ pụ-ichen; mkpamkpa ndi hūn furuleni ẹnya e legha kẹ ẹnyi kade ọhunma e dōnzi, amangbe wẹ a hūn wẹ kẹ wẹ rị.

²⁴ Kanị mkpamkpa-ẹhụ ndi ahun nwẹ ọghọ achokani ụdi ndōnzini. Enina kẹ Osolobue dōnmẹ ẹhụ—o we ọghọ kanị ye mkpamkpa ndi hū nọkēsị arinị wẹ mkpa— ²⁵ makẹ nkebe gha a rị ime ẹhụ, kama, ni mkpamkpa ọwulẹ hūn ụzọ e gi ẹka ohu e lepụ ibe wẹ ẹnya. ²⁶ Omēni mkpamkpa ohu nwōn nsōngbu, wẹ ile e buru nsōngbu hū; ọ bọ mkpamkpa ohu, wẹ ile e sōn ẹ ghōghō.

²⁷ Ụnụ ile wụ ẹhụ Kraistị. Onyẹ-onyẹ ime unu wusōnmẹ mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi ụka, Osolobue e tumēsōnmēguọ ndi rị ichen-ichen: nke ibuzọ wụ ndi-ozī pụ-ichen; hūn me ẹ ebuzọ wụ ndi-amuma lẹ ndi e zi ozi Osolobue sị wẹ zi, hūn me wẹ ẹtọ wụ ndi-nkuzi; ndi ọzọ wụ ndi a rūn ọrūn-atumēnya, ndi a zuọ emu, ndi e yeni ndi ọzọ ẹka, ndi nwẹ oyiye iki-okiki lẹ ndi a sū asusū rị ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wū ndi-ozī pụ-ichen? Ihian ile wū ndi-amuma lẹ ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wū ndi-nkuzi? Ihian ile a rūn ọrūn-atumēnya? ³⁰ Ihian ile nwōn oyiye izuọ-emu? Ihian ile a sū asusū rị ichen-ichen? Ihian ile a suhuto wẹ? ³¹ A nwankenmẹ ni nwan ni unu nwōnhen oyiye ndi hū ka mkpa a rị. Kanị, ni m ghōsị unu ụzọ ahun kachanrindeni.

Isi Nke Mmēto

Ihien-ọsusuọ

¹ Omēni m'a sū asusū ile—kẹ nke ihian kẹ nke ndi mmōn-ozī—bū e nwōn m ihien-ọsusuọ, m wuhū ẹgogo mōbū okpokoro-ogbogoro rị a zūn ụzūn!

² O mezikwọ ni m nwōn oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwēzikwọ oyiye m gi a ghōta ihien ile mini lẹ hūn m gi a marinchanrin ihien ile; ọ mezikwọ ni m nwōnchanrin okukwe ile—nwēde hūn m k'e gi saeka bupụ ugu ọnodi a—bū enwōn m ihien-ọsusuọ, o nwōnni ihien m wū!

³ Ọsūon'a ni m wechanrin ihien ile m nwōn ye ndi igbennyẹ, ọ sūokwōn'a ni e kweride m ni wẹ kpọ m okun makẹ okukwe m—ikenkwọ e gi m'ẹ nyan isi—kanị, omēni e nwōn m ihien-ọsusuọ, ọ banko ni m erere ọwulẹ!

⁴ Ihięn-ọsụsụọ nwę ndidi; ihięn-ọsụsụọ e mę ẹfoma; a ra we iwe-ęnya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵ Ihięn-ọsụsụọ a gbaye ihian; a ra cho nke ẹ sụọ; a ra bukęnrin olulu; ihięn-ọsụsụọ a ra a guntọ eje-ihien wę e mę ẹ. ⁶ Eje-ihien a ra sụọ ihięn-ọsụsụọ usụọ—ezioku kę ọ ghoghọ ni.

⁷ O nwonni ihięn a guu ihięn-ọsụsụọ ndun, a ra kweribehi ni ihięn ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwębehini ihian olile-ęnya, ndun ndidi ara guu a.

⁸ Ihięn-ọsụsụọ k'a tọ jęnrin ejen. Kani, nke ibu-amuma lę izini Osolobue ozi, oęen ẹ k'a ghafe; o mę nke asusu ichen-ichen, oęen wę k'a ghafe; o mę nke amamihien, oęen ẹ k'a ghafe.

⁹ Oęenni, ęnyi amarinzuni; amuma ęnyi e bu lę ozi ęnyi e zini Osolobue ezuni. ¹⁰ Kani, oęen hun zu oke e gi bia, e bu wę hun zulęni oke che usụọ.

¹¹ Oęen m gi ri nwata, m'e ku kę nwata, m'e ro iroro kę nwata, m'a tu iroro kę nwata. A kaguu m ęhu, m nọ na obibi nwata tọ. ¹² Oęenni ęnyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe* rilęni mma. Kani, o ru oęen hu, ęnyi lę iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, ęnyi amarinzuni, kani oęen hu, m k'a marichanrin ihięn ile kę Osolobue don marichanrin m.

¹³ Ihięn ętọ hun a toni wu: okukwe, olil'ęnya lę ihięn-ọsụsụọ. Kani, hun kachanrinni wu ihięn-ọsụsụọ.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusu Lę Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

¹ Lilima ni nwan ni unu e nwon ihięn-ọsụsụọ leni unu a chokenme oyiye Mmon-nsọ—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onye hun ri a su asusu “ire”, asusu wę rilęni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ẹlę ihian k'ọ ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nsọ e ku ihięn-mini. ³ Kani, onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e mę okukwe wę sue, gba wę ume, kasi wę obi. ⁴ Onye hun a su asusu wę rilęni a ghota ri a gba enwen ẹ ume. Kani, onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵ K'ọ ri m, unu ile a su asusu “ire” ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu wę ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a su asusu “ire” wę rilęni a ghota—sukpan ni ihian sughoto ihięn ahun o ku ye asusu wę k'a ghota, keni ọ gba ndi uka ume.

⁶ Umunę m, lee n'e nwan: omeni m bia ebe onu ri, ni a suma m asusu “ire” onu rilęni a ghota, nani kę m'e don yeni unu ęka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwọ e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihięn Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marin ihięn unu marinleni; ikenkwọ e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwọ a kuzi m unu ihięn?

⁷ Erira k'ọ rizide ihięn ndi hu rilęni ndun wę gi a ku egu—noke ękpiri mobu ubo: omeni eyeni wę olu we ęnya, nani kę ihian e don ghota ihięn onye ri a kponi wę ri e ku? ⁸ Opi wę gi a kpgobama ndi jenkọ agha ye olu wę ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹ Erira kę nke unu rizikwo: unu gi asusu

* **Isi Nke Mmęto:**12 Igwe wę finchanchanrin ohunma kę wę gi e henrin ughegbe oęen ahun.

ozo hun wę rileni a ghođa ku oku, nani ke wę e don mariń ihien unu ri e ku? Ya wu ni ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰ W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien we gi e e ku. ¹¹ O me nwan ni aghotanı m olu ahun, m k'a wu otumunye enya onye ri e gi e e ku oku, ya le enwen e a wuru otumunye enya m. ¹² Eriřa k'o ri ebe unu le enwen unu ri: ebe oyiye Mmon-nsọ ri a du unu, liliřma ni nwan ni unu e nwekenme we, ni unu e gizikwo we a gba ndi-uka ume, e me uka a gha ihun.

¹³ Ya wu, onye gi asusu we rileni a ghođa ku oku, ya me ekpere n'o nwon ikę suhuto ihien o ku ye asusu ndi o ri a gwa oku k'a ghođa. ¹⁴ Makeńi, m gi asusu m marińleni me ekpere, mmon m hu e me ekpere, kani, uche m ari a ghođa, o nwonni ihien uche m ri a run. ¹⁵ Ki m'e me nwan? M k'e gi mmon m me ekpere, kani, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghođa. M k'e gi mmon m bu ebụ, kani m k'a buzikwo ebụ m k'a ghođa. ¹⁶ Omęni ele erira, i giguu mmon i ja Osolobue mma, nani ke ogbori a don nwan si "Iseę!" gi kweyiń ekele ahun i kele Osolobue, ebe o menı onye hu amarın ihien i ri e ku? ¹⁷ Ikenkwọ y'a jagughọ Osolobue mma nke-esi, kani o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ebọ eka sue.

¹⁸ A kpanmın m Osolobue ni mme ka unu ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹ Kani, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma ni m ku mkpuru-oku isen m ghođa, hun ndi ozo k'a ghođa, o ban ni we erere, kari ni m gi asusu "ire" we ghotalenı ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umunę m, erole ni iroro ke umueka! Kama, ebe njo ri, a wu ni umueka, kani, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehu. ²¹ Imę Ehuhuo-nsọ, we de e ni Di-nwonni-enyi si, "Ndi asusu ozo,

le onu itumunye
ke m k'e gi gwa ndini oku;
kani ele we k'e gonzikwo m tan ntin."

²² Ya wu, ndi kwerileni ke we gi asusu-ire a ghođi eka Osolobue, ele ndi kweriguni; kani, ndi kweriguni ke we gi "Osolobue si" a gwa oku, ele ndi kwerileni.

²³ Ya wu, o me nwan ni ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, ni onye marińleni enya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko ni era ri a pu unu? ²⁴ Kani, omęni ihian ile gi asusu w'a ghođa e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marińleni enya ihien ndini banhan, ihien ihian ile ri e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵ Ihien ri a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue ri ime igunrun unu!"

Igi Usorńon E Me Ihien Imę Uka

²⁶ Kini furu nwan enyi k'e me, umunę m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a seka me: ikękwọ ebụ ro; ikękwọ nkuzi ro; ikękwọ ihien Osolobue ghođi ihian k'o cho n'o ku; ikękwọ ozi we jenko d'e gi asusu ndi ozo zi ro; ikękwọ we jenko d'a suhuto oku ye asusu we k'a ghođa. E me ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile ri uka eka, gba we ume. ²⁷ Omęni ihian k'e gi asusu ndi ozo zi ozi, ya wuru madu ebụ—o kari-eka, madu eto. We ku e onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a suhotonı k'a ririři a. ²⁸ Kani, omęni onye k'a suhotonı ari a, ndi te k'a suni we gba nkintin ime uka; we gwama enwen we le Osolobue oku ime obi we.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghođa zini Osolobue ozi, madu ebụ mobu eto we ku—ndi hoduni we gonme ntin, e leban ihien we ri e ku enya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosị onye nọdị alị ihien, onye rị e ku oku ya kusị.

³¹ Unu ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue sị unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba we onye owule me.

³² Ozozị, mmọn onye amuma le onye e zini Osolobue ozi rị okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usonron k'o wu.

Rike ke enyi don e me e ime uka ndi-nsọ ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin ime uka ile. Enyi ara ni we ku oku. We we enwen we che okpuru. Iwu e kughozị erira. ³⁵ Omęni we nwon utaa, we ru unọ a ju we di we ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra eka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu sọo k'o ru eka?

³⁷ Onye owule sị n'o wu onye-amuma le onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmọn, ya ku ezioku ni ihienni m rị e de ni unu wu ihien Onye-nwonni-enyi sị we e me. ³⁸ Onye owule sị ni ele ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ele ihien ahun o sị ni 'ya k'o wu.

³⁹ Umune m, igi asusu we k'a ghoha bu amuma le izini Osolobue ozi ya dumu unu; k'a sikwole ni w'a sule asusu "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me e n'o na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndị Nwunni Jenko D'a Rizi Ndun

¹ Umune m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime e; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zuopuha unu—omęni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olal'iwu.

³ Makeni, ihienni rikenme mkpa ime ihien ndi ru m eka ri ihien ibuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁴ ni we li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli e—nọke ke Ehuhuo-nsọ don ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmebuọ wu ndi-ozu pu-ichen nazi hun a.

⁶ Omegu, ihien kari madu ogun-isen kwasị nnu ime ndi kwerini nọgbamanị nọ hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhinguo we. ⁷ Omeguzi Jemisi nọ hun a; omeguzi ndi-ozu pu-ichen ile nọ hun a. ⁸ Nke ikpazuun ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun nọ ke nwa we mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonni onye m han ke 'ya. Erudeni m onye w'a kpo onye-ozu pu-ichen, makeni m kpokpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alanị iwi. Kaka! Mme runkaride onye owule ime we. Kani, ele ni mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osuon'a ni mme zi mobu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndị Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kani ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e weliko ndi nwunni? ¹³ Omęni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omęni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi ride nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue

a ghaguo ọnwun weli Kraịstị—bu o welin'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraịstị, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraịstị, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraịstị ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguni, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri-ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'enya ime Kraịstị, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo ọnwun weli Kraịstị, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo* o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni aka onye ohu ke ọnwun ghaha bia, igha ọnwun lihi a ghaguozikwo aka onye ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun ọnwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha ọnwun lihi makeni we le Kraịstị wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraịstị wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biazị, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendeme ogen e ru, hun Kraịstị jenkọ d'e gi we Ali-eze che aka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri aka a. ²⁵ Makeni, Kraịstị k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru ukwu a. ²⁶ Enenren ikpazun o k'e tikpo wu ọnwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e okpuru ukwu.” Ya ke Ehuhuo-nsọ ku. Kani, omeni Ehuhuo-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru ukwu a” o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru ukwu ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizikwo okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien ọnwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraịstị wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'enya ihian-mmaka suo, olil'enya ndunni suo, ke m gi kweri luson eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,

“Ni enyi ri nwan;

ni enyi ra—

makeni o ru eki,

enyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni we dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tenhin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarin Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

Ehu Ndi-nwunni Sikọ D'e Gi Lih

³⁵ Kani, ikenkwo ihian k'a juma ke “Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehu ke we k'e gi bia?” ³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhuguu anwunhun. ³⁷ Ozozị, i gha a kun

* **Isi Nke Mmisen:**20 Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo wu hun we wepuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

ihien, eļe ehu o jęnkọ d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwọ mkpuru oka-witi mọbu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kanị Osolobue e ye e ehu hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehu nke e. ³⁹ Ehu ihien ile eļe udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwa; kanị ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwa wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jęnkọ d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehu we li wu hun e rehini, kanị hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kanị hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kanị hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehu ihian-mmaka, kanị ehu ime-mmøn we e legha k'o k'e weli† Omeni ehu-mmaka ri a ri, ya wu ehu ime-mmøn rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekukwo-nsọ, si, “Onye ibuzo, hun wu Adam, nọ henrin ihian ri ndun,” Adam ikpazuun e henrin Mmøn hun e ye ndun.

⁴⁶ Kanị eļe hun ime-mmøn bu uzo bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzo bia, n'o d'e ru onye ime-mmøn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwanı bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia. ⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehu hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehu hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehu-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: eļe enyi ile k'a nwun (ranhin), kanị, enyi ile jęnkọ d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-enya ohu, hun we gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, ogen opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehu ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehu enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehu enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehu hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogen ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nsọ e mezuguo: ni

“E meriole we onwan,
nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwan!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwan!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?”

⁵⁶ Ihien onwan gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kanị ekele ya rini Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahani Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonni-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonni-enyi alakọ iwi.

† Isi Nke Mmisen:44 ehu ime-mmøn hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndị Filipi 3.21

Isi Nke Mmisin

Ihięn Wę Tu Nị Ndị Nke Osolobue

¹ Nị ęnyi ku nwan oku ihięn wę rị a tụnị ndị nke Osolobue rị Jerusalem. Mę ni ihięnni m gwa ụka ndị rịsọnme Galeshia mę: ² ụhụọhịn ibuzo ọwụlę ime izu-uka, onye-onye ime ọnu y'a gha ihięn Osolobue ye ę e wepụha, e dọnmę—amamgbe m'a bịa unu a tuma ihięn. ³ M bịa, e we m ęhụhụo-ozu ye ndị ọnu hanpụha, e zi m wę bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omęni o hụooghọ mma nị mmę lę enwęn m jęn, e sọnjęn wę m.

Ihięn Polu Chọ N'o Mę

⁵ M siko d'a bịa d'a hụn unu—m ghagbarigụ Masedonia—makęni m bu ę obi nị m k'a ghaha Masedonia. ⁶ Ikęnkwo e sọn m unu noye mọbu a nodichanrindę m ogen oyi* ; kęni unu hụn uzọ yeni m ęka ijęn m—ebe ọwụlę m jęnkọ d'a chọ nị m jęn. ⁷ Ogęnni, achonị m nị m hụnhụ unu ghafe. Makęni, m chọ nị, m bịa, a noye m—omęni Di-nwonnı-ęnyi a nị m.

⁸ Kanị m k'a nodi ime Efesosi d'e ru ogen Mmemme-Pentikosu, ⁹ nị ezigbo oghere m'e gi runpụha ihięn a fuhagunı m—osun'a nị ndi odakin buzikwo oda.

¹⁰ Omęni Timoti a biaghọ, unu e mękwọ obi ru ę alı ime igunrun unu, makęni orun Nna-ęnyi ohu ahun m rị a run k'ọ rị a run. ¹¹ Ya wu, onye ọwụlę y'e legberikwo!a. Hụn n'a n'o gi udon la, kęni o bịa d'e kunrun m—nị m rị a tu ęnya ya lę umunę ęnyi ndi hu. ¹² Nke nwęnę ęnyi wu Apolosı, a rịokęnmęguo m'a n'o sọnhęn umunę ęnyi ndi ozọ hu d'a hụn unu, kanı o ke chọ n'ọ bịa. Kanı, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bịa.

Oku Ikpazun

¹³ Dọnrin ni ęnya; turukęnmę ni ime okukwe unu; atule ni egun; zekęnmę ni. ¹⁴ Gi ni ihięn-osusuo e mę ihięn ile unu e mę.

¹⁵ Umunę, unu a maringuo nı ikpun-ulo Stefanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azun Akaya. Ozọ wu n'e buchanringuo wę enwęn wę che irunni ndi nke Osolobue orun. ¹⁶ M rị a si unu hụn a nı unu e mę ihięn ọwụlę ndi no ęriwa si unu mę hụn k'e yeni wę ęka run orun hu—kę uwę kę ndi ile e sọn wę a run orun hu, a runshi ę ikęn.

¹⁷ Obibia Stefanasi lę Fotunatosi lę Akayatosi bịa hu a suo m. A nokinguo wę ęnya unu nwęn rileni ebeni. ¹⁸ Wę gba mmon m umę, gbazikwo nke unu. A gbaye ni nwan ndi no ęnina.

¹⁹ Uka ndi risonme Azun Eshia e zi ekele unu. Akwila lę Priska† lę ụka hụn e zu iwe wę e kele unu ohunma-ohunma ime Nna-ęnyi. ²⁰ Umunę ęnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe unu odide rị nsọ.

²¹ Mmę wu Polu gi ęka m de ekeleni. ²² Ibu-onu ya rinı onye ọwụlę ihięn Di-nwonnı-ęnyi ghalęni a suo!

Di-nwonnı-ęnyi, bịa!

²³ Efo ma Di-nwonnı-ęnyi wu Jizosi ya noyeni unu.

²⁴ M nwę ihięn-osusuo jęnni unu ile ime Jesu Kristi.

* **Isi Nke Mmisin:6** ogen winta † **Isi Nke Mmisin:19** mọbu: Prisiļa

Èhùhùọ-Ozi Nke Èbùọ Pọlù Dejeñni Ndi Kọrẹnti Ndi Kọrẹnti, Nke Èbùọ

¹ Mmẹ wu Pọlù de Èkùkwo-ozini. M wu onye-ozì pù-ichèn nke Kraistì wu Jizosì ghahani uche Osolobue. Mmẹ lẹ Timoti nwẹnẹ ẹnyi gba de ẹ. Ndi ọka Osolobue rì alì Kọrẹntì kẹ ẹnyi rì e dejeñni Èhùhùọ-ozini, uwẹ lẹ ndi nsọ ile hùn wẹ ile gba rì Azuun Akaya*.

² Èfoma lẹ udon hùn gha ẹka Osolobue Nedi ẹnyi lẹ Di-nwẹni-ẹnyi wu Jizosì Kraistì bja ya rini unu.

Pọlù E Ye Osolobue Ekele

³ Ojja-mma ya rini Osolobue hùn wu Osolobue lẹ Nedi Di-nwonnì-ẹnyi wu Jizosì Kraistì. Nedi omikèn k'ọ wu, Osolobue hùn nkasi-obi ile gha ẹka a a bja. ⁴ Iya wu onye a kasi ẹnyi obi ime nsongbu ẹnyi ile, keni ẹnyi saeka e gi nkasi-obi hùn Osolobue ye ẹnyi nwen a kasi ndi ozo rì ime nsongbu owule obi. ⁵ Makeni, kẹ ẹnyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraistì, erira kẹ Osolobue donzikwo a kasi ẹnyi obi oda-oda ghahani Kraistì.

⁶ Omeni nsongbu rì a biani ẹnyi, o hu a biani ẹnyi keni wẹ gi ẹ kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni wẹ rì a kasi ẹnyi obi, wẹ rì e gi ẹ kasi unu obi ebe unu no e wetu obi alì e dingbu udi afunfun ohu hu ẹnyi rì a ta. ⁷ Ya wu, olil'anya ẹnyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, ẹnyi a maringho ni kẹ unu don e son ẹnyi a ta afunfun kẹ unu donzi e son ẹnyi a narin nkasi-obi.

⁸ Umune m, ẹnyi cho ni unu marin ni ẹnyi ta oken afunfun kẹ ẹnyi rì Azuun Eshia: wẹ songbu ẹnyi oda-oda, karide hùn ẹnyi lẹ enwen ẹnyi saeka din—nke wu ni ẹnyi erozini ni ẹnyi k'a hùn isi. ⁹ Ezie, o te rì ẹnyi kẹ si a maguo wẹ ẹnyi ikpe-onwun. Kanì, onwan mẹ keni ẹnyi gi Osolobue don ẹnya, Osolobue hùn e weli ndi nwunni—hùn nke ẹnyi e gi gi enwen ẹnyi don ẹnya.

¹⁰ Iya gbapuha ẹnyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni ẹnyi. O k'a rì a gbapuha ẹnyi. Iya kẹ ẹnyi rì e lee ẹnya n'o k'a gbafuhazi ẹnyi— ¹¹ unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni ẹnyi ẹka, keni ndi bu oda hùn uzo gi ufiri ẹnyi a kpanmin Osolobue, make ihien rì mma o gi efoma meni ẹnyi ghahani ekpere ndi bu oda mẹ.

Thien Haiñ Pọlù Gizileni Jen Korinti

¹² Ihien ẹnyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi ẹnyi rì a shiani ẹnyi eri ni ẹnyi gi obi rì ochan lẹ ezioke Osolobue bi obibi ẹnyi ime uwa, tumadu egbata ẹnyi lẹ unu; ni ẹnyi egini amamihien uwa bi, kanì eyemeka Osolobue. ¹³ Makeni, ẹnyi ara deni unu ihien owule kari hùn unu a gun, o ni unu ghota; kanì m rì e lee ẹnya ni unu k'a ghotachanrin ẹnyi, ¹⁴ kẹ unu don nwan ghota ẹnyi ekerẹ. Eghẹ, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi ẹnyi nyan isi Uhuohin Nna ẹnyi wu Jizosì k'a bja—nọkẹ kẹ ẹnyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵ Makeni onwan we m ẹnya haiñ m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hùn unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶ M te cho ni m bja d'a hùn

* **Isi Nke Ohu:1** Akaya lẹ Grisi e d'e mẹ ihien ohu.

unu m jenkoni Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m aka m jenkoni Judia.

¹⁷ Ogen m gi tu iroroni, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, "eghee, eghee" le "mba, mba" mgbe ohu? ¹⁸ Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni "eghee le mba" nke onye e ku ebuo. ¹⁹ Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozi Saikasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si "eghee," a si "Mba;" kama, ihien ri ime e ogen ile wu "eghee." ²⁰ Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezuchanrin, a wu "eghee." Ya hain enyi gi a si "Isee" ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹ Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukememe ime Kraisti; iya tumee enyi, ²² ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nso a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e men enyi.

²³ Kani, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Kọrẹntị wu ni a choni m ni m bia a jugboma m unu. ²⁴ Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighoghọ hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

¹ Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakezi m ijen k'e buheni unu ufu. ² Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³ M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amangbe m'a bia, unu nwen, hun nke e me m ghoghọ, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴ Ekwan le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni me n'ofu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵ Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni "o nwegho k'o don me ezioku" makeni achoni m ni m benyeni oku. ⁶ Udi afunfunni ndi ka oda buche aka ye onye no enina e higuo. ⁷ Gbaghari n'a nwan, unu a roko a obi, amangbe o sukurughafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸ Ya wu, dodo, o ri aka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹ Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mehanrin ihien ile m si unu me.

¹⁰ Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'anya Kraisti, ¹¹ keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹² Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzo m'e gi run'a orun ebegu. ¹³ Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taiosi wu nwene m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenneme Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴ Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmere ahun wu Kraisti—rike ndi ri e

sonhunmẹ onyẹ-mmẹri, e gi ẹnyi e zisonmẹ ozi Kraịstị ebe ọwụlẹ ẹnyi jẹn, nọkẹ ishin-oma rị e kungbamani. ¹⁵ Makeni, ebe Osolobue rị, ishin Kraịstị kẹ ẹnyi wu—kẹ ebe ndi rị e nwọn nzuọpụha rị kẹ ebe ndi lako iwi rị. ¹⁶ Ebe ndi ahun lako iwi rị, ẹnyi rị e shin ishin hun e gbuni; ebe ndi wẹ rị a zuọpụha rị, ẹnyi rị e shin ishin hun e ye ndun. Onyẹ k'a sa nwan ẹka mẹ ihien ndini? ¹⁷ Ẹnyi anọni kẹ ndi bu oda hun e ghoro oku Osolobue lẹkẹ sị ibu-afija ro; kama, rịkẹ ndi rị ime Kraịstị, ẹnyi e ku oku-Chuku rịkẹ ndi-ezioku lẹ ndi Osolobue zi, rịkẹ ndi rị id'ẹnya Osolobue e ku.

Isi Nke Ẹto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

¹ Ẹnyi a jamazide nwan enwen ẹnyi mma ra? Ẹnyi rịde nwan ndi ahun a cho onyẹ e deye wẹ ẹhuhuo biani unu keni unu kweri nabanhan wẹ ra? Ẹnyi rịde nwan ndi ahun a cho ni unu deye wẹ ẹhuhuo wẹ e gi nabanhan wẹ ra? ² Mba! Unu lẹ enwen unu wu ẹhuhuo—ozi ẹnyi, hun wẹ deye ime obi ẹnyi, hun ihian ile mariñ lẹ hun ihian ile a gun. ³ Ihien wẹ a hun ebe unu rị a ghosi ni unu wu ẹhuhuo—ozi Kraịstị de, hun o gha ẹka ẹnyi zihẹ. E lẹ hun wẹ gi peni de, kani hun wẹ de ghahani Mmọn-nsọ Osolobue—Osolobue hun rị ndun; e lẹ hun wẹ deye ibe omuma—rịkẹ Iwu mbu ahun, kani hun wẹ deye ime obi ihian.

⁴ Erija kẹ obi ruhan ẹnyi ali ebe Osolobue rị ghahani Kraịstị. ⁵ Eleni ẹnyi lẹ enwen ẹnyi nwe iken mẹ ihien ọwule hun ẹnyi e gi sị ni o nwọn ihien gha ẹka ẹnyi a bia. Osolobue ya e mẹ ẹnyi gi e nwọn iken e mẹ ihien ọwule ẹnyi e mẹ. ⁶ Osolobue ya mẹ ẹnyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni e lẹ nke Iwu wẹ de ede, kani nke ime-mmọn. Makeni hun wẹ de e gbu egbu, kani Mmọn-nsọ e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Lẹ Nke Ohun

⁷ O mẹ nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun wẹ kayesonmẹ ihien rin'a elu omuma, nke wu ni ndi Izrel' asani ẹka lee Mozizi ẹnya ihun makeni ogho rị n'a rị e gbuke—ogho hun fapukoni—⁸ ogho ofufe hunni wẹ gha ẹka Mmọn-nsọ e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹ Omẹni ofufe hu hun wẹ gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun wẹ gi a kpọ ihian onyẹ rị ochan k'a ka a ogho e nwọn, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰ Ezioku rị n'a wu ni ihien hun te nwọn ogho mbu enwonzi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwọn e kpumeguọ a.

¹¹ O mẹ nwan ni nkwerigbama mbu hu lẹ ofufe rin'a, hun wẹ buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenin ejen ka a ogho e nwọn ohunma-ohunma!

¹² Ebe o mẹ nwan ni ẹnyi nwọn udi olile-enyani, ẹnyi e ku, ekushi iken. ¹³ Ẹnyi anọni kẹ Mozizi hun gi ẹkwa kpumẹ ihun, amamgbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun rị e gbukeni nọ fapuchanrin. ¹⁴ Ezie, wẹ kpumẹ nghota wẹ ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, wẹ gha a gun mobu e gon ntin kẹ wẹ rị a gun ẹhuhuo-nkwerigbama akan hu, ẹkwa hu huzikwo ebegu—makeni ime Kraịstị suo kẹ wẹ nọ e wepu ya wu ẹkwa. ¹⁵ Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen ọwule wẹ gi a gun Iwu Mozizi, ẹkwa hu e kpumechanrin uche wẹ. ¹⁶ Kani, ihian buruhe Di-nwonni-ẹnyi, o wepu a ẹkwa hu kpumẹ uche e ¹⁷ “Di-nwonni-ẹnyi” ahun wẹ rị e ku oku e wu Mmọn-nsọ: ebe ọwule Mmọn Di-nwonni-ẹnyi rị, ebegu kẹ ihian nọ e weri enwen e. ¹⁸ Ẹnyi ile, hun

wę kpupuęu ękwa hụ ihun, rị nwan e legha ogho Di-nwonn-ęnyi nọkę onyinyon rị ime ughegbe; wę hụ e nwonhuto ęnyi nị ęnyi hụn ụzo rị kę ihien ahun ęnyi rị e legha, e nwę ogho hụ, e nwęwaye ę. Ihienni gha ęka Di-nwonn-ęnyi, hụn wu Mmon-nso, a bia.

Isi Nke ęno

Ndi-ozu Nke Ukpę

¹ Ya wu, ebe o mę nwan nị Osolobue e meęuonị ęnyi omiken ye ęnyi orunni, ndun ara gu ęnyi. ² ęnyi a juguo ihien-ifenren ndi hụ ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghęę! Kama, ęnyi hụ e kucharin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen ęnyi a ghosị ihian ile idęnya Osolobue, kęni ndi ile e ku ezioku hụn ụzo e lele kę ęnyi no.

³ Omęni echen kę ozioma ęnyi rị e zi zueri, ndi rị a la iwi sọo k'o zuerini. ⁴ Nke wę wu nị mmon hụn rị a kị ụwanị e kenkinguo uwę ndi kwerilęni ęnya, amangbe w'e legha kępe ozioma ogho Kraistị; Kraistị, hụn o mę nị onye hunn'a a hunguo Osolobue. ⁵ Makeni ele ozi enwen ęnyi kę ęnyi rị e zi; ęnyi rị e zi ozi nị Jizos' wu Kraistị wu Di-nwonn-ęnyi, nị ęnyi le enwen ęnyi wu idibo unu make ifiri Jizosị. ⁶ Makeni Osolobue ohu hụ hụn si, "Ukpę ya nwunmę ebe ishi rị" ya nwun nwan ime obi ęnyi hụn ęnyi gi nwę ikęn legha ogho Osolobue ihun Kraistị.

Ihien Rị Mkpa W'e Buche Imę Ihien E Tikponi

⁷ Kanị Osolobue buche orun oziomanị rị okęn mkpa ime ęnyi—ęnyi hụn wu ite-ayogbe hụn e tikponi, kęni o we ęnya nị ikęnni pu-ichęn ęnyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanị ęka ęnyi bia. ⁸ W'e songbu ęnyi ụzo ile, kanị asanị wę ęka biangbu ęnyi; ihien ndi hụn a gba ęnyi nghari-ęnya hụ a, kanị ndun ara guę ęnyi; ⁹ wę e kpkoposonmę ęnyi, kanị Osolobue a junị ęnyi to; w'a kutu ęnyi, kanị ęnyi ara nwun. ¹⁰ Ihien ehụ ęnyi a hụn oęen ile e mę ihian a hụn onwun Jesu nwun, kęni, ihian gha a hụn nị ęnyi hukwo ndun, e gi w'e marin nị Jesu rị ndun. ¹¹ Makeni, hunnị ęnyi rị ndun, ihien onwun gi a kpo ęnyi ihun a bia nị ęnyi oęen ile make ufiri Jizosị, kęni ihian gi ehụ ęnyini hụn a nwunhunnị a hụn nị Jizosị rị ndun. ¹² Ya wu nị onwun rị orun ehụ ęnyi, kanị, ndun k'o rị a runfaha ime unu.

¹³ Kanị ebe o mę nị ęnyi nwon agungun okukwe ohu ahun wę ku oku e ime Ekukwo-nso, si, "M kweri ekweri, ya hain m gi ku ihien m ku," ęnyi nwen kwerizikwo ekweri, ya hain ęnyi gi rị e ku oku-Chuku ęnyi rị e ku. ¹⁴ Makeni, ęnyi a maringho nị Osolobue hụn gha onwun weli Nna ęnyi wu Jesu jenko d'e welizikwo ęnyi k'o don weli Jesu, webanhan ęnyi le unu ebe ya le enwen ę rị.

¹⁵ Ezie-ezie, ihienni ile wu n'o rinị unu mma, kęni ndi efoma Osolobue rị e ru ęka hụn ụzo e buwaye oda, ekele rị a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶ Ya wu, ndun aguko ęnyi. Osun'a nị ehụ ęnyi rị a kpo nkun, ęnyi hụ e nwonwaye ndun ohun ime-mmון uhuhin-uhuhin. ¹⁷ Makeni, ekere afunfunni ęnyi rị a ta oęenni, hụn ghalęni e bie, rị nwan a kwademę ęnyi a toni ogho itebite hụn wę ghalęni a saęka e ku kę o han. ¹⁸ Eghęę, makeni ęnyi ari e lee ihien ęnya e legha, kanị ihien ęnya ghalęni e legha; makeni ihien ęnya e legha k'a ghari, kanị ihien ęnya ghalęni e legha k'a to jęnin ejęn.

Isi Nke Isen

¹ Makeni ẹnyi a maringho ni omeni e tikpo we ehun ẹnyiini, odun ẹnyi bi ime e ime uwan, ẹnyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni eka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jenin ejen. ² Ime odun ẹnyi ri kikenni, ẹnyi hu a sun-uden, o hu a gun ẹnyi oda-oda ni we yime ẹnyi ehun ẹnyi hu —ulo ẹnyi hu, hun ri elu-igwee— ³ hun o me nwan ni ẹnyi yiriguo a, ẹnyi e meko ndi gba oto. ⁴ Makeni, hunni ẹnyi rikwo ime odun, ime ehuni, ẹnyi hu a sun uden makeni ibu ri a nyin ẹnyi. Eleni ẹnyi cho ni ẹnyi gba oto, kan, ẹnyi cho ni we yimezi ẹnyi hun-ebo ahun, keni ndun luefu hun a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hun kwademe ẹnyi toni onwonhutoni wu Osolobue. O yeguo ẹnyi Mmon-nsọ nọke mbiye, gi gho si n'o k'e me e.

⁶ Ya wu, obi e ru ẹnyi ali ogen ile, osun'a ni ẹnyi a maringho ni omeni ẹnyi ri ime uloni wu ehun ẹnyi, ẹnyi ari ebe Di-nwonna-ẹnyi ri, ⁷ makeni ihien ẹnyi kweri banyeni Kraisti ke ẹnyi gi e bi obibi, ele ihien ẹnya ẹnyi ri e legha. ⁸ Eghẹ, obi e ru ẹnyi ali, nke wu ni o kade ẹnyi mma ni ẹnyi gha ime ehuni pu, laburu Di-nwonna-ẹnyi d'a nodi ulo ẹnyi hun ri ebe o ri. ⁹ Ifiri e, ẹnyi a lilima ni ẹnyi e me ihien a suọ a usuo efo ogen ile—ke ẹnyi ri ndun ime ehuni wu ulo ẹnyi ke ẹnyi ari. ¹⁰ Makeni ẹnyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraisti n'o kin ẹnyi ikpe, keni onye-onye hun uzọ narin ugwo-orun ihien o run k'o ri ime ehuni—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Ri

¹¹ Makeni ẹnyi a tu egun Di-nwonna-ẹnyi, ya hain ẹnyi gi a lilima ni ẹnyi me ndi ozọ kweri; kan Osolobue a maringho ẹnyi le enwen ẹnyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don ni unu nwen a maringhozikwo ẹnyi ime obi onu.

¹² Elekwo ni ẹnyi rizi a gwa onu ni ẹnyi a rika mma! Mba. Ẹnyi ri e ye onu ihien k'e me onu gi ẹnyi nyan isi, keni unu saeka za ndi gi ihien ẹnya e legha a nyan isi hun nke we gi gi ihien ri ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni ẹnyi e me ke ndi uche we zulen, ifiri Osolobue ro; omeni ẹnyi e me ke ndi uche we zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraisti nwe jenni ihian ya ri e nu ẹnyi, makeni o weguro ẹnyi ẹnya ni, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu ni ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amamgbe ndi ri ndun gha e bizini enwen we, kama, ni we e bini onye hu gi ifiri we nwunhun, Osolobue e gi ifiri we weli e.

¹⁶ Ẹnyi arizi nwan e gi ẹnya-ihian e lee ihian. O sun'a ni ẹnyi te gi ẹnya-ihian e lee Kraisti mbu, ẹnyi ara gizi e e lee e. ¹⁷ Ya wu, onye owule ri ime Kraisti a wurule onye we kedonzi; ihien akan a ghariguo, lee e, ihien ile e heninguo nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha eka Osolobue bia, onye hun donzi egbata ẹnyi le iya, wekinhen ẹnyi ebe o ri ghanani Kraisti; o no nwan ye ẹnyi orun iwekinhen ndi ozọ ebe o ri. ¹⁹ Ya wu ni Osolobue ri ime Kraisti, e donzi egbata ya le ndi uwa; ara gizi njo we son we. O weguro nwan ozi ya wu idonzi-egbata che ẹnyi eka zisonme. ²⁰ Ya wu ni ndi-ozu Kraisti ke ẹnyi wu, Osolobue gi ẹnyi e ku onu a; ẹnyi gi nwan efan Kraist' e ku: dodo, o ri eka unu, “Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!” ²¹ Osolobue gi ifiri ẹnyi gi Kraisti hun meleni njo owule henrin onye me njo, keni ẹnyi hun uzọ henrin ndi ri ochan.

Isi Nke Isin

¹ Nọkẹ ndị wẹ lẹ Osolobue gba a run, ęnyi rị nwan a gwa unu oku: dodo, o rị eka unu, anile ni efo ma Osolobue hun unu nabanhanguu la iwi.

² Makeni Osolobue si,

“Hun o gihu ru ogen furu ni,

m no nu olu unu;

o ru uhuhin nzuopuha,

m no yeni unu eka.”

Lee n'e, kiken ni wu ogen hu furuni! Tanni wu uhuhin nzuopuha!

³ ęnyi ari e me onye owule uke, amangbe ihian a hun ihien w'e gi koriani orun ęnyi rị a run ni Osolobue. ⁴ Mba. Kama, ime ihien ile, ęnyi a ghosichanrin ni ęnyi wu ndi-orun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no rị ke si ihien ile e wiwichanringuo ni ęnyi; ⁵ wẹ hu e gbu ęnyi ili, e gbu ęnyi mkpinsi; w'e bu ęnyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu ęnyi e gbu; ęnyi a run oken-orun, e chu-uran, e bu egun. ⁶ Ozozị, ęnyi hu e donme obi ęnyi ochan, e nwe amamihien, e nwe ndidi, a rị nsọ ime-mmọn, e nwe efo ma, e nwe ihien-osusuo ibe ęnyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷ Ozozị, ęnyi e ku ezioku, ęnyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke ęnyi gi a lu, iya suo rị ęnyi eka-nni, rị ęnyi eka-ekpen. ⁸ Wẹ hu a gbaye ęnyi, e legberizikwo ęnyi; w'e ku oku ęnyi ohunma, e kujazikwo oku ęnyi; w'e me ęnyi ke si ęnyi ele ihien ęnyi si ni iya ke ęnyi wu; kanị iya ke ęnyi wu. ⁹ ęnyi no ke ndi wẹ marinleni, kanị a maringuo wẹ ęnyi; ęnyi no ke ndi rị a nwunni, ka lee n'e nwan, ęnyi hu ndun! W'e ye ęnyi afunfun, kanị ęnyi anwunni. ¹⁰ Ihien ekwan e mesonme ęnyi, kanị, ęnyi a ghoghọ ogen ile; ęnyi no ke ndi igbennye, kanị ęnyi e me ndi bu oda a wuru idafin; ęnyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kanị ihien ile wu nke ęnyi.

¹¹ ęnyi a shiapuguo ni onu ndi Koręnti efo! Unu a hunchanringuo k'o rị ęnyi obi. ¹² ęnyi ari e zuemeni unu efo—kanị unu e zueme nke unu. ¹³ M rị nwan a rịo unu nọkẹ umu m: me ni ni m ke m don meni unu: shiapuchanrin ni nwan efo.

Donme Ni Ulo-nsọ Osolobue Nso

¹⁴ Anile ni wẹ kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezi-omume le eje-obibi nwe de? Elee mmeko ke ukpe le ishi nwe de? ¹⁵ Elee ogen ke Kraisti le Ekwensu gide kwerigbamama? Kiri ride egbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶ Elee ogen ke Ulo-nsọ Osolobue le mmọn gide nweme mmeko?

ęnyi wu Ulo-nsọ Osolobue, Chuku hu rị ndun—nọkẹ ke Osolobue don ku e, si,

“M k'e biri ime ndun wẹ,

e jenhunme ime igunrun wẹ.

M k'a wuru Chuku wẹ,

a wuru wẹ ndi nke m.”

¹⁷ “Di-nwonn-ęnyi si,

gha ni nwan ime igunrun wẹ puha,

unu a nodi azun ichen;

emetukwole ni ihien owule ru unyin eka:

ogen ahun ke m'e gi nabanhan unu;

¹⁸ a wuru m nedi onu,

onu a wuru umu-m-ikennye le umu-m-ikpoho,

Iya ke Di-nwonn-ęnyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke sa

1 Ndi r m obi, ebe o mę nwan n'o kwesnmeęu ęnyi nkwa ndini wę, ni ęnyi chanchan nwan enwen ęnyi, chanpu ihien wule hun e męru ęhu le ime-mmn, e gi egun Osolobue a hun a ni ęnyi rchanrn ns.

Nke Wę Kę Polu R E Ro

2 Nabanhan ni ęnyi ime obi nu; o nwnni onye ęnyi mę eje-ihien; o nwnni onye ęnyi wiwi; o nwnni onye ęnyi tunarn ihien e. ³ Ari m e ku nwan ni m gi ma unu ikpe, makeni e kule m'a mbu ni unu r ęnyi obi —nke wu ni ęnyi k'a saeka son unu nwun, ęnyi k'a sazikiwo ęka son unu r ndun. ⁴ M'e gi unu a nyan isi da-da; m'e gi unu a dukemę ęka obi; unu a gba m umę da-da; ime nsongbu ęnyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ghoho da-da.

⁵ Makeni, kę oęen ęnyi gi rude Masedonia, ęhu ęnyi e ezuni iken kaka; wę kpokpo ęnyi azuun ile—oku-le-ka fihunmę ęnyi, egun hu a tu ęnyi ime obi ęnyi. ⁶ Kan Osolobue, hun a kas ndi ndun guchanrn obi no gi bia Tatos kas ęnyi obi. ⁷ Eledę bia a su kas ęnyi obi, kan, nkas-obi hun ya le enwen e nwe make ihien  hun ebe unu r, kasizi ęnyi obi. Makeni,  gwagh ęnyi kę m don r a da unu! Kę eje-ihien hu meni don wute unu! Kę m rhan unu obi! Ya kę m no ghokenmę.

⁸ Ifiri e, sun'a ni ihien m de ime ęhuu-ozi ahun a fugh unu, akwanzini m mman—(kan e te kwangho m, makeni m hun a ni e gigu m ya wu ęhuu m de mę unu ihien ufu—sun'a ekerę oęen su ro.) ⁹ M r nwan a ghoho. Ari m a ghoho n'o fugh unu, kan, n'o fugh unu hun unu gi roghari—ya wu ni unu a nigh a fu unu udi hun Osolobue o. Ya wu ni ęnyi a runi unu ęhu wule, kaka. ¹⁰ Makeni ihien futu ihian kę Osolobue don o, o mę ihian gbewhatu obi, bihuto ęka, o wehe nzupuha. Mman ara r a! Kan ihien futu ihian kę o don a fu ndi uwa, o buhe nwun. ¹¹ Unu ahunni nwan kę ime ihien r mma r a du unu makeni ihienni fu unu kę Osolobue don o?! Unu ahunni nwan k'o rhan unu mkpa ghos ni ęnya unu eruni ihien meni! Lee k'o r e zehan unu ize! Lee k'o tuhan unu ęnya! Lee kę m r a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hun męfieni! Unu a ghoschanrngu ni ęka unu a r ihien meni.

¹² Ya wu, sun'a ni m de ni unu ęhuu hu, ele ifiri onye mę eje-ihien mou onye wę meja kę m gi de e. Kama, m de e n'o we unu ęnya id'ęnya Osolobue ni ęnyi r unu obi nke-esi. ¹³ nwan a kasigu ęnyi obi.

Eledę obi su k'o kas ęnyi; kama, ghoho Tatos męde ęnyi ghokenmę, makeni, unu ile e meęu nwan obi ru e ali! ¹⁴ Eghę, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe  r mę m. Isi ęnyi nyan ebe Tatos r e mę nwan ezioku noke kę ihien ile ęnyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵ Ifiri e, ihien unu r nwan a sukenmę e— gha a nyanhan kę unu ile don humę isi, a nyanhanzi egun le ęhu-muma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶ M r nwan a ghoho—makeni m gichanrn unu don ęnya.

Isi Nke sat

Kę Ndi ka Don E Ye

1 Umunę, ęnyi o nwan ni unu marn ema Osolobue mę ni ka rsonmę Azuun Masedonia: ² sun'a ni wę r ime oken nsongbu, cheni bennyę-mgbeleke wę wu, oken ghoho wę nwe ime Di-nwnni-ęnyi anini nodi wę bondon wę, wę no ye, ye da-da! ³ Mmę r a shiani wę ęri ni wę

wefuha obi ye ke we nwonhan, yekaride ke we nwonhan! ⁴ We riokenme enyi, enyi dodo me ohunma bu we cheni ndi ri a tu ihieni we ri a tunni ndi nke Osolobue; ⁵ kani, we yekaride ke enyi tu enya a: e buguu we uzo we enwen we ye Di-nwonni-enyi, ya we no nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶ Ya hain nwan enyi gi si Taitosi, hun bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu aka runfu a. ⁷ Ya wu, ke unu don nwan e me ohunma ime ihien ile —ke okukwe ke iku-oku ke imarin-ihien ke adudu ri mma ke ihien-osusuo hun ri egbata enyi le unu, erira ke enyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani ri.

⁸ Ele ni m ri e ye iwu, kama, m choko ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi e chopuha ke ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo e. ⁹ Makeni, unu a maringho ke Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'o mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰ Ndunmodun m ime ihieni wu onwan: o furu ni unu runchanrin nwan orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzo runma a; elede ohun suo, unu k'o bude uzo duma ni unu me e. ¹¹ O ruguo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu. ¹² Makeni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuhuo-nsa, ni
“Nke onye hun kpoinrin oda ehikeni;
nke onye hun kpoinrin ekere emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make onimma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Elede n'o kweri aririo enyi rio a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwenen-enyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma makeni o zisonme ozioma. ¹⁹ Elede ni ndi ile kwerini marin nwenen enyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tumu e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonni-enyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi cho n'o rini umune enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien w'e gi koriani enyi make oyiyeni hogbe enyi ri a na, ²¹ makeni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonni-enyi suo, kani enya ndi ozozu.

²² Enyi zilazi nwenen enyi ozo cheni we, nwenen enyi hun enyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazi adudu hu e nwon kari mbu, makeni obi rukem e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu aka ro; nke umune enyi ndi ozo hu 'ya le uwu wi, we wu ndi-ozu pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusuo we, keni ndi uka ile hun uzo gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihięn Wę Tunj Ndi Uka Ri Jerusalem

¹ O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tunj ndi kwerini ri Jerusalem. ² Makeni, a maringho m ni ihienni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masedonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademeole kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umune-enyi ndini, amangbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogeni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masedonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihienni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umune enyi ndi hu, ni we bu uzo biaguu d'e kunrun onu d'a kwademechanrin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzo wuru oyiye unu wepuha obi unu ye, eni we waye unu ya olu.

⁶ Ihięn rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenko d'a ghorj hun buleni oda; onye hun kun oda jenko d'a ghorjikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e elele; y'e yele noko si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efo e ye ke ihien e a suo Osolobue. ⁸ Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzo e nwechanrin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzo e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹ Erira ke Ehuho-nsodon ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbenye ihien
oda-oda;
o k'e mesonme ihien Chuku cho
jenrin ejen.”

¹⁰ Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenko d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorj mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorj a oda-oda. ¹¹ O k'e me onu wuru ndi idafin uzo ile, keni onu hun uzo a hakenme eka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda eka. Erira ke iha-ekani k'a don weheni Osolobue ekele. ¹² Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me sikod'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kani ele ohun suo, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³ Unu k'e gi orun-eyemekani weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozoda. ¹⁴ Ihięn unu k'a suokenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa eka meni we ihienni.

¹⁵ Ekele ya rini Osolobue make oyiye e hun onu ghaleni a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

¹ Mmę wu Polu ri a rjo unu; m ri e gi nwayo, e gizi eka-aluluwa Kraisti, a rjo unu. Mmę hun we si ni m'e welua enwen m ali omeni mmę le unu nodi elee-m, elee-i, kani m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ² M ri a rjo unu, anikwole n'a wuru ni, m bia, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-üwa oku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³ Makeni, osuon'a ni enyi bi ime üwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-üwa don a lu. ⁴ Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-üwa, kama, ihien-ogun enyi nwonsonme iken

Osolobue, hun we gi e tikposonme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposonme atumiroro-le-ndondo⁵ le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwundon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶Enyi a kwademeguohun enyi e gi gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humecharin isi uzo ile.

⁷E leban ni ihien enya ohunma: omeni o weguo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸Di-nwonnienyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o soso n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹Achoni m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozim e ron unu egun. ¹⁰Makeni, o nwe ndi a si, “Ehuhuo-ozipolu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kani, ihun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwondenihien we gi oku-onu a e me!” ¹¹Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzo ozo ke enyi jenkod'e me enyi bia ebuhu.

¹²Enyi esonkoko ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotani we. ¹³Kani o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihien ri ogbo Osolobue keye enyi run ime orun izi-ozio ma soso ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴Ya wu ni enyi arunghafeni ogbo enyi ogen enyi gi weheni unu ozioma—hun o me ni enyi wu ndi ibuzo bia ebuhu teni unu ri d'e zi unu ya wu ozioma Kraisti. ¹⁵Enyi ari a nyanghafa isi oken—ya wu enyi ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil'anya enyi wu ni okukwe unu k'a gha e suewaye, keni enyi hun uzo e nwonwaye oghere enyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶enyi a hun uzo gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozu.

¹⁷Ehuhuo-nsos, si,

“Onye k'a nyan isi

ya gi ihien Di-nwonnienyi me nyan isi.”

¹⁸Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kani onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanai

Polu Le Ndi-ozipu-ichen Ntu

¹K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekeru. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ²Enya ri a fu m make onodi unu, udi enya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okenye ohu soso nkwa ni m jenkod'a luye e ya. Okenye ahun wu Kraisti. M kwe nkwa ni m jenkod'e we onu ye e ebe onu keleni marin okenye. ³Kani, egun ri a tu m ni we jenkod'e dufie onu, noka ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraisti ofufe ezioku le hun rulen: ⁴makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozo hun wulen hun enyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabanhan mmom ozo mobu ozioma ozo hun wulen hun unu gha aka enyi nwehen. ⁵Kani, o weni m enya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozipu-ichen” don ka m. ⁶Ikenkwo a ma m ku oku; kani, a maringho m ihien—enyi e giguohu uzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸Ogen m gi ri a runni unu orun, aka ndi-ozo ye m ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarun

wẹ ihien wẹ—keni m hun ụzọ runni unu. ⁹ Kẹ m ri ime igunrun unu, oge ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibi, makeni umunye enyi gha Masedonia bia weheni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibi ebe unu ri. Erira k'o jenkọ d'a risomme: awuko ni m unu ibi. Kaka! ¹⁰ Makeni ezioku Kraisti ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenkọ d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azuun Akaya ile! ¹¹ Ki hain nwan? Makeni enwe m ihien-osusuo unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusuo unu!

¹² M jenkọ d'e mesomme ihienni m ri e me, amamgbe ndi hu ri a nyan isi ni wẹ wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu wẹ choko hun ihian e gi si ni enyi le wẹ wu ohu. ¹³ Ndin ele ndi-ozu pu-ichen nke-esi; ndi-ndufie ke wẹ wu. Wẹ ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraisti e gi e e kpume ihun. ¹⁴ Onwan ele ihien a tu enya! Makeni, ke Ekwensu le enwen e e mede ke si o wu mmom-ozu ukpe! ¹⁵ Ya wu ni ele ihien a tu enya omeni ndi-orun a hu e me ke si wẹ wu ndi a run ihien ri mma. Wẹ jenkọ d'a narin ugwo-orun furu ihien wẹ ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶ Ni m kuzi e, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kani, omeni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun ụzọ nyan isi ekere.

¹⁷ Ele Di-nwonni-enyi si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸ Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenkọ d'e mezikwo erira. ¹⁹ Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suka unu. ²⁰ Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mobu hun e rigbu unu mobu hun a tunarin unu ihien onu mobu hun e me ke si o rika mkpa mobu hun a made unu ora! ²¹ Osuon'a ni ifenren m ro, ni m ku e: obi enyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule wẹ nwe egun ni wẹ gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku ke onye nzuzu.) ²² Wẹ wu ndi Hibru? Ya ke mme nwen wuzi. Wẹ wu ndi Izrelu? Ya ke mme nwen wuzi. Wẹ wu umu Ebrahim? Ya ke mme nwen wuzi. ²³ Wẹ wu ndi-orun Kraisti? M ri e ku rike onye isi zuleni oke: mme ka wẹ onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme ke wẹ ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole ke wẹ fianpu m mkpinsin. Onwan a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen ke ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnai wẹ ahun.

²⁵ Mgbe eto ke ndi Rom fianfu m mkpinsin. A maguo wẹ m omuma mgbe ohu. Mgbe eto ke ugbo-mirin m ri ime e tikpopu. A nogho m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin le efinnai, ibe osisi suo ke m hun kwondon eka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risomme ụzọ-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozo k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen wẹ ndi kwerini bu ekwerini wẹ a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risomme onodi oyi gi a tu m; ekwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozo ile, uhuhin ile ke m gi e bu ibi iroro orinimma uka ile. ²⁹ Onye ke ndun guu, hun ndun ogugu a guleni mme nwen ndun? Onye ke wẹ me dan ime okukwe, o noleni fukemme m?

³⁰ Omẹni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m ke m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonna-enyi wu Jesu—ojija-mma ya rin'a jenrin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Gowan ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onumgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kani we no gi ukpali gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmẹbuo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

¹ O ri mkpa ni m nyansonme isini—osun'a ni o nweni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwonna-enyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun we weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenoghan—ke ime ehụ k'o me k'o gha ime ehụ pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m ni we weri onyeni—amarin m k'o ri ime ehụ ra o gha ime ehụ pu, Osolobue ya marin— ⁴ w'e shi ali Izuiken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi we ghaleni a gwa ihian, ihien ndi we ghaleni a ni ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m suo ke m'e gi nyan isi. ⁶ Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien we hun m me le hun we nu m ku— ⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kani, igi gbondon m amangbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehụ—rike ebe we no kpo ogun ye ihian ehụ. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. We we e che m ehụ n'o hun uzọ a lu m, amangbe m'a pacheme. ⁸ Mgbe eto ke m rijo Di-nwonna-enyi banyeni ihieni, n'o me e hapu m. ⁹ Kani Di-nwonna-enyi no si m, “Mba; eyemeka m e higo i, makeni ebe ndun noleni ri ihian ke iken m no a puhacharin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighogho a nyan isi ni ndun ari m, keni iken Kraisti hun uzọ risonme ime m. ¹⁰ Ya wu, make ufiri Kraisti, o hugho m mma ni ndun ari m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni we e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya ke m gi e kenren.

Orinimma Ndi Korenti Ri Polu Obi

¹¹ E meguo m ke onye-nzuzu! Unu hain m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—makeni o nwonna ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osun'a ni o nwonna ihien m wu.

¹² Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³ Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴ Lee n'e, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anakọ m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghẹ, makeni ele umu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi muni we nwe a kpatoni we. ¹⁵ O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu eka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweyaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

16 Ụnụ nwę ikęn sị, “Ọsụon'a nị ezię rọ nị y'e buyeni ęnyi ibu, y'e męgho ęnyi ęro, dufie ęnyi, teri ęnyi.” 17 Nani kę m dọn mę ę? M gidę nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? 18 Mmę rịo Taistosị n'ọ bịa d'a hun unu; m nọ zizikwọ nwęn-ęnyi hun-ębọ hụ chen'ę. Taitosị a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Eļę agungun ohu hụ kę ęnyi gun? Eļę usonron ohu kę ęnyi gi run?

19 Unu rịde e ro nị ęnyi gi ihienni ile ęnyi rị e ku e kinrin onu ęnyi ebe unu rị ra? Mba. ęnyi rị e ku nọkę ndi rị ime Kraistị; ęnyi rị e ku rike ndi rị id'ęnya Osolobue. Ndi rị m obi, ęnyi rị e mę ihien ile ęnyi rị e mę nị ęnyi gi ę yeni unu ęka sue ime okukwe.

20 Egun rị a tų m nị ikęnkwo, m bịa, ahunko m unu kę m dọn cho, unu nwen ahunko m kę unu dọn cho; egun rị a tų m nị, ikęnkwo, ikpe lę ęnya-ufu lę eje-olulu jenko d'a rị; nị ndi hụ ime unu k'a choma nke-wę, nke-wę; nị nkuto, oku-azun, mpache lę isusu jenko d'a rị. 21 Egun rị a tų m, nị, ikęnkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu rị—ogęn m'e gi biazị, ikęnkwo a kwanma m ękwan make ndi bu oda mę njo mbu, hun kelęni gbehuto obi wę banyeni ihien ndi hụ ru unyin wę mę lę ughere lę ihien-ifenren ile wę mesonme.

Isi Nke Mmęto

Mkpinsin-ęka Lę Ekele İkpazuun

1 Onwan k'e mę ę mgbe ęto m lala d'a hun unu: “Osheri madu ębuo mọbu ęto kę wę siko d'e gi gi ikpe owule dọn.” 2 A gbago m ndi hụ mę njo mbu lę ndi ozọ hoduni mkpinsin-ęka—kę m bịa hun mę ę mgbe ębuo; m rizi nwan a gba wę ya hunni m rileni ebehu, nị, m bịa, egiko m ęka alulua son onye owule— 3 ebe o mę ni unu cho nị m ghosi onu nị Kraistị rị ime m e ku nke-esi. Kraistị a ra gi ęka-alulua e son onu—mba! O gi ikęn e mę ihien ime onu. 4 Oşun'a nị wę kpogbu ę elu-obe nọkę onye nwonleni ikęn, o huzi nwan ndun ghahani ikęn Osolobue. Imę ę, ęnyi nwen nke rizikwo kę ndi nwonleni ikęn; kani, o mę nke ęka ęnyi k'e gi son unu, ęnyi k'e son ę gi ikęn Osolobue bi, gi ikęn Osolobue hụ son unu.

5 Lekpo nị enwen unu, nị unu marin kę unu hụ ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin nị Jizos' Kraistị rị ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan nị unu a danguo nlele hụ.

6 M nwon olil'ęnya nị unu k'a hun a nị ęnyi nwen adanni nlele hụ. 7 Kani, ęnyi hụ e mę ekpere a rịo Osolobue, amangbe unu e mę ihien owule rileni mma—eļę keni wę sị nị ęnyi puha ohunma, nị ęnyi a runka orun ime igunrun unu, kama, keni onu mehü ihien rị mma—osun'a nị ęnyi nọ kę ndi dan nlele hụ. 8 Makeni, ęnyi a saeka mę ihien owule ę gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suo kę ęnyi e mę.

9 ęnyi a ghoghọ aghoghọ omęni ęnyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere ęnyi wu nị unu zucharin oke. 10 Ya hain m gi deni unu ihien ndini ogęni m kelęni bịa ebahun unu rị, amangbe m'a bịa, e gi m ikęn hụ Di-nwonni-ęnyi ye m gi du unu gi ęka-ikęn son unu—ikęn hun o ye m gi mę unu sue, eļę hun m'e gi tikpo unu.

11 Nke ikpazuun, umunę m, ghoghoma nị; [nodi nị ohunma!] Bihuto nị ęka; a gba nị ibe unu umę; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu mę ęniņa, Osolobue hun udon lę ihien-osusuo gha ęka a bịa k'a nọyeni onu.

12 Dide ni ibe onu odide rị nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³ Efoma Di-nwọnni-ęnyi wu Jesu Kristi le ihien-qsusuo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsọ ya nọyeni onu ile.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Galeshja

¹ Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mōbu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ² Mmē le umune enyi ime Kraisti ndi mmē le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshja ya.

³ Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rinj onu.

⁴ Nna enyi wu Jizo's Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵ Ogho ya rinj Osolobue Nedi enyi jenin ejen! Isefe.

Ozioma Ozọ Ariā

⁶ O tu m enya ni unu a latomakenrinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozioṃa ozọ”. ⁷ Ele ni ozioṃa ozọ ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozioṃa Kraisti. ⁸ Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mōbu mmon-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozioṃa” ozọ hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenin ejen! ⁹ Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozioṃa” ozọ wuleni hun onu nabanhanguu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰ M rife nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomaguo m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹ Umune m, m cho ni unu marin ni ozioṃa m zi aghani eka ihian bia; ¹² amunnarinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³ W'a ra ru uka a, unu a nuguo ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokemne uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴ Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mmē ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenal ndi nedi enyi we.

¹⁵ Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m rife efo nne m, ¹⁶ o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozọ wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mōbu buche ni m ihien owule. ¹⁷ Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzọ wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebeku kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸ Ahua eto a ghafegu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akp'ohin mmisen. ¹⁹ O nwōnni onye ozọ m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwenē Di-nwōnni-enyi.

²⁰ M ri a gwa unu, id'anya Osolobue, ni ihieni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntu!

²¹ Omegu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²² Ndi uka Kraisti hun risonme egbere Judia e ke marin m omarin-nya ogen ahun. ²³ We nu a hu a nu ni

wę sị nị “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o te cho n'o tikpo!” ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

¹ O mepu ahua mmeno, m no shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebeku make ni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo— amamgbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mobu ni hun m gbafu a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Griki ro— ⁴ kani oku ikwa a ungun e te puhagho make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyi ni we kaka akpu-ohu, make ni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, make ni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yeguo m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ungun ri, ya wu ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ungun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Make ni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ungun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ungun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri nokene ndi-isi, gi hun ni aka Osolobue ri ime m, we no na mme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kwere n'o hugho mma ni mme le Banabasi jenne d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ungun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ungun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, make ni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Make ni, ke ndi ahun Jemisi zihelene bia ebeku, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita no noye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, make ni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebeku no son e mema ihunna ahun, nke wu ni e dufilede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'enya we ile si Pita, “Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?”

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, “Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.’”

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kweregi ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, make ni enyi kwereini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele make ni enyi e donme Iwu

Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸ O me nwan ni a tundonzime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹ Eghese, makeni, e gigu m ihien ri ime Iwu nwunahin Iwu, keni m hun uzọ rinị Osolobue ndun. ²⁰ A kpogbuguọ we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime ehụ, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osisuọ m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹ Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

¹ Euu ndi Galeshja, ndi-nzuzu! Onye me onu ihieni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpogbu Kraisti elu obe. ² Ihien ohuni suọ ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nsọ? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozioma unu nu? ³ Eriira ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nsọ ke unu gha bidon; onu ri nwan a lili ma ni onu gi iken unu—iken ihian—mehchanrin a? ⁴ Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'awi? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵ Osolobue hun e ye unu Mmon-nsọ a, a run orun atu-nya ime igunrun unu, o ye unu ya makeni unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeni unu hu a nu e kweri ihien unu nu?

⁶ Nke Ebrahim, Ehuho-nsọ si ni "O kweyeni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpọ a onye ri ke Osolobue cho." ⁷ Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwerini. ⁸ Ekwkw-nsọ e kutogu a ni Osolobue jenkọ d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozioma edei, si, "Ndi ani ile jenkọ d'e nwehen ngozi ghahani i." ⁹ Ya wu, ndi hun kwerini k'e son Ebrahim hun kwerini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰ Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wurole ndi we bu onu. Makeni, Ehuho-nsọ si, "Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!" ¹¹ O wegụ nwan enya n'o nwonni onye owule hun Osolobue jenkọ d'e kuni ohunma makeni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, makeni, Ehuho-nsọ si ni, "Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun," ¹² bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeni, Iwu le enwen e e kuguo ni, "Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeni o ri e donme we."

¹³ Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeni, Ekwkw-nsọ si ni, "Onye owule we hogbu elu osisi a wurole onye we bu onu." ¹⁴ O gbafuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzọ biani ndi ali ndi ozo ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzọ gi okukwe nwonhen Mmon-nsọ hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵ Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhin ile kowa ihien: madu ebuo kwerigbamahu banyeni ihien owule, biyegu a eka, o nwonni onye owule

k'a saeka kagbu e mọbu we ihien owole chen'e. ¹⁶ Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuho-nsọ asini "Umụ i" ya wu, hun kari onye ohu; kari o si "nwa i" ya wu ohu sọ—hun wu Kraisti. ¹⁷ Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyegu nkwerigbama hu eka, tumē e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyegu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸ Makeni, omēni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ebrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹ Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tumē ya wu Iwu, we e ye uko ye we. ²⁰ Kani w'a ra cho uko ebe onye ohu sọ no e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ebrahim nkwa ahun.

²¹ Ari m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omēni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²² Kani Ehuho-nsọ e kugu a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu sọ ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kweri, o nwehen e. ²³ Ke enyi kelēni kweri ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, nọke ndi ngan, e che ogen okuwe e gi bia. ²⁴ Ya wu, Osolobue tumē Iwu n'o wuru enyi onye bu mkpinsin e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okweri enyi jenkọ d'e kweri ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵ Kani, huni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onye-nlepu-enya.

²⁶ Unu ile wu umu Osolobue ghahani okweri unu kwerini Kraisti wu Jizosi, ²⁷ makeni, onu ile, hun we bugu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-Chuku, e yirigu Kraisti. ²⁸ Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyē le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹ O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ebrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Eto

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

¹ Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenkọ d'e nwonrin ihien nedi e kelēni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen ari a, osuon'a ni ihien ile wu nke e. ² O risonme okpuru ndi e du n'e le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³ Eri a k'o ri enyi ke enyi kelēni ru ogo, ya wu ke enyi kelēni kweri, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime uwan. ⁴ Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihē Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵ Osolobue zihē e n'o hun uzọ gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶ Makeni unu wu umu, Osolobue no zihē Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi mi!" ⁷ Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸ Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmom ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹ Kani hunni unu maringuu Osolobue —mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmom ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰ Unu e mesonme mememe we gi a nyanhansonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹ Egun unu rikwo a tu m, ni ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a laguo iwi!

¹² M ri a rio unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³ Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴ Kani, osuon'a ni ehuhun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noka si m wu mmom-ozu Osolobue, noka si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵ Ki mezi ighoghohu hu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te gnye m akpuru-nya unu, omeni o te k'e yeni m eka! ¹⁶ Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷ Ndi ahun ri nwan a lilima ni we dorj onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸ O huhokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifri ihien ri mma ro, omeni w'e me e ogen ile—ele mme le unu nodihu suo.

¹⁹ Umụ m hun ri m obi, ime unu e memezi m, oku unu a kpmazi m, d'e ru ni unu e sonmechanrin Kraisti. ²⁰ K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzọ gbhuto olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹ Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²² We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikenny ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebon nwe enwen e, ele igbon. ²³ We mun'a hun nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hun nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴ Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nkwerigbama ebuo. Ohu wu hun we no elu Ugu Sainai meme. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵ Haga nokin enya Ugu Sainai, hun ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hun ri ogenni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶ Kani Jerusalem hu hun ri enu-igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Ghoghoma nwan!

Iyu wu agan,

hun mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyu, hun marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutọ,

a kariguo

nke okpoho hu ya le di e bi!”

²⁸ Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, noka ke Aziki don wu. ²⁹ Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hun we mu ghahani Mmom nke Osolobue.

³⁰ Kani, kini ke Ehuhuo-nsọ ku? O si, “Chupu igbon hu le nwa a; make ni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hun nwon enwen e keru uku.”

³¹ Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hun nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

¹ Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

² Gon ni ntin! Mmewu wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu unu, ya wu ni o nwonna erere Kraisti k'a ban ni unu. ³ M ri a gwazi okennyewu ole hun k'a ni we kwa a unu ya kwademekwo nwan n'o donmechanrin Iwu ile. ⁴ Onye owule ri nwan e donme Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguokwo ime Kraisti pu; o ghaguokwo ime efoma Osolobue danpu. ⁵ Kani, okukwe le iken Mmon-nsọ ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenko d'e kuni enyi, hun enyi ri a tu enya a. ⁶ Make ni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-unu le akwani-unu enwonna ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hun gi ihien-osusu a ghosi n'o hu a.

⁷ Unu te ri a gba-osọ ohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸ Elekwo Osolobue hun kpo onu dunye onu udi odunyen! ⁹ O rihu ke we don e ku e, “Ekeru yisti suo ke w'e buchehu, o ghagbari flawa bre di hu ile.” ¹⁰ Kani, make ni a maringho m ihien Di-nwonna-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nahunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinri afunfun rin'a.

¹¹ Umune m, omeni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa-unu ri mkpa, ki hainzi we gi e kpokpo m? Omeni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa-unu ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Kraisti e ke gha e buhe oku.

¹² K'o ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jen d'a warade enwen we, elede ikwa-unu suo!

Anile Enwen I Ki I

¹³ O me nke unu umune m, Osolobue kpo unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguu enwen onu memem k'o ri onu, ri ke ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusu e fetari ibe unu. ¹⁴ Make ni, we webamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hun wu “Ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.” ¹⁵ Kani, omeni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanfukwo ni nwan enya, amangbe onu e gbupu ibe onu!

Mmon-nsọ Le Ihian-mmaka

¹⁶ M si unu, a ni ni nwan Mmon-nsọ a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷ Make ni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nsọ a cho; ihien Mmon-nsọ a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebuo a luson ibe we ogun, nke wu ni, y'a saeka me ihien i cho. ¹⁸ Kani, omeni Mmon-nsọ ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹ Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰ irua-mmom, ibu-nshi le igi iken eje-mmom a run, idu-enenren, ikpe, enya-ufu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo eka-nke, ²¹ iwe-enya, igbu-ochu, ira-manyu tu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinyin-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

22 Kanị, ihien Mmọn-nsọ a mịpụha wụ: ihien-ọsusu, ighoghọ, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴ Ndị hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpogbuguọ ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a sụn'a enu obe Kraisti. ²⁵ Ebe o me ni Mmọn-nsọ e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmọn-nsọ ri a ki. ²⁶ Ele hun enyi e gi a pache mọbu a kpasu ibe enyi iwe mọbu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

¹ Umune m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmọn-nsọ cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ² E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu Kraisti. ³ Onye ri e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonni ihien o wu ri e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o ri e me. Omeni o hugho mma, ya honron make ihien ri mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ makeni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndị we ri a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi ri a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule megbu e; ihien onye kun k'o k'a ghorị. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghorị ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmọn-nsọ ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghorị ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole enyi. Makeni, omeni enyi anini ndun guu enyi, ogen ru, enyi jenkọ d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun ri ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka Ikpaunun Le Ekele

¹¹ LEE NI AKPURU-ekukwo NDINI NO JAGBO-JAGBO M GI eka M DENI ONU. ¹² Ndị hun ri a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe ri nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We ri e me e amamgbe we e gi ifiri obe Kraisti kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun keni we gi ihien ri unu ehun nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguọ we obe hu kpogbu uwanị—o wuru ihien nwunni ebe m ri, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa ri. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwani-ugun arini mkpa, kaka! Ihien ri mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udun le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, makeni apa ehun we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehun.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmon. Isee.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Efesosi

Ekele

¹ Mmẹ wu Polu de Ekwkwọ-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-nya ime Kraisti wu Jizosi. ² Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Ngozi Enyi Nwon Ime Kraisti

³ Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmom ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraisti.

⁴ Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotogwole enyi ime Kraisti, makeni o nwe ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nsọ, nwonneni nkorani enya Osolobue. ⁵ O no kwademe ni, o ru, o munnun enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghọ a, makeni uche e ro. ⁶ O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷ Makeni enyi ri ime Kraisti, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguo enyi njọ; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸ O gi amamihiem le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹ O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zume; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenkọ d'a runfuha ime Kraisti. O meguo enyi marin a makeni o suoghọ a n'o me erira. ¹⁰ Ihienni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru Kraisti—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-ua.

¹¹ Makeni enyi ri ime Kraisti, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto enyi ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹² O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasi Kraisti obi hun uzọ wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³ Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraisti ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmoman-nsọ o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴ Mmoman-nsọ ke Osolobue e bu uzọ e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenkọ d'e nwonnhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Polu Me Ni Ndi Kwerini

¹⁵ Iya hain o gi me ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Dinwonna-enyi wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶ akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e me ekpere. ¹⁷ M'a rijo Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmom imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸ M'a rijo a onwan keni enya ime-mmom unu shiapu, unu a hun uzọ marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpọ unu, marin ke ihien o kwademe o jenkọ d'e ye ndi-nsọ a hihan ogbe, marinzikwo k'o nwehan ogho; ¹⁹ onu a ghotazi ke iken o gi a

run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun we ghaleni a sa eka e ku k'o han, hun han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰ Ya wu iken k'o ghosi ogen o gi gha onwun weli Kraisti, me nodi ani eka-nni e ime elu-igwee; ²¹ nke wuni Kraisti kachanrin okiki ile le iken ile ri ichen-ichen le ihien ile w'a gbaye agbaye le efan le nzere ile—elede ndi ri ogeni suo, kani kezi ndi rida ogen hun lalani. ²² Osolobue e wegwo ihien ile che e okpuru uku, tume e Onye-isi uka, Onye ihien ile ri okpuru e. ²³ Uka wu ehụ a; ime uka ke ihien ile banyen'e ri; ya le enwen e wu onye hun ri ebe ile, hun e me ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ebuo

We Gha Onwun Wepuha Enyi Shi Ndun

¹ Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njo le mmefie ² unu ri e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmom ri elu ri okpuru e, mmom hu hun ri nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue. ³ Ezie, enyi ile te ri e bi ke we, e me ihien owule a suo ehụ enyi le obi enyi, e bi k'o ri enyi; e me ihien owule gunni enyi le ihien owule la enyi enya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che enyi noke ndi ozo ile. ⁴ Kani, make ni Osolobue e meke onye-omiken, make ni o nwe oken ihien-osusuo ebe enyi ri— ⁵ ke ogen hu enyi te gide wu ndi nwunni make njo enyi, o no gha onwun wepuha enyi, me enyi son Kraisti rizi ndun.

Efoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶ O ghaguo onwun weli enyi, o no wesi enyi elu k'o don weshi Kraisti, me enyi son Kraisti nodi ani ime elu-igwee—make ni enyi ri ime Kraisti. ⁷ Osolobue me onwan n'o gi efoma hun o me ni enyi ime Kraisti me elu ile lalani marin efoma a—hun we ghaleni a sa eka e kucharin k'o han. ⁸ Make ni, efoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu ghahani okukwe unu, ele unu gi eka unu me e, ihien Osolobue ye unu ofe ro— ⁹ ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi e nyan isi. ¹⁰ Ihien Osolobue me enyi wuru ke enyi wu. Osolobue ya ke enyi ye ime Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeto ni enyi ketekete ni uwe ke enyi k'a gha e mesonme.

Enyi Ile Wu Ohu Ime Kraisti

¹¹ Nyanhan ni ni ogen mbu unu wu ndi ali ozo—ebe ehụ ri; unu, hun ndi Ju a kpọ “ndi kwaleni ugun,” a kpọ enwen we “ndi kwa ugun”—o suo n'a ni ugun we ri e ku oku e wuhu nke ehụ suo, ihien eka ihian e meme. ¹² Nyanhan ni ni, ogen hu, unu enwon Kraisti; ogen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile ri Izrelu ri. Unu e te ri ime nkwerigbama Osolobue tume egbata ya le ndi nke e le nkwa ndi o kwesonme ime e. Ogen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'enya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³ Kani, make ni unu ri ime Kraisti wu Jizosi, e giguwo we nwan edeke Kraisti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te ri ebe teni. ¹⁴ Make ni, Kraisti le enwen e wu udon enyi—make ni o megwo ndi Ju le ndi ali ndi ozo wuru ohu, o giguwo ehụ a le onwun a titu mgbon hun te ri egbata we, ihien hu te ri egbata we, e buhe enenren. ¹⁵ O giguwo onwun ahun o nwun kagbu Iwu le umu-iwu le odinali rin'a. O me e keni o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokon enya azun ebubuo hun te rini, gi uzo ahun wehe udon egbata we—o mekozi ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju, kani ndi kwerini Kraisti.

¹⁶ Kraịstị mę ę keni o gizi ęriřa wekinhęnni Osolobue azuun ebubuo hu ime ehụ ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzọ ni gbupu iwe ri egbata we, wehe udon.

¹⁷ Ya Kraịstị nọ bia d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi ani ndi ozọ hun ri ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸ Ghahani Kraịstị, ęnyi ile a sa nwan ęka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi ęnyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozọ.

¹⁹ Ya wu, unu ndi kwerini hun wulen ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozọ. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰ Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹ Iya gi azuun ile ri unu hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonna-ęnyi. ²² Imę Kraịstị, we hu a tun onu le enwen onu, a tunsu unu enu ime-mmón d'a wuru ebe obibi ime-mmón hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Imę Ndi Ali Ozọ

¹ Ozioma Kraịstị wu Jizosini m ri e zi unu ndi wulen ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. ² A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³ unu a nuguozi k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴ Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihien mini, ke m ghotahan Kraịstị. ⁵ Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozu pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. ⁶ Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozọ a riguozi ndi ihien Osolobue e ru ęka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehụ ohu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Kraịstị wu Jizosi.

⁷ E henringuo m onye-orun oziomanı ghahani oyiye hun Osolobue me efoma ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. ⁸ Oshon'a ni ahandeni m ke onye hun kacharin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozọ ozi ihien ndi ahun jun ime Kraịstị, hun nwonleni oken, ⁹ leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰ Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere ęnya.

¹¹ Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonna-ęnyi. ¹² Makeni ęnyi ri nwan ime Kraịstị wu Jizosi, egun ari a tu ęnyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni ęnyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³ Ya wu, m ri nwan a rıo unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraịsti

¹⁴ Make onwan, m ri e gbu nwan osekpı ihun Nedi ęnyi, ¹⁵ onye hun ezi- le-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha ęka a nwehen efan we. ¹⁶ M ri a rıo a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme

ime obi unu ghahani Mmon-nso a. ¹⁷ M rizi a rjo a ni unu wuru ndi Kraisti birichanrin ime obi we make ni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkogun, e wuzowaye ime ihien-osusu— ¹⁸ keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusu Kraisti shahan, k'o jehhan elu le k'o mihan; ¹⁹ unu a ghota ya wu ihien-osusu a, hun we ghaleni a ghotachanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰ Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkari ihien ile enyi k'a saeka rjo mobu ro, runkari a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jenin ejen. Isefe.

Isi Nke Eno

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Don Wurū Ehu Ohu

¹ Mmē, hun wu onye-ngan make ni m ri e jenni Di-nwonni-enyi ozi, ri nwan a rjo unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ² E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghosi ihien-osusu onu nwe. ³ Lili ma ni uzo ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nso a bia. ⁴ Ehu ohu le Mmon-nso ohu ri, noke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵ Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶ Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷ Kanj we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen noke ke Kraisti don cho n'o ye e. ⁸ Ya ke Ekukwo-nso gi si, “Ogen o gi lashi elu,

o veri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹ (Ogen Ekukwo-nso gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzo hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰ Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzo gi enwen e mejunkwama ihien ile.) ¹¹ Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozu oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozu oyiye iwu ndi e jehhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozu oyiye iwu ndi ukwo-Chuku le ndi-nkuzi. ¹² O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehū Kraisti wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³ O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehū, sueruchanrin ogo Kraisti, nochanrin ke 'ya. ¹⁴ O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azuun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵ Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusu e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶ Iya wu Kraisti gi ehū. Make ni, iya me ehū ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehū ile gi a ri iken, e sue, e nweyaye ihien-osusu.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷ Ya wu, m ri e gi efan Di-nwonn-enyi a gba unu mkpinsiṣin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸ Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwonni ihien we mariṣe ebe ezioku ri, obi we kpokinziṣkwọ akpokin. ¹⁹ Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringwo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰ Kani, eḷekwo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹ Eghẹ, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²² Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu —onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun le azuun, hun ihien oḷila-nya dufieguu. ²³ Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴ unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsọ nke-esi. ²⁵ Ya wu, atuzile ni ntu! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehụ ohu. ²⁶ Olulu nwe iken bu i, ka anil'a han i me njo. Olulu y'e bule i ni eki gi. ²⁷ Eyele ni Ekwensu efe.

²⁸ Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma onun nwonleni nkoriani, e gi e e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwondon eka. ²⁹ Anile ni eje-okpu puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzo e yeni ndi hun ri e gon ntin eka. ³⁰ Emekwole ni ihien k'a fu Mmon-nsọ Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhin hu Osolobue k'a gbafula ndi nke e. ³¹ Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³² Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umụ Ukpe

¹ Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinnin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ² E gi ni ihien-osisuo e bi—noke ke Kraisti don nwe ihien-osisuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³ Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nude oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴ Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. ⁵ Marinkwo ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmom) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶ Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷ Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸ Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonn-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe—⁹ makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰ Lilima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonn-enyi usuo.

¹¹ Esonele ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹² Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³ Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no—¹⁴ makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuhuo-nsọ gi si,

“Onye-uran, tēnhin!
Gha ɔnwun lihi,
keni Kraistị nwunkpu i.”

¹⁵ Kpachanpu nị nwan ɛnya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien. ¹⁶ Egile ni oghere owule unu nwe gupu egu, makeni oghenni jo njo. ¹⁷ Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota nị ihien wu uche Di-nwonni-ɛnyi. ¹⁸ Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro nị manya ri a ki ihian; ka a nị nị Mmon-nso e jun ime ndun unu, a ki unu oghen ile— ¹⁹ unu e gi ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso a gwa enwen unu oku, a bu nị Di-nwonni-ɛnyi ebu a suo usuo ime obi unu; ²⁰ e gi efan Di-nwonni-ɛnyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele oghen ile make ihien ile.

Egbata Di Le Nwunye

²¹ E welua nị nị ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraistị. ²² Nwunye, e welua nị di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-ɛnyi. ²³ Makeni, di wu isi nwunye e noke ke Kraistị don wu isi uka—uka, hun wu ehụ Kraistị—hun Kraistị wu onye-nzuopuha a. ²⁴ Ya wu, nwunye k'e weluariri nị di e isi ani ime ihien ile ke uka don e wenua nị Kraistị isi ali.

²⁵ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraistị don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye— ²⁶ ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷ keni o gi enina wefuha nị enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni alili—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸ Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehụ ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹ Makeni, o nwonni onye ize ehụ a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehụ a, e mememe e ohunma—noke ke Kraistị don e me uka— ³⁰ makeni ɛnyi wu uka wu mkpamkpa ehụ a. ³¹ “Onwan haın okennyē k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehụ ohu.” ³² Ihienni e mike; m gi e e ku banyeni Kraistị le uka. ³³ K'osilerị, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Le Ndi Mu Ni We

¹ Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-ɛnyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu nị unu me. ² “Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³ “keni o ri n'i mma, y'e nwon isin-ka elu uwa.”

⁴ Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amangbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-ɛnyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Le Ndi We Ri Okpuru We

⁵ Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun le ehụ omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin nị obi unu ile e me e, noke si Kraistị ke unu ri a gbaye. ⁶ Elekwō id'ɛnya we suo—ebe unu n'a cho nị we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraistị. ⁷ A shiapuni efō a run orun unu—noke si unu ri a runni Di-nwonni-ɛnyi ya, ele ihian. ⁸ Makeni unu a maringho nị Di-nwonni-ɛnyi jenkō d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹ Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰ Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonna-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹ Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹² Makeni, ele ihian (nwe ehụ le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmom ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmom ndi hun a ki ishini gba elu-owa le eje-iken ime-mmom ndi ri elu-igwere.

¹³ Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun uzọ saeka turu ogen eje-uhuhin e gi bia; keni unu saeka mecharin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴ Turukenme ni nwan! Unu e gi ezioku kenme ukun noke akpukpo onye-agma gi e kenme ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho noke ewuru igwe ahun onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵ Yiri ni adudu izi-oziooma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, noke akp'uku onye-agma; ¹⁶ ime ihienni ile, buru ni okukwe, noke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷ weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu opia-agma Mmoman-so, kwondon.

¹⁸ E me ni ekpere noke ke Mmoman-so don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹ E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi oziooma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken; e me m we marin ihien ri ime oziooma—²⁰ m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu oziooma rike onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere ni m hun uzọ e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹ Ezi nwe enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwacharin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²² Iya ke m zilani ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzọ kasizikwo unu obi. ²³ Udun Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rinj ndi nke Kraisti ile—'ya le ihien-osusuo hun okukwe ri ime e. ²⁴ Efoma Osolobue ya rinj ke we han nwe ihien-osusuo ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Ndi Filipi

¹ Polu le Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraisti wu Jizosi. Enyi ri e dejenni ndi ile ri ime Kraisti wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun ri Filipi ya—uwe le ndi-isi we le ndi-orun uka we. ² Efoma le udon hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³ M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighoghoe e me e, ⁵ make ni onu hu e yeni m aka ime orun ozioma—ghakwori uhuhoin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogeni. ⁶ O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuohin Kraisti wu Jizosi k'e gi bia. ⁷ O furugho ni oku unu a ri m enina, make ni unu ri m obi ogen ile! Eghoe, make ni mme le unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m ri ime ngan, ke ebe m ri a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸ Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha aka Kraisti wu Jizosi bia.

⁹ Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien le nghoha, e nwe, e nweyaye— ¹⁰ keni unu hun uzọ sa aka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuohin Kristi k'e gi bia, ¹¹ make ni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru ri mma Chuku cho, hun gha aka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogho le ojija-mma.

Jesu Ri Ime M E Bi

¹² Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma aka ghagbari nke-esi. ¹³ O meguode ndi ile ri ogwa eze-kani wu Siza le ndi ozo ile marin ni ifiri Kraisti ke m gi ri ngan.

¹⁴ Ngan m ri e meguozi obi rukenme ndi itu-Kraisti ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵ Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kani, ndi ozo bu ihien ri mma obi e zi e. ¹⁶ Ndi hu bu ihien ri mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraisti, make ni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon le ikwadon ozioma. ¹⁷ Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we ri e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we ri a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m ri a ta ime nganni m ri.

¹⁸ Kani o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghoghoe, wu ni we hu e gi uzọ ile e zi ozi Kraisti, ke we bu ihien ri mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghoe, m k'a gha a ghoghoe, ¹⁹ make ni a maringuo m ni we k'a hatu m —ghahani ekpere unu le eyemeka Mmon-nsọ Jesu Kristi. ²⁰ M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kiken ni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹ O mē nke m, m rị ndun, m rị nị Kraịstị; m nwunhụn, erere ro. ²² Kani, m rị ndun ime ehuni, a runpuha ni m Kraịstị mkpuru: amarinzi m nwan hun m k'a hanrin! ²³ M ri e roshi azuunni, e roshi azuunni: k'o rị m, a la m uwanị to d'e du Kristi nodi—makeni ohun ka mma. ²⁴ Kani, m rị ndun, iya k'a ka unu eka e yeni.

²⁵ Makeni o weguo m enya ni m rị ndun k'a ka unu eka e yeni, a maringuo m ni m k'a nodi, runsonme ihien m rị a run ebe unu ile ri, keni unu hun uzo a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu ni we k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun unu—obibia m a wuru ni unu ihien unu e gi nyankenme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru ni, ke m bia d'a hun unu ke abiani m—ni ntin ke m gihu nu ukwere unu, e gi m'e don ni unu gi mmọn ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a luni uzo-Kraịstị hun ri ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don ni unu egin egin ndi-inenren unu belua okukwe unu kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we ni we k'a la ntikpo, ghosizikwo we ni unu nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenko d'a han a me erira. ²⁹ Makeni, Osolobue e yeguo unu ezigbo oghere ife Kraịstị, ele ghahani ikwerini n'e suo, kani ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke unu ri nwan a ta n'a— ³⁰ makeni unu e shimeguo nwan onwun ohu hu unu hun ke m rị e shi mbu—unu a nuguozị ni m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Ni Enwen Unu Ali Ke Kraịstị

¹ Omēni iwu ndi nke Kristi a gba umē; omēni ihien-osisuo e me ihian a roko ibe e obi; omēni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsq; omēni ihian e me ni ibe e efoma, a ni k'o rị ibe e e metu a obi— ² me ni nwan ni ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osisuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chori nke i suo mōbu ni we hun i. Ka e welua ni enwen unu ali, e ye ibe unu ogho kari enwen unu. ⁴ Onye-onye ime unu k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun ni agungun ohu hu Kraịstị wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a ni Osolobue k'o wuchanrin,
o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,
o no bu ihien o wu che usuo,
wuru odibo;

we no mu a ihian.

O wurugwu nwan ihian,

⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi,
d'e ru ebe o no kwere ni we gbu e—
kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,

Osolobue no weli e, bushichanrin a elu,
bu e che onodi kachanrinni,

ye e efan

hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,

we kpohu efan Jesu/Jizosi,

ihien ile ri enu-igwee le elu-awa le okpuru uwa

k'e gbu osekpụ.

¹¹ Onụ ile k'e ku ẹ
nị Jesu Kristi wụ Nna—
oghọ e gi ẹ biani Chuku-Nedi.

Chuku Rị Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri ẹ, ndi rị m obi, ke unu don a gbaye m oge ile, e me ihien m gwa unu, oge mmẹ le unu gi rị uzo ohu, e mekenmezide ẹ hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ẹhu-omuma-nni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha unu. ¹³ Makeni Osolobue ya rị orun ime onu oge ile, e me onu a sa eka a hori ni uche ẹ ke unu k'e me, e mezikwo unu e me ya wu uche ẹ.

¹⁴ E me ni ihien ile we si unu me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni unu wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi eka we ri ochan, unu Osolobue obibi we nweleni ntupo—oson'a ni we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni uzo ohu; no ni ime igunrun we e nwun, e ke ime uwan ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bia, ni oso m gba le orun m run alan iwi.

¹⁷ Ya wu, oson'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu ẹ e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, ẹfo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'a ni m zihe ni unu Timoti ẹgwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozọ hun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi ẹ a cho orinimma unu. ²¹ Ndi ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kanị, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringwo mkpa o ri; unu a maringwo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi ẹ a run. ²³ M bu ẹ nwan obi ni m zihen unu iya ẹgwa—m maringhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonni-enyi ni mmẹ le enwen m k'a biazikwo ẹgwa.

²⁵ K'osilerị, e roguo m n'o ri mkpa ni m zihen unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihe, hun ri a runni unu ghahani iyeni m eka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kanị, Osolobue no me omiken ẹ—kanị ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mmẹ nwen ya, amangbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukemme m ni m zihezi ẹ, keni unu hun a, ẹfo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ighoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonni-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m eka unu saleni eka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Ẹtọ

¹ Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Di-nwonni-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e chemẹ unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Oge Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkitę ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; egheę, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekię ihian ehụ ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmọn ghahani Mmọnnsọ; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya— ⁴ osuon'a ni mme nwen e nweghọzikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghęę, emeni ndi ozo enwongho ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-alı Izrelu—onye ikpun-ulo Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idomme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo uka Kraisti; nke iri-ochan ghahani idomme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguọ m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suọ—e weriguọ m ihien ile nọke ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonnim—hun m giguu ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹ risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha eka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰ M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ ken'o nweđe ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹² Ele ni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³ Umune, ari m'e ro ni e ruguọ m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runggu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴ M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenkọ d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku elu-igwee o kpo enyi ghahani Kraisti.

¹⁵ Ya wu, enyi ile ka-ehụ ime mmọn furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihienni. ¹⁶ Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷ Umune m, son ni ndi ozo a kinarin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸ Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-ihenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹ We shiko ntikpo; efọ we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-üwa ihien-üwa ke we e ro.

²⁰ Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-alı enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebehụ lala. ²¹ O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memę we ni we nọ ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saęka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Ẽno

¹ Umunę m ri m obi, hụn rị a dani m, unu wu ighoghọ m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndị ihien we a sọo m, wuzo ni nwan ime Di-nwōnni-enyi ęri!a!

Ndunmōdun

² Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ębuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—nọke ndi rị ime Di-nwōnni-enyi. ³ Egheę, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don ęnya, m rị a rịo i n'i yeni ikpoho ndini ęka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun ęfan we rị ime Ehuhuo nke ndun.

⁴ A ghoghọ ni ime Di-nwōnni-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghoghọ ni!

⁵ Ihian ile we gi ęka rị mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwōnni-enyi lala ęwa. ⁶ Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni aririọ le ekele a gwa Osolobue ihien rị unu mkpa. ⁷ Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e chemę obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸ Umunę m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nwele ni nkoriani, ihien owule a sọo ihian usuo ęfo, ihien owule we gi a ja ihian; omumę owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹ E mesonme ni ihien ndi hun unu munarin m, ihien ndi hu unu gha ęka m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m ęka. Unu me we, Osolobue udon k'a noyeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwōnni-enyi ni unu e gigo nwan ogenni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m ęka, kanu unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien rị a fu m orun ke m gi rị e ku ihien ni. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m ęfo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien rị a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun ęfo ke m bu ęgun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osilerị, unu e meke unu gi yeni m ęka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringuo k'o me ogen hu ęnyi gi zime ozioma ebe unu rị—ni o nwōnni uka ozo gi ihien we nwe yeni m ęka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu sọo. ¹⁶ Ke ogen m gide rị Tesalonika, ęlede mgbe ohu sọo ke unu zihę ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Ele ni m choko ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M rị a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharnguo m ihien ile furu ni m! E nwōnchanringuo m ihien ile rị m mkpa—nwōnkaride! Hunni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, ęfo e junguo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'o wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a sọo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenkọ d'e yechanrin unu ihien owule rị unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke aku-le-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi ęnyi jenrin ejen. Ise!

Ekele Ikpaunun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nsọ Kraist' Jizos' ile. Umunę ęnyi ime Kraistị hụn mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nsọ ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kani wu Siza.

²³ Efo ma Di-nwoni-ęnyi wu Jesu Kristi me ya noyeni mmon unu.

Ekwkw-Ozi Polu Dejenni Ndi Kolosi

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen Jesu Kristi, makeni uche Osolobue ro. Mmẹ le Timoti nwenẹ enyi gba de e.

² Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³ Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴ Eghẹ, makeni, enyi a nuguoku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri— ⁵ makeni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugu banyeni ihienni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu —hun wu ozioma. ⁶ Ya wu ozioma e ruguo unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Eriira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghota efoma Osolobue me nke-esi.

⁷ Epafasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rini unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸ O gwaguo enyi ke unu nwehan ihien-osusuo hun ri ime Mmon-nso.

⁹ Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihiem le nghota ime-mmom, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰ Ya dodo me e keni unu e bi obibi furu Di-nwonni-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efu uzo ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹ Ya gi ikem e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma le ighoghonghingbuchanrin ihien ile. ¹² Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeni we ri ime ukpe.

¹³ O ri eriira makeni o zuopuhaguo enyi okpuru ikem ishi, we enyi che Ali-eze ezi Nwa a, ¹⁴ ezi Nwa a, hun o giguu nwan edeke e gbafula enyi, gbaghari enyi njo—makeni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵ Enya hun Nwa a ni wu Kraist' a hunguo Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibufu, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶ Makeni, aka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi w'e legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmom ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷ O ri ari ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸ Iya wu isi uka hun wu ehua a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹ Makeni, o suo Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰ O

suozikwo Osolobue n'ọ ghaha ẹka a wekinhen ni enwen ẹ ihien ile o ke— ke we ri elu-uwu ke we ri elu-igwee—ghahani edeke o gba elu-obe ẹ, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹ Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi. ²² Kani o giguonwan ehuru o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenkọ d'e wepuha ihun ẹ—ndi nweleni ntupo le nkoriani. ²³ Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghọ ohunma, omeni unu e turukememe ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-anya hu ri ozioma unu nu pu— ozioma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee*. Orun Oziomani ke we tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Nọke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴ Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehuru m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehuru a wu uka. ²⁵ Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'ọ rinu unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'ọ don ku ẹ— ²⁶ me we marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghanu marinleni—kani o kpupuguo a nwan ghosi ndi nke ẹ.

²⁷ Chuku me ẹ makeni o cho n'ọ me ndi nke ẹ marin ke ya wu ihienmini mehan oken ihien-oghọ, me we marin ni ndi wulen ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni enya ni unu jenkọ d'e nwe ogho ahun lalanu.

²⁸ Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri ẹ gi amamihienu ile Osolobue ye enyi a do onye owule ẹka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehuru ime Kristi—keni enyi hun uzọ wepuha we ihun Osolobue. ²⁹ Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

¹ M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile kelenu huntu m elee-m, elee-i. ² M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-osusuo wuru obi ohu, a hun we uzọ ghotachanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen ẹ. ³ Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihienu le nghota ile.

⁴ M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen ẹ mma dufie unu. ⁵ Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukememe ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a makeni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebehu ime-mmọn.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶ Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi nọke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime ẹ; ⁷ gba ni nwan nkpogun ime ẹ, unu a tun ndun unu ime ẹ ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya—a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸ Hun n'a nwan n'ọ nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi ri a kuzi

* **Isi Nke Ohu:23** Ebeni ri e ku oku hun meguni, ẹle hun kelenu me ogen ahun.

ihien nọ erira. Nkuzi ihian le usonron mmom le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwanị ke we ri a kuzi. Ele enya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹ Kani, ehụ Kraịstị ke ihien ile Osolobue gi wuru Osolobue richanrin. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraịstị—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ungu ime-mmom—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi aka kwa, kama, hun Kraịstị le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraịstị. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraịstị, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ungu wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue nọ me unu son Kraịstị ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O nọ kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraịstị, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O nọ napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'enya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nsọ ri ichen-ichen we gizi e zu iken. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmom-ozị gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmom-nsọ ari a ki iroro e. ¹⁹ O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsomme mkpamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzọ e sue udi usue hun gha aka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Kraịstị nwunhun, unu a nwunahinguo mmom le iwu a han ihien e me k'o me elu uwanị. Ki hain nwan unu gi e bi nọke si unu wu nke uwanị? Ke unu a gbayeni omenalị ndini we? ²¹ “Ekwondole!” “Adaminele!” “Emetule aka!”? ²² Omenalị ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usonron ndini, o nọ ke si a marinka we ihien—tumadu ke we don a wa omenalị ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wulen nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian aka e kwondon enwen e amangbe o mesomme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

¹ O me nwan ni unu e songuo Kraịstị gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehụ Kristi nodi ali azun aka-nni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraịstị zueme ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraịstị hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-owa hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-nya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalanị ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸ Kani, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. ⁹ Atukwole ni ibe unu ntụ, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰ Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marinwaye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹ Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wulenị ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti sọ —ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹² Rike ndi Chuku hori, ndi ri nsọ, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³ E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonnini-nyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴ Hun kadeni, yiri ni ihien-osusuo, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵ E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenko e me ime igunrun unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpọ unu d'e nwon noke ndi ri ehụ ohu. A kpanmịn ni Osolobue. ¹⁶ Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a juncharin ime unu. E gi ni amamihiēn le akọ-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebụ ri ime ekukwo Ebu-oma le ebụ-ofufe le ebụ ndi ozo ri nsọ. ¹⁷ E gi ni efan Di-nwonnini-nyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghahani Di-nwonnini-nyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

¹⁸ Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, makeni erira k'o furu n'i bi —noke onye nke Di-nwonnini-nyi.

¹⁹ Di, nwe ihien-osusuo nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰ Umụ, e hume ni ni ndi munị unu isi ime ihien unu, makeni ya ke Di-nwonnini-nyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹ Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

²² Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebegu e lee unu, unu e memem ni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonnini-nyi. ²³ Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonnini-nyi ya, ele ihian. ²⁴ Nyanhankwo ni ni Di-nwonnini-nyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonnini-nyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵ Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonnini onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

¹ Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni eka ri mma e son we, emegbulu ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

² E mę ni ekpere oęen ile; e we ni ęnya e ru alı ebe ekpere rı; e gi ni ekele e mę ę.

³ E męzikwọ ni ni ęnyi ekpere, kęni Chuku kpọpụ ni ęnyi ọzọ ęnyi e gi ku oku-Chuku, ni ęnyi hụn ọzọ e kusonmę oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun wę gi ifiri ę we m che ime nganni m ri. ⁴ E mę ni ni m nwan ekpere, kęni m saęka a kowa a hun w'a ghotą—k'o furu ni m e mę.

⁵ E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere ọwule unu nwon nahin unu. ⁶ Oku-onu unu ya wuru hun e ye ęka, a sọọ kę nnu, kęni unu sa ęka a shari onę ọwule oku ohunma.

Ekele Ikpazuu

⁷ Ezi nwenę ęnyi wu Taiķikosi hun furu wę gi e don ęnya jenko d'a gwachanrin unu kę m ri—odibo ibe ęnyi ime Onyę-nwonni-ęnyi k'o wu. ⁸ Ya hain m gi zila ni unu ya, kęni o gwa unu kę ęnyi no, gba unu ume. ⁹ Iya le ezi nwenę ęnyi wu Onesimosi hun furu wę gi e don ęnya, hun wuzi onyę ali unu, wi lala. Wę k'a gwachanrin unu kę ihien ile no ebeni.

¹⁰ Arıstakosi onyę-ngan ibe m e kele unu. Maki nwa-nwenę Banabasi e kelezi unu. (Ęnyi a gwatoguo unu nabanhan Maki—omeni o bia ebęhu.) ¹¹ Jizosi, hun w'a kpozı Jostusu, e kelezi unu. Madu etoni sọọ wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le wę wi a run orun Ali-eze Osolobue—wę e mę ndun a ban m.

¹² Epafrasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu. Epafrasi e shi onwun oda o gha e mę ni unu ekpere. O rıosonmę Osolobue n'o mę unu wuzo noķę ndi ka-ęhu, ndi marin ihien wę ri e mę ebe ihien ọwule wu uche Osolobue ri. ¹³ M k'a saęka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴ Dokita wu Luku hun ihien e a sọọ ęnyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵ Kele ni ni m umunę ęnyi ime Kraısti hun ri Laodishia, unu e kele nwenę ęnyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe ę.

¹⁶ Wę gungu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni wę gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷ Si ni Akıposi, “Hunkwo a n'i runchanrin ogbo wę keye i ime orun Dinwonni-ęnyi.”

¹⁸ Ni m gi ęka m de nwan ekele m: Mmę wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue mę ya noyeni unu.

Ekwkwo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Teshalonika Ndi Teshalonika, Nke Ibuzo

¹ Polu le Sivanosi* le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi ya. Efo ma le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Teshalonika

² Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³ Make ni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run make ni onu kweri ekweri le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme make ni unu nwe olile-nya ebe Dinwonnienyi wu Jesu Kristi ri.

⁴ Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵ Make ni, ozioma enyi zi unu egini oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nsu e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wechanrin unu nya ni ezioku k'o wu.

Eledede ohun suo: unu a maringwozi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶ Unu ile no kinrin enyi le Onye-nwonnienyi, gi ighoghohun gha aka Mmon-nsu bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷ Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwerini risonme Masedonia le Akaya e leri. ⁸ Make ni, oku Onye-nwonnienyi a ghaguo aka unu ghagbari—eledede ime Masedonia le Akaya suo, a nuchanringuo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹ Make ni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmom gbewhatu d'e fema ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰ e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amamgbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalan e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tesalonika

¹ Umune, unu le enwen unu a maringwo ni ijen enyi bia ebe unu ri alani iwi. ² Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebenu ni enyi d'a bia Teshalonika d'e zi unu ozioma. Kani, osuon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—make ni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³ Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴ Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don nya, bu orun izi-ozioma che enyi aka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don nya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

* **Isi Nke Ohu:1** Sajlasi

⁵ Osolobue wu osheri enyi, kanj unu le enwen unu a maringhozikwo—ni enyi egini oku a souni we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwoni enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶ Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷ Osoun'a ni enyi nwon iken si unu ye enyi ihien runi enyi noke ndi-ozipuchien Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi eka-alulua e son unu noke ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o suo enyi asuo—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amamgbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsq, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani. ¹¹ Unu a maringho ni enyi gi eka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu: ¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a rio onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpou unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabanhan'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azuun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta eka ndi ali unu ke we le enwen we ta eka ndi Ju. ¹⁵ Ndị Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a luson onye owule— ¹⁶ ghahani igbondon enyi ezile ndi ani ozo ozi we k'e gi nwon nzuori! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kani, iwe-le-onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Kę Wę Dahan Polu Wę!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekerę ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kanj, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-odal! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazı d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kanj Ekwensu gbondon enyi.

¹⁹ Eghęę, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighogho enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighogho enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

¹ Mgbe enyi gileni nwan sazi eka din e, enyi no si ni osoun'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenę enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Kraisti d'a gba unu ume, me unu zekemę ime okukwe unu— ³ amamgbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Kraisti. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzọ ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meole nwan erira. ⁵ Make ukpokponi

biani ni unu, asazini m eka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwanguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶ Kani, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o weheguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusuo unu nwe. O kuguzi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷ Umune, ya wu ni e gigu we nwan okukwe unu gba enyi ume ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸ Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonna-enyi.

⁹ Euu, nani ke enyi a don saeka kelegu Osolobue make unu, make ighoghohole enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Kraisti? ¹⁰ Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzo ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹ Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonna-enyi wu Jizosi! ¹² Di-nwonna-enyi ya mezikwo ihien-osusuo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³ Ya me obi unu zekenme ebe iri-nsa ri, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwonna-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bia.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Sugo Osolobue

¹ Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonna-enyi wu Jizos' a riu unu: bisonme ni obibi hu unu mumarin enyi ni 'ya a sugo Osolobue usuo—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ² Makeni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonna-enyi wu Jesu ye unu.

³ Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; ⁴ ni onye-onye ime unu marin k'o don kwondon ehụ a, donme e nso, me e nwe mgbaye; ⁵ ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ ni ihian eweriko ihien nwene e mobu megbu nwene e ime ihien. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsi-eka, ni Di-nwonna-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷ Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpọ enyi d'e bi, kani obibi ri ochan.

⁸ Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kani nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nsa a.

⁹ O me nke inwetari ihien-osusuo nọke umune ime Kraisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e gigu eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰ Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azuun Masedonia. Kani, enyi ri a riu unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹² Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonna ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³ Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-nya don a kwan. ¹⁴ Make ni, ebe o me ni enyi kwere ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kwere ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwere ni n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhuni).

¹⁵ Ni enyi gwa unu onwan make ni oku Di-nwonni-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonni-enyi k'e gi bia, ebukoni ndi hu ri uran uzọ d'e kunrun Di-nwonni-enyi. ¹⁶ Make ni, o ru ogen hu, Di-nwonni-enyi k'e gi oken olu ku oku; we k'a nu olu onye-isi ndi mmọn-ozu; opi Osolobue k'a han—Di-nwonni-enyi wu Kraisti a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraisti hun ranhinguni e buguu uzọ gha onwun lihi. ¹⁷ Ogen hu, we k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni we ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwonni-enyi ime-elu—erira ke enyi k'a don buru Di-nwonni-enyi d'e son e nodi jennin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

¹ Kani, umune—o me nke ogen le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Make ni, unu le enwen unu a maringuo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwonni-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Ogen hu we k'e gi ri a si, “Udon a riguo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun we idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozu a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu aru ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Make ni, umu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi munrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Make ni, uhinhin ke ndi a ranhin uran gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin ni nwan enya; ni enyi yiri okukwe le ihien-osusu ke ewuru igwe onye-agma gi e gbondon obi e, enyi e yiri olile-nya nzuopuha noke okpu onye-agma gi e gbondon isi e. ⁹ Make ni, Osolobue etumeni enyi d'a narin afunfun iwele-onuma a; kama, o kpo enyi d'e nwonrin nzuopuha ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Make ni, Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi nwunni enyi onwun keni enyi hun uzọ son e ri ndun—ke enyi ri ndun ogen o gi bia ke enyi a nwunhuguo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu aka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazun Le Ekele

¹² Kani, umune, enyi ri a riu unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu enya ime Di-nwonni-enyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osusu we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsi-eka; a kasi ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zeleni aka—ka gi ni ndidi e son onye owule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwonni onye owule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozọ ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghoghọ nị oge ile. ¹⁷ E mē ni ekpere oge ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho eka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule osu.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha eka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nsu: ya donmehanchanrin mmon unu le umen-ndun unu le ehun onu ohunma—amamgbe onu gha e nwon nkoriani oge Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onye hun kpo onu furu we gi e don enya, o jenkod'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umune enyi ile odide ri nsu.

²⁷ M ri e gi efan Di-nwonni-enyi a si onu gunni ndi ile kwerini ehuhuo-ozini.

²⁸ Efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu ya noyeni unu.

Ehuhuọ-Ozi Nke Ebuọ Polu Dejeñni **Ndi Teshalonika** **Ndi Teshalonika, Nke Ebuọ**

¹ Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuọ-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonnini-enyi wu Jesu Kristi ya. ² Efo ma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Osolobue E Dọnmekẹ Unu

³ Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmịn Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osisuọ onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴ Ya haịn enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisi Wela

⁵ Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶ Ezioku ro, makeni, o furughọ ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷ me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenkọ d'e me e ogen Di-nwonnini-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—'ya le ndi mmon-ozie e hu kin-akwanran.

⁸ We k'e gi okun ri e nwunni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonnini-enyi wu Jesu isi. ⁹ Ndin k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonnini-enyi le iken o gi nwe ogho ri wepu we—¹⁰ o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nso a ye e ogho, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹ Ya haịn enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a rịọ Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alan iwi; enyi a rịọzi a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run—¹² keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonnini-enyi wu Jesu ogho, gizi ifiri Jesu ye onu ogho—ghahani efo ma Osolobue le Di-nwonnini-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuọ

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

¹ Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonnini-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkọ d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ² anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozie owule—we si n'o gha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonnini-enyi a biaguo.

³ Anikwole ni onye owule gi uzọ owule dufie unu: Uhuohin hu abiako mmani oken nnupu-isi hu biaguu, e wefuhaguu we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le

enwen e. ⁴ O k'a gha a lusun mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kachanrin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nsọ Osolobue, weri ocho, kpọ enwen e Osolobue.

⁵ Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzọ ohu? ⁶ Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e rugu we kebe wepuha a.

⁷ Make ni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kanj, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸ Ogen hu, e wepuha we Onye hu a danchanrin iwu ile—hun Di-nwonn-enyi wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpopu. Di-nwonn-enyi k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonn-enyi gi bia gbu e la iwi.

⁹ Obibia Onye hu a danchanrin iwu ile k'a wu aka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumanya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lakọ ntikpo, make ni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹ Osolobue k'e gi ifiri n'a jugo we ezioku zihę ni we oken ndufie ahun we jenkọ d'e dufie we, hun k'e me we kweriyeni ntụ. ¹² Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a suo.

We Hotọ Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³ Kanj, nke unu, umune enyi, onu ndi Di-nwonn-enyi bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Make ni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noko mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nsọ Mmon-nsọ le ikwerini ezioku. ¹⁴ Onwan haın Osolobue gi nwan kpọ unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonn-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶ Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷ dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

¹ Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Di-nwonn-enyi hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ² E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbapuha enyi aka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, make ni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³ Kanj, Di-nwonn-enyi furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴ Make ni enyi a maringhozi ihien Onye-nweni-enyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵ Di-nwonn-enyi ya dodo du obi unu ile ni unu ghotu ihien-osusuo Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutopekwole Ni Eka

⁶ Umune, enyi gi nwan efan Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu aka hun nke o gi bi ke enyi

dọn gwa ụnụ akpakwọle. ⁷ Makeni ụnụ le enwen ụnụ a maringhọ ni o furu ni ụnụ kınrın ẹnı. Ẽnyi akutofuni eka oge ẹnı le ụnụ gi ri uzọ ohu; ⁸ ẹnı anarınni onye owule ihien-oriri bu ẹnı akunı ugwo. Ẽnyi a run orun a rungbu enwen ẹnı uhinhin le efinnai, amamgbe ẹnı a wurunı onye owule ime unu ibu. ⁹ Ekwọ ni o runi ẹnı; mba, ihien runi ẹnı ro. Kani, ẹnı me erira keni ẹnı ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰ Ke oge ẹnı gide ri ime igunrun unu, ẹnı ye unu iwuni: “Onye ju n’o runko, y’e rile.”

¹¹ Kani, ẹnı a nuguo ni ndi hu ime unu kutofu eka, e busonme eka e che orun rulenı we; o nwonni ihien w’a run. ¹² Ẽnyi gi efan Onye-nweni-ẹnı wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien eka kuma we; we gi eka we a luru ihien we e gi bi.

¹³ Umune, ndun ime ihien ri mma y’a gukwole unu.

¹⁴ Onye owule gbayeleni ihienni ẹnı ri nwan e deni unu, unu a koma a ẹnı, gban’a oso—keni ifenren me e. ¹⁵ Ewerikwole n’a ke enrenren, ka a gba n’a mkpinsin-eka ke nwenen unu.

Oku Ikpazuun

¹⁶ Di-nwonni-ẹnı le enwen e, onye hun udon gha eka a abia, ya ye onu udon oge ile le uzọ ile. Di-nwonni-ẹnı ya noyeni onu ile.

¹⁷ *Mme wu Polu gi eka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-eka m, enina ke m’e biye ekukwo-ozı m ile eka.*

¹⁸ Efo ma Nna ẹnı wu Jesu ya rinı onu ile.

Èkùkwò-Ozi Ibuzò Pòlù Dejeñni **Timoti** **Timoti, Nke Ibuzò**

1 Mmè wù Pòlù de èkùkwò-ozini; m wù onyè-ozì pù-ichèn Kraìstì Jizòsì. Osolobuè wù Onyè-nzùpùha ènyì lè Kristì wù Jesu onyè ènyì gí dòn ènya tumè m. ² M rì e dejeñni Timoti wù nwa m esi imè okukwe. Èfòma lè omikèn lè udòn hùn gha èka Chuku-Nèdì lè Jesu Kristì Nna ènyì bìá ya rìní ì.

Mkpìnsìn èka Banyeni Eje-nkuzi

³ Nòdì nwan Èfèsòsì kè m dòn gwa ì ogeñ m gí jènko Masèdonia, kèni ì gwa ndì hù rì a kuzi ihien wulèni ezioku w'a kuzizilè ihien ndì hù wè rì a kuzi; ⁴ w'e gonzilè ntìn akìkò nwònlèni isì lè itu-mpupu ihien hùn w'e tusonmè hùn nwèlèni njeđenmè—makèni ihien ndìní e mè ihian a masonmè omùma nwèlèni alì hùn nkè o gí yèni ihian èka bi obibi okukwe hùn Osolobuè chò. ⁵ Ihien hañ i k'e gí gwa wè erira wù nì ihian hùn ụzò gí ihien-òsùsùò e bi—ihien-òsùsùò hùn gha obi rì mma lè ihòrì rì mma lè okukwe gha akpakalì obi pùha. ⁶ O nweòlè ndì latò ihien ndìní, kpahu, sònme oku nwònlèni isì. ⁷ Wè chò nì wè wùrù ndì nkuzi Iwu Mozizi, bụ aghòtanì wè ihien ndì wè rì e ku mòbù ihien ndì wè rì e ku oku wè—e ku, a dù èka obi.

⁸ Ènyì a marìngò nì Iwu rì mma—omèni ihian a marìngò gí è mè ihien wè gí ifiri è ye Iwu. ⁹ O furu nì ihian ghòta nì èlè ifiri ndì ezi-omumè kè wè gí ye iwu. Kama, wè gí ifiri ndì a dan iwu lè ndì e nupu-isi ye è, uwè lè ndì ghalèni e fe Osolobuè lè ndì e mè njo, ndì e mè ihien runì lè ndì e lelìa ihien rì nsò, ndì e gbu nèdì wè mòbù nnè wè lè ndì izighe. ¹⁰ Wè yezi è makè ndì ughèrè, makè ikènyè hùn e mèsòn ikènyè mgba lè ikpoho hùn e mèsòn ikpoho mgba, ndì e re ihian lè ndì e ñòn ihian, ndì-ntù, ndì a shìa èri-ntù lè ndì e mè ihien ndì ọzò ọwùlè wè lè ezigbo nkuzi ghalèni a dangbama. ¹¹ Ezigbo nkuzini rì imè ozioma hùn Osolobuè, Onyè hù rìchanrìn mma, buche m èka.

Ikele Chuku Makèni O Mè Ebere Nabanhan Ènyì

¹² M rì a kpanmìn Kraìstì wù Jizòsì Di-nwònni-ènyì hùn ye m ikèn m gí rì a run ọrùn, makèni o weri m nòkè onyè o gí dòn-ènya, wè m ọrùn, ¹³ ọsùon'a nì m te kutò a, kpkoko ndì nke è, gí èka-ikèn sòn wè. Kanì o nò mè ebere m, makèni amarin m ihien m rì e mè ogeñ ahùn, m'è kwerizikwò ogeñ ahùn. ¹⁴ Di-nwònni-ènyì nò gí èka rì mma sòn m, mè nì m omikèn ọda-ọda, wezi okukwe lè ihien-òsùsùò rì imè Jizòsì ye m ọda-ọda. ¹⁵ Okuni wù ezioku hùn furu w'a nabanhanhanrìn: nì, “Kraìstì wù Jizòsì bìá imè ụwa d'a zùpùha ndì njo”—hùn o mè nì mmè kachanrìn njo imè uwè ile.

¹⁶ Kanì, ufiri è kè Osolobuè gí mènì m omikèn, mmè hùn kachanrìn njo e mè, kèni Kraìstì wù Jizòs' hùn ụzò gí m ghòshìchanrìn ndidi zu oke, gí m mè ihien nleri, kèni ndì ọzò, hùn k'e kweri n'è gí è marìn nì wè lè enwèn wè jènko d'e nwòn ndùn itèbite.

¹⁷ Eze Itèbite kè Osolobuè wù! Eze Ghalèni a nwùn! Onyè wè ghalèni e legha ènya! Chuku ohu sùò rìní! Mgbaye lè ọghò ya rìn'a jènrin èjèn! Iseè.

Gi Oku Osolobuè Lè Ihòrì Rì Mma Lùnì Osolobuè Ogun

18 Timoti nwa m, m rị e ye i iwu ndịni nọkẹ kẹ amụma ndị wẹ busonmẹ banyeni i mbụ don ku, keni i saẹka gi ihien wẹ ku ime amụma ndi ahun lu ogun hu ri mma, ¹⁹ e kwonkenmẹ okukwe lẹ ihori ri mma. O nwẹguo ndi latọ ihori wẹ, sukpopu okukwe wẹ. ²⁰ Himenosi lẹ Alẹzanda ri ime wẹ. E wẹguo m wẹ ẹbuo ye Ekwensu n'o mẹ wẹ ihien, keni wẹ marin kubehi aru.

Isi Nke Ẹbuo

Ife Ofufe Ime Uka

¹ Igi bidon nwan, m si onu a riosonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni wẹ ekpere; a riodonni ni wẹ; e gi ni ifiri wẹ a kpanmin a, ² e mezini ni ndi-nze lẹ ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi mẹ juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³ Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a sọ Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴ makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marinzikwo ezioku.

⁵ Makeni,

Osolobue ohu sọ ri;

Onye ohu sọ rizikwo

hun e wegbama Osolobue lẹ ihian.

Onyeni wu Kraist wu Jizosi

hun wuzikwo ihian;

⁶ hun we enwen e ye,

keni o wuru ihien w'e gi gbapuha ihian ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihienni ogen furuni.

⁷ Wẹ tumẹ m onye e zisonmẹ ozi ihienni lẹ onye-ozu pu-ichen lẹ onye a kuzi ndi ani ndi ozọ wulen ndi Ju okukwe lẹ ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntụ!

⁸ Ya wu, m cho ni ikennyẹ ri ebe owule hun a ni wẹ e mẹ ekpere. Wẹ gha a kishi ẹka ekpere elu, ya wurukwo ẹka ri nsọ, ẹlẹkwọ hun wẹ gi iwe lẹ ndondo meru.

⁹ M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e mẹ ifenren, w'e yi ihien furuni. Ekiken wẹ y'e melle icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihien-mma mobu ẹkwa ndi nanranni. ¹⁰ Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e mẹ.

¹¹ Wẹ gha a kuzi, ikpoho w'a gba-nkintin, e gon ntin ihien wẹ ri a kuzi, wẹ wechanrin enwen wẹ che okpuru. ¹² M si okpoho* y'a kuzile; y'a kile okennyẹ; y'a gba nkintin. ¹³ Makeni Adam' kẹ wẹ buzọ ke ni wẹ d'e ke Ivu; ¹⁴ e dufeni wẹ Adam', kama, okpoho kẹ wẹ dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵ Kanị Osolobue jenkọ d'a zuofuha ikpoho amangbe isi wẹ a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho wẹ ime okukwe, ihien-qsusuo lẹ iri-nsọ, e kwodon enwen wẹ.

Isi Nke Ẹtọ

Ndi-isi Uka

¹ Okuni w'e ku wu ezioku, ni, "Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run."

* **Isi Nke Ẹbuo:**12 nwunye ihian

² Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³ O meko onye-manyanya mobu onye aka-iken, kani onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye egbo a suo. ⁴ O k'a wuriri onye hun e ri-aka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbaye ihian uzọ ile. ⁵ Makeni, omeni ihian a sani aka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepu uka Osolobue enya? ⁶ O wuko onye roghari nke ohun, onye sonme uzọ Kraisti nke ohun, amamgbe o honronma bu o nwonna ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷ O k'a wuriri onye ndi ri ogbe e ku oku e ohunma, amamgbe o danban onyan Ekwensu, fa.

Ndi-orun Uka

⁸ Erirazikwo, ndi-orun uka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we aka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manyanya mobu ndi egbo ri enya. ⁹ We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰ We k'e buriri uzọ leleguu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni uka.

¹¹ Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manyanya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹² Ndi-orun uka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu suo; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ohunma. ¹³ Ndi hun run orun-ukani ohunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu orun k'e mezikwo obi rukemwe we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴ M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵ keni, omeni m bie d'a bia, n'i marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, uka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Uka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶ W'a ru uka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni:

Onye* ahun gi ehụ paha;
 o no ghosi ni iya ro nke-esi
 ghahani Mmon-nsọ;
 ndi mmon-ozu a hungho a.
 Ihian e zisonmeguo ozi e ali ichen-ichen;
 e kweriguo ni w'a ime uwa.
 O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

¹ Mmon-nsọ e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sonme mmon ndi hun e dufieni le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ² ebe we n'e son nkuzi ndi-ntu le ndi ihunnai ihori we nwunguu noka si we gi igwe-okun dagbu e. ³ We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun uzọ e ri, e

* **Isi Nke Eto:**16 Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

ye ẹ ekele. ⁴ Ihiẹn ile Osolobue ke ri mma, o nwonni hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵ make ni oku Osolobue le ekpere e don ẹ nsọ.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶ I gwa umune enyi ime okukwe ihiẹn ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-orun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihiẹn ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷ Lato ilu ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihiẹn Osolobue ri, hun ndi marinle ni ihiẹn gi e don. Kama, e gi ihiẹn Osolobue a zun enwen i. ⁸ Make ni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kanị igi ihiẹn Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri uzọ ile, make ni w'e ri erere ẹ ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹ Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ohunma-ohunma. ¹⁰ Ya haịn enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, make ni enyi gi Osolobue ri ndun don-nya, Osolobue hun wu Onye-nzuofuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

¹¹ A gwa we ni we k'e meriri ihiẹn ndini, a kuzi we ya. ¹² Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi ẹ, ihiẹn-osusuọ a, okukwe ẹ le k'o donme obi ẹ ochan. ¹³ M gini d'a bia, hun a ni i hu a gunpuha Ekwkwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴ Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasị i.

¹⁵ Hun a ni i hu e me ihiẹn ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihiẹn rin'a. ¹⁶ E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihiẹn ndini we. Make ni, i gha e me we, i siko d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Eka W'e Gi E Son Ndi Ri Ichen-ichen Ri Uka

¹ Aganle okenye-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi ẹ oku; a gwa ikennyẹ ri ibe ani oku leke umune-ikenye; ² a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne ẹ; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umune-ikpoho—ka donmechanrinkwo enwen i ochan.

³ E lepu ndi di we nwun hun nwele ni eyemeke nke-esi enya, ni gi ẹ tu ni we uya. ⁴ Omeni okpoho di ẹ nwun e nwongho umu, mọbu umu-oye, ndini we murungude ke we don a run ihiẹn furu ni we runni ndi ezi-le-ulo we, e gi eka we ri e yeni ndi muni we a kikinbelua we ugwo, make ni iya a suo Osolobue. ⁵ Nke okpoho di ẹ nwun hun wu ogbenye nke-esi, hun nwonle ni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a riọ Osolobue uhinhin le efinnai. ⁶ Kani, hun ri e bi obibi ehufu anwunhugwole—osun'a ni o ri ndun. ⁷ Hun a ni y'e yezi we iwu ndini amamgbe we a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸ Onye owule ghaleni e lefu ndi nke ẹ enya, tumadu ikpun-ulo a, a jugwo okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kwerileni njọ.

Ikpoho Di We Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya (Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹ Okpoho di ẹ nwun hun ruguu ahua ogun eto mọbu kari suo ke we jenko d'a gunye ikpoho di we nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰ O k'a wuriri onye we gi orun oma o runsonme

marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu we unyin uku; n'o yeghoni ndi ri nsongbu aka; n'o gigho enwen e kwani orun oma uzọ ile.

IkpoHo Di We Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹ Ka ekwerile gunye ikpoHo di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehụ nwē ikēn ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹² Ogēn hụ ikpe a ma we makeni e tikpoguọ we nkwa ibuzọ we kwe.

¹³ Wezukade ohun, o ru, a munrun we aka-nkuto pu, a gha uno-uno. Eledē aka-nkuto pu suo, a si si-si-si, e busonme aka e che orun rulen, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴ Ufiri onwan, ndunmodun m we: ikpoHo di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we enya—amamgbe enenren a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵ Makeni, ndi hu ime ikpoHo ndini we a kpahuguole, sonme Ekwensu.

¹⁶ OkpoHo owule kweri ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbennyē nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we aka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uzọ saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun nweleni onye e yeni we aka nke-esi aka.

Eka We Gi E Son Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzọ ebuo, tumadu ndi ri a gbakenme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri. ¹⁸ Makeni, Ekukwo-nsọ si, “Ekenmele efin onu ebe o ri a zokpo aka,” sizi, “Onye-orun e furugho hun w'a ku ugwo-orun a.”

¹⁹ We kinghosi i ihien owule banyeni onye-isi, egikwole e don, mmani madu ebuo mobu eto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hun e mesonme njo, jugbo we id'nya ihian ile, keni egun hun uzọ tuma ndi hoduni.

²¹ M ri a gba i mkpinsi-eka id'nya Osolobue le Kraisti wu Jizosi le ndi mmōn-ozī nsọ: e donme iwu ndini; egbeyekwole ni onye owule; elekwole ihian enya ihun.

²² Ahuhukwole bu aka kwasī onye owule tume e onye orun-uka, bu y'e leban n'a enya ohunma. Kpachanfu enya amamgbe y'e bi aka ye njo ndi ozọ me; donme enwen i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efọ i le make emu hun a ku ni mbu-le-ebuo.

²⁴ O nwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kani nke ndi ozọ, njo we a ra fuha ifon egwa, kani o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Erira ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jenrin ejen.

Isi Nke Isin

¹ Ndi ile wu igbon mobu odibo aka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kutofan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni ihian ri e fe onye kwerini, y'e benuakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fedē e kari, makeni onye ri e ri erere orun a wu onye kwerini le onye ri Osolobue obi.

A kuzi we ihien ndini, e nu we e me we.

Eje-nkuzi Le Ihien E Buhen'e

³ Onye owule hun a kuzisonme ihien ozọ wulen ezioku, onye hun ghalen e kweye ni oku ndi hu zu oke Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti

ku le nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonna ihien o marin. Adudu ido-ndondo le iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-nya, ikpe, nkuto, inyonsomme-ihian onyinyon rileni mma ⁵ le idosomme ndondo—hun o meni o nwe ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo we. We ri e ro ni ife Osolobue wu uzọ we gi e nwe erere. [Esonkwole ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-le-uba

⁶ Ifede Osolobue wu erere hi-ogbe nke-esi omeni ihian a ni ihien o nwe jun e efo. ⁷ Makeni, o nwonna ihien enyi wehe ime uwa, o nwonzikwoni ihien owule enyi jenko d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehuru ni enyi e nwongho ihien-oriri le eka*, ya jun enyi efo. ⁹ Kani, ndi ri a cho ni we hi odafin a danbansomme ime onwunwan; egun ri ichen-ichen nwonleni isi a nwundon we ke onyan—egun ri ichen-ichen hun a ru ihian ehuru, a do ihian e ye ime iwi le ntikpo. ¹⁰ Makeni, ekpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesomme ihien bu oda obi gi e gbusomme we mgbu.

Ndunmodun Rini Onye-orun Osolobue

¹¹ Kani, iyu wu onye nke Osolobue, na ihien ndini ile to. Chuma ezimome Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osusu, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'anya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'anya Pontus' Paleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onye o wu†, m si i ¹⁴ donmehanchanrin iwuni; enwankwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onyenneni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenko d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onye hun richanrin mma, Onye ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onye ghaleni a nwun; Onye hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onye ihian leghatuleni bu asako we eka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin'al Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsin eka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onye hun e yesomme enyi ihien ile, e yekwasị, keni efo hun uzọ a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesomme mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozo ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyetọ make ogen hu lalani, keni we hun uzọ kwondon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efo we ri a kpo, “Amamihien” bu ele ya. ²¹ Makeni, o nweguo ndi ghaguu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

* **Isi Nke Isin:8** le ebe enyi e buche isi † **Isi Nke Isin:13** Jon 18.33-37

Ekwkwọ-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni Timoti Timoti, Nke Ebuo

¹ Mmẹ wu Polu de ekwkwọ-ozini. M wu onyẹ-ozị pu-ichẹn Kraistị wu Jizosị makẹni uche Osolobue rọ. Wẹ tumẹ m onyẹ-ozị pu-ichẹn d'a run ọrun w'e gi m nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraistị wu Jizosị. ² M rị e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omikẹn lẹ udon, hun gha eka Chuku Nedi lẹ Kraistị wu Jizosị Di-nwonn-enyi bia ya rinị i.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³ M rị a kpanmịn Osolobue, hun m gi obi rị ochan e fe noke ke ndi nedi m kanị don gi obi rị uchan fe e. M'a kpanmịn a m gha a nyanhan i oge n ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴ M gha a nyanhan enya-mirin i, o hu a rị m ni m hun i, keni ighoghọ jun m obi. ⁵ M rị a nyanhan okuwe i hun gha akpakali obi i puha; okukwe ohu hu hun bu ụzọ rị ime nne-i-kanị wu Loisi lẹ nne i wu Yunisi, hun m marin n'o rizikwo nwan ime i. ⁶ Ufiri e, m rị a nyanhan n'i n'i funwun oyiye Osolobue hun rị ime i, hun Osolobue ye i oge m gi bu eka kwasi i. ⁷ Makeni, Osolobue eyeni enyi mmọn egun, kama, mmọn ikẹn lẹ ihien-osisuo lẹ ikwondon-enwen-ihian k'o ye enyi. ⁸ Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onyẹ-nwonn-enyi, emezikwole ifenren mme nwen hun gi ifiri e rị ime ngan. Kama, gi ikẹn Osolobue ye i tari afunfun nke i hun ozioma e gi gha ihun.

⁹ Osolobue wu onyẹ zuopuha ni enyi, kpọ enyi oku rị nsọ. E lẹ ọrun-oma enyi run hai n o gi kpọ enyi, kanị makeni erira k'o cho n'o m e lẹzi make ifiri efoma a hun o m ni enyi ime Kraistị wu Jizos' ni uwa d'e bidon— ¹⁰ o nọ nwan m e n'o puha ifon oge ni ghahani obibia Onyẹ-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosị bia ime uwa. Kraistị wu Jizosị e meriguọ onwun, napu a ikẹn. O giguọ Ozioma wepuha ndun lẹ ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹ Ufiri oziomanị k'o gi tumẹ m onyẹ e zisonmẹ ozi, onyẹ-ozị pu-ichẹn lẹ onyẹ-nkuzi, keni m d'e zisonmẹ e, a run ọrun rin'a; ¹² ifiri e ke m gizikwo rị a ta afunfun enina. Kanị ifenren ari e m m, makeni a maringho m onyẹ m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e eka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³ Sonmẹ ụdi nkuzi ahun zu oke i nu onu m; e gi okukwe lẹ ihien-osisuo hun rị ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴ Chedon ihien-oma ahun wẹ buche i eka; m e ghahani eyemeka Mmọn-nsọ hun bi ime enyi.

¹⁵ Y'a maringho ni ndi ile rị Azuun Eshia a gbakitoguo m azuun; Figelosi lẹ Homojinisi a gbagozide m to.

¹⁶ Osolobue ya m ni ezi-lẹ-ulo Onesiforos' omikẹn, makeni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷ Kama, o ruhu Rom, o nọ chosonmede m d'e ru n'o hun m. ¹⁸ Di-nwonn-enyi ya m ni Onesiforosị nwehen omikẹn eka a Uhuohin hu! Iyụ lẹ enwen i a maringho eka ile o yeni m ime Efesosị.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Krajistị Furuni

¹ O me nke i nwa m, gi efoma hu Osolobue meni enyi ime Krajistị wu Jizosị e zekenme. ² Weri ihien ndi hu i nu onu m id'anya ndi bu oda kuzi ndi furu we gi e don enya, hun jenkọ d'a saeka kuzizi ndi ozo ya.

³ Tari afunfun nọke ezigbo onye-agma Jesu Kristi. ⁴ O nwonni onye-agma hun e kon eka e ye oku-elu; makeni onye-agma k'e meriri ihien a suo onye-isi agha o ri okpuru e usuo efọ. ⁵ O nwonni onye a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. ⁶ Onye-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷ Romi ihien m ri e ku; Di-nwonni-enyi k'e me i ghota ihien ile.

⁸ Nyanhan Jizosị wu Krajistị hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozioma m ri e zi. ⁹ Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan nọke onye-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

¹⁰ Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo eka nwonhen nzuopuha hun ri ime Krajistị wu Jizosị le ogho itebite rin'a. ¹¹ Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omēni enyi e songuo a nwunhun,
enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

¹² omēni enyi e din ndidi,
enyi k'e sonzikwo a ki;

omēni enyi a ju a,
o k'a juzikwo enyi;

¹³ enyi wubehi ndi we gi e don-nya,
ya le enwen e k'a wusonme onye we gi e don-nya,
makeni o sako eka ju enwen e.”

¹⁴ Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakenme we mkpinsi-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onye-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵ A lili ma n'i y'a ghosi n'i wu onye Osolobue kwadon; onye-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶ Latọ oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷ Ihien ndi ri ime e ri a kuzi a bagbama nọke ete ri a bani. Himenosi le Filetosị ri ime ndi no erira. ¹⁸ Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. ¹⁹ Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonni-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onye owule hun a kpoku efan Di-nwonni-enyi ya la njo to.”

²⁰ Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹ Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onye nwe uno gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²² La ihien ndi ahun a nasonme ikorobia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonni-enyi. ²³ Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni

ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe—²⁴ bu odibo Dinwonna-enyi awuko onye-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onye owule, wuru onye a saeka a kuzi, e nwon ndidi,²⁵ e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye n'e ebe we no ghotafie. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku,²⁶ [memę uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwodon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Etọ

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

¹ Kanj, ghota onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen ihien gi e zekemę k'a bia. ² Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egbo a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpatri, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³ We k'a wu ndi efonjo, ndi oku ghaleni a guu efu, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwodon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴ We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵ We k'a wu ndi e mezuchanrin omenalı ri ime ofufe Osolobue, kanj iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶ Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansomę ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷ Ikpoho w'a to a kuzi, kanj w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸ Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹ Kanj, o bieko a kusı we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile nọke nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰ Nke i, ya hunguo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuo m, ke m don wuzo, ¹¹ ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioku, ime Ikoniom ile ime ali Litra. Y'a maringho oken ukpokpo hun m din; kanj Di-nwonna-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹² Ezie, we k'e kpkporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³ Kanj ndi eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozọ, ndi ozọ hu e dufie we.

¹⁴ Kanj iyu nwen, mesomę ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i mumarın a; ¹⁵ y'a maringwozi Ekwkwonso —gha ehı nwa-ndu i lala, Ekwkwonso hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghahanı ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶ Ihien ile ri ime Ekwkwonso gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzọ, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷ keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

¹ M ri a gbakenme i mkpınsın-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m rizi a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ² e ku oku-Chuku; e kusomę e ogen ile —ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo,

a kasị obi, e gichanrịn ndidi lẹ nkuzi e mę ẹ. ³ Makęni ogen lala hụn ihian jęnkọzileni d'e gi kweri din ndidi nusunmę ezigbo nkuzi. Ebe ntin wę n'a chọsonmę n'ọ nụ ihien a sụnị wę, wę k'a chọrisonmę ndi nkuzi k'a kuzi wę ihien wę chọ nị wę nụ. ⁴ Wę k'a gbakịtọ ezioku azụun, sọnmę ilu. ⁵ Kanị, iyụ nwen, donrin ẹnya e leban ihien ile ẹnya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonmę ozioma. Męchanrịn ihien ile orun i chọ.

⁶ O mę nke m, wę rị nwan e hupu m noke manya wę gi a chụ ejan; ogen m'e gi lama e ruguọ. ⁷ A luguọ m ezigbo ogun hu! A gbaguọ m oso hu! E songuọ m ụzọ okukwe hu! ⁸ Gha kikenni jęnmę, ihien hodunị nwan wu okpu onye mę ihien Chuku chọ hụn rị e che ni m, hụn Onye-nwonnini-enyi, Oka-ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jęnkọ d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugọn. Ele mme sọ k'ọ k'e ye ẹ, kanị ndi ile buchanrịn obi wę che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹ Nwankęnmę n'i bia d'e kunrun m ęgwa, ¹⁰ nị Demas' a laguọ m to shi Tesalonika—makęni ihien uwanị rị a sọ a; Kresens' e shiguọ Galeshia; Taitos' e jęnmęguọ Damashia. ¹¹ Luku sọ sọn m nodi. Chọ Maki n'i wehe ẹ i lalanị, makęni o wu onye e yekęnmę ni m ẹka ọda.

¹² E ziguọ m Taikikos' shi Efesosi. ¹³ I lalanị, wehe ewuru hu w'e yiye elu ẹ hụn m latọ ẹka Kaposi ime Trasi; wehezi ẹkukwo ndi hu, tumadu ndi hụn wę gi akpukpo-anu meme.

¹⁴ Alezanda hụn a kpụ ụzun kopa mękenmę m eje-ihien. Nna ęnyi jęnkọ d'a kụ a ugwo ihien o mę. ¹⁵ Iyụ lẹ enwen i k'a kpachanpukwo n'a ẹnya make ogun ile hụn o lusun ozi ęnyi.

¹⁶ Ogen wę gi kpọ m ikpe ibuzọ, o nwonnini onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile ẹ ma wę ikpe! ¹⁷ Kanị Di-nwonnini-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m ikęn, keni m hụn ụzọ ziru ozioma ali, zi ẹ n'o ruchanrịn ndi anị ndi ọzọ ile wulenị ndi Ju ntin; m no hụn isi wanahin onu eworo. ¹⁸ Di-nwonnini-enyi jęnkọ d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ẹhu, o zuọ m, keni m hụn ụzọ banye Ali-eze ẹ hụn rị elu-igwee. Ogho ya rin'a jęnrin ejen! Iseę.

Ekele Ikpazuun

¹⁹ Kele Priska lẹ Akwila lẹ ikpun-ulo Onesiforos. ²⁰ Erastos esonni ndi ọzọ, o nodi Koręnti; m la Trofimosi to ime Miletusu makęni emu rị a kụ a. ²¹ Nwankęnmę n'i bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosi lẹ Pudęnsi lẹ Lainosi lẹ Klodiosi lẹ umune ęnyi ile e zigho ekele.

²² Di-nwonnini-enyi ya noyeni mmọn i. Efoma Osolobue ya noyeni onu.

Èhùhùọ-Ozi Polu Dejenni Taitosì

¹ Mmẹ wụ Polu de èhùhùọ-ozini. M wụ igbọn Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pù-ichèn Jizos' Kraistì. Orun m wụ ikwadon okukwe ndi hù Osolobue hori, ken'ọ gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femẹ Osolobue k'o furu. ² M ri a run keni we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntu kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³ o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴ M ri e dejenni Taitosì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efo ma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Kraistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitosì K'a Run

⁵ Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzọ donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzọ tumesonme ndi-ndu aka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶ Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷ Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu mobu onye-manya mobu onye aka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho eghe.

⁸ Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nsọ, onye e kwodon enwen e.

⁹ O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasì obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, keni o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰ Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹ O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri eghe a kuzi a sukposonme ikpun-unu.

¹² Onye Kriti ibe we hun e deni e kugud'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-aka a run ihien owule." ¹³ Ihienni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, keni we hun uzọ turu ohunma ime okukwe, ¹⁴ gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitoguu ezioku azuun si we e me.

¹⁵ Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchan, kanj, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we ruchanrinde aru. ¹⁶ We si n'a maringho we Osolobue, kanj we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Èbụọ

Ihiẹn Wẹ K'a Kuzi Ndị Rị Ichen-ichen

¹ Kanị iyü nwẹn, i k'a kuziriri ihiẹn ya lẹ nkuzi kuru-oto wu ohu.

² Kuzi ikennyẹ-oba w'e bukenrinle olulu; wẹ wuru ndi ghaleni e gi ihiẹn wẹ buche wẹ ẹka e gu egu, ndi e kwondon enwẹn wẹ, ndi zeni ime okukwe lẹ ihiẹn-osusuo lẹ ndidi.

³ Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nsọ e bi; wẹ e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozo ihiẹn ri mma— ⁴ keni wẹ s'eka e me ikpoho ri wẹ ebe ali munrun ke w'a don nwe ihiẹn-osusuo di wẹ lẹ umu wẹ, ⁵ wuru ndi e kwondon enwẹn wẹ, ndi e donme enwẹn wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwẹn wẹ e che okpuru di wẹ—amangbe ihian e kuto oku Osolobue.

⁶ Eriazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwẹn wẹ.

⁷ Gi enwẹn i henrin ihiẹn wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku lẹ onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸ E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹ Kuzi ndi-idibo lẹ ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lilima ni wẹ e me ihiẹn a suo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰ W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya ogen ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihiẹn a la enya.

¹¹ Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuopuha a puhaguni ihian ile. ¹² Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma enya Osolobue lẹ ihiẹn-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto lẹ itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ ke enyi don ri e che oken-ngozu ahun enyi ri e lee enya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuopuha enyi jenko d'e gi ogho bia. ¹⁴ Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwẹn e ye, n'o gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhani enwẹn e ndi k'a wu nke e, don wẹ nsọ, a wuruchanrin wẹ ndi ihiẹn ri mma a du omume.

¹⁵ Ya wu, ihiẹn ndini ke i k'a gha a kuzi wẹ, a gba wẹ umẹ, a jugbo wẹ. E mechanrin wẹ ile rike onye oku richanrin ẹka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Ètọ

Obibi Onye Itu-Kraisti

¹ Nyanhan ni wẹ ni wẹ e we enwẹn wẹ e che okpuru ndi-ndu lẹ ndi-okiki, wẹ e hume isi; wẹ kwademe ni wẹ e me ihiẹn owule ri mma. ² Gwa wẹ ekutole onye owule, wẹ e mele oku, wẹ wuru ndi e me juu lẹ ndi e ye onye owule mgbaye. ³ Makeni, enyi nwẹn te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi lẹ ihiẹn a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zetari ize ibe enyi. ⁴ Kanị, ogen efoma lẹ ihiẹn-osusuo Osolobue Onye-nzuopuha enyi gi bia, ⁵ o no zuopuha enyi, ele ifiri ihiẹn ri mma enyi mesonme, kanị, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi lẹ ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nsọ ⁶ hun o ghaha ẹka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷ Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e henringuo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntụ: n'o k'e keye enyi

ndun itebite. ⁸ Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi we iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin enya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹ Kani, lato ndondo nzuzu le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, make ni oku ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime we.

¹⁰ O me nke onye e kebeni, do a aka-ntin nke ibuzo, y'a dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, y'a la a to—'yu le iya enwezile mmeke, ¹¹ make ni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguo njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹² Ozigbo m ziheta ni Atemasi mabu Tajikosi, y'a nwan iken i ile ni bia Nkopolisi d'e kunrun m, make ni a kwademegu m obi m ni m k'a nodi ebehu ogen oyini lalani.

¹³ Me ihien ile i k'a s'eka me ni yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi aka we jenkoni ijen we; hun a n'o nwonni ihien koni we. ¹⁴ Ndi nke enyi we munnun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye aka ogen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵ Ndi ile mme le we ri ebeni e zi ekele. Kele ndi ile ihien enyi a suo make okukwe enyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni Filemọnu

¹ Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nweñe-enyi gba de e. Iyü wu Filemọnu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e de dejenne'e—iyü ² le üka hun a no iwe i e zu le Afia nweñe-enyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe enyi. ³ Efoma le udon hun gha eka Chuku Nedi enyi le Di-nwonnienyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

Thien-osusuo Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴ Filemọnu, m'a kpanmin Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵ Makeni, m hu a nu n'i nwe ihien-osusuo jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonnienyi wu Jizosi. ⁶ Ekpere m wu ni okweri enyi le 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihien ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷ Ezigbo nweñe m, ihien-osusuo i nwon e meguo m ghogho oda-oda, o baguozu m umẹ oda-oda—makeni Osolobue e giguu i gba ndi nsọ umẹ.

Polu A Riodonni Onesimosi

⁸ Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu ni me ihien furu n'i me, ⁹ o ka m mma ni m gi ufiri ihien-osusuo riu i a riu. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riu i. ¹⁰ M ri a riu i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹ O nwonni erere o ban ni mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban ni, banzikwo ni m.

¹² M zikinla ni iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila ni. ¹³ O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴ Kani, achoni m ni m me ihien owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihien gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵ Ikenkwo we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenin ejen— ¹⁶ elezi nọke igbon, kani nọke nweñe i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonnienyi.

¹⁷ Ya wu, omeni y'e werigho m nọke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a nọke si mmẹ ro.

¹⁸ Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihien owule, gun a yeni m —m k'a ku a. ¹⁹ Mmẹ wu Polu gi eka m e de onwan: *eghee, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmẹ nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰ Eghee nweñe m, ni m gide efan Di-nwonnienyi ri oghoni eka i. Gi ifiri Kraisti gba m umẹ.

²¹ M ri e deni i ihienni makeni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihien m gwa i.

²² Ozozu, kwademe ni m mmughe obia a nodi, makeni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mmẹ le unu a hun uzọ nodizi.

Ekele Ikpaazuun

²³ Epafrasi e kele i. Mmẹ le Epafrasi gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴ Ndi orun ibe m wu Maku le Aristakosi le Demasi le Luku

e kelezikwọ i. ²⁵ Efo ma Di-nwọnni-eyi wu Jesu Kristi ya nọyeni mmọn unu.

Ehụhụọ-Ozi Wẹ Deje nni Ndi Hibru

Osolobue E Kuguo Nwan Oku Ghahani Nwa a

¹ Ogen mbu, Osolobue gi uzọ ri ichen-ichen gwasonme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ² Kani, ogen ikpazuunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³ Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴ makeni iya ka ndi mmon-ozu, ka we ohunma-ohunma; nọke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozu

⁵ Eghere; makeni, elee mmom-ozu ke Osolobue situ,
“Nwa m ke i wu;
a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m” mọbu siji,
“M k'a wuru nedi e,
o wuru nwa m.”?

⁶ Ogen Osolobue gidu wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,
“Ndi mmom-ozu Osolobue ile, fe n'e.”

⁷ Nke ndi mmom-ozu, ihien Osolobue ku wu ni
“Chuku me ndi mmom-ozu e e henrin ufere;
o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwunni.”

⁸ Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,
“Euu, Osolobue!
Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;
ezi-omume wu okpo i
hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹ Ihien furuni wu ihien a souni i;
njo e ze i ize.

Iya hain Osolobue—Osolobue i—
gi hukpu i uden-ighoghọ,
tume i,
ye i onodi
hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰ Osolobue siji Nwa a,
“Di-nwonn-enyi,
iyu ke uwanu ogen mbidon;
eka i memu igwere
le ihien ndi ri n'a.

¹¹ We k'e wiwi,
kani i k'a riferi;
we k'a fafu rike ekwa.

¹² I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;
gi ozọ nokin enya we,

* **Isi Nke Ohu:3** Jn 14.9

ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;
ndun i enwonko ogugu.”

¹³ Elee mmnon-ozu ke Osolobue situ,
“Nodi ali aka-nni m ebeni,
d'e ru mgbe m giguu ndi inenren
i mema n'i ihien i gi a zoma uku”?

¹⁴ Kini ke ndi mmnon-ozu wude? Ele mmnon ndi e jen ozi ke we wu;
mmnon ndi Osolobue zihed'a run orun make orinimma ndi jenkod'e nwon
nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuofuhani!

¹ Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu.
² Make ni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun, we gha aka ndi mmnon-ozu ye ndi
nedi enyi ogen Mozizi wukemehien we gi don enya, nke wu ni onye owule
nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke
enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lelia oken nzuofuhani no enina?
Nzuofuhani Di-nwonni-enyi le enwen e bu uzo zime ozi e; hun ndi gha onu
a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia
eri ni ozi we wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke
ihien ahima o gi ghosi ni aka a k'o gha bia ke orun atumenya ke hun o gi
ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsu o yesonme k'o
don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmnon-ozu ke Osolobue tumen ni we k'a ki uwa hun lalani, hun
enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe we no ku oku e ime Ehuhuo-
nsu, si,

“Kini ke ihian wude nwan
i gi e ro e?

Ki ihian mmaka wude
i gi e lepu a enya?

⁷ Y'e meole ndi mmnon-ozu kari a
ekere ogen;

⁸ y'e giguu ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e bugu ihien ile che e okpuru uku”, ya wu ni
o nwonni ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri
nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue
me “ndi mmnon-ozu kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye
rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmnon-ozu kari a ekere ogen” keni o
nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan
ogho le mgbaye rike okpu-eze” make ni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo
nke e. Make ni o cho n'o zuofuha ndi bu oda, webahan we ebe o ri, keni we
wurumumu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi
bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don we nsu wu Jesu ke ndi o ri e don nsu a wuruguo
nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpo we umune
e. ¹² O si,

“M sikod'a gwa umune m oku efan i;

enyi gbakikome,
m siko d'a ja i mma.”

¹³ O siji,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,

“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehụ-le-edeke, ya le enwen no son we wuru ihien ohu hu, keni o nwunhun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule we. ¹⁶ Makeni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-ozu k'o bia d'e yeni aka, kanj umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umune e uzo ile, keni o hun uzo wuru onye-isi nchu-egan hun nwe omiken le hun furu we gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzo chuni ihian egan w'e gi wepu njo we le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Makeni enya hun a ihien ogen we gi nwan a, o sa nwan aka e yeni ndi hun we ri a nwan aka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

¹ Umune m ri nsọ we kpọ mme le we oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-egan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye we gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, nọke ke Mozizi don ghosi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³ Kanj, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, nọke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴ (Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kanj Osolobue ya run ihien ile). ⁵ Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kanj o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenkọ d'e ku omegu. ⁶ Kanj, Kraistj run ohunma nọke Nwa hun ulo Osolobue ri aka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwọ ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupuwo Isi

⁷ Ya wu, nọke ke Mmon-nsọ don ku,

“Unu nu olu Osolobue tanni,

⁸ etikinkwole ni obi unu—

ke ndi nedi unu don me

ogen ahun we gi nupu isi;

ke we don me

uhuhin hu we cho ihien ri m onu ime atu.

⁹ Ndi nedi unu no no ebeku cho ihien ri m onu,

m no ghosi we iken m

orogbo ahua ogunna—

¹⁰ makeni iwe agbo hu we m.

M no si,

‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu,

w'e ke marin ke m'e me.’

¹¹ M no gi iwe kun enwen m, si,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’ ”

¹² Umunę m, kpachanpukwo ni nwan ęnya amamgbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kwerileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu. ¹³ Kanj, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhuhin-uhuhuhin, hunni "tanni" ahun we ku oku e ime Ehuhuo-nsọ keleni ghafe, amamgbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴ Makeni ęnyi le Krajist k'a risonme omeni ęnyi e kwonkenme obi-erumali ahun ęnyi gi bidon d'e ru njendeme. ¹⁵ Noke ke we don ku e ime Ehuhuo-nsọ:

"Unu nu olu Osolobue tanni,
e tikinkwole ni obi unu,
ke ndi nedi unu don me
uhuhuhin hu we nufu isi."

¹⁶ Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijiptu dupuha? ¹⁷ Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸ Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹ ęnyi a hunguo a nwan ni abanyeni we makeni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

¹ Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni ęnyi jenko d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni gharj nwan, ni ęnyi gikwo ni egun kpachanpu ęnya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

² Makeni, ęnyi a nughọ ozioma ke we don nu a, kanj ozi we nu abanni ni we erere, makeni arj we ndi gi okukwe nabanhan a. ³ ęnyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu noke ke Osolobue don ku ime Ehuhuo-nsọ, si,

"Noke ke m don gi iwe kun enwen m, ku,
'Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!'"

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osun'a n'o runchanringuo orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴ O nwongho ebe o no ku oku uhuhuhin nke esani ime Ekwkwo-nsọ, si, "Hun me e akpu-uhuhuhin esa, Osolobue no zu iken orun ile o run." ⁵ O nozi nwan ku hunni ęnyi ri e leban ęnya ebeni, si,
"Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe."

⁶ Ebe o me ni oghere ihian e gi banye d'e zu iken hu huzi a, bu ndi hu bu uzọ nu ozioma abanyeni makeni we nupu isi, ⁷ Osolobue no kayezi uhuhuhin ozọ, kpọ a "**tanni**." O no ku e ime Ehuhuo-nsọ ghahani Defidi—ebehu ęnyi rutu eka n'o si,

"Unu nu olu e **tanni**,
etikinkwole ni obi unu."

⁸ Makeni, omeni Joshua e te dubanguo we d'e zuru iken ahun, Osolobue e ke kumezi oku uhuhuhin ozọ.

⁹ Ya wu nwan ni izu-iken orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰ makeni, onye banye d'e son Osolobue zu iken, o zu iken orun a, noke ke Osolobue don zu iken orun a. ¹¹ Ni ęnyi nwankenme ni nwan, keni ęnyi banye d'e zu iken hu, amamgbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹² Makeni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari opia-gha onunai owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu

obi—ku ke we hu mma ra arị we mma. ¹³Ebe Osolobue rị, o nwonni ihien zuerini. Eghẹ, ihien ile gba otọ enya onye hu enyi jenkọ d'e ye mgbakọ, o hunchanrịn ihien ile ke we nọ.

Jizosị Wụ Oken Onye-isi Nchụ-ẹjan Enyi

¹⁴Ebe o me ni enyi e nwongho oken onye-isi nchụ-ẹjan wụ Jizosị Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue rị, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵Makeni onye-isi nchụ-ẹjan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon iken, kanị hun we nwanguu uzọ ile nọke enyi, bu o menị njo. ¹⁶Ni enyi wefu nwan egun, bja ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogen o gi rị enyi mkpa.

Isi Nke Isen

¹We a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchụ-ẹjan, e tume, keni o nokin enya we ebe ihien Osolobue rị, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chụ ẹjan. ²O maringuo ke we don e gi aka alula e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³Iya hañ o gi me ni o k'a gha a churiri ẹjan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴Ihian ara ye enwen e okwanị le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpọ ihian, e ye e ya. Erira k'o don kpọ Eronu. ⁵Erirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchụ-ẹjan—Osolobue ya tume e, Osolobue hun si a,

“Nwa m k'i wu;

a ghosigu o m tanni n'i wu nwa m.”

⁶Ebe ozọ ime Ehuho-nsọ, o siji,
“Onye nchụ-ẹjan k'i wu jenrin ejen—
udi nke Mekizedeki.”

⁷Ogen Jizosị gi rị elu uwanị, o me ekpere, a rịo Osolobue ariri; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoku Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwan, Osolobue nọ nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸Oson'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o nọ wuru onye hun nzuopuha itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi—¹⁰makeni Osolobue e tumegu o onye-isi nchụ-ẹjan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibufo Rị Ime Ofufe Kraisti

¹¹Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kanị o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghota. ¹²Eghẹ, makeni, o te furu nwan ni unu rị a kuzi ndi ozọ, kanị unu e henringuozị ndi we k'a kuzimezi ihien ibuzo rị oku Osolobue! Unu e henringuozị ndi we k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni! ¹³Makeni onye owule rị a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho rị, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴Kanị, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka ehụ; nke ndi hun zunguu enwen we ghahani imesonme ihien we rị a mu d'e ru ni a marin we ihien rị ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

¹Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Kraisti, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzọ ka ehụ ime okukwe.

(Eḷe hūn ẹn̄yi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ² le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu eka kwasị ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³ Eghẹ, ẹn̄yi siko d'e jenshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴ Makeni, asako we eka me ndi hūn latoguu okukwe we ni we gbehutozi obi we, kwerizi: ndi hūn o me ni Osolobue e te shiapuguo we ẹn̄ya; a danminguo we oyiye elu-igwee; Mmon-nsọ e ruguo we eka; ⁵ a daminguo we oku Osolobue, hūn a n'o rika mma; a hunguo we iken ogen hu hūn lalani— ⁶ bu a lazikwo we Osolobue to!

Asakozị we eka wekinhen we d'e gbehutozi obi we, makeni we ri a kpogbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen we.

⁷ Ali hūn a ra mirin hūn e zueyesonmen'e, e gi e me ihien we kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin eka Osolobue. ⁸ Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Osolobue e d'a bu a onu, okun we k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹ Kani, umune ẹn̄yi ri ẹn̄yi obi, osuon'a ni ẹn̄yi ri e ku enina, obi ru ẹn̄yi ali ni nke unu jenkọ d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰ Makeni, Osolobue ara megbu ihian; o zoko orun unu run le ihien-osusuo unu gi ifri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e eka—hūn unu rikwo nwan e me. ¹¹ Kani, ẹn̄yi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu ẹn̄ya a hūn uzọ mezu; ¹² amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hūn gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hūn Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴ “Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵ Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶ Ihian e kun ihien kani we; ihian kunhu ihien we e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷ Erirazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbehutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸ keni o gi ihien ebuo hūn ghaleni e gbehuto —ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hūn a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntu, gbakenme ẹn̄yi ndi gbaon ni n'e uwe, keni ẹn̄yi hūn uzọ kwonkenme olile-ẹn̄ya hu o si ẹn̄yi nwon. ¹⁹ Olile-ẹn̄yani wu agbun zeni, hūn furu we gi e don ẹn̄ya, hūn k'e kwondon ẹn̄yi, che ẹn̄yi—agbun hūn we gi limē uendun ẹn̄yi. Olile-ẹn̄yani e we ẹn̄yi a ghafe eka mgbonbepu hu, e weban ẹn̄yi ime-ime ebegu Osolobue ri; ²⁰ ebegu Jesu buruguu ni ẹn̄yi uzọ banye make ufiri ẹn̄yi—makeni o wuruguo onye-isi nchu-egan jennin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Eṣa

Ke Mekizedeki No (Jenesisi 14.17-20)

¹ Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-egan Osolobue, Chuku Ahun Kachanrinni. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ² Ebrahim

nọ kebe ihien ile o bulua agha uzọ iri, we uzọ ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chuku-cho”. Ozozị, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali **Salem**, ya wu “Eze **Udon**,” makeṅi Salem wu Udon. ³ O nwẹ nedi; o nwẹ nne; o nwonni ndi we si ni uwe mu a. O nwẹ mbidon; o nwẹ ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-egan jenrin ejen. ⁴ Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedi-enyi kanị le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzọ ohu ime uzọ iri!

⁵ Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-egan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzọ ohu ime uzọ iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzọ-ohu-ime-uzo-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶ Kanị, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebon we, bu o narin Ebrahim' uzọ ohu ime uzọ iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷ Onye owule a maringwo ni onye kanị ya nwẹ a gozi ibe e.

⁸ Nke umu Livai, ndi hun a narin uzọ-ohu-ime-uzo-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kanị, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuho-nsọ ku n'o hu ndun. ⁹ Ya wu, enyi k'a sazi eka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzọ-ohu-ime-uzo-iri ghaha eka Ebrahim ku Mekizedeki uzọ-ohu-ime-uzo-iri, ¹⁰ makeṅi Livai rikwo ehu nedi e kanị wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-egan, Udi Nke Mekizedeki

(Ebu-oma 110.4)

¹¹ Ya wu, omeni udi ejan ebon Livai a chu—egan ahun ya le Iwu hu we ye we wi bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-egan ozo—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹² We wepu udi ejan le ndi nchu-egan rin, ni e webanhan we udi ozo, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³ Jesuni, hun ihien ndini ri e zin eka, wu onye ebon ozo, bu o nwontuni onye ebon hu run orun rike onye nchu-egan. ¹⁴ Makeṅi, o we enya ni Onye-nwonni-enyi wu onye ebon Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebon efan ogen o gi ku oku ndi nchu-egan. ¹⁵ Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-egan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhagwo nwan. ¹⁶ Ele ebon hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-egan ozoni gha puha; ya wu, ele ebon o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-egan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenrin ejen. ¹⁷ Makeṅi ihien Ehuho-nsọ ku banyen'e wu,

“I wu onye nchu-egan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki.”

¹⁸ Ya wu, Osolobue a kagbugwo Iwu mbu, makeṅi ndun a ri Iwu hu, makeṅi Iwu hu asani eka me ihien hun ri mkpa— ¹⁹ makeṅi Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhangwo nwan uzọ ohun, olile-enya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰ Osolobue kun enwen e gi biye ihienni eka. O kunni ihien owule ogen o gi tume ndi nchu-egan mbu hu ndi, ²¹ kanị o kun enwen e tume Jizosi onye nchu-egan. Makeṅi Osolobue si a,

“Di-nwonni-enyi e kungwo enwen e,
o gbehutoko obi e.

O si,

“I wu onye nchu-egan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki!” ”

22 Ihiẹn ichenni haịn nwan Jizọsị gi wụrụ onyẹ obi gi e ru ẹnyi alị nị nkwerigbama ọhunnị ka mma. 23 Ihiẹn ọzọ rị ichen rịzikwọ: ndi nchụ-ẹjan mbu hụ bu ọda makeni ọnwun a nini onyẹ ọwule ime wẹ runsonme ya wu ọrun. 24 Kani, ya nwen awubehiko onyẹ nchụ-ẹjan makeni ọ rị a-rị jenin ejen. 25 Ya wu n'o k'a saeka zuopuhacharin ndi hụ ghaha ẹka bia d'e kunrun Osolobue, zuopuhacharin wẹ d'e ru njendeme, makeni ọ rị ndun jenin ejen, a riodonni wẹ ebe Osolobue rị. 26 Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nọ enina e furughọ ẹnyi: onyẹ-isi nchụ-ẹjan hun rị nsọ, hun meleni njọ, hun nwonleni ebe ọ nọ rụ, hun ya le ndi-njọ wulenihu, hun wẹ busiguu elu, ye ẹ onodi kacharinni ime elu-igwee. 27 Ọ noni ke ndi-isi nchụ-ẹjan ọzọ hụ; ọ rini mkpa n'o k'a chusonme ẹjan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njọ a chụ ẹjan, o gi ifiri njọ ndi ọzọ chụ. Ọ chuguo ẹjan mgbe ohu, chucharin a—oghen hụ o gi we enwen ẹ ye. Iya wuzikwo ẹjan ikpazuun.

28 Iwu Mozizi e tumẹ ihian-mmaka zulenihu oke nị wẹ wụrụ ndi-isi nchụ-ẹjan; kani Osolobue e giguu oku o ku tumẹ Nwa Osolobue hun zu oke jenin ejen n'ọ wụrụ onyẹ-isi nchụ-ẹjan. Osolobue kun enwen ẹ yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osun'a nị Iwu Mozizi a riguo.

Isi Nke Ɛsato

*Onyẹ Nchụ-ẹjan Ohun Le Nkwerigbama Ohun
(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)*

1 Isi-oku rị ihienni ẹnyi rị e ku wu nị ẹnyi nwan udi onyẹ-isi nchụ-ẹjan hun rị oche ẹka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebenu ogho kacharinni rị— 2 hun rị a run Ebenu Kacharin Nso ime Odụ-ofufe hụ wu nke ezigbo ẹ hun rị elu-igwee, Odụ-ofufe hụ hun Osolobue le enwen ẹ memẹ, ele hun ihian gi ẹka memẹ.

3 Ihiẹn haịn wẹ gi e tumẹ onyẹ-isi nchụ-ẹjan ọwule wu keni ọ yesonme oyiye, a chusonme ẹjan. Ya wu nị o k'e nwezirihi ihiẹn onyẹ nchụ-ẹjanni ẹnyi rị e ku oku e ye. 4 Omeni elu-üwa k'ọ rị, o ke wu onyẹ nchụ-ẹjan kaka—ebe o me ni ndi nchụ-ẹjan hun a chụ ẹjan ke Iwu Mozizi don ku hụ a.

5 Ebenu wẹ nọ e fe ofufe hun rị elu-uwa yihu nke ezigbo ẹ hun rị elu-igwee eyi, onyinyon ẹ ro. Makeni, oghen hụ Mozizi gi jenkọ d'a run Odụ-ofufe hụ, Osolobue nọ gba a mkpinsi-ẹka, si a, “Hunkwo a nị i run ihiẹn ile n'o yi hun wẹ ghosi i elu-ugu.” 6 Kani, Jesu e nwehenguu ọrun ka nke wẹ mma, ebe o me ni ọ wu onyẹ e donzi ẹgbata ime nkwerigbama hun ka nke wẹ mma—nkwerigbama Osolobue tumẹ, kwesonme nkwa ka mma.

7 Makeni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zucharin oke, o k'e nwan mkpa ọ rị nị Osolobue k'e webanhan nke ẹbuo. 8 Kani Osolobue hun ihiẹn rileni mma ime ndi nke ẹ, makeni ya wu nkwerigbama ibuzo ezucharinni oke, 'ya haịn o gi si,

“Di-nwonni-ẹnyi si,

‘Lee ẹ,
oghen lala,

hun m k'e gi tumẹ nkwerigbama ohun
ẹgbata mmẹ le ndi Izrelu le Juda;

9 ọ rikọ ke nkwerigbama hụ
mmẹ le ndi nedi wẹ kani nwan,
uhuhin hụ m kwodon wẹ ẹka
gha alị Ijptu dupuha wẹ.

Makeni edonmeni wẹ

nkwerigbama m—
 'ya haịn
 m gi la wẹ to.'
 Ya kẹ Di-nwōnni-ẹnyi ku.
¹⁰ 'Di-nwōnni-ẹnyi sị, ọnwán wụ nkwerigbama hụ
 hụn m jẹnkọ d'e tume
 ẹgbata mmẹ lẹ ndị Izrelu,
 o meguu:
 m jẹnkọ d'e bu iwu m rị ichen-ichen
 che ime uche wẹ,
 de wẹ ye ime obi wẹ.
 M k'a wụ Osolobue wẹ,
 a wuru wẹ ndi nke m.
¹¹ Ɛlẹzi hụn ihian k'a kuzime ibe ẹ,
 mọbụ gwama ibe ẹ,
 "Marinkwo Onye-nwōnni-ẹnyi." Kaka!
 Makeni,
 wẹ ile jẹnkọ d'a marin m;
 gha onye kachanrin ntin ime wẹ
 d'e ru onye kachanrinni.
¹² Makeni,
 m k'e me ni wẹ omiken,
 gbaghari wẹ eje-ihien ndi wẹ me;
 a nyanhankozị m njo ndi hụn wẹ mesonme.' "

¹³ Hunnị ọ rị nwan e ku oku nkwerigbama ohun, ya wu n'o meguo
 nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu
 a kawaye egedi, ya wu ni ogen ẹ e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Kẹ Wẹ E Fee Ofufe Mbụ Ahun

¹ Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hun wẹ gi e fe
 Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hun ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun wẹ run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo
 ke teburu lẹ obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu
 ogen ile rizikwo ebegu. W'a kpọ mmughe ni "Ebe ri nsọ." Wẹ gi ekwa
 gbọnbebu mmughe ni ihun lẹ azuun. ³ Wẹ ghafe ekwa mgbọnbebu hun
 ebo—ya wu, hun ri ẹgbata mmughe ebuoni, a banye wẹ mmughe hun
 m'e ebuo, hun w'a kpọ "Ebe Kachanrin nsọ." ⁴ Ebeni ke ihien hu wẹ gi
 goru memẹ, hun wẹ no elu ẹ a dun nsensi okun, ri. Ɛkpeti-nkwerigbama hu
 rizikwo ebeni. Wẹ gi osisi run a, gi goru nyankwama ehu a ile, ke ime ẹ
 ke azuun a. Ime ẹ ke mkpu goru hu wẹ buche ihien ahun wẹ risonme ime
 atu hun wẹ kpọ mana ri; okpo Eronu ahun gborini lẹ ibe omuma ebuo hu
 wẹ kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu. ⁵ Elu ekpetini
 ke ndi mmōn-ozī ebuo wẹ kpū rī. Ihien w'a kpọ ndi mmōn-ozī ebuoni wu
 cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebegu. Wẹ shiafu nku wẹ elu
 ekpeti ahun. Ihien w'a kpọ elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, ẹnyi a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke wẹ donmesonme ihien ndini wẹ. Ndi nchu-egan a banyesonme
 mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run orun rini ni wẹ, hun wẹ gi e mezu
 omenalị ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-egan suo a banye mmughe hu me ẹ

ẹbuo. Mgbe ohu sọọ k'ọ banye ẹ ahua. Ọ banyekọni, o k'e giriri ẹdeke anu, hun o jenko d'e gi chu ejan. Ọ chu ya wu ejan make njo ya le enwen ẹ le njo ndi Izrelu kpachanpulen ẹnya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echen ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzo we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihienni a kowa ogenni enyi ri ime ẹ. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme le ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Make ni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsọ. Ihien ndini ile wuhu omenalị ẹnya e legha, hun Osolobue tumẹ ni we ni w'e mesonme d'e ru ogen o k'e gi tumẹ ihien ohun hun zu oke.

Kẹ Wẹ E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biaguo nwan nọke onye-isi nchu-ejan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. Ọ banyeguo Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni aka mememe, ya wu, hun we gileni ihien uwanị we ke eke mememe. ¹² Ọ giguo nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Ekwokwo ẹdeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, ẹdeke ya le enwen ẹ, gi ẹ wehe nzuofuha itebite.

¹³ Make ni, omeni ifekpu we hu ẹdeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni ẹdeke Kraisti jenko d'a sa aka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuhanrin a, keni enyi hun uzo fe Osolobue ri ndun make ni ndun Kraisti hun nweleni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghanani Mmon-nsọ itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbamani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpọ oku hun uzo nwonhen ihien hu k'a to jenrin ejan Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen ẹ, ebe o me ni o nwonguo onye nwunhunni hun we gi ndun a gbapuha we, make njo we mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Make ni, ihian kuguu ke we k'a don ke uku ẹ, we siko d'a ghosiguu ni onye hu a nwunhuguo, we kebe gi ihien o ku runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhuguu sọọ ke uku ẹ o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu ẹdeke anu we gbu egbu arị a. ¹⁹ Make ni, ogen Mozizi gi gwachanringuu ndi hu ihien ile Iwu hu si we e me, ya o no weri ẹdeke nwa-efin [le ewu] we gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifia w'a kpọ haipou derisonme ẹdeke le mirin hu, fekpusonme ke Ehuhuo-Iwu hu le enwen ẹ ke ndi Izrelu ile— ²⁰ a si we, “Hunni wu ẹdeke we ri e gi e tumẹ nkwerigbama hu hun Osolobue kwademe ni unu.” ²¹ Erazikwo ke Mozizi don fekpusonme Odu-ofufe hu le aria ile we gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni ẹdeke ke we gi e don ihien ile nsọ: omeni egbuni we anu—omeni ẹdeke aria, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenalị ndi hu ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsọ—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hu mma ke nke ezigbo ẹ ri elu-igwee cho. ²⁴ Make ni, ele Ebehu we gi aka mememe we no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo ẹ ke Kraisti banye, kama, o banyeguo nwan elu-igwee le enwen ẹ, weri onodi ebe Osolobue ri make orinmma

enyi. ²⁵ Eḷekwọ hụn o k'e gi gi enwēn ẹ chụsonmẹ ejan, a chụ, achụdōnzi rīkẹ kẹ onyẹ-isi nchụ-ejan rī elu-ūwa dōn e mē, e gi ẹdeke wūlẹni nke ẹ a banye Ebehụ Kachanrīn Nsọ ahụa-ahụa. ²⁶ Omēni nke Jizōsī rī ẹrīra, nkẹ ọ hụ a nwūn anwūndōnzi kete w'e keḷe ụwa! Kani, ezioku wū n'ọ biaguo nwan mgbe ohuni sūo ọgugu-ogēnni, d'e wepuchanrīn njo ghahani igi enwēn ẹ chụ-ejan.

²⁷ K'o dōn wūrū nī ihian a nwūnhūn mgbe ohu, ọhūn meguu, okinkin-ikpe e sōn ẹ, ²⁸ ẹrīra k'o dōnzi wūrū nī hūnni Osolobue giguu Kraistī chụ ejan mgbe ohu sūo chuchanrīn a, hūn Kraistī gi buru njo ndi bu ọda, Kraistī lalazi hūn mē ẹ mgbe ẹbuo—ẹlẹzi oku njo k'ọ lalani, kama, ọ lala d'a zuoḗha ndi hūn rī e lekemē ẹnya a.

Isi Nke Iri

Jizōsī E Giguō Ejan Ohu Hū O Chū Chuchanrīn Ejan Ile

¹ Ebe o mē ni ihien rī imē Iwu Mozizi wūhū onyinyon ihien rī mma lalani, ẹlẹ ezigbo ẹ; ya wū nī ejan hū w'a chūsonmẹ ahụa-ahụa asako nwan ẹka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, mē wē zu oke.

² Omēni o te sa ẹka a chanchanpu njo, nkẹ ndi hūn e fe ofufe a chūbehi ejan. Makēni, nkẹ njo wē a wūrū ihien wē chanchanpu mgbe ohu hū, chanchanpuchanrīn a, obi e ke gha e gbuzi wē mgbu. ³ Kani, ejan ndi hū w'a chū a nyanhansōnmē ni ndi rī a bia d'e fe ofufe njo wē ahụa-ahụa, a nyanhan nī wē nī w'e mēsōnmē njo, ⁴ makēni ẹdeke okēn-efin lẹ ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain oḡen Kraistī gi bia imē ụwa, ọ si,

“Kẹ ejan-o, kẹ oyiye-o, o nwōnni hūn i cho;
kama, ẹhū k'i kwademēni m.

⁶ Kẹ oyiye wē dūn ọkūn-o kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o,
o nwōnni hūn a sūo i usūo.

⁷ Ya m nọ si ‘Lee ẹ, Osolobue, a biaoḷe m d'e mē uche i—
nọkẹ kẹ wē dōn de banyeni m imē Ekwkwō-nsọ.’ ”

⁸ Nke ibuzo, ọ si, “Kẹ ejan-o, kẹ oyiye-o, kẹ oyiye wē dūn ọkūn-o, kẹ oyiye w'e ye makẹ ifiri njo-o—o nwōnni hūn i cho, o nwōnni hūn a sūo i usūo” (osūon'a nī Iwu si w'e mēsōnmē ihien ndini). ⁹ Ya ọ nọzi si, “Lee ẹ, a biaoḷe m d'e mē **uche** i.”

Ya wū nī o buguo nke ibuzo che usūo keni o tumē hūn mē ẹ ẹbuo. ¹⁰ Iya wū **uche** Osolobue kẹ Kraistī mē nwan, hūn wē gi nwan dōn enyi nsọ ghahani ejan Kraistī gi ẹhū a chū, chū a mgbe ohu, chuchanrīn a.

¹¹ Onyẹ nchū-ejan ọwūḷe a rūn ọrūn a uhuoḥin-uhuoḥin, a chūsonmē ụdi ejan ohu hū—ejan hūn ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraistī wū nī oḡen o gi giguu ifiri njo chū ejan ohu hū o gi chuchanrīn ejan ile, ọ nọ nōdi alī ẹka-nni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hū, ọ rī e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren ẹ memē n'ẹ ihien o gi a zoma ụkụ a, ¹⁴ makēni o giguō ejan ohu mē ndi hū o dōn nsọ wūrū ndi zu oke jēnrin ejen. ¹⁵ Mmōn-nsọ riziḷkwọ a shia ẹri o gi a ghoḡi enyi ni ihienni wū ezioku. O bu ụzo si,

¹⁶ “Di-nwōnni-enyi si,

‘Ọnwan wū nkwerigbama hūn m jenkọ e tumē
egbata mē lẹ wē oḡen hū:

m jenkọ e bu iwu m che imē obi wē,

m k'e de wē ye imē uche wē.’ ” ¹⁷ Ọ nọ siji, “Anyanhankozī m njo wē
lẹ mmēfiē wē.”

18 Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

19 Umune m, enyi e nweguonwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosi me. 20 Eghese, make ni Jizosi a kwaguo ni enyi uzo ohun hu ri ndun ghahani ehua, ya wu onwun a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. 21 Ozozu, enyi nwon oken onye nchu-ejan hun ulo Osolobue ri aka a. 22 Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-ejan don enya buruhe Osolobue. Ni enyi bia nwan make ni o giguu edeke e fekpui obi enyi, chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu enyi ehua.

23 Ni enyi kwonkenme ni nwan olile-nya hu enyi nwon—make ni Osolobue hun kwe enyi nkwa furu onye we gi e don enya. O k'e mezu nkwa a.

24 Ni enyi a chosonme ni uzo enyi e gi e me ibe enyi e nwe ihien-osusu, a runzikwo orun ri mma. 25 Ele hun enyi e gi a lato ison ibe enyi a gbakikome ke ndi hu ime enyi don e me. Kama, ni enyi a kasi ibe enyi obi, tumadu hunni enyi ri a hun ke uhuhin Di-nwonna-nyi ri a riwaye nsue.

26 Make ni, omeni enyi a kpachanpu enya to njo e me, ebe enyi maringhu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenkwo d'a chu gi wepu njo. 27 Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenkwo d'a dunpuchanrin ndi-ihenren Osolobue. 28 Make ni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu w'e, emeni we omiken e—madu ehua muba eto shiahu eri n'o me ihien hu, 29 nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsu, kpasu Mmon-nsu we gha men'e efoma iwe? 30 Make ni enyi a maringho Osolobue, onye hun si, “Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;” sizi, “Di-nwonna-nyi jenkwo d'e kin ndi nke e ikpe.” 31 Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

32 Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kwere, ogen hu we gi shiapuguu unu enya; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; 33 ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozu we ri e me erira ta afunfun. 34 Eghese, unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghodun e, make ni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jenin ejen.

35 Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonna-nyi, make ni ugwo-orun rin'a e hiekwogbe. 36 Make ni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzo mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. 37 Noke ke Ekukwo-nsu don ku,
“O hodu ekere,

onye hun lalani a bia—
o biekwo.

38 Kanj,
okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho
k'e gi e bi.

O gbakin azuun,
ihien e asuoko m.”

³⁹ Kani, ọnyị a rị ndị hụn a gbakin-azụun, gi ẹrịra tuhu; kama, ọnyị rị ndị k'a gha e nwọn **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuọpuha we.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

¹ Kị wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don n'i k'e nwonhen ihien i rị a tu ọnyị a; igi ihien don, bu y'a rini e leghan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke ọnyị gi a ghotā nī oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu nī we gha ihien ọnyị ghaleni a legha memē ihien ndi hu ọnyị e legha. ⁴ Ebelu nwe okukwe: ịya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Ịya haịn Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpọ a onye rị ke Osolobue don cho, shia n'a eri nī oyiye o ye rī mma. Makeni o nwe okukwe k'o gi wuru nī osuon'a n'ọ nwunhuguo o hukwo e ku oku*. ⁵ Enokū nwon okukwe: ịya haịn Osolobue gi weri e shi elu-igwee ebe o rī ndun. O nwunhunni. A cho w'a, ahunzini w'a, makeni Osolobue e weriguo a. Makeni, nī Osolobue d'e weri e, Ekwwo-nsọ e kuol'a nī “ó me ihien a suo Osolobue.”

⁶ Bu ihian as'eka me ihien a suo Osolobue, mmanj o nwegho okukwe. Makeni, onye owule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'ọ rī ari, n'ọ kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷ Nua nwon okukwe. Ifiri e, ogen Osolobue gi gwato a nī ihien metuleni jenkọ d'e me, o no gi e don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hūn Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi e wuru onye rī ke Osolobue don cho, wuru a makeni o nwe okukwe.

⁸ Ebrahim nwon okukwe. Ịya haịn o gi kweri ogen Osolobue gi kpọ a, si a shi ebe o jenkọ d'e ye e, o no jenme bu o marin ebe o jenkọ. ⁹ Okukwe k'o gi kwashi alī hu Osolobue kwe e nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odu. Eriira ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odu. ¹⁰ Ebrahim me erira makeni o bu obi le ọnyị zinme obodo ahun nwon iyeto hūn k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹ Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osuon'a n'ọ kaguo egedi oda-oda; osuon'a nī Sara le enwen e wu agan. Makeni, Ebrahim gi e don nī Chuku hūn kwe nkwa, furu we gi e don ọnyị, n'ọ jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹² Ya okennyē ohuni ehū a nwunhuguo ebe imu-nwa rī nọ mu umu bukenme oda—nọke kokise rī elu-igwere, nọke ejan rī mkpenren ohimin hūn we ghaleni a saeka a gunguu.

¹³ Ndinī ile kwodon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kani, e lechegoni we ihien ndi hu, gi ighogho nabanhan we. We kwerizikwo nī we wu itumunye ime uwanī, e kuzikwo a. ¹⁴ Ndi e ku enina rī a ghosī n'ọ nwonguo alī ọnyị we rī hūn wu nke we. ¹⁵ Omeni alī hu we gha puha ke we te rī e ro, efe te hu a w'e gi kin-azun. ¹⁶ Kani, we rī a cho alī hūn ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya haịn ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷ Makeni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu nọ memē n'ọ gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸ Nwa nwen we gwa a oku e, si, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpọ nke i k'a gha bia.” ¹⁹ Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a

* Isi Nke Mmanaj:4 Jenesi 4.10

saęka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nke-esi.

²⁰ Aziki nwon okukwe. Iya hain o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹ Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²² Josefụ nwon okukwe: ogen o gi jenko d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenko d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³ Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya hain we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴ Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵ O hanrin n'ọ ka mma ni ya le ndi nke Osolobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-uwu, iri-uwu hun ghaleni a to. ²⁶ O gi e don ni mkpari le nlegberi hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-uba hun ka aku-le-uba ri Ijiptu. O me erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷ Makeni o nwe okukwe, o no gha Ijiptu pu; egun atun'a ni iwe jenko d'e we eze wu Fero. O leni enya azun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸ Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmun-ozu hu ri e gbu umu ikennye ibuzo ndi Ijiptu e gbuni umu ikennye ibuzo ndi Izrelu.

²⁹ Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijiptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰ Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jenhunmeguu a akpu-uhuhin esa. ³¹ Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³² Ki m k'e kuzi nwan? Ogen aria, nke m'e te kume oku Gidionu le Baraki le Samsin le Jesta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu—³³ ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴ gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-agma gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-agma ndi ali ozo. ³⁵ Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kani a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶ A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinsin; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-ngan—make okukwe we. ³⁷ E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we opia-agma gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we eka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸ Uwanu efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elu-ugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹ Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kani, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a.

40 Makēni, Osolobue kwademeṅi ẹni ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu ẹni a ri a.

Isi Nke Mmēbuo

*Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti
(Mat 11.28-30)*

¹ Ya wu, ebe o me nwan ni igunrun ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba osoni Osolobue ketoni enyi, ² bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighoghohun ri e che ne dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali eka-nni ukpo Osolobue.

³ Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amangbe ndun a guu unu mobu unu e tuhu okukwe unu. ⁴ Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu. ⁵ Unu a zoguode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu me noke umu a ra? O si,

“Nwa m,
elegberile afunfun Di-nwonna-enyi gi a zun i;
anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶ makeni,
afunfun ke Di-nwonna-enyi gi a zun
onye o bu obi;

onye hun o nabanhan noke nwa a
k'o fian mkpinsiin.”

⁷ E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸ Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi. ⁹ Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanj ogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzonwon ndun? ¹⁰ Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kani ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nsor. ¹¹ Afunfun we ye ihian we gha a zun a ra suo suo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'o fu. Kani, omeguu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹² Gbakenme ni nwan eka, unu a gbakenmezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³ Kwa ni ni nwan oku unu uzonwonnini, keni uku rileni iken hun uzonwonnini, amangbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴ A lili ma ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nsor, makeni onye rileni nsor ahunko Onye-nwonna-enyi.

¹⁵ Hun n'a n'o nwonna onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶ Hunzikwo n'a ni o nwonna onye ri a ghereni, mobu onye noke Iso—hun nwonneni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu

* **Isi Nke Mmēbuo:**1 Griki: orukpu

repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷ Unu a maringho ni omeguu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kanj a ju w'a; o sanj aka gbehuto ihien, osuon'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸ Makeni, ele ihien we a saeka e metu aka ke unu bia d'e kunrun—noke ke umu Izrelu don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwunni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi. ¹⁹ Ele olu opi ri a hannj le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rjoma ni asa we aka nuzi—²⁰ makeni obi we asanj aka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehj a metu ugu hu, we magbu e, osuon'a ni anu ro!” ²¹ Ihien ile we ri a hun a wukemkeke ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e node si, “Egun ri a tu m, ehj ri a ma m nni!”

²² Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmön-ozj we ghaleni a sa aka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghj. ²³ Unu a biagujo d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biagujo d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a biagujo d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue meguu nwan mmön we zu oke. ²⁴ Jizosi ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a biagujo d'e kunrun edeke-nfesonme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwo n'a nwan ni unu apanj oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogenni. Makeni, omeni awanahinj we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwanj ogen ahun a do we aka-ntin, enyi asakokwo aka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi aka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kanj, ogenni, o kweguo nkwa, si, “M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa suo ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinzi kwj elu-igwere ile le ihien rin'a.” ²⁷ Okuni o ku: “M k'e zinzinzi” ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa aka e zinzinfu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzj hodj hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele le egun le ehj-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ makeni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmeto

Obibi Hun A Suo Osolobue Usuo

¹ E nwe ni ihien-osusuo umune unu ime Krajistj ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obja gu egu—makeni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmön-ozj, lee we obja—bu a marin we ni ndi-mmön ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan noke si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken noke si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekemne ni olulu dile-nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we*—makeni Osolobue jenko d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni egbo a suo unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efj. Makeni, Osolobue e kuole, si, “Ahapuko m unu mobu la unu to.” ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du aka obi, si, “Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m aka, egun atuko m;

* **Isi Nke Mmepụ:4** Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okennyne ozo.

kị ihian k'a saęka me m?"

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinrin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosi Kraisti ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jenin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; make ni o rika mma ebe o no me ni eyemeka Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesonme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-egan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-egan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-egan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-egan njo ime Ebehu Kacharin Nso, kanj we bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosi gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzọ gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ make ni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwanj enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalanj. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraisti a ja Osolobue mma ogen ile, make ni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghorj ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹⁶ Hun n'a ni unu hu e me mma le ni unu e keye ibe unu ihien unu nwon, make ni udi ejanni a suo Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu unu isi; e bu ni enwen unu e che okpuru we. Make ni, we ri e lepu umen-dun unu enya. We jenkọ d'e ye Osolobue mgbako banyeni unu. Hun n'a ni we gi ighogho ye ya wu mgbako, ele enya-mirin, make o gha a jo unu njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Make ni, enyi a maringho ni obi enyi ri ochan, ni enyi a chozikwo ni enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikemme unu, me ni ihien ni, keni we hun uzọ wekinhen m ebe unu ri egiwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonni-enyi wu Jesu, oken onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume eka; ²¹ ya dodo yechanrin unu ihien ile ri mma hun unu e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a suon'a hun uzọ e me ime ndun enyi ghahanj Jesu Kristi. Ogho ya rinj Jizos' Kraisti ogen ile jenin ejen! Iseę.

Oku Ikpazun

²² M ri a rij unu umune m, dodo, nabanhan ni oku nkasj-obini m de ni unu, n'o suekeni.

²³ M cho ni unu marin ni a hatuguo we nwenę enyi wu Timoti—n'o ghaguo ulo-ngan puha. Mmę le 'ya jenkọ d'a wij m lalanj d'a hun unu, omeni o biaghọ egiwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu unu ile le ndi-nso ile. Ndi hun gha Itali bia ri ekele unu. ²⁵ Efoma Osolobue ya rinj unu ile. Iseę.

Ekwkwó-Ozi Jemisi De

¹ Mmẹ wụ Jemisi de ẹhụhụọ-ozini. M wụ igbón Osolobue lẹ Di-nwónni-
enyi wụ Jesu Kristi. M rị e dejenni ndị ikpun-ulo mmẹbụọ alị Izrelu, hụn
risonmẹ alị ndị ozo rị ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Lẹ Amamihien

² Umunẹ m, oge ọwụlẹ ụdi onwunwan rị ichen-ichen gi a biani unu, weri
n'ẹ nị ihien unu e gi ghoghọ ro— ³ makeni unu a maringho nị wẹ lele
okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴ Nị nị nwan ndidi runchanrin orun a,
keni unu hụn ọzo wuru ndi ka ehu, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵ Onye ọwụlẹ rị ime unu hụn marinleni ihien o k'e mẹ, ya mẹ ekpere rịo
Osolobue hụn a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye ẹ amamihien. ⁶ Kani, ya
gikwo okukwe rịo; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Makeni, onye obi-ebuo
nohu ke ebiri-mirin ohimin hụn ufere rị e nu, e nuhunmẹ. ⁷ Onye no
erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien ọwụlẹ ẹka Di-nwónni-enyi, ⁸ makeni
onye obi-ebuo k'o wu; ime ihien ile o mẹ, a ra sa ẹka kwademẹ obi ẹ, mẹ
ihien ọwụlẹ.

Egbeyele Ni Onye Ọwụlẹ

⁹ Onye ọwụlẹ kwerini bu o wu ogbennye, ya ghoghoma nị Osolobue
e bushiguo a elu; ¹⁰ hụn wu odafin ya ghoghoma ni e wetuguo w'a anị.
Makeni, ndi-idadin jenkọ d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹ anwun wahu, efifia rị
ofia e shinwun, obobo ẹ a danfu, mma a aguu! Erira k'o rizi nị ndi-idadin,
wẹ k'e shinwun ebe wẹ rị e bi elu wẹ.

Onwunwan

¹² Onye ọwụlẹ gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, makeni, o fuba
ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien ẹ a suo nkwa a tu onye
ahun ugon mmeri.

¹³ Onwunwan bia nị ihian, y'a sikwole, “Osolobue rị a nwan m.” Makeni,
eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya lẹ enwen ẹ ara nwanzikwo
ihian. ¹⁴ Nị onwunwan biani ihian wu nị eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵ Ihien
olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶ Umunẹ m, anikwole ni wẹ dufie onu. ¹⁷ Makeni, ihien ile wẹ shiapu-
efo ye lẹ ihien ọwụlẹ zu oke wẹ e ye eye gha elu-igwee, ẹka Osolobue,
bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghaleni e bi ekanai—a
ra gbehuto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸ Iya kwademẹ obi ẹ, shiapu efo
mudonzi enyi, ghahanị oku ẹ hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-
ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghorị.

Inu Oku-Chuku Lẹ Igi E Bi

¹⁹ Umunẹ m rị m obi, marin nị onwan: onye ọwụlẹ ya a nukpo oku; y'e
kukeririle oku; y'e bukeririle olulu— ²⁰ makeni olulu ihian ara runpuha
ihien Osolobue cho. ²¹ Wepu nị nwan ihien ile ru unyin lẹ eje-ihien ile
unu rị e gi e mekarị enwen onu; onu e welua enwen unu alị, nabanhan
oku Osolobue wẹ kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha ume-ndun unu.
²² Kani, e gikwo nị ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu

suo, hun ri e dufie enwen we. ²³ Makeni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nonu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴ Eghẹ. Makeni, o leghahu enwen e, gha ebegu pu, o zo ke o no ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we makeni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hun si n'o ri e fe Osolobue bu ara kwonon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

¹ Umune m, ebe o me nwan ni unu kwere ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanrani, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebegu, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebegu,” mobu “Nodi ebeni ukwu m ri”— ⁴ ohun a ghosigoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horigoni ndi-igbenye? Eghẹ, o horigoni ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idafin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osusuo a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idafin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu rchanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nsu, iwu hu hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke i ihien i don a suo i”—unu e meguo ihien ri mma. ⁹ Kani, omeni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu makeni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmchanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringuo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni ekwa ezuni onye nke Kraist i ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kani, y'e yen'e ihien ehia a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egini w'e run orun a nwunhuguo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun ari a. Mme nwen, m jenk'o d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

19 Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu suo ri, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmom kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehụ hu a ma we nni!

20 Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhugwo? 21 Ele ihien nedi enyi wu Ibrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-egan elu ukpo nchu-egan hu? 22 Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. 23 Erira ke ihien hu Ehuho-nsu ku don mezu, ni, "Ibrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Chuku cho, kpo a owu a."

24 Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

25 Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we aka ghashi uzọ ozọ wanahin? 26 Ya wu, k'o don me ni ehụ ihian mmom rileni a nwungwo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwungwo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

1 Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, makeni onu a maringho ni aka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. 2 O runahinsonme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zuguwo oke, o k'a sazikwo aka kwondochanrin ehụ a ile.

3 Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehụ a ile. 4 Lezide ugbu-mirin: osuon'a ni e hika we ogbe, osuon'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin mehu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. 5 Erira ke ire rizikwo—mkpamkpa-ehụ me ntin ro, kani o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! 6 Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehụ! O ruchanrin ehụ ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmom a bia.

7 O nwonna udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnunu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako aka zun a. 8 Kani, o nwonna onye owule wu ihian hun k'a sa aka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. 9 Ya ke enyi gi a ja Onye-nwonna-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! 10 Onu ohu hu ojja-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. 11 Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gbapuha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? 12 Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a seka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

13 Onye marin ihien nke-esi ime igunrun onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bia. 14 Kani, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringwo ihien, makeni ntụ k'i ri a tu.

15 Ẹlẹkwọ enu-igwee kẹ ọdị amamihiẹn hụ gha bịa! Nke ụwa rọ; nke ihian-mmaka rọ, ẹka Mmọn-nsọ ariá; nke Ekwensu rọ. 16 Makẹni ebe ọwụlẹ ẹnya-ufu lẹ ichọ nke-i nke-i rị, ebẹhụ kẹ wẹ nọ a hụnzị isusu lẹ ọdị eje-ihien ile rị ichen-ichen.

17 Kanị, nke amamihiẹn ahun gha elu-igwee bịa—nke ibuzọ wu nị o nwonni kaka eje-ihien ọwụlẹ rin'a; udon k'ọ cho, a ra mẹ iken-iken; o lee k'ọ rị ndị ọzọ; ebere lẹ mkpuru rị mma jun ime ẹ; a ra gbeye ni ihian; ihunnaị arị a. 18 Ndị-udon marin kẹ wẹ don e gi udon a kun mkpuru, ọ mipuha ezimume.

Isi Nke Ẹnọ

Awule Owu Uwa

1 Elebe kẹ ikpe risonme ime igunrun unu gha a bịa? Elebe kẹ ogun risonme ime igunrun onu gha a bịa? Ẹlẹ ihien ndi ahun a gungbuni unu rị ime unu a lu agha? 2 Unu cho ihien nị unu enwonheni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu ẹnya, nị unu asani ẹka nwehen ẹ unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon makeni unu ara rịọ. 3 Unu rịọ unu ara nwonhen—makeni ihien unu bu obi arị mma: unu rị a rịọ hun unu e gi mẹ ihien a sọ nị unu. 4 Ndị obi wẹ rileni ụzọ ohu! Unu amarin nị iwu ọwụ ụwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'ọ wuru ọwụ ụwa o henrin enenren Osolobue. 5 Ra unu rị e ro ni Ẹkukwo-nsọ enwon ihien ọ rị e ku ogen o gi sị nị “Enya a fu Mmọn hun Osolobue we che ime ẹnyi ufu omeni ẹnya ẹnyi rị ụzọ-ẹbuo?”

6 Kanị Osolobue e yecheni ẹka, e yecheni iken; ya hañ Ẹhuhuo-nsọ gi sị, “Osolobue a nokin onye-mpache ụzọ, kanị, o yeni onye e welua enwen ẹ alị ẹka.” 7 Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, ọ k'a gbanị unu oso. 8 Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu nị ẹka unu, ndi njo! Chanchanpu nị obi unu, ndi obi-ẹbuo! 9 Goo ni! Kwan nị! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

10 Wenua nị enwen unu alị ebe Di-nwonni-ẹnyi rị keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

11 Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, makeni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe ẹ mobu kin ẹ ikpe rị e kutọ Iwu Osolobue ye, e kin Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! 12 Onye ohu sọ rị hun e ye Iwu, onye ohu hụ wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa ẹka a zuopuha, iya a sazikwo ẹka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

13 Lee ni ẹnya, unu ndi hun a sị, “Tanni mobu ekile, ẹnyi k'e jẹn alinj mobu ani-nei; ẹnyi k'a nọ ahua ebẹhụ—zun afia, kpa egbo”— 14 bu unu amarin ihien eki k'a mu! Kị wu ndun i? Ọ nohu kẹ igirigi hun a puha, ọ nohu ẹkere, o fopu! 15 Ihien furu unu k'e ku wu, “Omeni uche Di-nwonni-ẹnyi rọ, ẹnyi k'a rị ndun, mẹ ihienni mobu ihien-nei.” 16 Kanị, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Ọdị inyan-isi ile nọ ẹniha wu njo.

17 Ya wu nwan nị onye owule marin ihien furu o k'e mẹ bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanfu Ni Enya!

¹ Ụnụ ndi-idafin, gón ni ntin: kwanmakwọ nị ẹkwan; e gokwọ nị—make nsongbu hụn lala nị nị ọnụ!

² Akụ-le-uba ọnụ e wiwiguọ! Ẹkika e ripuguo ẹkwa ụnụ! ³ Goru ụnụ lẹ ọla ọnụ a gbaguo nchara! Ncharanị wẹ gba k'a shiagbu ụnụ ẹri; o jenko d'e ripu uru ri ụnụ ẹhu kẹ okun don e ri ihien. Ụnụ a kpatoguo akụ-le-uba ime ụwanị ruguu njendeme. ⁴ Gón ni ntin! Egho-orun ndi sun nị ụnụ ofia, hụn ọnụ gi mmegbu ju nị ọnụ akuko ugwo ri nwan a kwan! Ẹkwan ndi ghoni ụnụ ihien-ugbo e ruguozị Nna nwon iken ile ntin! ⁵ Ụnụ e biguo obibi ẹhu-ufu lẹ iri-ụwa elu ụwanị. Ụnụ a zunguo akp'obi ụnụ toni uhuhin ogbugbu. ⁶ Ụnụ a maguo ndi nwonleni ihien wẹ mẹ ikpe, gbu wẹ—bu o nwonni ihien wẹ ju ụnụ!

Din Ndidi

⁷ Umunẹ m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonni-enyi a bia. Lee ni kẹ onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hụn rikemẹ ẹ mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo lẹ mirin ikpazun zueyeguu a ohunma-ohunma. ⁸ Ụnụ nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenme obi ụnụ —make ni obibia Di-nwonni-enyi a riguo nsue.

⁹ Umunẹ m, edenwinnwinkwoleni ni ibe ọnụ, make Osolobue gha a ma ọnụ ikpe—make ni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰ Umunẹ m, leri ni agungun ndi-amuma hụn gi ẹfan Di-nwonni-enyi ku oku ogen mbu, keni ụnụ gi ẹ marin kẹ ụnụ a don dingbu afunfun. ¹¹ Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Ụnụ a nughọ kẹ Jobu don din ndidi; ụnụ a hughozị udi obi Di-nwonni-enyi nwẹ, nị Di-nwonni-enyi e meke onye-efoma lẹ onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹² Hụn ka mkpa umunẹ m, ekunle ni ihien owule, kaka! Kẹ elu-igwee kẹ enu-ụwa kẹ ihien ozo owule—ekunle ni hụn owule. Kama, omeni eghee ro, si nị hu “eghee;” omeni mba ro, si nị hu “mba” amamgbe ikpe-omuma a rinị ụnụ.

Ekpere

¹³ O nwẹ onye nwẹ nsongbu ime ụnụ? Ya mẹ ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoñi? Ya bu ẹbu ija-mma. ¹⁴ O nwẹ onye emu ri a ku ime ụnụ? Ya kpọ ndi-isi ụka nị wẹ men'e ekpere, gi ẹfan Di-nwonni-enyi hu ude kpu ẹ. ¹⁵ Ekpere wẹ gi okukwe mẹ k'a zuo onye emu hu, Di-nwonni-enyi e weli ẹ; omeni onye hu mẹ njo, o gbaghari a ya.

¹⁶ A gwa nị nwan ibe ọnụ njo ọnụ mẹ, e menị ni ibe ụnụ ekpere—keni ụnụ hụn ụzo dnhin. Ekpere onye ri e bi kẹ Chuku cho gi akpakali obi ẹ mẹ nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷ Elaija wu ihian hụn nọ kẹ enyi. Kani, osun'a n'ọ wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amamgbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto lẹ ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸ O nọ mezi ekpere, elu-igwere nọ ye mirin, ali nọ mi mkpuru a.

¹⁹ Umunẹ m, omeni o nwon onye owule ime ụnụ gha ime ezioku kpahu, nị onye ozo e wekinhen ẹ azuun; ²⁰ hụn wekinhen ẹ azuun ya marin nị onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azuun k'a zuopuha umẹ-ndun onye njo hu ẹka onwun, kpumẹ njo bu ọda.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo **Pita** **De** **Pita, Nke Ibuzo**

¹ Mmē wu Pita hun wu onye-ozī pu-ichēn Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni ulo, hun risonme ali ichen-ichen ri Azuun Pontusu le Galeshia le Kapadosia le Eshia le Bitinia—² ndi Chuku Nedi hoto hun Mmon-nso don nso—keni we hun uzo humeni Jizosi Kraisti isi, leni we wuru ndi we fekpu edeke e—a ri we ochan. Efoma le udon ya ri ni onu mmagi-mmagi.

Olile-nya Hu Ri Ndun

³ Ojja-mma ya ri ni Osolobue, hun wu Chuku le Nedi Onye-nwonna-nyeni wu Jizos' Kraisti! O gigu oken omiken e mudonzi nyeni, mu nyi ye ime olile-nya ohun ri ndun. O me ihienni ebe o no gha onwun weni Jizosi. ⁴ O meguo nyi wuru nwan ndi k'e nwehen ihien ndi hun o donmetoni nyeni, ihien ndi hun ghaleni e rehi mobu a ruhu mobu a fapu. O buguo ihien ndini toni unu ime elu-igwee. ⁵ O gi nwan iken o gi wuru Osolobue e chemu unu, ghahani okukwe onu, keni nzuofuha hu o kwademeuu, hun lalani ogugu-ogun, hun uzo ru onu aka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶ Ihienni Osolobue me ri nwan e me unu a ghogho—osun'a ni we ri nwan e gi afunfun ri ichen-ichen e lele unu ekere ogun, ⁷ igi ghosi ni okukwe unu wu nke ezigbo e. Erira ke we e gi okun e lele goru make ni o ri mkpa—goru hun e wiwini! Bu okukwe unu ka goru mkpa a ri, ka a ohunma-ohunma! Ya wu, o rika mkpa ni we lele okukwe unu, keni ogun Jizosi k'e gi bia, a ja we unu mma, yezikwo unu ogho le mgbaye; ⁸ Jizosi hun ihien e ri a suo unu—osun'a ni unu e ke leghatu e; unu kwerin'e—o sun'a ni unu ari nwan e legha a kikenni. Ohun e me unu a ghogho oda-oda—oken ighogho onu ghaleni a saeka a kowa! ⁹ Unu a ghogho enina make ni unu hu e nwonhen erere ri okukwe unu—ya wu, we hu a zuopuha ume-ndun unu.

¹⁰ Nke nzuopuhani, ndi-amuma hun Osolobue gi ku oku efoma hun jenko d'e ru onu aka te chokenme ali a, donrin enya leban a enya ebe we n'a cho ni we ghoha a. ¹¹ We hu a ju enwen we ihien Mmon Kraisti ri ime we ri e ku oku e ogun o gi gwato we afunfun Kraisti k'a ta le ogho k'e son n'e—a ju enwen we onye o ri e ku le ogun o gi jenko d'e gi me. ¹² Osolobue no ghosi we ni ele ifiri we le enwen we ke we gi e ku ihien ndi ahun we ku, kani, ifiri unu. Unu a nuguo nwan ihien ndi hu. Onu ndi ahun weheni unu ozioma ke unu gha nu we. Iken Mmon-nso ahun Osolobue gha enu-igwee zihē ke we gi zi unu ya wu ozioma. Ndi mmon-ozī nke a chokade ni we leghade ihien ndini!

We Kpo Unu D'e Bi Obibi Ri Nso

¹³ Ya wu, konrin ni nwan onun ime obi unu, e donrin enya e bi; buchanrin ni olile-nya unu che ngozi hu Jesu jenko d'e gi efoma a weheni unu—ogun o k'e gi bia. ¹⁴ Leke ezigbo umu hun e hume isi, emezile ni ihien ndi hu te ri a gun unu ogun unu keleni marin Jizosi. ¹⁵ Kama, obibi unu ya richanrin nso

uzo ile nọkẹ kẹ Osolobue hụn kpọ unu dọn rị nsọ. ¹⁶ Makeni Ekwkwọ-nsọ si, “Rị ni nsọ, makeni mme nwe nri nsọ.”

¹⁷ Ebe o me ni Osolobue hụn ghaleni egbeyeni onye owule kẹ unu a kpọ Nedi unu—Osolobue hụn e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hoduni unu k'e bi elu-uwani unu wu itumunye.

Kẹ Wẹ Dọn Gbapuha Enyi

¹⁸ Unu a maringwo kẹ Chuku dọn gbapuha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rike egho ona (siva) moyu goru—kẹ wẹ gi gbari unu, ¹⁹ kani, edeke hụn rikenme mkpa—edek Kraisti, hụn rị kẹ nwa-ebulu ehu a zu oke nwonleni orusi. ²⁰ Osolobue a hotogwo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuunni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

²¹ Unu a ghagwo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue dọn enya, Osolobue hụn gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogho. Ya wu ni Osolobue kẹ unu kwerini; Osolobue kẹ unu rị e lee enya.

Onye Wẹ Gbafuha Nke-esi E Nwe Ezigbo Ihien-osusuo

²² Hunni unu chanchanguu nwan umen-dun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a suotarị ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osusuo ibe unu. ²³ Unu a wurugwo ndi we mudonzi. Ele mkpuru wẹ gha a mu ihian hụn a nwunni kẹ Osolobue gha mudonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun kẹ wẹ gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku rị ndun, hụn a to jenrin ejen. ²⁴ Makeni, Ehuwo-nsọ si,

“Ihian ile nohu kẹ efifia;
oghọ ile ihian nwon nohu kẹ obobo efifia.

Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵ Kani, oku Onye-nwonni-enyi
jenko d'e turu jenrin ejen!”

Oku hu wu ozioma hu wẹ zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

¹ Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunnai, iwe-enya le nkuto ile. ² Rike umu wẹ mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmom hụn rị ochan a do unu—keni unu hụn uzo a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³ o me nwan ni ezioku ro ni unu a danmingwo efoma Di-nwonni-enyi, hụn a ni Di-nwonni-enyi rị mma.

⁴ Unu a biagwo nwan d'e kunrun e: omuma hụn rị ndun—hụn ihian ju; kani omuma wẹ hori ahori, rị oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵ Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma rị ndun. Nọkẹ omuma ndi rị ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmom, keni unu hụn uzo wuru ndi nchu-ejan rị nsọ, hụn gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmom hụn Osolobue a nabanhan. ⁶ Makeni, Ehuwo-nsọ e kuguu a, si,

“Lee n'e, m rị e buto omuma ime obodo Zayonu,
omuma gin'e;

omuma m hori ahori, rikenme mkpa.

Ifenren emeko onye hụn kwerini n'e.”

7 Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kanị nke ndi hun kwerileni—

“Omuma ndi ri a tun unu jutọ,
a wuruole hun gi ulo!”

8 O wuruozozi

“Omuma w'a kpogburu;
nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya haịn we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

9 Kanị, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nsọ; ndi nke Osolobue—keni onu hun uzọ e me onye owule a marin oken orun ri ichen-ichen Osolobue runsomme, Osolobue hun kpouha onu ime ishi bu unu che ime ukpe e rigbu enwen e mma. ¹⁰ Ogen mbu, unu “ele ndi nke Osolobue”, kanị, unu a wuruole nwan ndi nke e; mbu, “omiken e eruni unu eka”, kanị omiken e e ruguo nwan unu eka.

Enyi Wu Igbon Osolobue

¹¹ Ndi ri m obi, m ri a riu unu nọke ndi obia le ndi rileni ani we, gbala ni ni egun ndi hun a gunsomme ihian hun a luson ume-ndun unu agha. ¹² E bi ni obibi kuru-oto ime igunrun ndi ali ndi ozọ ri ichen-ichen kwerileni; keni, osuon'a ni we e kuja oku unu nọke si unu e me eje-ihien, we k'a gha a hun obibi-oma unu—e gi w'e ye Osolobue ogho ogen o k'e gi bia.

A Gbaye Ni Ndi Ri A Kini

¹³ Gi ni ifiri Di-nwonna-enyi e hume ni ndi ile ri a kini isi—ke eze, hun wu onye-isi ndi okiki, ¹⁴ ke ndi Gvanzo ri Azuun ichen-ichen a ki—nọke ndi eze zi d'e ye ndi e me eje-ihien afunfun, a ja ndi me ihien ri mma mma. ¹⁵ Makeni uche Osolobue wu ni unu gi ime ihien furuni kpukin ndi-nzuzu ri e ku ihien we marinleni onu; ¹⁶ e me n'e ke ndi wulenigbon makeni unu e nwenringuo enwen unu; ka egikwole ni inwonnin-enwen unu kpu enya, e me eje-ihien, ka bi ni ke ndi wu igbon okpuru Osolobue. ¹⁷ A gbaye ni ihian ile; e nwe ni ihien-osusu ndi Itu-Kraist' ibe unu; a tu ni egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraisti Ta

¹⁸ **Ndi wu idibo mọbu igbon**, e weluachanrin ni enwen unu ali ebe ndi unu ri okpuru we ri, a gbaye we uzọ ile—ele ndi-efoma le ndi eka-alulua suọ, kanị ke ndi eka-iken. ¹⁹ Makeni, ihien w'e gi ja i mma ro omeni y'e meni eje-ihien, e ye we i afunfun furulenini ni we ye i bu y'e gi ifiri Osolobue dingbu ufu a. ²⁰ Ki wu erere i n'i dingbu ili we gbu i, omeni eje-ihien i me ke we gi gbu i ya wu ili? Kanị, omeni y'a ta afunfun makeni i me ihien ri mma, bu y'e digbu e, Osolobue k'e gi ifiri e gozi i. ²¹ Ya ke we kpoini unu; makeni Kraisti tazikwo ni onu afunfun, lato ni onu ihien unu e leri, keni onu hun uzọ e son nzom'uku a.

²² O metuni njo;

oku-ndufie aghatun'e onu puha.

²³ Ogen we gi kpari e,

o kparigwarini we;

ogen o gi ta afunfun,

o nyanni isi n'o k'e me ihien owule.

Kama,

o no we enwen e

kwani Osolobue,
onye hun a han ezigbo enen.

²⁴ Kraisti le enwen e gi ehụ a buru njo enyi, bu e shi elu obe osisi ahun, keni enyi gi ehụ a nwunnahin njo, gi ndun enyi mememe ihien Osolobue cho. Ehụ we rusonme e ke enyi gi nwe nzuori. ²⁵ Unu te ri a kpahu ke atunrun, kani onu e kinhenguo nwan, buru onye hun e du ume-ndun unu rike anu, e chema e.

Isi Nke Eto

Di Le Nwunye

¹ **Nwunye**, mezikwo erira. E humeni di i isi, keni, osun'a ni o nwegho ndi di kwerileni oku Osolobue, e gi we omume nwunye we dobanhan we ime Osolobue—bu o nwonni oku we gwa we; ² makeni di i k'a ri a hun ke i don ri e bi ohunma, e gi egun Osolobue e bi.

³ Anile ni mma unu wuru nke ehụ—mma icho ntutu mma le iyi goru le iyi ekwa ma mma. ⁴ Ka ni ni mma unu wuru hun ri ime obi, mma ahun ghaleni a fapu—mma ime-juu le agungun omehen—hun rikenme mkpa enya Osolobue. ⁵ Enina ke ikpoho ri nsọ hun gi Osolobue e don enya don cho enwen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Ebrahim, a kpọ a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusi unu.

⁷ **Ndi di**, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye e ogho makeni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazun, **unu ile**, a wu ni ohu ime mmọ; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpo gwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kponi onu, iya k'o cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nsọ si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu e ri mma,
ya wefu eje-ihien ire e;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonni-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osun'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien

Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu nọke Di-nwēni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowanị onye owule k'a ju unu ihien haịn unu gi nwon olile-ēnya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzọ wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu e, o nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me e ri ndun ime-mmōn. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmōn, o no jen d'e zi ndi-mmōn ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenmi no. Ele ni we gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi e a ghosi Osolobue ni o gi obi e ile bia d'e kunrun e. O zuopuha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguo nwan elu-igwee; o nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmōn-ozī ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Ẹno

Obibi Ndi We Gbehutoquu

¹ Ebe o me ni Jizosi narin afunfun nọke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime ndunni a juguo njo— ² a ra bizi n'o me ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-uwā ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsomme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ru mmōn onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi— we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kani we jenkọ d'e ye Osolobue mgbako— Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan haịn we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmōn rike Osolobue, osuon'a ni a naringuo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwondon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me n'e make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraist' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusuo e kpume njo bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyiye ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyiye o nwehen eka Osolobue e yeni ibe e eka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule

hụn a rụn ọrụn ọwụlẹ ya gi ikẹn Osolobue ye ẹ rụn a, keni ọgho hụn ụzọ a bja ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogho le ikẹn ile wu nke ẹ jẹnrin ejen. Iseẹ.

Ita-afunfun Nọke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya nọke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, makeni unu ri e son Kraist' a ta afunfun a—keni unu hun uzọ nwe ighoghọ, e yi oro-ighoghọ ogen ogho a k'e gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omēni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmon ahun nwe ogho hun wu Mmon Osolobue nokwasị onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbu-ochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kani, omēni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile ẹ ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma ni ri a za efan hu, ni ri a za “Onye nke Kraisti.” ¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha eka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozị,

“Omēni nzuopuha fu ndi ezi-omume ọrụn nani k'o k'a ri ni ndi-njo

le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che eka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

¹ M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** nọke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogho ahun lalani: dodo ni, ² e lepu ni atunrun Osolobue hun we buche unu eka enya; e du ni we. Arunle ni nọke si we wa a ye onu olu, ka shiapu ni efọ run a—nọke ke Osolobue don cho; egile ni ekpiri ihien unu k'e nwehen me ẹ, ka me ne makeni irun ni Osolobue ọrụn ri a du onu. ³ Emele ni ndi we keye unu lepu enya nọke si unu nwe we; kama, a wuru ni ni we ihien-nleri, ⁴ keni, ogen Onye-isi ndi-ndu atunrun e gi bja, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hun o k'e gi tu unu ugon.

⁵ Erirazikwo, unu ndi ri ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua ni enwen unu ali ebe unu le ibe unu ri e me ihien. Makeni, Ehuhuo-nsọ si,

“Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani,

o me ni onye e welua enwen ẹ anị efoma,
e yen'e eka.”

⁶ Ya wu, wenua ni nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hun nwe iken hi-ogbe—keni ogen ru, o bushi unu elu— ⁷ unu e bu mkpa ile unu nwe kwasị a, makeni orinimma unu ri a obi.

⁸ E donrin ni enya; e che ni nche—makeni enenren onu wu Ekwensu ri aghahunme nọke eworo ri e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹ Chekenme ne nwan ogun! E turukemne ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a

maringhọ nị ndị Itu-Kraịstị ibe ụnụ ile rị ụwa rị a tazị ụdị afunfun ohu hụ. ¹⁰ Kani, ụnụ taguụ afunfun ekerẹ oge, Osolobue hụn e mechanrin efoma ile, hụn kpọ ụnụ d'e du e nwonrin ogho-itẹbite ahun rị ime Jizos' Kraịstị, k'e donzichanrin nị ụnụ ihien, me ụnụ turu, me ụnụ ze, me ụnụ nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin ụnụ alị.

¹¹ Ikẹn ile wụ nke e jẹrin ejen! Iseẹ.

Ekele Ikpaẗuun

¹² Sivanosị*, ya yeni m eka de ehuhuo-ozini me ekerẹ; nwe e nyi m weri n'o furu onye we gi e don enya k'o wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku ni onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukem me ni ime e.

¹³ Uka ahun rị Babilonu, hūn wẹ hōrị kẹ wẹ don hōrị unū, e zigho ekele unū. Nwa m wū Makị e keleghozikwo onū. ¹⁴ Dide ni ibe onū odide ihien-osuso.

Udon ya rị nị ụnụ ile hūn rị ime Jizos' Kraịstị.

* **Isi Nke Isen:**12 Iya wu Saịlasi.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo **Pita** **De** **Pita, Nke Ebuo**

¹ Mmẹ wu Simionu hun w'a kpo Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozu e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikemme mkpa hun enyi le enwen enyi nwon—okukwe hun we nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi le Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ² Efoma le udon ya rini onu mmagi-mmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nwenu-enyi le Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³ O giguu iken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hun enyi e gi bi elu le hun enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hun kpo enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweye ihien ndini o ye enyi. ⁴ Ogho a ahun le ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonme enyi oken nkwa ndi hun o kwesonme enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hun o cho ni enyi nwerin. O me e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa le ihien olila-enya hun e buhen'e.

⁵ Ufiri onwan, liliima ni nwan uzu ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶ Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷ E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hun ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸ Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweye we, unu awuko ndi marin Onye-nwenu-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹ Kani, o me nke onye hun nwonleni ihien ndini, o rini e leghakenme uzu, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguu w'a njo mbu.

¹⁰ Liliima ni nwan uzu ile, umune m, ni unu ghosi ni Osolobue kpo unu nke-esi le ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu me e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹ Unu siko d'e gi e ru ogo ndi we k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Ali-eze itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi le Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hun Ogho Kraisti

¹² Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—osun'an unu a maringule we; osun'a ni unu e turuguu ohunma ime ezioku hu we weheni unu. ¹³ E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini we, hunni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴ Makeni, a maringuu m ni ogen m'e gi nwunhun, gbupu ehuni, a riguu nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵ Eghoe, m k'a nwankenme uzu ile gi hun a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini we, m ghaguu ehuni pu—m nwunhanguu.

¹⁶ Makeni ele akiko ndi ma ko akiko mema ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken le obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hun

oghò a. ¹⁷ Chuku-Nèdi ye Jizos' oghò lẹ ikpẹn oghen hụ o gi gha elu-igwee gi olu ẹ ku oku. Olu ahun lẹ Oghò ahun Kachanrinni wị bịa ebe Jizosị rị. Olu ahun sị, “Onwan wụ ezi Nwa m; ihien ẹ a sọka m!” ¹⁸ Enyi lẹ enwen enyi gi ntin enyi nụ kẹ oluni gha elu-igwee bịa oghen ahun enyi lẹ iya gi rị elu ugu-nsọ hu.

¹⁹ Enyi gi ẹ nwan marin nị ihien ndi-amuma ku ime Ehubuo-nsọ wụ ezioku furu w'e gi don enya. Ya wụ, ọ ka unu mma nị unu gi wẹ e don—nọkẹ ukpẹ-eka rị e nwun ime ishi—gi wẹ don d'e ru mgbe eki e gi fon, hun ukpẹ Onye ahun wụ Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Kẹ Ihien Rị Imẹ Ekukwo-nsọ Dọn Bia.

²⁰ Ka ghọha nị onwan rịkẹ ihien ibuzo: nị, o nwonni ihien ọwụlẹ wẹ ku mọbụ de ime Ehubuo-nsọ hun wẹ gi uche ihian ku mọbụ hun wẹ gi uche ihian a kowa; ²¹ makeni, o nwonni ihien ọwụlẹ rị ime Ehubuo-nsọ hun gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hun kuni, wẹ nọ ku ihien gha ebe Osolobue rị bịa.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Lẹ Ndi nkuzi-ntu

¹ Kanị ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' oghen mbu hu. Eriira kẹ ndi nkuzi-ntu k'a donzi rị ime unu. Wẹ k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hun e buhe ntikpo, judẹ Di-nwonni-wẹ, hun nonni wẹ—onwan kẹ wẹ k'e gi buhekennin ni enwen wẹ ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

² Kanị, ndi bu oda k'e son wẹ bime eje-obibi ifenren ahun wẹ rị e bi. Ihian siko d'e gi ifiri wẹ kuto Uzọ-ezioku. ³ Enya-uku wẹ k'e me wẹ e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpe-omuma lẹ afunfun wẹ buto nị wẹ edei hu a—ọ nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenkọ d'e tikpo wẹ a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onye-onye Ihien Wẹ Cho

⁴ Ebe o me ni Osolobue ahatuni ndi mmon-ozu hu oghen ahun wẹ gi me njo, kama, ọ tu wẹ ye ime okun-mmom, kenmesonme wẹ, busonme wẹ che ime olu risonme ime ishi kachanrinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵ O me nwan nị Osolobue ahaturikwoni uwa mbu ye, oghen hu o gi zihẹ oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hu; omeni ọ zuopuhaghọ Nua, hun e zisonme wẹ ozi keni wẹ me ihien Chuku cho, ya lẹ madu esa ndi ọzo—k'o k'e me ndini wẹ?

⁶ Omeni ọ maghọ anị Sodomu lẹ alị Gomora ikpe, gi okun dunfu wẹ, wẹ nọ henrin ntun—nke wu nị arizi wẹ, ọ nọ gi wẹ ghosi ihien jenkọ d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntuni?

⁷ Di-nwonni-enyi zuopuha onye rị-ochan wu Lotu, hun ize eje-obibi wẹ lẹ obibi ifenren wẹ rị e bi e ze oda-oda. ⁸ (Ezioku-ezioku, oghen ahun ile Lotu gi bi alị wẹ, ọ hu a fugbu onye ezi-omumeni, obi ẹ hu rị ochan hu a gbawa—makeni ọ hu e gi enya a hun eje-ihien ile wẹ rị e me uhuohin-uhuohin, e gi ntin a nụ a.)

⁹ Ya wu nị Di-nwonni-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hun e fen'e ime onwunwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰ tumadu ndi hun e me ihien uru a gunni wẹ lẹ ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien We Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi we ye we ke w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu we. ¹¹ Kani, osuon'a ni ndi mmwon-ozu ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto we ihun Dinwonni-enyi. ¹² Kani, ndini no ke anu-ofia nwonleni uche, anumanu hun ghaleni e leban ihien enya—hun we muhu ni we nwunrun gbu. W'e kuto ihien we ghotaleni. We k'a la ntikpo ke anu-ofia don a la ntikpo— ¹³ eje-ihien e kunrun we make eje-ihien ndi we ri e me!

Ihien Hun A Gun Ehu We Ke W'e Me

O suo we ni we e me ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin le ntupo ke we wu ime igunrun unu. Iya ke we wu makeni w'a nozide ebe we n'e son unu e ri Oriri Ihien-osusuo unu e me ihien-ifenren le ihien-ndufie ndi ahun asuoni we, e mepuha we ifon. ¹⁴ Ughere jun we enya; efo ime-njo ara jun we. W'e gi ero a dorji ndi zeleni. E giguwo we enya-uku zun obi we. Ndi we bu onu ke we wu!

A Kpahugwo We

¹⁵ A lagwo we ezigbo Uzọ hu zinrinni to, ghasonme uzọ Balam' nwa Beo, hun eje-erere a suo, a du— ¹⁶ kani Osolobue no jugbo a make njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku no gi olu ihian ku oku, hun we gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wu isi-mirin tahini; igirigi ufere buko; uwe ke we donme ni ishi hun kachanrin.

Oku-onu We Asuoka Kani A Riziole We Egbun

¹⁸ I nu oku-onu we, y'e gbu ni we osekpui! Kani oku we enwen ani. W'e gi ihien a na enya a dorji ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonme we nkwa ni we k'e weri enwen we, kani, uwe le enwen we wusonme igbon ihien runi. Makeni, ihien ri a ki ihian ke onye hu wu igbon e.

²⁰ Makeni, omeni we wanahinguu ihien ndi e meru ihian hun ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hun wu Di-nwenni-enyi le Onye-nzuopuha enyi, anizi we ihien ndi hu nwundon we, kari we aka, onodi ikpazuun ndi no erira a kagwo njo kari nke ibuzo. ²¹ Makeni, o te ka we mma ni amarintudeni we Uzọ hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakitọ we oku le iwu hu ri nsọ we weye we aka azuun. ²² Ilu hu wu ezioku e meguo nwan ebe we ri, “Nkite e kin azuun buru egbo a.” Ozoji, “We chanchanhu ezin n'o shi ime ikpotọ d'e gu.”

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonni-enyi

¹ Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime we ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nsọ Osolobue ku ogen mbu le iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o ziheni unu.

Eleni Di-nwonni-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghota ni onwan: ni ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, a mu emu, e bi k'o suo we. ⁴ We k'a si, “Elebe ke nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biagwo nwan? Ndi nedi enyi we a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu ke we ri kete we e kele uwa!”

⁵ A kpachanpuguo wẹ ẹnya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi ke enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin mememe akpakali, gha ime mirin wefuha a; ⁶ o no gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kanj, nke elu-igwee le uwa ri ogenni, Osolobue e gigo uwa wu oku-onu a bu we donme n'o k'a dun we okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo we.

Di-nwonni-enyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸ Kanj, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwonni-enyi ri, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnuna!); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuohin ohu. ⁹ Eleni Di-nwonni-enyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwonni-enyi Lala

¹⁰ Kanj Uhuohin Di-nwonni-enyi jenkọ d'a bja idemizi leke ohin. Ogen hu, igwere siko d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹ Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹² e che Uhuohin Osolobue, e me e n'o biakenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³ Kanj, noke ke Osolobue don kwe nkwa, enyi ri a tu enya enu-igwee ohun le uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴ Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu enya ihien ndini, lili ma ni nwan ni udon hun uzo a ri egbata onu le iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵ Bun'e obi ni ndidi Di-nwonni-enyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina ke ezi nweke enyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye e. ¹⁶ O kusonme oku ihien ni ime ekukwo-ozie ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni enya we le ndi wuzoleni ohunma a fihuto—ke we e mezi ihien ndi ozo ri Ehuhuo-nsọ, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷ Ndi ri m obi, a gwatoguo we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan enya, amangbe mmefie ndi e bi k'o suo we e dufie unu, me unu ewuzozile ke unu don nwan wuzo. ¹⁸ Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwonni-enyi le Onye-nzuopuha enyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwonni-enyi.

Ogho ya ri n'a ogenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuo **Jonu** **De** **(Jonu, Nke Ibuo)**

Oku Hun E Ye Ndun

¹ Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a eka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ² Ndun hu no puha hun w'e legha enya. Enyi a hungo a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kanj o no puha ni enyi legha. ³ Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzọ du enyi meko— makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴ Enyi ri e de ihien ndini keni ighoghọ enyi hun uzọ zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵ Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonni ishi ri ime e—kaka. ⁶ Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntụ, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷ Kanj, omeni enyi hu e bi ime ukpe, nọke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸ Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku arị ime enyi. ⁹ Kanj, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo enyi, chanchanpucharin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰ Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onye-ntu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

¹ Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amamgbe unu gha e me njo. Kanj, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a riodon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ² Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kanj, ke njo uwa ile.

³ Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴ Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onye-ntu, ezioku arị ime onye no enina. ⁵ Kanj, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osisuwo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶ onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷ Ndi ri m obi, arị m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuwo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e.

⁸ Kani ọ wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, ọ hu ime Kraisti, ọ huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹ Onye owule si n'ọ ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰ Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraisti ibe e bi ime ukpe—o nwonna ihien ri ime e hun e me ihian a kpo gburu. ¹¹ Kani, onye hun e ze ize onye Itu-Kraisti ibe e ri ime ishi; ọ ghako ime ishi, ọ marin ebe o jenkọ—makeni ishi hu a gbakinguo a enya.

¹² Umueka,

m ri e de ni onu ni m gi gwa onu
ni Osolobue e giguo ifiri efan Jizosi

gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,

m ri e deni unu ni m gi e gwa unu

ni unu a maringuo onye hu rini gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m ri e de ni unu ni m gi e gwa unu

ni unu e meriguo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,

m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu

ni unu a maringuo Chuku-Nedi enyi.

Ndi nedi,

m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu

ni unu a maringuo onye hu ri gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m de ni unu ihienni ni m gi e gwa unu

ni unu e zegho,

ni oku Osolobue ri ime unu

le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihien-ua Y'a Suokwole Unu!

¹⁵ Enwekwole ni ihien-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihien Chuku-Nedi-enyi ara suo onye ihien uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihien ile ri ime uwa, ke eje-ihien ndi a gunsomme ehụ ke ihien-onina-enya ke honron ihian a honron makeni o nwegho ihien-ua, aghanị eka Nedi-enyi bia—uwa ke we ile gha a bia. ¹⁷ Uwa le ihien-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onye owule hun e me uche Osolobue k'a to jenrin ejen.

Enenren Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazuun! Ke onu don nu ni enenren Kraisti ahun w'a kpo anti-Kraisti lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraisti a puhaguo. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazuun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kani, onu ile marin ezioku makeni Onye-hu-ri-nsọ e hukpuguo onu ude ime-mmọn gi tumu unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, makeni unu a maringuo a—unu a maringho n'o nwonna ntu a gha ime ezioku a fuha. ²² Onye wu nwan onye ntu emeni ele onye kwerileni ni Jizosi wu Kraisti, Onye-nzuopuha hu Osolobue tumu. Onye no erira wu enenren Kraisti hu—hun w'a kpo Anti-Kraisti; a ra kwerini

Chuku-Nẹdi lẹ Nwa a. ²³ Ẹghẹ! Makeni, onyẹ ọwulẹ jụ Nwa a ekwerini ni Chuku-Nẹdi; onyẹ ọwulẹ kwerini Nwa a nwọnzikwọ Chuku-Nẹdi.

²⁴ Nị nị ozi hụ ụnụ nụ isi-ibuzọ rịsonmẹ ime ndun ụnụ. Omẹni ihien ụnụ nụ isi-ibuzọ hụ a risonmẹ ime ndun ụnụ, ụnụ k'a risonmẹ ime Nwa Chuku lẹ ime Chuku-Nẹdi. ²⁵ Ihien o kwe ẹnyi nkwa n'ọ k'e ye ẹnyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni wẹ dufie ụnụ kẹ m gi ri e deni ụnụ ihien ndini. ²⁷ Kani, o mẹ nke ụnụ, uden ime-mmọn hụ o hukpu ụnụ, hụn o gi tumẹ ụnụ umu a hụ ime ndun ụnụ a kuzi ụnụ ihien ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onyẹ ọwulẹ k'a kuzi ụnụ. Ihien uden ahun o gi tumẹ ụnụ a kuzi ụnụ wu ezioku—ntu ari a. Nọkẹ kẹ o don kuzi onu—nodi ni ime Kraisti. ²⁸ Ẹghẹ umu m, nodi ni ime e, keni obi ru ẹnyi ile ali ogen o k'e gi puha; amangbe ẹnyi e gi ifenren warị Uhuohin hụ.

Kẹ W'a Don Marịn Umụ Osolobue

²⁹ Omẹni onu a maringho n'ọ ri ochan, onu k'e gi e marin ni ya mu onyẹ ọwulẹ hun e bi obibi onyẹ ri-ochan.

Isi Nke Ẹtọ

¹ Lee ni nwan kẹ Chuku-Nẹdi nwẹhan ihien-osusuo ẹnyi—nke wu ni w'a kpọ ẹnyi umu Osolobue! Ezioku-ezioku, iya kẹ ẹnyi wu! Ihien hain uwa gileni marin ẹnyi wu ni uwa amarin n'a. ² Ndi ri m obi, ẹnyi wu nwan umu Osolobue. Kani, ihien ẹnyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu ẹnyi a maringho ni ogen o k'e gi bia, ẹnyi k'a nọ kẹ iya, makeni ẹnyi k'a hunchanrin a k'ọ nọ. ³ Ndi ile nwon olile-enyani ime wẹ e donmẹ enwen wẹ ochan nọkẹ kẹ ya lẹ enwen e don ri ochan.

⁴ Onyẹ ọwulẹ hun e mẹ njo ri a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵ Unu a maringho ni Kraisti bia d'e wefu njo, unu a maringhozi ni o nwonni njo ri ime e. ⁶ O nwonni onyẹ ri ime e hun e mẹ njo; onyẹ ọwulẹ hun e mẹ njo e ke huntu e mobu marin a.

⁷ Umueka, anile ni onyẹ ọwulẹ dufie unu! Onyẹ hun e bi obibi onyẹ ri-ochan ri ochan kẹ Kraisti don ri ochan. ⁸ Onyẹ ọwulẹ e mẹ njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha ali mela njo. Iya hain Nwa Osolobue gi bia—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹ O nwonni onyẹ hun Osolobue mu hun e mẹ njo. Makeni, mkpuru Osolobue ri ime onyẹ ahun. O s'eka mẹ njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰ Onwan kẹ wẹ gi a marin ndi wu umu Osolobue lẹ ndi wu umu Ekwensu: onyẹ ọwulẹ ghaleni e mẹ ihien ri mma mobu hun ihien ndi Itu-Kraisti ibe e ghaleni a suo ele nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-osusuo Ibe Unu

¹¹ Makeni ozi hun unu nụ isi-ibuzọ wu ni ẹnyi k'a gha e nwe ihien-osusuo ibe ẹnyi. ¹² Ẹnyi anokokwo ni kẹ Keni—o wu nke Eje-onye hụ, o gbupu nwenẹ e. Kị hain Keni gi gbu e? Makeni Keni lẹ enwen e mẹ eje-ihien kani nwenẹ e mẹ ihien ri mma.

¹³ Umunẹ m, y'a tule unu ẹnya ni ize unu ri e ze uwa. ¹⁴ Ihien ẹnyi gi marin ni ẹnyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu ni ẹnyi nwe ihien-osusuo ibe ẹnyi. Onyẹ nwele ni ihien-osusuo ibe e a nwunhunguo.

¹⁵ Onyẹ ọwulẹ ize nwenẹ e e ze wu izighe—bu unu a maringho n'ọ nwonni izighe ndun itebite ri ime e. ¹⁶ Ihien ẹnyi gi a marin ihien-osusuo nke-esi wu onwan: ni Kraisti gi ifiri ẹnyi we ndun a ye. O furu nwan ni ẹnyi

gizikwọ ifiri ibe ẹnyi we ndun ẹnyi ye. ¹⁷ Nani ke ihien-osisuọ Osolobue gi ri ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien uwan, kani o hun nwepe e ihien ri a ko, o ju n'o yekon'a eka? ¹⁸ Umueka, ni ẹnyi e nwon ni ihien-osisuọ nke-esi—elekwọ hun we gi onu sọ e ku, kani, hun we gi eka e me.

¹⁹ Ohun ke ẹnyi e gi marin ni ẹnyi wu nke ezioku, iya ke ẹnyi gi e me obi e ru ẹnyi ani ebe Osolobue ri— ²⁰ omeni obi e gbumẹ ẹnyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi ẹnyi, o maringhozikwọ ihien ile.

²¹ Ndi ri m obi, omeni ihori ẹnyi hu a ghoni ẹnyi, obi e rucharin ẹnyi ali ebe Osolobue ri, ²² ẹnyi e nwehenzikwọ ihien owule ẹnyi riọ a—makeni ẹnyi hu e donme iwu e, e me ihien a sọ a usọ efo.

²³ Iwu e wu hunni: ni ẹnyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni ẹnyi k'e nwe ihien-osisuọ ibe ẹnyi—nọke k'o don gwa ẹnyi. ²⁴ Ke we han hun e donme iwu e ri ime e, iya nwen rizikwọ ime ndun we. Ihien ẹnyi gi a marin n'o hu ime ẹnyi wu onwan: n'o yeole ẹnyi Mmon-nsọ.

Isi Nke Ẹnọ

Mmon Osolobue Le Mmon Ehenren-Kraisti

¹ Ndi ri m obi, ele mmon ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmon ndi hu gha eka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa. ² Ke onu k'a don marin ni Mmon Osolobue ro wu onwan: mmon owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmon hu gha eka Osolobue bia, ³ kani, mmon owule hun kwerileni ni Jizosi hun wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmon ahun aghani eka Osolobue bia. Ohun wu mmon Ehenren-Kraisti, ya wu, mmon Anti-Kraisti—hun onu nu n'o lala alala; o riguole nwan ime uwa.

⁴ Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, makeni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵ Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien we'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶ Ẹnyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon ẹnyi ntin. Onye owule hun wuleni nke Osolobue ara gon ẹnyi ntin. Onwan ke ẹnyi gi a marin mmon hun wu nke ezioku le mmon hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osisuọ Ri

⁷ Ndi ri m obi, ni ẹnyi e nwe ni ihien-osisuọ ibe ẹnyi, makeni ihien-osisuọ gha eka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osisuọ, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸ Onye hun nwonlani ihien-osisuọ amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osisuọ. ⁹ Osolobue a ghosiguo ihien-osisuọ o nwe ebe ẹnyi ri; enina k'o don me e: o zihẹ akpu Nwa a ohu ime uwa, keni ẹnyi hun uzọ ri ndun ghan'a. ¹⁰ Onwan wu ihien-osisuọ: eleni ẹnyi nwe ihien-osisuọ Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osisuọ ẹnyi, gi e zihẹ Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo ẹnyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹ Ndi ri m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osisuọ ẹnyi enina, o furu ni ẹnyi nwen nwezikwọ ihien-osisuọ ibe ẹnyi. ¹² O nwontuni onye gi ẹnya a hun Osolobue—kani, omeni ẹnyi e nwegho ihien-osisuọ ibe ẹnyi, ya wu ni Osolobue bi ime ẹnyi; ya wuzi ni ihien-osisuọ a zu oke ime ẹnyi.

¹³ Ihien ẹnyi gi marin ni ẹnyi ri ime e le ni ya nwen ri ime ẹnyi wu n'o yeguo ẹnyi Mmon-nsọ a.

¹⁴ Ẽnyi a hũnguo a, ku ẹ, nị Chuku-Nẹdi e zihẹguo Nwa a d'a wu Onyẹ-nzuoṗuha uwa. ¹⁵ Osolobue bi ime ndi ile gi ẹ don, e ku ẹ, nị Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶ Ẽnyi a maringho nwan, ẹnyi e giolo ẹ nwan don, nị Osolobue nwe ihien-osusuo ẹnyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onyẹ hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen ẹ ri ime onyẹ hu. ¹⁷ Ẽri a ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun ẹnyi, kenị obi ru ẹnyi alị Uhuoḥin Okinkin-ikpe—makeni ke Jesu no, ẹri a ke ẹnyi no ime uwanị. ¹⁸ Egun ara tu onyẹ gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onyẹ ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenkọ d'a ta—ihien-osusuo onyẹ ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹ Ihien-osusuo o bu uzo nwon jenni ẹnyi haịn ẹnyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰ Omẹni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwenẹ ẹ ri e ze ẹ, onyẹ-ntu k'o wu. Makeni, omẹni ihian e nwonni ihien-osusuo nwenẹ ẹ—nwenẹ o ri e legha, o sako eka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatuleni. ²¹ Iwu o ye ẹnyi wu onwan: nị, onyẹ nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwenẹ e.

Isi Nke Isen

Ke Ẽnyi Don E Meri Uwa

¹ Onyẹ owule hun gi ẹ don nị Jesu wu Kraistị, Onyẹ hu Osolobue tume, onyẹ hu wu nwa Osolobue; onyẹ owule nwe ihien-osusuo onyẹ mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ² Ihien ẹnyi gi a marin nị ẹnyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu nị ẹnyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si ẹnyi e me. ³ Ke we don e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien o si ẹnyi me—bu ihien o si ẹnyi me ele ibu, ⁴ makeni onyẹ owule Osolobue mu e meri uwa. Iken hun ẹnyi gi e meri uwa wu okukwe ẹnyi nwon. ⁵ Onyẹ a sa nwan eka e meri uwa? Onyẹ hun gi ẹ don nị Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶ Jizos' Kraistị-ni wu onyẹ hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kanị ghahani mirin le edeke. Mmon-nsọ le enwen ẹ wu hun a shia eri, makeni Mmon-nsọ wu Onyẹ ezioku. ⁷ Ya wu nị we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nsọ; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwa:] we wu ⁸ Mmon-nsọ le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹ Omẹni ẹnyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰ Ya wu, onyẹ owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi ẹ; kanị onyẹ hun kwerileni a kpoḡuo Osolobue onyẹ-ntu, makeni o gini eri Osolobue shia nị Nwa a don. ¹¹ Onwan wu eri hu: Osolobue e yeguo ẹnyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹² Onyẹ owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kanị onyẹ hun nwonlẹni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³ M ri e deni unu ihien ndini, unu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, kenị onu marin nị onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴ Ihien obi gi e ru ẹnyi alị ebe Osolobue ri wu onwan: nị omẹni ẹnyi riọ a ihien owule k'o don ri a obi, o nu ekpere ẹnyi. ¹⁵ O me nwan nị ẹnyi a maringho nị ihien owule ẹnyi riọl'a, nị o nu ekpere ẹnyi anu, ya wu ẹnyi a maringhozi nị ẹnyi e nwehenguo ihien ẹnyi riọ a.

¹⁶ Onyè hụn nwèné ẹ k'ọ rị e mẹ njo—ụdị njo hụn ghalèni ẹ buhẹ ọnwun, ya mẹ ekpere, Chuku k'e ye nwèné ẹ hụ ndun—onwan wụ nke ndị hụn mẹ ụdị njo hụn ghalèni e buhẹ ọnwun. Njọ hụn e buhẹ ọnwun rị ari: asịni m ụnụ mèmẹ ekpere banyeni ọhụn. ¹⁷ Eje-omumẹ ile wụ njọ, kanị o nwọn njọ hụn ghalèni e buhẹ ọnwun.

¹⁸ Ẹnyi a maringhọ nị onyè ọwụlẹ Osolobue mụ ara mẹ njo, makeni Jesu, Onyè hụ Osolobue mụ, e che ẹ nche—Eje-onyè hụ ara metụ a ẹka.

¹⁹ Ẹnyi a maringhọ nị ẹnyi wụ nke Osolobue; ẹnyi a maringhọzikwọ nị ụwa ile rị okpuru Eje-onyè hụ.

²⁰ Ẹnyi a maringhọ nị Nwa Osolobue a biagụọ, n'o yegụọ ẹnyi nghota hụn ẹnyi e gi marin onyè ahun wụ onyè-ezioku. Ẹnyi rị nwan ime onyè ahun wụ onyè-ezioku lẹ Nwa a wụ Jesu Kristi.

Iya wụ Osolobue nke-esi lẹ ndun-itẹbite.

²¹ Ụmụ m, gba nị nị ife mmọn mọbụ ife ihien ọzọ ọwụlẹ ọsọ!

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Jonu De Jonu, Nke Ebuo

Ekele

¹ Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mmē suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ² Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jenin ejen.

³ Efo ma le omiken le udon, hun gha aka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴ Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noka ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵ M ri nwan a rio i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha ani lala ke m ri e de n'i. ⁶ Ihien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noka ke unu don nu a gha ali lala—onu k'e giriri a e bi.

Enenren-Kraisti Ahun W'a Kpo Anti-Kraisti

⁷ Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndin ara kwere ni Jesu Kristi gi ehui ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onye-ndufie hu le Enenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸ Kpachanfu ni nwan enya, amangbe onu e tuhu ihien enyi runguu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹ Onye owule hun sonsomeleni nkuzi Kraisti, kanj o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sonsomme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰ Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabahal'a mobu kele e ohunma. ¹¹ Makeni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹² M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanj ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundu unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghọ enyi ile hun uzọ zu oke.

¹³ Umụ nwene-i-okpoho-Osolobue-hori e zi ekele unu.

Ehuhuo-Ozi Nke Eto Jonu De Jonu, Nke Eto

¹ Mmẹ wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejenni ezi nwenẹ ẹnyi wu Gayosi, hun ihien ẹ a sọo m ime Ezioku.

² Ezi nwenẹ m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehuru ri i iken, nọke ke i don nwan ri iken ime mmọn i.

³ Ighoghọ jun m obi oge ndi hu ime umunẹ ẹnyi gi bia d'e ku n'i wu onye we gi e don ẹnya ebe Ezioku ri—ya wu n'i ri e bi ime ezioku. ⁴ O nwonnihien e me m a ghoghọ rike ebe m nọ nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jonu A Ja Gayosi Mma

⁵ Nwenẹ-onye, y'e meke onye we gi e don ẹnya ime orun i ri a run ni umunẹ-ẹnyi ime Jesu, osun'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶ A nọguo we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi eka hun a sọo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷ Makeni, oge we gi gi ifiri Efan ahun jenko ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we eka. ⁸ O furu nwan ni ẹnyi kwandon ndi nọ erira, keni o hun uzọ me ni ẹnyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹ E dejenguo ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'o ki a nabanhanị okiki ẹnyi, o gini ihien ẹnyi ku don. ¹⁰ Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhacharin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme ẹnyi! Ohun ehiden'e, o jude n'o nabanhankọ umunẹ ẹnyi ndi hu; o nideni ndi ozo nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹ Nwenẹ-onye, a kınrınkwole ihien rileni mma, ka kınrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje-ihien e ke huntu Osolobue.

¹² Ihan ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen ẹ e ku oku ẹ ohunma. Ẹnyi nwen nke ri a shiazikwon'a eri—bu y'a maringho ni eri ẹnyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazun

¹³ Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴ M ri a tu ẹnya ni m jenko d'a hun i egwa, keni ẹnyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵ Udon y'a ri n'i.

Ndi owu ẹnyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu ẹnyi ri ebegu efan ohu-ohu, y'e kele we.

Eku^okw^o-Ozi Judu De

¹ Mm^e wu Judu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwen^e Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ² omiken, udon le ihien-osusuo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uz^o-Jesu Ogun

³ Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kanj a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasj onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uz^o nke okukwe hu hun Osolobue wegwu che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴ Makeni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun gigwu nzuzue banhan ime enyi. Ndin^e e gbehutogwo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpe-omuma hun rini ni we ime Ehuhuo-ns^o. Ndin^e ara gbayed^e Jizos' Kraisti hun iya suo wu Di-nwonni-enyi le Onye-nwonni-enyi.

Osolobue A Maringwo Ye Ndi Njo Afunfun

⁵ M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osuon'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonni-enyi don gha ali Ijijtu zuopuha ndi Izrelu, kanj, omegwu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶ Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mm^on-ozⁱ hu te ri ns^o hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kengwo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e che okinkin-ikpe hun jenk^o d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷ Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi oz^o hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mm^on-ozⁱ hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian aka-ntin.

Enwen We Ke W'e E Lee, E Ledan Okiki

⁸ Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien eh^u we gi a ruhu, e legberi okiki, e kut^o ndi ogho ri eh^u.

⁹ Kanj, Maikelu hun wu onye-isi ndi mm^on-ozⁱ e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kut^o Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonni-enyi a jugbo i!”

¹⁰ Kanj ndini e kut^o ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹ Oken nsongbu rini we! E sonmegwo we uz^o Keni ogbu ochu; e gigwo we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam eghe a suo; e nupugwo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹² Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osusuo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suo enya ke we

wụ! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhuni, nwunhunchanri! ¹³ We noku ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzo ohu ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetoni eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha aka Adam gunma—e buguo amuma toni we: o si,
“Lee e,

Di-nwonna-enyi lala

ya le ndi nsọ a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agunun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. ¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-owa ri enya, hun nwonleni Mmon-nsọ, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kani, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nsọ onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nsọ don cho. ²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwonna-enyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

²² E me ni ni ndi obi-ebu omiken, ²³ onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehụ we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwondon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebegu Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya suo wu Chuku, Onye nzuopuha enyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwonna-enyi—oghọ le ikpen le iken le okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni le jenin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jonu Nghosị

¹ Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jonu ya ri ime ehuhuoni. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon ẹ—ni we hun uzọ marin ihiẹn ndi jenkọ d'e me egwa. Kraịstị nọ zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jonu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jonu ghosị ndi igbon ẹ ya. ² Jonu a shiaguọ nwan eri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguọ eri ihiẹn ile o hun.

³ Ngozi ya rinị onye owule k'a gunpuhani ibe ẹ ihiẹn ndi ri ime amumani; ngozi ya rizikwo ni ndi hun k'a nun'a le ndi hun k'e me ihiẹn we de ime ẹ —makeni ogen ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jonu E Kele Uka Esa Ndi Hu Ri Azuun Eshia

⁴ Jonu de ehuhuoni jenni uka esa ndi hu ri Azuun Eshia.

Efoma le udon hun gha ẹka Osolobue, onye ahun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalanị bia ya rinị onu—efoma le udon hun gha ẹka ya le Mmọn esa hun ri ihun ukpo ẹ ⁵ le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hun wu osheri ahun furu we gi e don enya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hun a ki ndi-nze ri elu-uwu.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hun nwe ihiẹn-osusuo enyi, gi edeke ẹ gbapuha enyi ẹka njo enyi; ⁶ o nọ nwan me enyi wuru ani-eze, me enyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hun wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jennin ejen! Isee.

⁷ Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

enya ile jenkọ d'a hun a—

ke ndi hu dun a ihiẹn.

Ndi ani ile ri uwa

jenko d'a kwan ekwan

maka ufiri ẹ.

Eri ra k'o jenkọ d'a ri! Isee!

⁸ “Mme wu Iuzo le Ikpazuun!”

Ya ke Di-nwonn-enyi wu Osolobue ku—onye hu hun ri kikenni, hun ri mbu, hun lalanị; Onye hun nwon iken ile.

Jonu A Hun Jizosị

⁹ Mme wu Jonu nwene unu, hun we ri e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don ri e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi ri ke unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hu mirin nohunme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰ Ogen m gi ri ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonn-enyi, ebe m ri ime mmọn, m nọ nu oken olu ri e ku oku azuun m. Olu hu nọ ke opi ri a hannị. ¹¹ O si, “Detu ihiẹn i ri a hun ye ime ehuhuo, y'e zijenni uka esani ya:

uka ri Efesosị,

uka ri Sumena,

uka ri Pegamom,

uka ri Tiatira,

uka ri Sadisi,

uka rị Filadefia
lezi uka rị Laodishia.”

¹² Ya m nọ gbewhatu, ni m hun onye nwe olu ahun ri a gwa m oku. E gbewhatu m, m nọ hun obu-ukpe esa we gi goru meme, ¹³ hunzi onye nọ ke Nwa nke Ihan etintina obu-ukpe esani. O yi ewuru tueru ali, gi ihien goru kenhunme obi e. ¹⁴ Isi e le ntutu e hu a chan uchana leke oruru ochan, leke okpukpu mirin-oyi ochan wu s'no. Enya a ebuo hu e nwun ke okun ri e nwunni; ¹⁵ uku-ali a nọ ke igwe w'a kpo bronzu, hun we finchan ohunma-ohunma, e gbuke nọke si we gi okun dunchanpuchanrin unyin ri n'a. Olu e nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶ O gi kokise esa eka-nni. Opi-agma onuna tu nko gha a onu suefua. Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun don e ti efinnai.

¹⁷ Ogen m gi hun a, m nọ dan ani uku a nọke onye nwunni. Kani, o nọ bu eka-nni e kwasi m, si, “Atule egun. Mmewu Ibuo le Ikpazuun. ¹⁸ Mmewu zi onye hu ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani, lee e, m ri nwan ndun jenin ejen. Mmewu gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmøn.”

¹⁹ “Detu nwan ihien i ri a hun—ihien ri ogeni le ihien jenkọ d'e me ihun.”

²⁰ “O me nke kokishia esa ahun i hun eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia esa hu wu mmøn-ozu esa ndi hu hun a nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu wu uka esa hu.”

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

¹ “Dejenni onye-ozu hun a nokin enya uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa hu eka-nni e, hun e jenhunme ime obu-ukpe esa hu we gi goru meme, a hunchanrin ke we nọ, ku: ² A maringho m ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a gbakenneme le ke unu don ri e wetu obi ali e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e leleguo ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen kaka. ³ A maringhozi m ni unu gi ufiri efan m e wetu obi e dingbu ihien ile, a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwọ nwan unu.

⁴ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu a latoguo ihien-qsusuo ahun unu nwe isi-ibuo. ⁵ Nyanhan ni nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu e gbewhatu, memezi ihien ndi hu unu te ri e me isi-ibuo. Unu emen'e, a bia m d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmai unu bihuto eka.

⁶ Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri e me: ihien ndi itu Nkolitia e me, hun e ze mmē le enwen m ize, e zezikwo onu nwen ize. ⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmøn-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸ “Nke onye-ozu hun a nokin enya uka ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuo le Ikpazuun ku, onye ahun te nwunhunni kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹ A maringho m afunfun onu ri a ta, maringkwọ ke onu mehan ogbenyē (kani odafin ke unu wu nke-esi). A maringho m mkpari unu ri a narin eka ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu ke we wu! ¹⁰ Atule ni egun

afunfun unu jenkò d'a ta. Lee ẹ, Ekwensu e d'a tu ndi hu ime unu ye unonangan keni we gi ẹ lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri. Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwan. Unu kwondon ẹ, e ye m unu ndun—gi ẹ tu unu ugón nọkẹ okpu-eze. ¹¹ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onwan nke ebuo eruko onye hun merini ehụ, o ruo onye hu ehụ.”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Pegamom

¹² “Nke onye-ozì hun a nokin enya uka ri Pegamom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onunai hu tu nko ku: ¹³ A maringho m ebe unu bi, ebeku ukpo Ekwensu ri. Bu unu kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini, si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi gbude osheri m we gi e don enya wu Antipasi, hun we gbu ime igunrun onu, ime obodo hu Ekwensu bi.

¹⁴ Kani, o nwengho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebeku hun e son nkuzi Balam, hun kuzi Balaki ihien o gi bu uke cheni umu Izreli, me we ri ihien-oriri we gi ru mmom, mezikwo we ghere. ¹⁵ O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitia. ¹⁶ Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bia egwa d'e gi opia-agma ri m onu luson ndi hu agha. ¹⁷ Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkò d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hun o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸ “Nke onye-ozì hun a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwan ke okun; onye ahun ukp-alì a nọ ke igwe bronzu we finchanchanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹ A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi alì e dingbuchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰ Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hun a kpọ enwen ẹ onye-amuma, hun gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien-oriri we gi ru mmom.

²¹ E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o juguo n'o gbehutoke gherebehi. ²² Lee ẹ nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun—sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³ M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi ẹ marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴ Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hun ghaleni e son nkuzini, hun keleni munrun ihien ndi hu w'a kpọ 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozo— ²⁵ ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶ Onye hun merini, hun k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi alì ichen-ichen che okpuru ẹ kima,

²⁷ o k'e gi okpo-igwe ki we,

o k'e tikpochanrin we

leke ite we gi urua kpu,

28 nọkẹ kẹ Nēdi m dọn ye m ikẹn m gi a kị. M k'e yezikwọ onye merini kokise utuntun hu. 29 Onye nwọn ntin ya nụ ihien Mmọn-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

1 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya ụka rị Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hụ gi Mmọn ọsa Osolobue lẹ kokise ọsa hụ ku: a maringho m ihien ile unu rị e me. We weri unu kẹ ndi rị ndun, kanj unu a nwunhuguo! 2 Tenhin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hun hodu ekere n'o nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke ọnya Chuku m. 3 Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu lẹ ihien onu nu, unu e gi e don, gb hutu. Omeni unu etenhini, m k'a bia nọkẹ ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu rị, kaka!

4 Kanj, o nwegho ndi buleni oda rị Sadisi hun keleni ru ekwa we unyin. We jenkọ d'e yiri ekwa ochan, son m e jehunme, makeni we furu efuru. 5 Onye hun merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'ọnya Nēdi m lẹ ndi mmọn-ozị e kpọ efan onye hụ, ku e ni a maringho m onye o wu. 6 Onye nwọn ntin ya nụ ihien Mmọn-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Filadefia

7 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya ụka rị Filadefia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hụ rị nsọ ku, onye hụ wu ihien o si ni ya k'o wu; onye hụ gi isanhan Defidi; onye hụ we ghaleni a saeka a gunma uzo o gunpu mobu gunpu uzo o gunma: o si,

8 A maringho m ihien ile unu rị e me. Lee e, a gunpuguo ni m onu uzo, hun o me ni o nwonni onye k'a saeka gunman'a. A maringuo m ni onu enwekeni ikẹn bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringho efan m.

9 Lee e! M k'e wehe ndi unọ-ofufe Ekwensu hu we si n'o wu Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpọ enwen we ndi Ju bu ntu ro, ele we ndi Ju, a bia we uku unu d'a kpọni unu isi alị, keni we hun uzo marin ni ihien unu suo m. 10 Makeni unu e wetuguo obi alị dingbuchanrin ihien ile kẹ m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalani we jenkọ d'e gi lele ndi ile rị ime uwa ru unu ehụ. 11 M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze we k'e gi tu unu ugón. 12 Onye owule merini kẹ m k'e gi henrin iden* ime Ulo-nsọ Osolobue m, o ghakozị ebẹhu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m lẹ efan Jerusalem ohun hu ye e ehụ. Jerusalem ohun hu wu obodo-uku Osolobue m. Ya wu Jerusalem k'a gha enu-igwee lẹ eka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehụ 13 Onye nwọn ntin ya nụ ihien Mmọn-nsọ rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Laodishia

14 “Nke onye-ozị hụn a nọkin ọnya ụka rị Laodishia, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hụ wu 'Isẹ' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wu Osheri we gi e don ọnya; Osheri ahun wu onye ezioku; Onye hụ ihien ile Osolobue ke gha eka bia: o si, 15 A maringho m ihien ile unu rị e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'o rị m, unu a nū okun mobu ju oyi! 16 Ebe o

* **Isi Nke Eto:12** Pila

mẹ nwan nị unu mẹ ñan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷ Unu ri a si, 'M wu odafin, a baole m uba, o nwonzini ihien a ko ni m.' Kani, unu a marin n'o nwonna ke o han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba enya-mirin, ni ogbenye ke onu wu, ni onu wu enya-mpin, ni unu gba otol! ¹⁸ M ri nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru we gwaleni, hun we gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun uzọ wuru idafin; unu e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi e kpume oto unu hun e me ifenren, amamgbe w'a hun a; nonnarinzikwo ni m ogun-nya tuye enya, keni unu leghama uzọ.

¹⁹ Ndi m nwe ihien-osusuo we ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni we nwonnin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto aka. ²⁰ Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du aka, onye nu olu m gunfu uzọ, a banhan m d'e kunrun e, e son m'e ri, o son m ri. ²¹ M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, noka ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze e. ²² Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa aka ri ichen-ichen!"

Isi Nke Eno

Ke W'e Fee Osolobue Ime Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun no ke oken opi no si m, "Bia enu ebeni, ni m ghosi i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu." ² Ozigbo, m no ri ime-mmom. M no hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e! ³ Onye hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma w'a cho achọ w'a kpo jaspale hu w'a kpo kaneliani. Ekon-le-ogugu hun e nwun ke omuma w'a cho achọ wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. ⁴ Ukpo eno-kwasio-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasio-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin ri e deni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpẹ esa ri ihun ukpo hu e nwun—ukpẹ esani wu Mmon esa Osolobue.

⁶ Ihien rike ohimin we gi ughegbe memere ri ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun za.

Ihien eno ri ndun enya junsomme ihun le azuun nonhunmezikwo ukpo-eze hu: ⁷ nke ibuzo ri ke eworo; nke ebuo ri ke oken-efin; ihun nke eto ri ke ihun ihian; nke eno ri ke ugon ri e feni. ⁸ Ihien eno ndini ri ndun nweonme nku isin-isin. Enya jun we uzọ ile—ke ime we ke azuun we. W'a ra bubehie ebu—ke uhinhin ke efinnai—ihien we a busonme wu,

"Nsọ, nsọ, nsọ—ke

Osolobue hun wu Di-nwonna-enyi ri!

Osolobue hun nwon iken ile—

Onye hun ri mbu,

hun ri kikenni,

hun lalani."

⁹ Ogen owule, ihien eno hu ri ndun gihu yeguu onye hu ri ndun jenrin ejen hun nodi ani ukpo hu ogho le mgbaye le ekele enina, ¹⁰ ndi-isi eno-kwasio-ogun ahun a dan ali ihun Onye hu nodi ali elu ukpo-eze ahun, Onye ri ndun jenrin ejen, fe e, taha okpu-eze we ye ali ihun ukpo hu, a si,

¹¹ "Chuku-Nna enyi!

Y'e furughọ onye wẹ a ja mma—
y'e furughọ nị w'e ku ẹ ni
oghọ lẹ mgbaye lẹ ikẹn
wụ nke i.

Makẹni, iyụ ke ihien ile.
Makẹni y'a choghọ,
i nọ mẹ wẹ rị;
makẹni y'a choghọ,
i nọ ke wẹ.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hụ Sụọ Ru Ogo Ihien Ile

¹ M nọ hụn ẹhụhụọ wẹ fifịma ẹka-nni onye hụ nọdị anị enu ukpo-eze hụ. Wẹ dejun ẹhụhụọ hụ ihien, kẹ ime ẹ kẹ azuun a, gi eriri ẹsa kẹnmẹ ẹ. ² M nọ hụnzị mmọn-ozì ohu kin-akwanran k'o gi okẹn olu e yi oro, a sị, “Onye furu hụn k'a topu eriri ndị hụ, fifịpu ẹkukwo hụ?” ³ Kani, o nwonnì onye ọwụlẹ rị elu-igwee mọbu enu-ụwa mọbu okpuru-ụwa hụn saeka fifịpu ẹhụhụọ hụ mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁴ M nọ kwanma ẹkwa ọda-ọda, makẹni o nwonnì onye wẹ hụn furuni, hụn k'a fifịpu ẹhụhụọ hụ mọbu lee ẹnya ime ẹ. ⁵ Ya kẹ onye ohu ime ndi-isi hụ nọ sị m, “Akwanzile! Lee ẹ, Ẹworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e mēriguọ—o k'a saeka tofu eriri ẹsa ndi hụ, fifịpu ẹkukwo hụ.”

⁶ Ya m nọ hụn Nwa-ebulu hụn nọkẹ sị wẹ te gbu ẹ egbu k'o turu ẹgbata ukpo-eze hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasì-ogun hụ hụn wẹ ile fihunmẹ ya wụ ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwọn mpin ẹsa lẹ ẹnya ẹsa—hụn wụ Mmọn ẹsa Osolobue, hụn Osolobue zijen elu-ụwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jen d'e weri ẹhụhụọ hụ wẹ fifịma, hụn rị ẹka-nni onye hụn nọdị enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguu ẹhụhụọ hụ, ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasì-ogun hụ nọ dan alì ihun Nwa-ebulu hụ; onye ọwụlẹ ime wẹ gi ụbọ lẹ afere nsensì wẹ gi goru mēmẹ hụn nsensì jun ime ẹ. Nsensini wụ ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ọhụn, sị,
“Iyụ furu

hụn k'e weri ẹhụhụọ hụ,
hụn k'a topu eriri ndi hụ
wẹ gi kẹnmẹ ẹ;
makẹni wẹ gbu i,
i nọ gi ẹdeke i
gbapuhani Osolobue ihian
ime ebọn ọwụlẹ,
ime asusu ọwụlẹ,
ime alì ọwụlẹ
lẹ ime ndi ọwụlẹ.

¹⁰ Y'e meguo wẹ wuru
alì-eze lẹ ndi nchụ-ẹjan
ebe Osolobue ẹnyi rị;
wẹ k'a kị elu-ụwa.”

¹¹ E lezi m ẹnya, m nọ nụ olu ndi mmọn-ozì bu ọda hụn fihunmẹ ukpo hụ ohì-ohì lẹ ihien ndi hụ rị ndun lẹ ndi-isi hụ. Ndi mmọn-ozini e bukenmẹkẹ ọda, wẹ rị nnu-uku ole-lẹ-ole lẹ ijeri ole-lẹ-ole. ¹² Wẹ hụ e gi okẹn olu a bu ẹbu, a sị,

“Nwa-ebulu hụ wẹ gbu
 e furughọ hụn w'e tuchan,
 nị iken lẹ akụ-lẹ-uba
 lẹ amamihiẹn lẹ akwanran
 lẹ mgbaye lẹ oghọ lẹ ojija-mma
 wụ nke ẹ!”

¹³ M nọ nuzi kẹ ihien ile wẹ ke eke ri a bu ẹbu—kẹ hụn ri enu-igwee kẹ hụn ri elu-ụwa kẹ hụn ri okpuru ụwa kẹ hụn ri ime ohimin. Ihien wẹ ri a bu wụ:

“Ojija-mma lẹ mgbaye
 lẹ oghọ lẹ okiki
 ya wusonmẹ nke onye hụ
 hụn nọdi anị elu ukpo-eze—
 lẹ Nwa-ebulu hụ—
 jẹrin ejen!”

¹⁴ Ihien ẹnọ hụ ri ndun nọ si, “Isee!” Ndi-isi hụ nọ dan alị, fe Nwa-ebulu hụ.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hụ A Topu Eriri Ndi Hụ

Eriri Nke Ibuzo

¹ Ya m nọ hụn kẹ Nwa-ebulu hụ topu eriri ohu ime eriri ẹsa ahun wẹ gi kenmẹ ẹhuhuo hụ, m nọ nū kẹ ohu ime ihien ẹnọ hụ ri ndun gi oken olu hankemẹ kẹ akpabọ, si, “Bia!”

² M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ochan! Onye ri e nyinn'ẹ gi ụta. Wẹ nọ ye ẹ okpu-eze, o nọ nyinrin ẹshin ẹ pu d'e merisonmẹ agha.

Eriri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi tofu eriri hūn mẹ wẹ ẹbuo, m nọ nū kẹ hūn mẹ ẹbuo ime ihien ẹnọ hū ri ndun si, “Bia!” ⁴ Ya ẹshin ozo nọ fuha. Onwan e nwun ufie-ufie. Wẹ nọ ye onye ri e nyinn'ẹ iken n'o wepu udon elu-ụwa, keni ihian gbume ibe wẹ. Wẹ nozi we opia-agma hi-ogbe ye ẹ.

Eriri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hū gi topu eriri hūn mẹ wẹ ẹto, m nọ nū kẹ nke ẹto ime ihien ndi hū ri ndun si, “Bia!” M nọ lee ẹnya, e lee ẹshin ogi! Onye ri e nyinn'ẹ gi ihien wẹ gi a ma ihien. ⁶ M nọ nū ihien nọkẹ olu ri e ku oku k'ọ gha etintinnai ihien ẹnọ hū ri ndun hanpuha, a si, “Ọka jenko d'a kogbu enwen ẹ: mkpu ọka-witi ẹnọ k'a wude egho-orun akpu-uhuhin! Mkpu ọka-bali mmakalaka mmebuọ k'a wude egho-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu lẹ manya!”

Eriri Nke Eno

⁷ Ogen Nwa-ebulu hū gi topu eriri nke ẹnọ, m nọ nū olu hūn mẹ wẹ ẹnọ ime ihien ndi hū ri ndun, k'ọ si, “Bia!” ⁸ E lee m ẹnya, e lee ẹshin e nwun ẹhuhuo-ndun, ẹhuhuo-ndun, kanị o hū e nwun nanhin! Efan onye ri e nyin n'ẹ wụ Onwun; Alị-mmọn sọkọ a. Wẹ nọ kebe ụwa uzọ ẹnọ, ye wẹ iken igi opia-agma lẹ unwun lẹ emu lẹ eje-anu ndi ri elu ụwa gbupu uzọ ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹ Ogen Nwa-ebulu hū gi topu eriri nke isen, m nọ lee ẹnya okpuru ukpo nchu-ẹjan, m nọ hūn umẹ-ndun ndi hūn wẹ gbu makẹ oku Osolobue lẹ ẹri wẹ shiani Jizosi. ¹⁰ Wẹ nọ weshi olu wẹ enu, e yi, “Euu Di-nwonn-ẹnyi,

Onyẹ hụn ihien ile ri ẹka a, onyẹ ri nsọ, onyẹ ezioku! Nani ke y'e biehan d'e kin ndi ri enu-ụwa ikpe, gbugwari we ke we don gbu enyi?" ¹¹ Ya we no ye onyẹ-onyẹ ime we ewuru ochan tueni, si we zuzi iken ekerere ni umune we le ndi-idibo ibe we zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu ke we don gbu we.

Eriri nke Isin

¹² Ogen Nwa-ebulu hu gi tofu eriri nke isin, ali no mahihie oda-oda, anwun no gime ngi ke ekwa-ogi, ifon hun shiaganu no nwunhuto, nwunme edeke-edeke. ¹³ Kokishia no gha elu-igwere danyesonme ani—noke ebe oken ufere no nutusonme ogbe figi chanleni. ¹⁴ Igwere no fori noke ebe we no fifima ehuhuo, wepu. We no wepu ugu ile le ali ile mirin nohunme onodi we. ¹⁵ Ya ndi-nze uwa le ndi uku le ndi-ndu-agma uku, le ndi idafin, le ndi ile we gi oku we e don le ndi ozo ile—ke igbon ke ndi nwe enwen we—no shisonme ime okporo le ebe omuma risonme elu ugu d'a wari, ¹⁶ a si ugu le omuma ndi hu, "Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi make Onyẹ hụn ndi elu ukpo-eze hu gha e legha enyi; make onuma Nwa-ebulu hu ghazikwo e kunrun enyi— ¹⁷ makeni oken uhuhin we gi a kpo onuma a biaguo! Onyẹ wu nwan onyẹ ahun jenkọ d'a sa ẹka wuzo!"

Isi Nke Ɛsa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hu

¹ Onwan e meguu, m no hun mmon-ozu eno ke we turusonme ebamin eno uwa. We turusonme ebehu e gbondon ufere eno hun e fe ime uwa, amangbe ufere e fezi uwa mobu ohimin mobu osisi owule. ² Ya m no hun mmon-ozu ozo k'o gha azuun owuwa-nya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue ri ndun gi e ye ahima. O no gi oken olu gwa mmon-ozu eno hu we ye iken ni we gi wiwi uwa le ohimin oku, ³ si we, "Ekewiwile ni uwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yeguu ndi idibo Osolobue eni ahima ezimezi-ihun we." ⁴ M no nwan nu madu ole we ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato ke we ye ahima hu ime ikpun-ulo ile ri Izrelu:

⁵ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Juda;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Rubeni;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Gadi;

⁶ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Asha;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Naf'tali;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Manase;

⁷ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Simionu;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Livai;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Isaka;

⁸ nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Zebulun;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Josefụ;

nnu iri-kwasị-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichẹn-ichẹn Puhá

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonni onyẹ saeka gun we. We gha ali ile, ebon ile, ndi ile, le asusu ile puha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onyẹ-onyẹ ime we gisonme iguru ẹka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si,

"Nzuofuha gha ẹka Chuku enyi

hun ndi enu ukpo-eze

lẹ Nwa-ebulu hụ a bịa”

¹¹ Ndi mmọn-ozị ile turusonme ebẹhụ, fihunme ukpo hụ lẹ ndi-isi hụ lẹ ihien ẹnọ hụ rị ndun; wẹ nọ dan alị ihun ukpo hụ, ke isi alị, fe Osolobue,

¹² a bụ ebunị:

“Iseẹ!

Ija-mma lẹ ogho

lẹ amamihien lẹ ekele

lẹ mgbaye lẹ iken lẹ akwanran

wu nke Chuku ẹnyi

jenrin ejen! Iseẹ!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hụ nọ si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru alị? Elebe ke wẹ gha bịa?” ¹⁴ M nọ si a, “Di-okpa, iyu marin ndi wẹ wu.” Ya o nọ si m, “Ndinị wu ndi hun gha oken ukpokpo hụ puha. E giguọ wẹ edeke Nwa-ebulu hụ sụ ewuru wẹ, ewuru wẹ e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya haịn wẹ gi nwan rị ihun ukpo Osolobue e fe ẹ uhinhin lẹ efinnai ime Ulo-nsọ a. Osolobue, Onye hun nodi anị elu ukpo-eze, k'a noyeni wẹ, chedon wẹ. ¹⁶ Egun ihien-oriri lẹ ihien-orira agunkozi wẹ. Anwun mọbu ihien owule a hun okun amakozi wẹ. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hụ hun rị etintinnai* ebẹhụ ukpo hụ rị k'a wuru onye-ndu wẹ; o k'e du wẹ noke onye e du anụ, shi isi-mirin ndi hụ mirin e ye ndun gha a bịa. Chuku jenko d'e finchanpu ẹnya mirin owule rị wẹ ẹnya.”

Isi Nke Eṣato

Eriri Nke Eṣa Hụ Lẹ Opi Eṣa

¹ Ogen Nwa-ebulu hụ gi topu eriri nke eṣa, elu-igwee ile nọ me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m nọ hun ndi mmọn-ozị eṣa hụ hun e turu ihun Osolobue. Wẹ nọ ye wẹ opi eṣa. ³ Mmọn-ozị ozo, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa wẹ gi a dunni Osolobue nsensi okun, nọ bịa d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hụ. Wẹ nọ kponye ẹ nsensi oda-oda, n'o gi ya lẹ ekpere ndi-nsọ ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hụ wẹ gi goru memẹ hun rị ihun ukpo-eze hụ. ⁴ Enwunrun nsensi hụ rị a dunni lẹ ekpere ndi-nsọ hụ nọ gha eka mmọn-ozị hụ a loishi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmọn-ozị hụ nọ weri Sensa hụ wẹ gi a dun nsensi okun, gi okun rị ukpo nchu-ejan hụ hujun e, tu a ye enu-ụwa. Ya ke akpabo nọ han, mirin e den, amuma e be, alị a mahihie.

Opi Eno Ibuzo

⁶ Ebẹhụ ke ndi mmọn-ozị eṣa hụ gi opi eṣa nọ kwademẹ ni wẹ gbu opi wẹ.

Opi Ibuzo

⁷ Mmọn-ozị nke ibuzo nọ gbu opi ẹ, ekwan-igwee lẹ okun wẹ gwogbama ya lẹ edeke nọ puha. Wẹ nọ ma wẹ ye ime ụwa, o nọ dunpu ụzo ohu okun, nato ụzo ebuo; ime osisi ile, o dunpuzi ụzo ohu, o hodu ụzo ebuo; o dunpuchanrinzi efifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuo

⁸ Mmọn-ozị nke ebuo nọ gbu opi ẹ, wẹ nọ tu ihien noke eregede ugu rị a nwun okun ye ime ohimin—azuun ohu nọ henrin edeke, o hodu azuun ebuo. ⁹ Uzọ ohu ime ihien ndi rị ndun rị ime ohimin nọ nwunhun, o hodu ụzo ebuo. Ime ugbo-mirin ile, ụzo ohu nọ tikpofu, o hodu ụzo ebuo.

* **Isi Nke Eṣa:**17 Lee 5.6

Opi Nke Eto

¹⁰ Mmọ̀n-ozì nke eto nọ gbu opi e: kokisè ohu hi-ogbe rì e nwun okun lẹkẹ ọwa nọ gha igwere dan. Ime iyi ile rì ọwa, ọ danye ọzọ ohu nato ọzọ ebuo—uwe lẹ isi-mirin rì ichen-ichen k'ọ danye. ¹¹ Efan kokisè hụ wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, ọzọ ohu nọ lumè ilu, ọ hodụ ọzọ ebuo. Ndi bu ọda nọ nwunhụn, makẹni mirin hụ rì e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹² Mmọ̀n-ozì nke eno e gbu opi e, ihien nọ fian ẹnya-anwun azuun ohu, fianzikwo ifon lẹ kokisè azuun ohu-ohu, latosonmẹ wẹ azuun ebuo-ebu. Ukpẹ wẹ nọ belu: wẹ kebe kẹ wẹ e nwunhan mbu ọzọ eto, enwunkarizini wẹ ọzọ ebuo. Anwun amuchanrinzini kẹ uhuhon han k'o don a mu mbu; ifon etibiehanzini k'o don e ti mbu. Wẹ kebe uhuhon ọzọ eto, anwun amukarizini ọzọ ebuo—erirazikwo kẹ ifon mẹ uhinhin. ¹³ M nọ lee ẹnya enu, hụn ugọn ohu k'o fekọ ime elu, yiko, “Nsongbu! Nsongbu! Oken nsongbu jenko d'a rini ndi ile bi elu-ọwa ogen ndi mmọ̀n-ozì eto hụ k'e gi nwan gbusonmẹ opi eto hụn hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hoduni Lẹ Eje-mgbugbu Ahun

¹ Mmọ̀n-ozì **nke isen** e gbu opi e, m nọ hụn kokisè ohu hụn gha elu-igwee danye ọwa. Wẹ nọ ye e isanhan oken-mgbugbu hụ migbu enwen e.

² Q nọ gunpu eje-mgbugbu hụ migbu enwen e, enwunrun nọ gha ebegu lopuhama kẹ enwunrun oken okun wẹ gi a dunchanpu unyin rì goru. Ẹnya-anwun lẹ ufere nọ gba ishi makẹ ufiri enwunrun okun hụ gha ebegu a lofuha. ³ Ya igurube nọ gha ime enwunrun hụ puhama, berisonmẹ enu-ọwa. Wẹ nọ ye wẹ iken, ọdi iken hụ akpi rì elu-ọwa nwẹ. ⁴ Wẹ nọ si wẹ egbule efiia rì enu-ọwa mobu ihien ọwule e nwun ehuhuo-ndun ehuhuo-ndun rì e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi ọwule, ka wẹ ru ndi hụ nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun wẹ ehụ, uwe suo. ⁵ Wẹ nọ ye igurube ndi hụ efe ni wẹ ye ndi hụ ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kani anini wẹ wẹ gbu ndi hụ. Ufu wẹ nọkẹ ebe akpi nọ gba ihian. ⁶ Ogen ihienni e gi mẹ, ihian k'a cho onwun, ahunko wẹ onwun; wẹ jenko d'a chokenmẹ ni wẹ nwun, kani, onwun k'a gba ni wẹ oso.

⁷ Igurube ndi hụ rì kẹ eshin wẹ kwademegu wẹ k'e gi jen agha. Ihien nọ kẹ okpu-eze goru risonmẹ wẹ isi. Ihun wẹ nọ kẹ nke ihian. ⁸ Ehenren wẹ sue kẹ ntutu ikpoho. Eze rì wẹ onu nọ kẹ nke eworo. ⁹ Okpukpu rì wẹ ehụ rì kẹ igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku wẹ hụ a zun uzun kẹ ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu ọda gbanko ogbo agha. ¹⁰ Wẹ nwesonmẹ odundun. Edide w'a gba ihian risonmẹ wẹ odundun—o nọ kẹ edide akpi. Odundun wẹ kẹ iken wẹ gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen rì.

¹¹ Eze a kị igurube ndini wẹ wu mmọ̀n-ozì oken-mgbugbu hụ migbu enwen e. Ndi Hibru a kpọ mmọ̀n-ozini Abadonu; ndi Griki a kpọ a Apolionu: *efan ebuoni wu “Onye-ntikpo.”*

¹² Nsongbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu Wẹ Uzọ Ohu Ime Ndi Rì Elu-ọwa Lato Uzọ Ebuo

¹³ Mmọ̀n-ozì **nke isin** nọ gbu opi e, m nọ nụ kẹ olu gha mpin eno rì ntin eno ukpo nchu-egan goru hụ rì ihun Osolobue a hanpuha. ¹⁴ Olu hụ nọ si mmọ̀n-ozì nke isin hụn gi opi, “Topu mmọ̀n-ozì eno hụ wẹ kenmeto oken iyi Yufretisi!” ¹⁵ Ya wẹ nọ nwan topu mmọ̀n-ozì eno hụ, hụn wẹ

kwademeguu, kenme we to, e che ogenni, uhuohinni, ifonni le ahuanj; we no nwan topu we keni we gbupu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo. ¹⁶ Ndi-agma hun nyiko eshin no puha, we wu ijeri-ohun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzo nnu isen-kwasị-ogun-isin). A nughọ m ole we ri.

¹⁷ Lee ke m don hun eshin ndi hu ime ohun m: ndi ri e nyin ni we yisonme ihien igwe we gi e gbondon obi we. Ihien igwe ndini e nwun ufi-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-enya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hu ri ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-enya-anwun wu sofo ghazi we onu a puha. ¹⁸ We no gi eje-ihien eto ndi hu ri a gha eshin ndi hu onu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-enya-anwun wu sofo—gbufu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo, ¹⁹ make ni onu eshin ndi ahun le odundun we ke iken eshin ndi hu risonme. Odundun we nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hu risonme we odundun ke we gi a ru ihian ehụ. ²⁰ Ndi hu hodụ elu uwa—ndi hu eje-ihien ndini gbuleni—egbehutonj obi mebehi eje-ihien we ri e me; alatoni we ife eje-mmọn le ifesonme mmọn we gi eka mememe—ke nke goru ke nke ona wu siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hun we gi osisi pin—mmọn ghaleni e ri-eka e legha uzo mobu a nu ihien mobu e jen ijen! ²¹ Egbehutozikwoni we mebehi njo ndini we e me: igbu-ochu, irua-mmọn, ibu-nshi le igi iken eje-mmọn a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmon ozi Hu Gi Ehuho We Fifipu

¹ Ya m no hun mmọn-ozị ozo kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunme e; ekon-le-ogugu ri ibe isi e, ya nwen ri a okpuru; ihun e no ke enya-anwun. Uku a ri ke polu ebuo we gi okun mememe*. ² O gi ehuhuo me ekere we fifipu eka a. O no bu uku eka-nni e che elu ohimin, bu uku eka-ekpen e to akpakali. ³ O no gi oken olu, hun no ke nke eworo ri e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun no han. ⁴ Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m dema, kani a nu m olu gha elu-igwee si, “Zueme ihien akpabo esa hu ku, edetule e!”

⁵ Ya mmọn-ozị hu m hun k'o turu elu ohimin le akpakali no weshi eka-nni e enu zime enu-igwee, ⁶ kun efan Onye hu ri ndun jennin ejen, hun ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi we, kaka! ⁷ Kama, hun **mmọn-ozị nke** esa gihu gbu opi e, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo e ndi-amuma.”

⁸ Ya olu hu gha elu-igwee gwa m oku no siji m, “Jen d'e weri ehuhuo hu fifipuni hun ri eka mmọn-ozị hu uku a ohu ri elu ohimin, uku a ohu hu akpakali.” ⁹ Ya m no jen d'e kunrun mmọn-ozị hu, si a ye m ehuhuo hu me ekere. O no si m, “Weri e ri. O k'a suo i usuo onu noke mirin-enwun, kani, o k'e lu i ilu efo.” ¹⁰ Ya m no narin mmọn-ozị hu ehuhuo hu me ekere ri, o no suo m usuo onu noke mirin-enwun, kani, ogen m gi riguu a, efo no lumem ilu. ¹¹ Ya we nozi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, ani bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le ndi-nze bu oda.”

* **Isi Nke Iri:1** pila ebuo we gi okun mememe

Isi Nke Mmanaj

Ndi Osheri Ebuo Hu

¹ Ya we no ye m mkpínsin we gi a ma ihien. Mkpínsin hu no ke okpo. We no si m, “Bia d’a ma Unọ-nsọ Osolobue le ukpo nchu-ejan, y’a gunzikwo ndi hun ri ebefu e fe ofufe. ² Ka amale ihun-ezi Ulo-nsọ, hapu ohun—make ni e wegwo w’a ye ndi ali ndi ozo ri ichen-ichen. We k’a zo obodo nsọ hu uku orogbo ifon ebuo kwasị ogunna!”

³ “M k’e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, orogbo akpu-uhuhin ogun eto kwasị nnu eto (ogun mmeto kwasị nnu-uku), we k’e yisonme ekwa ahio.” ⁴ Ndi osherini wu osisi olivu ebuo le obu-ukpe ebuo hu ri ihun Onye-nwon-awa-ile. ⁵ Omeni ihian cho n’o me we ihien owule, okun a gha we onu puha, dungbu ndi inenren we ahun cho ni we me we ihien; erira ke onye owule cho n’o me we ihien owule k’a don nwun. ⁶ We nwon iken we gi a kpokin enu-igwere amangbe mirin e zue ogen hu ile we gi e bu amuma, e ku oku Chuku. We nwonzikwo iken we gi e me mirin e henrin edeke—ke mirin ri iyi ke hun ri ohimin, we nwonzikwo iken we e gi me udi eje-nsongbu le afunfun owule biani uwa ogen owule we cho.

⁷ We shiaguu eri we, eje-anu hu hun k’a gha eje-mgbugbu hu migbu enwen e puha k’a luson we agha, meri we, gbu we. ⁸ Ozun we k’a ri uzọ uwaya kanị ri obodo uku hu we gi enya ime mmọn a kpo Sodomu le Ijptu, obodo ohu hu we no kpogbu Di-nwonni-we. ⁹ Orogbo akp’ohin eto le mkpikpi, ndi ri ichen-ichen le ndi ebon le asusu le ali risomme elu uwa k’a gba ozun we ilee; aniko we onye owule li we. ¹⁰ Ndi bi uwa k’a ri a ghoghọ ni madu ebuo hu a nwunhun, e me mmemme, e yetari ibe we ihien—make ni ndi-amuma ebunị te bu afunfun toni ndi ile ri elu-awa.

¹¹ Kanị, ogen o gi mefu akp’ohin eto le mkpikpi, ufere hun e ye ndun no gha ebe Osolobue ri bia, banye ime we, we no turu oto—oken egun no bia ndi hunni we. ¹² Ya we no gi orukpu shi enu-igwee, id’anya ndi-inenren we ri e lee we ile. ¹³ Ozigbo, ali no mahihie oda-oda, azuun ohu ime obodo hu no tikpo, o hodu azuun itenei. Ali hu mahihieni gbu madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun no tukemme ndi hoduni, we no kweri ni Osolobue hun ri elu-igwee e hie ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegwo, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke esa no gbu opi e, m no nu oken olu risomme elu-igwee, a si,

“Ali-eze uwa a wuruole nke Di-nwonni-enyi
le nke Kraisti a hun o tume;
o k’a ki jenrin ejen!”

¹⁶ Ya ke ndi-isi eno kwasị ogun hu hun nodisonme ukpo we ihun Osolobue no dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe e, ¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi ri e ye i ekele,
Chuku Nna,
hun nwon iken o gi e me ihien ile,
onye hun ri kiken ni, hun rizikwo mbu.
Make ni y’e giguwo iken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndi ali ile e te bughọ olulu;
kanị iwe-le-onuma i

a bịaọlẹ nwan.

Ogẹn y'e gi kin ndi nwunni ikpe
e ruguo.

Ogẹn hun y'e gi ku ndi-idibo i ugwo,
e ruguo nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe le ndi-nsọ

le ndi a tu egun i—

ke ndi uku ke ndi nta.

Ogẹn y'e gi tikpo ndi hun e tikpo uwa
e ruguozi!”

¹⁹ Ya we nọ gunpu Ulo-nsọ ime enu-igwee, we nọ hun Ekpēti-nkwerigbama Osolobue ime ebēhu. Amuma elu-igwee nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme; ali nọ mahihie, ekwan igwere nọ dan oda-oda.

Isi Nke Mmēbuo

Okpoho Hu Le Dragonu

¹ Ya ke oken ahunlele pu-ichen nọ puha elu-igwee: okpoho yi enya-anwun ke ewuru nọ fuha; ifon ri a okpuru uku, okpu-eze kokise mmēbuo ri ri a isi. ² O ri ime. O hu a kwan ekwan makeni ime ri e me e. O hu a turu a oda-oda makeni omumu e ruguo a.

³ Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpo dragon' a puha; Dragonunị e hike ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi esa le mpin iri k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonme e isi esa ndi hu. ⁴ Odundun a nọ zari uzọ ohu ime kokise ri elu-igwere, tu we ye anị—o hodu uzọ ebuo. Dragonu hu nọ turu ihun okpoho hu ri a cho n'ọ mu nwa, keni o ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵ Okpoho hu nọ mu nwa, nwata-okennyē, hun jenkọ d'e gi okpo-igwe ki ndi anị ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyē hu, we nọ juru ya wu nwata, we e shi ebe Osolobue le ukpo-eze Osolobue ri. ⁶ Ya okpoho hu nọ gbashi ime atụ d'a ndi ebēhu Osolobue kwademe n'e, ebe we k'a nọ lepu a enya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷ Ya we nọ luma agha elu-igwee, mmōn-ozī wu Maikelu le ndi mmōn-ozī e sōn n'e nọ lusun Dragonu hu agha. Dragonu le ndi mmōn-ozī e nọ lusingwari we. ⁸ Kani we nọ meri Dragonu hu. Anizi ni we ya le ndi mmōn-ozī e ndi enu-igwee. ⁹ We nọ tutu Dragonu uku hu, agwo mbu-mbu hu w'a kpo Ekwensu, a kpozī a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. We nọ tutu e ye elu-uwa—iya le ndi mmōn-ozī e.

¹⁰ M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun ri a si,
“Nzuo fuha le iken le ali-eze Chuku enyi
le okiki Kraisti, onye hu o tume,
a biaguo nwan.

Makeni a tutuguo we onye ahun,
hun e kpesonme umune enyi,
ndi Itu-Kraisti ibe enyi

eka Osolobue enyi uhinhin le efinnai.

¹¹ Kani we nọ gi edeke Nwa-ebulu hu le oku we gi shian'a eri meri e; egheni we isi tuhu okukwe we.

¹² Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan;

iyā lē ndị bi ime ē!

Kanī, nsongbu jenkō d'a rīnī ūwa lē ohimin,
makēni Ekwensū e hidanguo d'e kunrun onū.

O gi okēn olulu bīa—

makēni o maringuo nī oge ē hođu ēkerē!”

Ekwensu E Buhezi Nsongbu E Elu-ūwa

¹³ Oge Dragonū hū gi hūn nī a tutuguo w'a ye elu-ūwa, o nō chūma okpoho hū mū nwata-okennyē hū. ¹⁴ Kanī, wē nō ye okpoho hū nku ēbuo, nku ugon uku—n'o gi gha ebe agwo hū rī fepu, shi ime atū, ebe wē jenkō d'a nō lepū a enya [ihien noke] ahua eto lē ifon isin. ¹⁵ Ya agwo hū, dragonū hū, nō gha onū a hupuha mirin nō kē iyi, n'o hukpu okpoho ahun, kēni o huru ē, ¹⁶ kanī alī nō yeni okpoho hū ēka: alī nō shiapu onū, luefu mirin hū Dragonū hū gha onū hupuha. ¹⁷ Ya ize okpoho hū nō ban Dragonū hū, o nō pu, jēnmē d'a lūson umu okpoho hū agha, ya wū umu a ndi hođunī; ndi hūn e mesonmē ihien ndi hū Osolobue ku; ndi hūn a shia nī Jesu eri; ndi hūn e kwonkenmē oku Jesu. ¹⁸ Dragonū hū nō turu enu ejan rī mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmēto

Eje-anu Ebuo Hu

¹ M nō hūn eje-anu ohu k'o gha ime ohimin pūla. Mpīn iri lē isi esa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonmē elu mpīn ndi hū. Efan rī ichen-ichen e kutō Osolobue risonmē elu isi esa hū. ² Eje-anunī m hūn nō kē Ubidon. Ukū alī a nō kē nke eje-anu w'a kpo Biē. Onū a nō kē nke Eworo.

Ya Dragon' nō we ikēn ē lē ukpo-eze ē ye eje-anu hū, tumē ē okēn onyē-okiki. ³ Isi eje-anu ahun ohu nō kē isi anū wē gbugu, kanī ebēhū wē gi gbu ē a laguo. Ihien rī eje-anunī ehū a tūkenmekē ūwa ile enya—nke wū nī wē ile hū e son ē. ⁴ Wē ile nō femē Dragonū hū makēni iya ye eje-anu hū ikēn ahun o gi kī okiki. Wē nozi fe eje-anu hū, a si, “Onyē nō kē eje-anu hū? Onyē k'a saeka lūson ē ogun?”

⁵ Wē ye eje-anu hū onū o gi a nyan isi, e kusonmē arū. Wē nō ye ē oghere kpa ikēn orogbo ifon ēbuo kwasī ogunnaī. ⁶ O nō shiapu onū kutosonmē Osolobue, e kutō efan a, e kutō ebe o bi—ya wū, e kutō ndi ile bi elu-igwee. ⁷ Wē nozi nī a lūson ndi-nso agha, mēri wē; e wezikwō wē ebōn ile lē ndi ile lē asusu ile lē anī ile che okpuru ē kīma. ⁸ Ndi ile bi enu-ūwa k'e fe ē—ya wū onyē owule wē delēni efan a ime ekukwō nke ndun Nwa-ebulu hū wē gbu nī wē d'e gbe iyeto ūwa.

⁹ Onyē nwōn ntin, ya n'o nū.

¹⁰ Onyē owule Osolobue si nī wē k'a nwunrun a, wē k'a nwunrun a; onyē owule Osolobue si nī wē k'e gi opia-agma gbu ē, wē k'e gi opia-agma gbu ē.

Onwan cho ndidi lē okukwe ēka ndi nke Osolobue.

¹¹ Ya m nō hūn eje-anu ozō hūn gha ime-ūwa pūla. Mpīn ēbuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku kē Dragonū.

¹² Okiki Eje-anu hūnnī rī a kī wū nke eje-anu nke ibuzo, hūn o ye ē kidonn'ē. O wa a ye ūwa lē ndi hūn bi ime e olu nī wē e fe eje-anu nke ibuzo hū—hūn ebe wē gi gbu ē laguo. ¹³ O gisonmē okēn orun-atumēnya a kpa ikēn; o mēghode okun gha elu-igwee hidan id'enya ihian ile. ¹⁴ O nō gi orun-atumēnya ndinī wē ye ē efe rundonni eje-anu nke ibuzo hū dufie

ndi bi elu-uwaa; o si we kpụ ya wu eje-anu nke ibuzo—hun ahun we be opia-agma isi ohu gbu e—kani o huzi nwan ndun. ¹⁵ We no nizi eje-anu hun-eboni saeka me ihien o me hun ihien ahun we kpụ gi ri ndun, kunme umenren—ihien hu we gi udi eje-anu nke ibuzo hu kpụ, nke wu ni ya wu ihien we kpụ node kume oku; ya wu ihien node me we gbu ndi hu ile ju ni efeko wa.

¹⁶ Eje-anu hun-eboni nozi me we ye ihian ile ahima eka-nni mobu ezimezi-ihun—ke ndi uku ke ndi nta, ke odafin ke ogbennye, ke igbon ke onye nwon enwen e—¹⁷ nke wu ni onye owule we yeleni ahima hu a saeka non mobu re ihien owule. Ahima hu wu efan eje-anu ibuzo hu mobu ahima hun a nokin enya efan a.

¹⁸ Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi e gbako ahima eje-anu hu, makeni ahima ihian ro. Ahima hu wu isin kwasị ogun-mmęto kwasị nnu*.

Isi Nke Mmęno

Nwa-ebulu Hu Le ndi Nke E

¹ E lezi m enya, m no hun Nwa-ebulu hu k'o turu elu Ugu Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmęsatọ we deye efan a le efan Nedi e ezimezi-ihun we. ² M no nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo hankemeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpo ubo ri a kpo ubo we. ³ Madu nnu ogun mmęsatọ ahun hu a bu ebu ohun ihun ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye ozọ saeka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmęsatọ hu we gha ime uwa gbapuha. ⁴ Ndinu wu ndi hu gileni ikpoho meru enwen we; we wu ikennyę marinleni ikpoho. W'e son Nwa-ebulu hu ebe owule o jenkọ. Osolobue le Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndini nọke mkpuru-ibuzo. ⁵ Anutuni we ntụ onu we; enwon we ntupo.

Ndi Mmon-ozu Etọ Hu

⁶ M nozi hun mmon-ozu ozọ hun feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hun o k'e zi ndi ile bi elu-uwaa—ya wu, ndi ali owule le ebun owule le ndi a su asusu owule le ndi owule.

⁷ O no gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, makeni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghę, fe ni Onye hun ke enu-igwee le uwa le ohimin le isi-mirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸ Mmon-ozu ozọ, hun me e ebuo, no fuha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hun me ndi ali ile ra manya a, manya a hun zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹ Mmon-ozu ozọ, hun me we eto, no puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hun fe eje-anu hu le udi a we kpụ, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰ jenkọ d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hun we gburoleni—hun we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-enya-anwun ye we eje-afunfun id'enya ndi mmon-ozu ri nsọ le id'enya Nwa-ebulu hu. ¹¹ Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenrin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken

* **Isi Nke Mmęto:**18 “666” ke wa kpo a Onu-ebo.

arịkọnị ndị hụ sịkọ d'e fe eje-anụ hụ lẹ ihien wẹ kpụ kẹ ịya, uwẹ lẹ onyẹ owulẹ narin ahịma efan a.”

¹² Onwan chọ ndidi eka ndi nsọ, ndi hun e mesonme ihien Osolobue ku, e kwerikenme ni Jizosi.

¹³ M nọ nụ olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jennme, ngozi jenkọ d'a rini ndi hun k'a nọ ime Di-nwonni-enyi nwunhun!”

“Eghee, ndi wẹ gozi agozi kẹ wẹ wu nke-esi! Wẹ k'e zu iken orun wẹ, make ni ihien wẹ runpuha ri e son wẹ!” Iya kẹ Mmon-nsọ ku.

A Ghorị Wẹ Mkpuru Uwa Mi

¹⁴ Ya m nọ lee enya, m nọ hun orukpu ochan. Onyẹ nọdi alị elu orukpu hụ nọ kẹ Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opią gorini tuni w'a kpo Siku, hun wẹ gi a gho mkpuru hụ a eka. ¹⁵ Mmon-ozị ozọ nọ gha ime Unon-nsọ puha, gi oken olu hijenni onyẹ hụ nọdi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghorị mkpuru, ni ogen e ruguọ w'e gi ghorị mkpuru, make ni mkpuru uwa mi a kachanringuọ.” ¹⁶ Ya onyẹ hụ hun nọdi enu orukpu nọ fe opią-siku a ye elu uwa, ghorị mkpuru uwa mi.

¹⁷ Mmon-ozị ozọ nọ gha Ulo-nsọ hun ri elu-igwee fuha, ya nwen gizikwo opią-siku tu-nko. ¹⁸ Ya Mmon-ozị ozọ nọ gha ukpo nchu-egan puha. Onwan wu mmon-ozị hụ hun Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O nọ weshi olu elu, hijenni mmon-ozị hụ gi opią-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opią-siku i tu-nko ghorị ohio-grepu hun vaini uwa mi, make ni grepu e a changuọ!” ¹⁹ Ya mmon-ozị hụ nọ fe opią-siku a ye elu-uwa, ghorị grepu ri uwa, tu a ye ebegu hi-ogbe hun Osolobue nọ a ghosi iwe-le-onuma a—ebegu o nọ a pinpuha manya grepu e. ²⁰ Wẹ nọ gha ime obodo hụ pu, shi ebegu d'a pinpuha manya grepu hụ. Edeke nọ gha ebahun wẹ nọ a pinpuha manya e hupuha. O ru edeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọkẹ mai! isen kwasị ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpazuun Esa E D'e Bidon

¹ Ya m nọ hunzi oken ahunlele ozọ pu-ichen ime elu-igwee; onwan a tikenmekẹ enya: mmon-ozị esa gi eje-afunfun esa! Eje-afunfun esani wu ndi ikpazuun. Uwẹ kẹ iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

² M nọ hun ihien nọ kẹ ohimin ughegbe wẹ gwagbama ya lẹ okun, hunzi ndi hụ meri eje-anu hụ lẹ ihien hụ wẹ kpụ kẹ ya—lẹ ahima nomba hụ hun a nokin enya efan a. Ndin wẹ turu mkpenren ohimin ughegbe hụ. Wẹ gisonme ubo Osolobue ye wẹ. ³ Wẹ hụ a bu ebụ odibo Osolobue wu Mozizi lẹ ebụ Nwa-ebulu hụ,

“Euu Chuku Nna,
Onyẹ hun nwon iken ile!
Y'e mekẹ oken ihien lẹ ihien a tu enya!
Euu, Eze ani ile lẹ agbo ile!
Iri-ochan lẹ ezioku kẹ i gi e me ihien i.

⁴ Euu Nna,
onyẹ k'a si n'ọ tuko egun i,

n'ọ jakọ efan i mma?

Iyụ suo ri nsọ.
Alị ile k'a bia d'e fe i,
make ni y'a hanguọ enen
hun ghosi n'i ri-ochan.”

⁵ Onwan e meguu, m nọ hụn Ụlọ-nsọ (Ọdụ-nkwerigbama ahun, Ọdụ Ashja-eri ahun, we nọ e fe ofufe) hụn rị elu-igwee. We guppu a aguppu. ⁶ Ndi mmọn-ozị ẹsa hụ gi eje-afunfun ẹsa hụ nọ gha ime Ụlọ-nsọ pụha. We yisomme ẹkwa line nwunni, hụn rị e gbukeni. We ile gisonme ihien goru kenhunme obi we.

⁷ Ime ihien eno hụ rị ndun, ohu nọ ye mmọn-ozị ẹsa hụ afere ẹsa we gi goru meme. Ihien jun afere ndi hụ wu iwe-le-onuma Osolobue, Onye hụ rị ndun jennin ejen. ⁸ Enwunrun gha ogho Osolobue le iken e a lofuha nọ jun unọ-nsọ hụ; o nwonzini onye saeka banye Ụlọ-nsọ hụ d'e ru ni eje-afunfun ẹsa hụ mmọn-ozị ẹsa hụ gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun Esa Ikpazuun!

¹ Ya m nọ nọ ke oken olu gha Ụlọ-nsọ gwa ndi mmọn-ozị ẹsa hụ oku, si we, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue rị ime afere esani kpu elu-ụwa.”

Ete Hun E Shinni, A Turu!

² Ya mmọn-ozị ibuzo nọ jenn d'e hu ihien rị ime afere a ye enu-ụwa, eje-ete hun e shinni, hun a turuni, nọ jun ndi hụ ehụ, ndi ahun bu ahima eje-anu hụ le ndi hụ fee ihien we kpu ke iya.

Ihien Ile Rị Ohimin A Nwunhun!

³ Mmọn-ozị nke ebuzo nọ hu ihien rị ime afere a ye ime ohimin, mirin rị ime ohimin nọ rị ke edeke onye nwunni. Ihien owule rị ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Le Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴ Mmọn-ozị nke eto e hu ihien rị ime afere a ye ime iyi le isi-mirin risomme ụwa, we nọ henrin edeke.

Osolobue Rị E Ye Afunfun Furuni!

⁵ M nọ nọ ke mmọn-ozị mirin ile rị ẹka a si, “Euu Onye-nsọ, onye hun rị kikenni, hun rizikwo mbu. Ezigbo enen ke y'a han!

Y'a hain i gi e yesomme we afunfun ndini.

⁶ Makeni e gbuguọ we ndi-nsọ le ndi-amuma, y'e yeguọ we edeke ra! Ihien we cho ke we rị nwan a hun!”

⁷ M nọ nọ ke ukpo nchu-ẹjan shari, si, “Eghẹ, Osolobue wu Di-nwonna-enyi, Onye nwon iken ile, ikpe i ma we hụ mma, ezigbo enen ke y'a han!”

Anwun E D'a Magbu We!

⁸ Mmọn-ozị nke eno nọ hu ihien rị ime afere a kpu enya-anwun, gi e me anwun ma ihian oda-oda. ⁹ O makenmeka we—kani, hun nke w'e gi gebuto, mebehi njo, we nọ kpoma Osolobue hun rị e zihẹ afunfun ndini we iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpumę We!

¹⁰ Mmọn-ozị nke isen nọ hu ihien rị ime afere a ye ukpo-eze eje-anụ hu, ali-eze eje-anụ hu nọ gba ishi, we nọ tamade ire we * make oken-ufu we rị ime e; ¹¹ we nọ kpoma Chuku rị elu-igwee iyi make ufu le ete rị we ehu —egbehutonị we obi mebehi eje-ihien ndi we rị e me.

Iyi Yufretis' A Tahị, Henrin Uwaya!

¹² Mmọn-ozị nke isin e hu ihien rị ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e nọ tahị, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun ọwụwa-ęnya-anwun bja uzọ.

Eje-mmọn Etọ Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³ M nọ hun eje-mmọn etọ risonme ke ewo ke we gha onu Dragonu, onu eje-anụ hu, le onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴ Ndinu wu eje-mmọn ndi a runsonme ọrun-atumęnya rị ichen-ichen, uwe e jen d'a kpoqbama ndi-nze ile rị uwa make agha we jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵ (Jesu si, “Lee e! M jenkọ d'a bja idumuzi nọke ohin. Ngozi jenkọ d'a rinu onye ọwule k'a munrun ęnya, e che, amamgbe w'a tonarin a ekwa a, amamgbe o gba otọ a ghahunme, a hun we ihien ifenren e”!)

¹⁶ Eje-mmọn etọ hu nọ kpoqwama ndi-nze, we ile nọ zu ebenu w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu ke w'a kpo a onu Hibrut.

Ali-omahihie Jogu Enwen E!

¹⁷ Mmọn-ozị nke esa e hu ihien rị ime afere a ye ime ufere, oken olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, “O guguo!”

¹⁸ Amuma nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabo nọ hansonme, ali nọ mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekemke! ¹⁹ Obodo uku hu nọ kebe uzọ eto; obodo shia efọ hun risonme ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o nọ we mkpu-manyanya iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰ Ali ile mirin nahunme e fopu; ahunzikwoni we ugu ọwule. ²¹ Eregede ekwan-igwee nyinhan ke ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasị ihian—d'e ru ni a buma we Osolobue onu make afunfun hun ekwan-igwee hu rị a dannu rị e buhe ni we. Afunfun hu a jokenmke njọ!

Isi Nke Mmęsa

Oken Igbaraja Hu Le Eje-anu Hu

¹ Ya mmọn-ozị ohu ime we esa hu gi afere nọ bja d'e kunrun m, si m, “Bja, ni m ghosi i ikpe-omuma le afunfun jenkọ d'a rinu oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ² oken igbaraja hu ya le ndi-nze uwa wi me mgba, hun mgba a we me tugbariguu ndi bi elu-awa leke manya.” ³ Ya mmọn-ozị hu nọ buru m ime mmọn shi ime atu, m nọ hun okpoho nodi anu elu eje-anu e nwun ufie-ufie. We dejun eje-anu hu efan ichen-ichen hun e kuto Osolobue ehu. Isi esa le mpin iri ke eje-anu hu nwe.

⁴ Okpoho hu yi ewuru nanran oda-oda hun e nwun ufie-roni, ufie-roni le ufie-ufie. O yi ihien-mma rị ichen-ichen: ke goru ke ejije le ihien-mma ndi ozọ—ke ihien mma we gi omuma hun a koni mememe. O gizi mkpu we gi

* **Isi Nke Mmisin:10** “tama nkwenren-eze”

† **Isi Nke Mmisin:16** I kpochanrin a, “Ha-magidonu” ro, hun wu “Ugu Magidonu”.

goru m̄eme ̄eka. Ihīen r̄un̄i l̄e ihīen ru unyin ya l̄e igbaraja w̄i jun mkpu h̄u.

⁵ O nw̄e ̄efan w̄e de ye ezimezi-ihun ̄e. Al̄i ̄efan ahun e mik̄e. ̄Efan h̄u w̄u:

“Babilon' Uku, Nn̄e Ndi-igbaraja L̄e Ihīen Ile R̄un̄i R̄i Im̄e Ūwa.”

⁶ M n̄o h̄un a n̄i ̄edeke okpoho h̄u ra, ̄edeke ndi-ns̄o l̄e ndi w̄e gbu mak̄e ̄eri w̄e sh̄ia n̄i Jiz̄os̄i, r̄i a t̄u a k̄e manya.

Oḡen m gi h̄un a, ̄o t̄uk̄enm̄e m ̄enya!

⁷ Kan̄i, mm̄on-oz̄i h̄u n̄o s̄i m, “K'̄o r̄i a t̄un̄i i ̄enya? M k'a k̄owa n'i ihīen okpohoni l̄e eje-an̄u isi ̄esa l̄e mp̄in iri h̄u bu n'̄e w̄u.

⁸ Eje-an̄u h̄u i h̄un te r̄i ar̄i mb̄u, bu ̄o r̄iz̄i a nwan—kan̄i, o d'a gha im̄e eje-mgbugbu h̄u migbu enw̄en ̄e p̄uha. ̄O p̄uhagūu, o k'a la ntikp̄o. Mgbe ndi h̄odu enu-ūwa—ndi ahun ile w̄e deyeleni ̄efan w̄e im̄e ̄eh̄uh̄uo nke ndun n̄i Osolobue d'e gbe iyeto ūwa—k'e gi h̄un k̄e eje-an̄u h̄u p̄uhaz̄i, o k'a t̄u w̄e ̄enya, mak̄eni o te r̄i ar̄i, bu ̄o r̄iz̄i a nwan, kan̄i ̄o lalaz̄i alala.

⁹ Onwan ch̄o amamih̄ien l̄e ngh̄ota.

Isi ̄esa h̄u w̄u ugu ̄esa okpoho h̄u n̄odi elu w̄e; w̄e w̄uz̄ikw̄o ndi-nze ̄esa. ¹⁰ Im̄e ndi-nze ̄esa h̄u, is̄en a danḡuo; ohu r̄i nwan a k̄i; ̄ozo r̄i n'a e ke b̄ia. Kan̄i, ̄o b̄ia, ̄o k'a t̄oh̄u ̄ek̄ere s̄uo.

¹¹ O m̄e nke eje-an̄u h̄u h̄un r̄i mb̄u bu ̄o r̄iz̄i a nwan, iya w̄u eze h̄un k'e m̄e w̄e ndi-nze ̄esato, bu onye ohu im̄e w̄e ̄esa r̄o—mak̄eni o k'a k̄iz̄i. Kan̄i, oḡen o k'e gi f̄uhaz̄i, ̄o k'a laz̄ikw̄o ntikp̄o.

¹² Mp̄in iri h̄u i h̄un w̄u ndi-nze iri h̄un w̄e kel̄eni kin eze. Kan̄i w̄e k'e kin w̄e eze, a k̄i w̄e ̄ek̄ere s̄uo, mgbahunm̄e ̄ok̄ul̄oku ohu, uw̄e l̄e eje-an̄u h̄u. ¹³ Ihīen ohu k̄e w̄e iri bu obi—w̄e iri k'e kwerigbama, w̄e ̄ok̄ik̄i w̄e ye eje-an̄u h̄u n'̄o k̄ima. ¹⁴ W̄e k'a l̄us̄on Nwa-ebulu h̄u agha, kan̄i, Nwa-ebulu h̄u k'e m̄eri w̄e, mak̄eni iya w̄u Nna ndi-nna l̄e Eze ndi-nze, mak̄eni ndi ya l̄e w̄e w̄i w̄uz̄ikw̄o ndi *Chuku* kp̄o, ndi ̄o h̄or̄i ah̄or̄i, ndi w̄e gi e d̄on ̄enya.”

¹⁵ Mm̄on-oz̄i h̄u n̄oz̄i s̄i m, “Mirin ndi h̄u i h̄un, h̄un igbaraja h̄u n̄odi al̄i elu w̄e w̄u ndi r̄i ich̄en-ich̄en, igunrun ih̄ian r̄i ich̄en-ich̄en, al̄i r̄i ich̄en-ich̄en l̄e as̄usu r̄i ich̄en-ich̄en.”

¹⁶ “Nke mp̄in iri h̄u i h̄un, ize igbaraja h̄u k'a ban uw̄e l̄e eje-an̄u h̄u; w̄e k'e ti ̄e iwi—nap̄uchanr̄in a ihīen ̄ow̄ule—gbar̄i a ̄oto, rip̄u uru-̄eh̄u a, kp̄o a ̄okun. ¹⁷ Mak̄eni, Osolobue e buḡuo ihīen ̄o ch̄o n'o m̄e che w̄e im̄e obi, k̄eni w̄e m̄e ̄e, ghahani ikwerigbama wechanr̄in an̄i-eze w̄e l̄e ̄ok̄ik̄i w̄e ye eje-an̄u k̄ima, d'e ru oḡen oku Osolobue e gi m̄ezuchanr̄in.”

¹⁸ “Nke Okpoho h̄u i h̄un, iya w̄u obodo uku h̄u h̄un a k̄ichanr̄in ndi-nze r̄i ūwa.”

Isi Nke Mm̄esat̄o

Babilon' A Daan!

¹ Onwan e meḡuu, m n̄o h̄un mm̄on-oz̄i ̄ozo k'̄o gha elu-igwee hidanla. Mm̄on-oz̄i h̄u nw̄on ik̄en o gi e m̄e ihīen bu ̄oda; ̄o banhan, ūwa ile n̄o nwun mak̄e ̄ogh̄o r̄i a ̄eh̄u h̄un r̄i e ti k̄e ukp̄e. ² ̄O n̄o gi ok̄en olu s̄i,

“̄O danḡuo! Babilonu uku a danḡuo! ̄O wur̄ūole ebe eje-mm̄on r̄i ich̄en-ich̄en bi; ebe mm̄on ̄ow̄ule r̄un̄i bi; ebe nn̄un̄u ̄ow̄ule r̄un̄i bi; [ebe an̄u ̄ow̄ule r̄un̄i, h̄un e ze ize bi]. ³ Mak̄eni, ndi an̄i ile a raole manya a; ̄o t̄ugbuguo w̄e—manya a h̄un w̄u ugh̄ere l̄e ihīen-̄ol̄ila-̄enya. Ndi-nze r̄i ūwa e meḡuo mgba a. Ndi-afia ūwa e ḡiḡuo ak̄u-l̄e-ūba a gha obibi ̄eh̄u-ufu l̄e eje-obibi ̄e h̄enr̄ins̄onm̄e ndi-̄idaf̄in.”

⁴ Ya m n̄o n̄u k̄e olu ̄ozo gha elu-igwee s̄i,

“Ndi nke m, gha ni ime e puha, amamgbe unu e bu eka che ime njo a, amamgbe unu e son e narin afunfun rini n'a; ⁵ make ni, enumenu njo a e ramugo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶ “Me e ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzo ebuo! Gbaye e manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayedegbe ya uzo ebuo! ⁷ Ye e afunfun le ekwan hun han ke ogbo o ye enwen e le obibi ehụ-ufu o bi.

Ebe o me ni o si enwen e, ‘Mme ri a ki, mme wu eze-okpoho; di anwunnahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸ Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu biachanrin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghere, make ni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken.”

⁹ Ndi-nze ri uwa hun megwu mgba a, son e bi obibi ehụ-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—oghen w'e gi hun enwunrun okun we kpo a. ¹⁰ Egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,

“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e e gi ekerere oghen suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biachanrin!”

¹¹ Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, make ni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— ¹² goru, ola (siva), ejije le ihien-mma ndi ozo le omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki le ekwa ufie; udi osisi ile e shin ohunma le ihien ile ri ichen-ichen we gi aivri wu eze-enyi mame; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni le igwe bronzu le igwe mmaka le mabulu mame; ¹³ sinamonu le ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi le maa le Frankisensi; manya, uden-olivu, oka we gwe nanranni le oka-witi; efin, atunrun, eshin le ugbo-anyinyan; igbon le umen-dun ihian.

¹⁴ Ndi-afia hu k'a si a,

“Ihien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i! Ihien ile ehụ gi e fu i le ogbo i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jennin ejen!”

¹⁵ Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwe le ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime e aniko we nokunme e—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶ “Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni le ekwa popu nanranni le ekwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ehụ—ke goru ke ejije le ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni memem! ¹⁷ Aku-le-uba hu ile e gigo uwan ekerere oghen suo, mgbahunme okuloku ohu, lachanrin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile le ndi ile e gi ugbo-mirin e jen le ndi a run ime ugbo-mirin le ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, no turu ebe teni, ¹⁸ e yi oro—oghen we gi hun enwunrun we gi kpo a okun—a si,

“Elee obodo no ke obodo ukuni?”

¹⁹ A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Lede Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-le-uba a hi odafin! E gi we nwan ekerere oghen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰ Euu elu-igwee, ghoghoma n'o danguo! Unu ndi-nsọ le ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma, ghoghoma ni n'o danguo! Make ni, Osolobue e gigo ufuiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmọn-ozì ohu kin-akwanran ọda-ọda nọ buru ọlọ hi-ogbe, tū a ye ime ohimin, sị,

“Enina kẹ wẹ jenkọ d'e gi gi ẹka-ikẹn tū obodo uku hụ wụ Babilonu ye alị; ahunkọzị w'a!”

²² “Anukọzị wẹ olu ndi-ubọ lẹ olu ndi oku-ẹbụ lẹ oku-ekpiri lẹ oku-opi ime i;

ahunkọzị wẹ onyẹ orun-nka owule ime i;

anukọzị wẹ ukwere ọlọ ime i;

²³ ukpe-ẹka enwunkọzị ime i;

anukọzị wẹ olu ighoghọ ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e mẹ makeni ndi-afia i gi ndi-uku uwa wẹ wụ wiwi ihien, o k'e mẹ makeni y'e giguọ eje-ikẹn i mẹ ndi alị ile kẹ i mẹ wẹ, dufiechanrin wẹ.

²⁴ Ẹka a kẹ wẹ nozi hun edeke ndi-amuma lẹ ndi-nsọ lẹ ndi ile wẹ gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmiteneji

A Ghoghoma Wẹ Elu-igwee

¹ Onwan e meguu, m nọ nu oken uzun ime elu-igwee, hun nọ kẹ olu igunrun hi-ogbe; wẹ hụ a sị, “Ija-mma ya rinì Osolobue! Nzuopuha lẹ ogho lẹ ikẹn wụ nke Osolobue enyi!— ² makeni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguọ oken igbaraja hụ ikpe, igbaraja hụ gi ughere ẹ meru uwa. Osolobue e yeguọ a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o mẹ wẹ.” ³ Wẹ nọ sizi, “Ija-mma ya rinì Osolobue! Enwunrun okun wẹ kpọ igbaraja ahun hụ a loshi enu jenin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasi ogun hụ lẹ ihien eno hụ ri ndun nọ dan alị, fe Osolobue hun nodi ani elu ukpo-eze hụ, sị, “Isẹ! Ja ni Osolobue mma (Aliluya*).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu nọ gha ukpo hụ sị, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo ẹ lẹ ndi ile a tū egun ẹ—kẹ ndi uku kẹ ndi nta!”

⁶ Ya m nọ nu oken olu hun nọ kẹ olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni lẹ oken akpabo. Olu hụ ri a sị,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makeni Di-nwonni-enyi wụ Osolobue enyi, onyẹ hun nwe ikẹn ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme ẹ ogho, makeni agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ e rugu; nwa-agboọ o k'a lu a kwademeguọ enwen ẹ.

⁸ A niguo wẹ nwa-agboọ hụ yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—makeni ekwa line hụ ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmọn-ozì hụ nọ sị m detu onwan:

“Ngọzi a rikakwo ni ndi hụ wẹ kpọ oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hụ.”

O nozi sị m, “Ihienni wụ oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m nọ dan alị uku a, keni m fe ẹ, kanị o nọ sị m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu lẹ umunẹ i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makeni, ihien Jesu ku, iya wụ alị ihien ile ndi-amuma ku.”

Onyẹ Hun Nyinko Eshin Ochan

* **Isi Nke Mmiteneji:**⁴ “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

11 Ya m nọ hụn kẹ elu-igwee kpupu, a hụn m ẹshin ọchan ebẹhụ; ẹfan onye rị e nyinn'ẹ wu “Onyẹ-wẹ-gi-don-nya lẹ Ezioku.”

Ọ han enen zinzinni, a lu agha zinzinni.

12 Ẹnya a hu e nwun kẹ ire-okun. Okpu-eze bu ọda rị a isi. O nwonzikwo ẹfan wẹ de ede hụn o mę ni o nwonni onyẹ marin n'a wezuka ya lẹ enwen ẹ. 13 O yi ẹwuru wẹ yoye ime ẹdeke. Ẹfan wẹ gi marin a wu Oku Osolobue. 14 Ndi-agma enu-igwee ile nyinko ẹshin ọchan sonko a. Ẹwuru wẹ wu ezigbo line ọchan, hụn nwonleni nkaru. 15 Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hụn o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki wẹ. O k'a zokpukpo wẹ kẹ ihian don a zo akpuru vaini: ebẹhụ Onyẹ ahun nwon iken ile wu Osolobue nọ a ghosi oken iwe-lẹ-onuma-a k'o k'a nọ zo wẹ. 16 Nzere wẹ deye elu ẹwuru ẹ lẹ ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Lẹ Onyẹ Amuma-ntu Hu

17 Ya m nọ hụn mmọn-ozu ohu k'o turu ẹnya-anwun, o nọ gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si wẹ, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! 18 D'e ri ni anu ndi-nze lẹ ndi-ndu-agma uku lẹ ndi-uku; anu ẹshin lẹ ndi te rị e nyinni wẹ; anu ihian ile—kẹ ndi nwon enwen wẹ-o kẹ igbon-o; kẹ ndi uku-o kẹ ndi nta-o!”

19 M nọ nwan hụn eje-anu hu lẹ ndi-nze uwa lẹ ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikome ni wẹ d'a lusun onyẹ hụn rị e nyin ẹshin hu lẹ ndi-agma a ogun. 20 Kanu wẹ nọ nwundon eje-anu hu, ya lẹ onyẹ amuma-ntu ahun te rị a rundon ni eje-anu hu ọrun-atumenya—hun gi ọrun-atumenya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu lẹ ndi hun fe ihien wẹ gi udi a kpu. Wẹ nọ tu wẹ ẹbuo ebe wẹ rị ndun ye ime omi ahun okun rị, hun okun a gi nsin-nya-anwun a dun. 21 Wẹ nọ gi opi-agma onyẹ hụn rị e nyin ẹshin ọchan gbupu ndi hoduni—opi-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile nọ gi anu wẹ rijunchanrin ẹfo, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahụ Ọgun-iri Kwasi Nnunaị Hu

1 Ya m nọ hụn mmọn-ozu ohu k'o gha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ lẹ ẹgan hi-ogbe. 2 O nọ nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken ẹ ẹgbun jenko d'a to ahua ogun-iri kwasi nnunaị, hun wu ahua nnu-uku; 3 o nọ tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ, kpokin eje-mgbugbu hu, fidon ẹ—amamgbe o dufiezi ndi ani rị ichen-ichen. Wẹ k'e donme ẹ ebẹhụ d'e ru ni ahua ogun-iri kwasi nnunaị hu e zu. Ohun meguu, wẹ k'a hatuziriri a ẹkerẹ ogen.

4 Ya m nọ hunsomme ukpo-eze; wẹ nọ tumę ndi hun nodisonme ani enu wẹ ndi k'a han enen. M nọ huzikwo ume-ndun ndi hu wẹ gi ifiri eri wẹ shia ni Jizosi lẹ ifiri oku Osolobue befụ isi. Ndinu ju ni efeko wẹ eje-anu hu mobu ihien hu wẹ gi udi a kpu, juzi ni anarinko wẹ ahima eje-anu hu ezimezi-ihun wẹ mobu ẹka wẹ. Wẹ nọ nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnunaị hu, ahua nnu-uku. 5 (Ndi ozo nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahua ogun-iri kwasi nnunaị ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

6 Onyẹ wẹ gozi agozi lẹ onyẹ rị nsọ kẹ onyẹ ọwule k'a rị ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ẹbuo enwon iken ebe ndini rị—anwunko

wę ọnwun nke ebuo. Kama, wę k'a wu ndi nchu-ẹjan Osolobue le Kraisti. Wę k'e son Kraisti ki ahua ogun-iri kwasi nnunai.

Nke Ekwensu A Guu!

⁷ Ahua ogun-iri kwasi nnunai hu zuguu, a topu wę Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸ O k'a pu d'e dufie anı ndi risonme ebamin-enouwa, Gogu le Magogu ke w'a kpo wę. O k'e wegbama wę d'a lu agha. E bukenmeke wę oda: wę no ke ẹjan ri ohimin. ⁹ Wę no ghakworı ebe wę ri fetu ali ichen-ichen ri elu-ıwa* bıa d'e fihunme ebe ahun ndi nke Osolobue ri (ago wę) le obodo ahun ri Osolobue obi; kani, okun no gha enu-igwee hidan, bu wę ile ri.

¹⁰ Wę no tu Ekwensu hun dufieni wę ye omi okun le nsin-enya-anwun hu—ebehu eje-anu hu le onye amuma-ntu hu ri. Wę k'e ye wę afunfun uhinhin le efinnai jenin ejen.

Okinkin-ikpe Ikpazuun

¹¹ Ya m no hun ukpo ochan ohu hi-ogbe le onye hun nodi ali elu e. Uwa le elu-igwere no gha ebe o ri gbafu, o nwonzini ebe wę k'a nodi. ¹² M no hun ndi nwunni ke wę turu ihun ukpo-eze hu—ke ndi-uku ke ndi-nta. E kpupusome wę ehuhuo bu oda; ya wę nozi kpupu ehuhuo ozo, hun wu ekukwo nke ndun. Wę no gi ihien onye-onye me kin ndi hun nwunni ikpe—ke wę don detosome wę ime ehuhuo ndi hu.

¹³ Ohimin no wepuha ndi-nwunni ri ime e, Onwun le Ali-mmou no wepuhazikwo ndi-nwunni ri ime wę. Wę no gi ihien onye-onye me kin e ikpe.

¹⁴ Ya wę no tu Onwun le Ali-mmou ye ime omi-okun hu.

Omi okunni wu onwun nke ebuo. ¹⁵ Onye owule wę hunleni efan a ime ekukwo nke ndun, a tu wę onye hu ye ime omi-okun hu.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Elu-igwee Ohun Le Elu-ıwa Ohun

¹ Ya m no hun elu-igwee ohun le enu-ıwa ohun, make ni elu-igwee ibuzo le elu-ıwa ibuzo a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ohun

² M no hun obodo-nso hu, Jerusalem' ohun hu, k'o gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihę e. O ri ke nwa-agboo wę choquu mma, hun ri e che di e. ³ M no nu oken olu gha ebe ukpo-eze hu ri a si,

“Lee e, ebe-obibi Osolobue a biaguo ime igunrun ihian; o k'e bi ime igunrun wę. Wę k'e fee e ni uwe wu ndi nke e; [Osolobue k'e me wę ni ya wu Osolobue wę]—Osolobue le enwen e k'a noyeni wę. ⁴ O k'e finchanpuchanrin wę enya-mirin owule ri wę enya. Onwun arikozı; ke ihien enya-mirin ke ekwan ke ufu arikozı—make ni ihien akan a ghafeguo.”

⁵ Onye hu nodi anı elu ukpo-eze hu no si,

“Lee e! M ri e kedonzi ihien ile!”

O no siji, “Detu ihieni, make ni oku ndini wu ezioku le oku furu wę gi e don enya.”

⁶ Ya o no si m, “O meguo! M me wu Iuzo le Ikpazuun, Mbidon le Ogugu. Onye owule egun-mirin ri a gun, m k'a gha isi-mirin hu mirin e ye ndun

* **Isi Nke Ogun:9** ledele Habakoku 1.6

gha e hupuha ye ẹ mirin ofe. ⁷ Ndi hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue we, a wuru we umu m.

⁸ Kanj, nke ndi a tu egun le ndi-kwerileni le ndi runi; ndi-izighe le ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin le ndi gi iken eje-mmom a run; ndi a rua mmom le ndi-ntu ile—we ile shiko d'a ri ime omi okun le nsin-enya-anwun hu, hun wu onwun nke ebuo.”

Jerusalem Ohun Hu

⁹ Ya mmom-ozu ohu ime we esa hu te bu afere afunfun ikpazuun esa no bia d'a si m, “Bia, m k'a ghosi i onye hu ya le Nwa-ebulu hu jenkọ d'a gba ehuhuo, nwunye Nwa-ebulu hu.” ¹⁰ O no buru m ime-mmom shi enu ugu ohu, oken-ugu, hun jen elu oda-oda; o no ghosi m obodo-nsọ hu wu Jerusalem k'o gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihę e. ¹¹ Ogho Osolobue ri a ehụ, o hu e be nwanran-nwanran ke ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspā; o hu e nwun zai. ¹² Mgbon e hi-ogbe, jen elu oda-oda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmom-ozu ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hu. We deye efan ikpun-ulọ mmebuo ri Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hu. ¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme e ebamin eno—eto ri ibeka owuwa-enya-anwun, eto ri ibeka ugu, eto ri ibeka ndidan-mirin, eto ri ibeka ndidan enya-anwun. ¹⁴ Mgbon ani hu nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. We deyesonme efan ndi-ozu pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hu enu we.

¹⁵ Mmom-ozu hu gwa m oku gi mkpinsin goru we gi a ma ihien, hun o k'e gi ma obodo hu le onu-mgbon ndi rin'a le mgbon e. ¹⁶ Obodo hu nwe azuun eno. Azuun eno ahun wuchanrin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'o shiahan.

O no gi mkpinsin a ma obodo hu. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien noke maiji ogun-mmitenei kwasị nnu-eto). K'o suehan le k'o shiahan le k'o jehan elu wuchanrin ahanmahan. ¹⁷ O nozi ma ke mgbon e shiahan: gha mkpo-eka d'e ru onunu-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasị ogun-esa) k'o wu—ke ihian don a ma ihien. Ihien mmom-ozu hu gi ma a hanhu ke hun ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspā ke we gi tun mgbon hu; goru we gwagbamaleni ya le ihien owule ke we gi tun obodo hu; o nwun zai ke ughege.

¹⁹ We gi udi ihien-mma ile ri ichen-ichen ri mkpa chosonme omuma ndi hu gi mgbon hu noke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspā; hun me e ebuo wu Safe; hun me we eto wu ageti. Hun me we eno wu emaradi; ²⁰ hun me we isen wu onisi; hun me we isin wu kaneliani. Hun me we esa wu kraisolaiti; hun me we esato wu berilu; hun me we itenei wu topazi. Hun me we iri wu kraiosopresi; hun me we mmanai wu jasinti; hun me we mmebuo wu ametisi. ²¹ Omuma pu-ichen a koni hun we gi tusonme onu-mgbon mmebuo hu risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime we wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hu w'a cho acho we gi a cho ihien mma. Goru we gwaleni ke we gi memę uzọ uwaya-kanj hun ri ime obodo hu: o nwunchanrin zai ke ughege!

²² Ahunni m unọ-nsọ owule ime obodo hu—makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi, Onye hun nwon iken ile, le Nwa-ebulu hu wu Ulo-nsọ obodo hu. ²³ Obodo hu achodeni enya-anwun mobu ifon hun k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hu wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hu ke ndi ani ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho we ime Obodo hu.

²⁵ Agunmakọ wẹ ọnu-mgbon obodo hụ ebe eki rị elu, bụ uhinhin ariko ebefu. Ya wu, agunmakọ w'a ke uhuhin han.

²⁶ Wẹ k'e webanhan ogho ali ichen-ichen le aku-le-uba wẹ ime e. ²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hun e me ihien runi enya Osolobue mobu ihien owule ya le ntu wi k'a banyen'e. Ndi wẹ de efan wẹ ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ, uwe suo k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasị-ogun

Iyi Hụ Hụn Mirin E E Ye Ndun

¹ Mmon-ozì hụ nọ ghosì m iyi ahun mirin e e ye ndun; o gha ukpo Osolobue le Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zaì ke ughegbe. ² O hukọ ahanmahan uzọ uwaya-kani rì ime obodo hụ. Osisi ahun hun e ye ndun risonme iyi hụ azunni le azunni. Osisi hụ a mị udi mkpuru mmebuo ahua. Ifon-ifon ke o gi a mị mkpuru. Wẹ gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³ Ahunkozi wẹ ihien wẹ bụ onu. Kama, ukpo-eze Osolobue le Nwa-ebulu hụ k'a rì ime e, ndi-idibo e k'a rì e fe e. ⁴ Wẹ k'a gha a hun ihun e; efan a k'a rì wẹ ezimezi-ihun. ⁵ Ohihì agbakozì; achokozì wẹ ukpe-eka mobu ukpe enya-anwun w'e gi legha uzọ, make ni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi jenkọ d'a wu ukpe wẹ. Wẹ k'a kị jenrin ejen.

Obibia Jesu

⁶ Mmon-ozì hụ nọ sị m, “Oku ndini wu ezioku, wẹ furu w'e gi don enya—make ni Onye-nwonni-enyi, Chuku hun a gwa mmon rì ime ndi-amuma ihien hụ ndi-amuma e ku, iya zihē nwan mmon-ozì e d'a ghosì ndi-idibo e ihien ndi hun o meni wẹ k'e meriri egwa.”

⁷ Jesu sị,

“Lee e, m lala egwa!

Ngosi rini onye k'e me

ihien amuma rì ime ehuhoni ku!”

⁸ Mmē wu Jonu, mmē gi ntin m nū ihien ndini, gi enya hun wẹ. Ogen m gi nuguu wẹ, hūguu wẹ, m nọ dannì mmon-ozì hū ghosì nì m wẹ ali—nì m fe e. ⁹ Kani o sị m, “Emekwule a! M wu odibo ibe i—iyu le umune i ndi-amuma le ndi hun e mesonme ihien ndi hū ehuhoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰ O nozi sị m, “Ezumele ihien ndi wẹ ku ime amuma rì ehuhoni, make ni, ogen wẹ k'e gi m rì nsue. ¹¹ Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye rì ochan ya risonme; onye rì nsọ ya risonme.”

¹² Jesu sị, “Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenkọ a ku rì m eka. M k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³ Mmē wu Afa le Omega, Ibuzo le Ikpazun, Mbidon le Ogugu.”

¹⁴ Ngosi rini ndi hū k'a sū ekwa wẹ, keni wẹ nì wẹ d'e rì mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni wẹ nì wẹ gha onu-mgbon hū banye ime obodo hū. ¹⁵ Make ni, ndi hū e bi ke nkite, ndi a ru-a-mmon, ndi e bu nshi le ndi gi iken eje-mmon a run, ndi-ugherē, ndi-izighē, ndi a ru-a-mmon le onye owule ntu a suo le onye owule e me ihien ya le ntu wi abanyeko obodo hū.

¹⁶ “Mmē wu Jesu zi mmon-ozì m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen eka. Mmē wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehū Defidi puha. Mmē wu kokise utuntun hū hun e keni.”

¹⁷ Mmon-nsọ le okpoho hū 'ya le Jesu jenkọ d'a gba ehuhuo rì a sị,
“Bia!”

Onye owule hun nuni ya siji,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin ri a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hun e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸ M ri a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma ri ekukwoni ni onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hu we ku oku we ime ehuhoni; ¹⁹ onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hu e ye ndun le obodo-nso hu we kusonme oku we ime ehuhoni.

Mmekin

²⁰ Onye hun ku ihien ndini, hun gi we shia eri, si,

“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonna-enyi wu Jesu, bia!

²¹ Efo ma Onye-nwonna-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.